

Jaarstukken 2021

PricewaterhouseCoopers
Accountants N.V.
Uitsluitend voor
identificatiedoeleinden

gemeente
Haarlemmermeer

Colofon

Tekst, vormgeving en drukwerk
Gemeente Haarlemmermeer
Postbus 250
2130 AG Hoofddorp

Telefoon 0900 1852
E-mail info@haarlemmermeer.nl
Internet haarlemmermeergemeente.nl

Deze rapportage is online te raadplegen via
planningencontrol.haarlemmermeer.nl/

Versie 2.0 (Erratum)

Fotografie
Danny fotografie
Jur Engelchor fotografie
Goulmy Design fotografie
Just-Justa
Kees van der Veer
Gemeente Haarlemmermeer

PricewaterhouseCoopers
Accountants N.V.
Uitsluitend voor
identificatiedoeleinden

Inhoudsopgave

Infographic ... 3

Algemeen ... 7

Inleiding ... 8
Resultaat overzicht baten en lasten ... 9
Coronacrisis ... 10
Financiële hoofdlijnen ... 14
Leeswijzer ... 22
Samenstelling van de gemeenteraad en het college van B&W ... 23

Jaarverslag en toelichting jaarrekening per programma ... 25

Bestuur, samenleving en publiekscontact ... 26
Veiligheid ... 40
Zorg en werk ... 48
Maatschappelijke ontwikkeling ... 65
Mobiliteit ... 90
Ruimtelijke ontwikkelingen ... 98
Wonen ... 110
Kwaliteit fysieke omgeving ... 118
Economische zaken ... 134
Overzicht algemene dekkingsmiddelen ... 145
Overzicht overhead ... 152

Paragrafen ... 159

Inleiding ... 160
Lokale heffingen ... 161
Weerstandsvermogen en risicobeheersing ... 166
Onderhoud kapitaalgoederen ... 178
Vastgoed ... 186
Financiering ... 191
Bedrijfsvoering ... 196
Rechtmatigheid ... 201
Verbonden partijen ... 204
Grondbeleid ... 225
Grondexploitaties ... 227
Toezichtinformatie ... 232

Jaarrekening ... 235

Algemene grondslagen opstellen jaarrekening ... 236
Overzicht van baten en lasten jaarrekening ... 241
Budgetoverhevelingen ... 243
Overzicht incidentele baten en lasten ... 248
Overzicht structurele toevoegingen/onttrekkingen aan reserves ... 254
Wet Normering Topinkomens (WNT) ... 255
Overzicht begrotings- en kredietoverschrijdingen ... 257
Balans ... 262
Toelichting op de balans ... 264
Niet in de balans tot uitdrukking komende verplichtingen en aanspraken ... 282
Na balansdatum voorgedane ontwikkelingen ... 285
Restantkredieten ... 286
Recapitulatie op taakveld ... 288

pwc
PricewaterhouseCoopers
Accountants N.V.
Uitsluitend voor
identificatiedoeleinden

Single information Single audit (SiSa)..... 295

Overige gegevens..... 306

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant..... 307
Verklarende woordenlijst..... 308

PricewaterhouseCoopers
Accountants N.V.
Uitsluitend voor
identificatiedoeleinden

Infographic

PricewaterhouseCoopers
Accountants N.V.
Uitsluitend voor
identificatiedoeleinden

Inkomsten: waar kwam het geld vandaan?

€ 541,2 miljoen

Eigen inkomsten gemeente

Lokale heffingen	**€ 146,2 miljoen**
OZB (2)	**€ 85,5 miljoen**
Afvalstoffenheffing (3)	**€ 20,8 miljoen**
Toeristenbelasting (4)	**€ 3,3 miljoen**
Leges omgevingsvergunningen (5)	**€ 11,8 miljoen**
Rioolheffing (6)	**€ 10,4 miljoen**
Leges en retributies (7)	**€ 4,4 miljoen**
Precariobelasting (8)	**€ 6,9 miljoen**
Parkeergelden (9)	**€ 2,1 miljoen**
Hondenbelasting (10)	**€ 0,7 miljoen**
Andere inkomstenbronnen	**€ 181,3 miljoen**
Grondopbrengsten en winstnemingen (11)	**€ 62,4 miljoen**
Reserves (12)	**€ 20,7 miljoen**
Werk en inkomen (13)	**€ 45,9 miljoen**
Overige (14) waaronder huuropbrengsten en inkomensoverdrachten	**€ 52,2 miljoen**

Inkomsten van het Rijk

Uitkering gemeentefonds (1)
€ 213,8 miljoen

Hoeveel betaalde ik in 2021 aan:

OZB	€ 293
Afvalstoffenheffing	€ 282
Rioolheffing	€ 135
Hondenbelasting (per hond)	€ 84

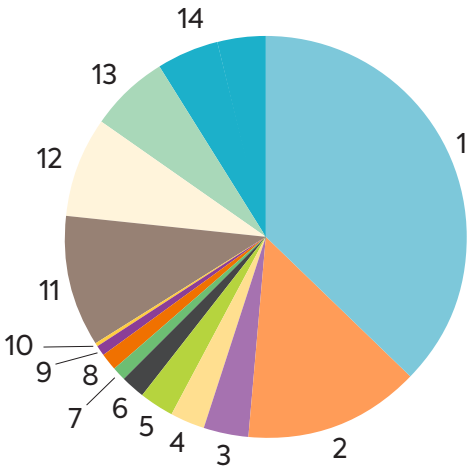

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.
Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

gemeente Haarlemmermeer

Uitgaven: waar ging het geld naar toe?

€ 534,5 miljoen

Bestuur, samenleving en publiekscontact (1)	**€ 14,0 miljoen**
Veiligheid (2)	**€ 26,9 miljoen**
Zorg en werk (3)	**€ 137,5 miljoen**
Maatschappelijke ontwikkeling (4)	**€ 99,2 miljoen**
Mobiliteit (5)	**€ 10,5 miljoen**
Ruimtelijke ontwikkelingen (6)	**€ 84,1 miljoen**
Wonen (7)	**€ 2,1 miljoen**
Kwaliteit fysieke omgeving (8)	**€ 72,9 miljoen**
Economische zaken (9)	**€ 10,1 miljoen**
Algemene dekkingsmiddelen (10)	**€ 18,2 miljoen**
Overhead (11)	**€ 58,9 miljoen**

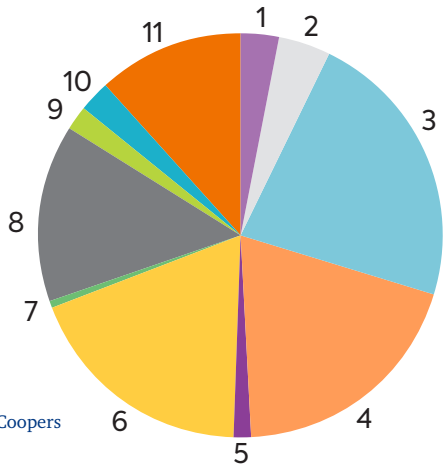

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.
Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

PricewaterhouseCoopers
Accountants N.V.
Uitsluitend voor
identificatiedoeleinden

Algemeen

PricewaterhouseCoopers
Accountants N.V.
Uitsluitend voor
identificatiedoeleinden

Inleiding

Voor u liggen de Jaarstukken 2021. Hierin legt het college van burgemeester en wethouders van Haarlemmermeer verantwoording af over de uitvoering van het beleid dat in de Programmabegroting 2021-2024 is afgesproken. Het coalitieakkoord 'Samen bouwen aan een krachtig Haarlemmermeer' vormde hiervoor de basis. Haarlemmermeer mooier, sterker en krachtiger maken. Dat was en is ons doel.

Door corona is ons leven de afgelopen jaren behoorlijk op de kop gezet. 2020 en 2021 waren jaren waarin we snakten naar versoepelingen die maar niet leken te komen. De coronacrisis bleek onvoorspelbaar en kwam in golven over ons heen. Nu kunnen we zeggen dat het coronavirus enigszins onder controle is.

De financiële gevolgen van de coronacrisis voor 2021 worden in een aparte paragraaf in de jaarstukken inzichtelijk gemaakt. Op de structurele gevolgen van de coronacrisis wordt ingegaan in de Voorjaarsrapportage 2022.

Waar we op het moment van het opstellen van de Jaarstukken 2021 afscheid hebben kunnen nemen van het merendeel van de coronamaatregelen zijn er schokkende gebeurtenissen gaande in Oekraïne. De gevolgen van de Russische invasie van Oekraïne zijn vooralsnog niet te overzien.

Voor Haarlemmermeer kende het jaar 2021 een sluitende begroting en wordt afgesloten met een voordelig resultaat van € 6,740 miljoen. Daarbij zijn de lokale lasten, behoudens de inflatiecorrectie, niet gestegen.

pwc
PricewaterhouseCoopers
Accountants N.V.
Uitsluitend voor
identificatiedoeleinden

Resultaat overzicht baten en lasten

In onderstaande tabel is een verloopoverzicht opgenomen van het jaarrekeningresultaat. De berekening start met het saldo van het begrotingsjaar 2021 conform de Programmabegroting 2021-2024. Daarna volgen de begrotingsmutaties waartoe de raad tot en met ultimo december 2021 heeft besloten. In het voorliggende jaarverslag worden de afwijkingen van de rekeningcijfers ten opzichte van de vastgestelde begroting toegelicht. In Tabel 1 zijn voor de Jaarstukken 2021 de verschillen van afgerond € 0,5 miljoen en hoger opgenomen. Verschillen die budgettair neutraal zijn (hogere lasten worden gedekt door hogere baten) zijn niet in deze tabel opgenomen.

Tabel 1

Mutaties	Omschrijving	(bedragen x € 1.000; min = nadeel)
Begroting 2021	Programmabegroting 2021-2024	2.272
	Najaarsrapportage 2020	-412
Aangepast saldo begroting 2021		1.860
Voorjaarsrapportage 2021	Voordelen	2.786
	Coronamaatregelen	-8.647
	Genomen besluiten	79
	Autonome ontwikkelingen	-10.966
	Ontwikkeling aantal inwoners, woningen en niet-woningen	2.550
	Kapitaallasten voorgenomen investeringen	-6
	Overige voorstellen	-1.325
Saldo na Voorjaarsrapportage 2021		-13.669
Najaarsrapportage 2021	Coronamaatregelen	1.755
	Autonome ontwikkelingen	4.651
Saldo na Najaarsrapportage 2021		-7.263
Jaarstukken 2021	Regeling Functioneel Leeftijdsontslag (FLO) - Veiligheidsregio Kennemerland (VRK)	-691
	Voorziening voormalig wethouders	458
	Jeugdzorg zonder verblijf	1.354
	Decentralisatie-uitkering Vrouwenopvang (uitbetaling centrumgemeente)	478
	Beschermd wonen (uitbetaling centrumgemeente)	1.019
	BTW -vrijstelling op sport	932
	Tegemoetkoming verhuurders sport	513
	Slimme en duurzame mobiliteit MRA	1.177
	Omgevingswet - legesopbrengsten	3.336
	Afvalinzameling	583
	Onroerendezaakbelastingen niet-woningen	2.291
	Toeristenbelasting	-765
	Dubieuze debiteuren	-970
	Algemene uitkering 2021, decembercirculaire	2.595
	Personeelslasten (cao)	1.040
	Vennootschapsbelasting	-696
	Voorziening voormalig personeel	-679
	Saldo overige mutaties 2021 (< € 0,5 miljoen)	2.028
Resultaat 2021		6.740

pwc
PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.
Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Coronacrisis

Algemeen

De coronacrisis heeft ook afgelopen jaar een grote invloed gehad op iedereen in Haarlemmermeer: onderwijs, sportverenigingen, maatschappelijke verenigingen, ondernemers, detailhandel, horeca, verzorgingshuizen en inwoners.

In Tabel 3 wordt een overzicht gegeven van de baten en lasten als gevolg van de coronacrisis in 2021. Hierin zijn de ramingen en werkelijke bedragen opgenomen voor 2021.

Financiële effecten

De coronacrisis heeft ook grote financiële effecten gehad voor de gemeente. Hierover is de raad geïnformeerd in de voor- en najaarsrapportage. In Tabel 2 wordt een samenvatting gegeven van de baten en lasten als gevolg van de coronacrisis. Hierin zijn de werkelijke bedragen conform de Jaarstukken 2020 en de Jaarstukken 2021 opgenomen.
Door het Rijk is toegezegd dat de inkomstenderving over 2020 en 2021 bij de toeristenbelasting en de parkeeropbrengsten wordt gecompenseerd. De inkomstenderving over 2020 wordt in de meicirculaire 2022 vastgesteld op basis van de informatie opgenomen in de Najaarsrapportage 2021. Analoog aan het vaststellingsproces voor 2020 verwachten wij dat de compensatie voor de inkomstenderving over 2021 in 2023 wordt uitbetaald.

De regel nog te maken kosten in 2022 betreft onder andere het uitvoeringsplan coronaherstel jong en oud (2021.0001704). Deze zijn in de Programmabegroting 2022-2025 geraamd en gedekt door een bijdrage uit de Algemene dekkingsreserve. Verder gaat het hier om bedragen die in 2021 niet besteed zijn en overgeheveld worden naar 2022.

Door het Rijk is toegezegd dat de inkomstenderving over 2020 en 2021 bij de toeristenbelasting en de parkeeropbrengsten wordt gecompenseerd. De inkomstenderving over 2020 wordt vastgesteld op basis van de informatie opgenomen in de Najaarsrapportage 2021 en zal waarschijnlijk in 2022 uitbetaald worden. Analoog aan het vaststellingsproces voor 2020 verwachten wij dat de compensatie voor de inkomstenderving over 2021 in 2023 wordt uitbetaald.

Tabel 2

Omschrijving (bedragen x € 1.000; min is nadeel)	
Jaarstukken 2020	
Voor- en nadelen Jaarstukken 2020	-12.756
In 2020 ontvangen compensatie van het Rijk	7.323
Saldo 2020	-5.433
Jaarstukken 2021	
Voor- en nadelen Jaarstukken 2021	-11.856
In 2021 ontvangen compensatie van het Rijk	6.993
Saldo 2021	-4.863
Totaal verantwoord in de jaarstukken	
Totaal voor- en nadelen	-24.612
Totaal ontvangen compensatie	14.316
Saldo	-10.296
Nog van het Rijk te ontvangen compensatie	
Nog te ontvangen compensatie inkomstenderving 2020	6.225
Nog te ontvangen compensatie inkomstenderving 2021	10.990
Totaal nog te ontvangen	17.215
Nog te maken kosten in 2022	-4.320
Saldo	2.599

In deze jaarstukken zijn de in Tabel 3 opgenomen financiële effecten verwerkt, waarbij de bedragen van € 75.000 en hoger zijn opgenomen. De overige kleinere verschillen zijn als één totaalbedrag opgenomen.

Tabel 3

Omschrijving (bedragen x € 1.000; min is nadeel)	Begroting	Realisatie	Verschil
Bestuur, samenleving en publiekscontact			
Aanpassing budgetten raad en griffie	219	184	-35
Afgifte paspoorten en rijbewijzen	-137	-111	25

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.
Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Omschrijving (bedragen x € 1.000; min is nadeel)	Begroting	Realisatie	Verschil
Burgerlijke stand: aantallen huwelijken en geregistreerd partnerschappen	-80	-79	1
Promotie gemeente	100	113	13
Verkiezingen 2021	-104	-59	45
Vervoerskosten en representatie college	100	193	93
	99	240	142
Veiligheid			
Extra taken door coronacrisis veiligheid	-212	-553	-341
Handhaving taxidiensten	0	262	262
	-212	-291	-79
Zorg en werk			
BBZ light	0	-461	-461
Bijzondere bijstand	148	148	0
Maatwerk Wmo	0	-106	-106
Omzetderving zorginstellingen	-127	-177	-50
Regeling Tijdelijke Ondersteuning Noodzakelijke Kosten	-339	-339	0
Re-integratie bijstandsgerechtigden	-252	-252	0
Schuldhulpverlening	-159	-290	-131
Sociale werkvoozieningen	0	-93	-93
Uitvoeringskosten Tozo	0	-150	-150
	-729	-1.719	-990
Maatschappelijke ontwikkeling			
Culturele voorzieningen, inclusief provinciaal noodfonds	373	194	-179
Extra inhuur personeel	-250	-276	-26
Huurcompensatieregelingen huurders gemeentelijk vastgoed	-2.452	-2.179	273
Leefstijlinterventie	0	181	181
Leerlingenvervoer	140	0	-140
Onderwijs	238	495	256
Sociaal culturele accommodaties coronaproof	-76	0	76
Subsidies evenementen	75	124	49
Subsidieverstrekkingen	184	371	186
Uitvoeringsplan coronaherstel jong en oud	-443	-42	401
Wijkbudgetten	100	132	32
	-2.111	-1.001	1.110
Mobiliteit			
Beheervergoeding parkeergarage	75	75	0
Onderzoek- en studiekosten mobiliteit	0	195	195
Slimme en duurzame mobiliteit MRA	0	1.177	1.177
	75	1.447	1.312
Ruimtelijke ontwikkelingen			
Energietransitie	0	412	412
	0	412	412
Kwaliteit fysieke omgeving			
Afvalverwerking gevolg coronamaatregelen	-580	-550	30
Handhaving quarantainemaatregelen	-120	-120	0
	-700	-670	30
Economische zaken			
Reclame-opbrengsten	-175	-163	12
	-175	-163	12
Overzicht algemene dekkingsmiddelen			
Parkeeropbrengsten	-1.697	-1.489	208
Toeristenbelasting 2020	109	134	25
Toeristenbelasting 2021	-8.781	-9.501	-720

pwc
PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.
Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Omschrijving (bedragen x € 1.000; min is nadeel)	Begroting	Realisatie	Verschil
	-10.369	-10.856	-487
Overzicht overhead			
Belkosten en datagebruik	0	115	115
Catering raadhuis	150	185	35
Extra taken door coronacrisis	-131	-92	39
Opleidingsbudget en reis- en verblijfskosten	351	455	104
Reserveringstool	0	75	75
	369	737	368
Overige kleine voor- en nadelen	-122	8	129
Subtotaal	-13.874	-11.856	1.959
Ontvangen compensatie van Rijk	6.982	6.993	11
Totaal	-6.892	-4.863	1.970

Toelichting
Het totale nadeel van de coronacrisis is circa € 2 miljoen lager dan geraamd bij de Najaarsrapportage 2021. De verschillen worden toegelicht bij de betreffende programma's. Voor een deel gaat het om zaken die doorschuiven naar 2022. Hiervoor worden budgetoverhevelingen aangevraagd. Het gaat hierbij met name om de bijdrage slimme en duurzame mobiliteit MRA, het uitvoeringsplan coronaherstel jong en oud en de energietransitie. Zie verder het hoofdstuk budgetoverhevelingen.

Incidentele subsidie noodsteun regionale en culturele infrastructuur
De culturele sector is in 2021 voor een groot deel beperkt open of gesloten geweest. Bij opening moesten beperkende maatregelen genomen worden. De provincie Noord-Holland heeft via een noodfonds middelen ter beschikking gesteld, waarbij via een matchingsregeling de provincie 65% en wij 35% hebben bijgedragen. Van deze regeling hebben de volgende instellingen gebruik kunnen maken: Theater De Meerse en Poppodium Duycker van Het Cultuurgebouw en museum De Cruquius. Het Cultuurgebouw heeft de compensatie ontvangen via huurcompensatie en museum De Cruquius deels via huurcompensatie en deels in de vorm van subsidie. Conform de eisen in de subsidieverlening van de provincie geven wij in Tabel 4 inzicht in de bijdrage van de provincie en de bijdrage vanuit de gemeente.

Tabel 4

Omschrijving (bedragen x € 1.000l)	Bijdrage provincie Noord-Holland	Bijdrage gemeente	Totale bijdrage
Instelling			
Cultuurgebouw, theater De Meerse	250	134	**384**
Cultuurgebouw, poppodium Duycker	91	49	**140**
Museum Cruquius	73	40	**113**
Totaal	414	223	**637**

Nog te ontvangen compensatie coronamaatregelen
Over 2021 heeft het Rijk nog niet alle nadelen als gevolg van de coronamaatregelen gecompenseerd. Dit betreft de inkomstenderving (toeristen- en parkeerbelasting) waarvoor compensatie is toegezegd. Over 2021 bedraagt deze inkomstenderving € 11 miljoen. De daadwerkelijke compensatie wordt door het Rijk bepaald op basis van de jaarrekening 2021 van de gemeente en de definitieve aanslag toeristenbelasting over 2021. De verwachting is dat pas in de meicirculaire gemeentefonds 2023 de compensatie aan de gemeenten bekend wordt gemaakt. Door de commissie BBV is de uitspraak gedaan, dat deze compensatie verwerkt moet worden in de jaarrekening van het jaar dat de compensatie ontvangen wordt op basis van formele berichtgeving van het Rijk. Het is niet toegestaan een bedrag als nog te ontvangen op te nemen in de jaarrekening 2021.

pwc PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Covid-19 monitor

Wat zijn precies de gevolgen in Haarlemmermeer? Daarvoor is in 2020 de Covid-19 monitor ontwikkeld en op internet gepubliceerd. In deze monitor staat een aantal ontwikkelingen op het gebied van besmettingen, demografie, economie, werk en inkomen, mobiliteit, gezondheid, zorg en veiligheid in de maanden voor en tijdens de coronamaatregelen.

De monitor heeft als doel een breed en overzichtelijk beeld te geven van de impact van de coronacrisis op de Haarlemmermeerse samenleving. Hoewel de indicatoren zorgvuldig zijn geselecteerd, is deze monitor niet allesomvattend. Bovendien is lang niet altijd vast te stellen of waarneembare verschillen een gevolg zijn van de coronacrisis.

PricewaterhouseCoopers
Accountants N.V.
Uitsluitend voor
identificatiedoeleinden

Financiële hoofdlijnen

Lasten

De totale lasten (uitgaven) van Haarlemmermeer over het jaar 2021 bedragen € 534,5 miljoen, inclusief de stortingen in de reserves. Met de lasten zijn de beleidsdoelen van de negen beleidsprogramma's gerealiseerd. Daarnaast zijn er lasten die vallen onder de overzichten 'algemene dekkingsmiddelen' en 'overhead'. In Figuur 1 is weergegeven hoe de lasten over de verschillende programma's, het overzicht 'algemene dekkingsmiddelen' en het overzicht 'overhead' zijn verdeeld. De cijfers geven het procentueel aandeel van het programma weer in de totale lasten.

Lasten 2021

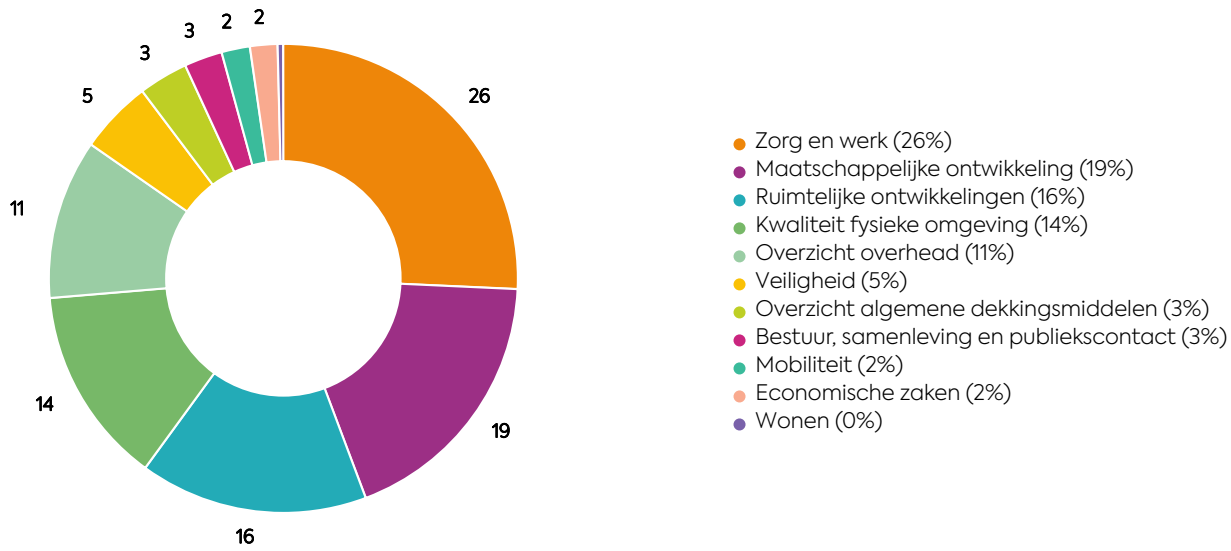

Het grootste programma is Zorg en werk. Binnen dit programma vallen de lasten voor de uitvoering van de Wet maatschappelijke ondersteuning, de Jeugdwet en de Participatiewet. Ook de programma's Maatschappelijke ontwikkeling, Ruimtelijke ontwikkelingen en Kwaliteit fysieke omgeving zijn grote programma's. Onder 'Ruimtelijke ontwikkelingen' worden ondermeer de kosten van de bouwgrondexploitaties verantwoord.

Alle programma's, de algemene dekkingsmiddelen en de overhead worden uitgebreid toegelicht in het hoofdstuk 'Jaarverslag'. Per programma wordt hierin allereerst aangegeven wat het maatschappelijk doel en de beleidsdoelen zijn zoals vastgesteld in de programmabegroting en welke activiteiten de gemeente daarvoor in 2021 uitgevoerd heeft (Wat wilden we bereiken en wat hebben we daarvoor gedaan?). Vervolgens is per programma en beleidsdoel aangegeven welke baten en lasten hiervoor in 2021 gerealiseerd zijn, ten opzichte van de begroting (Wat heeft het gekost?).

Baten

Alle in de jaarrekening verantwoorde lasten moeten worden gedekt door de baten (inkomsten) om te komen tot een sluitende exploitatie. In Figuur 1 is in hoofdlijnen aangegeven waar de baten uit bestaan. De totale baten in 2021 bedragen € 541,2 miljoen, inclusief de onttrekkingen uit de reserves. De cijfers geven het procentueel aandeel van het programma weer in de totale baten.

PricewaterhouseCoopers
Accountants N.V.
Uitsluitend voor
identificatiedoeleinden

Baten 2021

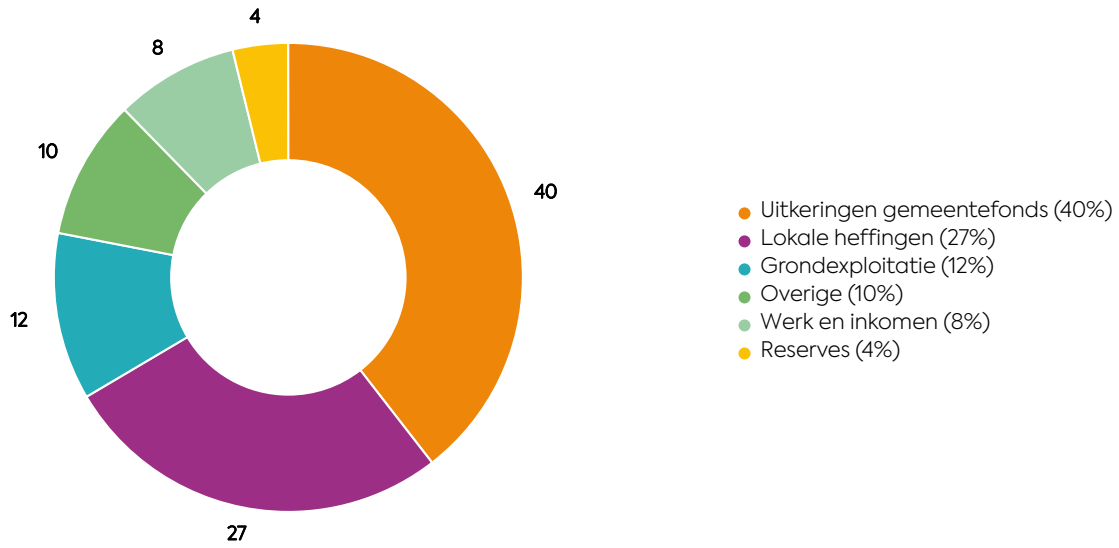

Uitkeringen gemeentefonds

De grootste inkomstenpost zijn uitkeringen uit het gemeentefonds die van het Rijk wordt ontvangen. Deze uitkeringen zijn vrij besteedbaar en worden verantwoord onder het overzicht Algemene dekkingsmiddelen. Gedurende de jaren 2016 tot en met 2018 werd nog de integratie-uitkering sociaal domein ontvangen. Vanaf 2019 is deze uitkering geïntegreerd in de algemene uitkering.

Het meerjarig verloop van de uitkeringen uit het gemeentefonds blijkt uit Figuur 1.

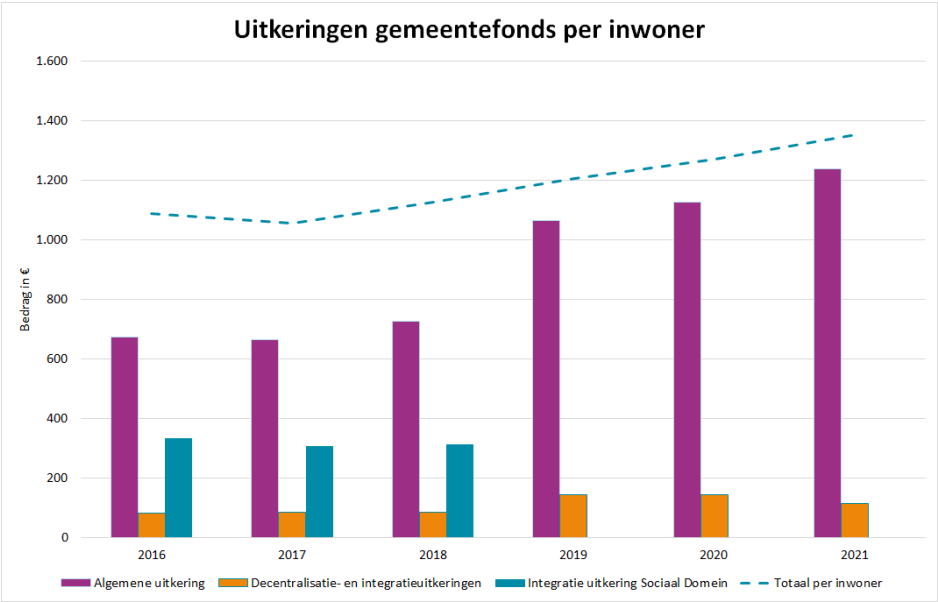

Figuur 1

Gemeentelijke belastingen

Een andere grote inkomstenbron zijn de gemeentelijke belastingen (lokale heffingen). Deze heffingen kunnen weer opgedeeld worden in de vrij besteedbare belastingen, met name de Onroerendezaakbelastingen, en de heffingen voor een specifiek doel, zoals de afvalstoffenheffing en de rioolheffing. Heffingen met een specifiek doel mogen maximaal 100%

PricewaterhouseCoopers
Accountants N.V.
Uitsluitend voor
identificatiedoeleinden

kostendekkend zijn. Bij het vaststellen van de opbrengsten van de vrij besteedbare belastingen heeft de raad een grote mate van vrijheid.

Belastingdruk huishoudens
Voor de huishoudens van Haarlemmermeer is de ontwikkeling van de gemeentelijke belastingdruk van belang. In de paragraaf Lokale Heffingen worden de belastingen en heffingen toegelicht.

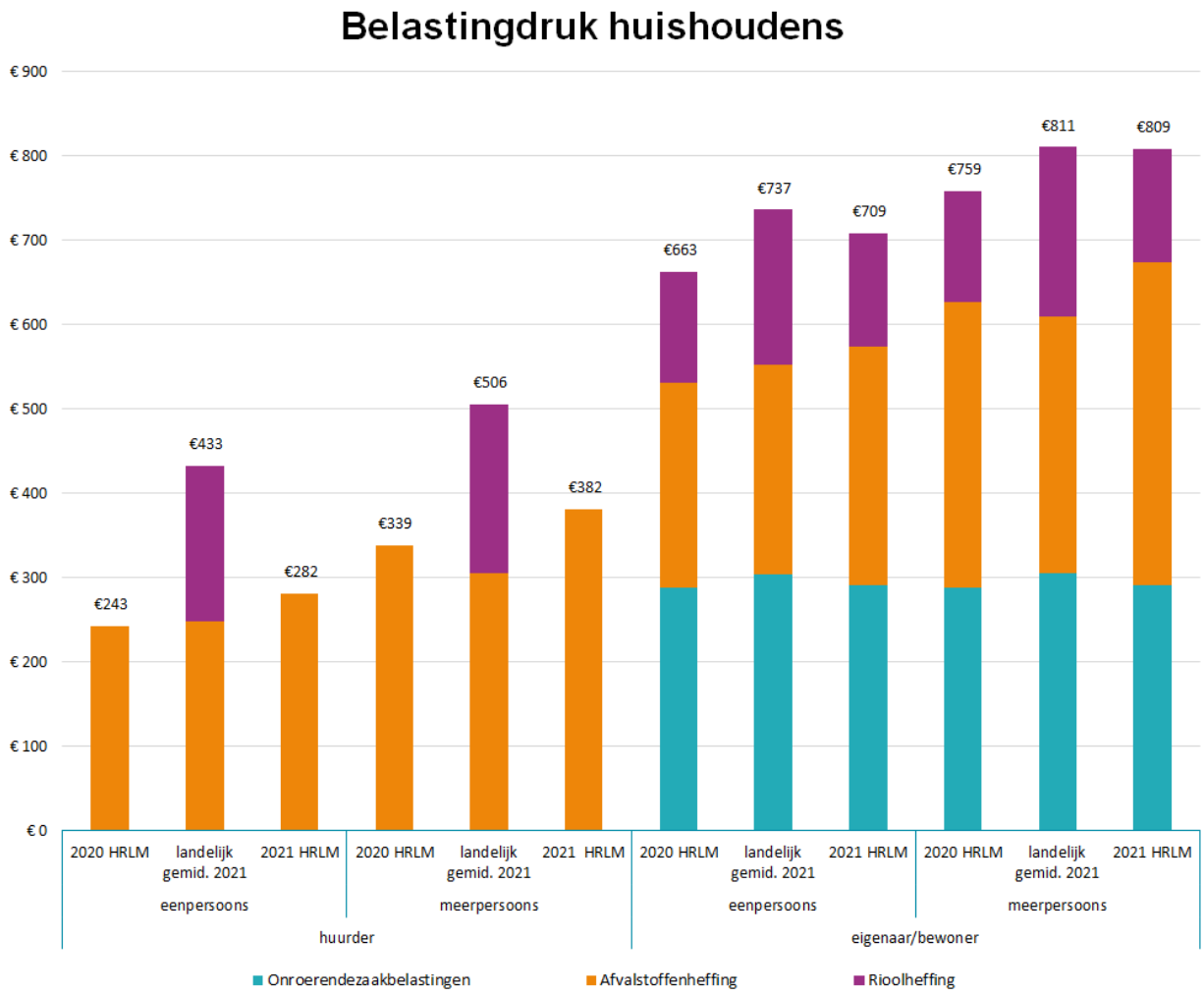

Figuur 2

Structureel begrotingssaldo

Voor de beoordeling van het structurele en reële evenwicht van de jaarrekening moet beoordeeld worden of alle structurele lasten worden gedekt door structurele baten. Om dit te bepalen is in de jaarrekening het Overzicht incidentele baten en lasten opgenomen. Onder andere op basis van dit overzicht geeft het structureel begrotingsevenwicht het volgende beeld:

Tabel 5

Omschrijving (bedragen x € 1.000; min = nadeel)	Bijgestelde begroting 2021	Rekening 2021
Saldo baten en lasten	615	24.035
Saldo toevoegingen en onttrekkingen aan reserves	-7.879	-17.293
Begrotingssaldo (a)	-7.264	6.742
Waarvan incidentele baten en lasten (saldo) (b)	-25.112	-16.695
Structureel begrotingssaldo (=a-b)	17.848	23.437

Het structureel begrotingssaldo wordt berekend door de totale lasten en baten te verminderen met het saldo van de incidentele lasten en baten.

Het saldo dat over blijft moet positief zijn (de structurele baten zijn dan groter dan de structurele lasten).

PricewaterhouseCoopers
Accountants N.V.
Uitsluitend voor
identificatiedoeleinden

Op basis van de hierboven opgenomen tabel kan worden geconcludeerd dat de bijgestelde Programmabegroting 2021-2024 en de Jaarstukken 2021, conform de uitgangspunten van het BBV, structureel in evenwicht zijn.

Risico's

Een risico is een onzekere gebeurtenis of omstandigheid met één of meerdere mogelijke oorzaken en met eventuele negatieve gevolgen op het behalen van de doelstellingen van Haarlemmermeer. Voor geconstateerde risico's worden beheersmaatregelen getroffen om de impact van een risico te verkleinen. De resterende risico's worden gekwantificeerd op basis van kans van optreden en de mogelijke financiële gevolgen. De kans- en gevolginschattingen zijn gemaakt op basis van expertise en ervaring met de omgeving waarin de risico's spelen en de beleidsdoelen waaraan ze bijdragen. Met behulp van een Monte Carlo simulatie wordt de totale waarde van de resterende risico's berekend en deze totale waarde vormt de 'benodigde weerstandscapaciteit'.

Om te bepalen of Haarlemmermeer in staat is de resterende risico's op te vangen wordt de 'beschikbare weerstandscapaciteit' berekend. De beschikbare weerstandscapaciteit wordt in het BBV omschreven als 'de middelen en mogelijkheden waarover de gemeente beschikt of kan beschikken om niet begrote kosten te dekken'. Het belangrijkste onderdeel van de beschikbare weerstandscapaciteit is de Algemene dekkingsreserve. De Algemene dekkingsreserve is de enige, directe en vrij beschikbare bron van de weerstandscapaciteit. Het aanhouden van een voldoende hoge Algemene dekkingsreserve zorgt ervoor dat de gemeente de mogelijkheden heeft om de risico's op te vangen, zonder dat dit directe consequenties heeft voor de uitvoering van de programmabegroting.

Om inzicht te krijgen in hoeverre de beschikbare weerstandscapaciteit voldoende is om zich voor doende risico's op te vangen, wordt de ratio weerstandsvermogen bepaald. De gemeenteraad heeft in de Nota risicomanagement, juli 2017 (2017.47899) bepaald dat de streefwaarde van dit ratio minimaal 1,4 moet zijn. Met de ratio van 4,3 (classificatie uitstekend) per ultimo 2021 voldoen wij hier ruim aan.

In Figuur 3 wordt de ontwikkeling weergegeven van de benodigde en beschikbare weerstandscapaciteit en van de weerstandsratio. In de paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing is een uitgebreide toelichting opgenomen op het weerstandsvermogen en de risico's.

PricewaterhouseCoopers
Accountants N.V.
Uitsluitend voor
identificatiedoeleinden

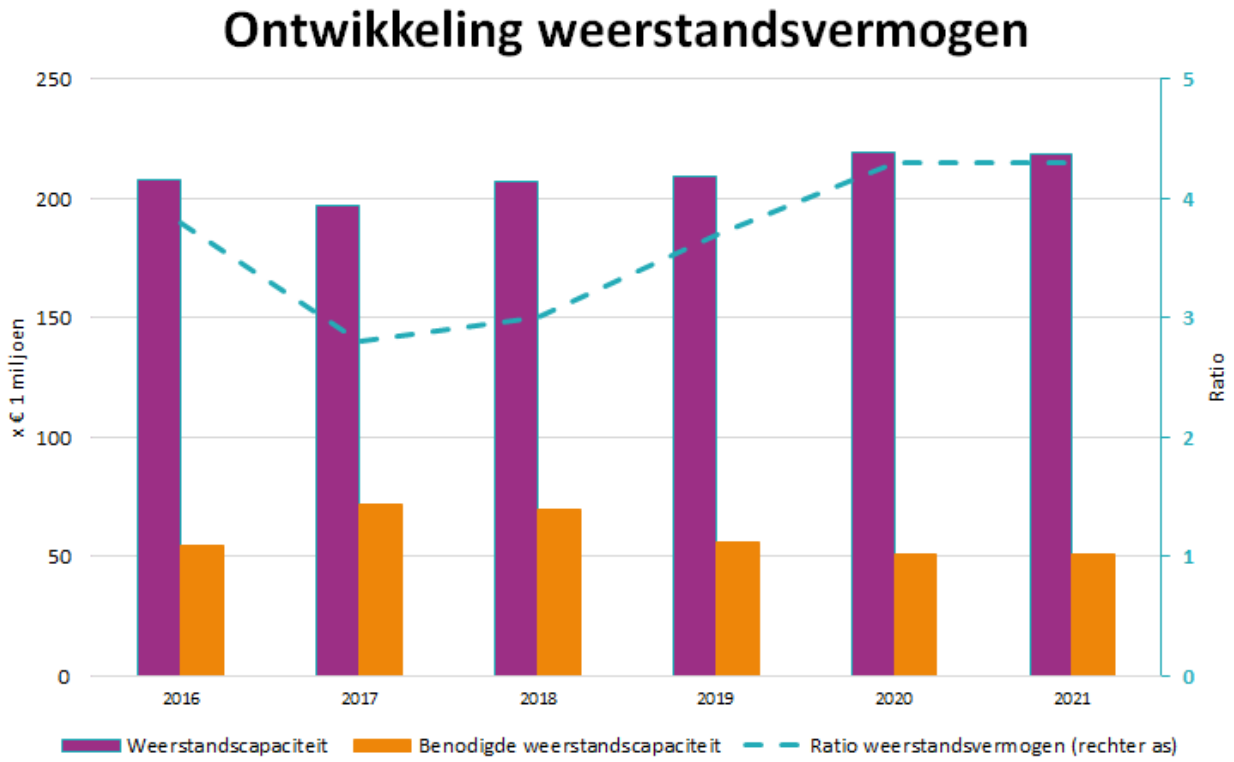

Figuur 3

Reserves

Reserves zijn bedoeld voor het dekken van toekomstige (mogelijke) uitgaven. De raad beslist over de bestemming van de reserves. In 2020 heeft de raad een nieuwe notitie reserves en voorzieningen (2019.0058406) vastgesteld. De reserves zijn onderverdeeld in algemene reserves en bestemmingsreserves.

De algemene reserves dienen als dekkingsbron in het geval zich incidentele risico's voordoen. We hebben het dan over de Algemene dekkingsreserve en de Algemene reserve grondzaken. Het verloop van deze reserves over de periode 2016-2021 blijkt uit Figuur 4.

PricewaterhouseCoopers
Accountants N.V.
Uitsluitend voor
identificatiedoeleinden

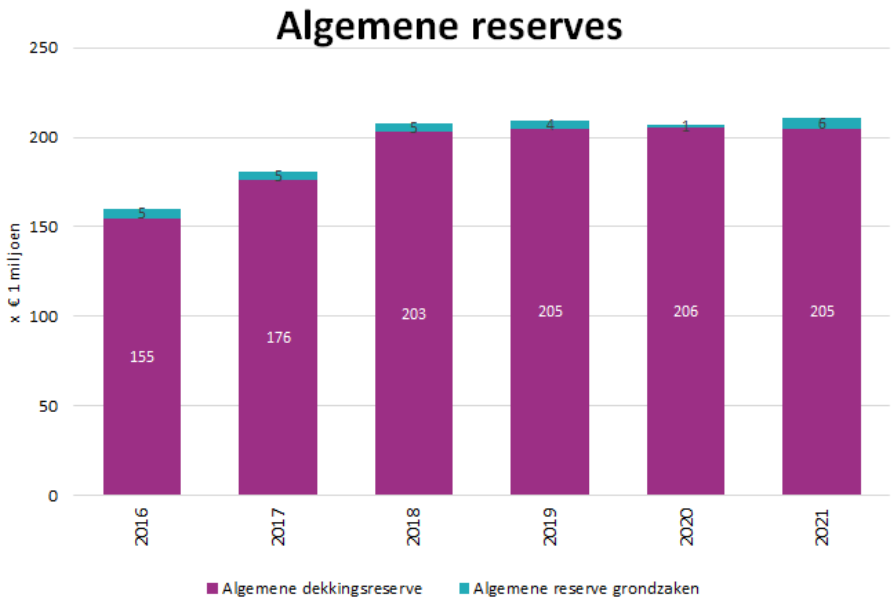

Figuur 4

De bestemmingsreserves zijn ingesteld met een bepaald door de raad vastgesteld doel. Hierbij moet weer een onderscheid gemaakt worden tussen de bestemmingsreserve Dekking afschrijvingslasten en de overige bestemmingsreserves. De bestemmingsreserve Dekking afschrijvingslasten is een zogenaamde 'beklemde' reserve. Dat wil zeggen dat deze niet vrij besteedbaar is. Bij een besteding aan andere doeleinden dan de dekking van afschrijvingslasten, moet altijd tot een alternatieve dekking worden besloten.

Voor de overige bestemmingsreserves geldt dat de raad kan besluiten om daar een ander doel aan te geven of om ze op te heffen en het saldo toe te voegen aan de algemene dekkingsmiddelen. In 2021 is de bestemmingsreserve BTW compensatiefonds opgeheven.

De ontwikkeling van de bestemmingsreserves geeft het volgende beeld:

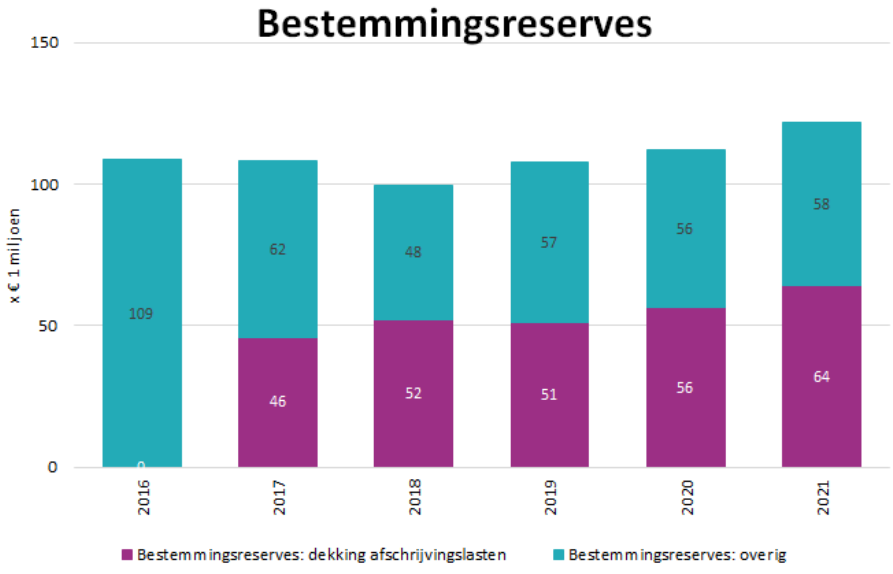

Figuur 5

In het hoofdstuk Jaarrekening, toelichting op de balans, wordt het doel van elke reserve toegelicht en is het verloop in 2021 per reserve opgenomen bij het onderdeel Eigen vermogen.

PricewaterhouseCoopers
Accountants N.V.
Uitsluitend voor
identificatiedoeleinden

Investeringen

Investeringen zijn uitgaven waarvan het economisch - of maatschappelijk nut zich over meerdere jaren uitstrekt. Investeringen worden geactiveerd op de balans en worden afgeschreven op basis van de economische levensduur van de investering. De kapitaallasten (rente en afschrijving) komen ten laste van de programma's en moeten worden gedekt binnen de baten en lasten.

De ontwikkeling van de materiële vaste activa voor de jaren 2017 – 2021 geeft het volgende beeld:

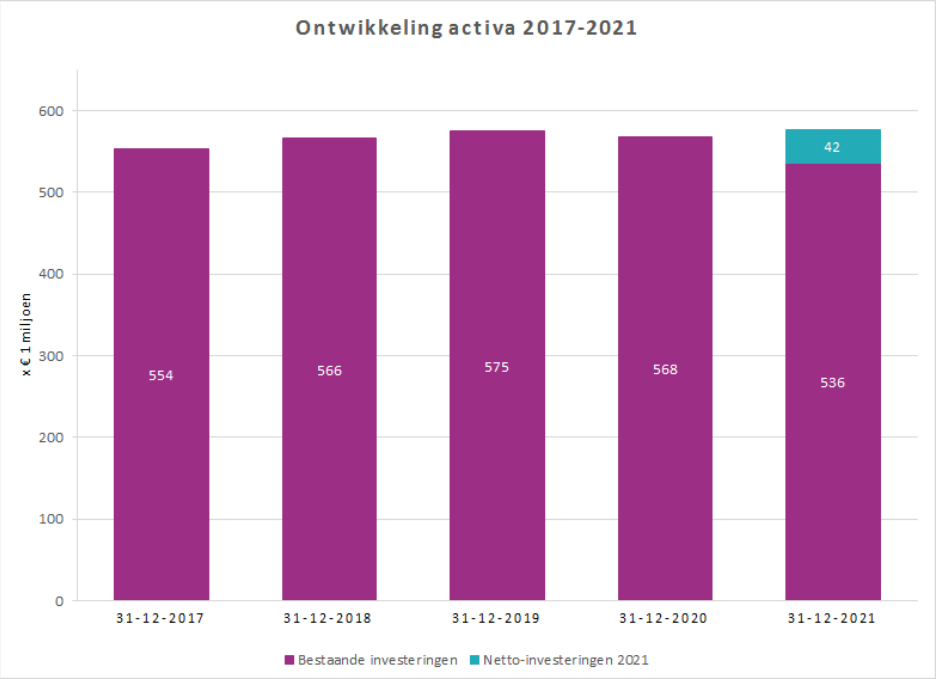

Figuur 6

In totaal is in de begroting na wijziging gehouden met een bruto-investeringsbedrag van € 68,9 miljoen in 2021. Hiervan is € 48,4 miljoen besteed, wat een realisatiegraad van 70% betekent. Van dit bruto bedrag is € 6,9 miljoen gedekt door bijdragen van derden, waarmee de netto-investering over 2021 € 41,5 bedroeg.
In grote lijnen kan gesteld worden dat het bedrag aan nieuwe investeringen in een jaar ongeveer gelijk is aan de verlaging van de waarde van de investeringen in voorgaande jaren als gevolg van afschrijvingen, afwaarderingen en verkopen. Voor een toelichting op het verloop van de activa wordt verwezen naar de toelichting op de balans, onderdeel Materiële vaste activa.

Meerjarenperspectief Grondzaken (MPG)

Op basis van de prognoses in het MPG (standlijn 1 januari 2022) is in de jaarstukken rekening gehouden met de opbrengsten en uitgaven die verband houden met de ontwikkeling van bouwgrondexploitaties. Het saldo van de bouwgrondexploitaties wordt naar de balans overgebracht, zodat een verschil in de kasstromen geen invloed heeft op het saldo van de programmabegroting. Als een bouwgrondexploitatie wordt afgesloten, dan wordt het resultaat verrekend met de Algemene reserve grondzaken. Voor meer informatie wordt verwezen naar het MPG.

Op basis van het MPG is in Figuur 7 de verwachte cumulatieve cashflow weergegeven. De cashflow geeft het verschil aan tussen de ontvangsten en uitgaven gedurende een bepaalde periode. In de figuur is te zien dat tot en met 2025 de gerealiseerde uitgaven hoger zijn dan de gerealiseerde ontvangsten. Na 2025 worden er minder kosten gemaakt en worden er meer opbrengsten ontvangen en komt de cashflow boven € 0. Dit betreft een inschatting van de fasering per jaar en is een momentopname. Bij elk volgend (t)MPG worden de prognoses geactualiseerd.

PricewaterhouseCoopers
Accountants N.V.
Uitsluitend voor
identificatiedoeleinden

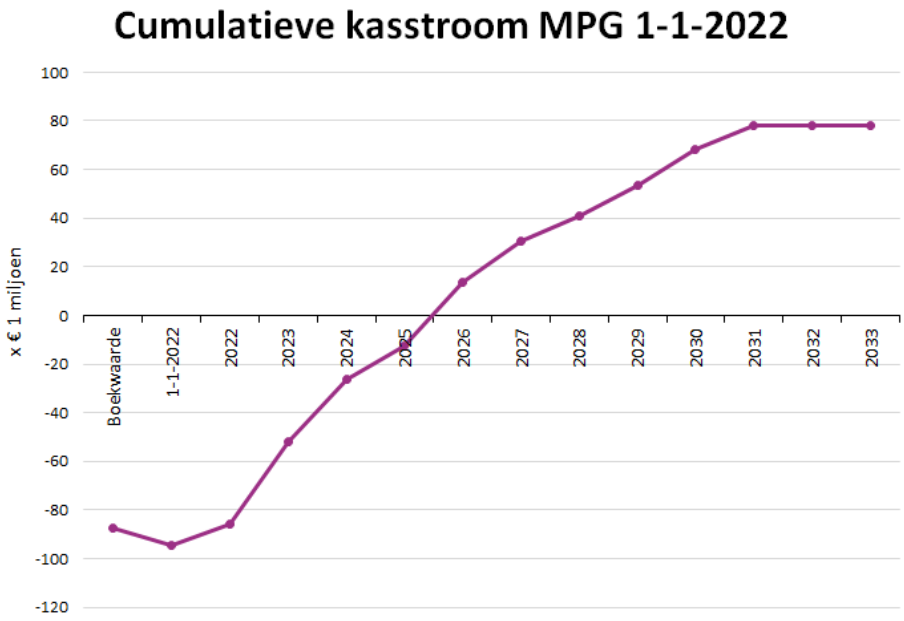

Figuur 7

Schuldbeheersing

De meerjarige ontwikkeling van de schuld is weergegeven in Figuur 8. De schuld is minder hard gestegen dan geraamd in de Programmabegroting 2021-2024. Dit komt doordat er minder is geïnvesteerd dan begroot ten tijde van het opstellen van de programmabegroting (augustus 2020). Verder is de post vooruitontvangen bedragen hoger dan geraamd, waardoor er minder vaste geldleningen aangetrokken hoefde te worden. In de paragraaf Financiering wordt uitgebreid ingegaan op de ontwikkeling van de schuldpositie.

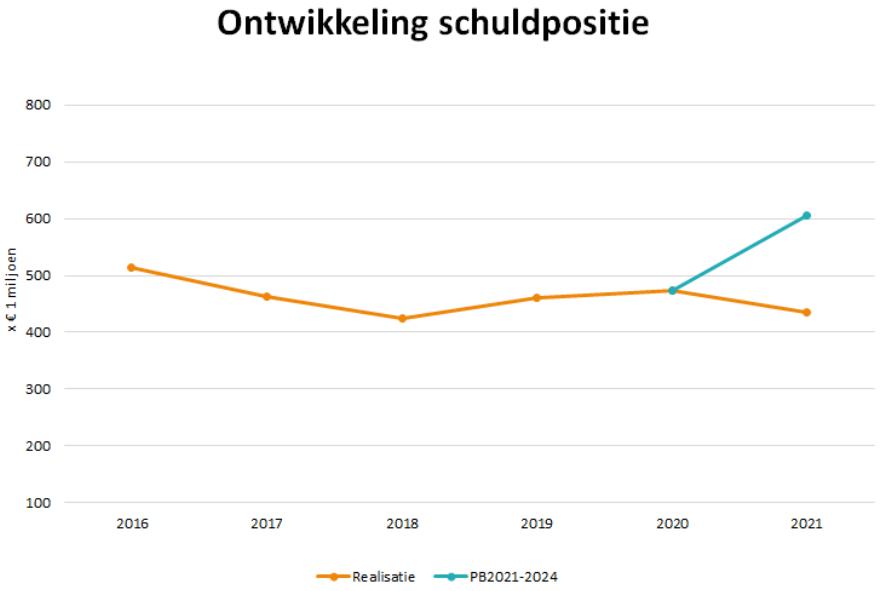

Figuur 8

PricewaterhouseCoopers
Accountants N.V.
Uitsluitend voor
identificatiedoeleinden

Leeswijzer

De Jaarstukken 2021 zijn gebaseerd op de Programmabegroting 2021-2024.

De jaarstukken bestaan uit de volgende delen:
- Algemeen
- Jaarverslag en jaarrekening per programma
- Jaarrekening
- Overige gegevens

Algemeen
Dit onderdeel bestaat uit de inleiding, het resultaat van de programmarekening, de coronacrisis, de financiële hoofdlijnen, deze leeswijzer en de samenstelling van het bestuur.

Jaarverslag en jaarrekening per programma
Het jaarverslag bestaat uit de programmaverantwoording en de (verplichte) paragrafen. In dit onderdeel worden per programma de volgende vragen beantwoord:

- Wat wilden we bereiken?
- Wat zouden we daarvoor doen?
- Wat hebben we bereikt en wat hebben we daarvoor gedaan?
- Wat heeft het gekost?

Bij het onderdeel 'Wat heeft het gekost?' worden op beleidsdoelniveau de substantiële verschillen (≥ € 75.000) tussen de gewijzigde begroting en de jaarrekening toegelicht. Diverse voor- en nadelen van minder dan € 75.000 worden tezamen verklaard door de toelichting *Overig.*

In de paragrafen geven we aanvullende informatie over programma overstijgende onderwerpen; lokale heffingen, weerstandsvermogen en risicobeheersing, onderhoud kapitaalgoederen, vastgoed, financiering, bedrijfsvoering, verbonden partijen, grondbeleid en toezichtinformatie.

Beleidsindicatoren
Op grond van het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV) moeten wij in de programma's in de jaarstukken de beoogde en gerealiseerde maatschappelijke effecten van de verschillende programma's toelichten aan de hand van zogenaamde beleidsindicatoren. Deze indicatoren dragen bij aan het beleidsmatiger maken van begroting en jaarstukken. De raad kan zich op deze manier op belangrijke momenten in een beleidscyclus een beeld vormen over de behaalde en te behalen beleidsresultaten. Omdat het wenselijk is de resultaten van gemeenten onderling te kunnen vergelijken, is in de Regeling beleidsindicatoren gemeenten een uniforme lijst van beleidsindicatoren vastgesteld. Voor de indicatoren wordt aangesloten bij reeds bestaande bronnen, zoals het CBS en DUO. De actuele lijst bestaat uit 34 verplichte indicatoren. Daarnaast heeft de raad besloten een aantal niet-verplichte lokale indicatoren te handhaven (2017.0063489). In de tabellen bij de programma's is aangegeven waar het de verplichte (BBV) en niet-verplichte lokale indicatoren betreft. De website waarstaatjegemeente.nl biedt een overzicht van indicatoren per thema, waaronder de verplichte BBV indicatoren. Indien deze website als bron bij een BBV indicator vermeld wordt, betreft het de daarop vermelde informatie per 7 maart 2022. Indien er nog geen data bekend is, is dit met 'n.b.' aangegeven. Aanvullend biedt de website onderzoek.haarlemmermeergemeente.nl kennis en onderzoeksresultaten over de Haarlemmermeerse samenleving.

Jaarrekening
De jaarrekening bestaat conform het BBV uit het overzicht van baten en lasten en de toelichting, de balans en de toelichting, de bijlage met de verantwoordingsinformatie over specifieke uitkeringen (SiSa) en een bijlage met het overzicht van de gerealiseerde baten en lasten per taakveld (recapitulatie op taakveld).

Als apart hoofdstuk van de jaarrekening zijn tevens opgenomen de algemene grondslagen, budgetoverhevelingen, incidentele baten en lasten, structurele toevoegingen/onttrekkingen aan reserves, overzicht Wet Normering Topinkomens (WNT) en een overzicht van door de raad te autoriseren begrotings- of kredietoverschrijdingen.

Conform voorgaande jaren is in de toelichting op de balans het verloop van de balansposten gedurende het verslagjaar weergegeven en worden de belangrijkste mutaties toegelicht. In dit onderdeel is tevens een overzicht van restantkredieten openomen.

Overige gegevens
In dit deel treft u de controleverklaring van de onafhankelijke accountant van PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. en een verklarende woordenlijst aan.

pwc PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Samenstelling van de gemeenteraad en het college van B&W

Samenstelling gemeenteraad

De gemeenteraad is het hoogste orgaan van de gemeente. De raad is de lokale volksvertegenwoordiging, bepaalt de beleidskaders en controleert de uitvoering van het beleid door het college van burgemeester en wethouders.

De raad heeft 39 zetels. Deze zetels zijn als volgt verdeeld:

Tabel 6

Partij	Zetelverdeling per 31-12-2021	2018	2014	2010
VVD	7	7	7	10
HAP	6	7	6	4
CDA	5	5	5	5
Forza!	4	5	4	3
GroenLinks	4	4	3	4
D66	4	3	6	5
PvdA	3	3	4	4
ChristenUnie-SGP	2	2	1	1
EEN Haarlemmermeer	1	1	1	0
SRH	1	1	1	1
CDVP	0	0	1	0
GEZOND Haarlemmermeer	1	1	0	0
Lid Meijer	1	0	0	0
Overigen	0	0	0	2

De contactgegevens van fracties en de raadsleden staan op de website van de gemeenteraad, onder raadsleden.

Samenstelling college van burgemeester en wethouders

De burgemeester is benoemd door de koning op voordracht van de raad. De wethouders zijn gekozen door de gemeenteraad. Ieder collegelid heeft zijn of haar eigen takenpakket (portefeuille). Samen zijn zij verantwoordelijk voor de voorbereiding en uitvoering van de raadsbesluiten.

Het college van B&W bereidt de plannen voor waarover de gemeenteraad een beslissing moet nemen. Het college neemt ook zelf besluiten. Daarnaast voert het college de besluiten van de gemeenteraad uit. Samen zijn zij verantwoordelijk voor het bestuur van de gemeente.

De portefeuilleverdeling per 31 december 2021 is in Tabel 7 weergegeven.

PricewaterhouseCoopers
Accountants N.V.
Uitsluitend voor
identificatiedoeleinden

Tabel 7

Burgemeester Marianne Schuurmans-Wijdeven	Wethouder Jurgen Nobel	Wethouder Marjolein Steffens-van de Water	Wethouder Mariëtte Sedee-Schuitemaker
Bestuur, Veiligheid en Communicatie	**Financiën, Luchthavenzaken, Bouwen & Energietransitie**	**Fysieke leefomgeving, Jeugd & Onderwijs, Vastgoed en Doelgroepenbeleid**	**Ruimtelijke ordening, Milieu en Agrarische zaken**
• Algemene en bestuurlijke zaken • Openbare orde, Veiligheid en Handhaving • Brandweer • Burgerzaken • Internationale betrekkingen • Communicatie en onderzoek • Juridische zaken • Integriteitsbeleid • Oneigenlijk gebruik gemeentegrond • Kernencontacten (samen met wethouder Steffens-van de Water)	• Financiën • Grondzaken • Deelnemingen • Energietransitie & Woningbouw • Haven- en Luchthavenzaken • Projecten: ◦ Centrumontwikkeling Hoofddorp (exclusief Huis van Haarlemmermeer) (samen met wethouder Rip) ◦ Samen Bouwen aan bereikbaarheid (SBaB) (samen met wethouder Ruigrok)	• Fysieke leefomgeving • Gebiedsgericht werken • Vastgoed (inclusief maatschappelijk vastgoed) • Jeugd • Onderwijs • Dienstverlening inwoners • Doelgroepenbeleid en emancipatie • Kernencontacten (samen met burgemeester Schuurmans-Wijdeven) • Projecten: ◦ Hart van Zwanenburg	• Ruimtelijke ordening (inclusief Omgevingswet) • Grootschalig groen & recreatie • Agrarische zaken • Waterbeheer • Milieu • Subsidiebeleid • Vergunningen • Projecten: ◦ PARK21 (samen met wethouder Sidali) ◦ Gebiedsontwikkeling Badhoevedorp ◦ Oostflank Haarlemmermeer ◦ Nieuwe Kom, Nieuw-Vennep

Wethouder Fouad Sidali	Wethouder Johan Rip	Wethouder Marja Ruigrok	Carel Brugman
Zorg & Welzijn, Woonbeleid en Sport	**Economie & Ondernemerschap, Werk & Inkomen en Arbeidsmarktbeleid**	**Economie & Innovatie, Verkeer & Vervoer en Cultuur**	**Gemeentesecretaris / algemeen directeur**
• Zorg (Wmo) • Jeugdzorg • Welzijn (inclusief dierenwelzijn) • Volksgezondheid • Woonbeleid • Sport • ICT • Projecten: ◦ PARK21 (samen met wethouder Sedee-Schuitemaker) ◦ Huis van Haarlemmermeer	• Economie & Ondernemerschap • Werk & Inkomen (sociale zaken) • Arbeidsmarktbeleid • Personeel • Inkoop- en aanbestedingsbeleid • Dienstverlening ondernemers • Bedrijfsvoering en organisatie • Projecten: ◦ Centrumontwikkeling Hoofddorp (exclusief Huis van Haarlemmermeer, samen met wethouder Nobel)	• Economie & Innovatie • Toerisme & Evenementenbeleid • Verkeer & vervoer • Bedrijven- en kantorenterreinen • Kennis & Innovatie • Cultuur • Deregulering • Projecten: ◦ N200/Sugar City ◦ Samen Bouwen aan bereikbaarheid (SBaB) (samen met wethouder Nobel)	• Algemeen directeur van de organisatie

Volgorde locoburgemeesterschap	
1e locoburgemeester	drs. Jurgen Nobel
2e locoburgemeester	Marjolein Steffens-van de Water
3e locoburgemeester	mr. Mariëtte Sedee-Schuitemaker
4e locoburgemeester	Fouad Sidali
5e locoburgemeester	Johan Rip
6e locoburgemeester	drs. Marja Ruigrok

pwc
PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.
Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Jaarverslag en toelichting jaarrekening per programma

PricewaterhouseCoopers
Accountants N.V.
Uitsluitend voor
identificatiedoeleinden

Bestuur, samenleving en publiekscontact

lasten in €	14.039
% totale realisatie lasten	2,8%
baten in €	3.155
% totale realisatie baten	0,6%

Portefeuillehouder: Rip, Schuurmans-Wijdeven, Steffens-van de Water

Maatschappelijk doel:
Het borgen van democratische en transparante besluitvorming en excellente dienstverlening aan inwoners, instellingen en ondernemers.

(bedragen × € 1.000)	Rekening 2021 baten	% verschil baten t.o.v. begroting	Rekening 2021 lasten	% verschil lasten t.o.v. begroting
Beleidsdoel A: Het goed functioneren en faciliteren van formele gemeentelijke organen (gemeenteraad, college van burgemeester en wethouders, burgemeester en rekenkamercommissie).	**368**	**-**	**6.382**	**5%**
01. Het faciliteren van de bestuursorganen van de gemeente				
02. Het faciliteren van de Rekenkamercommissie				
03. Het voorbereiden en houden van verkiezingen				
Beleidsdoel B: Wederzijdse betrokkenheid bij de besluitvorming en onze kennis over onze lokale samenleving vergroten.	**-**	**-**	**176**	**37%**
01. Het doen van generiek onderzoek				
02. Het stimuleren van participatie bij beleidsvorming en uitvoering				
03. Het onderhouden en faciliteren van adviesorganen ter ondersteuning van de gemeenteraad				
04. Het bieden van informatie aan inwoners en ondernemers				
05. Het ondersteunen van de Jongerengemeenteraad en Kinderraad				
Beleidsdoel C: Het behartigen van de belangen van Haarlemmermeer buiten de gemeentegrenzen en het versterken van de bestuurlijke samenwerking.	**147**	**-**	**906**	**-13%**
01. Het deelnemen aan bestuurlijke samenwerkingsverbanden				
02. Het onderhouden van de stedenband(en)				
03. Het ontplooien van activiteiten ten behoeve van Citymarketing				
Beleidsdoel D: Wij zijn goed bereikbaar voor inwoners, ondernemers en instellingen en open, deskundig en duidelijk in onze contacten.	**-1**	**-**	**712**	**3%**
01. Wij zijn bereikbaar via balie, telefoon, internet en sociale media				
02. Wij leveren onze diensten steeds meer digitaal en waar gewenst persoonlijk				
03. Wij staan in contact met onze inwoners, ondernemers en vertegenwoordigers van (maatschappelijke) organisaties volgens een gebiedsgerichte werkwijze				
04. Wij geven waar mogelijk direct en correct antwoord op vragen via alle kanalen				
05. Wij staan voor kwaliteit en handelen meldingen, aanvragen, producten en diensten adequaat en binnen de gestelde termijn af				
Beleidsdoel E: Wij beheren betrouwbare basisregistraties en leveren diensten en producten van burgerzaken en de burgerlijke stand.	**2.642**	**9%**	**5.863**	**-0%**
01. Het beheren van de Basis Registratie Personen (BRP) en het leveren van producten en diensten vanuit de BRP				
02. Het beheren van de registers burgerlijke stand				
03. Het verstrekken van paspoorten, Nederlandse Identiteitskaarten en DigiD's aan Nederlanders woonachtig in het buitenland via de gemeentebalie Schiphol				
04. Het centraal inschrijven van vluchtelingen voor het Centraal Orgaan Asielzoekers (COA) en het leveren van een bijdrage aan de landelijke Commissie BRP				
05. Het actueel houden van de bestaande (Basis)registraties met een geografische component				
06. Het anticiperen op de komst van de Omgevingswet				

Verbonden partijen

Beleidsdoel A:
Beleidsdoel B:
Beleidsdoel C: Amstelland-Meerlanden Overleg
Beleidsdoel D:
Beleidsdoel E:

PricewaterhouseCoopers
Accountants N.V.
Uitsluitend voor
identificatiedoeleinden

Bestuur, samenleving en publiekscontact

Het borgen van democratische en transparante besluitvorming en excellente dienstverlening aan inwoners, instellingen en ondernemers.

Het gemeentebestuur van Haarlemmermeer bestaat uit de gemeenteraad, de burgemeester en het college van burgemeester en wethouders. Deze bestuursorganen geven invulling aan de lokale democratie via een transparant en zorgvuldig besluitvormingsproces. Op deze wijze is er voor de inwoners sprake van een zichtbare en herkenbare gemeente en daarvoor onderhouden deze bestuursorganen diverse relaties in een regionale, nationale en internationale context. Wij willen een dienstbare, betrouwbare en daadkrachtige overheid zijn met een bestuur dat zichtbaar, herkenbaar en benaderbaar is. Inwoners, instellingen en ondernemers willen meedenken, meepraten en meebeslissen over zaken die spelen in hun leefomgeving. Een eigentijdse overheid onderkent en waardeert dit en speelt actief op deze behoefte in. Het gemeentebestuur wil daarom de betrokkenheid van inwoners, instellingen en ondernemers vergroten en ruimte geven aan initiatieven uit de samenleving. Ook wil het gemeentebestuur zorgen voor voldoende draagvlak bij het ontwikkelen van beleid én de uitvoering daarvan. Zo versterken wij de lokale betrokkenheid tussen inwoners, instellingen en ondernemers.

Verbonden partijen

Amstelland-Meerlanden Overleg (AM)

Het AM heeft tot doel de gemeenschappelijke belangen van de deelnemende gemeenten (Aalsmeer, Amstelveen, De Ronde Venen, Diemen, Haarlemmermeer, Ouder-Amstel en Uithoorn) te behartigen in onze regio en op die manier bij te dragen aan een evenwichtige ontwikkeling in de regio. Bestuurders vertegenwoordigen de deelregio AM in de Metropoolregio Amsterdam (MRA) en overleggen onder andere op het gebied van ruimte, economie, wonen, verkeer en vervoer.

Voor financiële informatie en eventuele risico's over de verbonden partij, zie de paragraaf Verbonden Partijen.

Relevant beleid

- Reglement van Orde Auditcommissie (2005.29530)
- Gedragslijn Integriteit Haarlemmermeer (2014.3985)
- Verordening Rekenkamercommissie Haarlemmermeer 2019 (2019.2902675)
- Gedragscode integriteit Burgemeester en Wethouders Haarlemmermeer 2015 (2015.0030997)
- Denk, praat en beslis mee! Plan van Aanpak Participatie (2014.0047217)
- Actualisatie Participatiebeleid en Inspraakverordening 2008 (2008.19950)

pwc
PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.
Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

- Participatieonderzoek 'Haarlemmermeer Weet raad!' (2017.0063632)
- Werkwijze gemeenteraad bij participatie (2021.0001261)
- Vriendschapsband Haarlemmermeer-Cebu (VHC) (2021.0000421)
- Visie op communicatie van Haarlemmermeer (2012.29134)
- Toerisme, evenementen en promotie Haarlemmermeer 2020-2025 (2020.0000380)
- Nota Dienstverlening 2010-2014 (2010.0048491)
- Nota Verbetering Digitale Dienstverlening en IT-innovatie (2017.0021302)
- Reglement Verordening gegevensverstrekking Basisregistratie personen gemeente Haarlemmermeer (2019.0026890)
- Basisregistratie Grootschalige Topografie BGT (2013.0086428)
- Vaststellen beleidsregel 'Briefadres Haarlemmermeer 2018' (2018.0038684)
- Reglement burgerlijke stand 2022 (2021.0001690)
- Reglement van Orde gemeenteraad 2019 (2018.0081485)
- Belastingvoorstellen 2021 (onder andere Legesverordening 2021 (2020.0002299))

Beleidsdoel A: Het goed functioneren en faciliteren van formele gemeentelijke organen (gemeenteraad, college van burgemeester en wethouders, burgemeester en rekenkamercommissie).

Wat hebben we bereikt en wat hebben we daarvoor gedaan?

Activiteiten

01. Het faciliteren van de bestuursorganen van de gemeente
02. Het faciliteren van de Rekenkamercommissie
03. Het voorbereiden en houden van verkiezingen

Toelichting

01. Het faciliteren van de bestuursorganen van de gemeente

Het gemeentebestuur bestaat uit drie bestuursorganen, te weten: de gemeenteraad, het college van burgemeester en wethouders en de burgemeester.

De gemeenteraad is het hoogste orgaan van de gemeente, en heeft een volksvertegenwoordigende, kaderstellende en controlerende rol om in te vullen. Deze rollen komen niet alleen terug in de besluitvorming van de raad en zijn ook de basis voor de neutrale ondersteuning en facilitering door zijn eigen apparaat, de griffie.

De griffie kende naast een kleine personele wisseling, een noodzakelijke, maar beperkte en budgetneutrale uitbreiding met een administratief medewerker. In de personele samenstelling van de gemeenteraad is de heer Bosscher wegens verhuizing vervangen door mevrouw Van den Berg; de door het stembureau vastgestelde opvolgster. Daarnaast is er een wijziging in de bestuurlijke samenstelling van de raad, doordat lid Meijer geen deel meer uitmaakt van de fractie Forza! Haarlemmermeer.

Ondanks de coronamaatregelen mocht de gemeenteraad als formele uitzondering op de beperkingen fysiek blijven vergaderen. Hier is gedeeltelijk gebruik van gemaakt met diverse vormen van afstands- en coronamaatregelen naar gelang de landelijke maatregelen dit noodzakelijk maakten. Een deel van de raadspleinavonden vond daarom digitaal plaats. Ook vonden vrijwel geen trainingen of informele bijeenkomsten plaats voor griffie of raad.

De griffie ondersteunt ook de burgemeester als voorzitter van de raad. In die hoedanigheid is een integriteitsmelding naar afronding geleid.

Zowel het college van burgemeester en wethouders en de burgemeester worden ondersteund door de ambtelijke organisatie onder leiding van de gemeentesecretaris en zijn directieteam. In het driehoeksoverleg tussen burgemeester, griffier en gemeentesecretaris wordt afstemming gezocht over relevante zaken.

Afgelopen jaar heeft de auditcommissie in opdracht van de raad de aanbestedingsprocedure voor de accountantsdiensten doorlopen. Accountantskantoor PricewaterhouseCoopers (PwC) heeft inschrijving met de beste prijs-kwaliteit verhouding gedaan en is door de raad als accountant aangewezen. Het contract met de accountant wordt voor een periode van drie jaar aangegaan, met de mogelijkheid om de overeenkomst tot viermaal met een (1) jaar te verlengen. In de volgende raadsperiode(s) kan dan een keuze worden gemaakt tot een nieuwe aanbesteding of tot verlenging.

02. Het faciliteren van de Rekenkamercommissie

De rekenkamercommissie (RKC) doet onafhankelijk onderzoek voor een beter bestuur voor de Haarlemmermeerse samenleving. De RKC wil het perspectief van bestuurders verbreden en gebruikt bij haar onderzoeken uiteenlopende methodieken. Een voorbeeld is het lerend onderzoek "Rollen van de raad bij de

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.
Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Veiligheidsregio Kennemerland", waarin het palet aan invloedsmogelijkheden van de raad in kaart is gebracht. In het onderzoek naar de dienstverlening van de gemeente bij het verlenen van vergunningen stond de beleving van inwoners en ondernemers centraal. Naar aanleiding van een motie uit november 2020 heeft de RKC een onderzoek naar het beleid en de stijgende kosten van jeugdhulp uitgevoerd. Tenslotte is de RKC in 2021 nagegaan in hoeverre de aanbevelingen uit een onderzoek naar duurzaamheidsbeleid uit 2017 zijn opgevolgd. De rapporten zijn te vinden op de website van de RKC.

03. Het voorbereiden en houden van verkiezingen
Op 17 maart 2021 vonden de verkiezingen voor de Tweede Kamerverkiezingen plaats. Er zijn vanwege de coronacrisis extra maatregelen getroffen met als doel dat de kiezers veilig konden stemmen en het voor stembureauleden veilig was om hun werk te doen op de stembureaus. Om de toestroom van stemgerechtigden te spreiden was een aantal stembureaus drie dagen geopend en zijn beschermende maatregelen getroffen zoals spatschermen en desinfecteer gels. Voor ouderen (70+) bestond de mogelijkheid per brief hun stem uit te brengen. Om de organisatie in goede banen te leiden was de bezetting van het stembureau vergroot naar vijf leden. Daarnaast is een stemstraat gerealiseerd. Tot slot zijn aanbevelingen, die voortvloeiden uit de in 2021 onder de stembureauleden gehouden enquête, doorgevoerd.

Beleidsdoel B: Wederzijdse betrokkenheid bij de besluitvorming en onze kennis over onze lokale samenleving vergroten.

Wat hebben we bereikt en wat hebben we daarvoor gedaan?

Wij hebben intensief met onze inwoners, instellingen en ondernemers geparticipeerd. Onder meer om de energietransitie tot stand te brengen en ter voorbereiding van de inwerkingtreding van de Omgevingswet. Bij het maken van (nieuw) beleid en het voorbereiden van uitvoering is inbreng, draagvlak en betrokkenheid vanuit de samenleving van belang.

Met behulp van een zogenaamd leefstijlen-instrument pasten wij de manier waarop wij doelgroepen betrekken meer aan bij de leefstijl van de doelgroep. Bij participatie ten behoeve van de energietransitie is dit instrument bijvoorbeeld toegepast. Naast analoge manieren en al bekende digitale werkvormen (werksessies, enquêtes, inspraakronden, dialogen) ontwikkelden wij meer digitale instrumenten om een groter bereik te krijgen, toegesneden op de doelgroep. Zo is voor het energietransitie-project Warm Rijsenhout een e-participatieplatform opengesteld, waarop inwoners en ondernemers uit Rijsenhout zijn uitgenodigd om eerste stappen te zetten naar duurzame en schone warmte voor het dorp. De openstelling van dit platform is een pilot om te onderzoeken of een participatieplatform goed te gebruiken is voor onze gemeente.

Om zijn rol in participatie vooraf te bepalen en kaders te kunnen stellen bij participatie in specifieke onderwerpen en projecten, heeft de gemeenteraad de Werkwijze gemeenteraad bij participatie (2021.0001261) vastgesteld.

Wij hebben het gebiedsgericht werken verder versterkt. Wij zijn blijven zorgen voor de verbinding tussen diverse opgaven in een gebied. Het continue voeren van gesprekken tussen de gemeente, inwoners, instellingen en ondernemers is van essentieel belang om te bepalen wat er leeft, welke doelen er op lange termijn zijn voor het gebied en hoe die worden vertaald in middellange termijn prioriteiten en (korte termijn) acties. De opbrengsten van deze gesprekken hebben wij geborgd in (digitale) gebiedsprogramma's. In 2021 zijn geen informatiemarkten gehouden door de coronabeperkingen. Het onderhouden van het netwerk in het gebied in samenhang met de dorps- en wijkraden heeft extra inzet en veerkracht gevergd van de ambtelijke organisatie. De meeste interacties zijn bilateraal op locatie buiten geweest en vergaderingen waren soms beperkt mogelijk.

Activiteiten

01. Het doen van generiek onderzoek
02. Het stimuleren van participatie bij beleidsvorming en uitvoering
03. Het onderhouden en faciliteren van adviesorganen ter ondersteuning van de gemeenteraad
04. Het bieden van informatie aan inwoners en ondernemers
05. Het ondersteunen van de Jongerengemeenteraad en Kinderraad

Toelichting

01. Het doen van generiek onderzoek
De gemeente Haarlemmermeer is dynamisch en divers. Kennis van de verschillende gebieden en de ontwikkeling van onze bevolking zijn cruciaal om beleid op maat te kunnen ontwikkelen. Om het onderzoek zo effectief en efficiënt mogelijk in te

PricewaterhouseCoopers
Accountants N.V.
Uitsluitend voor
identificatiedoeleinden

zetten, werkten wij met een onderzoeksprogramma. Wij bouwen gestaag aan een lokale kennisinfrastructuur en een accuraat gegevensbeheer. Zodat ons beleid toegerust is op veranderingen in leefsituatie, wensen en behoeften van onze inwoners, instellingen en ondernemers. De publicatiereeksen *Kijk op de Wijk* en *Staat van Haarlemmermeer* zijn voorbeelden van deze programmatische aanpak. De te onderzoeken onderwerpen worden vastgesteld op basis van de accenten en prioriteiten van het collegeprogramma.

Het afgelopen jaar zijn de volgende onderzoeken afgerond:

1. één jaar coronacrisis in Haarlemmermeer. Een onderzoek naar de effecten van de coronacrisis op de lokale samenleving. Dit onderzoek is aan de raad gepresenteerd bij de opening van het politiek seizoen. Door dit onderzoek verschuift de publicatiedatum van de Staat van Haarlemmermeer 4, over Samenwerken in de Regio, naar het eerste kwartaal van 2022;
2. de bevolkingsenquête: een grootschalig onderzoek naar de leefomstandigheden van Haarlemmermeerders. De resultaten worden begin 2022 gepubliceerd;
3. een verkenning naar verleden en toekomst van Gebied Noord. Publicatie komt in het eerste kwartaal van 2022 uit;
4. onderzoek naar de opkomst bij de lokale verkiezingen van 2018. Met als doel: inzicht in de mogelijke opkomst bij de komende lokale verkiezingen.

Het onderzoek naar jongeren met een beperking kon door de lockdown helaas wederom niet doorgaan.

02. Het stimuleren van participatie bij beleidsvorming en uitvoering
Bij beleidsontwikkeling en uitvoering zijn wij gebruik blijven maken van de kennis en ervaring van onze inwoners, instellingen en ondernemers. Wij geven alle belangen een stem en zorgen ervoor dat wij luisteren naar de diversiteit aan geluiden. Participatie bij de Omgevingsvisie en de Polderlinten zijn hier slechts enkele voorbeelden van. Bij participatie, waar kennis en innovatie een rol spelen, hebben wij inwoners, instellingen en ondernemers gericht uitgenodigd, waarbij wij oog hebben voor de diversiteit van belangen. Denk hierbij bijvoorbeeld aan de participatie rondom de Verdichtingsvisie.

03. Het onderhouden en faciliteren van adviesorganen ter ondersteuning van de gemeenteraad
De gemeenteraad kent sinds 2021 elf fracties en een zelfstandig lid. Als bestuursorgaan heeft de raad een aantal commissies en werkgroepen, die allen tot doel hebben het functioneren van en de besluitvorming door de raad te ondersteunen, te faciliteren of voor te bereiden. Dit zijn het Presidium, het Seniorenconvent, de Auditcommissie, de Werkgroep Werkwijzen Raad (WWR), de Communicatie-werkgroep, de werkgroep Omgevingswet, de MRA-AM-werkgroep, de werkgroep Mobiliteit Bollenstreek, de begeleidingsgroep Senioren en de werkgeverscommissies van griffier en burgemeester. De griffie ondersteunt deze en alle overige activiteiten van de gemeenteraad, en bewaakt de wettelijke en lokale kaders waarbinnen de raad functioneert.

Er hebben in totaal 38 raadspleinen met 108 sessies plaatsgevonden, waarbij binnen de geldende coronamaatregelen zowel volledig digitaal, volledig fysiek zonder beperkingen, als fysiek met 1,5 meter beperkingen is vergaderd.

Alle openbare raadspleinvergaderingen van de gemeenteraad worden, ongeacht de wijze van (corona) vergaderen, via webcasting/ livestreaming uitgezonden op internet. In 2021 kenden deze uitzendingen een aantal van 8.100 live kijkers, op een jaartotaal van 17.000 unieke bezoekers. Zij zagen naast het geagendeerde raadsproces achttien insprekers, 52 amendementen en 87 moties voorbijkomen.

In aantallen kijkers is sprake van een stijging, die mogelijk te maken heeft met het aantal digitale vergaderingen dat toegenomen is, maar ook met aanpassingen in de website waardoor webcasting en relevante informatie op dezelfde plek vindbaar zijn sinds zomer 2021.

De meest bekeken live-uitzending was geen raadsactiviteit, maar het in de raadzaal tellen van de stemmen van de Tweede Kamerverkiezingen.

In 2021 was het sluitstuk de uitvoering van de motie Gedenkkeien (2017); waarmee op zeven plekken in de gemeente nu in totaal 143 gedenkstenen met de namen van weggevoerde en vermoorde Joden, onderduikers en verzetsstrijders liggen.

De populaire communicatie-activiteit Ervaar de Raad moest helaas komen te vervallen, maar het is wel gelukt om een editie van De Raad Fietst te organiseren op 25 september 2021 met ruim 30 raadsleden, in het noorden van de gemeente.

pwc
PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.
Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Daarnaast lukte het om binnen de coronamaatregelen de 14e editie van het jaarlijks Haarlemmermeers Scholieren Debattoernooi te organiseren op 18 november, met 70 deelnemers van zes middelbare scholen uit Haarlemmermeer. Tevens werd zowel in april, als in mei in nauwe samenwerking met Prodemos de digitale cursus "Politiek Actief" georganiseerd. Hier deden in totaal 50 deelnemers aan mee.

04. Het bieden van informatie aan inwoners en ondernemers
De beperkingen van de coronacrisis gaven aanleiding om veel vaker via digitale kanalen te communiceren en toch toegankelijk, transparant te blijven. Veel nieuwe oplossingen bleken effectief en soms zelfs beter. Met online-participatie bereikten wij groepen die wij niet aantroffen in fysieke bijeenkomsten. Communicatie via beeldmateriaal, streamsessies, vlogs et cetera biedt veel kansen. Dit neemt niet weg dat ook veel initiatieven, met name bijeenkomsten, vanwege corona moesten worden geannuleerd.

05. Het ondersteunen van een jongerengemeenteraad en kinderraad
De Jongerengemeenteraad (JGR) kwam in 2021 zowel fysiek als digitaal achtmaal bijeen met zijn twaalf leden. De JGR wordt door de griffie ondersteund bij het organiseren van zijn vergaderingen en zijn contacten met de gemeenteraad. De inhoudelijke en overige ondersteuning wordt geleverd door de ambtelijke organisatie en de onafhankelijke begeleider.

De griffie ondersteunt de raadswerkgroep communicatie bij het organiseren van de Dag van de Kinderraad. De uitvoering van de besluiten van de Kinderraad wordt verzorgd door de ambtelijke organisatie. De jaarlijks daarbij nieuw gekozen Kinderburgemeester wordt ondersteund door de ambtelijke organisatie. Door de coronacrisis vond de dag van de Kinderraad helaas niet plaats. Daarom zijn oproepen verstuurd naar alle basisscholen en geplaatst op InforMeer-online, om pitches via filmpjes te sturen van kinderen die Kinderburgemeester zouden willen worden. De jury heeft op basis van deze filmpjes Floor ten Veen als nieuwe Kinderburgemeester gekozen en zij is op 16 september 2021 geïnstalleerd door de burgemeester.

Beleidsdoel C: Het behartigen van de belangen van Haarlemmermeer buiten de gemeentegrenzen en het versterken van de bestuurlijke samenwerking.

Wat hebben we bereikt en wat hebben we daarvoor gedaan?

Haarlemmermeer richt de ogen en oren op de regio en het nationale speelveld. Dit om de belangen van haar inwoners, instellingen en ondernemers te behartigen. Daarbij werkten wij op onze primaire gemeentelijke taken steeds vaker samen met partijen en partners. Dit deden wij onder andere op de pijlers: economie, ruimte en sociaal.

Het gemeentebestuur wil voor inwoners, instellingen en ondernemers een gezaghebbende positie innemen in het publieke en bestuurlijke debat. Dat betekent een herkenbaar geluid, aansprekend verhaal én ontvankelijk zijn voor signalen van anderen. Met dat laatste verrijken wij het beleid en de uitvoering en daartoe zetten wij communicatie in als strategisch instrument. Indien nodig hebben wij (lobby)expertise in huis om proactief te handelen of snel te reageren.

Activiteiten
01. Het deelnemen aan bestuurlijke samenwerkingsverbanden
02. Het onderhouden van de stedenband(en)
03. Het ontplooien van activiteiten ten behoeve van Citymarketing

Toelichting
01. Het deelnemen aan bestuurlijke samenwerkingsverbanden
Haarlemmermeer ziet het belang van samenwerking om haar doelen te kunnen realiseren. Het bestuurlijk vertegenwoordigd zijn in samenwerkingsverbanden is een voorwaarde om de inbreng van Haarlemmermeer, en de regio waar wij deel van uitmaken, te waarborgen. Een goede afstemming tussen de agenda's, de ambities, de samenwerkingsverbanden en de posities die wij willen en kunnen vervullen, is daarom van belang. Zo kunnen wij de effectiviteit van onze inzet verhogen. Wij waren actief in het AM, de Vervoerregio Amsterdam, MRA, de G40-stedennetwerk en de Vereniging van Nederlandse Gemeenten. In 2021 hebben wij samen met alle deelnemers de samenwerkingsafspraken MRA vernieuwd, waarmee wij de samenwerking in de

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.
Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

regio verder hebben versterkt en slagvaardiger en transparanter hebben gemaakt.

02. Het onderhouden van de stedenband
Sinds 1992 heeft de gemeente Haarlemmermeer een vriendschapsband met Cebu-City op de Filipijnen. Deze wordt, in opdracht van de gemeenteraad, vormgegeven door de Stichting Vriendschapsband Haarlemmermeer – Cebu. De belangrijkste doelstellingen zijn het uitwisselen van kennis en ervaring, het concreet ondersteunen bij maatschappelijke projecten in Cebu onder regie van lokale organisaties, het kweken van interesse voor elkaars cultuur en het bevorderen van contacten tussen scholen, bedrijven en lokale overheden. Het is de opdracht aan de stichting om de inwoners van Haarlemmermeer te informeren over de activiteiten. Dit gebeurt met regelmaat in de lokale krant en via de gemeentelijke nieuwskanalen. De gemeenteraad heeft de vriendschapsband geëvalueerd en heeft het raadsvoorstel Vriendschapsband Haarlemmermeer-Cebu (VHC) (2021.0000421) aangenomen waarbij de vriendschapsband tot en met 2024 tegen een verlaagde subsidiebijdrage wordt voortgezet.

03. Het ontplooien van activiteiten ten behoeve van Toerisme, Evenementen en Promotiebeleid
De Citymarketingvisie 2017-2020 is onder de noemer Promotie geïntegreerd in het nieuwe Toerisme, Evenementen en Promotiebeleid 2020-2025 (2020.0000380). De focus ligt op de volgende doelgroepen: inwoners, regionale bezoekers, zakelijke bezoekers, internationale bezoekers en evenementenbezoekers.

Promotie geeft direct uitvoering aan de beleidsdoelstellingen van het toerismebeleid. Wij hebben ingezet in op het aanbod aan vrijetijdsactiviteiten, evenementen, voorzieningen in de gemeente Haarlemmermeer, het bevorderen van de waterrecreatie, de beleving van de oude en nieuwe landschappen en de culturele, historische, architectonische parels van de gemeente. De communicatie verliep via de sociale mediakanalen van de gemeente. Daarnaast is er gewerkt aan de in 2022 op te leveren vernieuwde website visithaarlemmermeer.nl.

Beleidsdoel D: Wij zijn goed bereikbaar voor inwoners, ondernemers en instellingen en open, deskundig en duidelijk in onze contacten.

Wat hebben we bereikt en wat hebben we daarvoor gedaan?

Haarlemmermeer wil een betrouwbare, dienstbare en daadkrachtige overheid zijn. Waar mogelijk bieden wij maatwerk-dienstverlening aan de doelgroepen die dat nodig hebben. De gemeente is via meerdere kanalen bereikbaar. Het is onze ambitie slimmer en meer digitaal te werken. De ontwikkeling naar een 'digitale overheid' is niet vrijblijvend. Op landelijk niveau zijn hierover bestuurlijke afspraken gemaakt. Ook landelijke wet- en regelgeving, technologische innovaties, de verwachte 'schaalsprong' en de hoge verwachtingen van inwoners maken digitalisering steeds belangrijker. Het blijft belangrijk de menselijke maat vast te houden. Er wordt rekening gehouden met de uitvoerbaarheid en de gevolgen voor inwoners en ondernemers. De klanttevredenheid staat voorop en we zorgen voor een goede balans tussen digitalisering en persoonlijk contact. Persoonlijke contact tussen de gemeente en de inwoners en ondernemers is hierbij essentieel.
Inwoners, instellingen en ondernemers zijn de ogen en oren van onze gemeente. Wij gebruiken hun vragen, suggesties of klachten bij de afwegingen in het kader van onze bereikbaarheid en dienstverlening.

Tabel 8

Omschrijving	Eenheid	Prognose 2020	Realisatie 2020	Prognose 2021	Realisatie 2021
Transacties balie	Aantal	110.000	61.500	110.000	61.900
Telefoon callcenter (0900-1852)	Aantal	130.000	137.500	120.000	133.400
Bereikbaarheid (binnen kantoortijden)	Percentage	-	95,1%	-	91,1%
Bezoeken website	Aantal	710.000	710.000	775.000	913.000
Webcare					
Whatsapp	Aantal	-	0	-	0
Twitter	Aantal	-	13.206	-	14.206
Facebook	Aantal	-	15.466	-	12.557

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.
Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Activiteiten
01. Wij zijn bereikbaar via balie, telefoon, internet en sociale media
02. Wij leveren onze diensten steeds meer digitaal en waar gewenst persoonlijk
03. Wij staan in contact met onze inwoners, ondernemers en vertegenwoordigers van (maatschappelijke) organisaties volgens een gebiedsgerichte werkwijze
04. Wij geven waar mogelijk direct en correct antwoord op vragen via alle kanalen
05. Wij staan voor kwaliteit en handelen meldingen, aanvragen, producten en diensten adequaat en binnen de gestelde termijn af

Toelichting
01. Wij zijn bereikbaar via balie, telefoon, internet en sociale media
Gedurende de lockdowns waren de balies van Burgerzaken, vanwege het als vitaal aangemerkte karakter, het hele jaar open voor publiek. In de strengste lockdown periodes heeft de dienstverlening zich beperkt tot spoedaanvragen.

Ter voorkoming van besmetting onder locatiegebonden personeel is gewerkt in 'bubbels' (vaste teams op de diverse locaties). Locatie Halfweg is een lange periode hele dagen (in plaats van de gebruikelijke halve dagen) open geweest om het aantal afspraakmogelijkheden binnen de beperkingen te optimaliseren.

De gespreksduur aan de telefoon nam fors toe en nieuw personeel is ingewerkt om 0900-1852 bereikbaar te houden. Op initiatief van Platform Dienstverlening is de interne bereikbaarheid door een extern bureau gemeten en onvoldoende bevonden. Ter verbetering is een project gestart dat de hele organisatie betreft. In 2022 wordt de interne bereikbaarheid opnieuw getoetst.

Voor een gebruiksvriendelijke website wordt continue gewerkt aan toegankelijke informatie, producten en diensten. Met gebruikersonderzoeken wordt gemeten hoe goed wij aansluiten bij de behoefte van de gebruiker. Er is gewerkt aan de Wet Digitale Toegankelijkheid, waarbij de organisatie bekend is gemaakt met de inhoud en de bijkomende verantwoordelijkheden, zoals het aanleveren van toegankelijke PDF's. Er is geïnventariseerd hoeveel (mini)sites onder gemeentelijk beheer en verantwoordelijkheid vallen.

In een samenwerkingsverband met 28 gemeenten is en wordt meegewerkt aan een nieuw opensource platform voor het beheren van de gemeentelijke website. Afronding vindt plaats in 2022.

02. Wij leveren onze diensten steeds meer digitaal en waar gewenst persoonlijk
In 2021 hebben wij verder gewerkt aan projecten en initiatieven vanuit het in 2018 gestarte Programma Digitale dienstverlening.

Voorbeelden hiervan zijn:
- aan de hand van het intensiveren van webanalyses en gebruikersonderzoeken zijn nieuwe e-formulieren ontwikkeld en bestaande e-formulieren verbeterd;
- wij hebben digitale kaartinformatie geïnventariseerd, geoptimaliseerd en beschikbaar gesteld;
- afhandelprocessen zijn gedigitaliseerd. Een Verklaring Omtrent Gedrag kan sinds dit jaar digitaal worden aangevraagd. Een Verklaring Naamgebruik is in het afgelopen jaar verder gedigitaliseerd;
- wij hebben een pilot gedraaid om te kijken of robotisering van repeterende administratieve processen de werkdruk kan verlagen.

Daarnaast is persoonlijke dienstverlening aan de balies altijd mogelijk gebleven. Specifieke doelgroepen die niet in staat waren naar een servicecentrum te komen voor een reisdocument zijn waar mogelijk in het verzorgingstehuis of detentiecentrum geholpen. Verder werden aan de telefoon inwoners met al hun vragen persoonlijk geholpen.

03. Wij staan in contact met onze inwoners, ondernemers en vertegenwoordigers van (maatschappelijke) organisaties volgens een gebiedsgerichte werkwijze
Gebiedsmanagers zijn de verbindende schakels gebleven in de zes gebieden van onze gemeente. Zij zorgden voor verbinding tussen thema's die spelen in een gebied zowel bij inwoners, instellingen en ondernemers als binnen de gemeentelijke organisatie. Bijvoorbeeld bij de implementatie van maatregelen in verband met corona hebben de gebiedsmanagers intensief samengewerkt met inwoners. Afgelopen jaar maakten de gebiedsmanagers met de externe gesprekspartners gebiedsprogramma's. Deze baseerden zij op interne ontwikkelingen in het gebied, data over de ontwikkeling van de gebieden en gesprekken met andere professionals en betrokkenen in de gebieden. Zo goed mogelijk is ingezet op participatie met de juiste doelgroep op een voor die doelgroep passende wijze. Daarbij is veelal gekozen voor online instrumentarium in verband met de coronamaatregelen, zoals bij het participatieproces rond de (woningbouw)plannen bij het Pionier-Bolsterrein in Nieuw-Vennep en de ontwikkelingen bij het Verpleeghuis Bornholm.

PricewaterhouseCoopers
Accountants N.V.
Uitsluitend voor
identificatiedoeleinden

04. Wij geven waar mogelijk direct en correct antwoord op vragen via alle kanalen
Afgelopen jaar is (ondanks alle coronamaatregelen) persoonlijk contact aan de balie mogelijk gebleven (vitale karakter), wel is ten tijde van de lockdowns meer gebruik gemaakt van de digitale mogelijkheden.

Om de aanvragen van balieproducten te kunnen beoordelen op spoed, was de mogelijkheid om online een afspraak te maken tijdelijk afgesloten en omgeleid naar 0900-1852, wat zorgde voor veel druk op de eerste lijn. Door actief in te zetten op meer inhuur, het benodigde kennisniveau en de kwaliteit beantwoording konden wij deze toename aan telefoontjes in de tweede helft van het jaar beter aan.

Via de gemeentelijke sociale media-accounts is direct en adequaat gereageerd op signalen en vragen uit de samenleving. Daarnaast zijn in 2021 voorbereidende werkzaamheden verricht om het populaire klantkanaal "Whatsapp" begin 2022 weer in te zetten.

Om de informatievoorziening op de online kanalen te verbeteren en beter aan te laten sluiten bij de behoefte van de klanten is door middel van webanalyse-data gekeken naar de mogelijkheid om informatie beter aan te laten sluiten bij hun behoefte.

05. Wij staan voor kwaliteit en handelen meldingen, aanvragen, producten en diensten adequaat en binnen de gestelde termijn af
Wij leveren, binnen de wettelijke kaders en ons beleid, het gevraagde product of dienst. Herkenbaar daarbij is oog voor de menselijke maat, duidelijke taal en heldere communicatie .

Vanwege de coronacrisis en de daaruit voortvloeiende maatregelen ontstond druk op de servicenormen voor wat betreft de balieproducten. Bij het tussentijds afschalen van de coronamaatregelen door het kabinet ontstond een toeloop die groter was dan de beschikbare personele capaciteit.

Beleidsdoel E: Wij beheren betrouwbare basisregistraties en leveren diensten en producten van burgerzaken en de burgerlijke stand.

Wat hebben we bereikt en wat hebben we daarvoor gedaan?

Onze dienstverlening gaan wij dereguleren, dat wil zeggen (daar waar mogelijk) van minder regels voorzien. Wij gaan door op de ingeslagen weg met het verminderen van administratieve lasten voor inwoners, instellingen en ondernemers. Een voorbeeld van een vereenvoudigd proces is de mogelijkheid om online, met DigiD, via de website, een paspoort of ID-kaart als vermist te laten registreren. Deze melding is dus niet meer afhankelijk van onze openingstijden en kan nu ook vanaf een vakantieadres, bijvoorbeeld bij diefstal van een paspoort, worden doorgevoerd. Door deze 24/7 registratiemogelijkheid wordt de kans op misbruik verkleind. In dit verband streven wij ook naar eenmalige opslag en meervoudig gebruik van gegevens. Waar het juridisch toegestaan en technisch mogelijk is, willen wij basisregistraties met elkaar verbinden en ontsluiten voor gebruik door inwoners, instellingen en ondernemers.

De Basisregistratie Personen (BRP) is de basisregistratie voor persoonsgegevens. Van iedere levensloop registreren wij administratief de belangrijkste aspecten, zoals geboorte, gezag, verhuizing, vertrek naar het buitenland, huwelijk en overlijden. De BRP vormt de basis voor afgifte van reisdocumenten, rijbewijzen, verklaringen en uittreksels, alsmede voor de stempas bij verkiezingen. Daarnaast wordt de data uit de BRP verplicht gebruikt binnen de gehele overheid. Wij zorgden ervoor dat de BRP actueel is. Hierbij werkten wij samen met overheidsdiensten, afnemers en ketenpartners.

Om de dienstverlening van de gemeente te verbeteren, efficiënter te werken en beter onderbouwde beleidskeuzes te maken, ontsluiten wij informatie met een geografische component over de Haarlemmermeerse woon-, werk-, en leefomgeving voor iedereen met een digitale kaart.

Hiermee dragen wij bij aan het realiseren van de (digitale) randvoorwaarden voor onder andere de invoering van de Omgevingswet. In de Omgevingswet worden de regels voor ruimtelijke projecten gebundeld en vereenvoudigd zoals bestaande wetten op het gebied van bouwen, milieu, water, ruimtelijke ordening en natuur. Het streven is dat in 2024 alle beschikbare informatie, benodigd voor een ruimtelijk plan met een klik op de kaart beschikbaar is.

pwc
PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.
Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Activiteiten
01. Het beheren van de Basis Registratie Personen (BRP) en het leveren van producten en diensten vanuit de BRP
02. Het beheren van de registers burgerlijke stand
03. Het verstrekken van paspoorten, Nederlandse Identiteitskaarten en DigiD's aan Nederlanders woonachtig in het buitenland via de gemeentebalie Schiphol
04. Het centraal inschrijven van vluchtelingen voor het Centraal Orgaan Asielzoekers (COA) en het leveren van een bijdrage aan de landelijke Commissie BRP
05. Het actueel houden van de bestaande (Basis)registraties met een geografische component
06. Het anticiperen op de komst van de Omgevingswet

Toelichting
01. Het beheren van de BRP en het leveren van producten en diensten vanuit de BRP
Wij zorgden dat de BRP actueel en betrouwbaar is en aan de wettelijke eisen voldoet. Bij gerede twijfel aan de juistheid van de gegevens in de BRP, bijvoorbeeld uit eigen waarneming of op basis van een signaal van een afnemer, verrichten wij een basisonderzoek. Indien noodzakelijk volgt, al dan niet in samenwerking met ketenpartners, een verder onderzoek in het kader van fraudebestrijding. Uit de jaarlijkse zelfevaluaties is wederom gebleken dat de kwaliteit van het beheer van de BRP en de levering van de producten en diensten vanuit de BRP goed is. Door het (intern) opleiden van personeel is hiermee een kwaliteitsslag gemaakt en de slagkracht vergroot. Wij blijven onderzoek doen naar verbetering van de BRP en de uitbreiding van de digitale dienstverlening. Hierbij zoeken wij, zoveel mogelijk, aansluiting bij landelijke ontwikkelingen, innovaties en successen.

02. Het beheren van de registers burgerlijke stand
Wij zijn belast met het opmaken van akten van geboorte (erkenning en naamkeuze), huwelijk en overlijden en het toevoegen van latere vermeldingen aan akten, zoals bijvoorbeeld beschikkingen van echtscheiding, naamswijziging of adoptie. Wij zorgden voor de toegankelijkheid van de gegevens door middel van verstrekken van uittreksels en afschriften. Akten van de burgerlijke stand vormen de basis van de gegevens in de BRP. Wij voltrokken huwelijken en partnerschapsregistraties en hebben de regie over alle zaken die te maken hebben met huwelijken en partnerschapsregistraties die door de buitengewoon ambtenaren van de burgerlijke stand worden voltrokken. De dit jaar geleverde kwaliteit is overeenkomstig de gestelde eisen.

03. Het verstrekken van paspoorten, Nederlandse identiteitskaarten en DigiD's aan Nederlanders woonachtig in het buitenland via de gemeentebalie Schiphol
De gemeentebalie Schiphol richt zich op de uitgifte van paspoorten, Nederlandse identiteitskaarten en DigiD's aan Nederlanders woonachtig in het buitenland (niet ingezetenen).

De kosten van de gemeentebalie Schiphol worden gedragen door het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties en het ministerie van Buitenlandse Zaken. Deze afspraak is vastgelegd in een convenant. Dit convenant is in 2020 verlengd tot en met 31 december 2022. Wij onderzochten in samenspraak met de convenantpartijen of de balie blijvend in een behoefte voorziet en verantwoord kan worden geëxploiteerd. Op basis hiervan neemt het Rijk een besluit over de voortzetting van deze balie.

De dienstverlening aan deze doelgroep (niet ingezetenen) heeft in 2021 onder druk gestaan vanwege de landelijke richtlijnen rond het coronavirus. De vraag naar reisdocumenten nam af door de beperkingen. Door de tussentijdse versoepeling van de coronamaatregelen nam de vraag naar reisdocumenten substantieel toe. De vraag was op dat moment groter dan de op dat moment beschikbare personele capaciteit. Dit resulteerde in onder andere langere wachttijden dan gewenst. In verband met de coronacrisis is de gemeentebalie Schiphol in 2021 ook extra ingezet voor ingezetenen van de gemeente Haarlemmermeer (als uitvalbasis).

04. Het centraal inschrijven van vluchtelingen voor het Centraal Orgaan Asielzoekers (COA) en het leveren van een bijdrage aan de landelijke Commissie BRP
Het COA en gemeente Haarlemmermeer hebben afspraken gemaakt over de inschrijving van vluchtelingen die zijn uitgenodigd om zich in Nederland te vestigen. De gemeente Haarlemmermeer verzorgde volgens die afspraken de eerste inschrijving in de Basisregistratie personen (BRP). De afspraken met het COA en de commissie BRP continueren wij in 2022.

05. Het actueel houden van de bestaande basisregistraties met een geografische component
Wij hebben de reeds bestaande basisregistraties met een geografische component op een technisch veilige manier actueel gehouden. Dit betreft de Basisregistratie Grootschalige Topografie (BGT), de Basisregistratie Adressen en Gebouwen (BAG) en de Basisregistratie Ondergrond (BRO).

PricewaterhouseCoopers
Accountants N.V.
Uitsluitend voor
identificatiedoeleinden

De BGT is de gedetailleerde digitale kaart van Nederland, waarin onder anderen gebouwen, wegen, water, spoorlijnen en groen eenduidig zijn vastgelegd. Met de invoering van IMGeo 2.2 hebben wij het afgelopen jaar de kwaliteit van de BGT in belangrijke mate verbeterd. Daarbij zijn ruim 700 objecten aangepast en zijn er BAG-BGT vergelijkingen gedaan. Ook hebben wij projecten als Tudorpark, Quatrebras, Wickevoort en het bedrijventerrein Schiphol Logistics Park (SLP) ingemeten en verwerkt in de BGT.

De BAG omvat gegevens over alle gebouwen en adressen in Nederland. Wij hebben voor de BAG een aanbesteding gedaan en een nieuwe applicatie geïnstalleerd. Daarnaast zijn er afgelopen jaar 982 bouwvergunningen verleend waardoor er 3.376 nummeraanduidingen zijn uitgegeven. Verder zijn er nog 834 panden in gebruik genomen waardoor er 843 verblijfsobjecten in gebruik zijn genomen.

De BRO is een relatief nieuwe basisregistratie voor gegevens over de ondergrond en de daarin aanwezige hulpbronnen, die gefaseerd wordt ingevoerd. De derde tranche is op 1 januari 2021 in werking getreden. Onderdeel daarvan is het grondwatermonitoringsnet. In 2021 zijn er in de gemeente Haarlemmermeer 762 BRO-objecten in de Landelijke Voorziening geregistreerd waarvan 356 (47%) door de gemeente zelf. Een belangrijk aandeel hierin is de aanleg van het nieuwe grondwatermonitoringsnet in onze gemeente.

Zowel voor de BAG, de BGT als voor de BRO zijn de jaarlijkse controles op basis van de audit systematiek ENSIA (Eenduidige Normatiek Single Information Audit) uitgevoerd, waarmee wij de informatieveiligheid en privacy van inwoners waarborgen en inzicht krijgen in de stand van zaken van de informatieveiligheid. Wij stellen deze rapportages in 2022 vast.

06. Het anticiperen op de komst van de Omgevingswet
Wij hebben onze Omgevingswetsoftware (Tercera-Go) aangesloten op de oefenomgeving van het Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO). Daarna zijn wij op basis van onze beschikbare geografische informatie gaan oefenen met fictieve werkingsgebieden in Haarlemmermeer, ter voorbereiding op het Omgevingsplan. Tevens hebben wij afgelopen jaar deelgenomen aan verschillende testen vanuit de Vereniging Nederlandse Gemeenten om te onderzoeken hoe de (geografische) gegevens in relatie tot de Omgevingswet goed gepresenteerd en gebruikt kunnen worden door inwoners, instellingen en ondernemers op de oefenwebsite https:/pre.omgevingswet.overheid.nl/.

PricewaterhouseCoopers
Accountants N.V.
Uitsluitend voor
identificatiedoeleinden

Specificatie behorend bij de jaarrekening

Wat heeft het gekost?

Tabel 9

Er kunnen afrondingsverschillen optreden. (bedragen × € 1.000; min = nadeel)		Begroting origineel	Begroting gewijzigd	Rekening	Verschil rekening begroting gewijzigd
Bestuur, samenleving en publiekscontact		**2021**	**2021**	**2021**	
Het borgen van democratische en transparante besluitvorming en excellente dienstverlening aan inwoners, instellingen en ondernemers.	Baten	3.081	2.419	3.155	736
	Lasten	14.857	14.398	14.039	359
Saldo van baten en lasten (B-L)	**Saldo**	**-11.776**	**-11.979**	**-10.885**	**1.095**
Reservemutaties	Onttrekking	-	-	-	-
	Storting	-	-	-	-
Resultaat (Saldo +O-S)	**Saldo**	**-11.776**	**-11.979**	**-10.885**	**1.095**

Uitsplitsing per beleidsdoel

Beleidsdoel A: Het goed functioneren en faciliteren van formele gemeentelijke organen (gemeenteraad, college van burgemeester en wethouders, burgemeester en rekenkamercommissie).	Baten	0	0	368	368
	Lasten	6.777	6.740	6.382	357
	Saldo	**-6.777**	**-6.740**	**-6.015**	**725**
Beleidsdoel B: Wederzijdse betrokkenheid bij de besluitvorming en onze kennis over onze lokale samenleving vergroten.	Baten	0	0	0	0
	Lasten	252	281	176	105
	Saldo	**-252**	**-281**	**-176**	**105**
Beleidsdoel C: Het behartigen van de belangen van Haarlemmermeer buiten de gemeentegrenzen en het versterken van de bestuurlijke samenwerking.	Baten	0	0	147	147
	Lasten	894	801	906	-106
	Saldo	**-894**	**-801**	**-759**	**41**
Beleidsdoel D: Wij zijn goed bereikbaar voor inwoners, ondernemers en instellingen en open, deskundig en duidelijk in onze contacten.	Baten	0	0	-1	-1
	Lasten	836	730	712	18
	Saldo	**-836**	**-730**	**-713**	**17**
Beleidsdoel E: Wij beheren betrouwbare basisregistraties en leveren diensten en producten van burgerzaken en de burgerlijke stand.	Baten	3.081	2.419	2.642	223
	Lasten	6.097	5.847	5.863	-16
	Saldo	**-3.016**	**-3.428**	**-3.221**	**207**

Toelichting gewijzigde begroting 2021 - jaarrekening 2021

Beleidsdoel A

Tabel 10

Afwijkingen ten opzichte van de gewijzigde begroting (bedragen × € 1.000; min = nadeel)	
Baten	
Voorziening voormalig wethouders	334
Overig	34
Totaal Baten	**368**

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.
Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Lasten

Voorziening voormalig wethouders	124
Geografische basisadministratie	84
Congressen en symposia	79
Overig	70
Totaal Lasten	**357**

Baten

Doordat voormalig wethouders hogere neveninkomsten hebben gehad over het afgelopen jaar, is er minder onttrokken en hoeft er minder te worden voorzien. Daarnaast zijn de rentepercentages voor de pensioenen wethouders gestegen, waardoor er een deel van de voorziening vrijvalt.

Lasten

In de begroting is een storting opgenomen voor de voorziening wachtgeld en pensioenen wethouders. Aangezien er dit jaar sprake is van een vrijval in de voorziening, blijft dit budget onbenut.

Wij hebben een nieuw contract afgesloten voor onze applicatie voor de Basisregistratie Adressen en Gebouwen (BAG). Door deze nieuwe applicatie hebben we afgelopen jaar geen onderhoudskosten gehad. Bovendien zijn de licentiekosten lager dan die van de vorige leverancier. Daarnaast hebben wij incidenteel minder kosten gemaakt voor het inkopen van diverse gegevens over ons beheerareaal (denk aan luchtfoto's).

Er zijn dit jaar minder uitgaven gedaan dan begroot ten gevolge van de coronacrisis. Het betreft lagere uitgaven van het college aan bijvoorbeeld congressen, studiebijeenkomsten, representatie- en bedrijfskosten. Ook is hierdoor minder gebruik gemaakt van taxivervoer.

Beleidsdoel B

Tabel 11

Afwijkingen ten opzichte van de gewijzigde begroting (bedragen × € 1.000; min = nadeel)

Lasten

Generieke onderzoeken	62
Overig	43
Totaal Lasten	**105**

Lasten

De coronacrisis deed ook in 2021 de onderzoeksprioriteiten verschuiven. Een aantal onderzoeken is opgeschoven in de tijd.

Beleidsdoel C

Tabel 12

Afwijkingen ten opzichte van de gewijzigde begroting (bedragen × € 1.000; min = nadeel)

Baten

AM-overleg	147
Overig	0
Totaal Baten	**147**

Lasten

AM-overleg	-145
Overig	39
Totaal Lasten	**-106**

PricewaterhouseCoopers
Accountants N.V.
Uitsluitend voor
identificatiedoeleinden

Baten

Het AM-overleg is conform het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) bruto verantwoord, zie ook de toelichting bij de lasten.

Lasten

Zie de toelichting bij de baten.

Beleidsdoel D

Tabel 13

Afwijkingen ten opzichte van de gewijzigde begroting (bedragen × € 1.000; min = nadeel)

Baten	
Overig	-1
Totaal Baten	**-1**

Lasten	
Overig	18
Totaal Lasten	**18**

Beleidsdoel E

Tabel 14

Afwijkingen ten opzichte van de gewijzigde begroting (bedragen × € 1.000; min = nadeel)

Baten	
Gemeentebalie Schiphol	139
Naturalisatie	109
Het Centraal Orgaan opvang asielzoekers (COA)	-43
Overig	18
Totaal Baten	**223**

Lasten	
Overig	-16
Totaal Lasten	**-16**

Baten

De gemeentebalie Schiphol had in 2021 te maken met pieken en schommelingen door de coronacrisis. Door de tussentijdse versoepeling van de coronamaatregelen nam de vraag naar reisdocumenten substantieel toe. Hiermee is in 2021 een (gedeeltelijke) inhaalslag gemaakt in de achterstanden aanvragen niet-ingezetenen die in 2020 zijn ontstaan door de coronacrisis. Daarnaast is in verband met de coronacrisis de gemeentebalie Schiphol in 2021 ook extra ingezet voor ingezetenen van de gemeente Haarlemmermeer (als uitvalbasis). Tegenover de hogere legesinkomsten staat ook een hogere inkomensoverdracht/afdracht aan het Rijk en hogere kosten personele inzet. De kosten van de gemeentebalie Schiphol worden gedragen door het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK) en het ministerie van Buitenlandse Zaken (BZ). Het exploitatietekort is door de hogere inkomsten lager dan begroot.

De hogere inkomsten worden veroorzaakt doordat er in 2021 meer naturalisaties hebben plaatsgevonden dan begroot. Daartegenover staat een hogere inkomensoverdracht/afdracht aan het Rijk.

Als gevolg van de coronacrisis is het aantal inschrijvingen van de zogenaamde COA-asielgerechtigden aanzienlijk lager geweest dan begroot. Vanuit gezondheids- en veiligheidsoverwegingen hebben maar zeer beperkt verplaatsingen naar Nederland plaatsgevonden.

PricewaterhouseCoopers
Accountants N.V.
Uitsluitend voor
identificatiedoeleinden

Veiligheid

lasten in €	26.916
% totale realisatie lasten	5,4%
baten in €	6.331
% totale realisatie baten	1,2%

Portefeuillehouder: Schuurmans-Wijdeven

Maatschappelijk doel:
Inwoners, bezoekers en ondernemers in Haarlemmermeer zijn veilig.

(bedragen × € 1.000)	Rekening 2021 baten	% verschil baten t.o.v. begroting	Rekening 2021 lasten	% verschil lasten t.o.v. begroting
Beleidsdoel A: Een veilige woon- en leefomgeving voor inwoners, ondernemers en bezoekers in de gemeente Haarlemmermeer.	**1.574**	**-4%**	**4.901**	**-2%**
01. Verbeteren veiligheidsgevoel in eigen buurt				
02. Versterken van de keten 'zorg-veiligheid'				
03. Aanpak ondermijning / georganiseerde criminaliteit				
04. Integraal samenwerken aan contraterrorisme, extremisme en radicalisering (CTER)				
05. Uitvoeringsprogramma Veiligheid realiseren				
06. Handhaven en maatregelen coronacrisis				
Beleidsdoel B: Het verzekeren van de doelmatige en slagvaardige hulpverlening op het gebied van brandweerzorg, crisisbeheersing en geneeskundige hulpverlening.	**4.758**	**3%**	**22.014**	**-2%**
01. Het voorkomen van brand				
02. Deelnemen aan de gemeenschappelijke regeling VRK				
03. Uitvoeren van inspecties op de brandveiligheidsvoorschriften				
04. Goede voorbereiding op crisis en incidenten				

Verbonden partijen

Beleidsdoel A: Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied

Beleidsdoel B: Veiligheidsregio Kennemerland (VRK), Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied

PricewaterhouseCoopers
Accountants N.V.
Uitsluitend voor
identificatiedoeleinden

Veiligheid

Inwoners, bezoekers en ondernemers in Haarlemmermeer zijn veilig.
In de Kadernota Integrale Veiligheid 2018-2022 (hierna: de Kadernota) zijn de raadsprioriteiten voor veiligheid vastgesteld en uitgewerkt. Haarlemmermeer is een relatief veilige gemeente en dat willen we zo houden. De Kadernota is de basis voor het gemeentelijke veiligheidsbeleid.

De uitvoering van de prioriteiten en de activiteiten in ons veiligheidsbeleid zijn gebaseerd op de volgende beleidsuitgangspunten:
- Eigen verantwoordelijkheid en (zelf)redzaamheid
- Participatie van inwoners en ondernemers
- Integrale ketenaanpak en informatie gestuurd samenwerken
- Dorps- en wijkgericht werken

In de Kadernota zijn de volgende prioriteiten benoemd:
1. Verbeteren veiligheidsgevoel in eigen buurt
2. Versterken van de keten 'zorg-veiligheid'
3. Aanpak ondermijning/georganiseerde criminaliteit
4. Integraal samenwerken aan contraterrorisme, extremisme en radicalisering

Binnen de prioriteiten zijn verschillende focuspunten aangebracht. In 2019 zijn daaraan de aanpak van jeugdoverlast, jeugdcriminaliteit, het bezit van wapens en het gebruik van alcohol en drugs door jongeren toegevoegd. Voor 2021 zijn in het Uitvoeringsprogramma Veiligheid, de aanpak van cybercrime en het handhaven van de coronamaatregelen als prioriteiten 5. en 6. opgenomen.

Eind 2021 zijn we samen met onze veiligheidspartners een project gestart om te komen tot een nieuw Integraal Veiligheidsplan 2022-2026 (IVP). Over het proces om te komen tot een nieuw IVP hebben wij de raad in september 2021 een informatieve brief gestuurd (X. 2021.05259).

pwc
PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.
Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Tabel 15

Programma / Omschrijving	Eenheid	Indicator	Bron	Metingen 2018	2019	2020	2021
Verwijzingen Halt	Aantal per 1..000 jongeren	BBV	Waarstaatjegemeente.nl	11	16	14	n.b.
Winkeldiefstallen	Aantal per 1.000 inwoners	BBV	Waarstaatjegemeente.nl	4,3	4,8	3,2	3,1
Geweldsmisdrijven	Aantal per 1.000 inwoners	BBV	Waarstaatjegemeente.nl	3,7	4,0	3,1	3,7
Diefstallen uit woning	Aantal per 1.000 inwoners	BBV	Waarstaatjegemeente.nl	2,8	2,9	1,8	1,6
Vernielingen en beschadigingen (in de openbare ruimte)	Aantal per 1.000 inwoners	BBV	Waarstaatjegemeente.nl	5,5	5,9	5,7	6,6

Verbonden partijen

Veiligheidsregio Kennemerland (VRK)

In de Wet veiligheidsregio's (Wvr) en de daarop gebaseerde regelingen zijn onder andere eisen gesteld aan de brandweer, de organisatie en taken van de veiligheidsregio's en de crisisorganisatie. De VRK levert een bijdrage door het verzekeren van doelmatige en slagvaardige hulpverlening op het gebied van brandweerzorg, crisisbeheersing en geneeskundige hulpverlening.

Opnieuw is de coronacrisis van invloed geweest op de uitvoeringstaken van het programma Brandweerzorg zoals beperkt toezicht en controle op brandveiligheid, voorlichting en preventie en het project Brandveilig leven. Ook heeft de coronacrisis invloed gehad op de vakbekwaamheid omdat minder kon worden getraind en geoefend en opleidingen in sommige gevallen niet door konden gaan.

De uitvoering van het toekomstbestendige bluswatersysteem is in volle gang. De verwachting is dat de implementatie in mei 2022 is afgerond.

De multidisciplinaire crisisorganisatie (crisisbeheersing) heeft zich verder ontwikkeld om ook in de toekomst een adequate bijdrage te kunnen leveren aan een doelmatige en slagvaardige hulpverlening op het gebied van brandweerzorg, crisisbeheersing, geneeskundige hulpverlening en bevolkingszorg.

De koppeling tussen veiligheid en zorg wordt binnen de VRK steeds belangrijker. Wij hebben onze wettelijk plicht om een Gemeentelijke Gezondheidsdienst (GGD) in stand te houden ingevuld met het onderbrengen van de GGD in de VRK. Bij de VRK zijn ook taken belegd in het kader van de Wet verplichte geestelijke gezondheidszorg (GGZ), Veilig Thuis (inclusief de Integrale Crisisdienst), het Regionaal Coördinatiepunt Ex gedetineerden en de Multidisciplinaire Aanpak die voorziet in een bundeling van psychosociale, medische, forensische en justitiële specialisten in de aanpak van kindermishandeling, relationeel geweld en seksueel geweld. Het Zorg- en veiligheidshuis is ook ondergebracht bij de VRK. Dit is een netwerkorganisatie waarin gemeenten, justitie, politie, justitiële organisaties en zorginstanties intensief samenwerken aan de persoonsgerichte aanpak van complexe problematiek.

Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied

Zie verbonden partijen in programma Kwaliteit fysieke omgeving.

Relevant beleid

- Kadernota Integrale Veiligheid 2018-2022 (2018.0042518)
- Aanpak radicalisering (2016.0050592)
- Uitvoeringsprogramma Veiligheid 2021 (2021.0000172)
- Beleidsregel Wet Bibob 2018 (2018.0028524)
- Damoclesbeleid gemeente Haarlemmermeer 2019 (2018.0082620)
- Beleidsplan Risico- en Crisisbeheersing 2019-2022 Veiligheidsregio Kennemerland (2018.0080008)
- Algemene Plaatselijke Verordening 2021 (2021.0000596)

pwc PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Beleidsdoel A: Een veilige woon- en leefomgeving voor inwoners, ondernemers en bezoekers in de gemeente Haarlemmermeer.

Wat hebben we bereikt en wat hebben we daarvoor gedaan?

Onder dit beleidsdoel valt de aanpak van de 'sociale veiligheid'. Wij willen bijvoorbeeld het aantal High Impact Crimes, de overlast door personen met verward gedrag, jeugdoverlast en -criminaliteit verminderen. We willen en moeten voorkomen dat de onderwereld structureel verweven raakt met de bovenwereld waardoor de rechtsorde in gevaar kan komen. We willen dat de problematiek met betrekking tot extremisme en radicalisering in onze gemeente klein en beheersbaar blijft. Ook willen we samen met onze veiligheidspartners voor andere veiligheidsthema's, zoals de aanpak van jeugdoverlast en evenementenveiligheid, andere activiteiten uitvoeren die bijdragen aan een veilige woon- en leefomgeving.

Activiteiten

01. Verbeteren veiligheidsgevoel in eigen buurt
02. Versterken van de keten 'zorg-veiligheid'
03. Aanpak ondermijning / georganiseerde criminaliteit
04. Integraal samenwerken aan contraterrorisme, extremisme en radicalisering (CTER)
05. Uitvoeringsprogramma Veiligheid realiseren
06. Handhaven en maatregelen coronacrisis

Toelichting

01. Verbeteren veiligheidsgevoel in eigen buurt
We hebben bijgedragen aan het verbeteren van het gevoel van veiligheid in eigen buurt door de uitvoering van gebieds- en themagerichte acties en interventies, uit het Uitvoeringsprogramma veiligheid 2021. Ook de inzet van informatie gestuurde handhaving en de uitvoering van de gebiedshandhavingsplannen zijn gericht geweest op deze activiteit. In samenwerking met het CBS hebben we in de zomer het onderzoek Veiligheidsmonitor 2021 uitgevoerd als een 1-meting ten opzichte van de 0-meting in 2019. Hieruit blijkt onder andere in hoeverre inwoners zich onveilig voelen in eigen buurt. De resultaten van het onderzoek verwachten wij in het eerste kwartaal van 2022.

02. Versterken van de keten 'zorg-veiligheid'
Afgelopen jaar is gewerkt aan het opzetten van een integrale aanpak om cliënten die langdurige zorg en aandacht nodig hebben dit te kunnen bieden. Op casusniveau is gewerkt aan een verdere verbetering van de samenwerking intern en met externe partners, waaronder het Zorg- en Veiligheidshuis Kennemerland.

Daarnaast is met het Zorg- en Veiligheidshuis Kennemerland ook dit jaar samengewerkt om, om recidive tegen te gaan, ex-gedetineerden te begeleiden en ondersteuning te bieden bij de terugkeer in de maatschappij. Het sociaal domein is bij deze aanpak betrokken en heeft een belangrijke opdracht in de te leveren ondersteuning.

03. Aanpak ondermijning / georganiseerde criminaliteit
Het afgelopen jaar zijn meerdere integrale controles uitgevoerd in samenwerking met onder andere de politie en de Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied (OD NZKG). Tijdens deze controles zijn meerdere misstanden aangetroffen die door de afzonderlijke partners zijn aangepakt. Deze controles hebben op bedrijventerrein De Liede in Vijfhuizen plaatsgevonden maar ook bij bedrijfspanden en woningen in de rest van Haarlemmermeer.

De controles op prostitutie werden voorheen uitgevoerd door de politie maar sinds dit jaar is dat een verantwoordelijkheid van de gemeente. Er hebben meerdere prostitutiecontroles plaatsgevonden waarbij er ook wordt gekeken naar mogelijke signalen van mensenhandel. Bij twee locaties was mogelijk sprake van mensenhandel waarna de politie een strafrechtelijk onderzoek is gestart.

Haarlemmermeer is aangesloten bij Meld Misdaad Anoniem. Er zijn in totaal 160 anonieme meldingen binnen gekomen over verschillende zaken zoals hennepkwekerijen, uitkeringsfraude en huiselijk geweld. Al deze meldingen worden door ons en/of externe partners opgevolgd.

Het Programma Aanpak Ondermijning Schiphol (PAOS) is na de zomer onder een nieuwe governance structuur van start gegaan. Het PAOS wordt bekostigd uit de rijksbijdrage van € 1,9 miljoen en loopt door tot 31 december 2023. De uitvoering hiervan ligt bij de centrumgemeente Haarlem. Op 28 oktober hebben alle samenwerkingspartners op Schiphol het manifest *'Geef criminelen geen kans'* ondertekend. De daarbij behorende campagne is te zien op www.sterkeluchthaven.nl.

04. Integraal samenwerken aan contraterrorisme, extremisme en radicalisering (CTER)
Afgelopen jaar hebben we de regionale samenwerking in de projectgroep Contra Terrorisme, Extremisme en Radicalisering (CTER) van Noord-Holland Samen Veilig (NHSV) om de

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.
Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

regiobrede aanpak te versterken voortgezet. We hebben onder andere een regionale visie ontwikkeld op het vraagstuk wanneer interveniëren vanuit de gemeente wenselijk of noodzakelijk is en wanneer niet. Deze visie is het vertrekpunt voor het verder te ontwikkelen lokale handelingskader.

Er is geïnvesteerd in het opbouwen en onderhouden van de samenwerkingsrelatie met diverse religieuze organisaties en lokale gemeenschappen. Daarnaast zijn we aan de slag gegaan om het signaleren van contraterrorisme, extremisme en radicalisering te verbeteren. We hebben ingezet op het versterken van de signaalfunctie van eerstelijnsprofessionals en mede hierdoor is een aantal signalen binnengekomen en onderzocht.

05. Aanpak cybercrime
We hebben deelgenomen aan drie regionale preventieprojecten voor de aanpak van cybercrime. Deze projecten richten zich op: slachtofferpreventie (project het slachtoffer vertelt), daderpreventie (het project re_BOOTCMP) en preventie van facilitators (het project geldezels). De regionale projecten zijn mogelijk gemaakt door het samenwerkingsverband NHSV.

06. Handhaven en maatregelen coronacrisis
We hebben onze extra tijdelijke handhavingscapaciteit gericht en informatie gestuurd ingezet op het handhaven van de maatregelen die golden onder de tijdelijke wet COVID-19. Daarbij hebben we uitvoering gegeven aan het in regionaal verband afgesproken protocol. Afgezien van enkele incidenten, zoals illegale feesten in de openbare ruimte en het handhavend optreden tegen illegale openstelling is geen sprake geweest van excessen.

Beleidsdoel B: Het verzekeren van de doelmatige en slagvaardige hulpverlening op het gebied van brandweerzorg, crisisbeheersing en geneeskundige hulpverlening.

Wat hebben we bereikt en wat hebben we daarvoor gedaan?

Onder dit beleidsdoel valt de aanpak van fysieke veiligheid. Onze inzet is om branden, zware ongevallen en rampen zoveel mogelijk te voorkomen. Haarlemmermeer en de VRK hebben een groot risicoprofiel, vooral veroorzaakt door de aanwezigheid van de luchthaven Schiphol en Tata Steel in de IJmond en het Noordzeekanaal(gebied). Bij een calamiteit willen wij zo adequaat mogelijk kunnen reageren.

Activiteiten

01. Het voorkomen van brand
02. Deelnemen aan de gemeenschappelijke regeling VRK
03. Uitvoeren van inspecties op de brandveiligheidsvoorschriften
04. Goede voorbereiding op crisis en incidenten

Toelichting

01. Het voorkomen van brand
De brandweer heeft voor zover dat door de coronacrisis mogelijk was zoveel als mogelijk activiteiten uitgevoerd. Veel processen van Brandveilig leven zijn stopgezet, omdat huisbezoeken niet mogelijk/wenselijk waren.

02. Deelnemen aan de gemeenschappelijke regeling VRK
Binnen de gemeenschappelijke regeling VRK zijn vele onderwerpen aan de verschillende bestuurstafels besproken. Naast uiteraard alle bedrijfsvoering aangelegenheden is er ook in 2021 weer veel overleg geweest over de uitvoeringsaspecten van de coronacrisis. Andere onderwerpen van overleg waren stand van zaken governance veilig Thuis, aanpak waterongevallen, crisisplan, beeld rampenbestrijding en de taakdifferentiatie brandweer. Ook de overdracht van de kazernes aan de VRK is in het besluitvormingsproces gebracht (raadsvoorstel 2020.0003433). De implementatie van de toekomstbestendige bluswatervoorziening per 1 januari 2022 is verder voorbereid door uitvoering van diverse projecten.

03. Uitvoeren van inspecties omtrent brandveiligheidsvoorschriften
De sectorrisicobeheersing van de brandweer heeft voor zover dat door de coronacrisis mogelijk was de reguliere activiteiten zoals advisering, controle en het geven van voorlichting uitgevoerd. Fysieke contacten met inwoners en ondernemers waren niet overal mogelijk. Vanaf mei vond er langzamerhand weer een toename plaats in de activiteiten van de brandweer. Tijdens de lockdown hebben medewerkers ondersteuning geboden bij coronateststraten, de entry-screening op Schiphol, de opvang in IJmuiden en de opvang op de locatie Bennebroek.

Na de lockdown hebben de medewerkers hun bijdrage geleverd aan de zogenaamde fieldlab-evenementen waaronder het Mudmaster evenement in Haarlemmermeer waarbij geadviseerd, geschouwd en gecontroleerd is.

PricewaterhouseCoopers
Accountants N.V.
Uitsluitend voor
identificatiedoeleinden

04. Goede voorbereiding op crisis en incidenten
Ondanks het feit dat de coronacrisis zorgde voor beperkte capaciteit en praktische beperkingen op het gebied van onder andere planvorming, opleidingen en oefeningen, is in 2021 toch de continuïteit en goede voorbereiding op 'reguliere' incidenten en crisis door de VRK gewaarborgd. Door de evaluatiepunten uit incidenten en oefeningen te verwerken in de planvorming en opleidingen blijven de plannen actueel en de mensen werkzaam in de cirisbeheersing goed voorbereid op alle typen crises.

De gemeentelijke crisisorganisatie is in 2021 onder andere ingezet bij de eerste opvang van Nederlandse evacués uit Afghanistan. Daarnaast is gehoor gegeven aan het verzoek van het Centraal Orgaan opvang Asielzoekers (COA) om 110 asielzoekers tijdelijk op te vangen. De asielzoekers zijn in enkele hotels in onze gemeente ondergebracht. Ook is veel inzet gepleegd in het tijdelijk opvangen van personen die in quarantaine moesten bij aankomst op Schiphol.

Eind 2021 is het geactualiseerde Crisisplan VRK vastgesteld door de VRK voor de komende vier jaar. Het nieuwe plan is vastgesteld in het samenwerkingsverband NoordWest 3 (NW3), naast de VRK, bestaande uit de Veiligheidsregio's Noord-Holland Noord en Zaanstreek-Waterland. Het verzorgingsgebied van de drie veiligheidsregio's is congruent met de schaal van de meldkamer Noord-Holland en de politie-eenheid Noord-Holland. Uniformiteit en herkenbaarheid tussen de veiligheidsregio's is daarom van groot belang. Vaststelling van het plan gebeurt in de veiligheidsregio's afzonderlijk en tenminste eens per vier jaar.

Het Crisisbestrijdingsplan Schiphol wordt jaarlijks geactualiseerd. Dit is ook in 2021 uitgevoerd. Verder is het deelplan voor Bevolkingszorg Kennemerland in december 2021 geactualiseerd en vastgesteld.

PricewaterhouseCoopers
Accountants N.V.
Uitsluitend voor
identificatiedoeleinden

Specificatie behorend bij de jaarrekening

Wat heeft het gekost?

Tabel 16

Er kunnen afrondingsverschillen optreden. (bedragen × € 1.000; min = nadeel)		Begroting origineel	Begroting gewijzigd	Rekening	Verschil rekening begroting gewijzigd
Veiligheid		**2021**	**2021**	**2021**	
Inwoners, bezoekers en ondernemers in Haarlemmermeer zijn veilig.	Baten	1.001	6.275	6.331	56
	Lasten	19.002	26.358	26.916	-558
Saldo van baten en lasten (B-L)	**Saldo**	**-18.001**	**-20.083**	**-20.585**	**-502**
Reservemutaties	Onttrekking	-	-	-	-
	Storting	-	-	-	-
Resultaat (Saldo +O-S)	**Saldo**	**-18.001**	**-20.083**	**-20.585**	**-502**

Uitsplitsing per beleidsdoel

Beleidsdoel A: Een veilige woon- en leefomgeving voor inwoners, ondernemers en bezoekers in de gemeente Haarlemmermeer.	Baten	1.000	1.647	1.574	-73
	Lasten	3.931	4.825	4.901	-77
	Saldo	**-2.932**	**-3.178**	**-3.328**	**-150**
Beleidsdoel B: Het verzekeren van de doelmatige en slagvaardige hulpverlening op het gebied van brandweerzorg, crisisbeheersing en geneeskundige hulpverlening.	Baten	1	4.628	4.758	129
	Lasten	15.070	21.533	22.014	-481
	Saldo	**-15.069**	**-16.905**	**-17.257**	**-352**

Toelichting gewijzigde begroting 2021 - jaarrekening 2021

Beleidsdoel A

Tabel 17

Afwijkingen ten opzichte van de gewijzigde begroting (bedragen × € 1.000; min = nadeel)	
Baten	
Overig	-73
Totaal Baten	**-73**
Lasten	
Openbare Orde	-341
Schiphol Handhaving - taxidiensten	262
Overig	2
Totaal Lasten	**-77**

Lasten

Deze kosten zijn hoger door het ondersteunen van de naleving van de controle op coronatoegangsbewijzen.

Als gevolg van de coronacrisis is voor het optreden tegen ongewenst aanbieden van taxidiensten op Schiphol minder uitgegeven dan begroot. De onderbesteding komt voornamelijk door lagere personeelskosten en het niet hoeven inzetten van het budget voor opleiding en onvoorziene kosten.

pwc
PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.
Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Beleidsdoel B

Tabel 18

Afwijkingen ten opzichte van de gewijzigde begroting (bedragen × € 1.000; min = nadeel)

Baten

Opsporen en ruimen van niet gesprongen explosieven	175
Overig	-46
Totaal Baten	**129**

Lasten

Functioneel leeftijdsontslag voormalig personeel	-691
Veiligheidsregio Kennemerland	301
Opsporen en ruimen van niet gesprongen explosieven	-75
Overig	-16
Totaal Lasten	**-481**

Baten

Op basis van een inschatting van de projectontwikkelaars worden de lasten en baten van het opsporen en ruimen van niet gesprongen explosieven (NGE's) begroot. De werkelijke doorberekening aan de projectontwikkelaars is hoger dan begroot. De werkelijke lasten zijn eveneens hoger. Ten tijde van de voor- of najaarsrapportage was deze informatie nog niet bekend.

Lasten

De hogere bijdrage aan de Veiligheidsregio Kennemerland (VRK) voor de regeling Functioneel Leeftijdsontslag (FLO) heeft meerdere oorzaken. In verband met het beëindigen van de levensloopregeling per 1 januari 2022 zijn er afspraken gemaakt in de Cao over de inzet van de opgebouwde tegoeden. Op basis van het Nationaal aanvullingsplan (NAP) is berekend welk bedrag beschikbaar moet zijn. Doordat in 2021 sprake was van een negatief rendement bij de verzekeraar, moest de werkgever extra middelen storten ten opzichte van de ramingen die begin 2021 opgesteld zijn. Verder is in het Belastingplan 2021 het overgangsrecht levensloopregeling aangepast. Als gevolg van deze aanpassing bleef slechts tot en met 31 oktober 2021 de mogelijkheid bestaan om de waarde van de levensloopaanspraak op te nemen en deze geheel of gedeeltelijk via de werkgever te laten uitbetalen. Dit heeft ook effect op de uitvoering van het FLO-overgangsrecht wat hogere lasten veroorzaakte. Ook is in de Cao de afspraak gemaakt dat de werknemer die voordat hij de leeftijd van 55 jaar heeft bereikt, zijn werkzaamheden in een bezwarende functie beëindigt recht heeft op een afkoopbedrag.
De nieuwe afspraken zijn in september 2021 aan de veiligheidsregio's bekend gemaakt en konden daardoor niet worden meegenomen in een begrotingswijziging.
De bijdrage aan de VRK voor de implementatie van de nieuwe bluswatervoorziening en het programma brandweerzorg zijn lager. Verder geven de kapitaallasten van de brandweerkazernes een voordeel.
Zie de toelichting bij de baten inzake opsporen en ruimen niet gesprongen explosieven (NGE's).

PricewaterhouseCoopers
Accountants N.V.
Uitsluitend voor
identificatiedoeleinden

Zorg en werk

Portefeuillehouder: Rip, Sidali

lasten in €	137.536
% totale realisatie lasten	27,7%
baten in €	45.993
% totale realisatie baten	8,8%

Maatschappelijk doel:
Inwoners van Haarlemmermeer krijgen, waar nodig, hulp en ondersteuning gericht op het naar vermogen en zelfstandig deelnemen aan de samenleving.

(bedragen × € 1.000)	Rekening 2021 baten	% verschil baten t.o.v. begroting	Rekening 2021 lasten	% verschil lasten t.o.v. begroting
Beleidsdoel A: Inwoners ontvangen zorg en ondersteuning thuis.	**1.493**	**45%**	**63.942**	**2%**
01. Bieden van ondersteuning thuis				
02. Aanpak verwarde personen				
03. Uitvoeren Wet verplichte geestelijke gezondheidszorg (Wvggz)				
04. Bieden van groepsondersteuning en vervoer				
05. Laten uitvoeren van jeugdbescherming en jeugdreclassering				
06. Veilig Thuis organiseren				
Beleidsdoel B: Inwoners ontvangen zorg en ondersteuning met verblijf.	**1.391**	**163%**	**10.300**	**-2%**
01. Voorzien in pleegzorg en gezinshuizen				
02. Bieden van residentiële hulp of behandeling				
03. Voorzien in gesloten jeugdhulp				
04. Laten uitvoeren van beschermd wonen en maatschappelijke opvang				
05. Kortdurend verblijf organiseren				
Beleidsdoel C: Onze inwoners zijn economisch zelfstandig; werk boven uitkering.	**289**	**839%**	**9.296**	**2%**
01. Uitoefenen van de poortwachtersfunctie				
02. Bemiddelen richting arbeidsmarkt				
03. Inburgering				
04. Organiseren werkgeversbenadering				
05. Regionaal werkcentrum (RWC)				
06. Uitvoering AM match				
Beleidsdoel D: Het garanderen van een bestaansminimum voor inwoners die dit tijdelijk niet zelfstandig kunnen.	**42.819**	**12%**	**53.998**	**-11%**
01. Garanderen van bestaanszekerheid door het rechtmatig en tijdig verstrekken van uitkeringen				
02. Fraudebestrijding en het nemen van maatregelen bij het niet nakomen van afspraken en de inlichtingenplicht				
03. Uitvoeren van het minimabeleid				
04. Bieden van schuldhulpverlening				

Verbonden partijen

Beleidsdoel A:	Veiligheidsregio Kennemerland (VRK)
Beleidsdoel B:	
Beleidsdoel C:	AM Match, De Waterwolf Dienstverlening Buitenruimte BV
Beleidsdoel D:	

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.
Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Zorg en werk

Inwoners van Haarlemmermeer krijgen, waar nodig, hulp en ondersteuning gericht op het naar vermogen en zelfstandig deelnemen aan de samenleving.
Wij zijn verantwoordelijk voor de maatschappelijke ondersteuning en zorg aan onze inwoners, van jong tot oud. Het gaat daarbij om vrijwel alle jeugdhulp (in het kader van de Jeugdwet), individuele begeleiding, dagbesteding (inclusief vervoer), kortdurend verblijf, beschermd wonen/maatschappelijke opvang (belegd bij centrumgemeente Haarlem), hulpmiddelen, woningaanpassingen (Wmo), inkomensondersteuning en de ondersteuning en begeleiding bij het vinden van werk (Participatiewet).

Het beleidskader voor het sociaal domein is ‘Koersvast, steeds beter’. Uitgangspunt is dat we inwoners stimuleren om zo veel mogelijk eerst zelf, met hulp van het eigen netwerk en algemene voorzieningen, naar oplossingen te zoeken. Daar waar nodig ondersteunen wij hen (bij voorkeur in hun eigen omgeving) met passende zorg en ondersteuning, zo zwaar als nodig en zo licht als mogelijk. In de toegang werken we met gemandateerde professionals op de vindplaatsen. Aanbieders zien we niet alleen als opdrachtnemers, maar ook als partners en medeverantwoordelijk om passende zorg en ondersteuning te bieden, binnen het beschikbare budget.

Naast bestaande maatregelen, waaronder de aanpak van multiproblematiek en de inzet op praktijkondersteuners jGGZ bij de huisartsen, zetten we in op een aantal nieuwe maatregelen die moeten bijdragen aan het realiseren van de taakstelling van € 1,5 miljoen. Het gaat om het samen met verwijzers beperken van de instroom in geïndiceerde zorg, het samen met aanbieders beheersen van kosten en handhaving en naleving rechtmatigheid van Jeugdwet en Wmo.

Per 1 juli 2021 zijn we verantwoordelijk voor de regie op inburgering. Het rijk stelt extra middelen beschikbaar, structureel voor de uitvoering, incidenteel voor de invoering. Per 1 januari 2022 worden we (gefaseerd) verantwoordelijk voor beschermd wonen. Maatschappelijke opvang blijft in ieder geval nog tot 2026 een taak van centrumgemeente Haarlem. (Boven)regionale samenwerking zal nadrukkelijker onze aandacht krijgen, mede als gevolg van het aanpassen van de Jeugdwet en daarmee het jeugdzorgstelsel. Maar het gaat bijvoorbeeld ook op voor de doordecentralisatie beschermd wonen en samenwerking in de regio op het gebied van arbeidsmarktbeleid.

Net als op andere domeinen heeft de coronacrisis ook effect op en gevolgen voor het sociaal domein. Op de korte termijn is het effect van de pandemie duidelijk. Voor de wat langere termijn is het effect onzeker. Wij blijven ons inspannen om onze taken naar behoren uit te voeren. Onverkort blijft er een spanningsveld bestaan tussen inhoud (passende zorg en ondersteuning voor onze inwoners) en financiële kaders.

pwc
PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.
Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Tabel 19

Omschrijving	Eenheid	Indicator	Bron	Metingen 2017	2018	2019	2020	2021
Banen	Aantal per 1.000 inwoners 15 – 64 jaar	BBV	Waarstaatjegemeente.nl	1.369	1.431	1.457	1.523	n.b.
Kinderen in uitkeringsgezin	% kinderen tot 18 jaar	BBV	Waarstaatjegemeente.nl	4	4	4	4	n.b.
Netto arbeidsparticipatie	% werkzame beroeps-bevolking t.o.v. de beroepsbevolking	BBV	Waarstaatjegemeente.nl	70,4	71,7	72,1	71,2	n.b.
Personen met een bijstandsuitkering	Aantal per 10.000 inwoners	BBV	Waarstaatjegemeente.nl	234	227	215	308	259
Lopende re-integratievoorzieningen	Aantal per 10.000 inwoners 15 – 64 jaar	BBV	Waarstaatjegemeente.nl	104,9	103,0	75,9	165,0	n.b.
Jongeren met jeugdhulp	% van alle jongeren tot 18 jaar	BBV	Waarstaatjegemeente.nl	10,7	10,8	11,6	11,8	10,3
Jongeren met jeugdbescherming	% van alle jongeren tot 18 jaar	BBV	Waarstaatjegemeente.nl	0,7	0,7	0,6	0,6	0,5
Jongeren met jeugdreclassering	% van alle jongeren van 12 tot 23 jaar	BBV	Waarstaatjegemeente.nl	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2
Cliënten met een maatwerkarrangement Wmo	Aantal per 10.000 inwoners	BBV	Waarstaatjegemeente.nl	n.b.	n.b.	350	440	520
Werkloze jongeren	% 16 t/m 22 jarigen	BBV	Waarstaatjegemeente.nl	n.b.	n.b.	1	2	n.b.
Jongeren met een delict voor de rechter	% 12 t/m 21 jarigen	BBV	Waarstaatjegemeente.nl	n.b.	n.b.	1	1	n.b.

Verbonden partijen

AM match

Wij ondersteunen inwoners voor wie het (extra) moeilijk is om een positie op de arbeidsmarkt te verwerven. AM match ondersteunt inwoners uit de doelgroep met een loonwaarde van 40% tot 70% bij het vinden en behouden van werk. AM match is ook de uitvoeringsorganisatie van de Wet banenafspraak van de gemeenten Aalsmeer, Amstelveen, Haarlemmermeer, Ouder-Amstel en Uithoorn. Daarnaast zijn de activiteiten van de voormalige AM Groep in deze organisatie ondergebracht. AM match is een gemeenschappelijke regeling van bovengenoemde gemeenten.

Veiligheidsregio Kennemerland (VRK)

Zie verbonden partijen in programma Veiligheid en Maatschappelijke ontwikkeling.

De Waterwolf Dienstverlening Buitenruimte BV

Zie verbonden partijen in programma Kwaliteit fysieke omgeving.

Voor financiële informatie en eventuele risico's over de verbonden partijen, zie de paragraaf Verbonden Partijen.

Relevant beleid

- Raadsvoorstel 'Koersvast steeds beter' beleidskader voor het sociaal domein 2019-2023 (2019.0058019)
- Vaststelling verordening en beleidsregels sociaal domein 2021 (2020.0002784)
- Vaststelling wijziging eigen bijdrage beleid 2020 en de wijziging verordening sociaal domein 2019 (2019.0058056)
- Vaststelling Financieel besluit sociaal domein gemeente Haarlemmermeer 2021 (2020.0000385)
- Raadsvoorstel Pilot intensivering handhaving Wmo en Jeugdwet en 2e wijziging Verordening sociaal domein gemeente Haarlemmermeer 2019 (2020.0000958)
- Nota Voorgenomen beleidswijziging hulp bij het huishouden (2021.0000475)
- Oplegnotitie Regionaal Transitiearrangement Jeugd (2013.0073720)
- Regiovisie Verbinden en versterken in de aanpak van huiselijk geweld en kindermishandeling 2020-2024 (2020.0003466)
- Nota Maatregelen oplopend tekort jeugdhulp en Wet maatschappelijke ondersteuning binnen de huidige raamovereenkomsten (2020.0002643)
- Nota Alternatieve beheersmaatregel Jeugdhulp (2021.0000947)
- Gemeente Haarlem: Regionaal beleidskader 'Opvang, Wonen & Herstel 2017-2020' (BBV-nummer 2016/324154)
- Nota Regionaal Samenwerkingsverband Beschermd Wonen (2021.0000689)
- Woonbeleidsprogramma Haarlemmermeer 2019-2025: Het verschil maken (2019.0058049)

pwc
PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.
Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

- Visie Wonen met Zorg 2030 (2017.0026227)
- Uitvoeringsplan wonen met zorg (2018.0022374)
- Raadsvoorstel aanpak implementatie nieuwe Wet inburgering (2021.0001104)
- Nota Begeleiding naar werk en re-integratie in Haarlemmermeer (2021.0000848)
- Nota Toegankelijkheid minimaregelingen en bijzondere bijstand (2018.0074541)
- Uitvoeringsplan AM Werkorganisatie en wijziging gemeenschappelijke regeling AM Groep (2015.0052268)
- Verdere professionalisering Handhaving Sociale Dienstverlening en vaststelling beleidsregels terugvordering en verhaal (2013.0028486)
- Wijziging minimabeleid als gevolg van de inwerkingtreding Participatiewet (2014.0049305)
- Vaststelling beleidsplan Wet gemeentelijke schuldhulpverlening Haarlemmermeer 2017-2021 (2017.002552)
- Nota Bestrijding van armoede onder kinderen (2017.0031369)
- Verordening Participatieraad gemeente Haarlemmermeer (2018.0066546)

Beleidsdoel A: Inwoners ontvangen zorg en ondersteuning thuis.

Wat hebben we bereikt en wat hebben we daarvoor gedaan?

Inwoners die er met hulp van het eigen netwerk niet (meer) in slagen zelfstandig thuis te wonen, zowel jeugdigen als volwassenen, kunnen een beroep doen op ondersteuning thuis. Doel is dat inwoners, ondanks eventuele problemen of beperkingen, zo lang mogelijk zelfstandig deelnemen aan de samenleving en de regie over hun eigen leven kunnen behouden.

De ondersteuning thuis vanuit de Jeugdwet is gericht op gezinnen met kinderen en jeugdigen die problemen hebben van specifieke medische, gedragswetenschappelijke, psychiatrische of paramedische aard. De jeugdige wordt behandeld en/of begeleid gericht op het ontwikkelen en aanleren van praktische, cognitieve en emotionele vaardigheden. De mogelijkheden van het kind worden optimaal benut, zodat een zo zelfstandig niveau van functioneren bereikt kan worden. De ondersteuning bieden wij zoveel mogelijk thuis of in de buurt aan.

Inwoners die ondersteuning nodig hebben bij het omgaan met de effecten van de eigen beperking, kunnen een beroep doen op individuele begeleiding. Daarnaast bieden wij dagbesteding, begeleiding in groepsverband, al dan niet gericht op werk. Voor personen met verward gedrag zetten we, in nauwe samenwerking met onze maatschappelijke partners, in op preventie, het voorkomen van escalatie en ondersteuning op maat. Wanneer ernstig gevaar dreigt voor een persoon of de omgeving kan op basis van de Wet verplichte geestelijke gezondheidszorg (Wvggz) besloten worden tot een crisismaatregel of verplichte zorg.

Als gemeente zijn we verantwoordelijk voor de jeugdzorg inclusief gedwongen jeugdhulp, zoals jeugdbescherming (JB) en jeugdreclassering (JR). Onze taak daarbij is kinderen, zowel fysiek als geestelijk, veiligheid te bieden wanneer ouders dat niet (voldoende) doen. Dit gebeurt binnen verschillende schakels in de keten, te beginnen bij preventie. Gedwongen jeugdhulp mag alleen ingezet worden na een besluit van de kinderrechter en wordt alleen uitgevoerd door instellingen die daartoe gecertificeerd zijn.

Activiteiten

01. Bieden van ondersteuning thuis
02. Aanpak verwarde personen
03. Uitvoeren Wet verplichte geestelijke gezondheidszorg (Wvggz)
04. Bieden van groepsondersteuning en vervoer
05. Laten uitvoeren van jeugdbescherming en jeugdreclassering
06. Veilig Thuis organiseren

Toelichting

01. Bieden van ondersteuning thuis

Ook in 2021 is de invloed van corona zichtbaar in het aanbod zorg en ondersteuning. Er heeft meer individuele begeleiding plaatsgevonden om de beperkte mogelijkheden van groepsbegeleiding en dagbesteding op te vangen.

Vanaf 2021 is er sprake van een structurele inzet van praktijkondersteuners jeugd GGZ (POH jGGZ) in Haarlemmermeer. Van de trajecten die tot en met het derde kwartaal zijn afgesloten (483), zijn door tussenkomst van de praktijkondersteuners 184 jongeren niet doorverwezen naar Basis GGZ of Specialistische GGZ. 71% van deze jongeren is van mening dat de begeleiding door de POH jGGZ heeft bijgedragen aan klachtvermindering.

Het project 'Hestia' heeft als doel om met gerichte aandacht kwetsbare gezinnen integraal te ondersteunen en tegelijkertijd effectiever en daarmee kostenbesparend te werken. Het gaat om een relatief klein aantal gezinnen, met een

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.
Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

hoog zorggebruik (en hoge zorgkosten), die vaak bekend zijn bij één of meer hulpverleners. In 2021 is de maatwerkmethode ontwikkeld en vastgesteld. Er zijn met de maatwerkmethode 28 dossiers opgepakt en er is voor acht gezinnen een doorbraak gerealiseerd op basis van een maatwerkplan. Maatwerkplannen zijn gemiddeld goedkoper dan de eerder geboden zorg en ondersteuning. In 2022 implementeren we de aanpak in onze reguliere manier van werken.

In 2021 zien we een sterke stijging van de kosten op ambulante begeleiding en behandeling jeugd. Een groot deel van deze stijging zit in de toename van zorg die in onderwijstijd wordt geboden. Met aanbieders die deze zorg leveren, zijn in 2021 kwartaalgesprekken gevoerd en afspraken gemaakt over budgetsignalering. Daarnaast zijn met de samenwerkingsverbanden van primair – en voortgezet onderwijs gesprekken gevoerd over het grijze gebied Jeugdzorg en Passend Onderwijs en de gezamenlijke verantwoordelijkheid voor de ondersteuning van deze jongeren. We zien ook dat door toename van cliënten en tekorten aan zorgpersoneel bij aanbieders steeds meer wachtlijsten ontstaan en meer overbruggingszorg geleverd wordt.

02. Sluitende aanpak personen met verward gedrag
De sluitende aanpak personen met verward gedrag is, zoals afgesproken, in 2021 voor de derde maal geëvalueerd. Het gaat hierbij om inwoners die verward/overlastgevend gedrag vertonen als gevolg van een psychische kwetsbaarheid, een (licht) verstandelijke handicap of geriatrische aandoening. In de evaluatie is gekeken in hoeverre Haarlemmermeer en haar ketenpartners voldoen aan de geformuleerde doelen van de aanpak. De grootste stappen zijn sinds de start van de aanpak gezet in de organisatie rondom een crisissituatie. Er is een spoedzorgketen ingericht waarbinnen partijen elkaar op een laagdrempelige manier weten te vinden in geval van een crisis. In de laatste twee jaren is de regisseursrol door de gemeente verder ontwikkeld. In Haarlemmermeer gaat het hierbij om de 1 + 1 = 3 aanpak waarbij een procesregisseur van de gemeente een actieteam van zorgaanbieders aanstuurt in geval van een complexe casus. Een andere vorm is de ketenveldnorm die in 2021 regionaal is voorbereid en ingevoerd wordt per januari 2022. De ketenveldnorm richt zich op het organiseren van een geïntegreerd en domeinoverstijgend zorgaanbod voor personen van 18 jaar en ouder die verward gedrag vertonen en een hoog veiligheidsrisico hebben.

De GGD Kennemerland heeft een meldpunt waar inwoners hun zorgen kunnen uitspreken rondom inwoners met verward gedrag. De openingstijden van dit meldpunt zijn in 2020 verruimd, dit om het melden laagdrempeliger te maken. Uit een evaluatie die eind 2021 gedaan is, blijkt dat de verruiming van de openingstijden goed gewerkt heeft en wordt voorgesteld dit structureel te maken.

03. Uitvoeren Wet verplichte geestelijke gezondheidszorg (Wvggz)
De Wvggz is in 2020 geïmplementeerd. Samen met de regiogemeenten in Kennemerland en de ketenpartners hebben we eind 2020 een evaluatie uitgevoerd waaruit bleek dat de implementatie succesvol verlopen is en er een goedwerkend netwerk ontstaan is. Er is op regelmatige basis overleg met de ketenpartners. De gemeenten Haarlem, Haarlemmermeer en Velsen hebben een trekkersrol voor de regio. Een knelpunt dat in 2021 opgepakt is, is het beginsel van wederkerigheid. De gemeente is volgens dit beginsel in geval van verplichte zorg verantwoordelijk voor de continuering van zorgaanbod en voorzieningen. Denk daarbij aan behoud van een woonplek of een uitkering. Een nieuwe rol voor de gemeenten sinds de invoering van de wet is de hoorplicht bij het opleggen van een crisismaatregel. Doordat de crisisbeoordelingslocatie van de regio in Haarlem is, voert de burgemeester van Haarlem het merendeel van het horen uit.

04. Bieden van groepsondersteuning en vervoer
Onder groepsondersteuning valt zowel dagbesteding als dagbehandeling (alleen voor jeugd). Wanneer jeugdigen of volwassenen niet zelfstandig kunnen reizen naar de dagbesteding of dagbehandeling, of waarvan ouders of het netwerk dit ook niet kunnen, kan vervoer worden ingezet.
RegioRijder voerde het Wmo- en leerlingenvervoer uit voor acht gemeenten. In 2020 fluctueerde het vervoer, door de coronamaatregelen, enorm. In 2021 is het vervoer nog herstellende en de landelijke trend van tekort aan chauffeurs geldt ook in onze regio.
Naast aandacht voor operationele zaken is dit jaar veel aandacht gegeven aan sturing en werken aan strategische partnerschappen met regiecentrale en vervoerders. We nemen deel aan het landelijk platform opdrachtgevers doelgroepenvervoer dat ressorteert onder de VNG. We delen kennis en behartigen onze belangen richting betrokken partijen, waaronder brancheorganisaties.

PricewaterhouseCoopers
Accountants N.V.
Uitsluitend voor
identificatiedoeleinden

05. Laten uitvoeren van jeugdbescherming en jeugdreclassering
In 2021 heeft het Rijk op voordracht van de inspectie Gezondheidszorg en Jeugd (IGJ) de gehele provincie Noord-Holland onder interbestuurlijk toezicht (ITB) geplaatst. Aanleiding hiervoor waren de hoge aantallen jeugdigen met een maatregel die wachtten op passende hulp, zoals is beschreven in het inspectierapport 'kwetsbare kinderen onvoldoende beschermd'. Ook Haarlemmermeer is hiermee onder toezicht geplaatst, hoewel de aantallen hier heel laag zijn en onze manier van samenwerken in de jeugdbeschermingsketen goed loopt. Het ITB loopt naar verwachting begin 2022 af, maar is een vliegwiel geweest voor een stevige bovenregionale samenwerking die niet zal ophouden na ITB.

Per juli 2021 zijn nieuwe contracten afgesloten met de Gecertificeerde Instellingen (GI's), waarbij we reële tarieven hebben afgesproken. Jeugdbescherming Regio Amsterdam (JBRA) voert op dit moment preventieve jeugdbescherming uit (een vorm van drang). Preventieve jeugdbescherming heeft echter geen juridische basis en moet daarom op termijn weg bij de gecertificeerde instellingen. JBRA heeft in 2021 de opdracht gekregen om voor de preventieve jeugdbescherming een overdrachtsplan te maken. Het gesprek hierover is in de afgelopen maanden breder getrokken, waarbij we als gezamenlijke keten ook naar het toekomstscenario aan het kijken zijn. Dus niet alleen: naar wie zou de preventieve jeugdbescherming overgedragen kunnen worden, maar juist: hoe veranderen we onze huidige ketensamenwerking in een netwerksamenwerking?

06. Veilig Thuis organiseren
Veilig Thuis, het advies- en meldpunt huiselijk geweld en kindermishandeling in de regio IJmond, Zuid-Kennemerland en Haarlemmermeer, heeft een spilfunctie in meldingen en vermoedens van relationeel geweld en kindermishandeling. Naast haar wettelijke taken voert Veilig Thuis extra taken uit zoals de Tijdelijk Huisverboden en de organisatie van de Integrale crisisdienst Jeugd.

Met ingang van 2020 is de stichting Veilig Thuis onderdeel van de Veiligheidsregio Kennemerland. In 2021 is de governance van de organisatie verder opgelijnd. De contractuele afspraken zijn hierbij leidend. Verbonden aan de stuurgroep Veilig Thuis is ook het programma Geweld Hoort Nergens Thuis. De regioprojectleider heeft in 2021 een start gemaakt met de regiovisie en deze wordt in 2022 met alle gemeenten en partners verder uitgewerkt en uitgerold.

Beleidsdoel B: Inwoners ontvangen zorg en ondersteuning met verblijf.

Wat hebben we bereikt en wat hebben we daarvoor gedaan?

Voor sommige inwoners is zelfstandig thuis wonen op een gegeven moment niet meer mogelijk. Indien volwassenen permanent niet meer thuis kunnen wonen en in een instelling moeten worden opgenomen, vallen zij onder de Wet langdurige zorg (Wlz). Op het gebied van de jeugdhulp zorgen we voor een dekkend en kwalitatief aanbod voor residentiële hulp. We versterken de kracht van ouders, jeugdigen en hun sociale omgeving door opvoedprogramma's en het versterken van respijtzorg. Ons uitgangspunt is residentiële hulp zoveel mogelijk naar ambulante hulp en deeltijdvarianten om te bouwen. Als hulp met verblijf noodzakelijk is, heeft opvang in een gezinssituatie (zoals pleegzorg of een gezinshuis) altijd de voorkeur boven verblijf en behandeling in een instelling. Voor de continuïteit van zorg aan jeugdigen die volwassen worden, besteden we speciek aandacht aan jeugdigen die na een verblijf in een residentiële instelling terugkeren naar Haarlemmermeer.

De gemeente Haarlem is als centrumgemeente verantwoordelijk voor de maatschappelijke opvang van de doelgroep OGGz (Openbare Geestelijke Gezondheidszorg) en beschermd wonen voor mensen met psychiatrische problematiek. Wij zetten in op het voorkomen van dakloosheid, het ondersteunen van maatschappelijk herstel en een goede nazorg bij uitstroom uit intramurale voorzieningen, gericht op langer zelfstandig wonen.

Activiteiten
01. Voorzien in pleegzorg en gezinshuizen
02. Bieden van residentiële hulp of behandeling
03. Voorzien in gesloten jeugdhulp
04. Laten uitvoeren van beschermd wonen en maatschappelijke opvang
05. Kortdurend verblijf organiseren

Toelichting
01. Voorzien in pleegzorg en gezinshuizen
In 2021 hebben onze pleegzorgaanbieders drie gezamenlijke informatieavonden georganiseerd. Daarnaast hebben ze individueel ook aandacht besteed aan het werven van nieuwe pleegouders. Hoewel er landelijk een structureel te kort is aan pleegzorgouders, lukte het aanbieders in 2021 om samen de vraag naar pleegzorg in Haarlemmermeer te beantwoorden. Hiervoor

PricewaterhouseCoopers
Accountants N.V.
Uitsluitend voor
identificatiedoeleinden

werd er bij ingewikkelde hulpvragen soms extra inspanning geleverd om de juiste match tussen pleegkind en pleeggezin te vinden. Ondanks de coronamaatregelen hebben aanbieders ook het afgelopen jaar fysieke trainingen georganiseerd voor nieuwe en bestaande pleegouders. Door de beperkte groepsgrootte is het aantal trainingen verdubbeld. Tijdens de week van de pleegzorg heeft Haarlemmermeer extra gecommuniceerd over het bijzondere werk dat pleegouders doen.

Het aanbod van gezinshuiszorg ligt ook in 2021 grotendeels bij individuele gezinshuisouders met een zelfstandige onderneming. Hierdoor zien we in Haarlemmermeer dat de meeste gezinshuiszorg op basis van een specifieke zorgovereenkomst wordt geboden.

02. Bieden van residentiële hulp of behandeling
Residentiële voorzieningen kunnen aan jeugdigen met een meervoudig complexe verblijf en behandelbehoefte niet altijd de juiste of voldoende zorg bieden. Dit leidt regelmatig tot het overplaatsen van jeugdigen, waardoor zij steeds opnieuw vertrouwen moeten opbouwen en de effectiviteit van hun behandeling afneemt. We streven ernaar om de residentiele jeugdhulp zo thuis mogelijk vorm te geven. Hiervoor werken we mee aan het bovenregionaal plan 'Een thuis voor Noordje'. In dit plan wordt op schaal van Noord-Holland de gewenste transformatie uitgewerkt en waar nodig gezamenlijk uitgevoerd. Door het opzetten van kleinschalige woonvoorzieningen krijgen jeugdigen een vaste woonplek en kan begeleiding en behandeling op basis van de persoonlijke hulpvraag worden ingezet. Kleinschalige woonvoorzieningen vinden vaker hun plek in de wijk, wat bijdraagt aan de inclusie en het gevoel van deze jeugdigen dat ze onderdeel uitmaken van de samenleving. Daarnaast kan de zorg dichter bij het netwerk van de jeugdige worden georganiseerd. Tijdens deze transformatie blijft het een uitdaging om passende residentiele jeugdhulp te organiseren.

In 2021 is het project 'Overgang 18 -/+: van Hulpplan naar Toekomstplan' afgerond. Dit project richtte zich op een goed toekomstperspectief voor jeugdigen in alle vormen van jeugdhulp met verblijf. Jongeren die 18 worden, worden begeleid van Jeugdwet naar Wet maatschappelijke ondersteuning of Wet langdurige Zorg. Door het project 'Overgang 18 -/+: van Hulpplan naar Toekomstplan' is onnodige jeugdhulp met verblijf door het gebrek van een alternatief voorkomen en is de uitstroom verbeterd.

03. Voorzien in gesloten jeugdhulp
Het ministerie van Volkshuisvesting, Welzijn en Sport (VWS) stuurt op de afbouw van de gesloten jeugdhulp. Het doel is om ook deze kinderen 'zo thuis mogelijk' te laten opgroeien. De gesloten jeugdzorg en de expertise voor deze doelgroep is bovenregionaal georganiseerd, daarom wordt er met de jeugdzorgregio's uit Noord-Holland, de aanbieders, het onderwijs en de Gecertificeerde Instellingen gewerkt aan een afbouw en ombouw van de gesloten jeugdhulp. In 2021 zijn de voorbereidingen getroffen om de groepsgrootte te verkleinen en de zorg zoveel mogelijk te huisvesten in woonwijken. In Haarlemmermeer is het aantal gesloten plaatsingen in 2021 licht gedaald. Dit komt met name doordat het Meer-team meer inspanning levert voor een alternatieve oplossing, zo lang hierover nog geen formele afspraken over zijn gemaakt in de keten en de randvoorwaarden geborgd zijn voor het oppakken van deze taak.

04. Laten uitvoeren van beschermd wonen en maatschappelijke opvang
Voor 2021 kunnen we de volgende activiteiten noemen voor beschermd wonen en maatschappelijke opvang:

- Er is een nieuwe woonvoorziening met de mogelijkheid voor beschut wonen van twaalf jongvolwassenen toegevoegd aan beschermd wonen in Hoofddorp, in het pand aan Mastbos 65. De eerste bewoners zijn in november 2021 geplaatst.
- Op basis van de positieve ervaringen in 2019 en 2020 is besloten de Opstapregeling met een aantal aanpassingen te verlengen. Hierdoor kunnen inwoners onder andere uit beschermd wonen en de maatschappelijke opvang uitstromen naar een zelfstandige woning met ambulante begeleiding.
- De druk op de maatschappelijke opvang was in 2021 onverminderd hoog, mede door de coronacrisis. Gedurende de lockdown is het ook voor zelfredzame daklozen, niet behorend tot de OGGz-doelgroep, in sommige gevallen onmogelijk te voldoen aan de oproep binnen te blijven. Daarnaast was het soms nodig om een mogelijkheid tot time-out te hebben voor gezinnen om relationeel geweld te voorkomen. In onze gemeente is voor die gevallen opvang in een hotel gerealiseerd. De centrumgemeente Haarlem heeft in de maatschappelijke opvang in verband met de coronamaatregelen voor de OGGz-doelgroep ook dit jaar extra plekken gecreëerd.
- Op Schiphol is de aanpak van de sociale problematiek van daklozen en mensen met verward gedrag gecontinueerd. De activiteiten worden in 2021 en 2022 gefinancierd met

pwc PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

incidentele middelen van ministeries, de centrumgemeente Haarlem en Schiphol BV.
- In 2020 en 2021 zijn zogenaamde economisch daklozen met een lichte ondersteuningsvraag opgevangen in de Etta Palmstraat op basis van een Wmo-beschikking. De inwoners kunnen hierdoor tegen aanzienlijk lagere kosten worden opgevangen dan in een hotel of vakantiepark zoals daarvoor gebeurde, en daarnaast begeleid worden. Daarnaast is er minder leegstand in het pand aan de Etta Palmstraat.

Het Rijk heeft daarnaast de intentie om vanaf 1 januari 2024 de middelen voor Beschermd Wonen (BW) uit te keren aan alle gemeenten, op basis van een nieuw verdeelmodel. De maatschappelijke opvang (MO) volgt mogelijk in 2026. Vooruitlopend op het nieuwe verdeelmodel voor BW zijn gemeenten in een regio vanaf 1 januari 2022 al verplicht samen de beslissingen te nemen over BW. In 2021 zijn regionale samenwerkingsafspraken uitgewerkt op het gebied van beleid, sturing en financiering van regionale BW-voorzieningen en over de toegang tot die voorzieningen. Dit heeft geresulteerd in de oprichting van een Gemeenschappelijk Orgaan Beschermd Wonen voor de regio Zuid-Kennemerland, IJmond en Haarlemmermeer. Ook is een regionaal kader 'Opvang, Wonen en Herstel 2022 tot en met 2027' vastgesteld dat de inhoudelijke basis geeft voor onze gemeente om het lokale beleid en de lokale uitvoering voor BW vorm te geven. Tot slot hebben de regiogemeenten samen een verwervingsstrategie opgesteld voor de inkoop van Beschermd Wonen en Maatschappelijke Opvang vanaf 2023.

05. Kortdurend verblijf organiseren
Wij stellen bij een aantal zorgaanbieders logeeropvang (respijtzorg) beschikbaar voor jeugdigen en volwassenen met beperkingen die nog thuis wonen. Hierdoor kunnen mantelzorgers tijdelijk ontlast worden, waardoor zij uiteindelijk hun mantelzorgtaken langer vol kunnen houden. Om het gebruik van kortdurend verblijf te stimuleren (vijf inwoners hebben hier gebruik van gemaakt in 2021) en beschikbaar te houden is ingezet op de inventarisatie van Verblijf onder één dak. Dit betreft een locatie waarbij kortdurend verblijf vanuit verschillende wetgevingen en financieringsstromen wordt gecombineerd op één locatie. Er is nog geen geschikte locatie gevonden, maar er zijn plannen gemaakt om voorlopig bij de stichting PCSOH hiermee te starten.

In 2021 hebben meer gezinnen gebruik gemaakt van kortdurend verblijf voor jeugdigen, omdat de uitstroom achter blijft. We zien daarnaast dat deze hulp langduriger wordt ingezet om gezinnen te ontlasten. Soms wordt kortdurend verblijf ook ingezet als overbrugging wanneer een jeugdige tijdens een behandeling niet naar huis kan in het weekend of als een passend aanbod niet beschikbaar is. Tijdens het inkooptraject en het opstellen van een verordening voor Jeugd zal de inzet van kortdurend verblijf worden geëvalueerd en beleid zo nodig worden herzien.

Beleidsdoel C: Onze inwoners zijn economisch zelfstandig; werk boven uitkering.

Wat hebben we bereikt en wat hebben we daarvoor gedaan?

De Participatiewet is het wettelijke kader. De bundeling van uitkeringen inkomensvoorzieningen aan gemeenten (BUIG) die gemeenten ontvangen voor het bekostigen van uitkeringen en voor de loonkostensubsidie van arbeidsbeperkten, heeft de laatste jaren grote fluctuaties laten zien. Dit komt door een landelijke verdeelsystematiek die onder andere gebaseerd is op economische groei en inwoneraantal. Ook is pas laat in het jaar bekend wat de definitieve toekenning vanuit het Rijk is. Daarom moeten we zorgvuldig sturen op de uitgaven. Zo sturen we op de uitstroom naar werk, waardoor besparingen op het BUIG-budget ontstaan en op het rechtmatig gebruik van de uitkeringen. Onze aanpak is gericht op versterking van het toegangsproces, toeleiding naar werk, handhaving en debiteurenbeheer.

Onze re-integratie aanpak is erop gericht onze inwoners zo snel mogelijk blijvend naar werk te begeleiden. Zo dragen we ook bij aan een vermindering van het aantal personen dat een uitkering ontvangt. Indien nodig werken we hiervoor samen met marktpartijen.

Ons arbeidsmarktbeleid is erop gericht dat het aansluit bij onze re-integratieactiviteiten. Inzet is daarom dat inwoners met een bijstandsuitkering duurzaam werk vinden. Wij werken regionaal samen waar dit verplicht of wenselijk is.

Activiteiten
01. Uitoefenen van de poortwachtersfunctie
02. Bemiddelen richting arbeidsmarkt
03. Inburgering
04. Organiseren werkgeversbenadering
05. Regionaal werkcentrum (RWC)
06. Uitvoering AM match

PricewaterhouseCoopers
Accountants N.V.
Uitsluitend voor
identificatiedoeleinden

Toelichting

01. Uitoefenen van de poortwachtersfunctie
De poortwachtersfunctie was in 2021 evenals 2020 vooral gericht op het zo efficiënt en goed mogelijk inspelen op de gevolgen van de coronacrisis. De vereenvoudigde en gedigitaliseerde aanvraag levensonderhoud zorgt voor een directe uitvraag naar bepaalde gegevens zodat sneller wordt bepaald of de aanvragende inwoner al dan niet in aanmerking komt voor een uitkering. De inwoners worden hierdoor sneller geholpen en in deze aanvraagperiode is ook de werkintake georganiseerd zodat waar mogelijk inwoners die een aanvraag voor een bijstandsuitkering doen, via het Werkgeversservicepunt (WSP) direct gekoppeld worden aan een vacature. Hiermee wordt instroom in de bijstand voorkomen. In 2020 stroomden 591 inwoners in de bijstand. In 2021 waren dit 422 inwoners.

02. Bemiddelen richting arbeidsmarkt
In april 2021 is de nota 'Begeleiding naar werk en re-integratie in Haarlemmermeer' (2021.0000848) vastgesteld. Bij de aanpak blijft onze focus dus liggen op werk boven uitkering. We ondersteunen iedereen maar maken een prioritering in intensiteit van dienstverlening, rekening houdend met de benodigde inzet en middelen die ons vanuit het Participatiebudget ter beschikking staan. Ook hebben we de opdracht vanuit het Rijk inwoners die ten gevolge van de coronacrisis hun onderneming - de Tozo doelgroep (Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers) - of werk dreigen kwijt te raken of al kwijt zijn te ondersteunen. De regio en gemeenten ontvangen hier middelen voor. Het gaat om personen met weinig tot geen afstand tot de arbeidsmarkt (bij ons ingedeeld in de categorie A of B). Waar mogelijk begeleiden we hen zo snel mogelijk weer naar ander werk zodat zij geen beroep hoeven te doen op een bijstandsuitkering (zie uitoefenen poortwachtersfunctie). Inwoners die ten gevolge van de coronacrisis wel in de bijstand terecht komen leveren we maatwerk. We doen wat nodig is. Met name voor deze doelgroepen maken we ook gebruik van het regionale aanbod aan trajecten en begeleiding.

Voor de personen die al langere tijd een beroep moeten doen op een bijstandsuitkering (categorie C en D) continueren we de inzet van trajecten voor zover dat kan binnen de beperkende maatregelen van de coronacrisis en monitoren we de resultaten. Zo zijn in 2021 onder meer trajecten ingezet voor vijftigplussers, alleenstaande ouders, jongeren en vergunninghouders. Op 31 december 2021 bedroeg het aantal lopende trajecten richting werk 895 en het aantal trajecten sociale participatie 252. Met een Nederlands taalaanbod zetten we extra in op de groep Nederlanders die moeite heeft met de Nederlandse taal. Tijdens de coronacrisis is gebleken dat om in deze periode te kunnen re-integreren het nodig is digivaardig te zijn. Daarom zijn ook digivaardigheidstrainingen ingezet voor wie dit nodig heeft.

03. Inburgering
De nieuwe wet Inburgering (WI) is op 1 januari 2022 van start gegaan. Sinds begin 2020 is deze nieuwe wet in Haarlemmermeer voorbereid. In juli 2021 is het raadsvoorstel: 'Aanpak implementatie Wet Inburgering 2021 in Haarlemmermeer' (2021.0001104) aangenomen in de raad. Vanaf 1 december 2021 is een integraal uitvoeringsteam inburgering van start gegaan, die deze taken gaat uitvoeren dan wel begeleiden en monitoren. We werken hierbij nauw samen met VluchtelingenWerk Nederland die naast de taken die zij reeds op zich namen bij de opvang van asielmigranten nu ook taken in het kader van de Wet inburgering gaan uitvoeren voor de budgetcoaching, maatschappelijke begeleiding en het Participatieverklaringstraject (PVT). Daarnaast werken we samen voor budgetbeheer in het kader van de financiële ontzorging met Plangroep. In 2021 hebben we een aanbestedingstraject doorlopen voor de inkoop van de leerroutes.

04. Organiseren werkgeversbenadering en 05. Regionaal werkcentrum (RWC)
In de samenwerking binnen arbeidsmarktregio Groot Amsterdam wordt de regel gehanteerd: We doen lokaal wat mogelijk is en regionaal wat moet en wenselijk is. Dit is ook een wens vanuit het Rijk die steeds vaker gelden (bijvoorbeeld voor de bestrijding van de effecten van de coronacrisis) per arbeidsmarktregio toekent. Binnen de arbeidsmarktregio Groot-Amsterdam is snel geanticipeerd op de gevolgen van de coronacrisis door de vormgeving van het Regionaal Werk Centrum Groot Amsterdam (RWC). De samenwerking van gemeenten, sociale partners en private partijen is gericht op het bevorderen van mobiliteit binnen sectoren en het aan het werk houden van mensen (van werk-naar-werk) waarmee doorstroom naar een uitkering wordt voorkomen. Het is een gezamenlijke dienstverlening waarbij het RWC een duidelijk aanspreekpunt biedt voor ondernemers in de regio met corona gerelateerde vraagstukken.

Daarnaast heeft het Rijk aan iedere arbeidsmarktregio de opdracht gegeven om regionale mobiliteitsteams (RMT) op te richten voor de begeleiding aan de individuele werkzoekenden. Deze begeleiding gaat vooraf

pwc
PricewaterhouseCoopers
Accountants N.V.
Uitsluitend voor
identificatiedoeleinden

aan de ondersteuning die mensen krijgen wanneer ze in een uitkering (werkloosheidsuitkering of bijstand) komen. In onze arbeidsmarktregio wordt deze 'RMT dienstverlening' met name uitgevoerd door het Uitvoeringsinstituut Werknemersverzekeringen (UWV) en de gemeenten die gekoppeld zijn aan het RWC. Het onderwijs is een belangrijke partner binnen deze samenwerking. Een essentieel onderdeel van de aanpak is namelijk vaak omscholing op basis van vaardigheden. Wij werken binnen dit samenwerkingsverband nauw samen met ons lokale Werkgeversservicepunt en stemmen de lokale en regionale aanpak op elkaar af.

Er is besloten deze pilot te continueren tot eind 2022. Dit is tevens de periode waarin het RWC bekostigd wordt vanuit het Rijk. We kunnen voor onze inwoners de in de regio ontwikkelde omscholingstrajecten en opleidingen naar kansrijke en perspectiefvolle banen inzetten en we maken slimme verbindingen in de regio. Door de complementaire dienstverlening vanuit het RWC, RMT en de (onderwijs) arrangementen die ontwikkeld worden creëren we een doorgaande dienstverlening. Eind 2021 (november) werden de volgende resultaten in de regio opgetekend. De teller voor het aantal gesproken bedrijven in de regio stond op 1.316, het aantal gemaakte verbindingen tussen bedrijven op 1.910, het aantal interventies (alle activiteiten, bijvoorbeeld ook dat werkenden aan het werk kunnen blijven, of opgeleid worden voor ander werk) op 404, het aantal daadwerkelijke plaatsingen op 284.

06. Uitvoering AM match
AM match bedient de doelgroep die tot 70% van het wettelijk minimumloon kan verdienen, Deze doelgroep bestaat uit personen van de voormalige Wet sociale werkvoorziening (Wsw), personen die (voorlopig) alleen in een beschutte omgeving kunnen werken en personen met een bijstandsuitkering die een duurzame arbeidsbeperking hebben. Deze uitvoeringsorganisatie voert ook de Wet banenafspraak voor ons uit, waarbij zij intensief samenwerkt met de partners binnen de arbeidsmarktregio Groot-Amsterdam. Drie jaar na de start van AM match is in 2019 gestart met een onderzoek naar de doorontwikkeling van AM match. Het onderzoek richt zich onder meer op uitbreiding van werkvormen naast de training 'Match je perspectief', zodat de dienstverlening meer op maat en effectiever kan worden ingezet voor deze doelgroep. Het onderzoek is in 2021 afgerond. Een van de conclusies is dat onze regio succesvol is met het aan de slag helpen van mensen met een beperking. De huidige werkwijze dient echter doorontwikkeld te worden.

Beleidsdoel D: Het garanderen van een bestaansminimum voor inwoners die dit tijdelijk niet zelfstandig kunnen.

Wat hebben we bereikt en wat hebben we daarvoor gedaan?

Inwoners hebben recht op een bestaansminimum. Het is aan de overheid om daarin te voorzien als inwoners hier (tijdelijk) niet zelf toe in staat zijn. Dit is vastgelegd in de Participatiewet. Deze wet wordt in medebewind door de gemeente uitgevoerd, waarbij de door het Rijk beschikbaar gestelde middelen worden aangevuld door de gemeente als de werkelijke vraag de verwachting overstijgt (zogenaamde openeinderegeling). Een uitkering wordt verstrekt indien de inwoner niet beschikt over (voldoende) financiële middelen om in de noodzakelijke kosten van het bestaan te kunnen voorzien. De Participatiewet is het vangnet binnen de sociale zekerheid. Tegenover deze rechten staan ook plichten. Wij handhaven die plichten, in nauwe samenhang met de mogelijkheden van inwoners om aan het werk te gaan (beleidsdoel C). Het minimabeleid is er voor inwoners die van een laag inkomen of van een uitkering moeten rondkomen. Hiermee zorgen we ervoor dat inwoners met weinig financiële middelen in hun primaire levensbehoeften kunnen voorzien en kunnen deelnemen aan de samenleving, door bijvoorbeeld mee te doen aan sport- of muziekactiviteiten.

Activiteiten

01. Garanderen van bestaanszekerheid door het rechtmatig en tijdig verstrekken van uitkeringen
02. Fraudebestrijding en het nemen van maatregelen bij het niet nakomen van afspraken en de inlichtingenplicht
03. Uitvoeren van het minimabeleid
04. Bieden van schuldhulpverlening

Toelichting

01. Garanderen van bestaanszekerheid door het rechtmatig en tijdig verstrekken van uitkeringen
'Aan de poort' heeft intensieve controle plaatsgevonden op rechtmatigheid en is er steekproefsgewijs gecontroleerd indien de situatie daartoe aanleiding gaf. Bij de aanvraag is oog en aandacht voor de financiële omstandigheden van onze inwoners. Indien noodzakelijk hebben wij voorschotten verstrekt om te voorkomen dat er bijvoorbeeld schulden ontstonden. Inwoners hebben wij gewezen op de mogelijkheid van het aanvragen van bijzondere bijstand of over andere

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.
Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

mogelijkheden van (landelijke) financiële ondersteuning. Hierbij werken we nauw samen met Meerwaarde, de Voedselbank Haarlemmermeer en de Stichting Leergeld.
In 2021 zien we een afname van het aantal toekenningen van uitkeringen voor levensonderhoud. In december 2021 ontvingen 1.937 gezinnen een uitkering voor levensonderhoud. In december 2020 was dit aantal 1.998.
Op 17 maart 2020 heeft het kabinet het noodpakket banen en economie aangekondigd. Het noodpakket bestaat uit diverse maatregelen, waaronder de Tozo. Deze regeling voorzag zelfstandige ondernemers vanaf 1 maart 2020 in een aanvullende uitkering voor levensonderhoud wanneer het inkomen als gevolg van de coronacrisis tot onder het sociaal minimum daalt en een lening voor bedrijfskapitaal om liquiditeitsproblemen als gevolg van de coronacrisis op te vangen. Inmiddels is de Tozo vier keer verlengd en gestopt per 1 oktober 2021. In totaal zijn er 8.148 aanvragen ingediend voor levensonderhoud en 617 voor een bedrijfskrediet.

02. Fraudebestrijding en het nemen van maatregelen bij het niet nakomen van afspraken en de inlichtingenplicht
Wij hebben ingezet op de bestrijding van oneigenlijk gebruik van uitkeringen. Dit doen we door inzet van handhavingsmedewerkers, het opleiden van medewerkers in fraudealertheid, het verbeteren van de informatievoorziening, themacontroles, vroegtijdige opsporing van fraude en controle van uitkeringssituaties.

In het kader van de pilot 'intensivering handhaving Wmo en Jeugdwet' hebben we in 2021 ingezet op het opdoen van ervaring en kennis met het toezicht op rechtmatigheid op de Wmo en Jeugdwet. In het kader van de pilot is de fraudealertheid versterkt, hebben we meer signalen ontvangen en rechtmatigheidsonderzoeken gestart. Daarnaast zijn de risico's op onrechtmatigheden in kaart gebracht evenals de mogelijkheden om deze te voorkomen. Aan de hand van de evaluatie van de pilot is besloten structureel toezicht op de rechtmatigheid voor de Wmo en Jeugdwet uit te werken om kwetsbare inwoners te beschermen, bewust omgaan met de beschikbare middelen in het sociaal domein en misbruik van regels en wetten te voorkomen.

03. Uitvoeren van het minimabeleid
Om de toegang tot de minimaregelingen en bijzondere bijstand zo eenvoudig mogelijk te maken, gebruiken wij vanaf 1 januari 2019 het programma Bereken uw recht (BUR). Via deze online tool kunnen inwoners in een paar minuten zien of zij in aanmerking komen voor ondersteuning van de gemeente. Als dat het geval is, kunnen zij direct een aanvraag indienen. Door de toegang laagdrempelig te houden, willen wij meer inwoners bereiken om zo grotere (financiële) problemen te voorkomen. In 2021 is de BUR voor een tweede keer geëvalueerd. De uitkomsten van deze evaluatie laten zien dat BUR als digitaal loket voor minimaregelingen een waardevol instrument is dat in een behoefte voorziet. In de periode 1 maart 2020 tot 1 maart 2021 hebben 8.157 gebruikers BUR volledig ingevuld.

Voor inwoners met veel medische kosten hebben we de collectieve aanvullende zorgverzekering (gemeentepolis). Vanaf 1 januari 2019 zijn twee zorgaanbieders gecontracteerd, Zorg en Zekerheid en Univé. In 2021 hebben in totaal 3.495 inwoners van 18 jaar en ouder gebruik gemaakt van de gemeentepolis.

De rijksregeling tijdelijke ondersteuning noodzakelijke kosten (TONK) is bedoeld voor huishoudens die door een inkomensterugval van minimaal 25% vanwege de coronacrisis de noodzakelijke (woon)kosten niet meer kunnen betalen. Als gemeente hebben we deze regeling uitgevoerd. De TONK betreft bijzondere bijstand en is een inkomensondersteunende regeling die gebaseerd is op de Participatiewet. De TONK is in eerste instantie vastgesteld voor de periode 1 januari 2021 tot en met 30 juni 2021. Het kabinet heeft echter besloten om de regeling te verlengen tot en met het derde kwartaal van 2021, omdat het aantal aanvragen achterbleef bij de verwachtingen. Tot 1 november 2021 zijn er 184 aanvragen ingediend om in aanmerking te komen voor de TONK. Hiervan zijn er 143 toegekend.

04. Bieden van schuldhulpverlening
In het beleidsplan Wet gemeentelijke schuldhulpverlening Haarlemmermeer 2017-2021 (2017.002552) zijn maatregelen opgenomen om te voorkomen dat inwoners in een problematische schuldenpositie raken. De uitvoering is gemandateerd aan Plangroep, een externe schuldhulpverleningsorganisatie. Per 1 januari 2021 is de Wet gemeentelijke schuldhulpverlening gewijzigd. In deze gewijzigde wet is vroegsignalering als wettelijke taak vastgelegd en is een aantal vaste lasten partners zoals woningcorporaties, nutsbedrijven en zorgverzekeraars verplicht om signalen aan de gemeente af te geven als er sprake is van een betalingsachterstand. Gemiddeld worden er 375 signalen op maandbasis ontvangen. De gemeente is verplicht om deze inwoners te benaderen en hulp aan te bieden. Het gaat dan veelal om enkelvoudige signalen. Indien er twee of

PricewaterhouseCoopers
Accountants N.V.
Uitsluitend voor
identificatiedoeleinden

meer signalen van betalingsachterstanden worden ontvangen wordt er telefonisch contact opgenomen met de inwoner. In een aantal gevallen wordt er een huisbezoek afgelegd (Vroeg eropaf). Meestal gaat het dan om betalingsachterstanden van de huur.

In 2021 is Eropaf gestart. Dit traject wordt ingezet indien er een aanzegging tot woning ontruiming is gedaan. Met Eropaf willen we voorkomen dat inwoners uit hun woning gezet worden. Van 24 aangekondigde huisuitzettingen konden er 23 worden voorkomen.

De VNG en het Rijk zijn overeengekomen dat de gemeenten getroffen ouders van de kinderopvangtoeslagaffaire maatwerk bieden op basis van hun hulpvraag. Er wordt eenmalig een specifieke uitkering verstrekt aan gemeenten met het oog op ondersteuning van gedupeerden in hulpvragen op de vijf primaire leefgebieden: financiën, wonen, zorg, gezin en werk. Er is vanaf begin 2021 hard gewerkt om de gedupeerde ouders binnen onze gemeente nadere ondersteuning te bieden. In 2021 hebben wij 416 meldingen ontvangen van de Belastingdienst van inwoners die zich bij de Belastingdienst hebben gemeld als gedupeerden. Al deze inwoners hebben een brief ontvangen waarin zij worden gevraagd om contact op te nemen met de gemeente indien zij behoefte hebben aan hulp en ondersteuning van de gemeente op alle leefgebieden. 165 inwoners hebben gereageerd op de brief van de gemeente. Met 158 inwoners heeft inmiddels een intakegesprek plaatsgevonden en de hulpvragen zijn in behandeling genomen. Voor 96 gedupeerden is een uitgebreid plan van aanpak opgesteld.

pwc
PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.
Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Specificatie horende bij de jaarrekening

Wat heeft het gekost?

Tabel 20

Er kunnen afrondingsverschillen optreden. (bedragen × € 1.000; min = nadeel)		Begroting origineel	Begroting gewijzigd	Rekening	Verschil rekening begroting gewijzigd
Zorg en werk		**2021**	**2021**	**2021**	
Inwoners van Haarlemmermeer krijgen, waar nodig, hulp en ondersteuning gericht op het naar vermogen en zelfstandig deelnemen aan de samenleving.	Baten	32.280	39.943	45.993	6.050
	Lasten	111.572	133.574	137.536	-3.962
Saldo van baten en lasten (B-L)	**Saldo**	**-79.292**	**-93.631**	**-91.543**	**2.088**
Reservemutaties	Onttrekking	-	-	-	-
	Storting	-	-	-	-
Resultaat (Saldo +O-S)	**Saldo**	**-79.292**	**-93.631**	**-91.543**	**2.088**

Uitsplitsing per beleidsdoel

Beleidsdoel A: Inwoners ontvangen zorg en ondersteuning thuis.	Baten	1.080	1.032	1.493	461
	Lasten	52.932	65.165	63.942	1.223
	Saldo	**-51.852**	**-64.133**	**-62.449**	**1.684**
Beleidsdoel B: Inwoners ontvangen zorg en ondersteuning met verblijf.	Baten	19	528	1.391	863
	Lasten	8.874	10.091	10.300	-210
	Saldo	**-8.855**	**-9.563**	**-8.909**	**653**
Beleidsdoel C: Onze inwoners zijn economisch zelfstandig; werk boven uitkering.	Baten	31	31	289	259
	Lasten	9.247	9.534	9.296	238
	Saldo	**-9.216**	**-9.503**	**-9.007**	**496**
Beleidsdoel D: Het garanderen van een bestaansminimum voor inwoners die dit tijdelijk niet zelfstandig kunnen.	Baten	31.150	38.352	42.819	4.468
	Lasten	40.519	48.784	53.998	-5.213
	Saldo	**-9.368**	**-10.433**	**-11.178**	**-746**

Toelichting gewijzigde begroting 2021 - jaarrekening 2021

Beleidsdoel A

Tabel 21

Afwijkingen ten opzichte van de gewijzigde begroting (bedragen × € 1.000; min = nadeel)	
Baten	
Overschot decentralisatie-uitkering Vrouwenopvang	478
Overig	-17
Totaal Baten	**461**
Lasten	
Jeugdzorg zonder verblijf	1.354
Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo)	-433
Persoonsgebonden budget (pgb)	172
Veilig Thuis	127
Overig	3
Totaal Lasten	**1.223**

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.
Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Baten

We hebben in het laatste kwartaal van 2021 een incidenteel bedrag ontvangen van de centrumgemeente Haarlem in verband met een overschot op de rijksmiddelen die zij ontvangen voor de decentralisatie-uitkering Vrouwenopvang.

Lasten

Bij de Najaarsrapportage 2021 hebben we een toename in de vraag naar JGGZ zonder verblijf waargenomen en geprognosticeerd. We zien echter enerzijds dat het aanbod JGGZ zonder verblijf niet in de vraag van deze vorm van zorg kan voorzien. Door personele krapte bij aanbieders moeten cliënten langer wachten voordat ze geholpen worden. Hiervoor wordt vaak overbruggingszorg ingezet. Wanneer het aanbod van deze zorg verruimd zou worden in de toekomst, kunnen er meer cliënten tegelijkertijd zorg ontvangen en zullen de kosten weer stijgen. Anderzijds is er mogelijk ook een lichte stabilisatie in de groei. De verwachte stijging voor JGGZ in de Najaarsrapportage 2021 ten opzichte van 2020 was 12,1%. De uiteindelijke gerealiseerde stijging is 5,2% ten opzichte van 2020.

De overschrijding van de kosten Wmo is onder andere het gevolg van de beleidswijziging voor hulp bij het huishouden per 1 januari 2022. Vooruitlopend op deze beleidswijziging, zijn in de tweede helft van 2021 cliënten tijdelijk ingestroomd in de maatwerkvoorziening hulp bij het huishouden. Daarnaast zijn de meerkosten van zorginstellingen als gevolg van de coronacrisis pas laat in het jaar bij ons gedeclareerd.

Enkele aanbieders die zorg leverden aan inwoners met een persoonsgebonden budget (pgb) Wmo, zijn ingekocht door de gemeente. Daarom is er minder noodzaak voor inwoners om zorg met een pgb in te kopen, waardoor een onderschrijding ontstaat.

Een deel van de niet volledig bestede subsidie 2019 voor Veilig Thuis is teruggevorderd. Hier is in de programmabegroting geen rekening mee gehouden.

Beleidsdoel B

Tabel 22

Afwijkingen ten opzichte van de gewijzigde begroting (bedragen × € 1.000; min = nadeel)

Baten

Reserve beschermd wonen	872
Overig	-9
Totaal Baten	**863**

Lasten

JGGZ met verblijf	-393
Innovatiefonds beschermd wonen	147
Overig	36
Totaal Lasten	**-210**

Baten

We hebben in het laatste kwartaal van 2021 incidenteel extra middelen ontvangen van de centrumgemeente Haarlem. De afgelopen jaren is er sprake geweest van een overschot op de rijksmiddelen voor Beschermd Wonen die Haarlem namens de regio ontvangt, waardoor in 2021 een overschot is ontstaan op de regionale reserve voor Beschermd Wonen. Dit overschot is op basis van inwonertal verdeeld over de gemeenten in de regio.

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.
Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Lasten

De stijging van de kosten wordt met name veroorzaakt door een groei in het aantal cliënten in verblijfszorg. Het aantal cliënten is op een vergelijkbaar niveau als voor de coronapandemie. Landelijk wordt gezien dat er meer jeugdigen zijn met zwaardere jeugdhulpvragen zoals suïcidaliteit als gevolg van de pandemie. Ook in Haarlemmermeer wordt gezien dat er meer inzet is van zwaardere zorg. Dit kan een stijging in het aantal cliënten in verblijfszorg verklaren. De stijging begint in het derde kwartaal en zet door in het vierde kwartaal.

De financiering voor beschermd wonen in onze regio loopt op dit moment nog via de centrumgemeente Haarlem. Met de doordecentralisatie vanaf 2023 worden gemeenten zelf (financieel) verantwoordelijk voor beschermd wonen voor hun eigen inwoners. Om ons goed voor te kunnen bereiden op deze transformatie hebben wij in 2021 middelen aangevraagd (€ 509.000) en ontvangen uit het regionale Innovatiefonds Opvang Wonen en Herstel (OWH). De middelen worden besteed in 2022.

Beleidsdoel C

Tabel 23

Afwijkingen ten opzichte van de gewijzigde begroting (bedragen × € 1.000; min = nadeel)

Baten

AM match, resultaat 2020	295
Overig	-36
Totaal Baten	**259**

Lasten

Participatie vrouwelijke statushouders	165
Nieuwe Wet inburgering	114
Coronacompensatie sociale werkvoorziening	-93
Overig	52
Totaal Lasten	**238**

Baten

Ons aandeel in het bedrijfsresultaat van AM match over 2020 is in 2021 ontvangen.

Lasten

In 2020 is een start gemaakt met de pilot nareizende vrouwelijke statushouders die vanuit het Rijk bekostigd is. Omdat iedere deelnemende gemeente stagnatie door de coronacrisis heeft opgelopen werd de pilot verlengd, maar ook in 2021 kon de pilot slechts gedeeltelijk plaats vinden. Voorgesteld wordt het resterende budget over te hevelen.

Ten behoeve van de nieuwe Wet inburgering omvat dit budget middelen voor de ontwikkeling van ICT. In dit stadium is het nog moeilijk te beoordelen of de invoering van de Wet inburgering nog meer uitgaven in ICT met zich mee zullen brengen in 2022. Het gaat om een nieuwe wet waardoor in de praktijk kan blijken dat er functionaliteit ontbreekt. Daarnaast hanteert het ministerie van SZW voor de IT-voorzieningen van de nieuwe Wet inburgering een planning in drie plateaus. In 2022 zullen de benodigdheden voor plateau 2 bekend worden.

Daarnaast zijn in het bestuurlijk overleg van april 2020 tussen het ministerie van SZW en de VNG afspraken gemaakt over het ondersteunen van de zogenaamde Einde lening inburgeringsplicht (ELIP). Dit zijn inburgeraars die hun lening voor de inburgering (vrijwel) volledig hebben uitgeput, maar nog steeds inburgeringsplichtig zijn. Gemeenten zullen inburgeraars die tot deze doelgroep behoren begeleiden. Vanuit de decembercirculaire 2021 gemeentefonds hebben wij hier middelen voor ontvangen. Gezien het tijdstip van toekenning van deze bijdrage wordt voorgesteld de ontvangen bijdrage over te hevelen naar 2022.

Als gevolg van de coronacrisis zijn de SW-bedrijven nog gedeeltelijk gesloten geweest in 2021. SW-bedrijven hebben hierdoor onvoldoende middelen om de loonkosten te bekostigen. Daarin voorziet een tegemoetkoming vanuit het Rijk, welke via de septembercirculaire 2021 Gemeentefonds is aangekondigd. Deze middelen zijn betaald aan AM match, die deze regeling voor ons en andere gemeenten uitvoert.

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.
Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Beleidsdoel D

Tabel 24

Afwijkingen ten opzichte van de gewijzigde begroting (bedragen × € 1.000; min = nadeel)

Baten

Tozo	3.565
Bbz	1.167
Gedupeerden kinderopvang toeslag affaire	-309
Overig	45
Totaal Baten	**4.468**

Lasten

Tozo	-3.759
Bbz regulier en Bbz light	-1.532
Gedupeerden kinderopvang toeslag affaire	251
Schuldhulpverlening	-131
Overig	-42
Totaal Lasten	**-5.213**

Baten

De uitkeringslasten van Tozo worden volledig gecompenseerd door het Rijk. Het grootste deel van de uitvoeringskosten in 2021 ook. Voor 2022 is geen uitvoeringsbudget meer beschikbaar.

Bij de oude regeling Bbz kapitaalverstrekking (voor 2020) kregen wij de kapitaalverstrekkingen aan cliënten door het Rijk vergoed. Deze betalen wij bij terugbetalingen door cliënten voor 75% terug aan het Rijk. Hierdoor is een voordeel ontstaan.

In 2021 is minder aan baten verantwoord op deze post ten behoeve van hulp aan de gedupeerden van de toeslagaffaire dan begroot. Dit heeft te maken met het feit dat een groot deel van de kosten op andere posten is verantwoord. Ook op die posten ontvangen wij compensatie van het Rijk.

PricewaterhouseCoopers
Accountants N.V.
Uitsluitend voor
identificatiedoeleinden

Lasten

Wij hebben ervoor gekozen om naast het beschikken op aanvraag in het kader van zorgvuldigheid en fraudepreventie ook te beschikken op verantwoording na een volledige controle. Het hoger uitvallen van het aantal beschikkingen op verantwoording en voor een klein deel het alsnog toekennen van een uitkering na bezwaar of heroverweging van aanvragen van vóór 2021, is niet begroot in 2021. Het Rijk compenseert alleen het beschikken op aanvraag waardoor in 2021 onze uitvoeringskosten voor een klein deel niet zijn gecompenseerd.

Naast de reguliere Bbz is een nieuwe tijdelijke vorm op 1 oktober 2021 ingegaan. Dit is de opvolger van de diverse Tozo-regelingen en wordt Bbz light genoemd. Van 1 oktober tot 1 april 2022 zijn de voorwaarden voor een Bbz-uitkering tijdelijk soepeler. Er wordt een groter beroep gedaan in onze gemeente op deze regeling dan dat landelijk het geval is. Gezien het moment van inwerkingtreding zijn deze uitgaven niet begroot en tevens worden ze in 2021 niet gecompenseerd door het Rijk. Vanaf 2022 worden gemeenten (mogelijk deels) wel gecompenseerd voor extra uitgaven van de Bbz light door middel van een aanpassing van de hoogte van de BUIG-uitkering. Daarnaast is voor de uitkeringen en kapitaalverstrekkingen van de reguliere Bbz in 2021 meer uitgegeven dan begroot. Dit heeft onder meer te maken met het definitief vaststellen van voorlopige besluiten van 2018, 2019 en 2020. Tenslotte is er een storting gedaan in de voorziening dubieuze debiteuren ten behoeve van het risicodeel van de kapitaalverstrekkingen.

De regeling gemeentelijke hulp gedupeerden toeslagen problematiek is van start gegaan in november 2020. Gedupeerden kunnen zich melden tot 1 januari 2024. Naast de regeling met betrekking tot de hulp is er ook een regeling voor het kwijtschelden vorderingen binnen het SZW domein voor gedupeerden. Wij krijgen hiervoor een specifieke uitkering van het Rijk ter compensatie van de uitvoeringskosten, gederfde inkomsten en hulp en ondersteuning op de vijf leefgebieden financiën, wonen, zorg, gezin en werk. In 2021 hebben 416 gedupeerden hulp aangeboden gekregen, voor 96 daarvan is een uitgebreid plan van aanpak gemaakt. We hebben, naast de eigen begeleidende hulp (uitvoering), bijzondere (financiële) bijstand verleend aan de gedupeerden, waarvan een deel verantwoord is bij het budget Bijzondere bijstand en het overige bij het budget Gedupeerden kindertoeslagaffaire. Daarnaast hebben we bijstandsuitkeringen en Bbz-uitkeringen verleend, die verantwoord zijn bij de respectievelijke posten. Tenslotte zijn vorderingen op gedupeerden kwijtgescholden.
Samenvattend: de onderschrijding van het budget heeft te maken met het feit dat een groot deel van de uitgaven op andere posten verantwoord is. Deze uitgaven zijn echter op zo'n manier verantwoord dat we de juiste compensatie ontvangen van het Rijk.

Bij de Najaarsrapportage 2021 is een verlaging in de uitgaven schuldhulpverlening geprognosticeerd. Door achterstanden in het facturatieproces bij aanbieder Plangroep is dit niet op basis van de juiste cijfers gebeurd. Inmiddels heeft Plangroep haar facturatieproces weer op orde en zijn de begrote uitgaven alsnog gedeclareerd.

pwc
PricewaterhouseCoopers
Accountants N.V.
Uitsluitend voor
identificatiedoeleinden

Maatschappelijke ontwikkeling

lasten in €	98.671
% totale realisatie lasten	19,9%
baten in €	21.467
% totale realisatie baten	4,1%

Portefeuillehouder: Ruigrok, Schuurmans-Wijdeven, Sedee-Schuitemaker, Sidali, Steffens-van de Water

Maatschappelijk doel:
Inwoners ontwikkelen zich naar vermogen, participeren actief in de samenleving en ontplooien zich optimaal.

(bedragen × € 1.000)	Rekening 2021 baten	% verschil baten t.o.v. begroting	Rekening 2021 lasten	% verschil lasten t.o.v. begroting
Beleidsdoel A: Inwoners ervaren zo min mogelijk sociale- en gezondsheidsproblemen en ontwikkelen een verantwoorde leefstijl.	**157**	**-50%**	**11.793**	**4%**
01. Het bieden van preventieve opvoed- en opgroeiondersteuning				
02. Zorg dragen voor publieke gezondheidszorg				
03. Zorg dragen voor collectieve preventie				
04. Zorg dragen voor ouderengezondheidszorg				
05. Zorg dragen voor openbare geestelijke gezondheidszorg				
06. Bieden van informatie en advies en lichte begeleiding				
Beleidsdoel B: Onze jonge inwoners ronden een opleiding af die past bij hun mogelijkheden en ontwikkelen maximaal hun talent.	**5.247**	**-2%**	**22.222**	**4%**
01. Zorg dragen voor onderwijshuisvesting				
02. Bevorderen van veilige scholen				
03. Bevorderen van passend onderwijs				
04. Samen opstellen en uitvoering bewaken van de Lokale Educatieve Agenda (LEA)				
05. Uitvoeren onderwijsachterstandenbeleid				
06. Aanpakken schoolverzuim en voortijdig schoolverlaten				
07. Bieden van onderwijsverbreding				
Beleidsdoel C: Inwoners nemen in hun buurt of kern, actief deel aan de samenleving.	**1.205**	**-8%**	**13.830**	**7%**
01. Zorgen voor en exploiteren van sociaal-culturele accommodaties				
02. Zorgen voor een breed aanbod van sociaal-culturele activiteiten				
03. Voortzetten Lokale Inclusie Agenda				
04. Stimuleren en ondersteunen van vrijwilligerswerk en vrijwillige inzet				
05. Bevorderen van inwonersinitiatieven en sociale samenhang in de wijk				
06. Stimuleren van jeugdparticipatie				
07. Stimuleren van talent- en sociale ontwikkeling bij kinderen, tieners en jongeren				
08. Voorkomen en verminderen van jeugdoverlast en -criminaliteit				
09. Uitvoering geven aan de nota Spelen, sporten en ontmoeten in de buitenruimte				
10. Bevorderen van integratie van diverse doelgroepen in de samenleving				
11. Ondersteunen van mantelzorgers en het bieden van respijtzorg				
12. Het aanpakken en verminderen van eenzaamheid				
Beleidsdoel D: Inwoners nemen deel aan een breed aanbod van culturele activiteiten en maken kennis met de culturele historie van de Haarlemmermeer, waarvoor wij het cultureel erfgoed behouden.	**6.258**	**2%**	**23.707**	**1%**
01. Implementeren actualisatie cultuurbeleid 2021-2024, als onderdeel van de cultuurnota 'Ruimte voor Cultuur, kansen voor ondernemerschap'				
02. Stimuleren cultureel ondernemerschap				
03. Uitvoering Programma Beeldende Kunst en Vormgeving				
04. Uitvoeringsprogramma opstellen conform de speerpunten uit de visie 'Erfgoed omarmen en beleven'				
Beleidsdoel E: Inwoners beschikken over voldoende aantrekkelijke mogelijkheden om te recreëren, bewegen actief en nemen deel aan sport.	**8.599**	**2%**	**27.119**	**6%**
01. Invulling en uitvoering geven aan de sportvisie				
02. Zorgen voor toegankelijk en laagdrempelig sportaanbod				
03. Zorgen voor de realisatie en efficiënt beheer van gemeentelijke sportaccommodaties				
04. Zorgen voor ondersteuning van sportverenigingen en beweegaanbieders				
05. Ondersteuning kern- en groeisporten en talentontwikkeling via het topsportloket				
06. Uitvoeren van het beleid toerisme, evenementen en promotie Haarlemmermeer en de visie recreatie en landschap				
07. Voorbereiden van recreatie deelprojecten in PARK21, uitvoering van de overgenomen projecten van Stichting Mainport en Groen en vernieuwing inrichting Haarlemmermeerse Bos				

Verbonden partijen

Beleidsdoel A: Veiligheidsregio Kennemerland (VRK)
Beleidsdoel B:
Beleidsdoel C:
Beleidsdoel D:
Beleidsdoel E: Recreatieschap Spaarnwoude, Recreatieplas Haarlemmermeer BV

pwc
PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.
Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Maatschappelijke ontwikkeling

Inwoners ontwikkelen zich naar vermogen, participeren actief in de samenleving en ontplooien zich optimaal.
Wij bieden inwoners van Haarlemmermeer - jong en oud - een breed en goed aanbod van laagdrempelige voorzieningen als onderdeel van de sociale basis in de wijken en kernen van Haarlemmermeer. Wij faciliteren inwoners door toegankelijke algemene voorzieningen te bieden: accommodaties (gebouwen, velden en openbare ruimte) en activiteiten op het gebied van onderwijs, welzijn, sport, cultuur, gezondheid en vrijwilligerswerk. Onze gemeentelijke inzet richt zich hierbij op de functies: ontmoeten, ontplooien, ontwikkelen en ondersteunen.

De sociale basis is van en voor iedereen, dus ook voor inwoners die een steuntje in de rug nodig hebben (inclusie). Ook zij moeten gewoon mee kunnen doen, zich kunnen ontplooien op het gebied van sport of cultuur en zich verder kunnen ontwikkelen binnen het onderwijs en op de arbeidsmarkt. Een stevige sociale basis is het fundament voor de kwaliteit van leven van onze inwoners, waardoor zij niet alleen prettig, maar ook zo zelfstandig mogelijk kunnen leven. Vitale en inclusieve wijken creëren is alleen mogelijk samen met inwoners, vrijwilligers en betrokken professionals. Daarom is in de afgelopen jaren de aanpak 'Meer voor Elkaar in de buurt' ontwikkeld en ingevoerd in zeven wijken en kernen. Op basis van vijf belangrijke leefgebieden: gezondheid, meedoen, werk & inkomen, wonen en veiligheid. Balans in deze vijf leefgebieden is belangrijk voor het welbevinden van elke inwoner.

Onze ambitie voor de sociale basis is dat inwoners elkaar kunnen ontmoeten, zich ontplooien, hun talenten ontwikkelen en zichzelf kunnen redden, waar nodig met advies en steun en hun eigen netwerk. Hiertoe informeren en adviseren we de inwoners over alle mogelijkheden en faciliteren hen ook om zelf initiatieven te nemen. Wij besteden als gemeente met een hoog percentage kinderen en jongeren veel aandacht aan onze jonge inwoners en hun ouders en begeleiders en richten ons op het creëren van optimale omstandigheden waarbinnen de Haarlemmermeerse jeugd kan opgroeien tot zelfstandige en zelfredzame inwoners.

In de periode 2019-2023 geldt als beleidskader voor het sociaal domein 'Koersvast, steeds beter'. Uitgangspunt is en blijft dat we inwoners stimuleren om zo veel mogelijk eerst zelf, met hulp van het eigen netwerk en algemene voorzieningen, naar oplossingen te zoeken. Daar waar nodig ondersteunen wij hen (bij voorkeur in hun eigen omgeving) met passende zorg en ondersteuning, zo zwaar als nodig en zo licht als mogelijk.

pwc
PricewaterhouseCoopers
Accountants N.V.
Uitsluitend voor
identificatiedoeleinden

Ons cultureel, sportief en recreatief aanbod draagt actief bij aan verbondenheid en betrokkenheid van onze inwoners en maakt Haarlemmermeer tot een aangename gemeente met hoge sociale en economische aantrekkingskracht voor huidige en toekomstige inwoners.

Tabel 25

				Metingen			
Programma / Omschrijving	Eenheid	Indicator	Bron	2018	2019	2020	2021
Absoluut verzuim	Aantal per 1.000 leerlingen	BBV	Waarstaatjegemeente.nl	3,0	4,6	5,5	n.b.
Relatief verzuim	Aantal per 1.000 leerlingen	BBV	Waarstaatjegemeente.nl	18	18	18	n.b.
Vroegtijdig schoolverlaters zonder startkwalificatie (vsv-ers) (deelnemers aan het VO en MBO onderwijs)	%	BBV	Waarstaatjegemeente.nl	1,6	1,9	1,4	n.b.
Niet-wekelijkse sporters[1]	%	BBV	Waarstaatjegemeente.nl	n.b.	n.b.	44,8	n.b.

1 *Gebaseerd op gezondheidsmonitor (en ouderen) van GGD'en en RIVM. Wordt elke vier jaar georganiseerd.*

Verbonden partijen

Veiligheidsregio Kennemerland (VRK)

De GGD Kennemerland, inclusief Geneeskundige hulpverlening bij ongevallen en rampen (GHOR), is onderdeel van de Veiligheidsregio Kennemerland en levert een bijdrage aan beleidsdoel A van programma Maatschappelijke ontwikkeling: Inwoners ervaren zo min mogelijk sociale- en gezondheidsproblemen en ontwikkelen een verantwoorde leefstijl.

Veel taken op gebied van de publieke gezondheid en de afstemming ervan met de curatieve gezondheidszorg hebben we binnen VRK-verband regionaal belegd bij de GGD Kennemerland, zoals de GHOR, jeugdgezondheidszorg, medische milieukunde, forensische geneeskunde, technische hygiënezorg, seksuele gezondheid, infectieziekten bestrijding en reizigersadvies en vaccinatie. Daarnaast monitort de GGD Kennemerland regelmatig de gezondheid. De middelen voor deze taken liggen vast en gaan rechtstreeks naar de VRK/GGD. Vanwege de verhoogde instroom van vluchtelingen intensiveert de GGD de reguliere gezondheidstaken voor deze groep. Hiertoe heeft de GGD een uitvoeringsprogramma opgesteld met een aanpak voor het terugbrengen van gezondheidsachterstanden en het uitvoeren van extra taken voor de jeugdgezondheidszorg.

Naast de wettelijke taken voert de GGD ook projecten en markt- en subsidietaken uit, bijvoorbeeld in de zorg voor dak- en thuislozen, forensische geneeskunde (taken gemeentelijke lijkschouwers) en de uitvoering van het Rijksvaccinatieprogramma. Voor Haarlemmermeer voert de GGD ook de Jeugdgezondheidszorg (JGZ) aan 0 tot 4-jarigen uit, zowel het landelijk Basis Taken Pakket als de maatwerkproducten opvoed- en opgroeiondersteuning. Daarnaast stond het jaar 2021 voor de GGD nadrukkelijk in het teken van de coronapandemie. Er werd veel flexibiliteit én capaciteit gevraagd van de GGD voor het opbouwen en bemannen van de teststraten en het daaruit volgende bron en contactonderzoek. Daar bovenop was de GGD ook grotendeels verantwoordelijk voor het COVID-19 vaccinatieprogramma. Deze werkzaamheden hebben ervoor gezorgd dat er ook tijdelijk keuzes zijn gemaakt voor het afschalen van het reguliere werk, bijvoorbeeld voor JGZ.

Gezondheid maakt een integraal onderdeel uit van het sociaal domein en de Stevige Sociale Basis in het bijzonder. Sinds 2015 zetten we ons in voor de veranderopgave in het sociaal domein, te weten 'de beweging van zwaar naar licht'. We hebben de ambitie dat wij inwoners eerder en sneller, meer in de buurt en met lichtere vormen van ondersteuning kunnen bijstaan, zodat zij minder een beroep hoeven te doen op zwaardere zorg. De Stevige Sociale Basis vormt het fundament van de samenleving in Haarlemmermeer met een focus op zelfredzaamheid, meedoen en preventie. Hiervoor lopen tal van activiteiten. De lokale ambitie om gezonde wijken te creëren effectueren we in het kader van de wijkgerichte aanpak en Meer voor elkaar in de buurt.

Recreatieschap Spaarnwoude (GRS)

Het doel van Recreatieschap Spaarnwoude is het bevorderen van een evenwichtige ontwikkeling van de openluchtrecreatie, het tot stand brengen en bewaren van een evenwichtig natuurlijk milieu en het tot stand brengen en onderhouden van een landschap dat hierop is afgestemd in het werkingsgebied van de regeling, gelegen tussen Amsterdam en Haarlem. Hiermee levert het Recreatieschap Spaarnwoude een bijdrage aan beleidsdoel E: Inwoners beschikken over voldoende aantrekkelijke mogelijkheden om te

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.
Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

recreëren, te bewegen en actief deel te nemen aan sport.

De participanten van Recreatieschap Spaarnwoude dragen gezamenlijk zorg voor het beheer en ontwikkeling van dit openbare gebied dat grotendeels samenvalt met de Bufferzone Amsterdam-Haarlem (landschappelijke buffer tegen aaneengroeien stedelijke gebieden). Ook het toezicht op en handhaven van de Algemene Verordening Spaarnwoude maakt onderdeel uit van het beheer. Aan het totale recreatieschapsgebied worden jaarlijks circa 5,5 miljoen bezoeken gebracht. In 2021 is naast de reguliere beheer- en exploitatietaken, uitvoering gegeven aan het in 2020 vastgestelde Uitvoeringsprogramma 2020-2023 van de 'Visie Spaarnwoude Park 2040'.

Voor *Recreatieplas Haarlemmermeer BV* verwijzen we naar de paragraaf Verbonden partijen.

Relevant beleid
- Koersvast, steeds beter, beleidskader sociaal domein 2019-2023 (2019.0058016)
- Samen sterk en in balans, visie informele zorg en vrijwillige inzet (2020.0001281)
- Raadsvoorstel Sturen op mantelzorg (2021.0003025)
- Regenboogagenda, verkenning en plan van aanpak voor het regenboogbeleid Haarlemmermeer 2020-2022 (2020.0000425)
- Jong in Haarlemmermeer 2020-2024 (2020.0003103)
- Visie Wonen met zorg 2030 (2017.0026227)
- Uitvoeringsplan Wonen met Zorg (2018.0022374)
- Verordening voorzieningen huisvesting onderwijs gemeente Haarlemmermeer (2014.0048478)
- Integraal Huisvestingsplan Onderwijshuisvesting 2.0 (2017.0026699)
- Actualisatie Integraal Huisvestingsplan Onderwijsvoorzieningen (2019.0057843)
- Verordening materiele financiële gelijkstelling onderwijs gemeente Haarlemmermeer (2014.0048478)
- Lokale Educatieve Agenda 2021 - 2024 (2021.0000570)
- Verordening leerlingenvervoer 2015 (2015.0014220)
- Ruimte voor Cultuur, Kansen voor Ondernemerschap (2012.0016382)
- Visie op de Geniedijk (2009.0014576)
- Verordening Fysiek Domein 2019 (2019.0031932)
- Subsidieverordening restauratie gemeentelijk erfgoed 2020 (2020.0000059)
- Erfgoedvisie gemeente Haarlemmermeer 2020-2030: 'Erfgoed omarmen en beleven' (2020.0000051)
- Visie Ringdijk en Ringvaart (2015.0015816)
- Pionieren in de polder, innovatie in het sociaal domein (2017.0013419)
- Cultuur in 2025, Evaluatie en actualisatie cultuurbeleid 2021-2024 (2021.0000372)
- Representativiteitsverklaring - PBO Meeromroep (2016.0006551)
- Regionale Nota Gezondheidsbeleid 2021-2028 "Samen gezond in Kennemerland" (2021.0001769)
- PARK21: Kredietaanvraag en Voortgangsrapportage 2019-2020 (2021.0000357)
- Toerisme, evenementen en promotie Haarlemmermeer 2020-2025 (2020.0000380)
- Kom in beweging! Speelruimte in gemeente Haarlemmermeer (2021.0000721)
- Visie Landschap en Recreatie Haarlemmermeer 2040 (2021.0002744)
- Regionaal Programma Laaggeletterdheid 2020-2024 (2021.0000443)
- Actualisatie Masterplan PARK21 (2021.0002522)

Beleidsdoel A: Inwoners ervaren zo min mogelijk sociale- en gezondsheidsproblemen en ontwikkelen een verantwoorde leefstijl.

Wat hebben we bereikt en wat hebben we daarvoor gedaan?

Vanuit onze gemeentelijke verantwoordelijkheid op het gebied van de zorg voor jeugd, volwassenen en ouderen werken wij in nauwe samenwerking met maatschappelijke partners aan een optimaal vraaggericht en preventief aanbod. De nadruk op vroegsignalering en preventie in het lokale veld is een belangrijk speerpunt met als doel de gezondheid te bevorderen en het beroep op (zwaardere) zorg te verminderen.

Gezondheid maakt een integraal onderdeel uit van het sociaal domein en de Stevige Sociale Basis in het bijzonder. Door het verstevigen van wijken en kernen met gericht aanbod van praktische en lichte ondersteuning maar ook door mensen te activeren ontstaan wijken waar genoeg te doen is, waar inwoners betrokken zijn bij elkaar, mee kunnen doen en zich prettig voelen. We hebben de ambitie dat wij inwoners eerder en sneller, meer in de buurt en met lichtere vormen van ondersteuning kunnen bijstaan, zodat zij minder een beroep hoeven te doen op zwaardere zorg. De Stevige Sociale Basis vormt het

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.
Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

fundament van de samenleving in Haarlemmermeer met een focus op zelfredzaamheid, meedoen en preventie.

Activiteiten
01. Het bieden van preventieve opvoed- en opgroeiondersteuning
02. Zorg dragen voor publieke gezondheidszorg
03. Zorg dragen voor collectieve preventie
04. Zorg dragen voor ouderengezondheidszorg
05. Zorg dragen voor openbare geestelijke gezondheidszorg
06. Bieden van informatie en advies en lichte begeleiding

Toelichting
01. Het bieden van preventieve opvoed- en opgroeiondersteuning
Het Centrum voor Jeugd en Gezin (CJG) vormt een spil in het bieden van preventieve ondersteuning voor de jeugd. Het is het punt waar ouders, jeugdigen en professionals terecht kunnen met al hun vragen over opvoeden en opgroeien. Deze vragen werden rechtstreeks beantwoord (face to face, telefoon) maar ook (digitale) toepassingsvormen zoals webinars en digitale workshops maakten hier deel van uit.

De CJG consulenten bieden lichte begeleiding en ondersteuning. Zij hebben daarbij mandaat voor het inschakelen van gespecialiseerde zorg. Door samenwerking met onder andere de schoolcoaches, leerplicht en de jeugdgezondheidszorg, draagt het CJG zorg voor een stevig preventief fundament en verbinding met de wijken. Daarnaast zorgde het CJG voor ontmoeting, inspiratie, samenwerking en kennisuitwisseling tussen bij de jeugd betrokken partners.

In 2021 zijn 593 informatie- en adviesvragen gesteld vanuit ouders/opvoeders aan het CJG Haarlemmermeer (exclusief 250 hulpvraag & onderzoekgesprekken met ouders/opvoeders en beschikkingen). In 2020 werden 506 vragen gesteld door ouders/opvoeders, daar zaten ook beschikkingsverzoeken bij. Er hebben 1038 ouders deelgenomen aan een CJG-webinar. Daarvan is het merendeel afkomstig uit Haarlemmermeer.

Tot slot bood de gemeente onverminderd een uitgebreid palet van activiteiten aan op het gebied van vrij toegankelijke opvoedondersteuning met diverse uitvoeringspartners.

02. Zorg dragen voor publieke gezondheidszorg
Samen met andere gemeenten binnen de VRK bekostigen wij de GGD voor de uitvoering van de publieke gezondheidszorg. Een deel van de GGD-taken is wettelijk bepaald, zoals medische milieukunde, infectieziektebestrijding, epidemiologie en het basistakenpakket jeugdgezondheidszorg. Daarnaast stond de inzet van de GGD in het jaar 2021 nadrukkelijk in het teken van de coronacrisis.

Meer beleidsvrijheid is er in andere volksgezondheidstaken, zoals de preventieve gezondheidszorg en de keuze van activiteiten voor collectieve preventie. In 2021 hebben we met de GGD de focus gelegd op opvoed- en opgroeiondersteuning. Dit gebeurde door groepsbijeenkomsten, spreekuren en een focus op ouderschap, taal- en spraakproblemen, signalering van risico's en innovatie. Gezondheidsbevordering en preventie hebben wij verder vormgegeven door de gezonde school methode verder uit te breiden om daarmee zoveel mogelijk jongeren te bereiken ter bevordering van een gezonde leefstijl. In 2021 is de nieuwe regionale nota gezondheidsbeleid 'Samen gezond in Kennemerland' vastgesteld als lokaal gezondheidsbeleid. Deze nieuwe regionale nota is gebaseerd op de nationale nota 'Gezondheid breed op de agenda'. In de regionale nota besteden we specifiek aandacht aan de effecten van corona op de gezondheid van onze inwoners.

03. Zorg dragen voor collectieve preventie
Regionaal werkten we samen met andere gemeenten en de GGD aan de collectieve preventie vanuit de regionale nota, met als speerpunten bewegen, het verminderen van depressie/psychosociale klachten, schadelijk alcoholgebruik, roken bij jongeren (zoals de projectaanvraag 'Rookvrij Kennemerland' samen met vijf andere gemeenten) en het terugdringen van sociaaleconomische gezondheidsverschillen. Daarbij hebben we lokale accenten gelegd. Deze lokale accenten hebben we in 2021 vastgelegd in het lokaal preventieakkoord 'Gezond & Meer' waarmee we streven naar een gezondheidsbeweging die de inwoners betrekt bij, en het gesprek start over, een gezonde leefstijl; en het bestaande huidige aanbod versterkt en uitbreidt. Via het project Hartveilige gemeente is in het afgelopen jaar verder gewerkt om een zo dekkend mogelijk netwerk van Automatische Externe Defibrillators (AED's) en burgerhulpverleners te realiseren en te behouden. De dekkingsgraad van AED's is 90% en er waren in december 1.939 burgerhulpverleners actief.

De Gezonde Wijk aanpak is een gebiedsgerichte aanpak die naadloos aansluit bij Meer voor elkaar in de buurt, met positieve gezondheid als achterliggende visie. De Gezonde Wijk aanpak kenmerkt zich door samen denken en samen

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.
Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

creëren op basis van ambities in de wijk of kern. Het lokaal preventieakkoord 'Gezond & Meer' geeft ook de Gezonde Wijk aanpak een hernieuwd kader mee. Ook in 2021 zijn er, ondanks de uitdagingen die de coronacrisis met zich meebracht, verschillende inspirerende initiatieven gestart in de pilotgebieden Overbos en Rijsenhout. Vanuit het Lokaal Sportakkoord zijn in Rijsenhout met verschillende partijen kansen in kaart gebracht om de leefomgeving beweegvriendelijker te maken. De opbrengst hiervan is een sportroute en dobbelfit, een kennis- en actiespel dat de kans op vallen in huis verkleint.

In het vierde kwartaal is in Gezondheidscentrum Overbos met professionals verkend hoe de Compaan bij de dagelijkse zorg van huisarts en praktijkondersteuner kan helpen: 'Compaan op recept'.

We werken met lokale partners aan het versterken van een gezonde leefstijl bij onze jeugd door middel van de Jongeren Op Gezond Gewicht (JOGG) aanpak. Er heeft een evaluatie plaatsgevonden over de periode 2019-2021. We hebben besloten de JOGG-aanpak voort te zetten, waarbij we verbreden van inzet in focuswijken naar inzet in heel Haarlemmermeer. Ook bij de Gezonde School aanpak, een methode waarbij scholen gezondheidsthema's structureel en integraal inbedden in het onderwijs, merken we dat de coronacrisis nog steeds impact heeft. Hoewel scholen in 2021 erg druk waren, zien we dat zij daarnaast toch hebben ingezet op gezondheidsthema's. De bezorgdheid over de (mentale) gezondheid van leerlingen is zeer groot en daarom blijft de preventieve inzet op gezondheid en het signaleren van gezondheidsproblemen van belang.

04. Zorg dragen voor ouderengezondheidszorg
Met ontmoeting bieden we laagdrempelige dagbestedingsactiviteiten voor kwetsbare inwoners. Zeker in 2021, waarin nog veel beperkingen waren als gevolg van de coronacrisis, is ontmoeten in de wijk voor kwetsbare inwoners belangrijk. Met contacten in het netwerk die beperkt zijn, bieden de ontmoetingsactiviteiten regelmaat voor deze inwoners en een ontlasting voor de mantelzorgers van deze kwetsbare inwoners. Er zijn wekelijks 34 dagdelen ontmoeting gerealiseerd verspreid over Noord, Midden en Zuid-Haarlemmermeer. De activiteiten worden zowel in locaties van Maatvast als in locaties van zorgaanbieders of Pier-K georganiseerd.

Het project Automobiel, lokaal vervoer door vrijwilligers met eigen auto, is in 2021 verder uitgebreid. Niet alleen in het noorden van de gemeente en in Zuid-Haarlemmermeer, maar ook voor Hoofddorp en omstreken is een campagne gevoerd en zijn afspraken gemaakt met de andere aanbieders van vrijwilligersvervoer.

De preventieve huisbezoeken aan inwoners die 80 jaar werden zijn ook in 2021 uitgevoerd door Meerwaarde, dit is van extra belang in coronatijd. Van de 834 80-jarigen zijn er 555 telefonisch benaderd nadat er een informatieve brief was toegestuurd begin 2021. Vanwege de coronacrisis hebben de inwoners vaker aangegeven liever geen huisbezoek te willen ontvangen, maar wel behoefte te hebben aan allerlei nuttige informatie. Er zijn toen het weer mogelijk was honderden mensen thuis bezocht en met honderden is via telefonisch contact de vragenlijst doorgenomen en informatie verstrekt over onder andere de sociale kaart. Als mensen niet bezocht zijn is dat vanwege: geen belangstelling, niet bereikbaar, reeds onder begeleiding bij praktijkondersteuner huisarts, overleden/zorgcentrum. In Haarlemmermeer is voor casemanagement dementie een centraal aanmeldpunt voor verwijzers ingericht zodat deze groep ouderen zo lang mogelijk thuis kan wonen en ondersteuning kan krijgen.

05. Zorg dragen voor openbare geestelijke gezondheidszorg
De Openbare Geestelijke Gezondheidszorg (OGGz) activiteiten van een gemeente richten zich met name op preventie en toeleiding van inwoners met psychische en psychiatrische problemen. In Haarlemmermeer voert de GGD de zorgcoördinatie uit voor kwetsbare personen en risicogroepen van deze doelgroep.

In aanvulling hierop is een pilot gestart waarbij GGZ inGeest de bemoeizorg voor inwoners met een psychische kwetsbaarheid uitvoert. In 2021 is de sluitende aanpak verwarde personen voor de derde maal geëvalueerd. Uit de evaluatie blijkt dat er vooral stappen zijn gezet in de doorontwikkeling van de spoedzorgketen. Inmiddels is er sprake van een goedwerkend netwerk rondom de inwoner die in een crisissituatie verkeert. De implementatie van de Wet Verplichte GGZ (WVGGZ) heeft geleid tot een meldpunt waar inwoners hun zorgen over iemand kunnen melden bij de gemeente. Voor de regio Kennemerland verzorgt de GGD dit meldpunt. Eind 2021 is besloten dat de openingstijden van dit meldpunt structureel verruimd worden. Tevens is er een nieuwe rol voor de burgemeester door de nieuwe wet: het horen van een inwoner voor wie verplichte (crisis)zorg is aangevraagd. Uit de regionale evaluatie is gebleken dat de implementatie van de WVGGZ goed verlopen is en de ketenpartners elkaar weten te vinden in geval van knelpunten. Op

PricewaterhouseCoopers
Accountants N.V.
Uitsluitend voor
identificatiedoeleinden

Schiphol is de persoonsgerichte aanpak waarbij mensen met verward gedrag op Schiphol naar de juiste hulp en zorg geholpen worden, gecontinueerd. In 2021 hebben we de subsidies aan organisaties die zich richten op het voorkomen van uitval zoals Warmline en Maatjesproject (Roads), Herstelacademie (herstelgericht) en lotgenotencontact (Zelfhelp) voortgezet.

06. Bieden van informatie en advies en lichte begeleiding
Op het gebied van ondersteuning van inwoners in een kwetsbare situatie werkt de gemeente samen met MeerWaarde en ketenpartners. Ook in het afgelopen jaar vroeg dit weer om een andere aanpak omdat door de coronamaatregelen niet alles meer mogelijk was zoals bijvoorbeeld huisbezoeken of fysieke spreekuren op locatie. De sociaal werkers bleven wel in de wijk aanwezig en hiermee is de dienstverlening zo veel mogelijk doorgezet.

Waar nodig bieden MeerWaarde, MEE en Eigen Plan onafhankelijke professionele cliëntondersteuning aan. Dit biedt inwoners de mogelijkheid zich professioneel te laten bijstaan bij bijvoorbeeld communicatie met officiële instanties of bemiddeling bij geschillen (onafhankelijke cliëntondersteuning). Vroegsignalering zorgt ervoor dat problemen eerder in beeld komen en inwoners beter grip op hun leven krijgen; MeerWaarde is daarom actief aanwezig in de wijken en buurten.

Signaleren en toeleiden is belangrijk in het kader van een stevige sociale basis. In 2021 is de werkgroep informatiepunten verder gegaan met de ontwikkeling van de informatiepunten op basis van wat er in 2020 in kaart is gebracht. Ook in 2021 zagen de Pluspunten (informatiepunten van MeerWaarde) een stijging van vragen naar ondersteuning. Het in maart 2020 gestarte CoronaPunt was ook in 2021 actief. Dit is een telefonisch informatiepunt waar inwoners, organisaties en bedrijven terecht kunnen met hun vragen, angsten en onzekerheden die voortkomen uit de coronacrisis. Ouderenadvies en Welzijn op Recept wordt ingezet om problemen en onveilige situaties bij zelfstandig wonende kwetsbare inwoners te voorkomen.

In 2021 zijn er naast de bestaande Slimotheek in Hoofddorp, ook twee nieuwe locaties geopend in Nieuw-Vennep en Badhoevedorp. Een Slimotheek is een advies- en uitleenpunt voor slimme hulpmiddelen, waarvan de meeste door inwoners thuis kunnen worden uitgeprobeerd.

Voor vrijwillige hulp bij het vinden van antwoorden op financiële vragen van inwoners is het financieel café in Hoofddorp Overbos (De Boskern) gecontinueerd en is de aanbieder ervan, Humanitas, gestart met een tweede financieel café in Nieuw-Vennep, in (wijkgebouw) Linquenda. In 2021 is het aantal bezoekers teruggelopen, was de inzet van vrijwilligers in persoonlijk contact minder goed mogelijk, nam het aantal inzetbare vrijwilligers af en is voor het financieel café in Nieuw-Vennep alleen telefonisch contact mogelijk geweest.

Beleidsdoel B: Onze jonge inwoners ronden een opleiding af die past bij hun mogelijkheden en ontwikkelen maximaal hun talent.

Wat hebben we bereikt en wat hebben we daarvoor gedaan?

Op het gebied van onderwijs hebben wij taken met betrekking tot leerplicht/RMC (Regionaal Meld- en Coördinatiepunt), onderwijsachterstandenbeleid, een goede aansluiting tussen jeugd- en onderwijszorg en leerlingenvervoer. Door het vervullen van deze taken kunnen leerlingen hun schoolcarrière optimaal doorlopen en sluiten die af met een diploma dat aansluit bij hun capaciteiten en interesse. Voor de jongste leeftijden geven wij uitvoering aan peuterwerk en voor- en vroegschoolse educatie (VVE). Ook hebben wij de belangrijke wettelijke taak om te voorzien in passende onderwijshuisvesting.

Activiteiten

01. Zorg dragen voor onderwijshuisvesting
02. Bevorderen van veilige scholen
03. Bevorderen van passend onderwijs
04. Samen opstellen en uitvoering bewaken van de Lokale Educatieve Agenda (LEA)
05. Uitvoeren onderwijsachterstandenbeleid
06. Aanpakken schoolverzuim en voortijdig schoolverlaten
07. Bieden van onderwijsverbreding

Toelichting

01. Zorgdragen voor onderwijshuisvesting
In 2021 is volop gebouwd aan de Rietveldschool. Deze nadert zijn voltooiing. Voor De Kameleon hebben we in 2021 in meerdere rondes een dialoog met marktpartijen gevoerd om het aanbestedingsproces te doorlopen. Voor

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.
Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

verschillende projecten hebben we met de schoolbesturen afspraken gemaakt zodat helder is onder welke voorwaarden en met welke keuzes we de uitvoering oppakken, zoals het Hoofdvaart College/De Linie en de Juliana van Stolbergschool in Hoofddorp. Eind 2021 hebben we tijdelijke huisvesting neergezet om de kinderen van minimaal twee scholen tijdelijk onder te brengen tijdens de bouw. We hebben de gedachte van 'total cost of ownership' meer concrete handen en voeten gegeven in de vorm van een financiële vertaalslag.

Inzake de verkenning van doordecentralisatie stond 2021 grotendeels in het teken van de second opinion die de schoolbesturen hebben uit laten voeren op het programma van eisen dat we zouden hanteren indien we tot doordecentralisatie zouden besluiten.

In 2021 is Islamitische basisschool de Olijfboom in Hoofddorp gehuisvest en per schooljaar 2021/2022 van start gegaan.

02. Bevorderen van veilige scholen
Het convenant Veiligheid In en Om de School (VIOS) is een samenwerking tussen gemeente, politie, HALT en de scholen uit het voortgezet- en middelbaar beroepsonderwijs. De te behandelen thema's zijn samen met deze partners vastgesteld. De aanpak van sociale veiligheidsthema's zoals pesten, online veiligheid, waaronder aanpak en preventie van sexting en grooming, is geborgd in het voorlichtingsaanbod en de zorgstructuren op de scholen. Eind 2020 zijn de thema's drugs- en wapenvrije scholen en aanpak polarisatie als speerpunten naar voren geschoven. Tijdens de coronacrisis, waar onderwijs veelal op afstand werd gegeven, was veiligheid in en om scholen een lastig onderwerp om te agenderen. Tussen de scholen, politie, jongerenwerk, Brijder, gemeente en HALT is in 2021 desondanks toch een handelingsperspectief ontstaan dat is gericht op het samen optreden tegen drugs en wapens. Mede dankzij dit handelingsperspectief, de overleggen en de daardoor versterkte connecties werd er bij veiligheidsincidenten op school goed gecommuniceerd tussen de genoemde partijen. Hierdoor is integraal gehandeld. In 2021 zijn door HALT verschillende gastlessen georganiseerd met betrekking tot wapenvrije scholen. Bovendien heeft de campagne YouChoose (tegen steekwapens) ook zijn intrede gedaan op het MBO middels gastlessen en inzet van het Mobiel Media Lab.

03. Bevorderen van passend onderwijs
Via regulier overleg met de samenwerkingsverbanden passend onderwijs in het primair en voortgezet onderwijs is gewerkt aan een betere aansluiting tussen (passend) onderwijs en jeugdzorg. Waar nodig is er afstemming op casusniveau, met name over leerlingen die zowel passend onderwijs als jeugdzorg nodig hebben. De schoolcoach vervult daarin een belangrijke rol en kan een lichtere vorm van hulp bieden aan kind en gezin en acteert indien nodig ook in de doorverwijzing naar meer gespecialiseerde jeugdhulp. In het primair onderwijs is een impuls gegeven aan het functioneren van de Zorg Advies Teams. Op PI-school De Ster, een school voor speciaal onderwijs, bekostigen gemeenten en onderwijs samen de extra inzet van jeugdmaatschappelijk werk voor de meest complexe leerlingen via "Zorg in de school". Deze leerlingen en de ouders krijgen op school en thuis extra begeleiding, met als doel de schoolloopbaan te bevorderen, ouders meer in hun kracht te zetten en de samenwerking tussen school en ouders te bevorderen. Dit is een onderwijs-zorgarrangement.

04. Samen opstellen en uitvoering bewaken van de Lokale Educatieve Agenda (LEA)
De samenwerking tussen de kinderopvang, schoolbesturen en gemeente heeft in 2021 voor een groot deel in het teken gestaan van de coronacrisis. Er is een specifieke coronawerkgroep opgericht die wekelijks bij elkaar kwam om te anticiperen op de actualiteiten. Door de uitvoering van de coronamaatregelen en de lockdowns hebben de kinderopvanginstellingen en de schoolbesturen minder aandacht kunnen besteden aan de uitvoering van activiteiten in het kader van internationalisering en de instroom van zijinstroomkandidaten in het basisonderwijs. De middelen voor internationalisering van het onderwijs en de taskforce personeelstekort onderwijs en kinderopvang zijn daarom voor een deel overgeheveld naar 2022. In de LEA 2021-2024 is met name ingezet op het thema 'Kansengelijkheid'. Binnen het thema kansengelijkheid zijn de ambities en prioriteiten geformuleerd en is er samen met de schoolbesturen en de samenwerkingsverbanden passend onderwijs gekeken naar de inzet van de (extra) middelen in het kader van het Nationaal Programma Onderwijs. Een mooi en concreet resultaat van het thema kansengelijkheid is de uitwerking van juniorcolleges, waarmee in 2022 gestart wordt in Haarlemmermeer. Wij hebben in december 2021 ingestemd met de start van juniorcolleges en de eerste zal in februari 2022 in Nieuw-Vennep worden geopend.

05. Uitvoeren onderwijsachterstandenbeleid
Wij hebben een aanbod van voorschoolse educatie gerealiseerd dat voldoet aan de kwalitatieve en kwantitatieve eisen van de

PricewaterhouseCoopers
Accountants N.V.
Uitsluitend voor
identificatiedoeleinden

Rijksoverheid. Door actuele informatie op de gemeentelijke website, met een kaart van Geoviewer, informeren wij ouders over de voorschoolse educatie. Om ouders nog beter te informeren hebben we de folder over voorschoolse educatie laten vertalen in verschillende talen. Voor de toeleiding van doelgroeppeuters gebruiken we een digitale monitor. Hierdoor is het traject van indicatie tot plaatsing inzichtelijk. De resultaatafspraak voorschoolse educatie is geactualiseerd. Tijdens de tweede sluiting in het kader van de coronamaatregelen is opvang geboden aan peuters van ouders met cruciale beroepen en aan kwetsbare kinderen.

Signalen vanuit de samenwerkingsverbanden leiden ertoe dat gestart is met een herontwerp van het aanbod aan nieuwkomers. Gemeente, onderwijssector en kinderopvang werken daar samen aan. Hierin is de gehele doelgroep van 0 tot 18 jaar integraal meegenomen. Het herontwerp zal in 2022 gereed zijn.

06. Aanpakken schoolverzuim en voortijdig schoolverlaten
Het team Leerplicht en Voortijdig Schoolverlaten heeft haar werkwijze aangepast op de ontwikkelingen als gevolg van de coronacrisis. De landelijke richtlijnen vanuit de Rijksoverheid waren hierbij leidend. Voor leerplichtambtenaren was het vooral belangrijk om alle leerlingen in beeld te hebben en de kwetsbare leerlingen te ondersteunen waar nodig. Bij schoolverzuim werd het gesprek aangegaan met de leerlingen, ouders en school. Samen werd onderzocht wat er nodig was om het verzuim te stoppen en de schoolgang te hervatten. Bij corona-gerelateerd verzuim werd naar maatwerkoplossingen gezocht en hulp geboden. Hierbij werd nauw samengewerkt met de jeugdgezondheidszorg, andere zorgprofessionals en de samenwerkingsverbanden. Het belang van de leerling stond hierbij altijd centraal. Uit onze resultaten blijkt dat in 2021 het relatief schoolverzuim vrijwel gelijk is gebleven ten opzichte van het vorige schooljaar (654 verzuimmeldingen). Scholen hadden de leerlingen over het algemeen goed in beeld. Het aantal thuiszitters is gedaald (43 leerlingen).

07. Bieden van onderwijsverbreding
Om leervertragingen door lesurentekort in te lopen was er in de zomervakantie van 2021 een zomerstudiebieb met lessen en workshops voor kinderen van de basisschool. Daarnaast waren er in 2021 extra bijlessen voor kinderen van ouders die dit niet zelf kunnen betalen. In het voortgezet onderwijs bij de internationale schakelklas van het Hoofdvaart College is in oktober een pilot schoolzwemmen gestart. In 2021 hebben elf leerlingen hun zwemdiploma gehaald. Alle basisscholen en middelbare scholen hebben een passend natuur- en milieueducatie (NME) programma aangeboden gekregen.

Beleidsdoel C: Inwoners nemen in hun buurt of kern, actief deel aan de samenleving.

Wat hebben we bereikt en wat hebben we daarvoor gedaan?

Wij stimuleren inwoners, jong en oud, om prettig en zelfstandig te leven in hun woonomgeving en een actieve bijdrage te leveren aan de samenleving. Activiteiten en diensten worden op maat in wijken en kernen aangeboden, gebruikmakend van een uitgebreid en divers netwerk van sociaal-culturele accommodaties. Wij vinden het belangrijk dat inwoners van jong tot oud zelf initiatief nemen, vrijwilligerswerk doen alsmede gevraagd en ongevraagd het gemeentebestuur adviseren over zaken die zij belangrijk vinden.

Activiteiten

01. Zorgen voor en exploiteren van sociaal-culturele accommodaties
02. Zorgen voor een breed aanbod van sociaal-culturele activiteiten
03. Voortzetten Lokale Inclusie Agenda
04. Stimuleren en ondersteunen van vrijwilligerswerk en vrijwillige inzet
05. Bevorderen van inwonersinitiatieven en sociale samenhang in de wijk
06. Stimuleren van jeugdparticipatie
07. Stimuleren van talent- en sociale ontwikkeling bij kinderen, tieners en jongeren
08. Voorkomen en verminderen van jeugdoverlast en -criminaliteit
09. Uitvoering geven aan de nota Spelen, sporten en ontmoeten in de buitenruimte
10. Bevorderen van integratie van diverse doelgroepen in de samenleving
11. Ondersteunen van mantelzorgers en het bieden van respijtzorg
12. Het aanpakken en verminderen van eenzaamheid

Toelichting

01. Zorgen voor en exploiteren van sociaal-culturele accommodaties
In 2021 zijn de dorpshuizen en wijkcentra niet optimaal gebruikt vanwege de aangescherpte en veranderende coronamaatregelen. Het jaar is gestart met een lockdown. Tijdens de lockdown

PricewaterhouseCoopers
Accountants N.V.
Uitsluitend voor
identificatiedoeleinden

lag het activiteitenprogramma in de dorpshuizen, wijk- en jongerencentra grotendeels stil. Activiteiten voor de kwetsbaren mochten doorgang vinden, zoals dagbesteding. Vanaf mei werden de coronamaatregelen langzamerhand versoepeld voor de sport, kunst en culturele activiteiten. Na de zomer werd het coronatoegangsbewijs (CTB) verplicht voor de horeca, binnensport, kunst en culturele activiteiten. Dit had ook deels gevolgen voor de dorpshuizen en wijkcentra. De veranderende coronamaatregelen zorgden soms voor verwarring, onbegrip en irritaties bij de bezoekers. De bezoekers van de sociaal-culturele accommodaties hebben behoefte aan ontmoeting en sociaal-culturele activiteiten, maar door de beperkingen is het lastig om aan deze behoefte te voldoen. Aan het einde van het jaar is er weer een lockdown ingegaan en waren alle sociaal-culturele activiteiten niet meer toegestaan. Voor de kwetsbare inwoners en de jongeren tot en met 17 jaar mocht een uitzondering worden gemaakt.

In juni 2020 is het Integraal Accommodatieplan (IAP) geamendeerd door de raad vastgesteld. In februari 2021 is het Beoordelingskader Maatschappelijke Voorzieningen Integraal Accommodatieplan door de raad vastgesteld. In de uitvoering van de werkwijze van het IAP gaan we na hoe maatschappelijk vastgoed zo optimaal mogelijk ingezet kan worden voor maatschappelijke activiteiten. Gestart is met de wijkanalyse in Nieuw-Vennep centrum. Ook is er een analyse uitgevoerd in Rijsenhout en een tussentijdse evaluatie gedaan.

02. Zorgen voor een breed aanbod van sociaal-culturele activiteiten
Voor senioren zijn vanwege de coronacrisis ook in 2021 deels (met voorwaarden) activiteiten georganiseerd. De meeste seniorenverenigingen hebben een afweging gemaakt welke activiteiten wel en niet konden worden opgestart. Seniorenverenigingen hebben, evenals vele andere vrijwilligersorganisaties, moeite om voldoende vrijwilligers te vinden en behouden om de activiteiten te organiseren voor hun achterban.

Diverse organisaties hebben na de verschillende lockdowns de sociaal-culturele activiteiten gericht op ontplooiing, ontspanning en ontmoeting zoveel mogelijk steeds weer gestart. De maatschappelijke organisaties hebben op creatieve wijze digitaal verbinding weten te behouden met de inwoners. Door het organiseren van activiteiten stimuleren we het meedoen aan de samenleving en verminderen we eenzaamheid en sociale uitsluiting.

03. Voortzetten Lokale Inclusie Agenda
In het afgelopen jaar bestond de uitvoering van het VN Verdrag Handicap in Nederland vijf jaar. Landelijke rapporten lieten een gemengd beeld zien van de effecten ervan. De positie van mensen met een beperking was niet over de hele linie verbeterd, soms zelfs verslechterd. Haarlemmermeer toonde goede resultaten als het gaat om het betrekken van ervaringskennis van inwoners met een beperking bij beleid en uitvoering. Ook signalen van inwoners drongen beter in de organisatie door, en in beleidsvorming in het ruimtelijk domein (wonen, maatschappelijk vastgoed, openbare ruimte, openbaar vervoer, Omgevingswet) keert het belang van fysieke toegankelijkheid vaker terug. De gemeente bleef zich inzetten voor onder meer inclusieve dienstverlening (Project Betere Brieven, toegankelijke gemeentelijke website, bekendheid van cliëntondersteuning en de aanpak van laaggeletterdheid) en toegankelijke verkiezingen. In het kader van het nieuwe speelruimtebeleid dat in juni is vastgesteld, vormde zich een hecht netwerk van partners die willen bijdragen aan het concept van SamenSpelen, met enkele SamenSpeeldagen bij Jeugdland Nieuw-Vennep als resultaat.

In 2021 konden de Alzheimer cafés helaas niet fysiek worden gehouden. Ook intern zijn de dementie trainingen stilgelegd. Met Alzheimer Nederland is gekeken welke stappen nog gezet kunnen worden. Gemeente Haarlemmermeer draagt het predicaat Dementievriendelijk en blijft hier nadrukkelijk aandacht aan besteden.

In het kader van de Regenboogagenda hesen we een aantal keer de Regenboogvlag om actuele gebeurtenissen te onderstrepen, zoals het twintigjarig jubileum in Nederland van de huwelijksvoltrekking tussen partners van gelijk geslacht en Coming Out Dag op 11 oktober 2021. In 2021 kwamen diverse vormen van samenwerking tot stand tussen partners van de regenboogalliantie. In de week van Coming Out Dag ging in café Duycker het eerste Haarlemmermeerse Roze Regenboogcafé open voor 55+.
Maatvast en MENES van MeerWaarde werkten samen voor een gezamenlijke aanpak voor laagdrempelig ontmoeten voor leerlingen en jongeren op het thema van de GSA-netwerken op school, de netwerken voor Gender & Sexuality Alliances die bijdragen aan een veilig schoolklimaat. Scholen deden weer een beroep op de stimuleringsregeling van het rijk voor de Gezonde School-aanpak van de GGD, om aandacht te besteden aan het thema ‘Relaties & Seksualiteit’. Eind 2021 betrof het twaalf scholen. We introduceerden de thema’s van seksuele

PricewaterhouseCoopers
Accountants N.V.
Uitsluitend voor
identificatiedoeleinden

oriëntatie en genderidentiteit in het speerpunt van de LEA 2020-2024 van 'gezonde school/ gezond kind'. Team Sportservice Haarlemmermeer en gemeente reikten aan vijf sportverenigingen een bijzondere Regenboogaanvoerdersband uit, omdat zij voorop liepen in het bevorderen van een veilig sportklimaat in het kader van het Lokaal Sportakkoord. We produceerden beeldmateriaal over en met lhbti-jongeren door het vertellen van hun persoonlijke verhalen.

04. Stimuleren en ondersteunen van vrijwilligerswerk en vrijwillige inzet
In 2020 is de visie 'Informele zorg en vrijwillige inzet in Haarlemmermeer, Samen Sterk en In Balans 2020-2023' door de raad vastgesteld. De implementatie van de visie met en door partners is in het afgelopen jaar gestart. Met een aftrap in mei is met 40 tot 50 deelnemers van lokale organisaties een creatief-denken proces gestart, welke in het najaar met werksessies rond Mantelzorg en Vrijwillige Inzet is vervolgd. De vele uitkomsten van deze effectieve sessies worden vervat in een plan van aanpak dat vanaf begin 2022 de basis vormt voor verdere uitwerking. De Vrijwilligerscentrale en steunpunt Mantelzorg en Meer gaan met de Meer voor Elkaar partners hiermee concreet aan de slag.

We zagen in Haarlemmermeer, conform de landelijk trend, een terugval in het aantal beschikbare vrijwilligers. Na de in 2020 bij de start van de coronaperiode enorme toeloop van vrijwillig aanbod, leidde de onzekerheid rond corona bij veel (potentiële en reeds actieve) vrijwilligers tot een afwachtende houding. NL Doet kon na uitstel wel doorgang vinden op 28 en 29 mei. Het college heeft daaraan deelgenomen, onder andere bij verpleeghuis Bornholm. De maatschappelijke Beursvloer in november kon geen doorgang vinden vanwege zwaardere coronamaatregelen. Rond 7 december (Dag van de Vrijwilliger) is via de Vrijwilligerscentrale waardering uitgesproken voor de inzet van vele vrijwilligers in Haarlemmermeer en werden circa 1.500 vouchers, te besteden bij lokale ondernemers, aan vrijwilligers op inschrijving beschikbaar gesteld.

De Vrijwilligerscentrale heeft het project Vrijwillig Traineeship voor jongeren vervolgd met groepen jongeren die in een periode van zes maanden bij drie verschillende organisaties vrijwilligerswerk kunnen doen. Daarmee doen ze werkervaring op voor hun CV, vergroten ze hun netwerk en leren ze nieuwe mensen en organisaties kennen. Helaas waren daarbij ook door de coronacrisis wel beperkingen, maar het aantal aanmeldingen en het enthousiasme van de jongeren is hoopgevend.

05. Bevorderen van inwonersinitiatieven en sociale samenhang in de wijk
Het bevorderen van inwonersinitiatieven is belangrijk voor de Sociale Basis. Wij faciliteerden initiatieven van inwoners en organisaties om te komen tot een actieve inzet in de eigen wijk of kern om zo de sociale samenhang in wijken te versterken. Door de coronacrisis waren er vooral kleine lokale initiatieven. In de prestatieafspraken met organisaties als Stichting MeerWaarde, Sportservice Haarlemmermeer, Stichting Maatvast en het Centrum voor Duurzaamheid (NMCX) hebben wij opgenomen dat zij (groepen) buurt- en wijkbewoners en vrijwilligersorganisaties helpen door ze te versterken en te activeren tot het nemen van initiatieven, participatie en het zelfstandig functioneren. Via de in 2021 gecontinueerde Meer voor elkaar aanpak in acht kernen/wijken Hoofddorp (Centrum, Graan voor Visch, Overbos en Bornholm), Nieuw-Vennep, Zwanenburg/Halfweg, Badhoevedorp en Spaarndam, Haarlemmerliede en Penningsveer is het netwerk in de wijk verstevigd en zijn ambities opgepakt waar dat mogelijk was. Zo zijn de netwerklunches digitaal en deels fysiek weer opgepakt om elkaar te blijven zien en informeren.

In Haarlemmermeer was er ondanks het vele thuiswerken en thuis zijn geen sprake van een grote toename in het aantal meldingen van burenoverlast. De werkwijze van de (getrainde vrijwillige) buurtbemiddelaars is in 2020 reeds aangepast. In 2021 is er een inhaalslag geweest om de achterstand in fysieke bemiddelingsgesprekken te organiseren. Bij 75% van de gevallen heeft bemiddeling geleid tot herstelde communicatie en voorkoming van escalatie. In totaal waren er in 2021 201 meldingen die met 18 vrijwillige bemiddelaars werden aangepakt. De meeste zaken betroffen geluidsoverlast, zowel huurwoningen als koopwoningen betreffend, op eigen initiatief vanuit de aanmelder of woningcorporatie en/of politie. Aan het eind van het jaar is via een training aan buurtbemiddelaars (en handhavers en sociaal werkers) extra aandacht gevraagd voor het onderwerp discriminatie en het bevorderen van het juiste gesprek.

06. Stimuleren van jeugdparticipatie
Het digitale Jongerenpanel heeft drie vragenlijsten ontvangen: hiermee verzamelen we meningen, ideeën en ervaringen van jongeren. Jeugdparticipatieplatform MENES heeft twaalf projecten gefaciliteerd en aan twee jaarthema's gewerkt. Voor het jaarthema 'discriminatie' werkten twee groepen jongeren (lhbti's en

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.
Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

leerlingen in de Internationale SchakelKlas, (ISK)) in samenwerking met de gemeente mee aan de productie van twee filmpjes met persoonlijke verhalen, die we in 2021 en 2022 blijven vertonen. Voor het jaarthema 'dialogen' heeft MENES samen met het Jongereninformatiepunt (JIP), de Jongerenervaringscoaches (JEC) en de Jongerengemeenteraad in 2021 Chill-Outs georganiseerd. Dit zijn laagdrempelige ontmoetingen voor en door jongeren over onderwerpen die hen bezighouden.

Voor vragen en advies over uiteenlopende onderwerpen konden jongeren laagdrempelig en kosteloos terecht bij het Jongereninformatiepunt (JIP). Vanwege de coronamaatregelen waren de spreekuren voor een deel van het jaar alleen online of telefonisch. Het JIP heeft meerdere pauzebezoeken voorbereid, maar vanwege de maatregelen kon alleen een pauzebezoek over Paarse Vrijdag doorgaan. Het JIP is in 2021 aangesloten bij de partners in preventie van het geactualiseerde jeugdbeleid. De Dag van de Kinderraad kon vanwege de coronamaatregelen niet doorgaan, maar er is wel een Kinderburgemeester gekozen. De Jongerengemeenteraad voor jongeren van 12 tot 21 jaar is voortgezet. De Jongerengemeenteraad heeft zich in 2021 gericht op meerdere onderwerpen: zo namen zij onder andere deel aan de YouChoose campagne, presenteerden zij hun advies over vuurwerk en zetten zij zich in om taboe rond mentale gezondheid te verminderen. Andere voorbeelden van onderwerpen die in 2021 aan bod kwamen in de Jongerengemeenteraad waren recreatiemogelijkheden, menstruatiearmoede, speelruimte en zwerfafval. Tot slot heeft de Jongerengemeenteraad ingezet op meer bekendheid is het aantal volgers op sociale media toegenomen.

07. Stimuleren van talent- en sociale ontwikkeling bij kinderen, tieners en jongeren
*Va*nuit het preventief jeugdbeleid wordt ingezet op het bevorderen van positief opvoeden, het normaliseren van gewone obstakels bij het opgroeien en opvoeden, het psychische welzijn van jongeren verbeteren en het bevorderen dat kinderen kansrijk opgroeien, ongeacht de financiële situatie thuis. De sociale impact van de coronacrisis was ook zichtbaar onder de jeugd. Dit blijkt uit diverse landelijke onderzoeken. Ook in Haarlemmermeer is er aandacht voor de sociaal-maatschappelijke gevolgen van de coronacrisis op de jeugd. Zo is MeerWaarde een campagne #Gaatie? op Instagram gestart. Jongerenwerkers en de Sociaal makelaar Jeugd van MeerWaarde helpen jongeren met hun mentaal welzijn en geven handige tips. De jongerenwerkers zijn ook fysiek op verschillende plaatsen aanwezig. Ze komen op vindplekken van jongeren en op de middelbare scholen in Haarlemmermeer. De jongerenwerker en de Sociaal makelaar Jeugd zijn goed bekend in Haarlemmermeer. De Sociaal makelaar Jeugd heeft in de eerste vier maanden van het jaar evenveel aanmeldingen ontvangen als in heel 2020. Er zijn ook extra activiteiten in samenwerking met verschillende partnerorganisaties georganiseerd voor jongeren vanaf 14 jaar en ouder. Deze activiteiten waren onderdeel van het project maatschappelijke diensttijd die door Zorg Onderzoek Nederland en Medische Wetenschappen (ZonMw) zijn gefinancierd. Tijdens de kerstvakantie heeft Epic Youth een aantal online jongerenactiviteiten georganiseerd, aanvullende op de jongerenactiviteiten van Maatvast in de jongerencentra.

Tijdens de lockdown en avondklok waren de jongerencentra voor kwetsbare jeugd en jongeren geopend. Tijdens de Ramadan werden er op verzoek van de gemeente door de sociaal beheerders extra activiteiten georganiseerd.

08. Voorkomen en verminderen van jeugdoverlast en -criminaliteit
Onder regie van de gemeente hebben gemeente, MeerWaarde, politie, justitie en hulpverlenende instanties samengewerkt om jeugdoverlast en –criminaliteit tegen te gaan. De aanpak richt zich op de aanpak van hinderlijke, overlastgevende en criminele jeugdgroepen en omvat speciale maatregelen: veelal (een combinatie van) preventie, zorg en/of repressie gericht op de groep, de persoon/het gezin en/of de omgeving (fysiek en sociaal). De aanpak heeft zich gericht op jeugd in de leeftijd van circa 12 tot en met 23 jaar die overlast veroorzaakten en/of (dreigden) af (te) glijden naar criminaliteit.

De jeugdoverlast in Haarlemmermeer is in 2021 verdubbeld. Dit is in het bijzonder terug te zien in drie gebieden; Hoofddorp Centrum, Badhoevedorp en Getsewoud in Nieuw-Vennep. De jongeren geven zelf aan behoefte te hebben aan een ruimte waar ze elkaar veilig kunnen ontmoeten en activiteiten kunnen organiseren. In deze drie gebieden bevinden zich echter geen of ongeschikte jongeren ontmoetingslocaties. In Hoofddorp is een jongerenruimte ingericht in het wijkcentrum de Nieuwe Silo en in Badhoevedorp is een jongerenruimte ingericht in het Dorpshuis 't Rietland. Deze jongerenruimtes voldoen niet aan de behoeften van jongeren doordat ze te klein zijn voor de groepen jongeren en bepaalde faciliteiten missen. In de wijk Getsewoud in Nieuw-Vennep is geen jongerencentrum. Door het gebrek aan een geschikte jongerenlocatie waren jongeren vooral op straat te vinden in Hoofddorp

pwc
PricewaterhouseCoopers
Accountants N.V.
Uitsluitend voor
identificatiedoeleinden

Centrum, Badhoevedorp en Getsewoud in Nieuw-Vennep. Hierdoor werd er door omwonenden veel overlast ervaren. In deze drie gebieden was in 2021 extra inzet van handhaving, jongerenwerk en politie nodig.

In september 2020 vond de kick-off van de campagne YouChoose plaats. Deze campagne was gericht op het ontmoedigen van steekwapenbezit onder jongeren. In het afgelopen jaar hebben we actie uitgevoerd om jongeren en ouders bewust te maken dat het dragen van een mes niet bijdraagt aan veiligheid. Zo ontwikkelden we een virtual reality over de gevolgen van het dragen van een mes, gaven we daarmee gastlessen en gingen we in verschillende kernen van Haarlemmermeer het gesprek aan met jongeren en andere inwoners. Daarnaast boden we jongeren door middel van evenementen en activiteiten een alternatief. Tijdens dit aanbod konden jongeren hun vaardigheden op andere vlakken ontwikkelen, zoals op het gebied van sport, muziek, kunst en theater. De campagne YouChoose werd bovendien afgestemd met het voortgezet onderwijs vanuit de aanpak Veiligheid In en Om de School. Vanaf 2022 zal de campagne zich ook richten tegen drugsbezit, - gebruik en - criminaliteit.

09. Uitvoering geven aan de nota Spelen, sporten en ontmoeten in de buitenruimte
Er is aan de hand van de nota 'Spelen, sporten en ontmoeten in de buitenruimte' bijgedragen aan een passend speelruimteaanbod, door middel van de aanleg, renovatie en omvorming van speelplekken. Speelplekken zijn aangepast in samenspraak met lokale jeugd en omwonenden, zodat deze aansluiten bij hun behoeften en wensen. Er is daarnaast geadviseerd over de inrichting van speelruimte in de ontwikkelingsprojecten van nieuwe woongebieden. Er zijn 35 speelplekken gerenoveerd. In juni is het nieuwe beleidsplan "Kom in Beweging!" Speelruimte in de gemeente Haarlemmermeer vastgesteld. In de tweede helft van het jaar is een start gemaakt met de uitvoering van de nieuwe beleidsambities uit het nieuwe speelruimteplan, zoals het vergroenen, beweegvriendelijker en inclusiever maken van onze speelruimte.

10. Bevorderen van integratie van diverse doelgroepen in de samenleving
Voor het tweede jaar op rij is de dienstverlening van Vluchtelingenwerk in hoge mate beïnvloed door de beperkingen die in verband met de coronacrisis zijn opgelegd. Vluchtelingenwerk is hierop ingesteld en de gevolgen zijn daardoor nog redelijk beperkt gebleven. De meeste activiteiten konden in aangepaste vorm doorgang vinden. Met name de niet essentiële groepsactiviteiten en de persoonlijke dienstverlening (Taal op Maat) zijn beïnvloed. Door versoepelingen na het voorjaar zijn veel activiteiten ook weer een periode fysiek en in oude vorm gestart. De taakstelling was hoog en het was voor de gemeente een uitdaging die te realiseren met een tekort aan woningen. Dat heeft ertoe geleid dat er in de eerste tien maanden van het jaar pas iets meer dan de helft van de taakstelling was gerealiseerd. Door de invoering van de Hotelregeling (het tijdelijk plaatsen van vergunninghouders in hotels), kon alsnog in de laatste twee maanden van het jaar het grootste deel van de taakstelling worden gerealiseerd. Er zijn 192 personen gehuisvest en elf personen zijn geplaatst in hotels. De mensen zijn vergunninghouders en komen definitief in onze gemeente wonen als de flexwoningen klaar zijn. Vluchtelingenwerk is in het afgelopen anderhalf jaar nauw betrokken geraakt bij de implementatie van de nieuwe wet inburgering die vanaf 1 januari 2022 ingaat.

Begin dit jaar hebben wij het meerjarig regionaal programma laaggeletterdheid 2020-2024 vastgesteld. Medewerkers en vrijwilligers zijn getraind in het herkennen van laaggeletterdheid voor een betere toeleiding. Er is een regionaal filmpje ontwikkeld over laaggeletterdheid om de bewustwording te vergroten. Er is een begin gemaakt aan de werving van zowel profit als non-profit organisaties die een rol kunnen spelen in het taalbeleid. Het Taalhuis heeft in 2021 activiteiten zoveel als mogelijk fysiek georganiseerd. De dag van de Alfabetisering op 10 september heeft in fysieke vorm plaatsgevonden met ongeveer 30 bezoekers. Verder is er een Talenfestival en de jaarlijkse Taalzomer georganiseerd. Op 9 november vond een audit bij het Taalhuis plaats als onderdeel van de landelijke certificering die bij alle Taalhuizen in Nederland wordt uitgevoerd. Het Taalhuis heeft het certificeringstraject met een positief resultaat doorlopen. Deze certificering is door de onafhankelijke organisatie CBCT uitgevoerd (Certificeringsorganisatie Bibliotheekwerk, Cultuur en Taal), die de kwaliteit van alle Taalhuizen toetst. In 2021 hebben in totaal 195 taalvragers zich geregistreerd bij de Taalhuisbalie. Daarnaast hebben zich het afgelopen jaar 16 vrijwilligers aangemeld.

Het migranteninloopspreekuur is dit jaar ook telefonisch mogelijk geweest. Verder is het inloopspreekuur uitgebreid naar twee dagen in de week, vanwege de toenemende vraag naar ondersteuning. 724 inwoners zijn geholpen met uiteenlopende vragen en zijn er tien themabijeenkomsten georganiseerd. De thema's

pwc
PricewaterhouseCoopers
Accountants N.V.
Uitsluitend voor
identificatiedoeleinden

waren onder andere schuldhulpverlening, huisvesting en sociale verzekeringen. Tijdens het inloopspreekuur zijn inwoners op een laagdrempelige manier ondersteund bij diverse hulpvragen. Naast deze activiteiten is in samenwerking met de GGD een aantal vaccinatiedagen georganiseerd, waarbij 250 inwoners zich hebben laten vaccineren.

11. Ondersteunen van mantelzorgers en het bieden van respijtzorg
In 2021 hebben we digitaal via Meer voor Elkaar aandacht besteed aan mantelzorgen. Het doel was meer inwoners bewust maken van hun rol als (jonge) mantelzorger. Er is een belactie georganiseerd door Mantelzorg & Meer (M&M) waarbij mantelzorgers gebeld zijn om te vragen hoe het met ze gaat en om informatie te geven. Rond de Dag van de Mantelzorger is er via posters, filmpjes, advertenties en social media aandacht gevraagd voor mantelzorg. In de werksessies visie informele zorg en vrijwillige inzet is de basis gelegd voor nieuwe vormen van communicatie die erop gericht zijn om zoveel mogelijk mantelzorgers te bereiken. Er is in 2021 een groei gerealiseerd van 153 nieuwe ingeschreven mantelzorgers bij M&M; waarvan vier jonge mantelzorgers. In totaal gaat het om 3.098 ingeschreven mantelzorgers, waarvan 96 jonge mantelzorgers. In de week van de jonge mantelzorger in juni is er een digitaal mini-congres georganiseerd met als thema 'Niet te missen!' en waren er verschillende online en fysieke activiteiten voor jonge mantelzorgers. In november is aan 2.810 mantelzorgers de mantelzorgwaardering uitgereikt. Dit zijn bij M&M ingeschreven mantelzorgers die zorgen voor een inwoner van Haarlemmermeer. Ook zijn er diverse digitale en fysieke activiteiten aangeboden. Er hadden zich 423 uit Haarlemmermeer voor aangemeld. In 2021 is er, gedurende het hele jaar, bij 50 mantelzorgers een vrijwilliger ingezet als vorm van respijtzorg.

12. Het aanpakken en verminderen van eenzaamheid
De Alliantie "Samen tegen eenzaamheid Haarlemmermeer" is verder uitgebreid naar 65 maatschappelijke organisaties, waaronder 20 bedrijven. Dit zijn partijen op het gebied van zorg, welzijn en ondernemers die samenwerken in de aanpak van eenzaamheid wat is vastgelegd in het vastgestelde gezamenlijke actieplan "Samen tegen eenzaamheid 2020-2023". Het doel van de gezamenlijke aanpak is dat het huidige eenzaamheidspercentage van 42% in Haarlemmermeer niet verder toeneemt. Bij voorkeur is dit afgenomen in 2024 en blijft het gelijk of onder het landelijke percentage. Acties zijn gericht op maatschappelijke bewustwording, het taboe doorbreken, zorgen dat inwoners meer naar elkaar omkijken en zorgen dat inwoners actief mee kunnen doen en zingeving kunnen realiseren. De Alliantie kent een regiegroep met een vertegenwoordiging van partijen en een aantal initiatiefgroepen gericht op een specifieke doelgroep zoals jeugd, migranten, senioren en de initiatiefgroepen sport en communicatie. Vanuit de verschillende initiatiefgroepen zijn in 2021 diverse activiteiten georganiseerd en initiatieven ontwikkeld. Ook wordt er een divers trainings- en cursusaanbod voor verschillende doelgroepen aangeboden.

In de landelijke week tegen eenzaamheid is een gezamenlijk programma van 45 activiteiten gepresenteerd en is gebruik gemaakt van landelijk beschikbaar communicatiemateriaal. Onze eigen publiekscampagne 'Eenzaamheid wat kan jij doen?' liep in deze week en de weken voorafgaand aan de week tegen eenzaamheid. Op posters in openbare ruimtes en op social media waren vier portretten van eenzame inwoners te zien en werd aandacht gegeven aan hun verhaal. Door de coronacrisis is het thema eenzaamheid maatschappelijk hoog op de agenda gekomen en zijn er meer inwoners die zich voor elkaar in willen zetten. In 2021 zijn de projecten personenalarmering Haarlemmermeer en Compaan (een tablet voor senioren) gecontinueerd ter ontlasting van mantelzorgers en het verlagen van de ervaren eenzaamheid. Er waren 335 gebruikers van een Compaan.

Beleidsdoel D: Inwoners nemen deel aan een breed aanbod van culturele activiteiten en maken kennis met de culturele historie van de Haarlemmermeer, waarvoor wij het cultureel erfgoed behouden.

Wat hebben we bereikt en wat hebben we daarvoor gedaan?

Naast wonen, werken, sport en recreëren is een goed cultureel aanbod een essentiële pijler voor het maatschappelijke belevingsniveau van Haarlemmermeer. Wij voeren een cultureel programma uit dat aansluit bij onze inwoners, ondernemers en bezoekers. Een actief cultuurbeleid met een uitvoeringsprogramma dat ervoor zorgt dat zij nu en in de toekomst met plezier in onze gemeente wonen, werken en verblijven.

pwc
PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.
Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Wij zetten ons in voor een cultureel programma dat aansluit bij onze inwoners, ondernemers en bezoekers. De culturele instellingen vormen een belangrijk onderdeel van de algemene voorzieningen in de sociale basisinfrastructuur. In deze basisinfrastructuur leggen we verbindingen tussen cultuur, zorg, welzijn en sport waardoor samenhangende arrangementen ontstaan die preventiegericht zijn. We werken hierbij samen met een breed en gevarieerd palet aan culturele instellingen.

Ook 2021 is voor de cultuursector een heel bijzonder jaar geweest. De beperkende maatregelen in verband met de coronacrisis waren nog niet voorbij. Dit betekende sluiting of beperkte en aangepaste openstelling voor een groot deel van het jaar. Ook in het afgelopen jaar bleven we zoeken naar de mogelijkheden voor financiële bijdragen voor instellingen die het zwaar hadden. Door het provinciaal noodfonds sociale infrastructuur en de inzet van de extra middelen die wij ter compensatie van de coronacrisis van het Rijk ontvingen, waren we in staat de instellingen te ondersteunen. De culturele sector heeft zich ook in 2021 flexibel, innovatief en creatief opgesteld. Er werd steeds gezocht naar de mogelijkheden en de activiteiten werden georganiseerd binnen de actuele maatregelen.

Activiteiten
01. Implementeren actualisatie cultuurbeleid 2021-2024, als onderdeel van de cultuurnota 'Ruimte voor Cultuur, kansen voor ondernemerschap'
02. Stimuleren cultureel ondernemerschap
03. Uitvoering Programma Beeldende Kunst en Vormgeving
04. Uitvoeringsprogramma opstellen conform de speerpunten uit de visie 'Erfgoed omarmen en beleven'

Toelichting
01. Implementeren actualisatie cultuurbeleid 2021-2024, als onderdeel van de cultuurnota 'Ruimte voor Cultuur, kansen voor ondernemerschap'
We hebben de evaluatie van het cultuurbeleid 'Ruimte voor Cultuur, kansen voor ondernemerschap (2017-2020)' gehouden. Dit vormde de basis voor de actualisatie van het cultuurbeleid "Cultuur in 2025; actualisatie en evaluatie cultuurbeleid 2021-2024". Hierbij zijn zeven accenten vastgesteld, waar we ons met de culturele partners op gaan richten.

Voor Het Cultuurgebouw stond versterking van de spilfunctie centraal. Omdat het reserveniveau van Het Cultuurgebouw niet toereikend is, bevindt Het Cultuurgebouw zich nog in toezicht niveau 'code oranje'. We monitoren de financiële ontwikkeling en zijn in gesprek om de financiële positie te verbeteren en tegelijk om te gaan met de financiële uitdagingen die de coronacrisis geeft.

De bibliotheek ontwikkelde zich tot een bibliotheek die midden in de maatschappij staat. Voor de vestiging in Nieuw-Vennep ligt er een integraal plan voor toekomst bestendige huisvesting voor Pier K en de bibliotheek samen met andere sociaal/maatschappelijke partners.

We hebben deelgenomen aan het programma Kunst, Cultuur en Erfgoed van de Metropoolregio Amsterdam. De regionale samenwerking is van waarde onder andere vanwege de coronacrisis door het provinciaal noodfonds sociale infrastructuur. Wij hebben een aanvraag toegekend gekregen voor Haarlemmermeermuseum De Cruquius, theater De Meerse en poppodium Duycker van Het Cultuurgebouw. De provincie draagt hiervan 65% bij en wij 35%. Zie het hoofdstuk Coronacrisis.

02. Stimuleren cultureel ondernemerschap
In 2021 hebben we een inventarisatie gedaan bij een aantal culturele instellingen met betrekking tot cultureel ondernemerschap. Het doel hiervan was inzicht te krijgen in de mate waarin instellingen cultureel ondernemerschap inzetten om eigen middelen te realiseren. Daarnaast wilden we een beeld krijgen of en welke belemmeringen en beperkingen de instellingen ondervonden met betrekking tot het cultureel ondernemerschap. Organisaties geven al volop en op verschillende wijze vorm aan cultureel ondernemerschap. Door de coronacrisis is het uitbreiden van de verdiencapaciteit van organisaties echter vrijwel tot stilstand gekomen. Organisaties hebben nog steeds hun eigen verantwoordelijkheid voor de inrichting van hun exploitatie, maar wij gaan na wat haalbaar is om hun eigen inkomsten te verhogen.

03. Uitvoering Programma Beeldende Kunst en Vormgeving
Aan het museumplatform nemen alle musea uit onze gemeente deel waarbij samenwerking en kennisuitwisseling het hoofddoel zijn.

Door de ombuigingen die zijn vastgesteld is door de raad besloten om het IDA beeld in PARK21 niet te realiseren. Er zijn voorbereidingen getroffen om een 'Dreamcourt' (kunstwerk op een sportveld) te realiseren in 2022. Ook is een sculptuur van kunstenaar Piet Warffemius aangekocht. Op de toneeltoren van Het Cultuurgebouw is een 'streetart' kunstwerk aangebracht. De Klankbord Groep Beeldende Kunst heeft via advies een concrete bijdrage kunnen leveren aan de

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.
Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

realisatie van bovenstaande. Tenslotte is er een kunstbank onthuld in 'Het Oude Buurtje' in Hoofddorp.

Beeldende Kunst en Vormgeving-gelden werden ingezet voor professionaliseringsslagen bij het Kunstfort Vijfhuizen, onder andere voor marketing, publiciteit en educatie. Kunstfort Vijfhuizen heeft digitalisering verder geïntensiveerd, waardoor zij zich regionaal en nationaal verder konden profileren.

04. Uitvoeringsprogramma opstellen conform de speerpunten uit de visie 'Erfgoed omarmen en beleven'
In ons erfgoedbeleid stellen wij ons ten doel de cultuurhistorische waarden van Haarlemmermeer te behouden en zichtbaar te maken, draagvlak te creëren en de identiteit te versterken. De Ringvaart Ringdijk is een landschappelijke drager van die identiteit. Er zijn negen verhaallijnen opgesteld. Samen vertellen ze het hele verhaal van het ontstaan en de ontwikkelingen van de Ringdijk en Ringvaart. Er zijn zeven nieuwe gemeentelijke monumenten aan de Ringvaart en Ringdijk aangewezen, die elk symbool staan voor een deel van het verhaal van dit gebied. Tevens is ook het paviljoen Haarlemmermeerse bos en schoorsteen en ketelhuis in Rijsenhout als monument aangewezen.

Tijdens de Open Monumentendag was er een afgeslankt programma. De prijs voor Monument van het jaar is dit jaar uitgereikt in het Gemaal van Halfweg, de winnaar van vorig jaar. Dit jaar was de winnaar de Oranje-Nassau school in Badhoevedorp.

Voor het Haarlemmermeermuseum De Cruquius stond het afgelopen jaar in het teken van de opstelling en verfijning van de plannen voor de nieuwbouw. Onder begeleiding van een externe expert is het Voorlopig en Definitief ontwerp opgesteld.

Het Fort bij Hoofddorp heeft in de gelimiteerde periode dat ze open konden een aantal culturele activiteiten georganiseerd, onder andere in samenwerking met Poppodium Duycker. Verder is intensief gewerkt aan de verdere interne en externe afwerking en aankleding van het fort zoals een lichtkunstwerk in de fortgracht.

Voor het Fort bij Aalsmeer is gewerkt aan plannen voor restauratie en herhuisvesting van museum Crash. Er zijn vergevorderde gesprekken met Stadsherstel die de restauratie en exploitatie van dit fort verder vorm gaat geven.

Het Nederlands Transport Museum profileerde zich in 2021 met bijzondere exposities, zoals over Nederlandse luchtvaartpioniers. Verder werkte het museum aan een verhuisplan, omdat zij het huidige terrein in Nieuw-Vennep moet verlaten.

Op het gebied van Erfgoededucatie wordt nauw samengewerkt door diverse organisaties.

Beleidsdoel E: Inwoners beschikken over voldoende aantrekkelijke mogelijkheden om te recreëren, bewegen actief en nemen deel aan sport.

Wat hebben we bereikt en wat hebben we daarvoor gedaan?

Inwoners hechten steeds meer belang aan een gevarieerd aanbod van sport- en recreatievoorzieningen en activiteiten in en dichtbij de woonwijken. Zij hebben behoefte aan een multifunctionele leefomgeving om te wandelen, te fietsen, te sporten, te bewegen, zich te vermaken en elkaar te ontmoeten. Sport en bewegen is belangrijk voor alle inwoners. Zij doen dat in georganiseerd verband in specifieke voorzieningen maar veelal ook in een 'niet of anders georganiseerde' wijze in de openbare ruimte zoals de recreatiegebieden. We blijven ons derhalve inzetten voor:

- voldoende sport- en recreatiemogelijkheden dicht bij huis en in de wijk (sport- en gymzalen, spelen, ontmoetingsplekken, buurtparken)
- voldoende bovenwijkse sportvoorzieningen (buitensportcomplexen, sporthallen en zwembaden)
- vitale sportorganisaties met een kwalitatief hoogwaardig activiteitenaanbod
- recreatiemogelijkheden in centrale openbare ruimten (buurt- en wijkparken)
- 'groene en blauwe' mogelijkheden in het buitengebied (groen- en recreatiegebieden)

Sport
De opdracht om sport en bewegen als instrument in te zetten om sociaal maatschappelijke doelen te bereiken is de komende jaren van belang. Topsport is een katalysator voor de breedtesport. Wij willen daarom zowel voor de topsport als de breedtesport goede sportfaciliteiten en ondersteuning van sportorganisaties blijven aanbieden. Het behoud van het (sport)voorzieningenniveau is belangrijk voor de leefbaarheid van de woonomgeving, vooral in de kleinere kernen.

pwc PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Recreatie en toerisme
De restantopgave voor nieuwe groene recreatieruimte uit de Vinex periode-Raamplan Haarlemmerméér Groen, van ongeveer 350 hectare, wordt (onder andere) met behulp van de compensatiegelden van Schiphol (PASO), in de komende jaren in fasen gerealiseerd in PARK21: een multifunctioneel, metropolitaan landschapspark. Dichter bij huis wordt recreatie mogelijk gemaakt met speel-, sport- en ontmoetingsplekken in de directe woonomgeving en buurt- en wijkparken. Wij stimuleren het plaatsvinden van gevarieerde en aantrekkelijke evenementen. Evenementen zijn voor ons een middel om onder andere het leef- en het vestigingsklimaat te versterken en economische effecten voor de detailhandel en horeca te bevorderen. Recreatievoorzieningen en een gevarieerd evenementenaanbod bevorderen, naast de functie van noodzakelijke vrijetijdsvoorzieningen voor onze inwoners, bovendien de aantrekkelijkheid van onze gemeente voor toeristen. Dit toeristisch bezoek leidt tot hogere bestedingen aan horeca- en culturele voorzieningen. In 2021 kon als gevolg van de coronacrisis geen uitvoering worden gegeven aan het nieuwe beleid toerisme, evenementen en promotie. Voor het beleid met betrekking tot landschap en recreatie is, in samenhang met de strategieontwikkeling voor de Schaalsprong Wonen, een geactualiseerde visie 2040 opgesteld.

Activiteiten
01. Invulling en uitvoering geven aan de sportvisie
02. Zorgen voor toegankelijk en laagdrempelig sportaanbod
03. Zorgen voor de realisatie en efficiënt beheer van gemeentelijke sportaccommodaties
04. Zorgen voor ondersteuning van sportverenigingen en beweegaanbieders
05. Ondersteuning kern- en groeisporten en talentontwikkeling via het topsportloket
06. Uitvoeren van het beleid toerisme, evenementen en promotie Haarlemmermeer en de visie recreatie en landschap
07. Voorbereiden van recreatie deelprojecten in PARK21, uitvoering van de overgenomen projecten van Stichting Mainport en Groen en vernieuwing inrichting Haarlemmermeerse Bos

Toelichting
01. Invulling en uitvoering geven aan de sportvisie
Ook het afgelopen jaar heeft de coronacrisis en de daarmee gepaarde maatregelen, de sportsector flink geraakt en beziggehouden. Desondanks is aan alle vier de pijlers van de sportvisie uitvoering gegeven. De bestaande sportaccommodaties zijn onderhouden en diverse kunstgrasvelden en de atletiekbaan in Hoofddorp hebben een nieuwe toplaag gekregen. Bij de uitvoering van sportstimuleringsactiviteiten heeft Team Sportservice, als onze uitvoeringspartner, specifieker ingezet op groepen die achterblijven in het beweeg- en/of sportgedrag. Diverse partners uit het lokaal sportakkoord hebben verschillende activiteiten, bijvoorbeeld met sport, egengaan van eenzaamheid georganiseerd of mogelijk gemaakt. Samen met partners, bijvoorbeeld het onderwijs, is bij de jeugd een gezonde leefstijl gestimuleerd. Zo is aan kinderen een aantal programma's aangeboden om een gezonde leefstijl te bevorderen.

02. Zorgen voor toegankelijk en laagdrempelig sportaanbod
De verdeelregel compensatie verhoging onroerendezaakbelasting (OZB) sportorganisaties is vastgesteld. Hiermee worden niet-commerciële sportorganisaties gecompenseerd voor een hogere aanslag OZB als gevolg van de Grondprijzennota 2019. De subsidie verdeelregel verenigingsondersteuning sport is opnieuw ingezet om de binnensportaccommodaties voor jeugdleden van verenigingen financieel toegankelijk te houden.

Ook was het aanbieden van toegankelijk en laagdrempelig sportaanbod lastiger. De maatregelen die vanwege de coronacrisis werden vastgesteld, zorgden ervoor dat steeds gekeken moest worden welke activiteiten wel georganiseerd konden worden. Het aanbod werd aangepast aan de geldende regels. Ook dit jaar zijn extra activiteiten opgezet voor groepen die extra hard zijn geraakt door de crisis. Dit resulteerde in activiteiten bij zorgcomplexen en extra vakantieactiviteiten voor jeugd en jongeren.

03. Zorgen voor de realisatie en efficiënt beheer van gemeentelijke sportaccommodaties
De bestaande buitensportaccommodaties zijn onderhouden zodat trainingen en wedstrijden kunnen worden afgewerkt. De gemeentelijke indooraccommodaties werden geëxploiteerd door Sportfondsen NV. Een groot gedeelte van het jaar zijn de sporthallen, sportzalen en gymzalen gesloten geweest, net als de zwembaden. De verliezen van de zwembaden en de huur van sportverenigingen zijn (deels) gecompenseerd. We hebben gebruik gemaakt van compensatiemogelijkheden vanuit het Rijk.

Voor het bewegingsonderwijs en de sportbeoefening hebben we besloten een separate sporthal te gaan bouwen in Lincolnpark. Om sport op te kunnen nemen in de gebiedsontwikkeling is het onderzoek over de toekomstige vraag naar sportaccommodaties

pwc
PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.
Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

bijgesteld op basis van de laatste gemeentelijke nieuwbouwplannen.

04. Zorgen voor ondersteuning van sportverenigingen en beweegaanbieders
De ondersteuning aan verenigingen richtte zich veel op de effecten van de coronacrisis. Zowel door Team Sportservice, als door Sportfondsen NV en ons is getracht alle sportaanbieders op de hoogte te brengen van de maatregelen en te zoeken naar ruimte om zaken wel te organiseren. Informatie over regelgeving en steunmaatregelen hebben wij zo goed en zo snel mogelijk gedeeld.

Met behulp van Team Sportservice ondersteunden we verenigingen ook in hun organisatiekracht. Dit vond zowel individueel als collectief plaats in de vorm van gesprekken, webinars, online Sportcafé en clusterbijeenkomsten.

05. Ondersteuning kern- en groeisporten en talentontwikkeling via het topsportloket
Topsport Haarlemmermeer gaf door middel van scholing en kennisoverdracht ondersteuning aan talenten en topsporters bij de kern- en groeisporten. Het bedrijvennetwerk TopsUPport ondersteunde individuele talenten en topsporters in hun sportcarrière en op maatschappelijk vlak.

06. Uitvoeren van het beleid toerisme, evenementen en promotie Haarlemmermeer en de visie recreatie en landschap
In 2021 is de Visie Landschap en Recreatie Haarlemmermeer 2040 opgesteld die in januari 2022 in de raad is vastgesteld. De planvorming voor het regionale bewegwijzerde wandelnetwerk is voltooid; aanleg en opening zal in het voorjaar 2022 plaatsvinden. Uitvoering van het beleid toerisme, evenementen en promotie betrof in 2021 vanwege coronacrisis vooral het verlenen van ondersteuning aan de horecasector.

07. Voorbereiden van recreatie deelprojecten in PARK21, uitvoering van de overgenomen projecten van Stichting Mainport en Groen en vernieuwing inrichting Haarlemmermeerse Bos
Voor PARK21 is een actualisering van het masterplan, de Milieueffectrapportage en het ontwerpbestemmingsplan voor het gehele plangebied opgesteld. Een bomenwindsingel rond deelgebied Groot-Vennep en naast het Klimpark deelgebied 1 is aangeplant.
Voor de recreatieve en ecologische zone Veldpost ten zuiden van de Schipholweg Badhoevedorp zijn vervolgstappen gezet in de noodzakelijke grondonteigeningsprocedure. Voor de gebieden van het Recreatieschap Spaarnwoude en Staatsbosbeheer zijn diverse deelprojecten voor verbetering en herinrichting voorbereid. In het Haarlemmermeerse Bos zijn verbeteringen aan de westelijke bosrand en aan het padenstelsel uitgevoerd. Het hoogheemraadschap van Rijnland heeft samen met ons een beluchtingsinstallatie in de grote plas aangelegd. Na een proefzomerseizoen is de installatie in het najaar op onderdelen verbeterd opdat de bestrijding van blauwalgenoverlast optimaal plaatsvindt.

PricewaterhouseCoopers
Accountants N.V.
Uitsluitend voor
identificatiedoeleinden

Specificatie behorend bij de jaarrekening

Wat heeft het gekost?

Tabel 26

Er kunnen afrondingsverschillen optreden. (bedragen × € 1.000; min = nadeel)		Begroting origineel	Begroting gewijzigd	Rekening	Verschil rekening begroting gewijzigd
Maatschappelijke ontwikkeling		**2021**	**2021**	**2021**	
Inwoners ontwikkelen zich naar vermogen, participeren actief in de samenleving en ontplooien zich optimaal.	Baten	18.638	21.482	21.467	-15
	Lasten	99.861	103.152	98.671	4.481
Saldo van baten en lasten (B-L)	**Saldo**	**-81.223**	**-81.671**	**-77.205**	**4.466**
Reservemutaties	Onttrekking	2.767	1.908	1.702	-206
	Storting	100	239	554	-315
Resultaat (Saldo +O-S)	**Saldo**	**-78.555**	**-80.001**	**-76.056**	**3.945**

Uitsplitsing per beleidsdoel

Beleidsdoel A: Inwoners ervaren zo min mogelijk sociale- en gezondsheidsproblemen en ontwikkelen een verantwoorde leefstijl.	Baten	0	313	157	-156
	Lasten	11.582	12.275	11.793	482
	Saldo	**-11.582**	**-11.962**	**-11.636**	**326**
Beleidsdoel B: Onze jonge inwoners ronden een opleiding af die past bij hun mogelijkheden en ontwikkelen maximaal hun talent.	Baten	3.737	5.341	5.247	-94
	Lasten	23.973	23.155	22.222	933
	Saldo	**-20.236**	**-17.814**	**-16.975**	**839**
Beleidsdoel C: Inwoners nemen in hun buurt of kern, actief deel aan de samenleving.	Baten	1.543	1.308	1.205	-102
	Lasten	13.510	14.935	13.830	1.105
	Saldo	**-11.967**	**-13.627**	**-12.625**	**1.002**
Beleidsdoel D: Inwoners nemen deel aan een breed aanbod van culturele activiteiten en maken kennis met de culturele historie van de Haarlemmermeer, waarvoor wij het cultureel erfgoed behouden.	Baten	6.327	6.129	6.258	129
	Lasten	23.708	23.992	23.707	285
	Saldo	**-17.381**	**-17.863**	**-17.449**	**414**
Beleidsdoel E: Inwoners beschikken over voldoende aantrekkelijke mogelijkheden om te recreëren, bewegen actief en nemen deel aan sport.	Baten	7.031	8.392	8.599	207
	Lasten	27.088	28.796	27.119	1.677
	Saldo	**-20.057**	**-20.404**	**-18.520**	**1.885**

Toelichting gewijzigde begroting 2021 - jaarrekening 2021

Beleidsdoel A

Tabel 27

Afwijkingen ten opzichte van de gewijzigde begroting (bedragen × € 1.000; min = nadeel)	
Baten	
Leefstijlinterventie	-181
Mental Health First Aid trainingen	-26
Overig	51
Totaal Baten	**-156**

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.
Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Lasten

Inhuur consulenten JGZ	190
Leefstijlinterventie	181
Opvang, wonen en herstel	60
Mental Health First Aid trainingen	26
Overig	25
Totaal Lasten	**482**

Baten

De ontvangen middelen voor leefstijlinterventies worden op de balans onder de vlottende passiva verantwoord omdat er nog geen uitgaven zijn gedaan.

Wij ontvangen een bijdrage van ZonMW voor Mental Health First Aid trainingen. Vanwege de coronacrisis is een deel van de trainingen uitgesteld.

Lasten

De consulenten jeugdgezondheidszorg zijn in de loop van 2021 in vaste dienst gekomen. Hierdoor is een voordeel op de inhuurkosten gerealiseerd.

De extra middelen voor activiteiten ter bevordering van een gezonde leefstijl zijn nog niet besteed vanwege de coronacrisis. De activiteiten zullen in 2022 uitgevoerd worden.

Vanwege de coronacrisis zijn er minder cursussen georganiseerd. Ook waren er geen uitgaven voor opvang van jongeren onder de achttien jaar.

Vanwege de coronacrisis is een deel van de Mental Health First Aid trainingen uitgesteld naar 2022.

Beleidsdoel B

Tabel 28

Afwijkingen ten opzichte van de gewijzigde begroting (bedragen × € 1.000; min = nadeel)

Baten

Rijksbijdrage COVID onderwijsachterstanden	-573
Verkoop Hoofdweg 2036	330
MI vergoedingen	110
Rijksmiddelen Onderwijs Achterstanden	71
Overig	-32
Totaal Baten	**-94**

Lasten

Rijksbijdrage COVID onderwijsachterstanden	573
Herijking subsidies	173
Onderwijsachterstanden	83
Integraal kind centrum	57
Cultuureducatie	26
Overig	21
Totaal Lasten	**933**

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.
Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Baten

De rijksbijdrage wordt in 2022 besteed. De bijdrage is al ontvangen en wordt daarom op de balans onder de vlottende passiva verantwoord.

De verkoop van de Hoofdweg 2036 te Buitenkaag levert een verkoopopbrengst op. Het pand is in het najaar in de verkoop gegaan en is sneller verkocht dan verwacht waardoor hier in de begroting geen rekening mee was gehouden.

De schoolbesturen ontvangen een vergoeding voor de materiële instandhouding (MI) van schoolgebouwen. Voor een aantal schoolgebouwen doen wij het onderhoud en ontvangen hiervoor deze rijksvergoeding van de schoolbesturen. De MI vergoedingen zijn hoger uitgevallen. Deze ontvangsten worden in de onderhoudsvoorziening gestort. Doordat de ontvangsten hoger zijn uitgevallen, wordt er meer gestort in de onderhoudsvoorziening.

De rijksbijdrage voor onderwijsachterstanden is door het Rijk verhoogd.

Lasten

Dit jaar is de Koersnotitie voor de besteding van de rijksbijdrage COVID onderwijsachterstanden voor de uitvoering het Nationaal Programma Onderwijs opgesteld. De uitvoering vindt plaats in 2022.

Vanwege de coronacrisis zijn er meer subsidies over het voorgaand jaar vastgesteld op een lager bedrag.

Door de coronacrisis konden een aantal activiteiten zoals arbeidsmarktactiviteiten en zwemvervoer niet worden uitgevoerd.

De vier brede scholen zouden aanvankelijk per school voorzien worden van een camerasysteem om toezicht te houden op de toegangen van de sportaccommodaties. Uiteindelijk is er voor gekozen om codesloten toe te passen wat een aanzienlijk goedkopere oplossing was.

Vanwege de coronacrisis waren er minder aanvragen voor cultuureducatie.

Beleidsdoel C

Tabel 29

Afwijkingen ten opzichte van de gewijzigde begroting (bedragen × € 1.000; min = nadeel)

Baten

Huurcompensatie	-155
Overig	53
Totaal Baten	**-102**

Lasten

Coronaherstel jong en oud	417
Vergunninghouders	328
Diverse subsidies	184
Sociaal culturele accommodaties coronaproof	76
Wijkbudgetten	32
Overig	68
Totaal Lasten	**1.105**

Baten

Een van de coronamaatregelen die de gemeente heeft genomen is het toekennen van huurcompensatie. Door de lockdown in het vierde kwartaal is de voorlopige toekenning aan Maatvast hoger uitgevallen dan verwacht. De definitieve toekenning van de huurcompensatie volgt in 2022.

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.
Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Lasten

Bij de Najaarsrapportage 2021 is incidenteel budget voor uitvoeringsplan coronaherstel jong en oud beschikbaar gesteld. Het duurde langer dan verwacht voor er aanvragen van organisaties binnen kwamen. Bovendien was de afhandeling van de aanvragen additioneel werk waardoor dit proces ook meer tijd kostte. Daardoor is slechts een klein deel besteed. Voorgesteld wordt de resterende middelen over te hevelen naar 2022.

Jaarlijks ontvangen wij achteraf middelen van het Rijk voor maatschappelijke ondersteuning van vergunninghouders. Vanwege de coronacrisis is de inzet van een deel van deze middelen (€ 249.000) vertraagd. Voor deze incidentele middelen wordt een budgetoverheveling voorgesteld.

Door de coronacrisis zijn er minder activiteiten uitgevoerd waarvoor subsidie is aangevraagd.

De voorbereiding voor het verstrekken van de bijdrage in de kosten van het coronaproof maken volgens de RIVM-richtlijnen van maatschappelijke accommodaties neemt meer tijd in beslag dan beoogd was. De subsidies worden daardoor in 2022 verstrekt. Voorgesteld wordt om het budget over te hevelen.

Bij de najaarsrapportage is het budget van de wijkbudgetten verlaagd met € 100.000 omdat er in 2021 minder aanvragen zijn geweest door de coronamaatregelen. Om nog aan een eventuele aanvraag te kunnen voldoen is er budgetruimte over gelaten. Helaas is het niet mogelijk gebleken om dit te besteden.

Beleidsdoel D

Tabel 30

Afwijkingen ten opzichte van de gewijzigde begroting (bedragen × € 1.000; min = nadeel)

Baten

Huurcompensatie	78
Overig	51
Totaal Baten	**129**

Lasten

Monumenten	109
Lokaal cultuuraanbod	84
Culturele subsidies	42
Overig	50
Totaal Lasten	**285**

Baten

Een van de coronamaatregelen die de gemeente heeft genomen is het toekennen van huurcompensatie. De gegeven compensatie is lager uitgevallen dan verwacht. De definitieve toekenning van de huurcompensatie volgt in 2022. Het budget wordt overgeheveld.

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.
Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Lasten

Er zijn vijf aanvragen gedekt uit de monumentensubsidie. Conform de in een nota van B&W nota (2014.0008663) vastgelegde gedragslijn om mogelijke restgelden uit de reguliere subsidieverordening te storten in de bestemmingsreserve monumenten is een restantbudget van € 109.000 toegevoegd aan de reserve monumenten.

Door het Rijk zijn via de algemene uitkering extra middelen beschikbaar gesteld voor de gevolgen van de coronacrisis in de culturele infrastructuur. Hiervan hebben we € 71.000 ingezet als financiële tegemoetkoming voor Nederlands Transport Museum (NTM) en hebben we aanvragen ontvangen van Fort van Hoofddorp, Crash Museum, Kunstfort Vijfhuizen en NTM. We handelen deze in 2022 af. In 2022 verwachten we nieuwe aanvragen voor financiële compensatie vanwege de aanhoudende crisis en sluiting van de instellingen. We focussen daarbij op het toekomstbestendig maken van de culturele sector. Daarom wordt voorgesteld het ontvangen restantbedrag € 84.000 over te hevelen naar 2022 om in te zetten als compensatie voor de culturele sector.

Als gevolg van onder andere de coronacrisis zijn er minder aanvragen voor culturele subsidies binnengekomen dan verwacht.

Beleidsdoel E

Tabel 31

Afwijkingen ten opzichte van de gewijzigde begroting (bedragen × € 1.000; min = nadeel)

Baten

Tegemoetkoming verhuurders sportaccomodaties (TVS)	301
Tuinuitgifte	-98
Sportakkoord	-68
Overig	72
Totaal Baten	**207**

Lasten

BTW sport	932
Huurcompensatie sport	212
Onderhoud panden	136
Mainport & Groen	128
Houtrakpolder	80
Sportakkoord	68
Verdeelregel Compensatie verhoging OZB	51
Overig	70
Totaal Lasten	**1.677**

Baten

Vanuit het Rijk zijn uitkeringen ontvangen voor de Tegemoetkoming verhuurders sportaccommodaties Covid-19 (TVS). De ontvangen rijksbijdrage is hoger dan begroot.

Gemeentegrond is steeds vaker nodig voor de (toekomstige) eigen taken en belangen. Er is meer oog voor het behoud van gemeentegrond voor bijvoorbeeld ondergrondse infrastructuur (warmtenetten) of klimaatadaptatie. Hierdoor is minder gemeentegrond verkocht dan verwacht.

Een deel van de ontvangen middelen van Sportakkoord worden op de balans onder de vlottende passiva verantwoord omdat hiervoor nog geen uitgaven zijn gedaan.

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.
Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Lasten

In de Najaarsrapportage 2021 hebben wij een structureel nadeel gemeld als gevolg van de verruiming van de btw-vrijstelling op sport per 1 januari 2019. Wij hebben, na afstemming met de Belastingdienst, door het maken van nieuwe afspraken met Sportfondsen dat nadeel flink weten te beperken. Het structurele voordeel wordt verwerkt bij de Voorjaarsrapportage 2022.

In 2022 verwachten we nieuwe aanvragen voor huurcompensatie omdat de binnensportaccommodaties de laatste periode 2021 en begin 2022 gesloten waren. Voorgesteld wordt het budget over te hevelen.

Voor onze panden wordt jaarlijks een budget beschikbaar gesteld voor het dagelijks onderhoud. Dit budget wordt aangewend voor klein onderhoud en eventuele onvoorziene zaken. De uitgaven variëren per jaar.

In het kader van de projecten Mainport en Groen (SMG) is in 2021 gestart met de uitwerking van de plannen voor Nieuwe Meer. Hierbij zijn bewoners en de buurtvereniging gevraagd mee te denken voor de recreatieve en ecologische invulling en besteding van de middelen van het project Nieuwe Meer. Uitvoering is deels voorzien in 2022 en afhankelijk van de te nemen maatregelen in de jaren daarna. Het recreatieschap Spaarnwoude is het project gestart voor het verbeteren van de kwaliteit van de Plesmanhoek. De uitwerking vindt plaats in 2022 en verder. Deze ontwikkelingen hebben ervoor gezorgd dat er minder besteed is.

Als gevolg van de lopende grondonteigeningsprocedure voor het realiseren van de Groene As Badhoevedorp vind de investering voor dit project later plaats wat waardoor een voordeel ontstaat op de kapitaallasten.

Voor een deel van de beoogde werkzaamheden voor versterking van landschap en recreatie in de Houtrakpolder is meer tijd nodig voor planuitwerking en vergunningprocedures voor een uitzichtpunt, waardoor uitvoering in 2022 gaat plaatsvinden. Voorgesteld wordt het budget over te hevelen.

Een gedeelte van de ontvangen middelen voor sportakkoord zijn nog niet besteed vanwege de coronacrisis. De activiteiten zullen in 2022 uitgevoerd worden.

De onroerendezaakbelastingen (OZB) voor sportverenigingen is als gevolg van hogere grondwaarden in 2020 gemiddeld met ongeveer 33,5% gestegen ten opzichte van 2019. In 2021 zijn subsidies voor 2020 en 2021 verleend om de verhoging van de aanslag OZB van niet-commerciële sportorganisaties te compenseren. Er zijn minder aanvragen binnengekomen dan verwacht.

Reserves

Tabel 32

Afwijkingen ten opzichte van de gewijzigde begroting (bedragen × € 1.000; min = nadeel)	Begroting	Werkelijk	Verschil
Onttrekking			
Dekking afschrijvingslasten	1.302	1.302	0
Haarlemmermeerse Bos	160	115	-45
Kernen en buurtschappen HenS	18	0	-18
Monumenten	60	61	1
Onderwijshuisvesting	17	0	-17
Stichting Mainport en Groen (SMG)	352	224	-128
Totaal Onttrekking	**1.908**	**1.702**	**-206**
Storting			
Dekking afschrijvingslasten	100	100	0
Maatschappelijke voorzieningen	79	284	-205
Monumenten	60	169	-109
Totaal Storting	**239**	**554**	**-315**

Onttrekkingen

Stichting Mainport en Groen (SMG)

In 2021 is gestart met de uitwerking van de plannen voor Nieuwe Meer, hierbij zijn bewoners en de buurtvereniging gevraagd mee te denken voor de recreatieve en ecologische invulling en besteding van de middelen van het project Nieuwe Meer. Uitvoering is deels voorzien in 2022 en afhankelijk van de te nemen maatregelen in de jaren daarna. Het recreatieschap Spaarnwoude is het project gestart voor het verbeteren van de kwaliteit van de Plesmanhoek. De uitwerking vindt

PricewaterhouseCoopers
Accountants N.V.
Uitsluitend voor
identificatiedoeleinden

plaats in 2022 en verder. Deze ontwikkelingen hebben ervoor gezorgd dat er € 68.000 minder onttrokken is aan de reserve Mainport en Groen (SMG).
Voor het realiseren van het investeringsproject Groene As Badhoevedorp is er € 60.000 minder onttrokken voor dekking kapitaallasten aan de reserve Mainport en Groen (SMG) omdat de investering later zal plaatsvinden als gevolg van de lopende grondonteigeningsprocedure.

Stortingen
Maatschappelijke voorzieningen
Door de verkoop van de Hoofdweg 2036 in Buitenkaag , Nieuwekerkerstraat 26 in Lijnden en Zeilhof 14 in Rijsenhout is er meer gestort in de reserve Maatschappelijke voorzieningen. Conform het Beoordelingskader Maatschappelijke Voorzieningen Integraal Accommodatieplan (2021.0000253) wordt 50% van de netto-verkoopopbrengsten in de reserve Maatschappelijke voorzieningen gestort.

Monumenten
Er zijn vijf aanvragen gedekt uit de monumentensubsidie. Conform de in de nota van B&W 'Bestemmingsreserve monumenten' (2014.0008663) vastgelegde gedragslijn om mogelijke restgelden uit de reguliere subsidieverordening te doteren aan de bestemmingsreserve monumenten is een restantbudget van € 109.000 toegevoegd aan de reserve monumenten.

PricewaterhouseCoopers
Accountants N.V.
Uitsluitend voor
identificatiedoeleinden

Mobiliteit

lasten in €	8.676
% totale realisatie lasten	1,7%
baten in €	1.046
% totale realisatie baten	0,2%

Portefeuillehouder: Ruigrok

Maatschappelijk doel:
Haarlemmermeer is een verkeersveilige gemeente, met goed bereikbare voorzieningen en een efficiënt openbaar vervoer.

(bedragen × € 1.000)	Rekening 2021 baten	% verschil baten t.o.v. begroting	Rekening 2021 lasten	% verschil lasten t.o.v. begroting
Beleidsdoel A: Een gemeente die verkeersveilig is per auto, met de fiets, te voet en het openbaar vervoer.	**23**	**-6%**	**1.602**	**-8%**
01. Duurzaam veilig inrichten van wegen				
02. Aanpak verkeersongevallenconcentraties (VOC's)				
03. Verkeerseducatie				
04. Monitoring en effectmeting				
Beleidsdoel B: De doorstroming van alle vormen van vervoer en de bereikbaarheid van Haarlemmermeer dient op elk moment van de dag zo optimaal mogelijk te zijn.	**1.022**	**-38%**	**7.074**	**25%**
01. Planuitwerking en voorbereiding regionale en lokale wegen				
02. Planuitwerking slimme mobiliteit en regionale samenwerking				
03. Waarborgen toekomstbestendige mobiliteit bij regionale en nationale studies en uitwerkingsplannen				
04. Planuitwerking (hoogwaardig) Openbaar Vervoer & uitvoeren OV- Halte - Halte vervoer				
05. Planuitwerking fiets				
06. Beleidsontwikkeling en toetsing parkeren				
07. Monitoring en effectmeting				

Verbonden partijen

Beleidsdoel A: Vervoerregio Amsterdam

Beleidsdoel B: Vervoerregio Amsterdam

PricewaterhouseCoopers
Accountants N.V.
Uitsluitend voor
identificatiedoeleinden

Mobiliteit

Haarlemmermeer is een verkeersveilige gemeente, met goed bereikbare voorzieningen en een efficiënt openbaar vervoer.
In de in december 2018 vastgestelde Mobiliteitsvisie Haarlemmermeer staan de negen kernpunten of ambities van het verkeer- en vervoersbeleid. Naast aandacht voor autoverkeer worden hierin het parkeerbeleid, fietsbeleid en de openbaar vervoervisie nader uitgewerkt. Als tiende kernpunt is monitoring en indicatoren door de raad toegevoegd. Dit kernpunt staat voor het meetbaar maken van maatregelen en het monitoren van behaalde resultaten.

De vastgestelde kernpunten of ambities zijn:
1. Vrijheid van bewegen en vrijheid om een vervoermiddel te kiezen
2. Ruimte voor innovatie voor het 'nieuwe bewegen'
3. Een efficiënt en flexibel mobiliteitssysteem: klaar voor de toekomst
4. Bestaande knelpunten in het netwerk oplossen
5. Mobiliteit met oog voor de leefomgeving
6. Veilig bewegen
7. Evenwichtige ontwikkeling op de juiste plek, met de juiste functies. Elk knooppunt zijn eigen kleur.
8. Mobiliteit in en door Haarlemmermeer: gedeeld belang van gemeente, regio, Rijk en bedrijfsleven
9. Faciliteren van schone en stille mobiliteit
10. Monitoring en indicatoren

De mobiliteitsvisie vormt hiermee het kader voor onze jaarlijkse activiteiten. Om dit kader inhoud te geven wordt ieder eerste jaar van een raadsperiode een Onderzoeks- en Investeringsagenda vastgesteld waarin de belangrijke projecten en ontwikkelingen op hoofdlijnen worden vastgesteld voor de dan volgende vijf jaar.

Jaarlijks wordt bij het Uitvoeringsprogramma Mobiliteit (UPM) een afweging gemaakt over de onderhoudsinvesteringen en de projectmatige bereikbaarheidsinvesteringen die dan voor het volgende jaar worden voorgesteld. Dit uitvoeringsprogramma gaat over investeringen en wordt ieder jaar voor de voorjaarsrapportage vastgesteld door het college van B&W.

Jaarlijks stellen we de verwachtingen en urgentie van de projecten in het UPM vast. We monitoren aan de hand van de in de Onderzoeks- en Investeringsagenda vastgelegde prestatie-indicatoren de ontwikkeling van ons mobiliteitsysteem en de verkeersveiligheid.

Verbonden partijen
Vervoerregio Amsterdam
De Vervoerregio Amsterdam (VRA) stelt het regionale verkeer en vervoersbeleid op in samenwerking met de gemeenten. Jaarlijks worden nieuwe uitvoeringsprogramma's voor weg, openbaar vervoer, ets en verkeersveiligheid opgesteld. In deze uitvoeringsprogramma's staan ook Haarlemmermeerse projecten met een

pwc
PricewaterhouseCoopers
Accountants N.V.
Uitsluitend voor
identificatiedoeleinden

regionaal belang, waar de vervoerregio een financiële bijdrage aan levert.

Relevant beleid
- Parkeerverordening Haarlemmermeer 2018 (2018.0008775)
- Strategisch parkeerbeleid (2017.0004524)
- Structuurvisie Haarlemmermeer 2030 (2012.0033712)
- Deelstructuurvisie Hoofddorp 2030 (2013.0028472)
- Structuurvisie Haarlemmerliede en Spaarnwoude 2035 (2012)
- Mobiliteitsvisie Haarlemmermeer (2018.0065348)
- Onderzoeks- en Investeringsagenda Mobiliteit 2020-2023 (2019.0034528)
- Uitvoeringsprogramma Mobiliteit 2020/2021 (2020.0000856)
- Uitvoeringsprogramma Mobiliteit 2022 (2021.0000843)

Beleidsdoel A: Een gemeente die verkeersveilig is per auto, met de fiets, te voet en het openbaar vervoer.

Wat hebben we bereikt en wat hebben we daarvoor gedaan?

Ondanks de afname van het aantal ongevallen in de periode 2014-2017, maken we ons zorgen over een stijging van ongevallen bij met name ouderen en fietsers. Met het vaststellen van de Mobiliteitsvisie Haarlemmermeer hebben we onder meer vastgelegd dat we onze aanpak van verkeersveiligheid intensiveren en dat we meer mobiliteitsknelpunten willen aanpakken.

Om het verkeersveiligheidsbeleid uit te voeren wordt intensief samengewerkt met andere partijen. Dit zijn andere wegbeheerders (provincie Noord-Holland, Rijkswaterstaat, Schiphol), VRA, Verkeer & Meer, politiedistrict Kennemerland van de eenheid Noord-Holland, Veilig Verkeer Nederland, Fietsersbond en schoolbegeleidingsdienst OnderwijsAdvies. In 2020 is het eerste UPM opgeleverd voor de jaren 2020 en 2021.

Activiteiten

01. Duurzaam veilig inrichten van wegen
02. Aanpak verkeersongevallenconcentraties (VOC's)
03. Verkeerseducatie
04. Monitoring en effectmeting

Toelichting

01. Duurzaam veilig inrichten van wegen
We zijn in november begonnen met het toekomstbestendig maken van de Spaarndammerdijk. Dit wordt tegelijkertijd gedaan met het maken van een veilige inrichting, met name voor fietsers. Dit project wordt in 2022 afgerond.
Gelijktijdig met onderhoudsprojecten aan ons wegennet hebben we meer wegen Duurzaam Veilig ingericht door werk-met-werk te maken.
In het Uitvoeringsprogramma Mobiliteit 2020/2021 is apart budget opgenomen voor de aanpak van verkeersknelpunten die door belanghebbenden zijn aangedragen bij de totstandkoming van de Mobiliteitsvisie Haarlemmermeer. De knelpuntenaanpak die we zijn gestart loopt goed. Dit jaar zijn diverse knelpunten opgepakt waarover we regelmatig communiceren.

02. Aanpak verkeersongevallenconcentraties (VOC's)
In 2021 zijn, mede door de coronacrisis, minder fysieke projecten uitgevoerd dan gepland. Hierdoor is ook de aanpak van verkeersongevallenconcentraties (VOC) geraakt aangezien we bij deze aanpak vaak werk-met-werk maken. Wel hebben we in 2021 verschillende onderzoeken uitgevoerd en nagedacht over mogelijke maatregelen. Dit stelt ons in de gelegenheid om in 2022 een groter aantal locaties aan te pakken.

In 2021 is met alle vervoerregiogemeenten samengewerkt om een Regionaal Actieplan Verkeersveiligheid (RAV) op te stellen. Dit RAV stelt ons in staat om prioriteiten aan te brengen in de aanpak van ongevallenlocaties en ook locaties met een hoog ongevalsrisico te kunnen agenderen. Dit maakt cofinanciering vanuit het Rijk mogelijk.

03. Verkeerseducatie
Ondanks de coronacrisis hebben dit jaar zowel het Praktisch Verkeersexamen en de jaarlijkse fietsverlichtingsactie van de Fietsersbond weer kunnen plaats vinden. De leerlingen die in 2020 het verkeersexamen gemist hebben, konden dit jaar alsnog meedoen. Veel scholen hebben hieraan gehoorgegeven, waardoor ruim 3.300 leerlingen het examen hebben afgelegd.

De spandoeken voor de campagne "Onze scholen zijn weer begonnen" zijn ook dit jaar weer op 30 plaatsen opgehangen. Verkeersveiligheid rondom scholen vinden wij erg belangrijk en met de spandoeken wordt de zichtbaarheid en de bewustwording bij de start van het schooljaar extra vergroot.

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.
Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

In 2020 is via onze partner Veilig Verkeer Nederland (VVN) de mogelijkheid gecreëerd om inwoners kosteloos buurtacties op het gebied van verkeer te helpen organiseren. VVN biedt hiervoor een palet aan mogelijkheden aan van foutparkeeracties tot bewustwordingsacties op het gebied van snelheid. In 2021 is hier door Beinsdorp en Zwaanshoek gebruik van gemaakt. In Beinsdorp en Zwaanshoek wordt veel overlast ervaren door drukke wegen waar de snelheid hoog is. Met het vervallen van het project van de Duinpolderweg lijkt een structurele oplossing nog even op zich te laten wachten. Om de leefbaarheid te vergroten is een aantal stimuleringsmaatregelen (nudging) genomen in de vorm van een bijdrage aan vlaggen en stickers in Beinsdorp. Daarnaast heeft de gemeente een aantal extra smileys aangeschaft die exclusief in Beinsdorp en Zwaanshoek gaan rouleren. Voor structurele maatregelen verwachten we veel van het raadsinitiatief waarmee in overleg met de buurgemeenten aan de westkant gezocht wordt naar gedragen oplossingen (zie beleidsdoel B).

04. Monitoring en effectmeting
We hebben een monitoringsraamwerk ontwikkeld, waarbij we indicatoren hebben gekoppeld aan de in de mobiliteitsvisie gestelde ambities. Na de raadsbehandeling op 23 september 2021 zijn deze indicatoren scherper gesteld en streefwaardes toegevoegd. De 1-meting van de monitor wordt met het UPM 2023 in het eerste kwartaal van 2022 aan de gemeenteraad aangeboden.

Beleidsdoel B: De doorstroming van alle vormen van vervoer en de bereikbaarheid van Haarlemmermeer dient op elk moment van de dag zo optimaal mogelijk te zijn.

Wat hebben we bereikt en wat hebben we daarvoor gedaan?

De mobiliteitsvisie vormt het kader voor onze jaarlijkse activiteiten. Om dit kader inhoud te geven wordt ieder eerste jaar van een raadsperiode een investeringsagenda vastgesteld waarin de belangrijke projecten en ontwikkelingen op hoofdlijnen worden vastgesteld voor de dan volgende vijf jaar. Jaarlijks wordt bij het UPM een afweging gemaakt over de onderhoudsinvesteringen en de projectmatige bereikbaarheidsinvesteringen die voor het dan volgende jaar worden voorgesteld.

Activiteiten
01. Planuitwerking en voorbereiding regionale en lokale wegen
02. Planuitwerking slimme mobiliteit en regionale samenwerking
03. Waarborgen toekomstbestendige mobiliteit bij regionale en nationale studies en uitwerkingsplannen
04. Planuitwerking (hoogwaardig) Openbaar Vervoer & uitvoeren OV- Halte - Halte vervoer
05. Planuitwerking fiets
06. Beleidsontwikkeling en toetsing parkeren
07. Monitoring en effectmeting

Toelichting
01. Planuitwerking en voorbereiding regionale en lokale wegen
Voor de realisatie van de Nieuwe Bennebroekerweg wordt er in een gezamenlijk projectteam met de provincie Noord-Holland en de VRA gewerkt aan de voorbereiding van de planuitwerking. Daarvoor is dit jaar de notitie Reikwijdte Detailniveau (2021.0002004) vastgesteld en is gewerkt aan een voorkeursalternatief waarbij de belanghebbenden zijn betrokken. De banden met de westelijke buurgemeenten zijn aangehaald en er wordt, zowel op projectniveau als naar aanleiding van het initiatief raadsvoorstel Regierol Bereikbaarheid Bollenstreek-Haarlemmermeer (2020.0002975), gesproken over verregaande samenwerking rondom de knelpunten aan de westelijke grens van onze gemeente. Hiervoor heeft de raad met haar collega's gesproken in een gezamenlijke werksessie op 13 oktober 2021.

Ten behoeve van de afwaardering Hoofdweg oostzijde ter hoogte van de wijk Lincolnpark is een kombesluit genomen. Hierdoor kan de snelheid op dit wegdeel verlaagd worden. Dit komt de leefbaarheid in het gebied ten goede. Daarnaast is voor Lincolnpark een mobiliteitsplan opgesteld waarmee ook voor verkeer en vervoer invulling kan worden gegeven aan de duurzame ambities van de wijk.

Voor Nieuw-Vennep en Hoofddorp zijn we gestart met het opstellen van verkeersstructuurplannen (VSP's). In navolging op de Netwerkstudie en om de schaalsprong voor wonen en werken mogelijk te maken, is het noodzakelijk om de verkeersafwikkeling in deze kernen aan te passen. Zo kunnen we de bereikbaarheid en de leefbaarheid in beide kernen waarborgen.

02. Planuitwerking slimme mobiliteit en regionale samenwerking
In 2021 is de pilot Smart parking uitgevoerd. Door de relatief lage parkeerdruk in het centrum van Hoofddorp bleek dit voor gebruikers en handhaving geen meerwaarde te bieden. Ook is het slimme laadplein in werking genomen. Dit

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.
Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

laadplein trekt grote belangstelling uit de rest van het land.

Op de valreep van 2021 is de gemeenteraad akkoord gegaan met een pilot voor autodelen. Autodelen biedt een duurzaam alternatief aan wie geen auto kan of wil hebben en kan de parkeerdruk in de buurten verlichten. In 2022 zal dit verder verankerd worden.

Daarnaast is de uitvoering van de maatregelen van de alliantie Groot Schiphol Bereikbaar verder gegaan en zijn de activiteiten van dit programma aangepast aan de uitdagingen rondom de coronacrisis (thuiswerken en veilig reizen).

03. Waarborgen toekomstbestendige mobiliteit bij regionale en nationale studies en uitwerkingsplannen
Samen met de VRA en de provincie Noord-Holland hebben wij de Netwerkstudie Haarlemmermeer 2040 opgesteld. Dit is een nieuwe stap in de samenwerking tussen de provincie, VRA en onze gemeente.

04. Planuitwerking (hoogwaardig) Openbaar Vervoer & uitvoeren OV- Halte - Halte vervoer
De nieuwe hoogwaardige openbaarvervoerverbinding tussen Aalsmeer en Schiphol-Zuid (HOVASZ) is op 12 december 2021 in gebruik genomen. Onderdeel hiervan is de opening van een nieuw busknooppunt (Knoop Schiphol-Zuid). HOVASZ is één van de schakels in het regionale netwerk van HOV-verbindingen en verknoopt op Knooppunt Schiphol Zuid het HOV netwerk van Aalsmeer/Uithoorn en Hoofddorp Station/Centrum met het zuidelijke gedeelte van de HOV Schipholring. De nieuwe verbinding biedt reizigers frequent, comfortabel en betrouwbaar busvervoer. Niet alleen is de busbaan aangelegd. Ook zijn in 2021 de N196 in Haarlemmermeer en de naastgelegen fietspaden opnieuw ingericht. Begin 2022 worden er nog afrondende werkzaamheden uitgevoerd.

Onze inspanning voor het doortrekken van de Noord/Zuidlijn (metro) tot aan Hoofddorp heeft dit jaar succes gehad. Na uitgebreide regionale samenwerking heeft dit geleid tot het aanbieden van een positieve maatschappelijke kosten-batenanalyse van het project aan het groeifonds.

In Badhoevedorp is op 12 december 2021 de HOV-halte Badhoevedorp West in gebruik genomen. Hierdoor heeft Badhoevedorp nu aan beide zijden van het dorp een HOV-halte gekregen. In 2022 worden nog afrondende werkzaamheden uitgevoerd aan de inrichting van de halte.

05. Planuitwerking fiets
De voorbereiding van het deel bij de Hoek van snelfietspad Haarlem – Hoofddorp – Aalsmeer is ver gevorderd. Na akkoord op de subsidieaanvraag kan gestart worden met de realisatie. In 2022 kunnen we de uitvoering van dit deel verder ter hand nemen.

In oktober zijn we gestart met de uitvoering van de fietsverbinding door knooppunt A4/A9. De verwachting is dat het fietspad in maart 2022 opgeleverd wordt en in gebruik genomen kan worden. Onder het kunstwerk in de A4 worden ondiepe waterbassins aangelegd zodat de verlichting bij het fietspad spiegelt in het water. Dit zorgt voor een mooi effect en een veilig gevoel mede doordat het bijvoorbeeld graffiti voorkomt.

06. Beleidsontwikkeling en toetsing parkeren
Voor het centrum van Badhoevedorp en Nieuw-Vennep zijn de parkeernormen aangepast naar een norm die meer recht doet aan de stedelijke situatie daar. Hiermee is voor deze beide centra een adequaat toetsingscriterium vastgelegd.

Jaarlijks is een budget beschikbaar voor het maken van aanpassingen in de openbare ruimte. Over het algemeen worden hiervan blauwe zones ingericht en parkeerplaatsen gerealiseerd. Ook dit jaar zijn er diverse blauwe zones ingericht. Daarbij zagen we ook dat de procedures langer worden door het afhandelen van bezwaren. Daarnaast zagen we in 2021 dat het aanleggen van nieuwe parkeerplaatsen niet altijd meer vanzelfsprekend is. Het waarborgen van een ruimtelijke kwaliteit staat dit niet altijd toe. Met een jaarlijks toenemend autobezit zal deze afweging de komende jaren vaker voorkomen.

07. Monitoring en effectmeting
Zie beleidsdoel A, activiteit 4. Daarnaast hebben we ook een maatregelenmonitor opgesteld. Deze is samen met het UPM 2023 aangeboden.

pwc
PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.
Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Specificatie behorend bij de jaarrekening

Wat heeft het gekost?

Tabel 33

Er kunnen afrondingsverschillen optreden. (bedragen × € 1.000; min = nadeel)		Begroting origineel	Begroting gewijzigd	Rekening	Verschil rekening begroting gewijzigd
Mobiliteit		**2021**	**2021**	**2021**	
Haarlemmermeer is een verkeersveilige gemeente, met goed bereikbare voorzieningen en een efficiënt openbaar vervoer.	Baten	163	1.685	1.046	-639
	Lasten	8.801	10.877	8.676	2.202
Saldo van baten en lasten (B-L)	**Saldo**	**-8.638**	**-9.192**	**-7.630**	**1.562**
Reservemutaties	Onttrekking	2.053	943	943	-0
	Storting	1.253	2.720	1.817	903
Resultaat (Saldo +O-S)	**Saldo**	**-7.837**	**-10.969**	**-8.504**	**2.465**

Uitsplitsing per beleidsdoel

Beleidsdoel A: Een gemeente die verkeersveilig is per auto, met de fiets, te voet en het openbaar vervoer.	Baten	25	25	23	-2
	Lasten	1.667	1.481	1.602	-121
	Saldo	**-1.642**	**-1.456**	**-1.579**	**-123**
Beleidsdoel B: De doorstroming van alle vormen van vervoer en de bereikbaarheid van Haarlemmermeer dient op elk moment van de dag zo optimaal mogelijk te zijn.	Baten	138	1.660	1.022	-638
	Lasten	7.134	9.396	7.074	2.323
	Saldo	**-6.996**	**-7.736**	**-6.051**	**1.685**

Toelichting gewijzigde begroting 2021 - jaarrekening 2021

Beleidsdoel A

Tabel 34

Afwijkingen ten opzichte van de gewijzigde begroting (bedragen × € 1.000; min = nadeel)	
Baten	
Overig	-2
Totaal Baten	**-2**
Lasten	
Verkeersborden	-104
Overig	-17
Totaal Lasten	**-121**

Lasten

De afgelopen jaren hebben wij een inventarisatie gedaan van de verkeersborden waarvan de technische levensduur is overschreden. De definitieve resultaten hiervan zijn in het tweede halfjaar van 2021 beschikbaar gekomen. Hieruit bleek dat veel verkeersborden wettelijk vanuit het oogpunt van verkeersveiligheid vervangen moeten worden omdat zij ouder zijn dan twaalf jaar. Vanwege de lange levertijd zijn alle benodigde borden voor de vervanging van de oudste borden in één keer aangeschaft. De borden kunnen in 2022 worden geplaatst. Daarnaast hebben we op de Taurusavenue in Hoofddorp borden in de openbare ruimte geplaatst conform een afspraak met het parkmanagement van bedrijventerrein Beukenhorst Zuid.

pwc PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Beleidsdoel B

Tabel 35

Afwijkingen ten opzichte van de gewijzigde begroting (bedragen × € 1.000; min = nadeel)

Baten

Integrale Fietsaanpak Schiphol (SBaB)	-800
Vergoeding kosten ZWASH	71
Vervangen DRIS-Panelen	71
Overig	20
Totaal Baten	**-638**

Lasten

Uitvoeringsprogramma SBaB	1.977
Onderzoek- en studiekosten mobiliteit	195
Parkeerautomaten	-101
Beleidsontwikkeling verkeer	98
Advieskosten vergunningen	94
Doortrekken Noord/Zuidlijn	85
Abri's	-41
Overig	16
Totaal Lasten	**2.323**

Baten

Van het Rijk hebben we een eenmalige subsidie ontvangen van € 0,8 miljoen. Dit maakt onderdeel uit van de Uitvoeringsprogramma 2020-2022 Samen Bouwen aan Bereikbaarheid (SBaB), voor de "Integrale Fietsaanpak Schiphol". Doel van deze aanpak is om een grotere rol te creëren voor de fiets in de duurzaam bereikbaarheid van het Schipholgebied. De werkzaamheden aan het fietspad zijn in het najaar van 2021 begonnen en zullen volgens de planning in 2022 zijn afgerond dan zal de subsidie doorbetaald worden aan Schiphol (zie ook lasten onderdeel uitvoeringsprogramma).

Van de VRA hebben we een vergoeding gekregen voor door de gemeente gemaakte kosten, voor onder andere analyse en bouwcapaciteit met betrekking tot ZWASH, horende bij het Uitvoeringsprogramma "Samen Bouwen aan Bereikbaarheid" (SBaB).

Voor het vervangen van DRIS-Panelen hebben we een subsidie van de VRA ontvangen.

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.
Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Lasten

Het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat (I&W) heeft in het kader van het programma Samen Bouwen aan Bereikbaarheid een bijdrage ter beschikking gesteld via de algemene uitkering uit het gemeentefonds met het verzoek deze middelen te verstrekken aan Royal Schiphol Group N.V. Een deel van deze bijdrage van het Rijk is in 2021 niet besteed. Door de coronacrisis hebben de werkzaamheden/investeringen waarvoor de bijdrage bestemd is vertraging opgelopen. De subsidie-aanvraag wordt daarom in 2022 afgewikkeld. Voor het niet bestede bedrag wordt een budgetoverheveling voorgesteld.

Afgelopen jaar is het gereserveerde budget voor onderzoeken naar de verdubbeling van de Nieuwe Bennebroekerweg, nog niet benut. Verwacht wordt dat deze activiteiten in 2022 wel tot stand zullen komen.

Het onderhoud van parkeerautomaten is vanaf 2020 voor een belangrijk gedeelte uitbesteed aan een externe partij. Er zijn daardoor minder storingen. De kosten zijn hiermee wel gestegen. Daarnaast zijn de parkeerautomaten omgebouwd om ze geschikt te maken voor communicatie via 4G, aangezien 3G niet langer ondersteund wordt. Dit heeft geleid tot een incidentele verhoging van de kosten.

In 2021 zijn, mede door de coronacrisis, minder onderzoeken uitgevoerd dan gepland en is daardoor ook bij gebrek aan data minder beleid ontwikkeld. Dit leidt tot een onderschrijding.

Er was voor de afgifte van vergunningen minder advies van externe adviesbureaus nodig.

De doortrekking van de Noord/Zuidlijn is een complex traject met veel verschillende partijen, zoals het Rijk, MRA, VRA, provincie en andere overheden. In dit traject is een aantal belangrijke stappen gezet om te komen tot het starten van een zogeheten Meerjarenprogramma Infrastructuur, Ruimte en Transport (MIRT)-studie. Een deel van de werkzaamheden hierin is verschoven van 2021 naar 2022. Hierdoor is er in 2021 minder uitgegeven dan begroot.

Voor de voorbereiding van de aanbesteding van de nieuwe overeenkomst voor de exploitatie van de abri's die in april 2022 ingaat zijn extra kosten gemaakt. Daarnaast zijn extra kosten gemaakt voor het onderhoud van de R-net-haltes die nog niet onder de abri-overeenkomst vallen, omdat zij recentelijk op basis van de OV-concessie zijn toegevoegd

Reserves

Tabel 36

Afwijkingen ten opzichte van de gewijzigde begroting (bedragen × € 1.000; min = nadeel)	Begroting	Werkelijk	Verschil
Onttrekking			
Dekking afschrijvingslasten	943	943	0
Totaal Onttrekking	**943**	**943**	**0**
Storting			
Dekking afschrijvingslasten	2.720	1.817	903
Totaal Storting	**2.720**	**1.817**	**903**

Stortingen

Dekking afschrijvingslasten

Om de afschrijvingslasten van de afdracht aan de omlegging van de A9 te dekken worden de winsten vanuit de grondexploitatie Badhoevedorp in de reserve Dekking afschrijvingslasten gestort. Deze bedragen zijn afhankelijk van de hoogte van de winstneming in het betreffende jaar. In 2021 is dit lager dan was begroot.

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.
Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Ruimtelijke ontwikkelingen

lasten in €	61.311
% totale realisatie lasten	12,3%
baten in €	78.046
% totale realisatie baten	15,0%

Portefeuillehouder: Nobel, Rip, Ruigrok, Sedee-Schuitemaker, Sidali, Steffens-van de Water

Maatschappelijk doel:
Een aantrekkelijke, veilige, efficiënte, duurzame en goed functionerende ruimtelijke omgeving.

(bedragen × € 1.000)	Rekening 2021 baten	% verschil baten t.o.v. begroting	Rekening 2021 lasten	% verschil lasten t.o.v. begroting
Beleidsdoel A: De ruimtelijke omgeving is het resultaat van een zorgvuldige afweging om het welzijn van de inwoners, bedrijven, werkenden, bezoekers en recreanten te vergroten.	**2.044**	**-24%**	**6.915**	**-4%**
01. Implementeren van de Omgevingswet				
02. Versterken van ruimtelijke kwaliteit				
03. Samen met Rijk en Metropoolregio Amsterdam werken aan een leefbare en duurzame regio				
04. Ontwikkelen van woningbouwlocaties (versnelling woningbouw)				
05. Opzetten van een atelier voor de oostflank van Haarlemmermeer				
06. Ontwikkeling van stadscentrum Hoofddorp				
07. Adviseren over initiatieven				
Beleidsdoel B: Haarlemmermeer realiseert ruimtelijke projecten die bijdragen aan het maatschappelijk doel.	**64.162**	**102%**	**51.867**	**-106%**
01. Realiseren van woningbouwprojecten				
02. Realiseren van kantoren- en bedrijventerreinen				
03. Realiseren van groen- en recreatieprojecten				
04. Faciliteren van de energietransitie				
Beleidsdoel C: Het gebruik van de openbare ruimte sturen in overeenstemming met het beleid.	**11.840**	**39%**	**2.530**	**-4%**
01. Uitvoeren van de wettelijke taak van het houden van bouw- en woningtoezicht				
02. Uitvoeren van toezicht op het gebruik van gronden en bouwwerken				
03. Het begeleiden van diverse projecten op het gebied van kabels en leidingen				

Verbonden partijen

Beleidsdoel A:

Beleidsdoel B: Schiphol Area Development Company (SADC), Hoofdvaart BV, GEM A4 Zone West CV, GEM President CV, Beheer BV GEM A4 Zone West en President, GEM Polanenpark CV , GEM Polanenpark BV, Duurzaam Bedrijf Haarlemmermeer BV, Energiebedrijf Haarlemmermeer BV, Zonnepanelen Haarlemmermeer BV

Beleidsdoel C: Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied (OD NZKG)

pwc
PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.
Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Ruimtelijke ontwikkelingen

Een aantrekkelijke, veilige, efficiënte, duurzame en goed functionerende ruimtelijke omgeving.
Haarlemmermeer bestaat uit 31 kernen waar momenteel ruim 150.000 mensen wonen. Het is een omvangrijk gebied van 20.632 hectare met een werelderfgoed monument in de vorm van de Geniedijk. Daarnaast zijn in de gemeente grote ondernemingen gevestigd en is er een omvangrijke infrastructuur: de nationale luchthaven, belangrijke verkeersaders, een drukke spoorlijn en het Noordzeekanaal.

Dit alles vraagt op het gebied van ruimtelijke ordening om een zorgvuldige afweging en duidelijke sturing met het oog op het welzijn en de welvaart van de inwoners, ondernemers, werkenden, bezoekers en recreanten. We willen een prettige, veilige en duurzame woon-, werk- en recreatieve omgeving waarin ook oog is voor economische ontwikkeling. Hierbij zijn belangrijke rollen weggelegd voor het milieu, verkeer, externe veiligheid, landschap, historische waarden en beleidsregels van andere overheden die het algemeen ruimtelijk belang moeten waarborgen. Nu gebeurt dit nog via de Wet op de Ruimtelijke Ordening; vanaf 2023 zal dit gebeuren via de nieuwe Omgevingswet die per 1 januari 2023 (waarschijnlijk) wordt ingevoerd. In deze wet worden de gebiedsgerichte onderdelen van huidige wetten samen gebracht in één wet.

De beleidsbasis voor de ontwikkeling van de gemeente zijn de Structuurvisie Haarlemmermeer 2030, de Deelstructuurvisie Hoofddorp 2030 en de Structuurvisie Haarlemmerliede en Spaarwoude 2035. De integrale uitwerking van de structuurvisies doen we steeds meer gebiedsgericht en samen met de betrokkenen in het gebied. Daarbij lopen we nu al vooruit op de werkwijze van de Omgevingswet. Dit is ook onderdeel van onze voorbereiding op de nieuwe Omgevingswet.

Door zelf de uitvoering van ruimtelijke projecten ter hand te nemen geeft de gemeente actief invulling aan het realiseren van de ruimtelijke opgave waar de gemeente voor staat. Daarbij is Haarlemmermeer de afgelopen jaren verstedelijkt. De verwachting is dat door de woningbouwopgave en ruimte voor ondernemers dit zich de komende jaren zal voortzetten, met name in en bij de grote kernen en bij knooppunten. Aan ons de opgave om die verstedelijking in goede banen te leiden om de leefbaarheid te garanderen en waar mogelijk te verbeteren. Onder andere door toevoegen van groen en water.

pwc
PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.
Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Tabel 37

Programma / Omschrijving	Eenheid	Indicator	Bron	Metingen 2018	2019	2020	2021
Hernieuwbare elektriciteit	%	BBV	Waarstaatjegemeente.nl	3,5	4,6	n.b.	n.b.

Verbonden partijen
Om onze maatschappelijke doelen en beleidsdoel(en) te bereiken werken we samen met Schiphol Area Development Company (gronduitgifte bedrijventerreinen), Hoofdvaart BV, GEM A4 Zone West CV, GEM President CV en GEM Polanenpark CV (ontwikkeling van bedrijventerreinen), Duurzaam Bedrijf Haarlemmermeer BV (duurzaamheidsprojecten), Energie Bedrijf Haarlemmermeer BV (groene energie) en Zonnepanelen Haarlemmermeer BV (duurzame energie opwekken voor eigen gebruik). Zie voor een nadere toelichting de paragraaf Verbonden Partijen.

De Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied (OD NZKG) controleert aanvragen van ondernemingen en de grote infrastructurele werken. Zie voor een verdere toelichting het programma Kwaliteit fysieke omgeving.

Relevant beleid
- Structuurvisie Haarlemmermeer 2030 (2012.0033712)
- Deelstructuurvisie Hoofddorp 2030 (2013.0028472)
- Structuurvisie Haarlemmerliede en Spaarnwoude 2035 (2012)
- Uitvoeringsplan voor Haarlemmermeer-West (2014.0010031)
- Gebiedsontwikkeling Lisserbroek Turfspoor (2016.0017874)
- Inrichtingsplan en Ontwikkelstrategie Hoofddorp Centraal (2016.0020521)
- Visie Ringdijk en Ringvaart (2017.0011195)
- Versnelling woningbouwproductie (2017.0037218)
- Actualisatie Reserve ruimtelijke investeringen Haarlemmermeer (RIH) (2016.0059756)
- Koersdocument Omgevingswet Haarlemmermeer en Haarlemmerliede en Spaarnwoude (2017.0065942)
- Beleidskader Strategisch Grondbeleid Haarlemmermeer 2019-2023 (2019.0057735)
- Uitgangspunten voor de Schaalsprong van de Oostflank Haarlemmermeer (2019.0058297)
- Programmatische aanpak Energietransitie Haarlemmermeer (2019.0037699)
- Ontwerp Omgevingsvisie (2021.0001265)
- Beleidskader zonneakkers Haarlemmermeer (2020.0000707)
- Stadscentrum Hoofddorp: nieuwe gemeentelijke huisvesting (2020.0000976)
- Concept Regionale Energiestrategie Noord-Holland Zuid (2020.0000962: deel 1 en deel 2)
- Vaststelling Datacenterbeleid gemeente Haarlemmermeer (2020.0002126)
- Kadernota Warmtetransitie Haarlemmermeer (2020.0000491)
- Model-omgevingsplan Haarlemmermeer (2020.0001356)
- Harmonisatie welstandsnota's Haarlemmermeer en Haarlemmerliede en Spaarnwoude (2020.0002340)
- Beeldkwaliteitsplan ringvaart en ringdijk Haarlemmermeer (2021.0000696)
- Beeldkwaliteitsplan polderlinten Vijfhuizen (2020.0002325)

Beleidsdoel A: De ruimtelijke omgeving is het resultaat van een zorgvuldige afweging om het welzijn van de inwoners, bedrijven, werkenden, bezoekers en recreanten te vergroten.

Wat hebben we bereikt en wat hebben we daarvoor gedaan?
Door het actief betrekken van inwoners en ondernemers bij ruimtelijke ontwikkelingen en het creëren van draagvlak bij direct belanghebbenden maken we ruimtelijke plannen die voorzien in een stabiel evenwicht tussen diverse ruimtelijke spanningsvelden. Werken en wonen, wonen en recreëren, winkelen en wonen, uitgaan en wonen, vermaakbehoeften van diverse leeftijdscategorieën, alles moet in samenhang worden gebracht waarbij het welzijn voorop staat in de afweging van het algemeen belang. Wij staan hierbij een gebiedsgerichte aanpak voor, waarbij per gebied, samen met de in het gebied betrokkenen, integrale visies en plannen kunnen worden gemaakt. Ruimtelijke kwaliteit en een goed en gezond leefmilieu zijn daarbij onze uitgangspunten.

Activiteiten
01. Implementeren van de Omgevingswet
02. Versterken van ruimtelijke kwaliteit
03. Samen met Rijk en Metropoolregio Amsterdam werken aan een leefbare en duurzame regio
04. Ontwikkelen van woningbouwlocaties (versnelling woningbouw)

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.
Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

05. Opzetten van een atelier voor de oostflank van Haarlemmermeer
06. Ontwikkeling van stadscentrum Hoofddorp
07. Adviseren over initiatieven

Toelichting
01. Implementatie van de Omgevingswet
De Omgevingswet brengt een grote stelselwijziging in het omgevingsrecht en een nieuwe manier van werken in de ontwikkeling en het beheer van de fysieke leefomgeving. De reikwijdte van de wet strekt zich uit van strategische visie, gebiedsontwikkeling en beheer tot vergunningverlening, handhaving en toezicht en de bijbehorende (digitale) informatievoorziening en dienstverlening. De impact van de wet is daarmee groot.

Er zijn vier belangrijke producten te onderscheiden: de Omgevingsvisie, het Omgevingsplan, de Omgevingsvergunning en het Omgevingsloket.

- De gemeenteraad heeft de ontwerp-omgevingsvisie in september 2021 vastgesteld (2021.0001265), waarna hij ter inzage is gelegd. De raad heeft de definitieve omgevingsvisie vastgesteld in het eerste kwartaal van 2022 (2021.0003036).
- In 2021 is ambtelijk gewerkt aan de basisregelset voor het Haarlemmermeerse model-omgevingsplan (2020.0001356). Bij inwerkingtreding van de Omgevingswet zullen deze regels ter vaststelling aan de raad worden voorgelegd.
- De interne pilot om te ervaren hoe het proces voor de standaard vergunningsverleningsprocedure van acht weken het beste ingericht kan worden, is gecontinueerd. Multidisciplinaire teams beoordelen aan zogenoemde intake- en omgevingstafels op efficiënte wijze initiatieven en aanvragen van inwoners en ondernemers.
- Bij de start van de wet is de informatie over de fysieke leefomgeving digitaal toegankelijk voor iedereen via het landelijke Omgevingsloket. Haarlemmermeer is al in 2020 aangesloten op het nieuwe loket.

02. Versterken ruimtelijke kwaliteit
Belangrijk onderdeel van de Omgevingswet is de zorgplicht voor de ruimtelijke kwaliteit in onze gemeente. In de Omgevingsvisie Haarlemmermeer 2040 doen we daar al uitspraken over. De Omgevingsvisie moet een goede vertaling krijgen naar regels voor het beoordelen van bouwinitiatieven in het Omgevingsplan. De Omgevingsvisie is voor een directe vertaling te veel op hoofdlijnen. Ook bestaan er al verschillende ruimtelijke beleidskaders. Daarom zijn we in 2021 gestart met de Nota Omgevingskwaliteit, een paraplunota waar alles bij elkaar komt, bestaand en toekomstig beleid, om regie te kunnen voeren op de samenhang en vanuit de integraliteit de stap naar beoordelingsregels voor het Omgevingsplan te kunnen maken. Hiermee zijn wij beter in staat om nieuwe bouwinitiatieven vanuit een integraal kader te inspireren, te adviseren en te toetsen. Het benutten en behouden van de dragers van gemeente Haarlemmermeer: het verkavelingspatroon, de polderdijken, het agrarische karakter en de historische landschappen zijn daarbij leidend. De ruimtelijke kwaliteit wordt beschouwd op zowel groot als klein schaalniveau.

In 2021 zijn daarvoor de Verdichtingsvisie (2021.0002306) en de visie polderlinten en beeldkwaliteitsplan voor de erven (2021.0002371) opgesteld.

03. Samen met Rijk en Metropoolregio Amsterdam werken aan een leefbare en duurzame regio
We hebben binnen de MRA en met het Rijk overeenstemming bereikt over een Verstedelijkingsconcept. Een raadsvoorstel (2021.0003112) om in te stemmen met het Verstedelijkingsconcept MRA als basis voor het maken van afspraken met het Rijk is reeds behandeld in de gemeenteraad.

Essentieel is de nadrukkelijke inzet op de verdere ontwikkeling van onze regio als een toekomstbestendige, evenwichtige meerkernige metropool. Hiermee wordt ruimte gegeven aan 325.000 extra woningen in de MRA tot 2050, waarvan minimaal 175.000 tot 2030 en aan ongeveer evenveel banen. Met de integrale aandacht die er is voor de grote maatschappelijke opgaven en transities, bouwen we duurzame steden en samenlevingen in een aantrekkelijk en vitaal landschap. Daarmee versterken de afzonderlijke gebieden van de MRA elkaar en de regio als geheel.

We willen in de MRA met elkaar en met het Rijk concretere uitwerking van de opgaven, oplossingen en de fasering opnemen in de investeringsstrategie (bekostiging en financiering). In een uitvoeringsprogramma gaan we met het Rijk hierover afspraken maken. Vooruitlopend daarop willen we als MRA over de opgaven uit de Verstedelijkingsstrategie MRA met het kabinet afspraken maken in een Verstedelijkingsakkoord.

04. Ontwikkeling van woningbouwlocaties (versnelling woningbouw)
De druk op de woningmarkt in onze regio blijft onverminderd hoog. Vanuit deze opgave zijn wij in

PricewaterhouseCoopers
Accountants N.V.
Uitsluitend voor
identificatiedoeleinden

2017 gestart met de versnelling van de woningbouw voor de gebiedsontwikkeling van Lisserbroek Noord, Nieuw-Vennep West, Cruquius-Zwaanshoek en de transformatielocaties Cruquius-Bennebroekerdijk, Hoofddorp Noord en Pionier-Bolsterrein. Op 23 november 2021 heeft het college de Investeringsstrategie schaalsprong Wonen (2021.0002603) vastgesteld, welke inmiddels 20 januari 2022 door de gemeenteraad is vastgesteld.

De gebiedsontwikkeling van de versnellings- en transformatielocaties bevinden zich nu in verschillende fases:

- Versnellingslocaties Lisserbroek Turfspoor en Lisserbroek Noord: de intentieovereenkomsten zijn verlengd en we werken aan de afsluiting van anterieure overeenkomsten. De Nota Rijkwijdte en Detailniveau (NRD) is in 2021 vastgesteld door ons college voor vrijgave van de zienswijzeprocedure. Verder werken we aan de benodigde planproducten zoals essentiekaarten en gebiedsenvelop. Een subsidieaanvraag is ingediend voor de 3e tranche Woningbouw Impuls. Deze is eind december afgewezen. Een aangepaste aanvraag voor de 4e tranche wordt voorbereid en ingediend.
- Nieuw-Vennep West: hiervoor hebben we inmiddels een tweede intentieovereenkomst afgesloten. Er is een landschapsplan opgesteld en op dit moment wordt gewerkt aan een stedenbouwkundig plan op hoofdlijnen.
- Hoofddorp Noord: een gemeentelijk stedenbouwkundig Programma van Eisen en een Stedenbouwkundig Ontwerp van de ontwikkelaar van de zogenaamde AM-locatie is gereed en er is overeenstemming bereikt over een Anterieure Overeenkomst.
- Cruquius-Zwaanshoek en Cruquius Bennebroekerdijk; hiervoor is een programma van eisen opgesteld (80% versie) en zijn intentieovereenkomsten afgesloten.
- Pionier-Bolsterrein: in 2021 een Woningbouwimpulsbijdrage gekregen van het Rijk. Het Masterplan wordt begin 2022 ter besluitvorming voorgelegd aan de gemeenteraad.

05. Opzetten van een atelier voor de oostflank van Haarlemmermeer
In het programma Bereikbare Steden van het Rijk is afgesproken om in de omgeving van station Hoofddorp ruimte te bieden aan 15.500 nieuwe woningen en duizenden arbeidsplaatsen. De komst van de Noord/Zuidlijn maakt deze schaal- en kwaliteitssprong mogelijk. Andersom draagt de woningbouw en de uitbreiding van de werkgelegenheid bij aan de vervoerswaarde van de metro.

Om de woningbouw te kunnen versnellen is vanuit de aanpak 'Bereikbare Steden' onder regie van de MRA in samenwerking met ons en het Rijk de 'Propositie Bereikbare Steden' (maart 2021) opgesteld. Vervolgens is deze propositie voor Hoofddorp nader uitgewerkt in het spoorboek 'Ontwikkeling stationsgebied Hoofddorp 2030' (2021.0001809) onder regie van de MRA. De provincie Noord-Holland, de VRA, NS, ProRail, Connexxion, de MRA en wij onderschrijven de ambities in dit spoorboek. Wij hebben vervolgens in het 'Verdichtingsplan stationsgebied Hoofddorp' (2021.0001986) onze kaders geschetst voor de gebiedsontwikkeling rondom het station om zelf de regie van deze ontwikkeling in de hand te kunnen houden. In vervolg op deze stappen is onder regie van de MRA, in samenspraak met ons, de provincie Noord-Holland en de VRA, het Gebiedsplan Hoofddorp, ontwikkeling van het stadshart' opgesteld (2021.0002847). Ook hierbij waren de NS en ProRail nauw betrokken.

06. Ontwikkeling van stadscentrum Hoofddorp
Met het programma Stadscentrum Hoofddorp bouwen we aan de toekomst van Hoofddorp: een levendig en bereikbaar stadscentrum in het hart van de Randstad. Het stadscentrum wordt een centrale ontmoetingsplek voor iedereen, die wil wonen, werken, ontspannen en winkelen. Door deze ontwikkelingen positioneert Hoofddorp zich steeds meer als een stedelijk gebied dat in de MRA in toenemende mate aan belang wint. Hierbij focussen wij ons naast duurzaamheid ook op de volgende subdoelen: aantrekkelijker, levendig, sociale structuur en bereikbaarheid. Om deze doelen te bereiken, brengen wij samenhang aan in alle ontwikkelingen:

- ruimtelijke maatregelen (parkeeropgave, infrastructuur, energievoorziening);
- Hyde Park (woningbouw door diverse ontwikkelaars, Gerritshoeve);
- Stadspark (Wandelbos, Loods Fruittuinen, tennislocatie);
- Raadhuisplein en omgeving (Raadhuisplein, gemeentehuis, voorzetgebouw, diverse initiatieven);
- Binnenweg en omgeving (Binnenweg 3, Binnenweg 4, Nieuweweg 103);
- winkelcentrum (V&D/De Deining, Concourslaan, plannen Wereldhave).

In 2021 hebben we een conceptvisie voor het stadscentrum gemaakt. Deze wordt in 2022 verder uitgewerkt naar een definitieve visie. We hebben de architect en adviseurs voor het nieuwe gemeentehuis geselecteerd en zijn een huurovereenkomst aangegaan voor onze tijdelijke

PricewaterhouseCoopers
Accountants N.V.
Uitsluitend voor
identificatiedoeleinden

gemeentelijke huisvesting. Voor Hyde Park is een aanvullende overeenkomst gesloten, is een anterieure overeenkomst afgesloten met MSolutions en wordt gewerkt aan de anterieure overeenkomst met Van Herk.

07. Adviseren over initiatieven
Wij staan open voor (bouw)initiatieven uit de samenleving. Hiervoor werken we met een loket en een Werkgroep Ruimtelijke Advisering (WRA) die ons voorziet van advies op basis van ruimtelijke kwaliteit en haalbaarheid. Ook in 2021 is het aantal bouwaanvragen, initiatieven gegroeid. In de WRA zijn in 2021 bijna 20% meer aanvragen besproken dan in 2020. We hebben dus geen afname geconstateerd tijdens de coronacrisis.

In het kader van de Omgevingswet wordt het proces van beoordelen van initiatieven aan een Omgevingstafel nader onderzocht. Daarbij is in het kader van de strategische heroriëntatie door middel van leges een financiële drempel ingevoerd. Deze zal per 1 januari 2022 ingevoerd zijn. Doel blijft om initiatiefnemers te helpen om hun bouwinitiatieven te realiseren binnen de ruimtelijke randvoorwaarden en kwaliteit om de leefbaarheid te verbeteren.

Beleidsdoel B: Haarlemmermeer realiseert ruimtelijke projecten die bijdragen aan het maatschappelijk doel.

Wat hebben we bereikt en wat hebben we daarvoor gedaan?

De gemeente Haarlemmermeer staat voor grote ruimtelijke opgaven. In de structuurvisie wordt onder meer uitgegaan van binnenstedelijke woningbouwopgaven in Hoofddorp, Nieuw-Vennep en Badhoevedorp. Ook de opgaven die samenhangen met de 'Versnelling Woningbouw' in Lisserbroek, Cruquius, Nieuw-Vennep West en Hoofddorp Noord zijn groot. Tenslotte is er de transformatieopgave van kantoren- en bedrijventerreinen in Beukenhorst-West (Hyde Park), Hoofddorp-Noord en Bols-Pionier in Nieuw-Vennep. Daarnaast zijn er andere grote projecten zoals de ontwikkeling van bedrijvenparken aan de oostzijde van Haarlemmermeer en de ontwikkeling van PARK21.

De ruimtelijke uitdaging is groot en de economische perspectieven zijn door de coronacrisis onduidelijk en gediversiceerd. Zo lijkt bijvoorbeeld de logistieke branche het zeer goed te doen, terwijl andere branches sterk geraakt worden. Ook de woningbouw lijkt (nog) niet danwel slechts beperkt geraakt te worden. Vooralsnog werken wij samen met de ontwikkelaars uit de markt, om vanuit de planvoorbereiding in de voorgaande jaren, deze ontwikkelingen tot een succes te maken.

Activiteiten
01. Realiseren van woningbouwprojecten
02. Realiseren van kantoren- en bedrijventerreinen
03. Realiseren van groen- en recreatieprojecten
04. Faciliteren van de energietransitie

Toelichting
01. Realiseren van woningbouwprojecten
We constateren dat in de gemeente een grote behoefte is aan woningen. Om aan deze behoefte te voldoen bouwen we nu en de komende jaren vele woningen in verschillende kernen en met verschillende woonmilieus. Dit om tegemoet te komen aan de wensen van onze inwoners en die van de regio. In 2021 zijn de grootste woningbouwprojecten die in uitvoering zijn: Hoofddorp Tudorpark en Tudorgardens, Cruquius Wickevoort, Badhoevedorp Quatrebras en Spaarndam Spaarnebuiten. En in de hele gemeente nog een scala aan kleinschalige projecten. Dit jaar zijn we doorgegaan met de planontwikkeling van toekomstige woningbouwprojecten, zoals Hyde Park bij het station Hoofddorp en Pionier-Bols in Nieuw-Vennep. Maar ook de woningbouwprojecten Lincolnpark, Rooseveltpark, Lisserbroek Binnenturfspoor en -Noord, Nieuw-Vennep West, Cruquius-Zwaanshoek en Badhoevedorp zijn dit jaar verder gekomen in hun planontwikkeling. Meer hierover is opgenomen in de Bestuurlijke Voortgangsrapportage Wonen 2021 (2021.0002550). Gezien de grote vraag naar woningen willen we de komende jaren de productie van woningen versnellen (Versnelling woningbouwproductie 2017.0037218). En om de woningnood op korte termijn deels te verkleinen ontwikkelen en bouwen we tijdelijke flexwoningen. Bijvoorbeeld bij het station van Nieuw-Vennep.

02. Realiseren van kantoren- en bedrijventerreinen
Haarlemmermeer is de afgelopen jaren economisch en demografisch sterk gegroeid. Op dit moment is de gemeente economisch gezien een van de vijf grootste gemeenten van Nederland. Naast de sterke groei speelt er op dit moment een veelheid aan grote en relevante opgaven, programma's, trajecten en ontwikkelingen die tegelijkertijd om ruimte en inzichten vragen, denk hierbij aan het doortrekken Noord/Zuidlijn, de woningbouwopgave, energietransitie maar ook aan de verschillende gebiedsontwikkelingen zoals Beukenhorst Oost

PricewaterhouseCoopers
Accountants N.V.
Uitsluitend voor
identificatiedoeleinden

Oost, Badhoevedorp Zuid en Schiphol Trade Park (STP). Om in de toekomst afzonderlijke kantoor- en bedrijventerreinontwikkelingen meer integraal te bezien en meer te kunnen gaan sturen op de te realiseren kwantiteit en kwaliteit van kantoren en bedrijventerreinen zijn we in 2021 begonnen met het in kaart brengen van de werklocatiemarkt. Dit houdt in dat we alle terreinen inclusief de nog te ontwikkelen (deel)gebieden inventariseren. Komend jaar zullen we dit traject verder oppakken en de geïnventariseerde informatie analyseren om antwoord te kunnen geven op de vraag: Wat willen we waar en wanneer met welke kwantiteit en kwaliteit ontwikkelen?

De ruimtelijk economische vraagstukken die van invloed zijn op de realisatie van werklocaties zullen hierin worden meegenomen, daarbij hoort ook de mogelijke invloed van de coronacrisis op de kwantiteit en kwaliteit van de kantoor- en bedrijventerreinen.

03. Realiseren van groen- en recreatieprojecten
Om tegemoet te komen aan de behoefte tot recreëren in het buitengebied zet de gemeente met name in op de realisatie van nieuwe recreatieve verbindingen en nieuwe recreatiegebieden als PARK21, Geniepark en Veldpost Badhoevedorp zuid. Meer hierover is opgenomen in het programma Maatschappelijke ontwikkeling.

PARK21 is gefaseerd in verschillende deelprojecten in uitvoering (deelgebieden 2, 3 en 4). Voor het gehele PARK21 is er in 2021 een milieu effect rapportage (mer) opgesteld en een nieuw bestemmingsplan, waarmee ontwikkelingen in het park mogelijk worden gemaakt. Zie ook de jaarlijkse Voortgangsrapportage PARK21 aan de raad (2021.0000357).

04. Faciliteren van de energietransitie
De Programmatische aanpak Energietransitie Haarlemmermeer bestaat uit de lijnen betrokkenheid, energiegebruik en fossielvrij, lokale productie van duurzame energie en energie-infrastructuur. In 2021 zijn veel beleidsstukken afgerond die als basis dienen voor de verdere uitvoering van de energietransitie. Met betrekking tot energieopwek is de Regionale Energiestrategie 1.0 (RES, 2021.0000778), het beeldkwaliteitsplan Zonnecarré (2021.0000819) en het beleidskader Lokaal Eigenaarschap (2021.0000755) vastgesteld. Voor windenergie is er een brede peiling geweest onder inwoners. Dit heeft geleid tot een amendement van de raad op de RES om het zoekgebied voor windenergie ook vast te stellen.

Met betrekking tot de warmtetransitie zijn de Warmtevisie 2030 (2021.0002134) en het beleidskader Omarmen initiatieven in de Warmtetransitie (2021.0002132) vastgesteld. Daarbij is ook gewerkt aan beleid voor warmtebronnen zoals de verordening gesloten bodemenergiesystemen (2021.0000693). Om inwoners en ondernemers te helpen in de energietransitie is het Energieloket Haarlemmermeer opgezet en wordt zij ondersteund door verschillende professionele partners. Verder heeft een aantal gebiedsgerichte projecten plaats gevonden ten behoeve van de warmtetransitie. Onder andere een participatieve aanpak in Rijsenhout waarbij gebruikt is gemaakt van het online platform OpenStad.

Beleidsdoel C: Het gebruik van de openbare ruimte sturen in overeenstemming met het beleid.

Wat hebben we bereikt en wat hebben we daarvoor gedaan?

Op grond van bindende bestemmingsplannen kunnen we omgevingsvergunningen afgeven voor de onderdelen bouw en gebruik. Hierdoor kunnen we daadwerkelijk komen tot realisatie van de in ruimtelijke plannen opgenomen inrichting.

Daarnaast bieden de bestemmingsplannen ook de basis om ongewenste ontwikkelingen tegen te gaan en handhavend op te treden.

Wij zijn verplicht om te zorgen voor een goede registratie van kabels en leidingen. Bij nieuwbouwprojecten gebruiken wij deze.

Tabel 38

				Metingen				
Programma / Omschrijving	Eenheid	Indicator	Bron	2017	2018	2019	2020	2021
Percentage aanvragen omgevingsvergunningen die binnen de wettelijke termijnen worden afgehandeld	%	Lokaal	Gemeente	99	97	97	97	97

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.
Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Activiteiten

01. Uitvoeren van de wettelijke taak van het houden van bouw- en woningtoezicht

02. Uitvoeren van toezicht op het gebruik van gronden en bouwwerken

03. Het begeleiden van diverse projecten op het gebied van kabels en leidingen

Toelichting

01. Uitvoeren van de wettelijke taak van het houden van bouw- en woningtoezicht

Dit jaar hebben we alle nieuwbouw programmatisch gecontroleerd. Door de pilot met vergunningvrij bouwen, die dit jaar gestart, is zijn er mogelijk minder dan de gebruikelijke jaarlijkse 800 tot 900 omgevingsvergunningen met een bouwcomponent verleend. Alle klachten worden binnen acht weken afgehandeld.

02. Uitvoeren van toezicht op het gebruik van gronden en bouwwerken

Op basis van klachten en milieucontroles hebben we onderzoek gedaan en voerden we zo nodig handhavingsprocedures met betrekking tot het gebruik van gronden en bouwwerken die in strijd zijn met het bepaalde in de bestemmingsplannen. Tevens inventariseerden we het feitelijk gebruik van gronden en bouwwerken ten behoeve van nieuwe bestemmingsplannen.

03. Het begeleiden van diverse projecten op het gebied van kabels en leidingen

Wij hebben diverse projecten op het gebied van kabels en leidingen in onze gemeente begeleid, zoals de aanleg van een nieuw trafostation van TenneT in de omgeving van Aalsmeerderbrug, bouwactiviteiten Hoofddorp-Centrum, verschillende nieuwbouwprojecten zoals in Hoofddorp (Hyde Park), in Hoofddorp Noord, bij het plan Wickevoort in Cruquius, de bebouwing van het oude tracé van de A9 en ten behoeve van de nieuwbouw van het gemeentehuis in Hoofddorp. Maar ook bij onderhouds- en reconstructieprojecten voerden wij werkzaamheden uit aan de kabels- en leidingen, zoals Draverslaan en Parklaan, de Stationsweg en de Raadhuislaan in Hoofddorp, het integrale waterplanproject Welgelegen in Nieuw-Vennep en het vervangen van de riolering in Spaarndam.

Om capaciteitsproblemen in de elektriciteitslevering zoveel mogelijk te beperken hebben wij de uitbreiding van en het zoeken naar elektriciteittracé's op diverse locaties in Haarlemmermeer begeleid.

pwc
PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.
Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Specificatie behorend bij de jaarrekening

Wat heeft het gekost?

Tabel 39

Er kunnen afrondingsverschillen optreden. (bedragen × € 1.000; min = nadeel)		Begroting origineel	Begroting gewijzigd	Rekening	Verschil rekening begroting gewijzigd
Ruimtelijke ontwikkelingen		**2021**	**2021**	**2021**	
Een aantrekkelijke, veilige, efficiënte, duurzame en goed functionerende ruimtelijke omgeving.	Baten	72.788	43.006	78.046	35.040
	Lasten	71.018	34.290	61.311	-27.022
Saldo van baten en lasten (B-L)	**Saldo**	**1.770**	**8.717**	**16.735**	**8.018**
Reservemutaties	Onttrekking	16.777	8.961	7.258	-1.703
	Storting	16.850	17.310	22.772	-5.461
Resultaat (Saldo +O-S)	**Saldo**	**1.696**	**368**	**1.221**	**854**

Uitsplitsing per beleidsdoel

Beleidsdoel A: De ruimtelijke omgeving is het resultaat van een zorgvuldige afweging om het welzijn van de inwoners, bedrijven, werkenden, bezoekers en recreanten te vergroten.	Baten	881	2.683	2.044	-639
	Lasten	4.114	6.667	6.915	-248
	Saldo	**-3.233**	**-3.983**	**-4.870**	**-887**
Beleidsdoel B: Haarlemmermeer realiseert ruimtelijke projecten die bijdragen aan het maatschappelijk doel.	Baten	61.903	31.819	64.162	32.343
	Lasten	64.478	25.196	51.867	-26.670
	Saldo	**-2.575**	**6.622**	**12.295**	**5.673**
Beleidsdoel C: Het gebruik van de openbare ruimte sturen in overeenstemming met het beleid.	Baten	10.004	8.504	11.840	3.336
	Lasten	2.426	2.426	2.530	-103
	Saldo	**7.578**	**6.078**	**9.310**	**3.232**

Toelichting gewijzigde begroting 2021 - jaarrekening 2021

Beleidsdoel A

Tabel 40

Afwijkingen ten opzichte van de gewijzigde begroting (bedragen × € 1.000; min = nadeel)	
Baten	
Anterieure overeenkomsten	-910
Fieldlab geluidsadaptief bouwen	125
Versnelling woningbouw	71
Overig	75
Totaal Baten	**-639**
Lasten	
Fieldlab geluidsadaptief bouwen	-125
Versnelling woningbouw	-115
Overig	-8
Totaal Lasten	**-248**

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.
Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Baten

Jaarlijks worden de niet afgesloten projecten van kleinschalige woningbouw en anterieure overeenkomsten overgeboekt naar de balans. De hoogte van deze mutatie wordt ingeschat bij de najaarsrapportage en verloopt zowel over de baten- als de lastenzijde en is per saldo neutraal (zie lasten). Het verschil is de bijdrage aan de reserve Ruimtelijke Investering Haarlemmermeer (RIH) voor kleinschalige woningbouwprojecten. Deze is lager dan geraamd doordat de ramingen voor de afdracht gebaseerd zijn op de verwachting dat na het afsluiten van de anterieure overeenkomst het ruimtelijke besluit wat hiervoor nodig is ook daadwerkelijk onherroepelijk wordt. Pas bij het onherroepelijk worden van het besluit kan de RIH bijdrage worden geïnd. Dit zorgt soms voor niet voorzienbare vertraging door beroep en bezwaar.
Door deze niet voorzienbare vertraging kon een deel van de verwachte inkomsten niet geïnd worden en worden nu in 2022 verwacht.
Verder is het woningproject Westerdreef/Venneperweg over gegaan van de kleinschalige woningbouw naar het woningproject Pionier-Bols. De RIH bijdrage is via dit project betaald. Hiermee rekening houdend blijven de daadwerkelijk inkomsten circa 17% ofwel € 300.000 achter op de oorspronkelijke raming.

Van Stichting Leefomgeving Schiphol hebben we het eerste bedrag van € 125.000 als bijdrage aan de Fieldlab ontvangen. Deze bijdrage zullen wij, na het ontvangen van het restantbedrag (totaal € 500.000) doorbetalen aan de TU Delft.

Dit betreft een vergoeding voor onze eigen inzet aan het project Nieuw-Vennep West die we op basis van de intentieovereenkomst hebben doorbelast aan de ontwikkelaar.

Lasten

De bijdrage aan de Fieldlab ontvangen van Stichting Leefomgeving Schiphol is doorbetaald aan de TU Delft.

De overschrijding wordt enerzijds veroorzaakt door gemaakte kosten voor onze inzet voor het Project Nieuw-Vennep West die we in rekening hebben gebracht bij de ontwikkelaar (zie baten) en anderzijds door een ingediende subsidieaanvraag voor de woningbouwimpuls voor Lisserbroek bij het Rijk, die niet is toegekend. Dit resulteert in een overschrijding.

Beleidsdoel B

Tabel 41

Afwijkingen ten opzichte van de gewijzigde begroting (bedragen × € 1.000; min = nadeel)

Baten	
Grondexploitaties	31.500
Storting reserve RIH	833
Overig	10
Totaal Baten	**32.343**

Lasten	
Grondexploitaties	-27.003
Energietransitie	412
Overig	-79
Totaal Lasten	**-26.670**

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.
Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Baten

De hogere baten ten opzichte van de begroting (standlijn tMPG 1 juli 2021) worden veroorzaakt door € 22,4 miljoen hogere omzet bij de grondexploitaties, daarnaast is er zo'n € 9,1 miljoen meer bijdragen aan diverse grondexploitaties ontvangen. In het MPG met de standlijn 1 januari 2022 worden deze punten ook toegelicht. Deze hogere baten worden, evenals de lasten, geactiveerd op de balanspost voorraden en vallen binnen de geautoriseerde kredieten.

Het project Arco aan de Westerdreef/hoek Venneperweg in Nieuw-Vennep maakt deel uit van de projectontwikkeling Pionier-Bolsterrein. Op basis van de afgesloten anterieure overeenkomst is er € 631.500 gestort. Deze raming was voorzien als een bijdrage bij de Kleinschalige woningbouw (beleidsdoel A). Omdat dit project is verschoven naar beleidsdoel B is hier sprake van een overschrijding en onderschrijding bij de Kleinschalige woningbouw. Hiernaast is er door een vervroegde bijdrage uit de anterieure overeenkomst bij Tudorpark € 285.000 meer ontvangen dan geraamd. Bij de RIH afdracht van de grondexploitatie bleek dat de grondexploitatie Kruisweg een negatief resultaat had van € 29.000 waar gerekend was op een positief resultaat en afdracht van € 46.000. Het negatieve resultaat is teruggestort in de grondexploitatie.

Lasten

De hogere lasten ten opzichte van de begroting (standlijn tMPG 1 juli 2021) worden veroorzaakt door € 26,7 miljoen hogere uitgaven bij de grondexploitaties. Daarnaast is er voor de grondexploitatie Sectorpark een voorziening dubieuze debiteuren opgenomen van € 0,3 miljoen. In het MPG met de standlijn 1 januari 2022 worden deze punten ook toegelicht. Deze hogere lasten worden, evenals de baten, geactiveerd op de balanspost voorraden en vallen binnen de geautoriseerde kredieten.

Voor de Energietransitie zijn in 2021 de belangrijke beleidsstukken vastgesteld. Vanwege de coronacrisis hebben verschillende trajecten vertraging opgelopen. Bijeenkomsten met inwoners konden niet worden georganiseerd en de versterking van het Energieloket kostte meer tijd waardoor onderdelen hiervan pas in 2022 worden geëffectueerd. Door de nog ontbrekende middelen vanuit het Rijk hebben we verschillende projecten moeten temporiseren omdat zonder zicht op structurele middelen deze niet op een bestendige wijze kunnen worden vormgegeven.

Beleidsdoel C

Tabel 42

Afwijkingen ten opzichte van de gewijzigde begroting (bedragen × € 1.000; min = nadeel)

Baten

Leges Wet algemene bepalingen omgevingsrecht-Wabo	3.336
Overig	0
Totaal Baten	**3.336**

Lasten

Bouwvergunningen	-136
Overig	33
Totaal Lasten	**-103**

Baten

Door de Omgevingsdienst is in eerdere rapportages onjuiste informatie verstrekt waardoor er bij de Najaarsrapportage 2021 onterecht een aframing op de begrote opbrengsten is gedaan. Bij de herziene eindejaarsrapportage die wij van de Omgevingsdienst hebben ontvangen heeft op dit bedrag een correctie plaatsgevonden, waardoor de legesopbrengsten onverwacht hoger uitvallen.

Lasten

Er is een overschrijding door werk door derden. Dit betreft de flexibele inhuurschil van de bouwplantoetsers. Als het aantal bouwaanvragen toeneemt, neemt ook het aantal inhuurkrachten toe. In 2021 hebben we meer aanvragen afgehandeld dan in 2020. Hier staan echter wel legesinkomsten tegenover.

PricewaterhouseCoopers
Accountants N.V.
Uitsluitend voor
identificatiedoeleinden

Reserves

Tabel 43

Afwijkingen ten opzichte van de gewijzigde begroting (bedragen × € 1.000; min = nadeel)	Begroting	Werkelijk	Verschil
Onttrekking			
Algemene reserve grondzaken	7.008	6.421	-587
Ruimtelijke Investeringen Haarlemmermeer (RIH)	1.000	0	-1.000
Schaalsprong	953	838	-116
Totaal Onttrekking	**8.961**	**7.258**	**-1.703**
Storting			
Algemene reserve grondzaken	7.008	11.198	-4.191
Dekking afschrijvingslasten	520	520	0
Ruimtelijke Investeringen Haarlemmermeer (RIH)	9.783	9.794	-12
Schaalsprong	0	1.259	-1.259
Totaal Storting	**17.310**	**22.772**	**-5.461**

Onttrekkingen

Algemene reserve grondzaken
Voor nadere informatie over de onttrekkingen en stortingen aan en in de Algemene reserve grondzaken verwijzen wij naar het Meerjarenperspectief Grondzaken (1-1-2022). Bij de balans is een uitgebreide toelichting opgenomen op de mutaties van deze reserve.

Ruimtelijke Investeringen Haarlemmermeer (RIH)
Begin 2021 was er van uitgegaan dat de onttrekking van € 500.000 voor het PARK21 in lijn zou lopen met de onttrekkingen van de PASO middelen en de NRG bijdrage voor PARK21. Er is voor gekozen de dekking uit de PASO middelen en de NRG bijdrage eerst optimaal te benutten en de eerste onttrekking vanuit de RIH door te schuiven naar 2024.
Voor het stadspark was er een onttrekking geraamd van € 400.000. Dit is gekoppeld aan de oplevering van het definitieve ontwerp (DO). De oplevering van het DO heeft pas in begin 2022 plaatsgevonden waardoor de bijdrage uit de reserve RIH ook is doorgeschoven en pas in 2023 noodzakelijk zal zijn.
Jaarlijks wordt er voor het groenstructuurplan in Badhoevedorp € 100.000. In 2021 is er geen beroep op deze reservering gedaan.

Schaalsprong
De jaarlijkse 5% begrote studie- en onderzoeksbudget uit de reserve schaalsprong is niet volledig benut in 2021. Dit leidt tot een lagere onttrekking.

Stortingen

Algemene reserve grondzaken
Voor nadere informatie over de onttrekkingen en stortingen aan en in de Algemene reserve grondzaken verwijzen wij naar het Meerjarenperspectief Grondzaken (1-1-2022). Bij de balans is een uitgebreide toelichting opgenomen op de mutaties van deze reserve.

Schaalsprong
Storting surplus vanuit de Algemene reserve grondzaken conform het raadsvoorstel Reserve schaalsprong (2020.0000409). Zie het MPG voor berekening en onderbouwing van de storting in 2021.

PricewaterhouseCoopers
Accountants N.V.
Uitsluitend voor
identificatiedoeleinden

Wonen

Portefeuillehouder: Nobel, Sidali

lasten in €	2.057
% totale realisatie lasten	0,4%
baten in €	349
% totale realisatie baten	0,1%

Maatschappelijk doel:

Voor zowel onze huidige inwoners als voor mensen die in Haarlemmermeer willen gaan wonen, zijn er voldoende woningen die aansluiten bij de woonbehoeften in verschillende levensfasen. De variëteit in woonmilieus sluit daar goed bij aan.

(bedragen × € 1.000)	Rekening 2021 baten	% verschil baten t.o.v. begroting	Rekening 2021 lasten	% verschil lasten t.o.v. begroting
Beleidsdoel A: Door woonbeleid en woningprogrammering randvoorwaarden scheppen, zodat er voldoende en gedifferentieerd aanbod is van woningen. De woningvoorraad sluit hiermee aan op de behoeften van verschillende doelgroepen.	-	-	92	38%
01. Beleidsmatig adviseren bij de versnelling van de woningbouw				
02. Uitvoeren Woonbeleidsprogramma 2019-2025				
03. In woningbouwprogrammering aandacht vragen voor starters, senioren, kwetsbare groepen en bijzondere woonvormen				
04. Regionale afstemming woonbeleid en woningbouwopgave (provincie, MRA, AM)				
Beleidsdoel B: Door woonbeleid waarborgen van een toegankelijke en toekomstbestendige woningmarkt voor huidige en nieuwe inwoners van Haarlemmermeer.	349	-51%	1.964	20%
01. Nieuwe huisvestingsverordening en uitvoeren urgentieregeling				
02. Uitvoeren van prestatieafspraken met woningcorporaties				
03. Uitvoeren van de starterslening				
04. Realiseren van beschermd wonen en wonen met zorg				
05. Huisvesten vergunninghouders				

Verbonden partijen

Beleidsdoel A:

Beleidsdoel B: Duurzaam Bedrijf Haarlemmermeer BV, Energiebedrijf Haarlemmermeer BV, Zonnepanelen Haarlemmermeer BV

PricewaterhouseCoopers
Accountants N.V.
Uitsluitend voor
identificatiedoeleinden

Wonen

Voor zowel onze huidige inwoners als voor mensen die in Haarlemmermeer willen gaan wonen, zijn er voldoende woningen die aansluiten bij de woonbehoeften in verschillende levensfasen. De variëteit in woonmilieus sluit daar goed bij aan.
De woningmarkt in Haarlemmermeer is in beweging: de effecten van de coronacrisis zullen hun doorwerking hebben op de woningmarkt. Tegelijkertijd is en blijft er op de woningmarkt sprake van grote krapte. Woningen – en zeker in het betaalbare segment – zijn erg schaars. Hierdoor is het vinden van een woning moeilijk, met name voor huishoudens met een inkomen tot € 50.000. Er is vraag naar alle type woningen, zowel koop als huur, grondgebonden als gestapeld en van verschillende groottes en prijsklassen. Voor de doorstroming is een volwaardig middensegment op de huurmarkt en betaalbare koopmarkt essentieel.

Bouwen, bouwen, bouwen. Dat is het devies voor de komende jaren. Nieuwbouwwoningen zijn nodig om de woningmarkt toegankelijk te houden. Wij zetten in op versnelling van de woningbouwproductie in de komende jaren, ook in regionaal verband en in overleg met het Rijk. En het is een kans om een grotere diversiteit aan woonmilieus toe te voegen – van hoogstedelijk tot landelijk wonen in de kernen. Overal moeten er woningen zijn voor gezinnen. Voor jongeren en stellen die in Haarlemmermeer willen blijven. Voor ouderen die een geschikte woning zoeken voor hun oude dag. En voor mensen die zorg of ondersteuning nodig hebben. Om zo snel mogelijk te bouwen willen wij meer flexibiliteit bij de bouwopgave per locatie. Het realiseren van 50% betaalbare woningen is hierbij het uitgangspunt, zoals vastgesteld in het Woonbeleidsprogramma 2019-2025: betaalbare koopwoningen, sociale huurwoningen en woningen in het middensegment (huren tot € 1.000).

pwc
PricewaterhouseCoopers
Accountants N.V.
Uitsluitend voor
identificatiedoeleinden

Tabel 44

Programma / Omschrijving	Eenheid	Indicator	Bron	Metingen 2017	2018	2019	2020	2021
Gemiddelde WOZ waarde	Duizend euro	BBV	Waarstaatjegemeente.nl	256	274	296	334	368
Nieuw gebouwde woningen	Aantal per 1.000 woningen	BBV	Waarstaatjegemeente.nl	8,7	7,5	11,1	16,0	9,8
Demografische druk	%	BBV	Waarstaatjegemeente.nl	68,5	68,8	69,0	68,9	69,2
Gemeentelijke woonlasten eenpersoonshuishouden	In Euro's	BBV	Waarstaatjegemeente.nl	663	645	644	663	709
Gemeentelijke woonlasten meerpersoonshuishouden	In Euro's	BBV	Waarstaatjegemeente.nl	730	731	734	759	809

Relevant beleid

- Woonbeleidsprogramma 2019-2025 Het Verschil Maken (2019.0058049)
- Bestuurlijke Voortgangsrapportage Wonen 2021 (2021.0002550)
- Versnelling woningbouwproductie (2017.0037218)
- Beleidsregels Urgentieregeling (2018.0028594)
- Ruggensteunregeling urgenten met zoekprofiel 'midstay' (2019.0004933)
- Prestatieafspraken 2021-2023 met Ymere, Eigen Haard, DUWO en Woonzorg (2019.0058342)
- Visie Wonen en Zorg (2017.0026227) en Uitvoeringsplan (2018.0022374)
- Verhuiskostenregeling Van Groot Naar Beter Haarlemmermeer (2020.0003087)
- Verordening Starterslening Haarlemmermeer (2021.0000586)
- Woonakkoord Amstelland-Meerlanden 2021-2025 (2021.0000905)
- Beleidsvoorstel voor een nieuwe woonruimteverdeling (2021.0000184)
- Nota Betaalbaar wonen in Haarlemmermeer (2021.0002546)
- Nota Voorrang sociale huurwoningen bij lokale binding (2021.0001471)
- Huisvestingsverordening gemeente Haarlemmermeer 2018 - eerste wijziging (2019.0058173)

Beleidsdoel A: Door woonbeleid en woningprogrammering randvoorwaarden scheppen, zodat er voldoende en gedifferentieerd aanbod is van woningen. De woningvoorraad sluit hiermee aan op de behoeften van verschillende doelgroepen.

Wat hebben we bereikt en wat hebben we daarvoor gedaan?

Bij nieuwbouwprojecten die de komende jaren gerealiseerd worden, is een goede mix tussen koop en huur, goedkoop en duur belangrijk. Haarlemmermeer wil een divers woningaanbod in uiteenlopende woonmilieus. Het woningaanbod moet ruimte bieden aan huidige en nieuwe inwoners.

Activiteiten

01. Beleidsmatig adviseren bij de versnelling van de woningbouw

02. Uitvoeren Woonbeleidsprogramma 2019-2025

03. In woningbouwprogrammering aandacht vragen voor starters, senioren, kwetsbare groepen en bijzondere woonvormen

04. Regionale afstemming woonbeleid en woningbouwopgave (provincie, MRA, AM)

Toelichting

01. Beleidsmatig adviseren bij de versnelling van de woningbouw

In 2017 heeft de raad opdracht gegeven tot het versnellen van de woningbouwproductie door het versnellen van de planvorming van een aantal nieuwe woningbouwlocaties. Het gaat om de versnellingslocaties Hoofddorp Noord, Cruquius-Zwaanshoek & Bennebroekerdijk, Nieuw-Vennep West en Lisserbroek Noord (2017.0037218). Per locatie hebben wij de ruimtelijke kaders uitgewerkt zodat we daadwerkelijk kunnen starten met planvorming voor woningbouw met concrete randvoorwaarden voor marktpartijen. In 2021 is voor het Pionier-Bolsterrein in Nieuw-Vennep het masterplan vastgesteld. Voor Hoofddorp Noord 2e fase en het Stationskwartier zijn wij gestart met de planvoorbereiding. Door deze versnellingsoperatie verwachten wij vanaf 2023 de start van de bouw van ongeveer 10.000 nieuwe woningen, horende bij de diverse versnellingslocaties.

pwc PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

02. Uitvoeren Woonbeleidsprogramma 2019-2025
In het Woonbeleidsprogramma (2019.0058049) staan vier beleidslijnen centraal, die het kader bieden voor onze inspanningen in het woonbeleid:

- Divers aanbod door middel van nieuwbouw
- Beschikbaarheid van betaalbare woningen
- Vitale en kwalitatief goede woningvoorraad in wijken en kernen
- Goede huisvesting van aandachtsgroepen

In 2021 hebben wij de nota Betaalbaar wonen in Haarlemmermeer (2021.0002546) vastgesteld en gepubliceerd. In deze nota hebben wij nadere uitgangspunten vastgelegd voor woningbouwprojecten met meer dan 30 woningen. De uitgangspunten voor de woningdifferentiatie waarborgen een divers aanbod. Om de beschikbaarheid voor langere termijn te waarborgen, is vastgelegd dat betaalbare huurwoningen 25 jaar betaalbaar moeten blijven. Voor betaalbare koopwoningen gelden zelfbewoningsplicht en antispeculatiebeding, beide voor vijf jaar.

03. In woningbouwprogrammering aandacht vragen voor starters, senioren, kwetsbare groepen en bijzondere woonvormen
Sinds 2020 voeren wij het project flexwonen uit, om op korte termijn (tijdelijke) woningen te realiseren voor mensen met een urgente woonbehoefte en vergunninghouders. Dit gebeurt op twee locaties in Nieuw-Vennep. Aan de Oosterdreef komen 60 woningen en in de Sarabande 28. De oplevering van beide projecten wordt in 2022 verwacht.
Met de vaststelling van de Verordening Starterslening Haarlemmermeer (2021.0000586) hebben wij de voorwaarden voor startersleningen verruimd. Het aantal verstrekte startersleningen is toegenomen ten opzichte van 2020, zie beleidsdoel B, activiteit 03.

04. Regionale afstemming woonbeleid en woningbouwopgave (provincie, MRA, AM)
Wij dragen via de Metropoolregio Amsterdam (MRA), en deelregio Amstelland-Meerlanden (AM) bij aan regionale afstemming van het woonbeleid en versnelling van de woningbouw. In 2021 hebben de zes gemeenten in de AM-regio en de provincie Noord-Holland afspraken gemaakt over versnelling van woningbouwrealisatie in het Woonakkoord Amstelland-Meerlanden 2021-2025 (2021.0000905).

Beleidsdoel B: Door woonbeleid waarborgen van een toegankelijke en toekomstbestendige woningmarkt voor huidige en nieuwe inwoners van Haarlemmermeer.

Wat hebben we bereikt en wat hebben we daarvoor gedaan?

Er is sprake van een krappe woningmarkt waarin beschikbaarheid en betaalbaarheid van woningen onder druk staat, op de koop- én de huurmarkt. Daarnaast is het van belang de huidige woningvoorraad, met het oog op vergrijzing, toekomstbestendig te houden.

Activiteiten
01. Nieuwe huisvestingsverordening en uitvoeren urgentieregeling
02. Uitvoeren van prestatieafspraken met woningcorporaties
03. Uitvoeren van de starterslening
04. Realiseren van beschermd wonen en wonen met zorg
05. Huisvesten vergunninghouders

Toelichting
01. Nieuwe huisvestingsverordening en uitvoeren urgentieregeling
Het is van groot belang dat de toewijzing van de woningen rechtvaardig gebeurt. De afgelopen jaren bleek dat bepaalde doelgroepen onvoldoende kansen hebben binnen het systeem voor woonruimteverdeling. Daarom hebben wij regionaal gewerkt aan een herziening van dit systeem.

In maart heeft de raad het voorstel voor een nieuwe woonruimteverdeling (2021.0000184) vastgesteld. Op basis hiervan is een nieuwe huisvestingsverordening opgesteld, die begin 2022 ter vaststelling aan de raad wordt aangeboden. De huisvestingsverordening met de nieuwe regels voor woonruimteverdeling kan pas in werking treden wanneer het systeem voor woonruimteverdeling erop is aangepast. Dat is in de loop van 2022 gereed.

In 2021 hebben wij de nota Voorrang sociale huurwoningen bij lokale binding (2021.0001471) vastgesteld. Hierin bepalen wij dat woningzoekenden uit onze gemeente voorrang krijgen bij de toewijzing van sociale huurwoningen van woningcorporaties, met uitzondering van de woningen in Hoofddorp en Nieuw-Vennep.

pwc
PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.
Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

02. Uitvoeren van prestatieafspraken met woningcorporaties
Op basis van het Woonbeleidsprogramma 2019-2025 hebben wij in 2020 prestatieafspraken gemaakt met woningcorporaties Ymere, Eigen Haard, DUWO en Woonzorg en de huurdersverenigingen voor de jaren 2021 tot en met 2023. In 2021 hebben de corporaties en wij de afspraken uitgevoerd.

03. Uitvoeren van de starterslening
Het is voor starters op de woningmarkt al jarenlang moeilijk om een koopwoning te verkrijgen. Om het starters makkelijker te maken, kunnen zij een starterslening aanvragen. Er zijn 60 startersleningen toegewezen. Dat zijn er tien meer dan in het voorgaande jaar. 55 startersleningen zijn toegewezen voor bestaande woningen, vier voor nieuwbouwwoningen in Hyde Park en één voor een nieuwbouwwoning in Canterbury Tudorpark.

04. Realiseren van beschermd wonen en wonen met zorg
Op basis van ons Uitvoeringsplan wonen met zorg hebben we ingezet op het vergroten van geschikt aanbod van goedkope sociale huurwoningen. De uitgangspunten voor woningen met zorg zijn vastgelegd in het Woonbeleidsprogramma en worden meegenomen bij de planvorming voor alle gebiedsontwikkelingen in onze gemeente.

In het Woonbeleidsprogramma 2019-2025 is opgenomen dat alle gelijkvloerse woningen groter dan 70m^2 levensloopbestendig worden gebouwd.

05. Huisvesten vergunninghouders
Vorig jaar was sprake van een achterstand bij de Immigratie- en Naturalisatiedienst (IND). In augustus 2020 bleek dat de IND haar achterstand aan het inlopen was. Dat resulteerde in een nieuwe taakstelling van 120 te huisvesten vergunninghouders voor het eerste half jaar van 2021. Deze taakstelling is de hoogste halfjaarlijkse taakstelling sinds 2016. Wij hebben de minister en de provincie Noord-Holland via een brief (2020.05345) op de hoogte gebracht dat wij verwachtten niet te kunnen voldoen aan de nieuwe taakstelling en wij hebben de minister verzocht om een gesprek en extra middelen.

Onze gemeente heeft 183 vergunninghouders gehuisvest en 134 asielzoekers opgevangen. Op zeventien mensen na is de taakstelling gehaald. Zes van die zeventien mensen konden wij in de eerste week van januari in een hotel plaatsen, de laatste elf behoren niet tot de doelgroep van de Hotel- en accommodatieregeling.

Tabel 45 Taakstelling en realisatie huisvesting vergunninghouders

	2018	2019	2020	2021
Achterstand per 1-1	117	20	2	-9
Reguliere taakstelling (jan/juni)	110	52	48	120
Reguliere taakstelling (jul/dec)	93	52	57	98
Subtotaal (achterstand + taakstelling)	320	124	107	209
Gehuisveste vergunninghouders regulier	300	122	116	183
Gehuisveste vergunninghouders Hotel- en accommodatieregeling				9
Resultaat (subtotaal - gehuisveste statushouders)	20	2	-9	17

Vergunninghouders worden zodanig gehuisvest dat zij verder kunnen werken aan integratie. Alleenstaande vergunninghouders worden zoveel mogelijk in alternatieve huisvesting geplaatst. Gezinnen gaan voornamelijk in corporatiewoningen wonen. In Tabel 46 staat het overzicht van het aantal woningen waarin vergunninghouders zijn gehuisvest, waaronder ook de eigen gemeentelijke projecten.

PricewaterhouseCoopers
Accountants N.V.
Uitsluitend voor
identificatiedoeleinden

Tabel 46 Aantal woningen per verhuurder waarin vergunninghouders gehuisvest zijn

Verhuurder	2019	2020	2021
Ymere	25	23	38
Eigen Haard	11	9	8
Overig (DUWO, Woonzorg en commercieel)		1	6
Gemeentelijke projecten: Lutulistraat en Etta Palmstraat	10	22	5
Hotel- en accommodatieregeling			11
Subtotaal	**46**	**55**	**68**
Ymere ten behoeve van doorstroom	26	1	5
Eigen Haard ten behoeve van doorstroom		9	2
Overig ten behoeve van doorstroom		4	8
Subtotaal doorstroom	**26**	**14**	**15**
Totaal aantal woningen	**72**	**69**	**83**

PricewaterhouseCoopers
Accountants N.V.
Uitsluitend voor
identificatiedoeleinden

Specificatie behorend bij de jaarrekening

Wat heeft het gekost?

Tabel 47

Er kunnen afrondingsverschillen optreden. (bedragen × € 1.000; min = nadeel)		Begroting origineel	Begroting gewijzigd	Rekening	Verschil rekening begroting gewijzigd
Wonen		**2021**	**2021**	**2021**	
Voor zowel onze huidige inwoners als voor mensen die in Haarlemmermeer willen gaan wonen, zijn er voldoende woningen die aansluiten bij de woonbehoeften in verschillende levensfasen. De variëteit in woonmilieus sluit daar goed bij aan.	Baten	217	716	349	-367
	Lasten	2.005	2.612	2.057	556
Saldo van baten en lasten (B-L)	**Saldo**	**-1.788**	**-1.896**	**-1.708**	**189**
Reservemutaties	Onttrekking	54	246	166	-80
	Storting	48	48	48	-
Resultaat (Saldo +O-S)	**Saldo**	**-1.782**	**-1.698**	**-1.589**	**109**

Uitsplitsing per beleidsdoel

Beleidsdoel A: Door woonbeleid en woningprogrammering randvoorwaarden scheppen, zodat er voldoende en gedifferentieerd aanbod is van woningen. De woningvoorraad sluit hiermee aan op de behoeften van verschillende doelgroepen.	Lasten	59	148	92	55
	Saldo	**-59**	**-148**	**-92**	**55**
Beleidsdoel B: Door woonbeleid waarborgen van een toegankelijke en toekomstbestendige woningmarkt voor huidige en nieuwe inwoners van Haarlemmermeer.	Baten	217	716	349	-367
	Lasten	1.946	2.465	1.964	501
	Saldo	**-1.729**	**-1.749**	**-1.615**	**133**

Toelichting gewijzigde begroting 2021 - jaarrekening 2021

Beleidsdoel A

Tabel 48

Afwijkingen ten opzichte van de gewijzigde begroting (bedragen × € 1.000; min = nadeel)	
Lasten	
Overig	55
Totaal Lasten	**55**

Beleidsdoel B

Tabel 49

Afwijkingen ten opzichte van de gewijzigde begroting (bedragen × € 1.000; min = nadeel)	
Baten	
Huisvesting kwetsbare doelgroepen	-364
Overig	-3
Totaal Baten	**-367**

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.
Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Lasten

Huisvesting kwetsbare doelgroepen	364
Pilot flexibele opvang statushouders	88
Overig	49
Totaal Lasten	**501**

Baten

Van de rijksbijdrage Huisvesting kwetsbare doelgroepen is € 90.000 besteed. Het resterende bedrag is op de balans onder de overlopende passiva verwerkt en wordt in 2022 besteed.

Lasten

Van de rijksbijdrage van € 455.000 voor huisvesting kwetsbare doelgroepen is € 90.000 besteed. De resterende middelen worden in 2022 ingezet.

Het resterende deel van het incidentele budget voor de pilot flexibele opvang statushouders, waarbij wordt geëxperimenteerd met flexibele opvang en/of huisvestingsoplossingen, zoals het tijdelijk en gemixt huisvesten van verschillende doelgroepen en het aanbieden van opvangoplossingen in de buurt van de gemeente, wordt in 2022 besteed. Voorgesteld wordt het budget over te hevelen naar 2022.

Reserves

Tabel 50

Afwijkingen ten opzichte van de gewijzigde begroting (bedragen × € 1.000; min = nadeel)	Begroting	Werkelijk	Verschil
Onttrekking			
Wonen	246	166	-80
Totaal Onttrekking	**246**	**166**	**-80**
Storting			
Wonen	48	48	0
Totaal Storting	**48**	**48**	**0**

Onttrekkingen

Wonen

Er is minder onttrokken voor de beheerskosten van het pand aan de Etta Palmstraat. Er waren minder aanvragen voor de verhuissubsidie Ymere.

PricewaterhouseCoopers
Accountants N.V.
Uitsluitend voor
identificatiedoeleinden

Kwaliteit fysieke omgeving

lasten in €	72.890
% totale realisatie lasten	14,7%
baten in €	37.606
% totale realisatie baten	7,2%

Portefeuillehouder: Sedee-Schuitemaker, Steffens-van de Water

Maatschappelijk doel:
Een schone, duurzame, hele en veilige openbare ruimte.

(bedragen × € 1.000)	Rekening 2021 baten	% verschil baten t.o.v. begroting	Rekening 2021 lasten	% verschil lasten t.o.v. begroting
Beleidsdoel A: Goed onderhouden openbaar groen en bomen, die bijdragen aan een positieve beleving van de openbare ruimte.	1.804	75%	10.853	-12%
01. Het duurzaam onderhouden van openbaar groen en bomen				
02. Het vergroten van de betrokkenheid van de gebruikers van openbaar groen en bomen				
03. Het duurzaam beheren van de gemeentelijke begraafplaatsen				
Beleidsdoel B: Het sturen van afvalstromen naar maximaal hergebruik.	23.164	0%	18.692	3%
01. Het communiceren met inwoners over hergebruik van grondstoffen en afvalpreventie				
02. Het inzamelen van huishoudelijk afval, grof huishoudelijk afval en gesorteerde grondstoffen				
03. Het bestrijden van zwerfafval				
Beleidsdoel C: Zorgen voor een adequaat beheer in de openbare ruimte van grondwater, hemelwater en afvalwater.	10.985	4%	6.930	-3%
01. Het verstrekken van advies en voorlichting aan inwoners, instellingen en ondernemers over (grond)waterbeleid en klimaatadaptatie				
02. De aanleg en het onderhoud van drainage en de monitoring van grondwater ter verbetering van het grondwaterbeheer				
03. Het klimaatbestendig maken van de leefomgeving voor wat betreft water				
04. Het duurzaam beheren en onderhouden van afvalwaterstelsels en oppervlaktewater (kolken, riolering en gemalen)				
05. Het duurzaam beheren van de watergangen en waterbodembeheer				
Beleidsdoel D: Gemeentelijke wegen, straten en pleinen zijn goed begaanbaar, schoon en veilig.	1.425	24%	26.200	1%
01. Het duurzaam beheren van wegen, straten en pleinen				
02. Het schoonhouden van straten en bestrijden van gladheid				
03. Het duurzaam beheren van de civieltechnische kunstwerken				
04. Het duurzaam beheren van openbare verlichting				
05. Het duurzaam beheren van de Verkeersregelinstallaties (VRI's)				
Beleidsdoel E: Haarlemmermeer biedt een gezond leefklimaat.	227	-6%	10.215	-1%
01. Overdracht bodemtaken in verband met de Omgevingswet				
02. Het saneren van bodemverontreiniging				
03. Het toepassen van een duurzaam bodembeheer				

Verbonden partijen

Beleidsdoel A: De Waterwolf Dienstverlening Buitenruimte BV
Beleidsdoel B: Meerlanden Holding NV
Beleidsdoel C: De Waterwolf Dienstverlening Buitenruimte BV
Beleidsdoel D: Meerlanden Holding NV, De Waterwolf Dienstverlening Buitenruimte BV
Beleidsdoel E: Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied

pwc
PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.
Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Kwaliteit fysieke omgeving

Een schone, duurzame, hele en veilige openbare ruimte.
Onze ambitie voor de fysieke leefomgeving is een schone, duurzame, hele en veilige openbare ruimte. Dit betekent dat wij ernaar streven de kwaliteit van de fysieke leefomgeving op duurzame wijze, meerjarig in stand te houden binnen de kaders van de wettelijke bepalingen. Tevens zorgen wij zoveel mogelijk voor de toegankelijkheid van de fysieke leefomgeving. De manier waarop wij de fysieke leefomgeving onderhouden is opgenomen in het Beheerkwaliteitplan (BKP) en in de beheerplannen voor de Fysieke Leefomgeving. Om onze maatregelen (en de hiervoor ingezette middelen) in de openbare ruimte het meeste effect te laten hebben, zijn een integrale aanpak en een objectieve afweging tussen beschikbare middelen en beoogd effect (slimmer beheren ofwel risico- en effectgestuurd beheer) essentieel. Wij passen duurzaamheid en innovaties toe bij het onderhoudsproces, onder andere door het gebruik van duurzame materialen en het klimaatbestendig maken van het watersysteem en de leefomgeving. Daarnaast streven wij ernaar grondstoffen zoveel mogelijk opnieuw te gebruiken. Het gebruik van de openbare ruimte is niet los te zien van de maatschappelijke context.

Samen met gebruikers van de fysieke leefomgeving zoeken wij naar creatieve en duurzame ideeën om de leefomgeving te blijven verbeteren door deze partijen via participatie te betrekken bij werkzaamheden in de woon-, werk- en leefomgeving en in het groen zelfbeheer waar mogelijk te stimuleren.

pwc
PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.
Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Tabel 51

Kengetallen	2019	2020	2021
Bomen[1]	90.547 stuks	92.144 stuks	94.123 stuks
Groenvlakken (gazon, heesters, hagen, bos-plantsoen, enz.)[2]	11,6 km^2	12,3 km^2	12,8 km^2
Kunstwerken (bruggen, tunnels, kademuur, enz.)[3]	727 stuks	721 stuks	730 stuks
Openbare Verlichting (lichtpunten)	41.777 stuks	43.154 stuks	44.303 stuks
Kabelnet Openbare Verlichting	1.364 km	1.400 km	1.480 km
Meetverdeelkasten Openbare Verlichting	451 stuks	460 stuks	468 stuks
Riolering lengte vrijverval riool	862,4 km	884,1 km	876 km
Riolering lengte mechanisch riool[4]	181.6 km	185,9 km	193,0 km
Verharding (gesloten)	4,0 km^2	4,0 km^2	4,1 km^2
Verharding (open)	4.9 km^2	5,0 km^2	5,1 km^2
Speelplekken	701 stuks	713 stuks	736 stuks
Verkeersregelinstallaties	71 stuks	72 stuks	84 stuks

1 *Bomen in beheer bij de gemeente, inclusief recreatiegebieden, begraafplaatsen, parkmanagement. Het aantal bomen is toegenomen omdat eerder verwijderde bomen zijn vervangen. Hieronder vallen niet: bomen in beheer bij particulieren (met uitzondering van particuliere particuliere monumentale en waardevolle bomen), bomen in beheer bij Rijkswaterstaat, de provincie Noord-Holland, het Recreatieschap Noord-Holland en het hoogheemraadschap van Rijnland.*
2 *Groenvakken in beheer bij de gemeente, inclusief recreatiegebieden, begraafplaatsen, parkmanagement. Hleronder vallen niet: groenvakken in beheer bij particulieren, Rijkswaterstaat, de provincie Noord-Holland, het Recreatieschap Noord-Holland en het hoogheemraadschap van Rijnland.*
3 *Het aantal kunstwerken is inclusief kunstwerken die wij in eigendom hebben, maar die wij door andere partijen laten beheren.*
4 *Dit betreft het areaal exclusief drainage.*

Verbonden partijen

De verbonden partijen voor het programma Kwaliteit Fysieke Omgeving zijn de Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied, Meerlanden Holding NV en De Waterwolf Dienstverlening Buitenruimte BV.

De Waterwolf

De Waterwolf zorgt voor het heel en veilig houden van de openbare ruimte door het uitvoeren van diverse onderhoudswerkzaamheden. Dit omvat het groenonderhoud via beeldbestekken, maar ook het afhandelen van meldingen van gebruikers van de openbare ruimte. Via een integrale raamovereenkomst met De Waterwolf, waarin klein civieltechnisch onderhoud is opgenomen, zetten wij De Waterwolf gebiedsgericht in. Daarnaast verrichten zij het beheer en onderhoud van de gemeentelijke begraafplaatsen, worden de beweegbare bruggen door hen bediend en verzorgen zij de besturing van de pontverbinding tussen Rijsenhout en Aalsmeer.

Meerlanden

Meerlanden voert werkzaamheden uit die vooral betrekking hebben op een schone en veilige openbare ruimte (afvalinzameling, straatreiniging, ongediertebestrijding en zwerfafvalverwijdering). De door Meerlanden uitgevoerde gladheidbestrijding is mede gericht op het veilig kunnen gebruiken van de openbare ruimte. Bij de uitvoering van de werkzaamheden besteedt Meerlanden veel aandacht aan duurzaamheid. Meerlanden wil een toonaangevende bijdrage leveren aan duurzaam afval- en grondstoffenbeheer door het gescheiden inzamelen van grondstoffen en het zo duurzaam mogelijk organiseren van de verwerking ervan, met maximaal hergebruik als doel. Meerlanden hanteert voor de aandeelhoudende gemeenten uniforme tarieven voor afvalverwijdering. Ook voor straatreiniging en gladheidbestrijding werken wij samen met Meerlanden en de deelnemende gemeenten aan uniformering van tarieven. Voor gladheidbestrijding zijn deze al ver uitgewerkt. Voor straatreiniging en zwerfafval vraagt dit nog enige tijd. De verwachting is dat dit medio 2022 wordt afgerond.
Voor de gemeenten Noordwijk, Lisse, Hillegom en Haarlemmermeer zoekt Meerlanden naar een locatie voor een gezamenlijke milieustraat. Door woninguitbreiding staat de capaciteit voor Haarlemmermeer bij de huidige milieustraten onder druk.

Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied

De Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied (OD NZKG) voert de wettelijk verplichte taken ('basistaken') en een aantal aanvullende taken ('plustaken') op het gebied van het omgevingsrecht voor ons, voor zeven andere gemeenten in de regio en voor drie provincies uit. Het gaat in het bijzonder om vergunningverlening, toezicht en handhaving voor de werkvelden bouw, milieu en bodem. De (minimale) kwaliteit van de uitvoering van de taken is wettelijk vastgelegd. Dat is voor ons geregeld in de Verordening kwaliteit vergunningverlening, toezicht en handhaving omgevingsrecht Haarlemmermeer. Ieder jaar spreken wij met de OD NZKG af welke taken zij in dat jaar voor ons gaat uitvoeren. Die afspraken en de begroting van de kosten staan in het Uitvoeringsprogramma. Na afloop van het jaar

PricewaterhouseCoopers
Accountants N.V.
Uitsluitend voor
identificatiedoeleinden

legt de OD NZKG verantwoording aan ons af over de geleverde producten en diensten.

Relevant beleid

- Beheerkwaliteitplan 2009 (B&W 2009.0019558), geactualiseerd in 2017 (2016.0069196)
- Leidraad Duurzame Inrichting Openbare Ruimte (DIOR) 2014 (2014.0004100)
- Actualisering Beheerplannen Fysieke Leefomgeving 2020-2023 (2020.0000724)
- Visie Boombeleid 2015 (2014.0056392)
- Beleid Monumentale en Waardevolle bomen (2020.0002903)
- Kadernota Vervanging en Herplant 2015 (2014.0056392)
- Kadernota Boomveiligheid en Zorgplicht 2015 (2014.0056392)
- Kadernota Beheer en Overlast van bomen 2015 (2015.0053367)
- Beheersverordening gemeentelijke begraafplaatsen Haarlemmermeer (2011) (2011.0035034) en eerste wijziging (2016.0053740)
- Wijzigingsverordening 'Beheersverordening gemeentelijke begraafplaatsen Haarlemmermeer 2011 2e wijziging' (2020.0002677)
- Verordening graf- en begraafrechten 2021 (lijkbezorgingsrechten) (2020.0002299)
- Uitvoeringsregeling Beheersverordening gemeentelijke begraafplaatsen 2016 (2016.0053740)
- Extra inzet zwerfafval 2017-2023 (2016.0069291)
- Afvalstoffenverordening gemeente Haarlemmermeer 2021 (2021.0000178)
- Gladheidsbestrijdingsplan 2017-2020 (2017.0058479)
- Invoering opt-in systeem voor ongeadresseerd reclamedrukwerk (jasticker) (2021.0002294)
- Strategische Samenwerkingsagenda hoogheemraadschap van Rijnland en gemeente Haarlemmermeer 2020-2035 (2021.0001877)
- Gemeentelijk Rioleringsplan Haarlemmermeer 2021-2023 (2020.0002929)
- Programmatische aanpak Energietransitie Haarlemmermeer (2019.0037699)
- Aanpak 'Van afval- naar grondstofinzameling' (2018.0030093)
- Aanpassing Aanpak 'Van afval- naar grondstofinzameling' (2020.0000853)
- Geactualiseerde Nota Bodembeheer en Bodemkwaliteitskaart 2020 (2020.0001031)
- Geactualiseerde Beleidsregel PFAS gemeente Haarlemmermeer 2020 (2020.0000310)
- Verordening kwaliteit vergunningverlening, toezicht en handhaving omgevingsrecht Haarlemmermeer (2016.0018300)
- Natuurvisie Haarlemmermeer 2040 (2021.0000462)
- "Kom in Beweging!"- Speelruimte in de gemeente Haarlemmermeer (2021.0000721).

Beleidsdoel A: Goed onderhouden openbaar groen en bomen, die bijdragen aan een positieve beleving van de openbare ruimte.

Wat hebben we bereikt en wat hebben we daarvoor gedaan?

Openbaar groen en bomen leveren een belangrijke bijdrage aan de kwaliteit van de woon-, werk- en leefomgeving en de beleving hiervan door gebruikers. Daarnaast is groen in de openbare ruimte van belang voor klimaatbestendigheid omdat beplanting en grassen overtollig regenwater kunnen vasthouden. Wij streven ernaar het bestaande areaal veilig en vitaal te houden en te voldoen aan de wettelijke zorgplicht. Tevens streven wij naar een groene en kleurrijke openbare ruimte met een gevarieerd areaal (biodiversiteit), waarbij wij de ecologische waarden beschermen en versterken.

Begraafplaatsen

Met de gemeentelijke begraafplaatsen bieden wij onze inwoners plekken voor het herdenken van dierbaren, maar ook ontmoetingsplaatsen, waar de natuur- en cultuurhistorische waarden van de begraafplaatsen kunnen worden beleefd. Wij streven naar goed onderhouden en goed toegankelijke begraafplaatsen.

Activiteiten

01. Het duurzaam onderhouden van openbaar groen en bomen

02. Het vergroten van de betrokkenheid van de gebruikers van openbaar groen en bomen

03. Het duurzaam beheren van de gemeentelijke begraafplaatsen

Toelichting

01. Het duurzaam onderhouden van openbaar groen en bomen

Wij hebben het openbaar groen en de bomen in een goede conditie gehouden door de juiste onderhoudsmaatregelen toe te passen. Bij diverse bomen hebben we hiervoor bemesting geïnjecteerd en de ondergrondse plantplaats uitgebreid zodat de bomen meer ruimte hebben om te groeien. Wij hebben bomen geïnspecteerd op veiligheid. Uit deze inspectie bleek dat het grootste deel van de bomen in goede conditie

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.
Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

verkeert. Bomen die onveilig waren hebben wij verwijderd. Ook de monumentale en waardevolle bomen zijn overwegend in goede staat. Zeven van de 808 monumentale en waardevolle bomen hebben wij omwille van de veiligheid moeten verwijderen. Wij hebben de biodiversiteit verhoogd door veel locaties waar gras staat minder vaak te maaien. Op enkele locaties zijn bloemrijke kruiden ingezaaid om een diverser en kleuriger beeld te krijgen. Om ons areaal klimaatbestendiger in te richten zijn op enkele locaties wadi's (verlagingen in het veld waarin water kan worden opgevangen) aangelegd en zijn op veel plekken nieuwe bomen geplant die bijdragen aan een betere luchtkwaliteit en schaduw geven om hittestress te beperken. In verband met corona is de boomfeestdag in november georganiseerd in plaats van in maart. Samen met leerlingen van de J.P. Heijeschool zijn bomen geplant langs de Prins Hendriklaan in Hoofddorp. Wij hebben vanuit de Vernieuwing Openbare Ruimte (VOR) bomen en beplanting vervangen. In de paragraaf Onderhoud Kapitaalgoederen gaan wij nader in op het onderhoud en de vervanging van openbaar groen en bomen.

02. Het vergroten van de betrokkenheid van de gebruikers van openbaar groen en bomen
Om de betrokkenheid van inwoners bij het openbaar groen en de bomen te vergroten en de sociale cohesie in een woonwijk te versterken hebben wij het realiseren van buurttuintjes gestimuleerd. Dit maakt ook de buitenruimte klimaatbestendiger door het verwijderen van tegels en geeft tevens een gevarieerder beeld. Op dit moment zijn op 35 adressen ruim 1.000 m^2 aan buurttuintjes en zijn 67 boomspiegels (de grond rondom de stam van de boom) geadopteerd. Op acht bedrijventerreinen verzorgt een parkmanagementorganisatie het onderhoud van het openbare groen. Het bedrijventerrein Schiphol Logistics Park (SLP) is uitgebreid. Wij zijn in overleg getreden om dit nieuwe areaal toe te voegen aan de bestaande parkmanagementovereenkomst met SLP. De parkmanagementorganisaties zorgen samen met de bedrijven voor extra onderhoud van de bedrijventerreinen, bovenop de basiskwaliteit. Daarnaast zijn 22 rotondes geadopteerd door bedrijven die de rotondes onderhouden. In overleg met de Land- en Tuinbouworganisatie (LTO) Nederland en Greenbase zijn in het zuiden van onze gemeente op diverse locaties meer kleurrijke akkerranden gerealiseerd. Wij zijn in gesprek met Rijkswaterstaat (RWS) over meer kruidenrijke grassen langs wegen. Hierdoor ontstaat een kleurrijker beeld en meer biodiversiteit. RWS heeft hier positief op gereageerd en in 2022 overleggen wij met RWS wanneer dit kan worden uitgevoerd.

03. Het duurzaam beheren van de gemeentelijke begraafplaatsen
Wij hebben de begraafplaatsen op niveau A (hoog) van het Beheerkwaliteitplan beheerd, om recht te doen aan deze bijzondere gedenkparken. Vanwege het coronavirus waren publieksactiviteiten maar beperkt mogelijk. Op een grafveld op Meerterpen is ecologisch begraven mogelijk om beter aan te sluiten bij de wensen van overledenen en nabestaanden. Tevens hebben wij onderzocht hoe de kostendekkendheid van de begraafplaatsen verbeterd kan worden. Hierover hebben wij de raad geïnformeerd met onze brief van 17 maart 2021 (kenmerk X.2021.00917). Weliswaar verwachten wij de komende jaren meer ecologische graven op Meerterpen uit te kunnen geven, wat tot extra inkomsten kan leiden, maar de inkomsten aan graf- en begraafrechten van begraafplaats de Wilgenhof lopen verder terug. Hier worden geen nieuwe grafrechten meer uitgegeven en steeds meer grafrechten voor deze begraafplaats worden opgezegd. Per saldo heeft dit een budgettair neutraal effect. Gemiddeld is de kostendekkendheid over de afgelopen jaren 65%. In de Programmabegroting 2022-2025 is voor de kostendekkendheid een percentage geraamd van 68%. Voor de komende jaren achten wij een percentage kostendekkendheid van 70% realistisch.

Beleidsdoel B: Het sturen van afvalstromen naar maximaal hergebruik.

Wat hebben we bereikt en wat hebben we daarvoor gedaan?

Ons doel is een 'circulaire economie' in 2050, waarbij producten en materialen zo lang mogelijk worden gebruikt door afvalpreventie en de vermindering van restafval. Hiervoor dragen wij bij aan de landelijke doelstelling van het programma VANG (Van Afval naar Grondstof) om in 2025 de hoeveelheid huishoudelijk restafval terug te brengen tot maximaal 30 kg per inwoner per jaar. Momenteel verkeren wij in een transitie van afval- naar grondstoffeninzameling. In plaats van grondstoffen te vernietigen door deze als restafval te verbranden, zamelen wij grondstoffen in en zorgen wij ervoor dat deze opnieuw worden gebruikt. Dit betekent een verbetering van het milieu.

PricewaterhouseCoopers
Accountants N.V.
Uitsluitend voor
identificatiedoeleinden

Tabel 52

Programma / Omschrijving	Eenheid	Bron	Metingen 2019	Metingen 2020	Metingen 2021	Prognose 2021
Omvang huishoudelijk restafval	Kg/inwoner	CBS	188	200[1]	185	150
Aantal meldingen illegale stort	stuks	Filemaker/MOB	1.970[2]	2.399[3]	2.321	1.350

1 De toename van de omvang van het huishoudelijk restafval wordt veroorzaakt door corona. 2020 en 2021 Rapportage Meerlanden
2 Het aantal meldingen illegale stort was in 2019 hoger dan de prognose omdat wij meer aandacht besteed hebben aan communicatie over illegale stort.
3 Door de toename van de hoeveelheid huishoudelijk afval als gevolg van de coronamaatregelen is ook het aantal meldingen illegale stort in 2020 en 2021 toegenomen.

Activiteiten
01. Het communiceren met inwoners over hergebruik van grondstoffen en afvalpreventie
02. Het inzamelen van huishoudelijk afval, grof huishoudelijk afval en gesorteerde grondstoffen
03. Het bestrijden van zwerfafval

Toelichting
01. Het communiceren met inwoners over hergebruik van grondstoffen en afvalpreventie
Samen met Meerlanden hebben we verschillende middelen ingezet om inwoners te informeren over de nieuwe manier van afval scheiden, Van Afval- naar Grondstofinzameling (VANG). Hierbij kan gedacht worden aan brieven, de afvalscheidingswijzer, stickers op de containers waarop staat welk afval in de container mag en een animatiefilm. Tevens hebben wij grondstofcoaches ingezet die inwoners informeren en helpen bij het op de juiste manier scheiden van afval. Ook de grootschallige 'Ja-campagne' die eind september van start is gegaan informeert en motiveert inwoners bij VANG. De insteek van de campagne is positief (ja), maar ook realistisch. Hierbij zijn diverse middelen ingezet, ook zichtbaar in de openbare buitenruimte in heel Haarlemmermeer, in bushokjes en op driehoeksborden langs de weg.

02. Het inzamelen van huishoudelijk afval, grof huishoudelijk afval en gesorteerde grondstoffen
Wij hebben de huishoudelijke afvalstoffen ingezameld, waarop de Wet milieubeheer van toepassing is. In september is gestart met de uitrol van VANG in laagbouwwijken. Inmiddels is in zes van de elf wijken (Rijsenhout, Vijfhuizen, Zwaanshoek, Nieuw-Vennep, Badhoevedorp, Zwanenburg en Haarlemmerliede/Spaarndam) een nieuwe manier van afval scheiden uitgerold, die ervoor moet zorgen dat de hoeveelheid restafval vermindert en de hoeveelheid ingezamelde, gesorteerde grondstoffen toeneemt. Hiermee verloopt de uitrol van VANG in laagbouwhuishoudens volgens planning. Voor de uitrol in de eerste vijf hoogbouwwijken is een informatiebrief verspreid met de mogelijkheid om te reageren op het ontwerp aan- en toewijzingsbesluit voor de ondergrondse containers. Ondanks dat deze ontwerpen met veel aandacht en zorg zijn opgesteld, komen er per uitrolwijk gemiddeld 60 zienswijzen binnen. Dit heeft geleid tot een vertraging van twee maanden bij de uitrol van de nieuwe inzamelwijze in hoogbouwwijken. De gevolgen hiervan worden in 2022 bekeken. Om papierverspilling tegen te gaan heeft de raad ingestemd met de invoering van het opt-in systeem (ja-sticker) waardoor ongeadresseerd reclamedrukwerk alleen nog bezorgd mag worden bij inwoners die aangeven dit te willen ontvangen door het plakken van een ja-sticker. Dit systeem wordt na een overgangstermijn van negen maanden in 2022 ingevoerd.

03. Het bestrijden van zwerfafval
De jaarlijkse vergoeding uit het Afvalfonds voor de bestrijding van zwerfafval hebben wij ingezet op basis van de speerpunten bewustwording, preventie, gedragsverandering, schoonmaken en voorlichting en educatie, zoals geformuleerd in de nota 'Extra inzet zwerfafval 2017- 2023'. Wij hebben samengewerkt met inwoners, ondernemers en belangengroepen en deze groepen gefaciliteerd om zelf in de eigen leefomgeving zwerfafval te bestrijden. Wij hebben ons vooral gericht op plaatsen waar regelmatig zwerfafval ligt, zoals winkelcentra, recreatiegebieden en verblijfplaatsen bij wegen. Ook zijn scholen bezocht om voorlichting te geven over zwerfafval en om dit samen aan te pakken. Wij hebben een proef uitgevoerd met gescheiden inzameling van plastic, blik en drinkpakken (PBD) in dertien oranje prullenbakken in winkelgebied Hoofddorp centrum. De uitkomst van deze proef is dat de vervuiling van het PBD te groot is en dat er sprake is van veel voedsel in de openbare prullenbakken, met het risico op plaagdieren en zwerfafval. In 2022 onderzoeken wij hoe dit verbeterd kan worden. Daarnaast hebben wij samen met Nederland Schoon meegewerkt aan een proef op bedrijventerrein Graan voor Visch Zuid. Gekeken is naar de hoeveelheid zwerfafval op het bedrijventerrein en waar dit lag. Met deze informatie is in de proef gekeken welke faciliteiten nodig zijn en hoe de communicatie over voorkomen van zwerfafval kan worden verbeterd. De resultaten van de proef volgen in het eerste kwartaal van 2022. De proef is een onderdeel van een landelijke pilot om een zwerfafvalaanpak voor bedrijventerreinen te

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.
Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

ontwikkelen. Tot slot hebben wij een extern onderzoek laten uitvoeren naar de mogelijkheden om bijplaatsingen bij brengparkjes te verminderen. De aanbevelingen, waaronder drie preventiecampagnes die aansluiten bij de wensen van inwoners, voeren wij uit in 2022.

Beleidsdoel C: Zorgen voor een adequaat beheer in de openbare ruimte van grondwater, hemelwater en afvalwater.

Wat hebben we bereikt en wat hebben we daarvoor gedaan?

Door een adequaat en duurzaam beheer van grond-, hemel- en afvalwater in de openbare ruimte beschermen wij de volksgezondheid, de leefomgeving en het milieu. Hiervoor streven wij naar een robuust, duurzaam en klimaatbestendig watersysteem, met een goede waterkwaliteit. Wij voldoen aan het landelijke Deltaplan Ruimtelijke Adaptatie door onze ambities voor klimaatbestendigheid te verankeren in de Strategische Samenwerkingsagenda met het hoogheemraadschap van Rijnland. De gemeentelijk specifieke uitwerking van deze ambities moet worden geborgd in het nieuw op te stellen klimaatadaptatiebeleid. Daarnaast streven wij naar een duurzaam, goed beheerbaar afvalwaterstelsel, waarbij wateroverlast wordt tegengegaan en wordt voorkomen dat verontreinigd afvalwater in de bodem of in het oppervlaktewater terechtkomt. Door sloten, tochten en vaarten (watergangen) goed te onderhouden houden wij de waterkwaliteit en waterkwantiteit op voldoende niveau.

Tabel 53

			Metingen			Prognose
Programma / Omschrijving	Eenheid	Bron	2019	2020	2021	2021
Aantal meldingen van riooloverlast	Aantal	Meldingen Openbare Buitenruimte	1.607	1.617	1.844	< 1.750

Activiteiten

01. Het verstrekken van advies en voorlichting aan inwoners, instellingen en ondernemers over (grond)waterbeleid en klimaatadaptatie
02. De aanleg en het onderhoud van drainage en de monitoring van grondwater ter verbetering van het grondwaterbeheer
03. Het klimaatbestendig maken van de leefomgeving voor wat betreft water
04. Het duurzaam beheren en onderhouden van afvalwaterstelsels en oppervlaktewater (kolken, riolering en gemalen)
05. Het duurzaam beheren van de watergangen en waterbodembeheer

Toelichting

01. Het verstrekken van advies en voorlichting aan inwoners, instellingen en ondernemers over (grond)waterbeleid en klimaatadaptie
Wij hebben inwoners en ondernemers regelmatig over specifieke waterthema's geinformeerd via folders, de verschillende (sociale) media en de gemeentelijke website. Ons doel was deze partijen bewust te maken, zodat zij ook zelf bijdragen aan klimaatbestendigheid en het voorkomen van wateroverlast. Hiervoor werkten wij samen met het hoogheemraadschap van Rijnland en NMCX Centrum voor Duurzaamheid in het samenwerkingsinitiatief 'Haarlemmermeer Waterproof'.
Samen met NMCX is bijvoorbeeld een Haka-Tegelwipwedstrijd (tuintegel eruit, plant erin) gehouden, waaraan inwoners van verschillende kernen hebben meegedaan. Het doel van de wedstrijd was bewustwording met betrekking tot klimaatadaptatie en biodiversiteit. Helaas was de animo gering. De wedstrijd is gewonnen door de deelnemers in de regio Goudriaanstraat in Nieuw-Vennep. Haarlemmermeer is geëindigd op de 46ste plaats. Er zijn in totaal circa 7.800 tegels verwijderd. Alle ingeleverde tegels worden gerecycled tot een nieuw betonproduct.

02. De aanleg en het onderhoud van drainage en de monitoring van grondwater ter verbetering van het grondwaterbeheer
Wij hebben de aanleg van drainage in Kinheim en Seevank in Zwanenburg afgerond. In 2022 vindt de nazorg van het project plaats. Voorts hebben wij gewerkt aan de aanleg van drainage in Linquenda D en E in Nieuw-Vennep. Ook deze projecten zijn dit jaar afgerond. Het gemeentebreed grondwatermeetnet, waarmee wij in stedelijk gebied de grondwaterstand monitoren, is vanaf begin december operationeel.

03. Het klimaatbestendig maken van de leefomgeving voor wat betreft water
Wij hebben de maatregelen uit het uitvoeringsprogramma 2021-2022 van de Strategische Samenwerkingsagenda (SSA) met het hoogheemraadschap van Rijnland uitgevoerd. Deze maatregelen dragen bij aan een klimaatbestendig watersysteem en klimaatadaptatie door bijvoorbeeld meer ruimte te geven aan water, anders om te gaan met hemel- en afvalwater en meer waterberging te

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.
Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

creëren door flexibele waterpeilen. Het project om meer oppervlaktewater te creëren en natuurvriendelijke oevers aan te leggen in Badhoevedorp na afloop van het verplaatsen van de A9 is afgerond.
Met het hoogheemraadschap hebben wij ons ingezet voor veilige dijken, zij zijn op dit onderwerp de verantwoordelijke partij. Wij hebben de SSA met het hoogheemraadschap geactualiseerd, waarbij meer nadruk is gelegd op klimaatadaptatie. Wij zijn verantwoordelijk voor specifieke normen op het gebied van wateroverlast, hitte en droogte. Wij hebben deze onderwerpen uitgewerkt in het klimaatadaptatiebeleid dat in het eerste kwartaal van 2022 wordt aangeboden aan de raad. De uitvoering wordt betrokken bij het onderhoud van de openbare ruimte.
Bij integrale vervangingsprojecten, maar ook bij nieuwbouw, hebben wij het openbaar gebied zo veel mogelijk klimaatbestendig ingericht. Bijvoorbeeld het aanbrengen van meer berging voor hemelwater in de openbare ruimte om bij hevige regenbuien overmatige overlast voor woningen en vitale infrastructuur te beperken.

04. Het duurzaam beheren en onderhouden van afvalwaterstelsels en oppervlaktewater (kolken, riolering en gemalen)
We hebben onze stelsels die vallen onder de gemeentelijke watertaken (afval- hemel- en grondwater) onderhouden en waar nodig verbeterd. Dit vond plaats op basis van het in 2020 geactualiseerde Gemeentelijk Rioleringsplan (GRP) 2021-2023. Om invulling te geven aan de afspraken uit het Nationaal Bestuursakkoord Water over samenwerking en om kennis te bundelen nemen wij deel aan het regionale samenwerkingsverband Kennemerland. Hierin zijn, naast Haarlemmermeer, de gemeenten Bloemendaal, Haarlem, Heemstede, Hillegom, Velsen en Zandvoort, het hoogheemraadschap van Rijnland en de drinkwaterleverancier PWN vertegenwoordigd. In de paragraaf Onderhoud kapitaalgoederen gaan wij nader in op het onderhoud en het vervangen van riolering.

05. Het duurzaam beheren van de watergangen en waterbodembeheer
Wij hebben het dagelijks onderhoud van de watergangen buiten de bebouwde kom uitgevoerd op basis van de legger en de keur (beleidsregels) van het hoogheemraadschap van Rijnland. Hierbij hebben wij gebaggerd en hebben wij de beschoeiing hersteld om de doorstroming van de watergangen te verbeteren. Wij hebben het onderhoud van gemeentelijke sloten en vaarten gecombineerd met onderhoud door het hoogheemraadschap van Rijnland om kosten te besparen. Ook is een begin gemaakt met de inventarisatie van te repareren beschoeiingen bij inwoners waarvoor de gemeente verantwoordelijk is voor het beheer en onderhoud. Het resultaat van deze inventarisatie zal in het derde kwartaal van 2022 bekend zijn. In de paragraaf Onderhoud kapitaalgoederen gaan wij nader in op het onderhoud en het vernieuwen van watergangen.

Beleidsdoel D: Gemeentelijke wegen, straten en pleinen zijn goed begaanbaar, schoon en veilig.

Wat hebben we bereikt en wat hebben we daarvoor gedaan?
Voor gemeentelijke wegen, straten en pleinen streven wij ernaar dat deze goed begaanbaar, schoon, heel en veilig zijn. Hieronder vallen ook civieltechnische kunstwerken, openbare verlichting en verkeersregelinstallaties (VRI's). Daarnaast verduurzamen wij deze onderdelen verder door het gebruik van duurzame materialen en het toepassen van energiebesparende, innovatieve technieken en werkwijzen die leiden tot een CO_2- reductie. Goed begaanbare wegen betekent ook het toepassen van gladheidbestrijding in de winter. Hierbij zoeken wij naar een evenwicht tussen kwaliteit, veiligheid en kosten, waarbij het zoutgebruik en de belasting van het milieu door zout zoveel mogelijk worden beperkt.

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.
Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Tabel 54

Programma / Omschrijving	Eenheid	Bron	Metingen[1] 2016	2018	2020	Streefwaarden/prognose 2020	2022	2024
Kwaliteit van alle verharding, CROW normering	% voldoende/ matig[2]	GisiB	77%	77%	75%	>74%	>79%	>80%
Kwaliteit van gesloten verharding (asfaltwegen), CROW normering	% voldoende/ matig	GisiB	86%	91%	90%	>85%	>90%	>90%
Kwaliteit van open verharding (kllinkerverharding, trottoirs, CROW normering	% voldoende/ matig	GisiB	68%	66%	63%	>66%	>69%	>72%

1 *Metingen vinden tweejaarlijks plaats.*
2 *Matig betekent dat de staat van het wegdek nog niet onvoldoende is, maar dat de verwachting is dat binnen drie tot vijf jaar onderhoud nodig is*

Activiteiten

01. Het duurzaam beheren van wegen, straten en pleinen
02. Het schoonhouden van straten en bestrijden van gladheid
03. Het duurzaam beheren van de civieltechnische kunstwerken
04. Het duurzaam beheren van openbare verlichting
05. Het duurzaam beheren van de Verkeersregelinstallaties (VRI's)

Toelichting

01. Het duurzaam beheren van wegen, straten en pleinen
Uit de meest recente inspectiegegevens uit 2020 bleek dat 23% van het totale areaal verhardingen van onvoldoende kwaliteit was. Dit betreft vooral open verhardingen. Voor het wegwerken van achterstallig onderhoud dat een relatie heeft met veiligheid en kapitaalvernietiging in de periode 2020 tot en met 2023 hebben wij bij de Jaarstukken 2019 een voorziening achterstallig onderhoud verhardingen ingesteld. Tevens hebben wij in de onderhoudsprogrammering en bij de vernieuwingen van verhardingen de nadruk gelegd op het inlopen van achterstalligheid. Dit heeft ertoe geleid dat wij eind van dit jaar bijna de helft van de achterstalligheid, die in de voorziening is opgenomen en die te maken heeft met veiligheid en kapitaalvernietiging, hebben weggewerkt.
In de onderhoudscontracten en bij aanbestedingen van reconstructies waren de vermindering van CO_2 -uitstoot en levensduur verlengende en onderhoudskosten besparende maatregelen onze uitgangspunten. De vernieuwing van verhardingen heeft plaatsgevonden uit de Vernieuwing Openbare Ruimte (VOR). In de paragraaf Onderhoud kapitaalgoederen gaan wij nader in op het onderhoud en het vernieuwen van verhardingen.

02. Het schoonhouden van straten en bestrijden van gladheid
Wij hebben straten grotendeels schoongehouden op beeldkwaliteit. Over het algemeen kon worden voldaan aan de gevraagde kwaliteit, met uitzondering van enkele onderdelen (legen prullenbakken in centrumgebieden en hoofdinfrastructuur, klein zwerfafval op verhardingen en onkruid in halfverhardingen, zoals grind, gravel of houtsnippers). Voor het legen van prullenbakken zijn aanpassingen afgesproken met Meerlanden. De toegenomen hoeveelheid klein zwerfafval had te maken met de coronapandemie. Onkruidbeheer op halfverharding is arbeidsintensief. Voor 2021 hebben wij een vaste frequentie van schoonhouden gehanteerd. Aan het eind van de herfst is een aanvullende ronde uitgevoerd. Meerlanden gaat op basis van deze informatie voor 2022 een voorstel doen om de onkruidbeheersing op halfverharding te optimaliseren.
Samen met Meerlanden hebben wij meegewerkt aan een onderzoek van de NVRD (Nederlandse Vereniging van Reinigingsdiensten) naar de huidige stand van zaken van chemievrij onkruidbeheer op verhardingen. Het onderzoek liet zien dat er landelijk geen algemeen passende oplossing is voor alle situaties. De plaatselijke omstandigheden bepalen welke maatregelen het beste ingezet kunnen worden. Met de opgedane ervaring en de NVRD-rapportage optimaliseren wij de aanpak.

De gladheidbestrijding is grotendeels goed verlopen. De bestrijding van gladheid op fietspaden bij sneeuwval blijft onze aandacht houden. Samen met Meerlanden hebben wij bekeken hoe wij dit kunnen optimaliseren. Vooral intensiever borstelen lijkt een geschikte maatregel om de kwaliteit te verbeteren. In de dagen na 5 februari is veel sneeuw gevallen met daarbij een harde wind. Door ver- en opwaaiing van sneeuw is toen veel inzet nodig geweest. Een deel van de Noordelijke Randweg in Nieuw-Vennep was

pwc PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

tijdelijk afgezet in verband met het ontstaan van sneeuwduinen op de weg. Voor de gladheidbestrijding maken wij geen gebruik meer van biologisch zout omdat dit niet de gewenste eigenschappen bleek te hebben voor de inzet als strooizout.

03. Het duurzaam beheren van de civieltechnische kunstwerken
Wij hebben eind 2020 een raamcontract voor regulier planmatig onderhoud aanbesteed. Vanuit dit raamcontract hebben wij onderhoudswerkzaamheden laten uitvoeren om de levensduur van de civieltechnische kunstwerken te garanderen en eventueel te verlengen. Waar mogelijk hebben wij kunstwerken verduurzaamd door bijvoorbeeld composiet dekdelen toe te passen. In 2021 hebben wij ook een aantal kunstwerken vanuit de VOR vernieuwd. In de paragraaf Onderhoud kapitaalgoederen gaan wij nader in op het onderhoud en de vernieuwing van kunstwerken.

04. Het duurzaam beheren van openbare verlichting (OVL)
Wij hebben een onderzoek gedaan naar slimme armaturen. Vanwege de resultaten van het onderzoek passen wij deze niet meer toe. De armaturen leveren door hoge investeringen, jaarlijkse abonnementskosten en de geringe energiebesparing geen voordelen op in de praktijk. Ook het toepassen van dynamisch dimmen en gelijkspanning levert geen voordelen op. Wij zijn gestart met het onderzoek naar slimme OVL-kasten, die een defect automatisch melden. De resultaten van dit onderzoek volgen in 2022. De pilot solarverlichting voeren wij in 2022 uit, vanwege de combinatie met het vervangen van de verhardingen op de Spaarndammerdijk. In 2021 vernieuwen wij OVL vanuit de VOR. In de paragraaf Onderhoud kapitaalgoederen gaan wij nader in op het onderhoud en de vernieuwing van de OVL.

05. Het duurzaam beheren van de Verkeersregelinstallaties (VRI's)
Om de doorstroming van het verkeer te verbeteren en de uitstoot van CO_2 te beperken hebben wij innovatieve technieken toegepast, zoals wachttijdvoorspellers en thermische camera's voor het langzaam verkeer en aftellers voor het autoverkeer. Daarnaast hebben wij samen met de provincie Noord-Holland en omliggende gemeenten gewerkt aan het landelijke programma 'Slimme en Duurzame Mobiliteit'. Binnen dit programma worden intelligente VRI's (iVRI's) toegepast, die voertuigen herkennen en inspelen op de actuele verkeersdrukte. In de paragraaf Onderhoud kapitaalgoederen gaan wij nader in op het onderhoud en de vernieuwing van de VRI's.

Beleidsdoel E: Haarlemmermeer biedt een gezond leefklimaat.

Wat hebben we bereikt en wat hebben we daarvoor gedaan?

Wij streven naar een gezond leefklimaat voor onze inwoners. Milieubeheer, bodembescherming en bodembeheer dragen hieraan bij. Wij willen de kwaliteit van de bodem behouden en deze waar mogelijk verbeteren.

In 2020 zijn op enkele locaties veel meldingen van bewoners ontvangen van overlastgevende mieren. Wij hebben dit in 2021 onderzocht en het bleek te gaan om de zeer invasieve exoot, het mediterraan draaigatje (*Tapinoma nigerrimum* complex). Aangezien het mediterraan draaigatje goed in staat is diens leefgebied te vergroten en via de openbare ruimte overlast te veroorzaken bij inwoners, is het Kennis- en Adviescentrum Dierplagen (KAD) ingeschakeld om een inventarisatie uit te voeren op de locaties Graan voor Visch in Hoofddorp en Stuurboord/Loefzijde in Rijsenhout. Vanwege risico's op het gebied van milieu, volksgezondheid en financiële aspecten is, op basis van deze inventarisaties, behandeling nodig. Het KAD heeft een beheersplan opgesteld op basis waarvan in 2022 maatregelen zullen worden genomen.

Activiteiten
01. Overdracht bodemtaken in verband met de Omgevingswet
02. Het saneren van bodemverontreiniging
03. Het toepassen van een duurzaam bodembeheer

Toelichting
01. Overdracht bodemtaken in verband met de Omgevingswet
Bij de inwerkingtreding van de Omgevingswet en de aanvullingswet bodem worden de provinciale bodemtaken met betrekking tot bodemsaneringen overgedragen aan de gemeenten. In onderlinge afstemming met de provincie en de OD NZKG zijn lijsten met bodemlocaties opgesteld die onder verantwoordelijkheid van de gemeente komen en locaties waar de provincie nog verantwoordelijk is voor de sanering of de nazorg. Doordat de invoering van de Omgevingswet is uitgesteld tot 1 januari 2023 zijn deze lijsten nog niet definitief vastgesteld. Samen met de andere gemeenten binnen de regio van de OD NZKG, de waterschappen, de provincie en de OD NZKG is

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.
Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

gewerkt aan een zoveel mogelijk uniform bodembeleid dat na inwerkingtreding van de Omgevingswet wordt vastgesteld.

02. Het saneren van bodemverontreiniging
Wij hebben verontreinigde grond gesaneerd op locaties waar wij werkzaamheden hebben uitgevoerd. In verband met de afronding van recreatiegebied de Boseilanden is een loodverontreiniging afkomstig van een voormalige kleiduivenschietvereniging gesaneerd. Ter plaatse van de voormalige gemeentewerf in Halfweg is voor de bouw van de toekomstige woonwijk Sectorpark een bodemsanering uitgevoerd van met name asbest. Aan de Spaarnwouderweg bij bedrijventerrein De Liede in Vijfhuizen en de Schipholweg in Badhoevedorp zijn in verband met herinrichtingswerkzaamheden bodemsaneringen uitgevoerd van de verontreinigde bermen .
Aan de IJtochtkade in Zwanenburg hebben wij de bodemsanering voortgezet. De fase van de actieve sanering kon nog niet worden afgerond, omdat er naast de te saneren oplosmiddelen ook grote hoeveelheden minerale oliën aanwezig zijn.

03. Het toepassen van een duurzaam bodembeheer
Wij hebben duurzaam bodembeheer toegepast door het behouden en verbeteren van de kwaliteit van de bodem en door hergebruik van grond. De in de gemeente vrijkomende grond is zoveel mogelijk hergebruikt binnen de eigen projecten, zoals de landschapsheuvel Veldpost in Badhoevedorp en het bedrijventerrein De Liede.

pwc
PricewaterhouseCoopers
Accountants N.V.
Uitsluitend voor
identificatiedoeleinden

Specificatie behorend bij de jaarrekening

Wat heeft het gekost?

Tabel 55

Er kunnen afrondingsverschillen optreden. (bedragen × € 1.000; min = nadeel)		Begroting origineel	Begroting gewijzigd	Rekening	Verschil rekening begroting gewijzigd
Kwaliteit fysieke omgeving		**2021**	**2021**	**2021**	
Een schone, duurzame, hele en veilige openbare ruimte.	Baten	33.013	36.129	37.606	1.476
	Lasten	68.395	72.346	72.890	-544
Saldo van baten en lasten (B-L)	**Saldo**	**-35.382**	**-36.216**	**-35.284**	**932**
Reservemutaties	Onttrekking	423	271	270	-0
	Storting	20	-	-	-
Resultaat (Saldo +O-S)	**Saldo**	**-34.979**	**-35.946**	**-35.014**	**932**

Uitsplitsing per beleidsdoel

Beleidsdoel A: Goed onderhouden openbaar groen en bomen, die bijdragen aan een positieve beleving van de openbare ruimte.	Baten	791	1.028	1.804	775
	Lasten	9.104	9.731	10.853	-1.123
	Saldo	**-8.313**	**-8.702**	**-9.049**	**-347**
Beleidsdoel B: Het sturen van afvalstromen naar maximaal hergebruik.	Baten	20.789	23.104	23.164	60
	Lasten	17.223	19.215	18.692	523
	Saldo	**3.566**	**3.889**	**4.472**	**584**
Beleidsdoel C: Zorgen voor een adequaat beheer in de openbare ruimte van grondwater, hemelwater en afvalwater.	Baten	10.633	10.610	10.985	376
	Lasten	6.895	6.707	6.930	-223
	Saldo	**3.738**	**3.903**	**4.055**	**152**
Beleidsdoel D: Gemeentelijke wegen, straten en pleinen zijn goed begaanbaar, schoon en veilig.	Baten	759	1.145	1.425	280
	Lasten	24.967	26.544	26.200	345
	Saldo	**-24.208**	**-25.399**	**-24.774**	**624**
Beleidsdoel E: Haarlemmermeer biedt een gezond leefklimaat.	Baten	42	242	227	-15
	Lasten	10.207	10.149	10.215	-66
	Saldo	**-10.165**	**-9.907**	**-9.988**	**-81**

Toelichting gewijzigde begroting 2021 - jaarrekening 2021

Beleidsdoel A

Tabel 56

Afwijkingen ten opzichte van de gewijzigde begroting (bedragen × € 1.000; min = nadeel)	
Baten	
Bermen en watergangen	748
Overig	27
Totaal Baten	**775**

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.
Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Lasten

Bermen en watergangen	-748
Groenonderhoud	-236
Begraven	-100
Overig	-39
Totaal Lasten	**-1.123**

Baten

De bijdrage van hoogheemraadschap van Rijnland op basis van de samenwerkingsovereenkomst voor het gezamenlijke onderhoud van bermen en watergangen wordt vanaf deze jaarrekening niet langer gesaldeerd met de lasten. Zowel de baten als lasten worden afzonderlijk inzichtelijk gemaakt. Dit is conform de voorschriften in het BBV. De begroting was hier nog niet op aangepast. Zie ook de toelichting op de lasten.

Lasten

De kosten die vergoed worden door hoogheemraadschap van Rijnland voor het gezamenlijk onderhoud van bermen en watergangen zijn niet in de begroting opgenomen. We verantwoorden deze kosten vanaf deze jaarrekening apart, zie ook de baten.

Uit veiligheidsinspecties is gebleken dat het kwaliteitsniveau van circa 5% van de bomen is verminderd van niveau 'goed' naar niveau 'matig'. Om de bomen veilig te houden hebben wij meer snoeionderhoud moeten doen bij diverse bomen verspreid over de gemeente. Dit heeft geleid tot een overschrijding van het onderhoudsbudget. Aangezien de hogere kosten structureel zijn vragen wij dit budget aan bij de Voorjaarsrapportage 2022.

Voor het onderhoud van begraafplaatsen hebben wij extra kosten gemaakt voor herbegravingen naar aanleiding van het sluiten van begraafplaats De Wilgenhof en het bovengronds ruimen van grafstenen van graven op deze begraafplaats waarvan de grafrechten zijn verlopen. De kosten van herbegravingen van De Wilgenhof zijn niet in de begroting opgenomen, maar worden achteraf verantwoord. Daarnaast zijn extra kosten gemaakt voor het onderhoud van gemeentelijk vastgoed op de begraafplaatsen en voor extra maatregelen als gevolg van de coronacrisis, zoals extra schoonhouden van alle onderkomens en openbare toiletten op de begraafplaatsen.

Beleidsdoel B

Tabel 57

Afwijkingen ten opzichte van de gewijzigde begroting (bedragen × € 1.000; min = nadeel)

Baten

Voorziening Tariefsegalisatie afvalstoffenheffing	230
Vergoeding Nedvang	-133
Overig	-37
Totaal Baten	**60**

Lasten

Voorziening Tariefsegalisatie afvalstoffenheffing	969
Project Vang	-230
Huishoudelijk afval	-202
Overig	-14
Totaal Lasten	**523**

Baten

Voor het project VANG is de onttrekking aan de voorziening hoger omdat er meer kosten in het boekjaar 2021 zijn verantwoord op basis van ontvangen facturen van Meerlanden.

Als gevolg van een lager inzamelresultaat is de vergoeding van Nedvang voor het gescheiden inzamelen van kunststofafval lager.

pwc PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Lasten

Bij de reguliere inzameling van huishoudelijk afval is sprake van een positief saldo. Bij de Najaarsrapportage 2021 was ingeschat dat er € 1.451.900 in de voorziening gestort zou kunnen worden. Dat bedrag is uiteindelijk lager, vanwege lagere inkomsten van Nedvang, hogere kosten van afvalinzameling en -verwerking door Meerlanden en een begroot tekort dat ten laste van de algemene middelen zou komen en in de realisatie gedekt kan worden door de hogere inkomsten die geraamd zijn bij de Najaarsrapportage 2021.

Voor het project VANG zijn er meer kosten in het boekjaar 2021 verantwoord op basis van ontvangen facturen van Meerlanden.

Meerlanden heeft in 2020 extra kosten moeten maken voor het verwijderen van verkeerd aangeboden (huishoudelijk) afval. Vanwege de coronamaatregelen is het aantal bijplaatsingen toegenomen. De afwikkeling daarvan heeft in 2021 plaatsgevonden.

Beleidsdoel C

Tabel 58

Afwijkingen ten opzichte van de gewijzigde begroting (bedragen × € 1.000; min = nadeel)

Baten	
Voorziening Tariefsegalisatie rioolheffing	351
Overig	25
Totaal Baten	**376**
Lasten	
Riolering en kolken onderhoud	-211
Overig	-12
Totaal Lasten	**-223**

Baten

De mutatie op de voorziening Tariefsegalisatie rioolheffing (onttrekking of storting) wordt aan het einde van het jaar bepaald door de relatie tussen de inkomsten en uitgaven te leggen. De gerealiseerde baten en lasten hebben uiteindelijk geleid tot een hogere onttrekking.

Lasten

Een toename van de meldingen op het gebied van riolering en kolken, die verholpen moesten worden vanuit het oogpunt van overlast of veiligheid, heeft geleid tot een overschrijding van het budget.

Beleidsdoel D

Tabel 59

Afwijkingen ten opzichte van de gewijzigde begroting (bedragen × € 1.000; min = nadeel)

Baten	
Kabelexploitanten en nutsbedrijven	214
Schades objecten openbare ruimte	82
Overig	-16
Totaal Baten	**280**

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.
Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Lasten

Onderhoud verhardingen	238
Verkeersregelinstallaties	237
Straatreiniging	-229
Verwijderen graffiti	60
Openbare verlichting	44
Overig	-5
Totaal Lasten	**345**

Baten

Wij hebben in 2021 meer ontvangen van kabelexploitanten en nutsbedrijven voor de (extra) kosten van straatwerk die werden gemaakt voor deze exploitanten.

Er is sprake van schades aan door ons beheerde objecten in de openbare ruimte. Inkomsten en uitgaven met betrekking tot schades lopen van jaar tot jaar uiteen, afhankelijk van het aantal veroorzaakte en verhaalbare schades. Door de verzekeraars is dit jaar meer aan schadeclaims uitgekeerd die vooral betrekking hadden op openbare verlichting.

Lasten

De uitvoering van het onderhoud van verhardingen is bij een aantal projecten gedeeltelijk doorgeschoven naar 2022. Zo zijn werkzaamheden in de Parkietstraat in Badhoevedorp en op het Emmaplein in Halfweg vertraagd vanwege onvoldoende personele capaciteit. Bij het Emmaplein is ook sprake van een langer participatietraject. Bij de Stationsweg in Hoofddorp zijn de werkzaamheden van nutsbedrijven uitgelopen.

De ingebruikname van de nieuwe verkeerscentrale van de Dynamische Route Informatiepanelen (DRIP's) is uitgesteld naar 2022 vanwege verontreinigde grond, noodzakelijke specifieke grondmetingen en vertraging in het vergunningstraject. Daarnaast vielen, door de vervanging van oude verkeersregelinstallaties (VRI's) door energiebesparende VRI's, de energiekosten lager uit. Ook zijn VRI's minder geschilderd door uitstel van de aanbesteding van het nieuwe onderhoudscontract hiervoor vanwege de voorgenomen ombuigingen met ingang van 2023 in verband met het financiële meerjarenbeeld.

De kosten voor straatreiniging vielen hoger uit vanwege onvoorziene reinigingswerkzaamheden als gevolg van ongevallen (olie en glas op het wegdek) of andere vervuiling van de weg (bijvoorbeeld klei). Deze uitgaven worden niet vooraf begroot, maar worden achteraf verantwoord op basis van de werkelijke uitgaven. Daarnaast zijn extra kosten gemaakt voor het beheer van prullenbakken in 2020, waarvan wij de afrekening in 2021 ontvingen. Tevens zijn extra kosten gemaakt voor onkruidbestrijding op verharde taluds, die niet in de overeenkomst waren opgenomen. Een klein deel van het nadeel heeft te maken met kosten voor het traject dat wij met Meerlanden en andere gemeenten doorlopen om de dienstverlening te uniformeren.

Alle gemeentelijke objecten worden vrij van graffiti gehouden. Dit jaar is sprake van een lager aantal graffiti afbeeldingen welke verwijderd zijn.

Het uitvoeren van de groepsremplace (het grootschalig vervangen van ouderwetse lampen) wordt steeds minder. Dit komt omdat we als gemeente grootschalig LED-armaturen ophangen en de ouderwetse lampen geleidelijk vervallen.

Het beschikbare budget voor de groepsremplace wordt in een volgend P&C-product naar beneden bijgesteld

Beleidsdoel E

Tabel 60

Afwijkingen ten opzichte van de gewijzigde begroting (bedragen × € 1.000; min = nadeel)

Baten

Overig	-15
Totaal Baten	**-15**

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.
Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Lasten	
Overig	-66
Totaal Lasten	**-66**

Reserves

Tabel 61

Afwijkingen ten opzichte van de gewijzigde begroting (bedragen × € 1.000; min = nadeel)	Begroting	Werkelijk	Verschil
Onttrekking			
Calatravabruggen	139	139	0
Leidraad inrichting openbare ruimte (LIOR)	132	131	0
Totaal Onttrekking	**271**	**270**	**0**

PricewaterhouseCoopers
Accountants N.V.
Uitsluitend voor
identificatiedoeleinden

Economische zaken

lasten in €	8.846
% totale realisatie lasten	1,8%
baten in €	5.276
% totale realisatie baten	1,0%

Portefeuillehouder: Nobel, Rip, Ruigrok, Sedee-Schuitemaker, Steffens-van de Water

Maatschappelijk doel:

De gemeente Haarlemmermeer streeft naar een toekomstbestendige economische groei op zowel lokaal als regionaal niveau met inachtneming van de kwaliteit van de leefomgeving.

(bedragen × € 1.000)	Rekening 2021 baten	% verschil baten t.o.v. begroting	Rekening 2021 lasten	% verschil lasten t.o.v. begroting
Beleidsdoel A: Haarlemmermeer is een aantrekkelijke, toekomstbestendige en veilige vestigingsplaats voor kleine en (middel)grote ondernemingen.	**5.276**	**1%**	**7.309**	**2%**
01. Het ondersteunen, faciliteren en stimuleren van het startend ondernemerschap en Midden- en Klein Bedrijf (MKB) om zich krachtig te ontwikkelen en te innoveren				
02. Het ondersteunen, faciliteren en stimuleren van de agrarische sector in de omslag naar duurzame en sterke landbouw				
03. Invulling geven aan korte en lange termijn arbeidsmarktbeleid				
04. Verbeteren kwaliteit werklocaties en de aansluiting van het aanbod op de veranderde vraag				
05. Het ondersteunen en faciliteren van ontwikkelingen in het aanbod commerciële voorzieningen				
06. Economische research en gegevensbeheer				
07. Beheren en onderhouden van vastgoed niet voor de openbare dienst bestemd				
Beleidsdoel B: Het versterken van onze strategische positie door samenwerking in de regio, met een focus op de logistiek, kennisintensieve en (inter)nationale dienstensectoren en op de maatschappelijke inpassing van de luchtvaart.	**-**	**-**	**1.537**	**6%**
01. Het sturen op een kwalitatief sterke regionale hotelmarkt				
02. Een leidende rol spelen binnen de regionale logistieke sector				
03. Het stimuleren van regionale en Europese samenwerking in de transitie naar een circulaire economie				
04. Economische Agenda Amstelland-Meerlanden				
05. Het actualiseren van de Plabeka-afspraken				
06. Gezamenlijke internationale marketing en acquisitie				
07. Het regionaal monitoren van commerciële voorzieningen				
08. Het positief ontwikkelen van de verwevenheid tussen luchthaven en samenleving				

Verbonden partijen

Beleidsdoel A:

Beleidsdoel B: Schiphol Area Development Company (SADC)

PricewaterhouseCoopers
Accountants N.V.
Uitsluitend voor
identificatiedoeleinden

Economische zaken

De gemeente Haarlemmermeer streeft naar een duurzame economische groei op zowel lokaal als regionaal niveau met inachtneming van de kwaliteit van de leefomgeving.
Haarlemmermeer maakt onderdeel uit van de sterkste economische regio van Nederland. Haarlemmermeer ziet zich geplaatst voor belangrijke ontwikkelingen. Politieke, economische, technologische en maatschappelijke veranderingen volgen elkaar in rap tempo op, zowel op internationaal, nationaal als lokaal niveau. De manier van denken en handelen van de gehele samenleving wordt hierdoor beïnvloed. Het verkennen, herkennen en erkennen van de trends en ontwikkelingen waar Haarlemmermeer mee te maken heeft, vergroot ons omgevingsbewustzijn. Hierdoor zijn we beter in staat om richting te geven aan onze rol en de ruimte voor ons handelen in te vullen.

Coronacrisis
Het afgelopen jaar groeide de Haarlemmermeerse economie met name in het tweede en derde kwartaal sterk ten opzichte van vorig jaar (+17% in beide perioden). Niettemin bleef de economische groei ten opzichte van pre-corona niveaus nog wel achter op andere gemeenten.

De oorzaak hiervoor kan gevonden worden in het relatief grote aandeel van de luchtvaart, aan de luchtvaart gerelateerde bedrijvigheid, de hotels en de horeca in onze economie. Deze sectoren zijn ook het afgelopen jaar sterk getroffen door alle coronamaatregelen waardoor ze niet op pre-corona niveaus konden opereren. Ondanks dat de economie het afgelopen jaar pre-corona niveaus nog niet bereikte, hebben de nationale steunmaatregelen ervoor gezorgd dat een grote faillissementsgolf en een sterke toename van de werkloosheid zijn uitgebleven.

pwc
PricewaterhouseCoopers
Accountants N.V.
Uitsluitend voor
identificatiedoeleinden

Tabel 62

Programma / Omschrijving	Eenheid	Indicator	Bron	Metingen 2018	2019	2020	2021	Streefwaarde 2021
Functiemenging	%	BBV	Waarstaatjegemeente.nl	69,7	70,0	71,0	n.b.	70,0
Vestigingen (van bedrijven)	Aantal per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15 t/m 64 jaar	BBV	Waarstaatjegemeente.nl	131,8	139,1	163,8	n.b.	147,1

Verbonden partijen
Schiphol Area Development Company (SADC)
Om onze maatschappelijke doelen en beleidsdoel(en) te bereiken werken we samen met SADC aan gebiedsontwikkeling, (inter)nationale marketing en promotie en het verbinden van publieke en private partijen. Voor financiële informatie en eventuele risico's over de verbonden partij, zie de paragraaf Verbonden partijen.

Relevant beleid
- Beleidskader 'De agrarische sector in perspectief' (2013.0015671)
- Kadernota herstructurering werklocaties Haarlemmermeer (2009.0023450)
- Verordening winkeltijden Haarlemmermeer 2018 (2018.0015139)
- Winkeltijdenverordening Haarlemmerliede en Spaarnwoude (2018.0016640)
- Flexibilisering bestemmingen bedrijventerreinen (2014.0009011)
- Economisch Perspectief 2030 (2016.0020280)
- Ontwikkelingsstrategie Ruimtelijk Economische Visie Schipholregio (REVS) (2012.0034204)
- Regionale Hotelstrategie 2016-2022 (2013.0073991)
- Strategie werklocaties gemeente Haarlemmermeer 2019 (2019.0027561)
- Sociaal Ondernemen in Haarlemmermeer (2017.0013476)
- Beleid voor commerciële voorzieningen Haarlemmermeer; regels en ruimte (2019.0057889)
- Verblijfsaccomodatiebeleid gemeente Haarlemmermeer 2021 -2025 (2020.00026640)
- Tijdelijke regels over terrassen Haarlemmermeer 2021, eerste herziening (2021.0000680)
- Regionale detailhandelsvisie Amstelland-Meerlanden (2021.0001238)

Beleidsdoel A: Haarlemmermeer is een aantrekkelijke, duurzame en veilige vestigingsplaats voor kleine en (middel)grote ondernemingen.

Wat hebben we bereikt en wat hebben we daarvoor gedaan?

De huidige en toekomstige economische dynamiek in de gemeente en metropoolregio levert nieuwe en andersoortige kansen en uitdagingen op dan voorheen. Hierbij valt te denken aan datagedreven economie, de robotisering, de vergrijzing en de klimaatverandering. Het gemeentelijk beleid moet flexibel zijn om goed aan te sluiten op de ontwikkeling van de wensen van zowel ondernemers als hun klanten. We richten ons zowel op het toekomstbestendig ontwikkelen van nieuwe werklocaties als op het herstructureren, transformeren en verduurzamen van bestaande locaties. Nog meer dan in het verleden worden de functies werken, wonen en de gewenste voorzieningen in samenhang ontwikkeld met als doel een goede werk- en verblijfsomgeving te bieden. We zetten in op de transitie naar een circulaire samenleving. Om onze welvaart en welzijn op het gewenste peil te houden zullen we anders moeten omgaan met de middelen die onze welvaart tot stand brengen. Aan de verschillende vraagstukken wordt integraal gewerkt, dat wil zeggen dat wordt samengewerkt met betrokkenen.

Activiteiten
01. Het ondersteunen, faciliteren en stimuleren van het startend ondernemerschap en Midden- en Klein Bedrijf (MKB) om zich krachtig te ontwikkelen en te innoveren
02. Het ondersteunen, faciliteren en stimuleren van de agrarische sector in de omslag naar duurzame en sterke landbouw
03. Invulling geven aan korte en lange termijn arbeidsmarktbeleid
04. Verbeteren kwaliteit werklocaties en de aansluiting van het aanbod op de veranderde vraag
05. Het ondersteunen en faciliteren van ontwikkelingen in het aanbod commerciële voorzieningen
06. Economische research en gegevensbeheer
07. Beheren en onderhouden van vastgoed niet voor de openbare dienst bestemd

pwc PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Toelichting

01. Het ondersteunen, faciliteren en stimuleren van het startend ondernemerschap en Midden- en Klein Bedrijf (MKB) om zich krachtig te ontwikkelen en te innoveren

Afgelopen jaar brachten we starters met elkaar, en andere voor hen interessante ondernemers, in contact via netwerkbijeenkomsten. Het traject ZAAI heeft dit jaar 17 startende ondernemers gestimuleerd door middel van intervisie, masterclasses en coaching. Doordat we een financiële bijdrage geleverd hebben aan het project '155 Help een bedrijf', zijn door middel van vroegsignalering 118 ondernemers met (financiële) knelpunten geholpen. De Bedrijven Investeringszones (BIZ-zen) op het bedrijventerrein Spoorzicht in Nieuw-Vennep, het centrumgebied Hoofddorp Centrum, bedrijventerrein De Hoek en op Cruquius liepen af. Daarom zijn voorbereidingen getroffen voor een nieuwe periode van vijf jaar. Door de coronacrisis was ook het jaar 2021 zwaar voor veel Zelfstandig professionals (ZP'ers). De regelingen Tozo en TONK werden door ons uitgevoerd tot 1 oktober 2021. Daarna konden ondernemers aanspraak maken op het Besluit bijstandverlening zelfstandigen light, "Bbz light". Zie ook het programma Zorg en werk, beleidsdoel D.

Tabel 63

Aanvragen in 2021

Tozo 3	631 aanvragen
Tozo 4	718 aanvragen
Tozo 5	479 aanvragen
Bbz light	241 aanvragen
TONK	184 aanvragen

In 2021 was veelvuldig contact met het bedrijfsleven. Ondernemers konden voor informatie en vragen terecht op onze website haarlemmermeergemeente.nl bij Ondernemen in Haarlemmermeer, het virtuele Ondernemersplein, de portal hlmrmeer.nl en het Ondernemersplein in het raadhuis.

02. Het ondersteunen, faciliteren en stimuleren van de agrarische sector in de omslag naar duurzame en sterke landbouw

De agrarische sector is van groot belang voor de het landschapsbeheer in onze gemeente en de voedselproductie. In de Omgevingsvisie hebben we al aangegeven dat de agrarische sector met een grote transitieopgave te maken heeft als gevolg van onder andere de stikstofproblematiek, verdergaande verstedelijking, klimaatadaptatie, energietransitie en het verlies aan biodiversiteit. Wij zijn ook in 2021 in dialoog gebleven met de agrarische sector om te onderzoeken welke condities nodig zijn voor behoud van een vitale agrarische sector. Na een analyse van de sector en meerdere bedrijfsbezoeken en gesprekken met de boeren werd duidelijk dat er verschillende typen agrarisch gebied te onderscheiden zijn en voor alle boeren de beschikbaarheid en zekerheid van grond de belangrijkste conditie voor hun bedrijfsvoering is. We zijn in 2021 gestart met het uitwerken van twee gebieden: de mogelijkheid voor behoud van landbouw in combinatie met de zonneakkers in het noorden van Haarlemmermeer en een pilot met een andere grondstrategie voor een boer in Nieuw-Vennep West.

03. Invulling geven aan korte en lange termijn arbeidsmarktbeleid

In april 2021 is de nota 'Begeleiding naar werk en re-integratie in Haarlemmermeer' (2021.0000848) vastgesteld. Bij de aanpak blijft onze focus liggen op werk boven uitkering. We ondersteunen iedereen maar maken een prioritering in intensiteit van dienstverlening. In opdracht van het Rijk ondersteunen we ook inwoners die door de coronacrisis hun onderneming of werk dreigen kwijt te raken of al kwijt zijn. Waar mogelijk begeleiden we hen zo snel mogelijk naar ander werk. Daarbij maken we gebruik van het regionale aanbod aan trajecten en begeleiding.

Voor de personen die al langere tijd een bijstandsuitkering hebben continueren we de inzet van trajecten voor zover dat kan binnen de beperkende maatregelen van de coronacrisis en monitoren we de resultaten. Zo zijn in 2021 onder meer trajecten ingezet voor vijftigplussers, alleenstaande ouders, jongeren en vergunninghouders. Extra Nederlands taalaanbod is ingezet voor wie dat nodig heeft. Ook is ingezet op digivaardigheidstrainingen.

Gedurende 2021 is de samenwerking tussen het Regionaal Werkcentrum Groot Amsterdam en het Regionaal Matchingsteam geïntensiveerd. Naast uitleg en informatie aan de ondernemer over de NOW regeling is er ook sprake geweest van uitwisseling van personeel, binnen de gehele arbeidsmarktregio Groot Amsterdam. Er is ruimschoots gebruik gemaakt van de omscholingsaanvragen (het betreft alle werkzoekenden vanaf 12 februari 2020).

Er is contact geweest met 1.350 ondernemers, er zijn 292 kandidaten geplaatst, 1.830 verbindingen gelegd (werkgevers onderling of tussen werkgever en werkzoekende) en 395 interventies (scholing, training, werkervaring, et cetera) gelegd.

pwc
PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.
Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

04. Verbeteren kwaliteit werklocaties en de aansluiting van het aanbod op de veranderde vraag
Onze economische koers, zoals vastgesteld in het Economisch Perspectief 2030, richt zich op het versterken van de lokale en regionale economie waarmee we ervoor zorgen dat ook in de verdere toekomst Haarlemmermeer een plek is waar mensen goed kunnen wonen, werken en leven. Specifiek met betrekking tot de werklocaties is het doel om meer de regie te voeren op de locatie, toekomstbestendigheid en kwaliteit van werklocaties in Haarlemmermeer. Dit vanuit de ontwikkelingen die wij op ons af zien komen zoals de schaarste op de markt voor bedrijventerreinen, de hogere kwaliteitseisen aan kantoren en haar omgeving, aandacht voor economische diversificatie en de grotere economische rol van Haarlemmermeer in de MRA bij de mogelijke gebiedsontwikkeling Zuidwest Amsterdam-Schiphol-Hoofddorp (ZWASH). Voor meer sturing en regie op de werklocatiemarkt is meer inzicht nodig in de Haarlemmermeerse economie en de werklocatiemarkt. Hiertoe zijn we het afgelopen jaar gestart met het in kaart brengen van de economie en de werklocatiemarkt middels een economische analyse en beschouwing van de werklocatiemarkt. In 2022 zullen deze sporen verder worden opgepakt en uitgediept.

05. Het ondersteunen en faciliteren van ontwikkelingen in het aanbod commerciële voorzieningen
Centrale doel van het beleid voor detailhandel, horeca, commerciële dienstverlening en ambulante handel is de realisatie van een toekomstbestendige voorzieningenstructuur waarbinnen ruimte bestaat voor ondernemerschap, dynamiek en innovatie. Per centrum is de koers aangegeven, naast beleidsregels per sector. In projecten, gebiedsontwikkelingen en processen zoals bijvoorbeeld het programma Stadscentrum Hoofddorp, de centrumontwikkelingen in Badhoevedorp en Nieuw-Vennep wordt dit beleid vormgegeven. Afgelopen jaar zijn de uitvoeringsprogramma's voor centra met betrokkenen (vastgoed, ondernemers, gemeente en andere betrokkenen) geactualiseerd. In 2020 en 2021 is het gesprek met ondernemers vanwege de gevolgen van de coronacrisis geïntensiveerd. We hebben ingezet op ruimte voor ondernemers binnen de mogelijkheden van de landelijke coronamaatregelen en het ondersteunen van ondernemers.

06. Economische research en gegevensbeheer
Dit betreft onderzoek, analyse en publicatie van werkgelegenheidsstatistieken en andere economische rapportages zowel nationaal, regionaal als lokaal. Afgelopen jaar is een enquête gehouden onder de Haarlemmermeerse ondernemers met vragen over de werkgelegenheid en het vestigingsklimaat. Ook zijn de mutaties in werkgelegenheid en leegstand bij ondernemers, kantoren en winkels gemonitord en geanalyseerd. Afgelopen jaar is de corona monitor economie drie keer uitgekomen en aan de raad aangeboden.

07. Beheren en onderhouden van vastgoed niet voor de openbare dienst bestemd
Het betreft enkele objecten die om strategische of andere bijzondere redenen eigendom van de gemeente zijn. Bijvoorbeeld om de bijzondere aard of gebruik van het object (monument, kinderdagverblijf of (dienst)woning en dergelijke).

Beleidsdoel B: Het versterken van onze strategische positie door samenwerking in de regio, met een focus op de logistiek, kennisintensieve en (inter)nationale dienstensectoren en op de maatschappelijke inpassing van de luchtvaart.

Wat hebben we bereikt en wat hebben we daarvoor gedaan?

De (internationale) concurrentie gaat steeds meer over metropolen en deze beïnvloeden ook de nationale economie. Hiermee is er een gedeeld belang in de MRA om de economische positie van de regio te versterken. Wij werken daarom samen met aangrenzende gemeenten, provincies, Rijksoverheid, private partijen en kennisinstellingen bij voor ons belangrijke vraagstukken. Wij zorgen ervoor goed vertegenwoordigd te zijn in de verschillende regionale samenwerkingsstructuren.

Op economisch gebied wordt in de MRA in verschillende gremia gewerkt:

- In het Platform Economie werken we samen aan opgaven die voortkomen uit veranderingen in de regionale economische structuur.
- De Amsterdam Economic Board (AEB) heeft tot doel welvaart en welzijn in de MRA toekomstbestendig te versterken middels samenwerking van bedrijfsleven, overheden en kennisinstellingen met als inzet innovatie en economische ontwikkeling.
- Amsterdam InBusiness (AIB) is een samenwerkingsverband tussen de gemeenten Amstelveen, Amsterdam, Almere en Haarlemmermeer dat de acquisitie en het relatiebeheer van internationale investeerders en bedrijven in de MRA op zich neemt.

pwc
PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.
Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

De mainport Schiphol is een belangrijke aanjager van de Haarlemmermeerse economie. Wel moeten leefbaarheid en groei van de luchthaven in balans met elkaar zijn.

Wij willen samen met alle belanghebbenden in de regio de verwevenheid en wisselwerking tussen de luchthaven Schiphol, de economie en de kwaliteit van de leefomgeving verder ontwikkelen. Het verder onderzoeken van de mogelijkheden van toepassing van geluidsadaptief bouwen is daar onderdeel van. Bij verdere ontwikkeling van de luchthaven heeft veiligheid de hoogste prioriteit. Een internationaal sterke luchthaven heeft een sterke regio en daarmee ook een sterke gemeente nodig. Haarlemmermeer neemt met dit doel deel aan de besluitvormingstrajecten rondom de ontwikkeling van Schiphol. Daarmee zijn wij in staat mede richting te bepalen.

Activiteiten

01. Het sturen op een kwalitatief sterke regionale hotelmarkt
02. Een leidende rol spelen binnen de regionale logistieke sector
03. Het stimuleren van regionale en Europese samenwerking in de transitie naar een circulaire economie
04. Economische Agenda Amstelland-Meerlanden
05. Het actualiseren van de Plabeka-afspraken
06. Gezamenlijke internationale marketing en acquisitie
07. Het regionaal monitoren van commerciële voorzieningen
08. Het positief ontwikkelen van de verwevenheid tussen luchthaven en samenleving

Toelichting

01. Het sturen op een kwalitatief sterke regionale hotelmarkt
Met het verblijfsaccommodatiebeleid gemeente Haarlemmermeer 2021-2025 hebben we ingezet op het versterken van en gestreefd naar een toekomstbestendig, evenwichtig en gediversifieerd aanbod van verblijfsaccommodaties in Haarlemmermeer om zo ons eigen toeristisch aanbod te versterken. De coronacrisis heeft de sector hard geraakt, maar wij willen de verblijfsaccommodaties in de breedte wel versterken. We hebben voor nieuwe hotelontwikkelingen een afwegingskader gehanteerd met criteria, als voldoende marktruimte en onderscheidend concept (diversificatie). Ook worden nieuwe grotere hotelontwikkelingen (50 slaapplaatsen of meer) regionaal getoetst via een operationeel plan MRA Ontwikkelkader en een niet-bindend advies van een expertteam, als uitwerking van de Strategische Agenda Toerisme in de MRA 2025. Ook hebben we ingezet op andere kleinschaligere en kwalitatieve verblijfsaccommodaties.

02. Een leidende rol spelen binnen de regionale logistieke sector
De wethouder Luchthavenzaken is de voorzitter van de Amsterdam Logistics Board en de wethouder economie zit namens de VRA in de Amsterdam Logistics Board. Door ons is het investeringsplan Mainport Logistiek (2021.0000517) vastgesteld. Dit is het kader voor bestedingen uit de reserve Versterking (lucht)vrachtketen. Het betreft hier regionaal geld dat bij ons in beheer is.

03. Het stimuleren van regionale en Europese samenwerking in de transitie naar een circulaire economie
De MRA is samenwerkingspartner voor Haarlemmermeer op gemeentegrens-overstijgende onderwerpen, die raken aan de (internationale) concurrentiepositie, de innovatiekracht en de toekomstbestendigheid van de gemeente en de regio. Afgelopen jaar zijn door de MRA diverse zogeheten Green Deals ontwikkeld. Sommige daarvan zijn een herbevestiging van reeds gemaakte afspraken; andere zijn relatief nieuw. De Green Deals moeten richting geven voor het bereiken van de duurzaamheidsdoelen van onze gemeente en de MRA en helpen om te komen tot een gelijk speelveld binnen de MRA voor bedrijven en ontwikkelaars.

Vanuit het MRA programma Circulaire Economie werken we samen vanuit de programmalijnen: circulaire inkoop en aanbesteding, materiaalstromen en circulaire bouw/ gebiedsontwikkeling. Haarlemmermeer werkt samen met C-Creators aan circulair bouwen en zit in de Raad van Toezicht van C-Creators.

04. Economische Agenda Amstelland-Meerlanden (AM)
De economische samenwerking van AM heeft in 2021 opnieuw betrekking gehad op de werklocaties in brede zin. Het omvat ook de regionale samenwerking binnen diverse MRA-trajecten zoals bijvoorbeeld de Verstedelijkingsstrategie en het Economisch Ontwikkelperspectief in het Platform Bedrijven en Kantoren (PlaBeKa). Ten behoeve van deze regionale samenwerking en de MRA-trajecten is er in 2021 door AM een position paper opgesteld: Economisch Vestigingsklimaat Amstelland Meerlanden. Doel van deze paper is om helder en beeldend het verhaal naar voren te brengen waar de AM-regio vanuit economisch perspectief voor staat, wat de bijdrage is aan de MRA en wat de

PricewaterhouseCoopers
Accountants N.V.
Uitsluitend voor
identificatiedoeleinden

AM-regio in dat verband vraagt of nodig heeft van de MRA. In 2022 zal gewerkt worden aan de uitvoering van de position paper en de daarin genoemde drie vestigingsfactoren te weten: het optimaliseren van de fysieke bedrijfsomgeving, de beschikbaarheid van geschikte werknemers en het versterken van de bereikbaarheid.

05. Het actualiseren van de Plabeka-afspraken
De economische dynamiek – in combinatie met de woningbouwopgave, de bereikbaarheidsopgave en de energietransitie – leidt nog altijd tot ruimtelijke vraagstukken op de schaal van de MRA. In 2020 is daarom op MRA-niveau, in Plabeka verband gestart met het opstellen van het Economisch Ontwikkelperspectief MRA (EOP MRA). In 2021 is gewerkt aan de doorontwikkeling van het EOP MRA. Hieruit is naar voren gekomen dat er in 2022 (en mogelijk 2023) vier onderzoeken uitgevoerd moeten worden. Concreet gaat het om onderzoek naar het versterken van onderzoeks- en innovatie-ecosystemen, naar slimme specialisatie van bestaande sectoren en clusters, naar de balans van wonen-werken-voorzieningen-bereikbaarheid en naar het sociaaleconomische karakter van de deelregio's. Onderwijs en arbeidsmarkt vraagstukken spelen in al deze verkenningen ook een rol. Op basis hiervan kan een samenhangend EOP MRA worden opgesteld.

06. Gezamenlijke internationale marketing en acquisitie
In het kader van de diversificatie, bezettingsgraad en innovatieopgave hebben wij ons in 2021 gebogen over het internationale investeringsklimaat en ons met name gericht op internationale hoofdkantoren en de sectoren "ICT (Tech)", "Life Sciences & Health", "Energy", "Consumer Goods" en logistiek. Dit deden wij door marketing- en communicatieactiviteiten, met inzet op behoud en acquisitie van internationale bedrijven en investeerders binnen deze focus sectoren. In regioverband werken wij samen onder de naam 'amsterdam inbusiness' (aib). Aib is op haar beurt onderdeel van het landelijk Invest in Holland Netwerk, waarbij tevens wordt samengewerkt met de Netherlands Foreign Investment Agency (NFIA) van Rijksdienst Voor Ondernemend Nederland (RVO).

In 2021 zijn diverse nieuwsberichten en interviews geschreven en gepubliceerd onder andere op de gemeentelijke website Amsterdam Airport City, de website I Amsterdam en via een nieuw opgericht gemeentelijk LinkedIn-kanaal. Hierdoor zijn de websitebezoeken binnen een jaar verdrievoudigd. Verder konden wij bedrijven helpen bij hun uitbreidingen en het vinden van een nieuwe locatie.

Ook zijn 'Airport City Business Lunches' georganiseerd waar wij en het bedrijfsleven uit Haarlemmermeer aanwezig waren.

Als partner van Vastgoedmarketing Metropole Regio Amsterdam hebben wij deelgenomen aan de nationale vastgoedbeurs Provada 2021. Als partner van Holland Metropole waren wij deelnemer op de vastgoedbeurs Expo Real 2021 in München.

07. Het regionaal monitoren van commerciële voorzieningen
We hebben deelgenomen aan het Randstad Koopstromenonderzoek 2021. Dit koopstromenonderzoek brengt in beeld waar inwoners in Noord-Holland, Zuid-Holland, Utrecht en Noord-Brabant boodschappen doen, winkelen en doelgerichte aankopen doen en hoe tevreden ze zijn over de verschillende aankooplocaties. Koopstroomgegevens brengen (verschuivingen van) het winkelgedrag objectief in kaart en vormen daarmee een belangrijke basis voor ons beleid. We hebben hiervoor dan ook extra enquêtes ingekocht en vragen laten toevoegen over het koopgedrag in relatie tot de coronacrisis. Dit onderzoek is uitgevoerd in 2021, de resultaten worden in februari 2022 verwacht. Vanuit het provinciale beleid voor detailhandel is het verplicht om actueel regionaal detailhandelsbeleid te hebben. In 2021 hebben we in de regio Amstelland-Meerlanden gezamenlijk een regionale visie detailhandel opgesteld, waarin ook monitoring aan bod komt. Deze visie is door de raad vastgesteld (2021.0001238).

Ook hebben we de jaarlijkse input voor de provinciale detailhandelsmonitor van de provincie Noord-Holland geleverd. In deze monitor worden alle feiten rondom de detailhandel in Noord-Holland opgenomen op het gebied van winkelaanbod, werkgelegenheid in de detailhandel, leegstand, draagvlak, plannen en initiatieven. De gegevens gebruiken organisaties zoals marktpartijen, regio´s en gemeenten voor het maken en uitvoeren van projecten, onderzoek en beleid. Wij nemen deel aan de Regionale Adviescommissies Noord-Holland Zuid waar we met onder andere de gemeenten in de regio initiatieven afstemmen.

Verder is het relevant te vermelden dat Haarlemmermeer tijdens de coronacrisis meerdere initiatieven heeft ontplooid ten behoeve van de lokale ondernemers, zoals een campagne 'koop lokaal' en het verruimen van de mogelijkheden van terrassen. Door in te spelen op

PricewaterhouseCoopers
Accountants N.V.
Uitsluitend voor
identificatiedoeleinden

dit type ontwikkelingen steunden we onze ondernemers waar dit mogelijk was.

08. Het positief ontwikkelen van de verwevenheid tussen luchthaven en samenleving
We hebben de standpunten van Haarlemmermeer ten aanzien van Schiphol geagendeerd en invulling gegeven aan de strategische belangenbehartiging aan de hand van een aantal thema's:
1. Leefbaarheid en gezondheid
2. Veiligheid en bereikbaarheid
3. Economie en werkgelegenheid
4. Wonen en vliegen
5. Innovatie

Rondom de Tweede Kamerverkiezingen in maart 2021 heeft de Tweede Kamer veel luchtvaart onderwerpen controversieel verklaard. Het kabinet heeft nog wel besloten over de ontwerp-Voorkeursbeslissing voor de herziening van het luchtruim. Daarnaast werden de ontwerpwijziging Luchthavenverkeersbesluit (LVB) 1 en de ontwerpwijziging voor het Luchthavenindelingbesluit (LIB) in de zienswijzenprocedure gebracht. We hebben hierop zelf en samen met de Bestuurlijke Regie Schiphol (BRS) zienswijzen ingediend.

We hebben met Schiphol en de Luchtverkeersleiding Nederland (LVNL) gesprekken gevoerd over de uitvoering van het hinderreductiepakket. Deze is mede afhankelijk van de luchtruimherziening. De eerste maatregel die voor ons relevant is en waarmee kan worden gestart, is het onderzoek naar maatregelen tegen grondgeluid in Badhoevedorp.

We hebben in 2021 onze inzet op het onderzoeken, experimenteren en toepassen van geluidadaptieve oplossingen in samenwerking met kennisinstellingen, Schiphol, bedrijfsleven, Rijk en regionale overheden verstevigd. Afgelopen jaar zijn we gestart met het Fieldlab geluidadaptief bouwen aan de Rijnlanderweg in Hoofddorp. Met het fieldlab willen wij experimenteren hoe we de kennis van het onderzoek naar geluidsadaptief bouwen in de praktijk kunnen brengen.

Afgelopen jaar is onder leiding van het Rijk een impactanalyse gedaan van de nieuwe rekenregels voor cumulatie van geluid die het Rijk wil invoeren. De nieuwe rekensystematiek heeft een forse verzwaring van de hinderlijkheidsfactor van luchtvaartgeluid. Een gevolg is dat het geluidniveau van de hele MRA wordt bestempeld als slecht. Hierdoor zou voor veel woningbouwprojecten nauwelijks nog te motiveren zijn waarom er een acceptabel geluidsniveau is. Uit de impactanalyse blijkt dat onze zorgen terecht zijn. Onze inzet blijft dat de huidige rekenregels beleidsneutraal naar de Omgevingswet worden omgezet.

In oktober heeft Schiphol een plan gepresenteerd waarbij duurzaam taxiën stapsgewijs wordt ingevoerd. Uit onderzoek blijkt dat het op Schiphol gemiddeld een halvering van het brandstofgebruik oplevert en daarmee de CO_2-, stikstof- en (ultra)fijnstofuitstoot reduceert. In 2022 wordt gestart met een vervolg op een eerder experiment en de ambitie is dat duurzaam taxiën de standaardprocedure in 2030 is.

Het advies over de toekomst van de participatie en besluitvorming rond de luchtvaart is afgelopen jaar verder uitgewerkt. De BRS en het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat (IenW) hebben de bestuurlijke kolom vormgegeven. Dit heeft in december geleid tot afspraken over de bestuurlijke samenwerking. Het ministerie van IenW werkt samen met de overige betrokken partijen van de Omgevingsraad Schiphol (ORS) de maatschappelijke raad uit.

Het afgelopen jaar was voor de luchtvaartsector en toerismebranche wederom een zwaar jaar door de gevolgen van de coronacrisis. Er was herstel maar in hoeverre dit doorzet, is onder andere afhankelijk van het verloop van de coronacrisis en reisbeperkingen.

pwc
PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.
Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Specificatie behorend bij de jaarrekening

Wat heeft het gekost?

Tabel 64

Er kunnen afrondingsverschillen optreden. (bedragen × € 1.000; min = nadeel)		Begroting origineel	Begroting gewijzigd	Rekening	Verschil rekening begroting gewijzigd
Economische zaken		**2021**	**2021**	**2021**	
De gemeente Haarlemmermeer streeft naar een toekomstbestendige economische groei op zowel lokaal als regionaal niveau met inachtneming van de kwaliteit van de leefomgeving.	Baten	3.300	5.243	5.276	33
	Lasten	8.060	9.111	8.846	266
Saldo van baten en lasten (B-L)	**Saldo**	**-4.760**	**-3.868**	**-3.569**	**299**
Reservemutaties	Onttrekking	100	1.520	1.496	-24
	Storting	-	1.020	1.256	-236
Resultaat (Saldo +O-S)	**Saldo**	**-4.660**	**-3.368**	**-3.329**	**39**

Uitsplitsing per beleidsdoel

Beleidsdoel A: Haarlemmermeer is een aantrekkelijke, toekomstbestendige en veilige vestigingsplaats voor kleine en (middel)grote ondernemingen.	Baten	3.300	5.243	5.276	33
	Lasten	6.822	7.473	7.309	164
	Saldo	**-3.522**	**-2.229**	**-2.033**	**197**
Beleidsdoel B: Het versterken van onze strategische positie door samenwerking in de regio, met een focus op de logistiek, kennisintensieve en (inter)nationale dienstensectoren en op de maatschappelijke inpassing van de luchtvaart.	Lasten	1.239	1.639	1.537	102
	Saldo	**-1.239**	**-1.639**	**-1.537**	**102**

Toelichting gewijzigde begroting 2021 - jaarrekening 2021

Beleidsdoel A

Tabel 65

Afwijkingen ten opzichte van de gewijzigde begroting (bedragen × € 1.000; min = nadeel)	
Baten	
Overig	33
Totaal Baten	**33**
Lasten	
Herstructurering bedrijventerreinen	236
Lutulistraat 140	-50
Van Groningenterrein	-44
Overig	22
Totaal Lasten	**164**

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.
Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Lasten

De kosten van herstructurering bedrijventerreinen variëren van jaar tot jaar en zijn afhankelijk van initiatieven van lokale ondernemers- en winkeliersverenigingen. Dit jaar zijn de lasten lager dan begroot. De werkzaamheden om situaties te verbeteren rond en op de verschillende bedrijventerreinen beperkten zich mede door coronamaatregelen tot voorbereidende werkzaamheden. Dit betreft onder andere het bedrijventerrein De Liede dat in 2020 is vastgesteld als RIEC-handhavingsknelpunt.
Op het bedrijventerrein Graan voor Visch is gestart met een verbetertraject op het gebied van schoon, heel en veilig. Dit wordt gedaan middels een Keurmerk Veilig Ondernemen traject en een samenwerkingsverband met de stichting Schoon Nederland. Daarnaast wordt onderzoek gedaan naar de wateroverlast op het terrein.
Op het bedrijventerrein De Weeren is samen met de ontwikkelende partij gezocht naar planoptimalisaties om een groot vergund initiatief daar zo goed mogelijk te laten landen.
In Spoorzicht-Noord is na het verkrijgen van het openbare gebied gestart met het fysieke herstel van het terrein en is gewerkt aan draagvlakvorming en vertrouwen bij de ondernemers. Het overgebleven budget gaat naar de reserve Herstructurering bedrijventerreinen en zal worden ingezet voor het opknappen van Spoorzicht-Noord en verdere activiteiten inzake de BIZ op Graan voor Visch. Dit jaar bleek het niet nodig om nieuwe herstructureringsprojecten te starten. Hierdoor bleef een deel van het budget voor revitalisering onbenut.

De gemeente heeft een schadevergoeding ontvangen voor de brand in de Lutulistraat 140 te Hoofddorp (voormalig Cebecogebouw). De ontvangen schadevergoeding is gestort in de voorziening ter dekking van de gemaakte herstelkosten.

Vooruitlopend op de ontwikkelingen op het Van Groningenterrein zijn grondwerkzaamheden uitgevoerd.

Beleidsdoel B

Tabel 66

Afwijkingen ten opzichte van de gewijzigde begroting (bedragen × € 1.000; min = nadeel)	
Lasten	
Marketing en Acquisitie	42
Overig	60
Totaal Lasten	**102**

Lasten

Vanwege de coronacrisis konden verschillende evenementen ook dit jaar geen doorgang vinden. Hierdoor is voor Marketing en Acquisitie sprake van een incidenteel voordeel.

Reserves

Tabel 67

Afwijkingen ten opzichte van de gewijzigde begroting (bedragen × € 1.000; min = nadeel)	Begroting	Werkelijk	Verschil
Onttrekking			
Herstructurering bedrijventerreinen	1.020	1.020	0
Versterking van de (lucht)vrachtketen	500	476	-24
Totaal Onttrekking	**1.520**	**1.496**	**-24**
Storting			
Dekking afschrijvingslasten	1.020	1.020	0
Herstructurering bedrijventerreinen	0	236	-236
Totaal Storting	**1.020**	**1.256**	**-236**

Onttrekkingen

Herstructurering bedrijventerreinen
De onttrekking betreft het nettobedrag van de investeringen op het bedrijventerrein Spoorzicht-Noord. Dit bedrag wordt gestort in de reserve Dekking afschrijvingslasten ter dekking van de afschrijvingslasten die voortkomen uit deze investeringen.

PricewaterhouseCoopers
Accountants N.V.
Uitsluitend voor
identificatiedoeleinden

Stortingen

Herstructurering bedrijventerreinen

Het restantbudget wordt (zie de toelichting bij de lasten beleidsdoel A) gestort. Dit is conform de bestendige gedragslijn.

PricewaterhouseCoopers
Accountants N.V.
Uitsluitend voor
identificatiedoeleinden

Overzicht algemene dekkingsmiddelen

Portefeuillehouder: Nobel

lasten in €	6.650
% totale realisatie lasten	1,3%
baten in €	320.922
% totale realisatie baten	61,7%

Maatschappelijk doel:
Haarlemmermeer is een financieel gezonde gemeente tegen een aanvaardbaar lastenniveau.

(bedragen × € 1.000)	Rekening 2021 baten	% verschil baten t.o.v. begroting	Rekening 2021 lasten	% verschil lasten t.o.v. begroting
Onderdeel A: Belastingen (OZB, parkeren, toeristenbelasting, precariobelasting).	99.151	2%	5.019	-28%
Onderdeel B: Uitkeringen Gemeentefonds	213.817	1%	-	-
Onderdeel C: Financiering/bespaarde rente/dividend.	7.746	-3%	-1.155	-14%
Onderdeel D: Onvoorzien/saldo kostenplaatsen.	207	-	931	53%
Onderdeel E: Vennootschapsbelasting.	-	-	1.854	-60%
Onderdeel F: Resultaat.	-	-	-	-

Verbonden partijen

Beleidsdoel A: Cocensus
Beleidsdoel B:
Beleidsdoel C: NV Bank Nederlandse Gemeenten, Stedin Holding NV
Beleidsdoel D:
Beleidsdoel E:
Beleidsdoel F:

PricewaterhouseCoopers
Accountants N.V.
Uitsluitend voor
identificatiedoeleinden

Overzicht algemene dekkingsmiddelen

Haarlemmermeer is een financieel gezonde gemeente tegen een aanvaardbaar lastenniveau.
De programma's worden afgesloten met de overzichten algemene dekkingsmiddelen en overhead. Algemene dekkingsmiddelen zijn middelen die geen vooraf bepaald bestedingsdoel hebben. Dit in tegenstelling tot bijvoorbeeld de rioolheffing waar baten en lasten direct aan elkaar zijn gekoppeld of specifieke uitkeringen vanuit de rijksoverheid. De omvang van de algemene dekkingsmiddelen en de toelichting daarop worden in dit hoofdstuk gepresenteerd. Ook zijn hierin de posten voor onvoorziene uitgaven en onverdeelde lasten (stelposten) opgenomen.

De volgende algemene dekkingsmiddelen zijn te onderscheiden:
- belastingen (lokale heffingen) waarvan de besteding niet gebonden is
- uitkeringen uit het gemeentefonds
- financiering, bespaarde rente en dividend

Verder wordt de te betalen vennootschapsbelasting toegelicht.

Verbonden partijen
Cocensus
Cocensus voert voor onze gemeente de volgende werkzaamheden uit: het waarderen van onroerende zaken (WOZ) en het heffen en invorderen van diverse belastingen en heffingen. Cocensus heeft een bedrijfsmatige grondslag en biedt tegen een redelijk tarief en goede kwaliteit haar diensten integraal aan.

NV Bank Nederlandse Gemeenten (BNG)
De BNG is onze huisbankier. De BNG is de bank van en voor overheden en instellingen voor maatschappelijk belang. De BNG draagt met gespecialiseerde financiële dienstverlening bij aan zo laag mogelijke kosten van maatschappelijke voorzieningen.

Relevant beleid
- Financiële verordening Haarlemmermeer 2016 (2016.0024990) (nog van toepassing op de Jaarstukken 2021)
- Notitie Schuldbeheersing (2016.0051961)
- Beleidsnotitie Planning- en controlcyclus 2017 (2017.0040561)
- Treasurystatuut 2019 (2019.0054201)
- Activabeleid gemeente Haarlemmermeer 2019 (2019.0054155)
- Garantiebeleid 2019 (2019.0057727)
- Notitie Reserves en voorzieningen 2020 (2019.0058406)

De door de raad of het college vastgestelde stukken waarop het financieel beleid is gebaseerd, zijn ook te raadplegen via het Financieel portaal.

pwc
PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.
Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Specificatie behorend bij de jaarrekening

Wat heeft het gekost?

Tabel 68

Er kunnen afrondingsverschillen optreden. (bedragen × € 1.000; min = nadeel)		Begroting origineel	Begroting gewijzigd	Rekening	Verschil rekening begroting gewijzigd
Overzicht algemene dekkingsmiddelen		**2021**	**2021**	**2021**	
Haarlemmermeer is een financieel gezonde gemeente tegen een aanvaardbaar lastenniveau.	Baten	303.139	316.567	320.922	4.355
	Lasten	7.192	6.024	6.650	-625
Saldo van baten en lasten (B-L)	**Saldo**	**295.947**	**310.543**	**314.273**	**3.730**
Reservemutaties	Onttrekking	7.159	12.439	8.867	-3.572
	Storting	6.485	12.831	11.552	1.279
Resultaat (Saldo +O-S)	**Saldo**	**296.622**	**310.151**	**311.587**	**1.436**

Uitsplitsing per onderdeel

Onderdeel A: Belastingen (OZB, parkeren, toeristenbelasting, precariobelasting).	Baten	102.158	96.883	99.151	2.268
	Lasten	3.912	3.912	5.019	-1.108
	Saldo	**98.247**	**92.971**	**94.132**	**1.161**
Onderdeel B: Uitkeringen Gemeentefonds	Baten	190.600	211.722	213.817	2.095
	Lasten	0	0	0	0
	Saldo	**190.600**	**211.722**	**213.817**	**2.095**
Onderdeel C: Financiering/bespaarde rente/dividend.	Baten	10.381	7.962	7.746	-215
	Lasten	-2.137	-1.016	-1.155	138
	Saldo	**12.519**	**8.978**	**8.901**	**-77**
Onderdeel D: Onvoorzien/saldo kostenplaatsen.	Baten	0	0	207	207
	Lasten	3.960	1.971	931	1.040
	Saldo	**-3.960**	**-1.971**	**-724**	**1.247**
Onderdeel E: Vennootschapsbelasting.	Baten	0	0	0	0
	Lasten	1.457	1.158	1.854	-696
	Saldo	**-1.457**	**-1.158**	**-1.854**	**-696**

Toelichting gewijzigde begroting 2021 - jaarrekening 2021

Onderdeel A: Belastingen

Tabel 69

Afwijkingen ten opzichte van de gewijzigde begroting (bedragen × € 1.000; min = nadeel)	
Baten	
Onroerendezaakbelastingen niet-woningen	2.291
Toeristenbelasting	-765
Parkeerbelasting	436
Dwanginvordering	204
Precario op kabels en leidingen	144
Overig	-42
Totaal Baten	**2.268**

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.
Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Lasten

Dubieuze debiteuren	-970
Dwanginvordering	-103
Overig	-35
Totaal Lasten	**-1.108**

Baten

De opbrengst uit de onroerendezaakbelastingen (OZB) niet-woningen is ten opzichte van de Najaarsrapportage 2021 gestegen. Dit betreft een lagere leegstand bij de bedrijven dan eerder ingeschat. Door leegstandcontroles in de loop van het jaar zijn extra aanslagen opgelegd. Verder is in de loop van het tweede halfjaar de taxatie afgerond van nieuwbouw en panden in het luchthavengebied. Deze taxaties zijn hoger uitgevallen dan eerder geprognosticeerd. Tevens leverde uitspraken op bezwaarschriften een lagere aftrek van de getaxeerde waarde op dan eerder ingeschat.

Op basis van het door de hotels geregistreerde aantal overnachtingen in 2020 en 2021 (via Visitordata) is de verwachting dat de te ontvangen toeristenbelasting over 2021 € 3,28 miljoen bedraagt. Bij de Voorjaarsrapportage 2021 werd nog rekening gehouden met een opbrengst van € 4 miljoen. De lagere opbrengst wordt veroorzaakt door de coronamaatregelen, waarbij de lockdown in december niet voorzien was. Bij de vaststelling van de Programmabegroting 2021-2024 was rekening gehouden met een opbrengst van € 12,781 miljoen. Op basis van toezeggingen door het Rijk is de verwachting dat het verschil tussen de vastgestelde begroting en de realisatie wordt gecompenseerd door het Rijk. Dit verschil is € 9,5 miljoen. Op basis van een uitspraak van de commissie BBV mag met deze compensatie geen rekening worden gehouden in de Jaarstukken 2021. Pas als de compensatie formeel is vastgesteld, waarschijnlijk in de meicirculaire 2023 gemeentefonds, mag deze worden verwerkt.
De oude belastingjaren geven een klein voordeel.

De inkomsten uit parkeerbelasting uit het Apriscoterrein en het terrein naast het Raadhuis zijn hoger uitgevallen. Verder zijn de opbrengsten vanuit parkeren iets hoger dan geprognosticeerd bij de Najaarsrapportage 2021. Ook de opbrengsten uit de naheffingsaanslagen parkeerbelasting zijn hoger dan geraamd bij de najaarsrapportage.
Als gevolg van de coronamaatregelen was het lastig goede prognoses te maken.

Als opgelegde belastingaanslagen niet binnen de wettelijke termijnen voldaan worden, wordt overgegaan tot dwanginvordering door het verzenden van aanmaningen en dwangbevelen. Hiervoor worden de wettelijk voorgeschreven kosten en invorderingsrente in rekening gebracht. Er waren in 2021 meer invorderingsmaatregelen nodig. Bij het opleggen van dwanginvordering is rekening gehouden met de afspraken die gemaakt zijn met inwoners en ondernemers als die in verband met de coronamaatregelen betalingsproblemen hadden. Waar nodig is uitstel van betaling verleend en zijn er geen aanmaningen en dwangbevelen verzonden.

De opbrengst van de precario op kabels en leidingen van nutsbedrijven is hoger doordat de lengte van de kabels en leidingen is toegenomen. Het voordeel heeft betrekking op de belastingjaren 2020 en 2021. 2021 is het laatste jaar dat de precario op kabels en leidingen geheven kan worden. Vanaf 2022 is dit wettelijk niet meer toegestaan.

Lasten

In de voorziening dubieuze belastingdebiteuren is € 1,37 miljoen gestort. Geraamd was een storting van € 0,40 miljoen. De hogere storting is noodzakelijk omdat het openstaande bedrag over het belastingjaar 2020 en 2021 hoger is als gevolg van de met belastingplichtigen gemaakte afspraken voor uitstel van betaling in verband met de coronacrisis. Verder is een hotel failliet verklaard. Alhoewel de vordering is ingebracht bij de curator is de verwachting dat de openstaande aanslagen over de jaren 2018 tot en met 2020 met een totaalbedrag van € 0,58 miljoen niet ontvangen wordt. Hiervan heeft € 0,45 miljoen betrekking op toeristenbelasting 2018 en 2019. De totale openstaande vordering is als dubieus aangemerkt.

Doordat er meer invorderingsmaatregelen nodig waren (zie onder de baten) zijn ook de lasten van de dwanginvordering hoger.

PricewaterhouseCoopers
Accountants N.V.
Uitsluitend voor
identificatiedoeleinden

Onderdeel B: Uitkeringen gemeentefonds

Tabel 70

Afwijkingen ten opzichte van de gewijzigde begroting (bedragen × € 1.000; min = nadeel)

Baten

Algemene uitkering 2021, decembercirculaire	2.595
Algemene uitkering 2021, Woz-waarden	-383
Maatschappelijke begeleiding statushouders 2021	-73
Overig	-44
Totaal Baten	**2.095**

Baten

Op 14 december 2021 is de decembercirculaire van het gemeentefonds gepubliceerd. Over de uitkomsten is de raad geïnformeerd per brief van 25 januari 2022 (kenmerk X.2021.08747). De uitkering voor 2021 met € 2,595 verhoogd. Van dit voordeel heeft € 0,9 miljoen betrekking op taakmutaties. Omdat de middelen voor de taakmutaties pas in december zijn toegekend dor het Rijk, wordt voor een aantal mutaties een voorstel tot budgetoverheveling gedaan.

Uit de derde rapportage van Cocensus, die op 25 januari 2022 is ontvangen, blijkt dat de WOZ-waarde voor eigenaren niet-woningen € 240 miljoen hoger is. Dit betreft een hogere WOZ-waarde voor met name de objecten in het Schiphol-gebied en een lagere aftrek van bezwaar ten opzichte van de vorige rapportage. Door deze hogere Woz-waarde ontstaat een nadeel voor de algemene uitkering 2021 omdat de inkomstenmaatstaf hoger wordt.

Voor de maatschappelijke begeleiding van statushouders wordt via het gemeentefonds een rijksbijdrage ontvangen. Deze was geraamd op € 331.800. Op basis van het werkelijk aantal inburgeringsplichtige statushouders dat in onze gemeente is komen wonen, is de rijksbijdrage lager.

Nog te ontvangen compensatie coronamaatregelen

Over 2020 en 2021 heeft het Rijk nog niet alle nadelen als gevolg van de coronamaatregelen gecompenseerd. Dit betreft de inkomstenderving bij de toeristen- en parkeerbelasting. Het Rijk heeft hiervoor wel compensatie toegezegd. De compensatie voor de inkomstenderving over 2020, berekend op € 6,2 miljoen, wordt naar verwachting verwerkt in de meicirculaire 2022. De compensatie over 2021 is geschat op € 11 miljoen. De verwachting is dat deze compensatie pas in de meicirculaire 2023 verwerkt wordt. Door de commissie BBV is de uitspraak gedaan dat de nog te ontvangen coronacompensatie niet als nog te ontvangen mag worden opgenomen in de jaarrekening. De ontvangen compensatie moet worden verantwoord in het jaar dat de bedragen zijn toegekend en beschikt middels een circulaire gemeentefonds.

Onderdeel C: Financiering/bespaarde rente/dividend

Tabel 71

Afwijkingen ten opzichte van de gewijzigde begroting (bedragen × € 1.000; min = nadeel)

Baten

Aanpassing kapitaalstructuur Meerlanden	-274
Overig	59
Totaal Baten	**-215**

Lasten

Rente vennootschapsbelasting	72
Overig	66
Totaal Lasten	**138**

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.
Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Baten

In december 2021 is met terugwerkende kracht tot 1 januari 2021 de kapitaalstructuur van Meerlanden Holding N.V. aangepast. Het aantal aandelen van de deelnemende gemeenten is nu gebaseerd op het aantal aansluitingen voor de afvalstoffenheffing. Met deze aanpassing kunnen gemeenten die in de toekomst samenwerking zoeken met Meerlanden makkelijker toetreden als aandeelhouder. Per 1 januari 2021 is ons aantal aandelen 65.733 van de in totaal 143.793 aandelen. Bij de besluitvorming in het college op 8 juni 2021 (2021.0001370) werd nog uitgegaan van een ingangsdatum van 1 januari 2022. De financiële gevolgen zouden worden verwerkt in de Voorjaarsrapportage 2022. Nu de transactie al in 2021 heeft plaats gevonden, worden de financiële gevolgen van de herstructurering verantwoord in de Jaarstukken 2021. Afgesproken is, dat de herschikking met gesloten beurzen gebeurt. Dit geeft voor onze gemeente een eenmalig nadeel. Hier staat echter tegenover dat Haarlemmermeer één transitieaandeel ontvangt. De nominale waarde van dit aandeel is € 65. Maar de intrinsieke waarde is € 2 miljoen. Dit aandeel wordt op basis van de intrinsieke waarde vanaf 2026 door Meerlanden in vijf jaar ingekocht. Hierdoor ontstaat van 2026 gedurende vijf jaar een incidenteel voordeel van € 0,4 miljoen per jaar.

Lasten

In de begroting is rekening gehouden met rente over vennootschapsbelasting over voorgaande jaren. De werkelijk doorbelaste rente is lager dan begroot.

Onderdeel D: Onvoorzien/saldo kostenplaatsen

Tabel 72

Afwijkingen ten opzichte van de gewijzigde begroting (bedragen × € 1.000; min = nadeel)

Baten

Detachering personeel	207
Overig	0
Totaal Baten	**207**

Lasten

CAO stelpost en openstaande vacatures	1.040
Overig	0
Totaal Lasten	**1.040**

Baten

In de begroting is geen rekening gehouden met detachering van personeel. In de werkelijkheid is een aantal medewerkers (tijdelijk) gedetacheerd bij andere organisaties, wat zorgt voor een incidenteel voordeel.

Lasten

Eind 2021 is een nieuwe CAO voor het gemeentepersoneel afgesloten. Daarin is afgesproken dat de lonen per 1 december 2021 omhoog gaan en dat over 2021 een eenmalige uitkering wordt uitbetaald. Doordat de CAO-verhoging ingaat per 1 december is er een incidenteel voordeel van circa € 0,5 miljoen omdat via een stelpost rekening was gehouden met hogere kosten voor het hele jaar. Verder worden de extra lasten als gevolg van de CAO verantwoord op verschillende programma's, terwijl in de begroting in het overzicht algemene dekkingsmiddelen centraal rekening is gehouden met de extra lasten middels een stelpost.
Daarnaast is er een incidenteel voordeel ten opzichte van de begroting op personeel als gevolg van openstaande vacatures.

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.
Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Onderdeel E: Vennootschapsbelasting

Tabel 73

Afwijkingen ten opzichte van de gewijzigde begroting (bedragen × € 1.000; min = nadeel)	
Lasten	
Vennootschapsbelasting	-696
Overig	0
Totaal Lasten	**-696**

Lasten

De afwijking wordt veroorzaakt door de betaalde aangifte vennootschapsbelasting over het belastingjaar 2020 in 2021.

Reserves

Tabel 74

Afwijkingen ten opzichte van de gewijzigde begroting (bedragen × € 1.000; min = nadeel)	Begroting	Werkelijk	Verschil
Onttrekking			
Algemene dekkingsreserve	12.241	8.669	-3.572
BTW compensatiefonds	198	198	0
Totaal Onttrekking	**12.439**	**8.867**	**-3.572**
Storting			
Algemene dekkingsreserve	12.831	11.552	1.279
Totaal Storting	**12.831**	**11.552**	**1.279**

Onttrekkingen

Algemene dekkingsreserve

De lagere onttrekking wordt voor € 2,5 miljoen veroorzaakt doordat er minder is besteed aan geraamde budgetoverhevelingen. Voor een groot deel van deze middelen worden opnieuw budgetoverhevelingen voorgesteld. Zie hiervoor het hoofdstuk budgetoverhevelingen in deze jaarstukken.

Verder is € 1,1 miljoen minder onttrokken voor de dekking van de kosten van de tijdelijke huisvesting voor de gemeentelijke organisatie. Bij de Najaarsrapportage 2021 was al rekening gehouden met € 1,6 miljoen lagere kosten. Maar van dit bedrag is € 1,27 miljoen als storting geraamd in plaats van als lagere onttrekking. In werkelijkheid zijn de kosten in 2021 € 169.000 hoger geweest dan voorzien bij de Najaarsrapportage 2021. Dit bedrag is extra onttrokken.

Stortingen

Algemene dekkingsreserve

De lagere storting wordt veroorzaakt door de correctie op de kosten van de tijdelijke huisvesting van de gemeentelijke organisatie. Zoals hiervoor is aangegeven had € 1,27 miljoen verrekend moeten worden met de geraamde onttrekkingen.

PricewaterhouseCoopers
Accountants N.V.
Uitsluitend voor
identificatiedoeleinden

Overzicht overhead

Portefeuillehouder: Nobel, Rip, Sidali

lasten in €	58.900
% totale realisatie lasten	11,9%
baten in €	335
% totale realisatie baten	0,1%

Maatschappelijk doel:
Haarlemmermeer realiseert haar doelen met aanvaardbare overhead.

(bedragen × € 1.000)	Rekening 2021 baten	% verschil baten t.o.v. begroting	Rekening 2021 lasten	% verschil lasten t.o.v. begroting
Onderdeel A: Directie, bestuursondersteuning, corporate control, communicatie, personeel en organisatie, financiën, inkoop en juridische zaken.	347	593%	25.689	-4%
Onderdeel B: Management en management- ondersteuning primair proces.	-	-	10.587	6%
Onderdeel C: Informatievoorziening en automatisering.	3	-	15.846	7%
Onderdeel D: Facilitaire zaken en huisvesting.	-15	-170%	14.322	0%
Onderdeel E: Interne doorbelastingen.	-	-	-7.544	-5%

PricewaterhouseCoopers
Accountants N.V.
Uitsluitend voor
identificatiedoeleinden

Overzicht overhead

Haarlemmermeer realiseert haar doelen met aanvaardbare overhead.
Overhead is van belang om de beleidsdoelen van Haarlemmermeer op een adequate en efficiënte manier te realiseren. In het BBV is bepaald dat gemeenten de uitgaven aan overhead in een apart overzicht moeten tonen. Ook is in het BBV is bepaald welke uitgaven hieronder vallen. Het uitgangspunt hiervan is om de vergelijkbaarheid met andere gemeenten te vergroten. Het gevolg is dat in de programma's alleen baten en lasten worden opgenomen die betrekking hebben op het primaire proces.

Het overzicht overhead is onderverdeeld in vijf delen. Voor elk onderdeel is hieronder een verschillenanalyse opgenomen. Verder is voor de wettelijk voorgeschreven BBV-kengetallen een tabel opgenomen met de beschikbare vergelijkende cijfers 2020 en 2021 van drie gemeenten. Overhead bestaat conform het BBV in elk geval uit:

- Leidinggevenden primair proces (hiërarchisch).
- Financiën, toezicht en controle gericht op de eigen organisatie.
- P&O / HRM.
- Inkoop (inclusief aanbesteding en contractmanagement).
- Interne en externe communicatie met uitzondering van klantcommunicatie (KCC)
- Juridische zaken.
- Bestuurszaken en bestuursondersteuning.
- Informatievoorziening en automatisering (ICT).
- Facilitaire zaken en Huisvesting. Dit is inclusief receptie, beveiliging en catering en gebouwenbeheerders.
- DIV. Het betreft medewerkers die kaders stellen en richtlijnen ontwikkelen, zich bezighouden met expertise-ontwikkeling, adviseren bij procesinrichting en –aansluitingen op e-depot, DMS inrichten en beheren, zich bezighouden met postregistratie en e-depot, archiefonderzoeken en coördineren (niet zijnde leidinggevende), fysieke en digitale documenten verwerken, vernietigen en overbrengen en fysiek en digitaal archief opbouwen en beheren.
- Managementondersteuning primair proces.

De definitie voor overhead die is vastgesteld door de commissie BBV leidt tot een nieuwe discussie over de kosten van de gemeente brede bedrijfsvoering en de toerekening hiervan. Omdat iedere gemeente anders is georganiseerd is het niet eenvoudig om de overhead met andere gemeenten te vergelijken. Gemeente Haarlemmermeer is een regiegemeente wat zich uit in relatief weinig fte per inwoner, omdat veel uitvoerende taken niet door de gemeente zelf worden uitgevoerd. Er zijn ook gemeenten die de bedrijfsvoering in een gemeenschappelijke regeling laten uitvoeren, die hebben nog minder fte per inwoner. Minder taken in eigen regie uitvoeren leidt tot relatief meer overhead.

Deze diverse manieren van organiseren maakt een discussie over de overhead complex. We hebben in 2021 benchmarks uitgevoerd met

pwc
PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.
Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

andere gemeenten. Een voorbeeld hiervan is de benchmark van Vensters voor Bedrijfsvoering welke diverse aspecten van de bedrijfsvoering belicht. Door verdiepende vervolgonderzoeken vergelijken we onze bedrijfsvoering op een meer kwalitatief niveau en leggen wij de relatie met onze ambities. Vanuit deze benchmark wordt dieper onderzocht waar de leerpunten voor onze organisatie liggen.

Onderstaande tabel geeft een aantal kengetallen weer in relatie tot de overhead:

Tabel 75

Programma / Omschrijving	Eenheid	Indicator	Bron	Metingen 2019	2020	2021
Formatie	Fte per 1.000 inwoners	BBV	Eigen gegevens	6,4	6,6	6,7
Bezetting	Fte per 1.000 inwoners	BBV	Eigen gegevens	6,5	6,6	6,8
Apparaatskosten	Kosten per inwoner	BBV	Eigen begroting	€ 692	€ 677	€ 752
Externe inhuur	Kosten als % van totale loonsom + totale kosten inhuur externen	BBV	Eigen begroting	18,5	16,9	16,3
Overhead	% van totale lasten	BBV	Eigen begroting	12,5	9,8	11,8

De hiervoor genoemde kengetallen moeten door alle gemeenten in hun programmabegroting en jaarstukken opgenomen worden. Hierdoor is het mogelijk een vergelijking met andere gemeenten te maken. Voor de Jaarstukken 2020 en Programmabegroting 2021-2024 is het beeld als volgt:

Tabel 76

Omschrijving	Eenheid	Haarlemmermeer		Zaanstad		Haarlem		Apeldoorn	
		JS 2020[1]	PB 2021	JS 2020	PB 2021	JS 2020	PB 2021	JS 2020	PB 2021
Formatie	Fte per 1.000 inwoners	6,6	6,5	8,1	7,8	7,8	7,5	7,5	7,6
Bezetting	Fte per 1.000 inwoners	6,6	6,6	7,5	7,4	8,0	7,5	7,6	6,9
Apparaatskosten	Kosten per inwoner in euro's	677	718	709	650	735	709	798	762
Externe inhuur	Kosten als % van totale loonsom + totale kosten inhuur externen	16,9	4,1[2]	17,7	20	14,1	15,0	15,3	n.b.
Overhead	% van totale lasten	9.8	12,5	9,1	11,2	9,1	9,2	8,9	10,4

1 JS = Jaarstukken; PB = Programmabegroting
2 Dit is het percentage gebaseerd op de primaire begroting 2021 (standlijn 1 januari). Voor wat betreft de kolom 2020 zijn dit de daadwerkelijke uitkomsten. De hogere realisatie wordt onder andere veroorzaakt door inhuur externen in verband met vacatures. Deze inhuurkosten worden gedekt uit vrijvallende salariskosten.

Kengetal Externe inhuur: in de primaire begroting wordt het op dat moment begrote bedrag voor inhuur afgezet tegen de totale begrote bedragen voor loon- en inhuurkosten. In de loop van het jaar worden via Planning & Control producten regelmatig budgetten voor inhuur toegevoegd. Ook worden vacatures die niet meteen vervuld kunnen worden vaak ingevuld via inhuur. Minder vast betekent dan meer inhuur, wat relatief gezien bij de jaarstukken een hoger inhuurpercentage met zich meebrengt.

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.
Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Specificatie horende bij de jaarrekening

Wat heeft het gekost?

Tabel 77

Er kunnen afrondingsverschillen optreden. (bedragen × € 1.000; min = nadeel)		Begroting origineel	Begroting gewijzigd	Rekening	Verschil rekening begroting gewijzigd
Overzicht overhead		**2021**	**2021**	**2021**	
Haarlemmermeer realiseert haar doelen met aanvaardbare overhead.	Baten	71	71	335	264
	Lasten	59.234	60.179	58.900	1.279
Saldo van baten en lasten (B-L)	**Saldo**	**-59.163**	**-60.107**	**-58.565**	**1.543**
Reservemutaties	Onttrekking	-	-	-	-
	Storting	-	-	-	-
Resultaat (Saldo +O-S)	**Saldo**	**-59.163**	**-60.107**	**-58.565**	**1.543**

Uitsplitsing per onderdeel

Onderdeel A: Directie, bestuursondersteuning, corporate control, communicatie, personeel en organisatie, financiën, inkoop en juridische zaken.	Baten	50	50	347	297
	Lasten	23.450	24.705	25.689	-984
	Saldo	**-23.400**	**-24.655**	**-25.343**	**-688**
Onderdeel B: Management en management- ondersteuning primair proces.	Lasten	10.335	11.314	10.587	727
	Saldo	**-10.335**	**-11.314**	**-10.587**	**727**
Onderdeel C: Informatievoorziening en automatisering.	Baten	0	0	3	3
	Lasten	16.464	16.962	15.846	1.115
	Saldo	**-16.464**	**-16.962**	**-15.843**	**1.119**
Onderdeel D: Facilitaire zaken en huisvesting.	Baten	21	21	-15	-36
	Lasten	17.118	14.387	14.322	65
	Saldo	**-17.096**	**-14.366**	**-14.336**	**29**
Onderdeel E: Interne doorbelastingen.	Lasten	-8.133	-7.189	-7.544	355
	Saldo	**8.133**	**7.189**	**7.544**	**355**

Toelichting gewijzigde begroting 2021 - jaarrekening 2021

Onderdeel A

Tabel 78

Afwijkingen ten opzichte van de gewijzigde begroting (bedragen × € 1.000; min = nadeel)	
Baten	
Detachering personeel	222
Overige verrekeningen	16
Overig	59
Totaal Baten	**297**

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.
Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Lasten

Voorziening voormalig personeel	-679
Detachering personeel	-222
Salarissen en sociale lasten	-16
Overig	-67
Totaal Lasten	**-984**

Baten

Door detachering van personeel is een voordeel ontstaan, dit voordeel valt weg tegen de salarislast van deze medewerkers.

Door interne doorbelasting van personeel is een voordeel ontstaan, dit voordeel valt weg tegen de salarislast van deze medewerkers.

Lasten

Door een hoger aantal uitgestroomde medewerkers die niet (volledig) aan het werk zijn en aanspraak kunnen maken op een wachtgeldvergoeding, was een storting in de voorziening wachtgeldverplichting voormalig personeel noodzakelijk.

Er zijn hogere personele lasten die worden gecompenseerd door de detacheringsopbrengsten van die medewerkers.

Door interne doorbelasting van personeel is een nadeel ontstaan, dit nadeel valt weg tegen de overige verrekeningen.

Onderdeel B

Tabel 79

Afwijkingen ten opzichte van de gewijzigde begroting (bedragen × € 1.000; min = nadeel)

Lasten

Studiekosten	365
Salarislasten	241
Personeelsbudget	70
Overig	51
Totaal Lasten	**727**

Lasten

In de Najaarsrapportage 2021 is aangegeven dat vanwege de coronamaatregelen opleidingen en cursussen die gepland stonden voor 2021 zijn uitgesteld. Er heeft daarom al een budgetoverheveling plaatsgevonden naar begrotingsjaar 2022.
De verscherpte coronamaatregelen eind 2021 hebben als gevolg dat ook opleidingen en cursussen die voor eind 2021 gepland stonden geen doorgang konden vinden en/of zijn geannuleerd. Het opleidingsbudget 2021 is hierdoor niet volledig benut.

De overheadkosten van de uitvoerende clusters, worden verantwoord onder dit beleidsdoel. Op basis van de salarisadministratie zijn de geboekte overheadkosten (management en managementondersteuning) lager.

Bij de samenvoeging van de budgetten in verband met de herindeling is € 70.000 ten onrechte als overhead aangemerkt. Dit budget wordt ingezet in het primaire proces, waardoor er op dit beleidsdoel van overzicht overhead een verschil ontstaat.

PricewaterhouseCoopers
Accountants N.V.
Uitsluitend voor
identificatiedoeleinden

Onderdeel C

Tabel 80

Afwijkingen ten opzichte van de gewijzigde begroting (bedragen × € 1.000; min = nadeel)

Baten

Overig	3
Totaal Baten	**3**

Lasten

Softwarecontracten en licenties	300
Project in-, door- en uitstroom (IDU) werknemers	172
Doorontwikkeling MensCentraal	145
Minder belkosten en datagebruik	115
Aanschaf telefoons	100
Datacenter	100
Gemeentelijke website	89
Reserveringstool	75
Lagere printkosten	50
Overig	-31
Totaal Lasten	**1.115**

Lasten

Afgelopen jaren hebben we te maken gehad met stijgende softwarekosten. Daarom is in de prognose bij het opstellen van de begroting uitgegaan van een toename van het gebruik van licenties voor kantoorautomatisering. In werkelijkheid zijn er aanzienlijk minder afgenomen dan begroot. Daarnaast is er gedurende het jaar actieve sturing geweest op contractmanagement. Dat heeft geleid tot beëindiging van een aantal contracten, waardoor kosten lager zijn uitgevallen.

Er is binnen het project in-, door- en uitstroom van werknemers (IDU) vertraging opgetreden in het 'role mining' proces, het analyseren van autorisaties. Met name wordt er meer inzet gevraagd van de clusters en het projectteam. De werkzaamheden die de leverancier samen met de organisatie uitvoert lopen hierdoor in 2022 door. Voorgesteld wordt om dit budget over te hevelen.

De doorontwikkeling van het softwarepakket MensCentraal is nog niet afgerond. De laatste fases komen naar verwachting gereed in 2022. Voorgesteld wordt om dit budget over te hevelen.

Als gevolg van het thuiswerken door coronacrisis, wordt er veel gecommuniceerd via software in plaats van telefonie. Hierdoor zijn de belkosten en het datagebruik in het afgelopen jaar lager dan begroot. Het structurele effect hiervan wordt meegenomen in de afwegingen voor de Voorjaarsrapportage 2022.

Sinds 2020 wordt gebruik gemaakt van compactere apparatuur. Hierdoor blijkt in de praktijk het energieverbruik structureel minder is geworden en dat minder voorzieningen worden afgenomen van de datacenterruimte. Dit leidt tot structureel lagere kosten.

We zijn terughoudend met de aanschaf van nieuwe telefoons. Het beleid is erop gericht dat telefoons pas worden vervangen als de reparatiekosten hoger zijn dan de dagwaarde van de telefoon. Hierdoor zijn minder telefoons vervangen dan verwacht en is dit jaar een incidenteel voordeel ontstaan. De verwachting is dat dit budget in 2022 wel verbruikt zal worden.

Het incidentele exploitatiebudget voor 2021 voor de gemeentelijke website is geraamd bij de Najaarsrapportage 2021 waarbij is uitgegaan dat het project Open Online (nieuwe content managementsysteem voor gemeentelijke website omgeving) in 2021 opgeleverd zou worden. Het restant is ontstaan vanwege het opschorten van het project Open Online. Verwachting is dat de daadwerkelijke oplevering in het tweede of derde kwartaal zal plaatsvinden. Het restantbedrag is voor 2022 nodig om de realisatie door te laten gaan. Hiervoor wordt een budgetoverheveling aangevraagd.

De selectie en implementatie van de reserveringstool, op locatie werken, is uitgesteld als gevolg van de verscherpte maatregelen door de coronacrisis eind 2021. De daadwerkelijke implementatie staat gepland in het eerste kwartaal van 2022. Voorgesteld wordt om dit budget over te hevelen.

Als gevolg van het thuiswerken door de coronacrisis, wordt minder gebruik gemaakt van de printers in onze gebouwen. Hierdoor zijn de printkosten dit jaar lager uitgevallen dan begroot.

PricewaterhouseCoopers
Accountants N.V.
Uitsluitend voor
identificatiedoeleinden

Onderdeel D

Tabel 81

Afwijkingen ten opzichte van de gewijzigde begroting (bedragen × € 1.000; min = nadeel)

Baten

Overig	-36
Totaal Baten	**-36**

Lasten

Overige goederen en diensten	237
Kosten tijdelijke huisvesting	-171
Overig	-1
Totaal Lasten	**65**

Lasten

Het voordeel op overige goederen en diensten heeft meerdere oorzaken. In verband met nieuwbouw van het raadhuis en de verhuizing naar tijdelijke huisvesting is terughoudend omgegaan met het besteden van budgetten voor onderhoud en kleine investeringen. De onderschrijding wordt mede veroorzaakt door de niet gebruikte huurlasten van het voormalige servicecentrum Badhoevedorp. Verder zijn als gevolg van de coronamaatregelen minder uitgaven gedaan voor de consumptie-automaten en vervoersmiddelen en zijn de schoonmaakkosten toegenomen.

Het nadeel op het project tijdelijke huisvesting wordt veroorzaakt door de ondersteuning van een consultant om te komen tot een huurovereenkomst. Omdat Haarlemmermeer daarbij niets in haar bezit krijgt, moeten deze kosten in de exploitatie verantwoord worden, daar waar in eerste instantie gedacht werd dat deze uitgaven geactiveerd moesten worden. Tevens is er afgelopen jaren in afwachting van de besluitvorming rondom de nieuwe huisvesting terughoudend omgegaan met vervangingen en uitbreidingen en worden investeringen in relatie tot de huidige huisvesting zo lang mogelijk uitgesteld. Er wordt pas vervangen als iets écht stuk is of als gezondheid en veiligheid (Arbo) in gevaar komt. In 2020 moest er echter een noodzakelijke investering plaatsvinden in condensatoren welke in verband met de sloop van het pand nu volledig worden afgeschreven.

Onderdeel E

Tabel 82

Afwijkingen ten opzichte van de gewijzigde begroting (bedragen × € 1.000; min = nadeel)

Lasten

Resultaat Interne opdrachtensystematiek	355
Overig	0
Totaal Lasten	**355**

Lasten

Het resultaat op de Interne opdrachtensystematiek (IOS) is hoger. De aan projecten en investeringen bestede uren worden doorbelast op basis van marktconforme tarieven. Het verschil tussen de personeelslasten (in- en extern personeel) en de marktconforme tarieven wordt gebruikt ter dekking van een deel van de overheadlasten. Conform de voorschriften in het BBV wordt deze dekking verantwoord als een negatieve last. De dekking is circa 5% hoger uitgevallen door een hogere productiviteit.

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.
Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Paragrafen

PricewaterhouseCoopers
Accountants N.V.
Uitsluitend voor
identificatiedoeleinden

Inleiding

Het BBV bepaalt dat in de programmabegroting en jaarstukken paragrafen worden opgenomen, waarin de beleidslijnen worden vastgelegd met betrekking tot beheersmatige aspecten en lokale heffingen. Doel van de paragrafen is dat onderwerpen die versnipperd in de begroting staan worden gebundeld in een kort overzicht, zodat we u voldoende inzicht bieden. De paragrafen geven een dwarsdoorsnede van de jaarstukken en leveren daarmee extra informatie voor het beoordelen van de financiële positie.

Een korte toelichting op de paragrafen:

Lokale heffingen
Hierin worden de beleidsvoornemens voor de lokale lasten en een overzicht van de diverse belastingen en heffingen opgenomen.

Weerstandsvermogen en risicobeheersing
Hierin worden de risico's gerelateerd aan de weerstandscapaciteit. Ook zijn in deze paragraaf vijf financiële kengetallen opgenomen.

Onderhoud kapitaalgoederen
Aan de orde komen de onderhoudstoestand en de kosten van negen soorten kapitaalgoederen.

Vastgoed
In deze paragraaf wordt ingegaan op het beheer van de vastgoedportefeuille.

Financiering
Hierin wordt het uitvoeren van de treasuryfunctie beschreven en inzicht gegeven in de rentelasten.

Bedrijfsvoering
Deze paragraaf beschrijft de ontwikkelingen op het terrein van sturing en beheersing van de organisatie. Tevens wordt gerapporteerd over de rechtmatigheid van het financieel beheer.

Verbonden partijen
Een beschrijving van onze participaties in rechtspersonen waarin bestuurlijke invloed wordt uitgeoefend en waarmee financiële belangen zijn gemoeid.

Grondbeleid
In deze paragraaf worden de hoofdlijnen van het grondbeleid verwoord.

Toezichtinformatie
Het uitgangspunt is dat de raad toeziet op de uitoefening van medebewindstaken door het college. Daarnaast heeft de provincie vanuit interbestuurlijk toezicht behoefte aan systematische informatievoorziening op een aantal specifieke beleidsterreinen.

pwc
PricewaterhouseCoopers
Accountants N.V.
Uitsluitend voor
identificatiedoeleinden

Lokale heffingen

Portefeuillehouder: Nobel

Deze paragraaf omvat op hoofdlijnen de verantwoording over de gemeentelijke belastingen en heffingen. De gemeentelijke belastingen en heffingen maakten in 2021 voor 27% deel uit van de gemeentelijke inkomsten.

Haarlemmermeer kent de volgende heffingen:
- *Belastingen*: tot deze groep behoren onroerendezaakbelastingen, hondenbelasting, toeristenbelasting, parkeerbelasting en precariobelasting.
- *Retributies*: tot deze groep behoren rioolheffing, afvalstoffenheffing, begraafrechten, liggeld voor woonschepen en leges.

Relevant beleid
- Belastingvoorstellen 2021 (2020.0002299)
- Verordening onroerendezaakbelastingen 2021 (2020.0003100)

Beleidsuitgangspunten en ontwikkelingen

Het beleid is er op gericht dat de belastingen voor inwoners en ondernemers niet méér stijgen dan de inflatie. Voor de gemeentelijke belastingen en heffingen betekent dit dat de tarieven jaarlijks worden geïndexeerd met de verwachte inflatie.

Voor 2021 was dit vastgesteld op 1,7%. De tarieven van de afvalstoffenheffing zijn verhoogd met 5% vanwege de extra kosten als gevolg van de coronacrisis en autonome kostenstijgingen. Als gevolg van de coronacrisis zijn er extra kosten voor afvalinzameling en -verwerking door een toename van de hoeveelheid huishoudelijk afval. Met deze verhoging van 5% werden de tarieven op begrotingsbasis weer kostendekkend geraamd. De tarieven van de rioolheffing stegen met 2% op basis van het gemeentelijk rioleringsplan (GRP). De WOZ-waarden worden jaarlijks vastgesteld op basis van de Wet waardering onroerende zaken (WOZ). Voor het

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.
Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

belastingjaar 2021 is het prijspeil 1 januari 2020 gehanteerd. De lokale belastingdruk is voor een éénpersoonshuishouden € 709 en voor een meerpersoonshuishouden € 809.

Overzicht gemeentelijke belastingen en heffingen

Tabel 83 geeft een overzicht van alle gemeentelijke belastingen en heffingen in Haarlemmermeer met de daarbij gerealiseerde opbrengsten. In Figuur 9 wordt de realisatie over 2021 weergegeven. De cijfers weergeven het procentuele aandeel in de opbrengsten van belastingen en heffingen.

Tabel 83

Soort belasting (bedragen × € 1.000; min = nadeel)	Gewijzigde begroting	Realisatie	Verschil
Onroerendezaakbelastingen	83.241	85.532	2.291
Afvalstoffenheffing	20.811	20.787	-24
Rioolheffing	10.378	10.433	54
Hondenbelasting	733	749	16
Liggelden voor woonschepen	32	29	-3
Parkeerbelasting	1.707	2.144	436
Precariobelasting	6.827	6.917	90
Toeristenbelasting	4.109	3.344	-765
Graf- en begraafrechten	1.001	1.043	42
Leges burgerzaken	2.369	2.617	248
Leges omgevingsvergunningen	8.500	11.840	3.340
BIZ heffingen	892	1.020	128
Overige leges	658	754	96
Totaal aan opbrengsten	**141.258**	**147.208**	**5.950**
Kwijtschelding	-772	-767	5
Nettoresultaat	**140.486**	**146.441**	**5.955**

De toelichting van de verschillen van € 75.000 en hoger staan in de programma's.

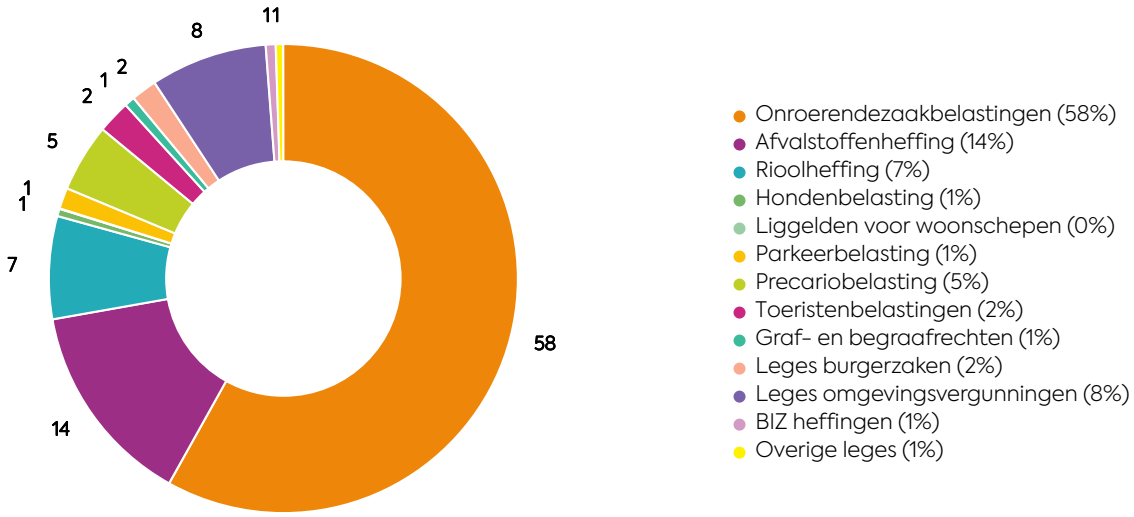

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.
Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Kostendekkendheid retributies

Hieronder wordt op hoofdlijnen inzicht gegeven in de kostendekkendheid van de diverse retributies. Voor de retributies geldt dat deze maximaal 100% kostendekkend mogen zijn. Anders gezegd, er mag geen winst gemaakt worden. Bij de afvalstoffenheffing en de rioolheffing wordt gebruik gemaakt van een voorziening om de baten en de lasten zoveel mogelijk te egaliseren.

Afvalstoffenheffing

Bij het bepalen van de tarieven voor de afvalstoffenheffing is het uitgangspunt dat de nettolasten voor 100% worden gedekt uit de heffing. De lasten zijn hoger doordat als gevolg van de coronacrisis meer huishoudelijk afval is aangeboden. Verder zijn de kosten van de implementatie van VANG hoger doordat een deel van het project eerder is uitgevoerd. Zie voor een verdere toelichting het programma Kwaliteit fysieke omgeving, de toelichting op de verschillen onder beleidsdoel B.

Volgens de Financiële verordening Haarlemmermeer 2016 wordt bij het bepalen van de te dekken lasten rekening gehouden met de compensabele BTW. Tevens wordt rekening gehouden met de toe te rekenen lasten van overhead.

Tabel 84

Kostendekkendheid Afvalstoffenheffing (bedragen x € 1.000; - = voordeel)	begroting 2021 na wijziging	rekening 2021	verschil
Lasten taakveld inclusief rente	17.763	18.209	445
Baten taakveld , exclusief heffingen	-892	-758	134
Netto lasten taakveld	16.871	17.450	579
Toe te rekenen lasten:			
Overhead	317	317	0
Kwijtschelding	746	743	3
Compensabele BTW	3.367	3.413	46
Totale te dekken lasten	21.301	21.923	622
Opbrengst Afvalstoffenheffing	-20.811	-20.787	24
Saldo van baten en lasten	**490**	**1.136**	**646**
Mutatie egalisatievoorziening	51	-1.136	-1.187
Saldo	**541**	**0**	**-541**
Kostendekkendheid exclusief mutatie voorziening	98%	95%	3%
Kostendekkendheid inclusief mutatie voorziening	104%	100%	4%

Rioolheffing

De mate van kostendekkendheid van de riolering wordt in onderstaande tabel weergegeven.

Volgens de financiële verordening wordt bij het bepalen van de te dekken lasten rekening gehouden met de compensabele BTW en de toe te rekenen lasten van overhead. In het Gemeentelijk Rioleringsplan (GRP) is opgenomen dat de tarieven van de rioolheffing geleidelijk stijgen.

Voor een toelichting op de verschillen in de baten en lasten wordt verwezen naar het programma Kwaliteit fysieke omgeving, de toelichting op de verschillen onder beleidsdoel C.

Tabel 85

Kostendekkendheid Rioolheffing (bedragen x € 1.000: - = voordeel)	begroting 2021 na wijziging	rekening 2021	verschil
Lasten taakveld inclusief rente	8.428	8.781	353
Baten taakveld, exclusief heffingen	-30	0	30
Netto lasten taakveld	8.398	8.781	377
Toe te rekenen lasten:			
Overhead	830	830	0
Compensabele BTW	1.356	1.374	18
Totale te dekken lasten	10.584	10.985	401
Opbrengst Rioolheffing	-10.379	-10.434	-55
Saldo van baten en lasten	**205**	**552**	**347**
Ten laste van de egalisatievoorziening	-201	-552	-351
Saldo	**4**	**0**	**-4**
Kostendekkendheid exclusief vrijval voorziening	98%	95%	3%
Kostendekkendheid inclusief vrijval voorziening	100%	100%	0%

Begraven

De mate van kostendekkendheid van begraven wordt in onderstaande tabel weergegeven. In de lasten is de kostprijsverhogende BTW inbegrepen. Conform de Financiële verordening Haarlemmermeer 2016 wordt rekening gehouden met de toe te rekenen lasten van overhead.

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.
Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Tabel 86

Kostendekkendheid Begraven (bedragen x € 1.000; - = voordeel)	begroting 2021 na wijziging	rekening 2021	Verschil
Lasten taakveld inclusief rente	1.046	1.140	94
Baten taakveld, exclusief heffingen			
Netto lasten taakveld	1.046	1.140	94
Toe te rekenen lasten:			
Overhead	98	98	0
Totale te dekken lasten	1.144	1.238	94
Opbrengst Begraven	-1.001	-1.043	-42
Saldo van baten en lasten	**143**	**195**	**52**
Kostendekkendheid	88%	84%	3%

Leges

In Tabel 87 staat de kostendekkendheid van de belangrijkste hoofdstukken per titel van de legesverordening. Bij de berekening is, comform de financiële verordening, bij het bepalen van de toe te rekenen lasten rekening gehouden met de compensabele BTW en de overhead.

Tabel 87

Omschrijving (bedragen x € 1.000)	Lasten taak-velden	Overhead	BCF	Totale lasten	Leges	Kosten-dekkend-heid	geraamd in primitieve begroting
Titel 1: Algemene dienstverlening							
Burgerlijke stand	150	141		291	140	48%	38%
Reisdocumenten	1.112	1.074		2.186	742	34%	33%
Rijbewijzen	588	514		1.102	525	48%	61%
Verstrekkingen uit de Basisregistratie personen	252	179		431	115	27%	58%
Overige publiekszaken	33	121		154	34	22%	47%
Verkeer en vervoer	382	381	8	771	213	28%	43%
In deze titel niet benoemde vergunningen, ontheffingen, beschikkingen of andere diensten	538	732	4	1.274	164	13%	6%
Totaal titel 1	3.055	3.142	12	6.209	1.933	**31%**	**43%**
Titel 2: Dienstverlening vallend onder fysieke leefomgeving/ omgevingsvergunning							
Omgevingsvergunning	6.387	2.192	908	9.487	12.155	128%	105%
Totaal titel 2	6.387	2.192	908	9.487	12.155	**128%**	**105%**
Titel 3 Dienstverlening vallend onder Europese dienstenrichtlijn							
Horeca	115	172		287	23	8%	21%
Organiseren evenementen	153	229		382	30	8%	23%
Kinderopvang	0	0		0	0	0%	38%
Totaal titel 3	268	**401**		669	53	**8%**	**24%**
Totaal-generaal	9.710	5.735	920	16.365	14.141	86%	76%

Uitgangspunten toerekening overhead

Voor het berekenen van kostendekkende tarieven wordt rekening gehouden met de lasten van overhead, zoals deze verantwoord zijn in het overzicht overhead. De lasten van overhead worden via een extra-comptabele opslag op de salariskosten die worden toegerekend aan de betreffende taak meegenomen in de berekening van de via de retributies te dekken lasten. De nettolasten van het Overzicht overhead worden verdeeld op basis van de productieve uren van het directe personeel (al het personeel dat niet valt onder overhead). De opslag per productief uur is in 2021 € 71.

pwc PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Tarieven

Onderstaande tabel geeft een overzicht van de tarieven voor 2021 in vergelijking met het voorgaande jaar:

Tabel 88

Tarief	2021	2020
Onroerendezaakbelastingen	%	%
Eigenaar woning	0,07952	0,08477
Eigenaar niet-woning	0,33014	0,29246
Gebruiker niet-woning	0,30685	0,25479
Afvalstoffenheffing	€	€
80-liter	282,00	242,88
120-liter	282,00	266,88
240-liter	382,00	338,88
Ondergronds	342,00	284,64
140-liter	382,00	
240-liter maatwerk medische indicatie	282,00	
Hoogbouw	298,00	242,88
Rioolheffing	€	€
per aansluiting	134,86	132,22
per 10 m^3 (bij verbruik >250 m^3)	5,20	5,11
Liggeld voor woonschepen	€	€
Eerste 15 meter	403,27	403,27
Elke volgende meter	56,56	56,56
Hondenbelasting	€	€
Per hond	84,30	82,90
Kenneltarief	337,84	332,20

Bezwaarschriften

Tabel 89

Voor 2021 in vergelijking met 2020 zagen de cijfers er als volgt uit:	2021	2020
Ingekomen waardebezwaren	2.557	2.922
Ingekomen parkeerbelastingbezwaren	454	392
Ingekomen (overige) heffingsbezwaren	685	628

Een aantal bezwaren heeft geleid tot een beroepsprocedure (WOZ 23, heffingen 6).

Kwijtschelding

Voor inwoners met een laag inkomen is er de mogelijkheid van kwijtschelding van heffingen en belastingen.

Kwijtschelding is mogelijk voor de volgende belastingen:

- afvalstoffenheffing (niet voor extra rolemmers);
- hondenbelasting (maximaal één hond);
- liggeld voor woonschepen.

Tabel 90

Kwijtschelding	2021	2020
Geautomatiseerde kwijtschelding:	1.555	1.392
Aantal ingekomen verzoeken	2.118	2.132
Administratief beroep	57	61
Totaal	3.730	3.585
Resultaat behandeling:		
Afgewezen	1.104	1.137
Geheel toegekend	2.417	2.264
Gedeeltelijk toegekend	27	20
Overig / buiten behandeling / ingetrokken/ nog niet behandeld	182	164

PricewaterhouseCoopers
Accountants N.V.
Uitsluitend voor
identificatiedoeleinden

Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Portefeuillehouder: Nobel

In de uitvoering van onze taken zijn risico's niet te vermijden, maar we moeten er rekening mee houden dat ze impact kunnen hebben op de realisatie van onze doelen. Daarom gaan we zorgvuldig om met risico's, willen we bewuste afwegingen maken bij het aangaan van risico's en passende beheersmaatregelen nemen. Indien risico's zich toch manifesteren willen wij zorgen dat we dit kunnen dragen. Het weerstandsvermogen is het vermogen om financiële tegenvallers op te vangen. Het geeft een beeld van de robuustheid van onze financiële situatie. Een gezond weerstandsvermogen stelt ons in staat om financiële tegenvallers op te vangen zonder dat dit ons tot bezuinigen dwingt ten koste van het uitvoeren van bestaande taken. Op 7 september 2017 is door de raad de Notitie Risicomanagement (2017.47899) vastgesteld. Hierin is onder meer gedefinieerd hoe we omgaan met risico's, wat de weerstandscapaciteit en het weerstandsvermogen zijn en hoe ze worden bepaald. In deze paragraaf rapporteren we over de voornaamste risico's en het weerstandsvermogen volgens de in de notitie vastgelegde richtlijnen.

Daarnaast zijn in deze paragraaf ook de vijf, in het BBV, voorgeschreven financiële kengetallen opgenomen.

pwc
PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.
Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Risico's

Van al onze geïdentificeerde en geregistreerde risico's is bepaald wat de kans is dat de gebeurtenis zich voordoet en wat de gevolgen daarvan zouden zijn. Deze risico's zijn allen meegenomen in de analyse van het weerstandsvermogen in een kans- en gevolgklasse.

Conform het beleidskader dat uiteen is gezet in de notitie Risicomanagement rapporteren wij in de P&C producten de voornaamste risico's met financiële gevolgen (risico's vanaf € 1 miljoen, aangevuld met de risico's vanaf € 0,4 miljoen waarbij de kans van optreden 70% of hoger is). De geactualiseerde inventarisatie heeft zeventien voornaamste risico's met financiële gevolgen opgeleverd. Deze worden hieronder toegelicht. De wijze van sturen, beheersen en rapporteren van onze risico's is nader uitgewerkt in de notitie Risicomanagement 2017.

In de weergave van de voornaamste risico's wordt inzicht gegeven in de kans en het gevolg. Naast de kans en gevolgklassen geven wij ook aan of een risico structurele (S) of incidentele (I) gevolgen heeft. Indien een risico structureel is, laten wij het meerjarige financiële gevolg zien. De informatie hierover vindt u in de koptekst van de risico's (K(ans); G(evolg); S of I). Een overzicht van kans en gevolgklassen is opgenomen in Tabel 91. Naast de kans en gevolgklasse worden bij ieder risico, conform de notitie, de beheersmaatregelen weergegeven. In gevallen waarbij dit de belangen van de gemeente kan schaden (zoals juridische geschillen) doen wij in deze paragraaf geen uitspraak over de kans en/of de financiële gevolgen. Risico's waarover in een eerder P&C product gerapporteerd is zijn opgenomen in de alinea voornaamste risico's. Nieuwe of vervallen risico's worden apart weergegeven. Indien actualisatie heeft geleid tot een aanpassing van kans- of gevolgklasse, worden deze verwerkt onder de gewijzigde risico's.

Tabel 91

Kans	Percentage	Gevolg	Omvang	Type
K1	10%	G1	< € 0,1 miljoen	Structureel
K2	30%	G2	€ 0,1 miljoen - € 0,4 miljoen	Incidenteel
K3	50%	G3	€ 0,4 miljoen - € 1 miljoen	
K4	70%	G4	€ 1 miljoen - € 5 miljoen	
K5	90%	G5	> € 5 miljoen	

Belangrijkste mutaties ten opzichte van de Programmabegroting 2022-2025
Ten opzichte van de Programmabegroting 2022-2025 zijn de reeds bekende voornaamste risico's inhoudelijk geactualiseerd. In de Najaarsrapportage 2021 waren er geen mutaties. Bij het risico 'Gemeentefonds' (R291) is het maximum gevolg verlaagd. Dit leidt echter niet tot een wijziging in de gevolgklasse, dit risico blijft daarmee in gevolgklase 5. Bij het risico 'Kostenstijging investeringsramingen grondexploitaties van 1%' (R266) is het maximum gevolg gestegen, veroorzaakt door de actualisatie van een grondexploitatie en de vaststelling van een nieuwe grondexploitatie. Het risicobedrag is bepaald op basis van het MPG 2022 en valt daarmee in gevolgklasse 5. Bij het risico 'Strategische gronden GEM A4 Zone West en De President' (R41) is de gevolgklasse aangepast van 5 naar 4. Een groot deel van de waarde van de grondbank is inmiddels aan de gemeente vooruitbetaald. Omdat het juridisch eigendom nog bij de gemeente ligt, is het restantrisico beperkt. Hiermee is het maximum gevolg naar gevolgklasse 4 gedaald.

Bij het actualiseren van de risico's voor deze jaarstukken is een nieuw risico toegevoegd. Dit betreft het risico op aansprakelijkstelling in relatie tot een huurovereenkomst (R317). Er zijn in dit P&C product geen risico's boven de rapportagegrens vervallen.

Voornaamste risico's

Sociaal domein - Participatiewet, Wmo en Jeugdwet kan duurder uitvallen (R6)
Zorg en werk (G5, K5, S)
De gemeente moet de zorg, ondersteuning en voorziening levensonderhoud die nodig is, aanbieden en betalen. De Participatiewet, Wmo en Jeugdwet zijn zogenaamde open-einde regelingen. Hoeveel kosten we jaarlijks maken, is vooraf niet precies te voorspellen. Vooraf is niet precies bekend hoeveel vraag er is en welke zorg, ondersteuning en voorziening levensonderhoud onze inwoners nodig hebben. Meerjarig is rekening gehouden met een volumegroei voor Jeugd en Wmo van respectievelijk 5,6%, 2,8%, 2% en 2% voor de jaren 2022 tot en met 2025. Risico bestaat dat de daadwerkelijke volumegroei hoger is dan de geprognosticeerde volumegroei en er meer

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.
Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

kosten worden gemaakt dan begroot. Ook aanbestedingen en indexering van tarieven kunnen voor hogere kosten zorgen. Risico is dat er meer kosten worden gemaakt dan begroot.

Beheersmaatregel: Behouden van het risico op basis van een zichtbare onderbouwing (accepteren)
Door middel van forecasting monitoren we de budgetten en maken we prognoses. In de reguliere P&C-cyclus wordt hierover gerapporteerd.

Projectspecifieke risico's bij negatieve grondexploitatieprojecten (R20)
Ruimtelijke ontwikkelingen (G5, K2, I)
Door middel van grondexploitaties ontwikkelen wij gronden die in ons bezit zijn. Daaraan zijn financiële risico's verbonden: het risico dat de prijzen niet of minder stijgen dan waarmee gerekend is, het risico dat het beoogde programma niet of geheel kan worden uitgevoerd en het risico dat de grondverkopen niet volgens het geplande tempo verlopen. Het maximum risicobedrag is het ongewogen risicobedrag van de negatieve grondexploitaties, het minimumbedrag is het gewogen risicobedrag. De getallen zijn op basis van het MPG 2022, stand 1 januari 2022. Als gevolg van toenemende onzekerheden in de ontwikkeling van de grondprijzen en het tempo waarin de grondverkopen plaatsvinden als gevolg van onder andere stroomproblematiek en onduidelijkheden bij procedures is het financiële gevolg bij de verliesgevende grondexploitaties licht toegenomen.

Beheersmaatregel: veranderen van gevolgen (beheersen)
Voor alle actieve grondexploitaties wordt een register van risico's (en kansen) bijgehouden, en daarin zijn voor alle onderliggende risico's waar mogelijk de beheersmaatregelen aangegeven.

Grootschalige investeringsprojecten (R90)
Ruimtelijke ontwikkelingen (G4, K3, I)
Dit zijn de projecten die zijn opgenomen in het Investeringsplan. Het risico bestaat onder andere uit mogelijke kredietoverschrijdingen bij de realisatie als gevolg van nieuwe (bouw)eisen, vertraging, wegvallen van subsidies of andere onvoorziene omstandigheden.

Beheersmaatregel: Divers, afhankelijk van het investeringsproject
Om het inzicht en de stuurbaarheid van deze projecten te vergroten kennen wij het Meerjarenperspectief Investeringen (MPI). Deze wordt twee keer per jaar aan de raad aangeboden. Grote investeringen (van € 2,0 miljoen en hoger) worden daarin nader toegelicht met aandacht voor actualiteiten, risico's, faseringen en over- en onderschrijdingen.

Gemeentelijke kosten A4 Zone West (R201)
Ruimtelijke ontwikkelingen (G4, K1, I)
Momenteel staat circa € 1,5 miljoen aan gemeentelijke kosten op de balans die zijn gemaakt in relatie tot de A4 Zone West (inmiddels STP: Schiphol Trade Park). Hiervan is de bedoeling dat we deze vergoed krijgen uit het te behalen resultaat op de grondexploitatie van STP (uitgevoerd door de GEM A4 Zone West). Momenteel is het verwachte resultaat positief. Gezien het resultaat is het onzeker of het volledig verhalen van deze kosten daadwerkelijk mogelijk zal zijn.

Beheersmaatregel: veranderen van gevolgen (beheersen)
Wij treden regelmatig in overleg met de GEM A4 Zone West en denken mee over mogelijkheden om het resultaat van STP te verbeteren. De gemeente gaat de grondverkopen in de A4 Zone West nauwgezet volgen. Indien deze de komende tijd van een voldoende niveau zijn, is er geen reden tot verdere maatregelen. Vallen de verkopen tegen, dan geeft dit aanleiding de huidige omvang van de kosten eventueel te herzien.

Badhoevedorp Zuid (R251 t/m R256)
Ruimtelijke ontwikkelingen (G, K, I)
De gemeente wordt verweten onrechtmatig gehandeld te hebben omdat wij ons niet of onvoldoende zou hebben ingespannen mee te werken aan ontwikkelingsmogelijkheden in Badhoevedorp Zuid. Er is een uitspraak van de rechtbank Amsterdam, hiertegen is de gemeente Haarlemmermeer in hoger beroep gegaan. Tegelijkertijd loopt er een schadestaat procedure waarbij de tegenpartij de schade heeft opgemaakt. Als reactie daarop hebben wij uitgebreid onderzoek laten doen met gespecialiseerde bureaus. De resultaten daarvan zijn meegenomen in de geactualiseerde risicoanalyse die Naris medio 2019 met de gemeente heeft uitgevoerd. Op basis daarvan is de conclusie dat, naar de stand van zaken van deze procedures, geen voorziening nodig is. De risicoanalyse is onderdeel van de berekening die gemaakt wordt ten behoeve van het weerstandsvermogen. Op 16 maart 2020 is bekend gemaakt dat de aandelen van TeleVerde BV door een overname in handen zijn gekomen van een andere partij. Het feit dat TeleVerde BV nieuwe aandeelhouders heeft gekregen is nog niet direct van invloed op de lopende procedures tussen de gemeente en TeleVerde BV. Wel zijn er constructieve gesprekken gaande tussen ons en

PricewaterhouseCoopers
Accountants N.V.
Uitsluitend voor
identificatiedoeleinden

de nieuwe aandeelhouders van TeleVerde. Mede hierdoor zijn het hoger beroep en de schadestaatprocedure "on hold" gezet in de hoop dat er tot een oplossing gekomen kan worden. De claim is vooralsnog niet van de baan. We hebben wel goede hoop dat dit aan een oplossing van het geschil kan bijdragen, maar op dit moment is er nog geen reden voor wijziging van het risico.

Beheersmaatregel: Verminderen
Bij het voeren van de gerechtelijke procedures laten wij ons bijstaan en adviseren door onze huisadvocaat en expertisebureaus.

Daling grondprijzen 10% bij actieve grondexploitaties (R265)
Grondbeleid (G5, K2, S)
De commissie BBV beveelt aan om conjuncturele risico's op te nemen in de berekening van de weerstandscapaciteit. Op basis van een gevoeligheidsanalyse op de actieve grondexploitaties is de top 3 van conjunctureel risico's opgenomen. Een van de risico's houdt in dat de grondprijzen in de grondexploitaties met 10% dalen.

Beheersmaatregel: delen van het risico met (een) andere partij(en)
Er wordt getracht om de grondprijzen in contracten met partijen vast te leggen zodat deze ongevoelig blijven voor het eventueel dalen van de grondprijzen in een economisch mindere periode.

Geen opbrengstenstijging in de grondexplotaties (R267)
Grondbeleid (G5, K2, I)
De commissie BBV beveelt aan om conjuncturele risico's op te nemen in de berekening van de weerstandscapaciteit. Op basis van een gevoeligheidsanalyse op de actieve grondexploitaties is de top 3 van conjuncturele risico's opgenomen. Een van de risico's houdt in dat de geraamde opbrengsten met 1% dalen.

Beheersmaatregel: delen van het risico met (een) andere partij(en)
Er wordt getracht om de stijging van de grondprijzen (indexeringen) in contracten met partijen vast te leggen zodat deze ongevoelig blijven voor het eventueel niet meer stijgen van de gronddprijzen (opbrengsten) in een economisch mindere periode.

Datalekken (R287)
Overzicht Overhead (G4, K3, I)
Ondanks toegenomen aandacht voor beveiliging, privacy en datamanagement, bestaat het risico dat er datalekken optreden. Dit kan leiden tot boetes, schadevergoedingen en imagoschade. Vanwege de kans op boetes of schadevergoedingen is er sprake van een financiële risicogevolgcategorie. Doordat de overheid door een datalek negatief in het nieuws kan komen, kan weerstand in de samenleving ontstaan tegen overheidshandelen. Doordat misbruik van de persoonsgegevens soms kan leiden tot identiteitsfraude of chantage, ontstaat een gevolg voor de veiligheid. Het kan bijvoorbeeld leiden tot het (tijdelijk) stopzetten van een project omdat er onvoldoende privacy-beschermende maatregelen zijn genomen.

Beheersmaatregel: veranderen van de waarschijnlijkheid (beheersen)
- Gemeente Haarlemmermeer organiseert bewustwoordingstrainingen voor alle medewerkers.
- Werkprocessen kunnen worden verbeterd aan de hand van een Data Protection Impact Assessment (DPIA).

ICT-systemen kunnen uitvallen (R289)
Overzicht Overhead (G4, K1, I)
Hoewel vrijwel alle ICT-systemen dubbel zijn uitgevoerd, kunnen er systemen uitvallen. Hierdoor kunnen diensten aan inwoners en ondernemers tot stilstand komen. Dit leidt in ieder geval tot productieverlies, maar kan ook leiden tot andere nadelige gevolgen. De kans op groot dataverlies is klein.

Beheersmaatregel: veranderen van de gevolgen (beheersen)
Netwerkcomponenten, lijnverbindingen en ons datacenter zijn in meervoud aanwezig, zodat uitval van een component kan worden opgevangen door een tweede exemplaar. Het uitwijkdatacenter is buiten de gemeente Haarlemmermeer geplaatst.

Beheersmaatregel: veranderen van de waarschijnlijkheid (beheersen)
Omdat wijzigingen een belangrijke oorzaak zijn van uitval, is het belangrijk om het wijzigingenproces goed vast te leggen en hierop te sturen. Gemeente Haarlemmermeer hanteert een 'change process' met een change manager. Wekelijks worden alle gewenste wijzigingen besproken in een change advisory board (CAB) waarin de juiste deskundigheden zijn vertegenwoordigd.

Gemeentefonds (R291)
Overzicht Algemene Dekkingsmiddelen (G5, K3, S)
De grootste inkomstenbron voor onze gemeente betreft de uitkering gemeentefonds (40% van de totale inkomsten van Haarlemmermeer). Het gemeentefonds wordt gevoed door het Rijk. Zowel de voeding van het fonds, als de verdeling

PricewaterhouseCoopers
Accountants N.V.
Uitsluitend voor
identificatiedoeleinden

ervan, is afhankelijk van een complex geheel van factoren. Als gevolg van externe ontwikkelingen bij de voeding en verdeling van het gemeentefonds bestaat de kans dat ons aandeel vanuit het gemeentefonds positief of negatief afwijkt van de verwachting, waardoor een niet direct te beïnvloeden voor- of nadeel in de begroting ontstaat.

De grootste onzekerheid bij de ontwikkeling van het gemeentefonds betreft het accres. De omvang van het gemeentefonds beweegt mee met de rijksuitgaven. Zo leiden extra uitgaven bij het Rijk tot een hogere storting in het gemeentefonds, en leiden bezuinigingen tot een lagere storting (ook wel trap-op, trap-af). Bij het kwantificeren van deze ontwikkeling zijn wij bij de Programmabegroting 2022-2025 uitgegaan van een afwijking van maximaal 1%, dit heeft een structureel effect van € 2,1 miljoen op onze begroting. Daarnaast is de verwachting dat de verdeling van het gemeentefonds vanaf 2023 wordt herijkt. De omvang van het gemeentefonds blijft gelijk, de middelen worden alleen anders verdeeld over de gemeenten. Begin juli 2021 is door het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK) een aangepast verdeelmodel voor de herijking van het gemeentefonds gepubliceerd, naar aanleiding van de vragen van de Raad voor het Openbaar Bestuur (ROB) over het oorspronkelijke voorstel. Daarnaast is er in december 2021 een (geactualiseerde) tabel gepresenteerd met de effecten per gemeente gebaseerd op het peiljaar 2019. Op basis van het laatste aangepaste model ontstaat er een structureel nadeel van € 2,4 miljoen. In de Voorjaarsrapportage 2021 is reeds rekening gehouden met een nadeel van € 0,5 miljoen. Daarmee resteert er naar de laatste inzichten een maximaal nadeel voor het meerjarenbeeld van € 1,9 miljoen. Op 19 oktober heeft de ROB advies uitgebracht over het voorstel voor de nieuwe verdeling van het gemeentefonds. De ROB constateert in zijn advies dat de nieuwe verdeling een verbetering is ten opzichte van de huidige verdeling, maar stelt wel dat de nieuwe verdeling niet ongeclausuleerd kan worden ingevoerd. In reactie daarop stellen de fondsbeheerders daarom een stapsgewijze invoering voor en het maximeren van het bedrag van de herverdeeleffecten. Op dit moment loopt de bestuurlijke consultatie bij de VNG. Eerder heeft de VNG al besloten alleen akkoord te gaan met een nieuw verdeelmodel als de omvang van het gemeentefonds toeneemt. Gezien de onzekerheid en de bijstellingen van de te verwachten effecten per gemeente zijn de effecten van de herverdeling nog niet in het meerjarenbeeld bij Programmabegroting 2022-2025 verwerkt. Naar aanleiding van de uitkomsten van de bestuurlijke consultatie bij de VNG zal deze afweging bij de Voorjaarsrapportage 2022 opnieuw worden gemaakt.

Na definitieve besluitvorming door het kabinet over de invoering van het verdeelvoorstel zal met de dan bekende gegevens nog een actualisatie plaatsvinden naar 1 januari 2023, het beoogde moment van invoering van de nieuwe verdeling. Deze laatste actualisatieslag zal inzicht geven in de definitieve herverdeeleffecten voor gemeenten. Als de herijking per 1 januari 2023 wordt doorgevoerd, dan worden de definitieve herverdeeleffecten bekend gemaakt in de meicirculaire 2022.

Beheersmaatregel: veranderen van de gevolgen (beheersen)
Actief volgen van publicaties (onder andere circulaires) van het ministerie van BZK en verwerken van de uitkomsten in de P&C cyclus.

Ongewenste toegang gemeentelijke systemen (R293)
Overzicht Overhead (G4, K2, I)
Ondanks de genomen maatregelen, kan nooit worden uitgesloten dat een hacker toegang krijgt tot de gemeentelijke systemen. In het ergste geval worden gegevens ontoegankelijk gemaakt, al dan niet permanent. Vaak heeft de hacker financiële motieven en vraagt losgeld om de systemen weer vrij te geven.

Beheersmaatregel: veranderen van de waarschijnlijkheid (beheersen)
We zorgen voor het bijhouden van de kennis en kunde, het aanbrengen van de laatste updates en het monitoren van kwetsbaarheden. Doordat hackers wereldwijd actief kunnen zijn, kunnen ze beschikken over ruime middelen en gespecialiseerde hackers. Het is daarom belangrijk om continu alert te zijn, de hackers een stap voor te blijven en het zo lastig mogelijk maken.

Invoering omgevingswet (R297)
Veiligheid (G5, K3, S)
In de Voorjaarsrapportage 2021 is de Omgevingswet als risico opgenomen. Dit heeft te maken met omstandigheden die nog steeds actueel zijn:

- Al langere tijd maken gemeenten zich zorgen over de financiële effecten van de Omgevingswet. Inmiddels is op landelijk niveau bestuurlijk vastgesteld dat de Omgevingswet budgettair neutraal moet kunnen worden ingevoerd in een periode van tien jaar na inwerkingtreding. Tevens is op landelijk niveau bestuurlijk vastgesteld dat financiële

PricewaterhouseCoopers
Accountants N.V.
Uitsluitend voor
identificatiedoeleinden

compensatie van (een deel van) de invoeringskosten een optie is als blijkt dat de 'terugverdientijd' van tien jaar onhaalbaar is. Uit een gemeentelijke consultatie van de VNG blijkt dat budgettair neutrale invoering binnen tien jaar onhaalbaar wordt geacht door gemeenten. Ook geven gemeenten aan niet tien jaar te kunnen wachten op eventuele financiële compensatie. Tot slot vinden gemeenten verlichting van de financiële druk op korte termijn noodzakelijk om de invoering van de Omgevingswet te accommoderen. De VNG heeft de minister van BZK gevraagd om de gemeentelijke invoeringskosten in 2022, ter hoogte van een bedrag van € 150 miljoen, eenmalig te compenseren. Om de structurele effecten te verlichten, heeft de VNG de minister gevraagd om op de afgesproken financiële evaluatiemomenten (eind 2022, 2023 en 2027) te berekenen of de terugverdientijd van tien jaar haalbaar is en zo niet, om op die momenten reeds tot financiële compensatie over te gaan. De minister heeft aangegeven zelf geen toezeggingen te kunnen doen vanwege haar demissionaire status. De minister heeft wel toegezegd de claims door te geleiden naar de juiste onderhandelingstafels.
- In het voorjaar van 2021 is het Integraal Financieel Beeld Omgevingswet verschenen, waarin de raming van de eenmalige (waaronder transitiekosten) en structurele financiële effecten van de Omgevingswet zijn bijgesteld. Wat betreft de transitiekosten gaat het om kosten zoals programmakosten, personeelskosten voor invoering Omgevingswet, aansluitkosten op Digitaal Stelsel Omgevingswet, opleidingskosten, organisatieontwikkeling en invoering nieuwe instrumenten (waaronder het omgevingsplan). De transitiekosten voor overheden (2021) liggen met € 1,3 tot 1,9 miljard hoger dan de destijds (2016) geraamde bedragen van € 190 miljoen - € 268 miljoen (bron: Integraal Financieel Beeld Omgevingswet, Kokx de Voogd, 11 maart 2021).

Het is lastig om de financiële impact voor de gemeente Haarlemmermeer te kwantificeren. De impact verschilt per gemeente en hangt van veel factoren af. De VNG geeft voor gemeenten met 100.000+ inwoners indicatief het volgende aan: de invoeringskosten voor grote gemeenten liggen tussen de € 5,6 miljoen en € 8,9 miljoen. Het merendeel van deze kosten betreft het maken van het omgevingsplan (in Haarlemmermeer naar verwachting drie jaar à € 1,45 miljoen, waarvoor bij de Voorjaarsrapportage 2021 voor twee jaar budget is toegekend). Tevens is er bij de Voorjaarsrapportage 2017 een budget van € 1,44 miljoen toegekend voor het opzetten van het programmateam Omgevingswet (€ 770.000 in 2018 en € 670.000 in 2019). Dat maakt dat de nog te maken invoeringskosten in Haarlemmermeer naar schatting tussen de € 1,3 miljoen en € 4,6 miljoen zijn.

De structurele effecten hangen sterk af van de beleids- en inrichtingskeuzes die de gemeenteraad en het college nog zullen maken. Er zijn drie scenario's mogelijk, bij elk scenario geeft de VNG bandbreedtes aan:

1. basisscenario: het scenario waarin alleen rekening gehouden wordt met de verandering van de rijksregels, dus zónder gebruikmaking van de decentrale beleidsruimte. Het effect ligt dan tussen de -/- € 35.000 tot +/+ € 160.000;
2a. het scenario waarin alle decentrale ruimte financieel gedreven ingevuld wordt. Dit scenario geeft aan wat een gemeente financieel zou kunnen bereiken, de bovengrens van het effect. Het effect ligt in dit scenario tussen de -/- € 55.000 tot +/+ € 1,0 miljoen;
2b. het scenario waarin alle decentrale ruimte juist niet financieel gedreven ingevuld wordt. Dit scenario geeft eigenlijk de ondergrens van het effect aan. Het effect is in dat geval -/- € 200.000 tot +/+ € 150.000.

De VNG benadrukt dat dit indicaties zijn, die met voorzichtigheid moeten worden behandeld.

Beheersmaatregel: veranderen van de gevolgen (beheersen)
Bij de transitiekosten kan besloten worden de transitietijd langer of korter te maken en er kan gekozen worden de implementatie in hoog of laag tempo te doen. Hoe korter de transitietijd en hoe hoger het implementatietempo, hoe minder kosten. Dit is voor wat betreft het omgevingsplan alleen te realiseren als ook het benodigde budget voor 2024 te zijner tijd gehonoreerd wordt. Verder volgen wij de landelijke financiële ontwikkelingen ten aanzien van de Omgevingswet op de voet.

Sociaal domein - beleidswijziging hulp bij het huishouden (R301)
Zorg en werk (G5, K3, S)
Als gevolg van een beleidswijziging hulp bij het huishouden moeten we aanvragen hulp bij het huishouden in het kader van de Wmo per 2022 ruimhartiger toekennen. Bij gemeenten met een vergelijkbaar karakter als dat van Haarlemmermeer blijkt dat het percentage inwoners dat gebruikt maakt hulp bij het huishouden ten opzichte van het totaal aantal inwoners kan wisselen van 0,2% tot 2,5%. In Haarlemmermeer is het percentage inwoners dat op dit moment hulp bij het huishouden ontvangt 1,2% ten opzichte van het totaal aantal inwoners. Het effect van de beleidswijziging is niet te

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.
Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

voorspellen op basis van de situatie bij gemeenten met een vergelijkbaar karakter. Risico bestaat dat het aantal inwoners dat gebruikt maakt van hulp bij het huishouden toeneemt en er meer kosten zullen worden gemaakt dan begroot.

Beheersmaatregel: veranderen van de gevolgen (beheersen)
Door middel van een duidelijk gefaseerde en projectmatige aanpak willen we borgen dat de financiële gevolgen beperkt blijven en dat de operationele gevolgen van de beleidswijziging opgevangen kunnen worden.

Aansprakelijkheidsstelling door (oud)medewerkers (R302)
Overzicht Overhead (G4, K3, I)
Door de wijze van ontslag heeft een aantal (oud)medewerkers van de gemeente Haarlemmermeer ons aansprakelijk gesteld voor de volgens hen geleden (gevolg)schade. Er lopen juridische procedures waardoor het onzeker is of en voor welk bedrag we aansprakelijk worden gesteld.
Daarnaast is in 2021 een nieuwe aansprakelijkstelling ontvangen. De hoogte van de schade is nog niet gesteld door werknemer.

Beheersmaatregel: veranderen van de gevolgen (beheersen)
Bij het voeren van de gerechtelijke procedures laten we ons bijstaan en adviseren door onze huisadvocaat.

Implementatie nieuwe of gewijzigde wet- en regelgeving (R305)
Overzicht Overhead (G, K, S)
De gemeente dient wet- en regelgeving na te leven. Wetswijzigingen behoren daarom tijdig geïmplementeerd te worden (met vertaling naar dienstverlening en werkprocessen en eigen gemeentelijke verordeningen en formats) zodat de dienstverlening aan inwoners en ondernemers dienovereenkomstig kan plaats vinden. De invoering van nieuwe of gewijzigde wetgeving leidt in de basis tot de volgende risico's voor de gemeente Haarlemmermeer:

Compliance: Een niet tijdige implementatie van nieuwe of gewijzigde wetgeving leidt tot een verhoogd risico dat de uitgevoerde dienstverlening niet in overeenstemming is met vigerende wet en regelgeving. Dit risico kan leiden tot negatieve consequenties voor de gemeente inzake de financiële rechtmatigheid. Daarnaast is sprake van een hogere kans op claims van benadeelde partijen ingevolge het niet naleven van de geldende wet- en regelgeving (reputatieschade).

Financieel: Er is sprake van een mogelijke financieel risico, doordat geen of onvoldoende middelen binnen de organisatie beschikbaar zijn om te voldoen aan de nieuwe of gewijzigde wet- en regelgeving. Tevens bestaat de mogelijkheid dat opleiding voor bestaande medewerkers noodzakelijk is om voldoende kennis te vergaren over de veranderde wet- en regelgeving. Onvoldoende middelen en/of opleidingen leggen een financieel beslag op de huidige organisatie.

Beheersmaatregel: veranderen van de gevolgen (beheersen)
Binnen de organisatie is sprake van eigenaarschap voor iedere wet. Dit eigendom dient ervoor zorg te dragen dat de gevolgen voor de organisatie ingevolge nieuwe of gewijzigde wet- en regelgeving tijdig worden geïdentificeerd. Initiëren van vervolgactiviteiten naar aanleiding van de identificatie van de gevolgen zijn tevens onderdeel van het eigenaarschap.

Extra opbrengst toeristenbelasting (uitbreiding hotelcapaciteit) (R306)
Overzicht algemene dekkingsmiddelen (G4, K3, S)
Als gevolg van de onzekerheid over de uitbreiding van de hotelcapaciteit bestaat de kans dat de geraamde meeropbrengst van de toeristenbelasting niet gerealiseerd wordt waardoor er een nadeel ontstaat. De meeropbrengst is onzeker, omdat de omzet van de hotels door de coronacrisis nog zwaar onder druk staat (lagere bezetting én lagere overnachtingsprijzen) en het nog de vraag is of met name de zakelijke reiziger weer in dezelfde mate terug komt na de coronacrisis. Het grootste deel van de hotels in Haarlemmermeer is gericht op de zakelijke markt.

Beheersmaatregel: veranderen van de gevolgen (beheersen)
Monitoren van de ontwikkelingen hotelcapaciteit en omzet bij de volgende P&C documenten.

Financiële impact coronamaatregelen
Diverse programma's (G, K, I/S)
De coronacrisis raakt iedereen: onze inwoners, ondernemers, instellingen en de gemeentelijke organisatie. In de aanpak van deze crisis beogen we twee doelen te bewerkstelligen. Allereerst dat we onze gemeentelijke dienstverlening zo goed als mogelijk continueren. Daarnaast willen we de negatieve effecten van de coronacrisis zo veel als mogelijk beperken door het uitvoeren van diverse maatregelen. De maatregelen worden bepaald door in gesprek te blijven met onze inwoners, ondernemers en instellingen op basis van de vragen die zij stellen en de behoeften die zij uiten.

PricewaterhouseCoopers
Accountants N.V.
Uitsluitend voor
identificatiedoeleinden

We zijn gestart met het formuleren van scenario's en prognoses om meer een idee te verkrijgen van de denkbare lange termijn effecten van de coronacrisis. Wat we al wel met zekerheid kunnen voorzien is dat gemeentelijke inkomsten incidenteel dalen, bijvoorbeeld toeristenbelasting en parkeerbelasting en dat er nog extra uitgaven worden gedaan. Bij de Voorjaarsrapportage 2022 worden de ramingen op basis van de inzichten op dat moment weer geactualiseerd. De raad is regelmatig geïnformeerd met specifieke brieven en dat zal indien nodig ook door blijven gaan in 2022. We beschouwen deze financiële tegenvallers als incidenteel en verwachten op onderdelen nog compensatie vanuit het Rijk.

De definitieve compensatie over 2020 en 2021 vanuit het Rijk zal bepaald worden met behulp van de jaarstukken van de gemeentes. De compensatie voor Haarlemmermeer over het jaar 2020 zal naar verwachting niet eerder dan de meicirculaire 2022 bekend worden. Op basis van het proces van de compensatie over 2020 verwachten wij de compensatie voor de inkomstenderving 2021 in 2023. We mogen vanwege een bindende uitspraak van de commissie BBV hiervoor geen post in de jaarstukken opnemen.

Alle andere effecten met een financiële component zijn op dit moment niet bekend. Bij dit risico is dan ook nog geen kans- en gevolgklasse gedefinieerd, waardoor deze nog niet is meegenomen in de berekening van de ratio weerstandsvermogen.

De tekorten op korte termijn worden zo goed mogelijk geraamd in de voorjaarsrapportage en leiden niet tot een extra risico. De lange termijn effecten zijn nog onvoldoende duidelijk om tot een risico inschatting te kunnen komen.

Vervallen risico's

Er zijn geen vervallen risico's boven de rapportagegrens.

Nieuwe risico's

Aansprakelijkstelling huurovereenkomst (R317)
Overzicht Algemene Dekkinsmiddelen (G, K, I)
Als gevolg van een aansprakelijkstelling bestaat de kans dat er een procedure tegen de gemeente wordt gestart wegens het niet nakomen van een huurovereenkomst en het handelen in strijd met een Letter of Intent. De gemeente betwist dat er een huurovereenkomst tot stand is gekomen en betwist dat er is gehandeld in strijd met de Letter of Intent. Het is mogelijk dat er een schikking wordt getroffen in deze kwestie. Als geprocedeerd gaat worden kan er financiële en imagoschade ontstaan. De kans dat er dan, naast de te maken advocaatkosten, financiële schade ontstaat hangt af van de vraag of de partij in deze kwestie in het gelijk wordt gesteld.

Beheersmaatregel: veranderen van de waarschijnlijkheid (beheersen)
Wij laten ons adviseren en ondersteunen door onze huisadvocaat.

Gewijzigde risico's

Strategische gronden GEM A4 Zone West en De President (R41)
Ruimtelijke ontwikkelingen (G4 (was G5), K1, I)
In de grondexploitatie van de GEM A4 Zone West C.V. wordt rekening gehouden met de inbreng van de waarde van de gronden, welke gemeente Haarlemmermeer op haar balans heeft staan. Voor de gronden van De President 2.0 (grondbank Hillegondshoeve) is er een algemene afspraak om deze gronden op gelijke wijze als President 1.2 te ontwikkelen. Vanwege regionale afspraken kunnen deze laatst genoemde gronden pas na 2030 worden ontwikkeld. Vanwege aanhoudende vraag wordt gekeken of President 2.0 versneld tot ontwikkeling kan worden gebracht.

Beheersmaatregel: veranderen van gevolgen (beheersen)
Voor de gronden ten behoeve van A4 Zone West zijn nadere afspraken gemaakt over de wijze en snelheid van inbreng van alle gronden. Deze afspraken hebben ertoe geleid, in combinatie met gesloten overeenkomsten (koop-, reserverings- en intentie overeenkomsten) en de afzetprognose, dat naar verwachting alle gronden voor 2030 zijn ingebracht. In 2022 wordt naar verwachting ongeveer 90% van de gronden geleverd aan GEM A4 Zone West C.V.

Kostenstijging investeringsramingen grondexploitaties van 1% (R266)
Grondbeleid (G5 (was G4), K2, I)
De commissie BBV beveelt aan om conjuncturele risico's op te nemen in de berekening van de weerstandscapaciteit. Op basis van een gevoeligheidsanalyse op de actieve grondexploitaties is de top 3 van conjuncturele risico's opgenomen. Een van de risico's houdt in dat de kosten van de investeringen in de grondexploitaties met 1% stijgen door een oververhitte markt (of door eventuele stikstofmaatregelen).

Beheersmaatregel: delen van het risico met (een) andere partij(en)
Strategisch omgaan met aanbestedingen zoals het vroegtijdig contracteren van aannemers voor de uitvoering van de investeringswerkzaamheden en bijvoorbeeld over de schaalgrootte van het gebied (opknippen versus samenvoegen).

PricewaterhouseCoopers
Accountants N.V.
Uitsluitend voor
identificatiedoeleinden

Weerstandscapaciteit

De weerstandscapaciteit, een indicatie voor de mogelijkheden om toekomstige niet begrote financiële tegenvallers op te vangen, kan worden gezien als een noodzakelijke buffer om de continuïteit van de bedrijfsvoering te waarborgen. Een dergelijke buffer ligt deels in de sfeer van de exploitatie (de begroting van baten en lasten) en deels in de vermogenssfeer (reserves). Hieronder geven we een inschatting van deze capaciteit.

Weerstandscapaciteit in de exploitatiesfeer

Posten in de exploitatiesfeer dragen bij aan de structurele weerstandscapaciteit, omdat zij na aanwending meerdere jaren een positief effect hebben. In de sfeer van de exploitatie zijn de volgende aspecten van belang voor de weerstandscapaciteit:

1. raming voor onvoorzien en een eventueel positief begrotingssaldo in het lopende jaar;
2. onbenutte belastingcapaciteit;
3. eventuele stelposten waarvoor nog geen verplichting is aangegaan;
4. te inventariseren mogelijke ombuigingen/ heroverwegingen.

Achtereenvolgens lichten wij deze aspecten toe.

1. Raming onvoorzien en eventueel positief begrotingssaldo
Jaarlijks nemen we in de begroting een budget voor het opvangen van incidentele onvoorziene lasten op. Dit budget is vastgesteld op € 35.000. In de nota Risicomanagement 2017 is uitgelegd dat het positieve resultaat van de begroting automatisch bijdraagt aan de incidentele weerstandscapaciteit.

2. Onbenutte belastingcapaciteit
De onbenutte belastingcapaciteit bestaat uit de extra ruimte die de gemeente heeft om, met inachtneming van de wetgeving, maximale inkomsten te genereren uit de gemeentelijke heffingen. Bij gemeente Haarlemmermeer zit deze ruimte in de belastingen en met name in de onroerendezaakbelastingen (OZB). De raad is vrij de belastingtarieven te verhogen. Om te beoordelen of er onbenutte belastingcapaciteit is, maken wij gebruik van de ruimte tussen de eigen OZB-tarieven en het redelijk peil van de OZB dat wordt vastgesteld in het kader van artikel 12 Financiële verhoudingswet (de artikel 12-norm). De door het Rijk vastgestelde norm voor toelating tot artikel 12 is 0,18090% in 2021. Het gemiddelde OZB-tarief van Haarlemmermeer was in 2021 0,1903% en daarmee hoger dan de artikel 12-norm. Op basis hiervan wordt geen rekening gehouden met onbenutte belastingcapaciteit.

3. Stelposten waarvoor nog geen verplichting is aangegaan
De in de begroting 2021 opgenomen stelposten zijn benut voor het onderdeel waarvoor deze gereserveerd waren.

4. Te inventariseren mogelijke bezuinigingen/ heroverwegingen
Op 1 juli 2021 heeft de raad besloten tot een pakket aan ombuigingsmaatregelen (2021.0001203). Uit voorzichtigheidsoogpunt tellen wij op dit moment geen verdere bezuigingingsmaatregelen mee in de weerstandscapaciteit.

Tabel 92

Omschrijving (bedragen x € 1.000)	Structureel	Incidenteel
Raming voor onvoorzien	-	35
Onbenutte belastingcapaciteit	-	-
Stelposten waarvoor geen verplichting is aangegaan	-	-
Mogelijke bezuinigingen	-	-
Totaal	**-**	**35**

Weerstandscapaciteit in de vermogenssfeer

Bij de posten in de vermogenssfeer is sprake van incidentele weerstandscapaciteit. Dit houdt in dat ze eenmalig kunnen worden aangewend en alleen in het jaar van aanwending een positief resultaat opleveren. De weerstandscapaciteit in de vermogenssfeer bestaat uit de algemene reserves en de stille reserves. Beide onderdelen worden hierna toegelicht.

Algemene reserves
Algemene reserves zijn reserves waarvoor geen specifieke bestemming is bepaald en die daarom vrij kunnen worden ingezet voor het afdekken van risico's en dergelijke; dit in tegenstelling tot bestemmingsreserves waaraan wel een specifieke bestemming is gegeven en waar dus niet vrij over kan worden beschikt. De reserves hebben een inkomensfunctie en kunnen worden ingezet als eigen financieringsmiddel. De rente die hierdoor wordt bespaard, wordt structureel ingezet als dekkingsmiddel voor de begroting. Dit betekent dat inzet van de reserves structurele negatieve consequenties heeft. De algemene reserves

PricewaterhouseCoopers
Accountants N.V.
Uitsluitend voor
identificatiedoeleinden

bestaan uit twee onderdelen, namelijk de Algemene dekkingsreserve en de Algemene reserve grondzaken. De aard van deze reserves lichten we hierna nader toe.

Tabel 93

(bedragen × € 1.000)	Stand per 31-12-2020	Saldo rekening 2020	Vermeerderingen	Verminderingen	Stand per 31-12-2021
Algemene dekkingsreserve	205.656	-3.100	11.552	8.669	205.439
Algemene reserve grondzaken	1.104	0	11.198	6.421	5.881
Totaal algemene reserve	**206.760**	**-3.100**	**22.751**	**15.089**	**211.320**

Algemene dekkingsreserve
De Algemene dekkingsreserve vormt het vrij besteedbare eigen vermogen. De Algemene dekkingsreserve kan ingezet worden als buffer voor incidentele financiële tegenvallers en onvoorziene risico's. Daarmee is expliciet duidelijk gemaakt dat deze reserve wordt meegerekend tot de weerstandscapaciteit.

Algemene reserve grondzaken
De Algemene reserve grondzaken is een risicobuffer voor positieve en negatieve resultaten van grondexploitaties. Afhankelijk van de resultaten vindt respectievelijk een dotatie aan (bij positief resultaat) dan wel een onttrekking uit (bij negatief resultaat) de Algemene reserve grondzaken plaats. Op grond van regels met betrekking tot de minimale en maximale stand van de Algemene reserve grondzaken kan er aanvulling dan wel afroming van de reserve plaatsvinden. Een aanvulling wordt onttrokken uit de Algemene dekkingsreserve, een afroming wordt gedoteerd aan de bestemmingsreserve Schaalsprong. Omdat de Algemene reserve grondzaken specifiek is bedoeld voor het opvangen van risico's met betrekking tot grondexploitaties en omdat deze risico's worden meegenomen in de totale risicoanalyse wordt de stand van deze reserve ook meegenomen in de bepaling van de weerstandscapaciteit.

Stille reserves
Stille reserves zijn bezittingen van de gemeente die momenteel op de balans lager zijn gewaardeerd dan hun huidige marktwaarde. Dit betekent dat verkoop van deze bezittingen een eenmalig financieel voordeel voor de gemeente kan opleveren. Voorwaarde hiervoor is wel dat de verkoop op korte termijn tegen die marktwaarde kan geschieden en dat de verkoop de bedrijfsvoering van de gemeente niet beperkt. In het raadsvoorstel 'beoordelingskader Maatschappelijke Voorzieningen Integraal Accommodatieplan' (2021.0000253) is voor de verkoop van vastgoed dat niet tot de kern-portefeuille behoort over een termijn van de komende tien jaar rekening gehouden met een netto verkoopresultaat van € 8 miljoen. Onder aftrek van de opbrengsten van het reeds verkochte vastgoed resteert een stille reserve van € 7,4 miljoen. Conform het raadsbesluit wordt 50% van de netto-verkoopopbrengsten in de reserve Maatschappelijke voorzieningen gestort .

Weerstandscapaciteit geconsolideerd

Het overzicht van de totale weerstandscapaciteit in Tabel 94 levert het volgende beeld op:

Tabel 94

Omschrijving (bedragen x € 1.000)	Structureel	Incidenteel
Weerstandscapaciteit exploitatie:		
Raming voor onvoorzien	-	35
Onbenutte belastingcapaciteit	-	-
Stelposten zonder aangegane verplichting	-	-
Mogelijke bezuinigingen / heroverwegingen	-	-
Weerstandscapaciteit vermogen	-	-
Algemene (vrij besteedbare) reserves	-	211.320
Stille reserves	-	7.400
Totale weerstandscapaciteit	-	218.755

Ratio weerstandsvermogen

Om inzicht te krijgen in hoeverre de beschikbare weerstandscapaciteit in staat is om zich voor doende risico's op te vangen, wordt de ratio weerstandsvermogen bepaald. Hiervoor hanteren wij een risicosimulatie waarin aan de risico's een bedrag en een kanspercentage wordt gekoppeld. Bij de simulatie wordt een zekerheidsniveau van

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.
Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

90% gehanteerd. Dit betekent dat het totaalbedrag dat uit de simulatie volgt in 90% van de gevallen voldoende zal zijn om alle daadwerkelijk uitgekomen risico's te dekken. Hiermee is vervolgens de ratio van het weerstandsvermogen te berekenen.

$$\text{Ratio weerstandsvermogen} = \frac{\text{totale weerstandscapaciteit}}{\text{financiële impact risico's bij 90 \% zekerheid}}$$

Figuur 9

Voor deze ratio hanteren wij een streefwaarde van minimaal 1,4 ("Voldoende"). De risico's die zijn meegenomen in de analyse, zijn hiervoor in deze paragraaf beschreven.

Structurele risico's en weerstandscapaciteit
Omdat bij het berekenen van de ratio weerstandsvermogen zowel de weerstandscapaciteit als het risicobedrag bij wijze van momentopname als één bedrag wordt uitgedrukt, moeten de structurele componenten geconverteerd worden naar een eenmalig bedrag. Hiervoor hanteren wij, conform de werkwijze van het Nederlands Adviesbureau voor Risicomanagement (Naris) een factor van 2,5. Dit wil zeggen dat de structurele posten voor 2,5 maal hun waarde meetellen.

Uitkomst risicoanalyse
Uit de analyse, uitgevoerd op 24 februari 2022, volgt dat de totale financiële impact van alle risico's tezamen bij een zekerheidsniveau van 90% uitkomt op € 51 miljoen. Vergeleken met een totale weerstandscapaciteit van € 219 miljoen komen we op een ratio weerstandsvermogen van 4,3. Dit valt onder de classificatie 'Uitstekend' en betekent dat er op dit moment geen corrigerende actie vereist is.

Tabel 95

Waardering	Ratio	Betekenis
A	>2	Uitstekend
B	1,4 - 2	Ruim voldoende
C	1 - 1,4	Voldoende
D	0,8 - 1	Matig
E	0,6 - 0,8	Onvoldoende
F	<0,6	Ruim onvoldoende

Inzicht in de ontwikkeling van het weerstandsvermogen
De ontwikkeling van het weerstandsvermogen over jaren zegt meer dan een eenmalige beoordeling. De ontwikkeling van het weerstandsvermogen is meerjarig weergegeven in het hoofdstuk Financiële hoofdlijnen.

Kengetallen financiële positie

Om tot een beter inzicht te komen van de financiële positie van de gemeente is in het BBV een standaardset van financiële kengetallen voorgeschreven. De kengetallen geven gezamenlijk op eenvoudige wijze inzicht over de financiële positie van de gemeente.

Tabel 96

Kengetallen in percentage: Omschrijving:	% Rekening 31-12-2020	% Primaire Begroting	% Rekening 31-12-2021
Netto schuldquote	89,8	126,7	88,4
Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle leningen	82,3	117,9	81,0
Solvabiliteitsratio	33,4	29,7	34,3
Grondexploitatie	22,9	28,1	22,7
Structurele exploitatieruimte	2,4	1,5	4,5
Belastingcapaciteit	102,6	104,4	104,2

Bovenstaande kengetallen geven een globaal inzicht in de financiële ontwikkelingen van gemeente Haarlemmermeer. Om het door de raad vastgestelde beleid te kunnen uitvoeren moeten financieringsmiddelen worden aangetrokken. Hierdoor stijgt de schuldpositie van de gemeente de komende jaren, wat gevolgen heeft voor de ontwikkeling van de netto schuldquote, de netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen en het solvabiliteitsratio. Gezien de ontwikkeling van de schuldpositie zijn er voorstellen gedaan om de schuldontwikkeling te beheersen. Een nadere toelichting op de schuldpositie wordt gegeven in de paragraaf Financiering. Daarbij wordt ingegaan op het onderwerp schuldbeheersing en

PricewaterhouseCoopers
Accountants N.V.
Uitsluitend voor
identificatiedoeleinden

de indicatoren, inclusief normering, waarmee wij de schuld monitoren.

Netto schuldquote
De netto schuldquote geeft inzicht in het niveau van de gemeentelijke schuldenlasten ten opzichte van de eigen middelen en is dus een indicatie van de mate waarin de rentelasten en de aflossingen op de exploitatie drukken. De schuldquote is lager als begroot als gevolg van een lager investeringsniveau, een lagere boekwaarde van de grondexploitaties en een hoger bedrag aan vooruitontvangen bedragen van derden. Dit laatste betreft onder andere de van het Rijk ontvangen Woningbouwimpuls en een voorschot voor nog af te nemen gronden. Ten opzichte van de Jaarstukken 2020 is de netto schuldquote iets gedaald.

Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen
Omdat bij leningen onzekerheid kan bestaan of deze allemaal worden terugbetaald, wordt dit kengetal zowel berekend inclusief als exclusief de door de gemeente verstrekte leningen. Zo wordt duidelijk wat het aandeel van de verstrekte leningen in de exploitatie is en wat dit betekent voor de schuldenlast. De schuldquote is lager als begroot als gevolg van het hierboven beschreven oorzaken.

Solvabiliteitsratio
De solvabiliteit geeft inzicht in de mate waarin de gemeente in staat is aan haar financiële verplichtingen te voldoen. Een hoger percentage duidt op een hogere financiële weerbaarheid van de gemeente.

Grondexploitatie
De boekwaarde van de voorraden grond moet worden terugverdiend bij de verkoop. Kenmerkend voor grondexploitaties is dat de looptijd meerdere jaren is. Naarmate de inkomsten verder in de toekomst liggen, brengt dit meer rentekosten en risico's met zich mee. Het kengetal Grondexploitatie drukt de geactiveerde waarde van in exploitatie genomen bouwgronden uit in een percentage van het totaal van de baten. De waarde van de gronden wordt in het (t)MPG goed onderbouwd en is daarom reëel. De verkoop van de gronden zal bijdragen aan het verbeteren van de schuldquote en het solvabiliteitsratio. Voor dit kengetal is geen norm vastgesteld. Dit is niet noodzakelijk gezien de onderbouwing in het (t)MPG.

Structurele exploitatieruimte
Voor de beoordeling van het structurele en reële evenwicht van de begroting wordt onderscheid gemaakt in de structurele en incidentele baten en lasten. In 2021 is het percentage positief, dat betekent dat er lagere structurele lasten dan baten zijn. Dit geeft aan dat sprake is van een structureel en reëel sluitende begroting.

Belastingcapaciteit
Het kengetal Belastingcapaciteit geeft inzicht in hoe de belastingdruk in de gemeente zich verhoudt ten opzichte van het landelijk gemiddelde. Voor de bepaling van de hoogte van de belastingdruk is het landelijk gemiddelde niet maatgevend. Haarlemmermeer heeft zijn eigen beleid vastgesteld. Hiervoor wordt verwezen naar de paragraaf Lokale heffingen.

pwc
PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.
Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Onderhoud kapitaalgoederen

Portefeuillehouder: Sidali, Steffens-van de Water

Een substantieel deel van de begroting heeft betrekking op onderhoud van kapitaalgoederen zoals wegen, openbaar groen, riolering en openbare verlichting. De onderhoudslasten zijn verspreid over diverse programma's en zijn gebaseerd op de door de raad gemaakte keuze(s) van het onderhoud- en kwaliteitsniveau.

Deze paragraaf gaat in op de staat van onderhoud en de onderhoudslasten van de kapitaalgoederen. Het beleidskader waarop het onderhoud van de kapitaalgoederen is gebaseerd is opgenomen in de desbetreffende programma's. Per soort kapitaalgoed is beschreven:

- het door de raad gewenste kwaliteitsniveau van onderhoud
- de actuele staat van onderhoud
- de in de begroting opgenomen onderhoudslasten

De volgende kapitaalgoederen komen aan de orde:

1. Sportterreinen
2. Openbare speel-, sport- en ontmoetingsvoorzieningen
3. Wegen en (civieltechnische) kunstwerken
4. Riolering
5. Openbaar groen
6. Openbare verlichting
7. Verkeersregelinstallaties
8. Watergangen
9. Begraafplaatsen

De paragraaf wordt afgesloten met een overzicht van de jaarlijkse onderhoudslasten.

PricewaterhouseCoopers
Accountants N.V.
Uitsluitend voor
identificatiedoeleinden

Sportterreinen

Wij beheren 23 sportparken waarop circa 90 sportvelden zijn gelegen. Hoe wij de sportvelden beheren is beschreven in het Beheerplan Buitensport 2020-2023 . Door regelmatig onderhoud en vervanging hebben wij ervoor gezorgd dat onze sportvelden over het algemeen in goede kwaliteit zijn en voldoen aan de sporttechnische normen van de sportbonden en het NOC*NSF.

Bij buitensportcomplexen hebben wij 37 kunstgrasvelden. Op grond van de sporttechnische eisen moeten alle kunstgrasvelden na het achtste speelseizoen na certificering opnieuw een keuring ondergaan. Wij laten de velden eerder keuren door een externe keuringsinstantie (velden ouder dan zes jaar), zodat wij op de hoogte zijn van de actuele onderhoudssituatie van de velden en op tijd bij kunnen sturen door herstel of vervanging van de velden die niet meer voldoen aan de sporttechnische eisen. Wij hebben diverse sportvelden vervangen. Het betreft zowel kunstgrasvelden als natuurgrasvelden van onder andere Voetbalvereniging Uno (veld 1) en Sportvereniging Overbos (veld 2). Daarnaast bleek de kwaliteit van veld 4 van de Hockeyclub De Kikkers onvoldoende. De vervanging van dit veld was oorspronkelijk gepland in 2022. Om de kosten hiervan te dekken is de vervanging van veld 4 van Voetbalvereniging Kagia doorgeschoven naar 2022.

Om tegen te gaan dat bodemvreemde stoffen (de ondergrond van sportvelden die nodig is om erop te kunnen sporten, bestaande uit korrels rubber of kurk) verspreid raken in de buitenruimte , hebben wij kantplanken geplaatst om instrooimaterialen zo veel mogelijk binnen de velden te houden. Dit is een vereiste vanuit de zorgplicht die wij hebben om verontreiniging van de bodem te voorkomen.

Openbare speel-, sport- en ontmoetingsvoorzieningen

Het beheer van speelvoorzieningen is beschreven in het Beheerplan Speelvoorzieningen 2020-2023. Conform de wettelijke veiligheidseisen hebben wij de speeltoestellen laten inspecteren. Op diverse plekken in de gemeente zijn op basis van de veiligheid toestellen vervangen. Dit betreft locaties onder andere in Hoofddorp (Verisstraat, Alphons Diepenbrockhof, Leenderbos, Mastbos), Nieuw-Vennep (Turfsteker, Broekemastraat, Dokter van Haeringenplantsoen). De meeste werkzaamheden zijn uitgevoerd of worden begin 2022 afgerond.
Bij de vervanging van speelplekken hebben wij onder andere op basis van demografische gegevens onderzocht of de speelplek moest worden aangepast of kon worden opgeheven. Bij de vervanging van speelplekken zijn de uitgangspunten gehanteerd van ons speelruimtebeleid "Kom in Beweging!"- Speelruimte in de gemeente Haarlemmermeer.

Het beheer van (grootschalige) recreatiegebieden is beschreven in het Beheerplan Recreatiegebieden 2020-2023. Hieronder vallen het Haarlemmermeerse Bos (115 ha), de Toolenburgerplas (85 ha) en deelgebied 1 van PARK21 (28 ha).
Naast het reguliere onderhoud aan verhardingen, beplantingen, oeverinrichting en terreinmeubilair, hebben wij onderdelen vervangen die aan het einde van de levensduur zijn.
Voorbeelden zijn het overlagen van de asfaltpaden, het aanplanten van nieuwe bomen in de Bomenroute, en het planten van inheemse soorten ter vervanging van de populieren in het Haarlemmermeerse Bos. In het bos is tevens een beluchtingssysteem aangelegd in de plas om de uitbraak van blauwalg te minimaliseren.
Aan de kant van Vinkenburg bij de Toolenburgerplas zijn de bomen aangevuld. De asfalteringswerkzaamheden rondom de plas zijn afgerond en er zijn nieuwe fietsnietjes geplaatst.
Ter voorkoming van de wateroverlast bij Jeugdland is een stuwdam aangebracht.
De nieuwe bomen in PARK21 ter vervanging van de bomen die dood waren gegaan, zijn geplant .
Met subsidie van de provincie Noord-Holland is een windsingel aangelegd bij het klimpark.

De parken werden onder andere vanwege het coronavirus goed bezocht. Dit vroeg extra maatregelen om de parken en stranden schoon te houden. Daarnaast was extra inzet nodig voor maatregelen als gevolg van corona zoals het afsluiten van toiletgebouwen en sport- en speellocaties en het plaatsen van borden met daarop de coronamaatregelen.

pwc PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Wegen en (civieltechnische) kunstwerken

Het begrip Wegen omvat de gemeentelijke verhardingen en de civieltechnische kunstwerken. Wegen is een verzamelnaam voor alle verhardingen die worden aangetroffen binnen het wegprofiel: rijbaan, parkeervak, bushalte, fietspad, trottoir, voetpad etcetera. Kunstwerken zijn onder andere vaste en beweegbare bruggen, viaducten, tunnels, fiets- en voetgangersbruggen en kademuren.

Verhardingen

Hoe de verhardingen worden onderhouden is beschreven in het Beheerplan Verhardingen 2020-2023. Wij hebben maatregelen voor het in stand houden van de gemeentelijke verhardingen gebaseerd op onder andere inspectieresultaten. Uit het beheerplan blijkt dat het areaal veroudert en dat vooral voor de open verhardingen extra onderhoud en investeringen nodig zijn. Mede om de toegankelijkheid te verbeteren, hebben wij extra geïnvesteerd in het vernieuwen van straten en trottoirs in de woonomgeving. Wij hebben de vernieuwing van onder andere de volgende wegvakken afgerond, in uitvoering of in voorbereiding genomen.

Tabel 97

Kern	Wegvak
Badhoevedorp	Edisonstraat, Jan van Gentstraat en Dellaertlaan (voorbereiding)
Haarlemmermeer	Fietspad langs de Rijnlanderweg (voorbereiding)
Halfweg	Parkeerterrein aan de Kanaalweg, Zijkanaal F. West (voorbereiding)
Hoofddorp	Alholm en Bandholm (voorbereiding)
Hoofddorp	Wilsonpad (voetpad) (afgerond)
Hoofddorp	Hoofdweg Oostzijde (afgerond)
Hoofddorp	Graan voor Visch (in uitvoering)
Hoofddorp	Blankenstraat/Verisstraat (in uitvoering)
Hoofddorp	Kalorama (in uitvoering)
Hoofddorp	Schweitzerstraat en Kelloggstraat/-pad (voorbereiding)
Hoofddorp	Van den Berghlaan (voorbereiding)
Lijnden	Amsterdamse Baan (afgerond)
Lijnden	Hoofdweg Oostzijde (afgerond)
Nieuw-Vennep	Venneperweg (afgerond)
Nieuw-Vennep	Hoofdweg Westzijde (voorbereiding)
Nieuw-Vennep	Parkeerterrein Oosterdreef (voorbereiding)
Nieuw-vennep/Lisserbroek	Lisserweg tussen de IJweg en de Hoofdweg (afgerond)
Rijsenhout	Aalsmeerderweg, tussen de Venneperweg en de Bennebroekerweg (afgerond)
Zwanenburg	Lijnderdijk (afgerond)
Zwanenburg	Dennenlaan fase 2 (afgerond)

Wij hebben groot onderhoud verricht aan onder andere de volgende wegvakken:

Tabel 98

Kern	Wegvak
Aalsmeerderbrug	Molenweg (gereed)
Badhoevedorp	Badhoevelaan (gedeelte) (gereed)
Halfweg	Haarlemmerstraat (gedeelte) (gereed)
Hoofddorp	Hardersbos (gereed)
Hoofddorp	Nieuwe Molenaarslaan (gereed)
Hoofddorp	Parkeerterrein Oranjestraat en Nassaustraat (gereed)
Hoofddorp	Waddenweg/Deltaweg, tweede gedeelte (gereed)
Hoofddorp	Puttersbospad (gereed)
Hoofddorp	Stationsweg (in uitvoering)

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.
Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Vijfhuizen	Kromme Spieringweg (gereed)

Van de overige geplande projecten zijn er enkele toegevoegd aan de VOR omdat niet volstaan kon worden met groot onderhoud. Dit geldt voor de volgende projecten: Dr. Heijelaan en Maria Margarethalaan (Abbenes), Alholm en Van der Burchstraat (Hoofddorp). Daarnaast zijn projecten verschoven naar andere jaren om deze beter te kunnen afstemmen op andere projecten. Dit geldt voor de volgende projecten: Leidsemeerstraat (Buitenkaag), Polanenkade (Halfweg), Hanepoelpad (Zwaanshoek) en Haarlemmerstraatweg (buiten de kom).

Bij de Jaarstukken 2019 is een voorziening achterstallig onderhoud verhardingen ingesteld. Doel van de voorziening is het achterstallig onderhoud dat een relatie heeft met veiligheid en kapitaalvernietiging in de periode 2020 tot en met 2023 in te lopen. Inmiddels hebben wij bijna de helft van de werkzaamheden uit de voorziening afgerond (344.702 m^2). Het gaat hierbij om stoepen en straten in Rijsenhout, Nieuw-Vennep, Lisserbroek en Hoofddorp, maar ook om asfaltverhardingen in Badhoevedorp, Beinsdorp, Rozenburg, Halfweg, Nieuw-Vennep en Hoofddorp.

Civieltechnische kunstwerken

De gemeente beheert en onderhoudt civieltechnische kunstwerken (onder andere kades, beweegbare en vaste bruggen, tunnels, viaducten en steigers). In het Beheerplan Kunstwerken 2020-2023 is beschreven hoe wij kunstwerken onderhouden. Uit dit beheerplan blijkt dat de staat van kunstwerken overwegend goed is. Wij hebben kunstwerken vanuit de VOR vernieuwd. Wij zijn bijvoorbeeld gestart met de restauratie van de monumentale ophaalbrug bij Vijfhuizen. Dit project wordt in 2022 afgerond. Zoals vermeld in de Najaarsrapportage 2021 bleken de kosten van het vervangen van de voetgangers- en fietsbrug aan de Schoonenburgsingel in Hoofddorp hoger te zijn dan verwacht, waardoor de uitvoering van het werk is doorgeschoven naar 2022. Wij zijn gestart met de voorbereiding van de vervanging van de damwand Spieringweg in Zwaanshoek. Vanwege de sterk gestegen staalprijzen is het krediet van € 600.000 ontoereikend. Hierop komen wij terug bij een volgend P&C-product. De werkzaamheden voor de fiets-/voetgangersbrug in de Blankenstraat in Hoofddorp konden worden uitgevoerd uit het onderhoudsbudget, in combinatie met de vervanging van de verhardingen. Het krediet dat hiervoor bestemd was hebben wij voor de vervanging van de voetgangers- en fietsbruggen aan de Pater Damiaanpad en de Opaallaan in Hoofddorp gebruikt. Uit nader onderzoek kwam naar voren dat er extra werkzaamheden uitgevoerd dienden te worden, waardoor de uiteindelijke kosten hoger waren dan begroot.

Wij hebben verder de volgende werkzaamheden uit de VOR afgerond.:

Tabel 99

Kern	Kunstwerk
Hoofddorp	Verkeersbrug Siriusdreef
Hoofddorp	Fiets-/voetgangersbrug Pater Damiaanpad
Hoofddorp	Fiets-/voetgangersbrug Opaallaan
Nieuw-Vennep	Fiets-/voetgangersbrug Oosterdreef
Nieuw-Vennep	Fiets-/voetgangersbrug Laan van Bizet
Nieuw-Vennep	Verkeersbrug Hoofdweg
Rijsenhout	Verkeersbrug Pampusstraat
Zwanenburg/Lijnden	Beweegbare bruggen Weerenweg/Amsterdamse Baan
n.v.t.	Grondkerende constructie Spieringweg

Daarnaast zijn wij vanuit de VOR met de vernieuwing van de volgende kunstwerken gestart

Tabel 100

Kern	Kunstwerk
Weteringbrug	Beweegbare brug Oude Wetering Weteringweg
Zwaanshoek	Damwand Spieringweg
Zwanenburg	Beweegbare brug Dennenlaan

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.
Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Riolering

Het beheer van het rioolstelsel was gericht op het voldoen aan de zorgplichten voor afval-, hemel- en grondwater zoals beschreven in het Gemeentelijk Rioleringsplan (GRP) 2021-2023.

Om aan de zorgplichten te voldoen hebben wij verbeteringswerkzaamheden uitgevoerd. Deze bestonden voor een groot deel uit levensduurverlengende maatregelen (circa 4 km), bijvoorbeeld in Hoofddorp, Nieuw-Vennep Oost, Zwaanshoek en Zwanenburg. Waar levensduurverlengende maatregelen niet mogelijk waren, hebben wij voorbereidingen getroffen om de riolering te vervangen als onderdeel van integrale projecten. Voorbeelden hiervan zijn Berkenlaan, Platanenlaan, Kruisweg, Fortweg, Parklaan en Draverslaan in Hoofddorp. Vanwege de afstemming op de verhardingsprojecten is de uitvoering doorgeschoven naar 2022. De vervanging van de riolering in het integrale project Kalorama in Hoofddorp wordt begin 2022 afgerond.
In Spaarndam hebben wij de voorbereiding vervolgd van fase 1A van het afkoppelprogramma Spaarndam (Spaarndam Noordwest). Bij de voorbereiding hebben wij te kampen gehad met tekorten op de arbeidsmarkt, waardoor deze minder voorspoedig verliep dan gepland. Naar verwachting start de uitvoering in 2022.
Daarnaast hebben wij circa 40 km riool en 60 km drainage gereinigd en geïnspecteerd.

Openbaar Groen

Hoe wij het openbaar groen onderhouden is opgenomen in het Beheerplan Bomen en Beplanting 2020-2023. Een deel van het openbaar groen wordt op beeld onderhouden op basis van de kwaliteitskeuzes van het Beheerkwaliteitplan Openbare Ruimte (BKP). Het afgelopen jaar hebben wij hierbij niet altijd de gewenste kwaliteit kunnen waarborgen, vanwege vochtige klimaatomstandigheden en vanwege krapte op de arbeidsmarkt.
Als gevolg van tijdige vervanging van bomen en beplanting is de kwaliteit van het openbaar groen en bomen overwegend goed. Uit veiligheidsinspecties is gebleken dat aan de ene kant het aantal bomen dat in slechte of zeer slechte kwaliteit verkeert is verminderd ten opzichte van de meting die gebruikt is voor het beheerplan. Hier staat tegenover dat de kwaliteit van circa 5% van de bomen is verminderd van niveau 'goed' naar niveau 'matig'. Hieruit blijkt dat het onderhoudsbudget voor bomen in toenemende mate onder druk staat. Daarnaast kwam uit een inspectie van de monumentale en waardevolle bomen naar voren dat zeven van de 808 bomen moesten worden verwijderd omdat zij in zeer slechte staat waren. Hieronder vallen ook particuliere monumentale en waardevolle bomen.
Om bomen meer ondergrondse ruimte te geven hebben wij tijdens integrale projecten veel plantplaatsen van bomen vergroot. Dit bevordert de kwaliteit, de vitaliteit en de duurzaamheid van de bomen. Daarnaast hebben we bomen van extra meststoffen voorzien om de kwaliteit te verbeteren.
Om de leefomgeving te verbeteren hebben wij bomen en beplanting vervangen. Dit heeft veelal plaatsgevonden binnen integrale projecten, waarbij tevens de riolering of de verhardingen worden vervangen. Een voorbeeld is het vervangen van de beplantingen langs de Domineeslaan en IJtochtkade in Zwanenburg. De bomen langs de Weteringweg in Weteringbrug/Burgerveen en de bomen in de Anna Blamanstraat en de Betje Wolffstraat in Hoofddorp zijn vervangen.
Het vervangen van de beplantingen langs Buitenhof in Vijfhuizen is besproken met omwonenden. Deze werkzaamheden voeren wij komend voorjaar uit. Het vervangen van bomen en beplantingen langs de busbaan tussen Muiderbos en Puttersbos in Hoofddorp is verschoven naar het voorjaar van 2022, vanwege het plantseizoen. Ook het vervangen van de bomen langs de Julianastraat en Minister Cort van der Lindenstraat in Halfweg is verschoven naar het voorjaar van 2022. Hier kunnen de bomen pas worden vervangen na afronding van de vervanging van de verhardingen. Fase 1 van het vervangen van bomen in de Noordrand in Nieuw-Vennep is uitgevoerd. Voordat nieuwe bomen worden geplant zijn eerst groenbemesters in de Noordrand ingezaaid. Dit zijn speciale kruiden die ervoor zorgen dat de bodem meer vruchtbaar wordt.

Openbare verlichting

Voor het beheer van openbare verlichting (OVL) is het Beheerplan Openbare Verlichting 2020-2023 vastgesteld. Hieruit blijkt dat de kwaliteit van de openbare verlichting als gevolg van regelmatig onderhoud en vervangingen goed is. Wij hebben de NEN-keuringen van het areaal van de OVL

PricewaterhouseCoopers
Accountants N.V.
Uitsluitend voor
identificatiedoeleinden

afgerond. Het volledige areaal is goedgekeurd volgens de NEN3140 richtlijnen. Dit betekent dat ons areaal veilig en betrouwbaar is. Verder hebben wij dit jaar verdeeld over het gehele areaal stabiliteitsmetingen aan de lichtmasten uitgevoerd .

Wij hebben 3.260 verlichtingsarmaturen vervangen door dimbare LED-verlichting in de kernen Aalsmeerderbrug, Abbenes, Buitenkaag, Beinsdorp, Burgerveen, Cruquius, Leimuiderbrug, Schiphol-Rijk, Lisserbroek, Oude Meer, Rijsenhout, Rozenburg, Schiphol, Vijfhuizen, Weteringbrug en Zwaanshoek. Deze kernen zijn nu volledig voorzien van LED-verlichting. Hierbij is een aangepast dimregime toegepast om meer energie te kunnen besparen. Daarnaast zijn kabelnetten en meetverdeelkasten in Abbenes, Buitenkaag en Zwaanshoek vervangen. Hierbij hebben wij ons eigen kabelnet verder uitgebreid, zodat wij storingen sneller kunnen verhelpen. Wij zijn gestart met de kabelnetprojecten in het Oude Buurtje in Hoofddorp. Dit wordt in 2022 afgerond. De kabelnetprojecten fase 2 Dubbele Buurt in Halfweg, Hoofddorp Noord en Hoofddorp Oost zijn doorgeschoven naar 2022 omdat de leverantie van materialen vertraging heeft opgelopen.
Tot slot hebben wij kunstwerkverlichting vervangen aan de leuningen van de brede brug met de gezichten (Duinpad) over de Drie Merenweg Hoofddorp, de leuningen van de smalle brug met de gezichten (Eilandenpad) over de Drie Merenweg Hoofddorp, de leuningverlichting Zuidtakpad Hoofddorp en de leuningverlichting brug Laan van Bizet Nieuw-Vennep.

Verkeersregelinstallaties (VRI's)

Het beheer van verkeersregelinstallaties (VRI's) is beschreven in het Beheerplan Verkeersregelinstallaties 2020-2023. Hieruit is gebleken dat de kwaliteit van de VRI's goed is. Bij het beheer van de VRI's hebben wij innovatieve en/of energiebesparende technieken toegepast, zoals wachttijdmelders en energiezuinige LED-lampen. Op de kruising Fokkerweg/ Boeingavenue/Beechavenue is een iVRI (intelligente VRI) met 3-2-1 aftellers gerealiseerd. Met deze aftellers verbetert de reactietijd van de automobilist bij de VRI en hiermee de doorstroming van het verkeer. De VRI op de Waddenweg is verplaatst over een aantal meters en vervangen voor een doseerinstallatie. De VRI Zeemanlaan/Sloterweg/Burgemeester Amersfoordtlaan is nog niet vervangen in afwachting van het aanbestedingstraject voor nieuwe aannemers voor het onderhoud en voor de vervanging en nieuwbouw van VRI's eind 2021. In het kader van de uitwisseling van VRI's tussen de provincie Noord-Holland en onze gemeente is de nieuwe iVRI Schipholweg/ Oleanderlaan bij ons in beheer gekomen. Ook de VRI Hoofdweg-Oostzijde / Bennebroekerweg is bij de gemeente in beheer gekomen. Voorbereidingen zijn getroffen om de nieuwe VRI Nelson Mandeladreef / Imagination Avenue aan ons over te dragen door Schiphol Area Development Company (SADC).

Watergangen

Het beheer van watergangen is beschreven in het Beheerplan Watergangen 2020-2023. Het onderhoud van de watergangen in beheer bij de gemeente bestond uit het maaien van de bermen, gezamenlijk met het hoogheemraadschap van Rijnland en het verwijderen van drijfvuil in stedelijk water. In het beheerplan is een achterstand in baggeren geconstateerd. Het beheerplan voorziet in het gefaseerd op de vereiste diepte brengen en houden van de watergangen in een periode van circa tien jaar door extra te baggeren. Wij hebben gebaggerd bij zijkanaal C in Spaarndam, ter plaatse van de Rosa Spierstraat in Hoofddorp en bij de Spaarndammerdijk in Spaarndam.

Daarnaast hebben wij verspreid over de gemeente beschoeiing, duikers en stuwen vervangen. Voorbeelden hiervan is een duiker in de Domineeslaan in Zwanenburg en de voorbereiding van de vervanging van een duiker ter plaatse van de Wethouder van Essenweg en een drietal duikers in de Haarlemmerstraatweg, beide in Halfweg. Naar verwachting start de uitvoering in 2022. Ook in voorbereiding is de vervanging van beschoeiingen ter plaatse van woonboten in Zwanenburg en Vijfhuizen, maar door krapte op de arbeidsmarkt is dit nog niet uitgevoerd. Naar verwachting start de uitvoering in 2022.

pwc PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Begraafplaatsen

De gemeente bezit zes gemeentelijke begraafplaatsen. Twee begraafplaatsen liggen in Nieuw-Vennep (de Taxushof en de Lindenhof), twee in Hoofddorp (de Iepenhof en de Wilgenhof), één in Zwaanshoek (de Meerterpen) en één in Spaarnwoude (De Akker Gods).
Wij hebben de begraafplaatsen op niveau A van het Beheerkwaliteitplan (BKP) beheerd. Dit betekent dat het onderhoud van wegen, paden en groen op het hoogste niveau heeft plaatsgevonden om een goede toegankelijkheid en uitstraling van de begraafplaatsen te bereiken.

Vanwege een betere toegankelijkheid hebben wij bijvoorbeeld de paden op begraafplaats de Iepenhof verbeterd. Tevens hebben wij de verzamelgraven voor beenderen uitgebreid.
Wij hebben de aanwezige natuurwaarden en de biodiversiteit op de begraafplaatsen versterkt door vaste planten die insecten aantrekken en groenblijvende (naald)bomen waar uilen in kunnen overwinteren te planten. Daarnaast hebben wij op alle begraafplaatsen insectenhotels geplaatst.

Jaarlijkse onderhoudslasten

Tabel 101

Omschrijving (bedragen × 1 mln.)	Begroting 2021	Werkelijk 2021	Verschil - = nadeel
1. Vastgoed			
1.01 Gebouwen niet voor Openbare dienst	0,39	0,41	-0,02
1.02 Brandweerkazernes	0,17	0,03	0,14
1.03 Cultuur	0,58	0,67	-0,09
1.04 Sport	1,59	0,91	0,68
1.05 Monumenten, recreatiegebieden, aula en begraafplaatsen	0,57	0,15	0,42
1.06 Jongerencentra en kinderopvang	0,03	0,05	-0,03
1.07 Wijk- en Dorpsgebouwen (Sociaal Culturele gebouwen)	0,18	0,18	0,00
1.08 Onderwijs	0,73	0,61	0,12
1.09 Huisvesting Ambtenaren	0,03	0,03	0,00
1.10 Parkeergarage Scorpius	0,13	0,11	0,02
Totaal: 1. Vastgoed	**4,39**	**3,15**	**1,24**
2. Sportterreinen	1,45	1,44	0,01
3.01 openbare speel- sport en ontmoetingsplekken	0,72	0,72	0,00
3.02 het Haarlemmermeerse Bos, de Toolenburgerplas en Park 21	0,65	0,63	0,02
4. Wegen (Civieltechnische) Kunstwerken	8,73	8,41	0,32
5. Riolering	2,52	2,72	-0,20
6. Openbaar groen	7,20	8,23	-1,03
7. Openbare verlichting	1,01	0,96	0,04
8. Verkeerregelinstallaties (VRI)	0,48	0,29	0,20
9. Watergangen	0,43	0,40	0,03
10. Begraafplaatsen	0,70	0,80	-0,10
Totaal	**28,28**	**27,74**	**0,54**

Toelichting
1. Vastgoed
De werkzaamheden aan sportcomplex de Estafette te Nieuw-Vennep en de Spieringweg 1021 te Zwaanshoek zijn doorgeschoven naar 2022. Verder zijn de werkzaamheden aan het Paviljoen in het Haarlemmermeerse Bos niet uitgevoerd, dit pand staat te koop. Tot slot is besloten door de verenigingen van eigenaren van alle vier de brede scholen om voor het boekjaar 2021 niet te doteren aan de gemeenschappelijke onderhoudsvoorziening. Reden hiervoor is onder meer de hoogte van de aanwezige voorziening. Hierdoor is ook de bijdrage van Haarlemmermeer vrijgevallen.

4. Wegen (Civieltechnische) kunstwerken
De uitvoering van het onderhoud van verhardingen is bij een aantal projecten gedeeltelijk doorgeschoven naar 2022. Zo zijn werkzaamheden in de Parkietstraat in Badhoevedorp en op het Emmaplein in Halfweg vertraagd vanwege onvoldoende personele capaciteit. Bij het Emmaplein is ook sprake van

PricewaterhouseCoopers
Accountants N.V.
Uitsluitend voor
identificatiedoeleinden

een langer participatietraject. Bij de Stationsweg in Hoofddorp zijn de werkzaamheden van nutsbedrijven uitgelopen.

5. Riolering
Een toename van de meldingen op het gebied van riolering (en kolken), die verholpen moesten worden vanuit het oogpunt van overlast of veiligheid.

6. Openbaar groen
De bijdrage van hoogheemraadschap van Rijnland op basis van de samenwerkingsovereenkomst voor het gezamenlijke onderhoud van bermen en watergangen wordt vanaf deze jaarrekening niet langer gesaldeerd met de kosten. Zowel de baten als lasten worden afzonderlijk inzichtelijk gemaakt. De begroting was daar nog niet op aangepast

Uit veiligheidsinspecties is gebleken dat het kwaliteitsniveau van circa 5% van de bomen is verminderd van niveau 'goed' naar niveau 'matig'. Om de bomen veilig te houden hebben wij meer snoeionderhoud moeten doen bij diverse bomen verspreid over de gemeente. Dit heeft geleid tot een overschrijding van het onderhoudsbudget. Aangezien de hogere kosten structureel zijn, betrekken wij deze bij de integrale afweging bij de Voorjaarsrapportage 2022

8. Verkeerregelinstallaties
De ingebruikname van de nieuwe verkeerscentrale van de Dynamische Route Informatiepanelen (DRIP's) is uitgesteld naar 2022 vanwege verontreinigde grond, noodzakelijke specifieke grondmetingen en vertraging in het vergunningstraject. Daarnaast vielen, door de vervanging van oude verkeersregelinstallaties (VRI's) door energiebesparende VRI's, de energiekosten lager uit. Ook zijn VRI's minder geschilderd door uitstel van de aanbesteding van het nieuwe onderhoudscontract hiervoor vanwege de voorgenomen ombuigingen met ingang van 2023 in verband met het financiële meerjarenbeeld.

10. Begraafplaatsen
Voor het onderhoud van begraafplaatsen hebben wij extra kosten gemaakt voor herbegravingen naar aanleiding van het sluiten van begraafplaats De Wilgenhof en het bovengronds ruimen van grafstenen van graven op deze begraafplaats waarvan de grafrechten zijn verlopen. De kosten van herbegravingen van De Wilgenhof zijn niet in de begroting opgenomen, maar worden achteraf verantwoord. Daarnaast zijn extra kosten gemaakt voor het onderhoud van gemeentelijk vastgoed op de begraafplaatsen en voor extra maatregelen als gevolg van de coronacrisis, zoals extra schoonhouden van alle onderkomens en openbare toiletten op de begraafplaatsen.

PricewaterhouseCoopers
Accountants N.V.
Uitsluitend voor
identificatiedoeleinden

Vastgoed

Portefeuillehouder: Steffens-van de Water

De gemeente beschikt over een diverse en dynamische vastgoedportefeuille die bestaat uit gebouwen, gronden en zakelijke rechten. Dit vastgoed wordt primair ingezet voor het huisvesten van maatschappelijke organisaties. Een deel van de portefeuille betreft strategische voorraad welke dient als instrument voor gebiedsontwikkelingen op de korte en lange termijn.

Het uitgangspunt is om het vastgoed zo doeltreffend en doelmatig mogelijk in te zetten. Een professionele aanpak van het vastgoedmanagement is hierbij essentieel. De afgelopen jaren is sterk ingezet op het verder professionaliseren en verbeteren van de gemeentelijke vastgoedorganisatie. Er zijn hierin al belangrijke stappen gezet. Zo vindt het onderhoud aan de gebouwen op planmatige basis plaats, wordt bij nieuwe overeenkomsten het maatschappelijke vastgoed verhuurd tegen minimaal de kostprijs, is de vastgoedadministratie op orde en wordt vastgoed dat niet meer benodigd is actief verkocht.

Het in bezit hebben van vastgoed is geen doel op zich. Zowel het huren van panden of het huisvesten in accommodaties van derden is ook een mogelijkheid om in een (tijdelijke) vraag te kunnen voorzien. Hierbij streven wij naar een optimale balans tussen maatschappelijk en financieel rendement. Het Integraal Accommodatieplan (2019.0058287) en het Beoordelingskader Maatschappelijke Voorzieningen IAP (2021.0000253) zijn instrumenten om dit te beoordelen en waar nodig tijdig bij te sturen. In 2021 zijn wij gestart met het opstellen van het Meerjaren Perspectief Vastgoed (MPV), deze verschijnt in 2022. Het MPV geeft een totaalbeeld van de vastgoedportefeuille en de wijze waarop de gemeente haar vastgoed inzet voor het bereiken van beleidsdoelen.

pwc
PricewaterhouseCoopers
Accountants N.V.
Uitsluitend voor
identificatiedoeleinden

Vastgoedportefeuille

Haarlemmermeer heeft op 31 december 2021 in totaal 617 gebouwen, gronden en zakelijke rechten in eigendom. Het vastgoed zit verdeeld in een kern-, en niet kernportefeuille. Dit is weergegeven in Figuur 10. Vastgoed in de kernportefeuille wordt ingezet voor het huisvesten van de ambtelijke organisatie en de beleidsmatige activiteiten zoals sport, cultuur, welzijn, recreatie en onderwijs. De niet-kernportefeuille bestaat uit het overige gemeentelijke vastgoed zoals strategische gronden, zakelijke rechten, commercieel vastgoed, woningen en overige gronden. De verdeling van de panden per beleidsveld en de samenstelling van de totale vastgoedportefeuille zijn weergegeven in Figuur 10.

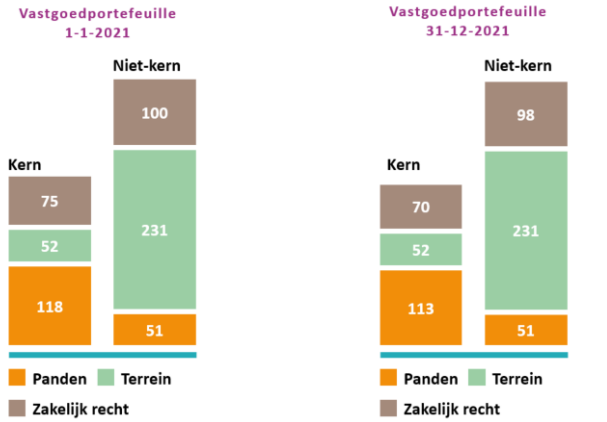

Figuur 10

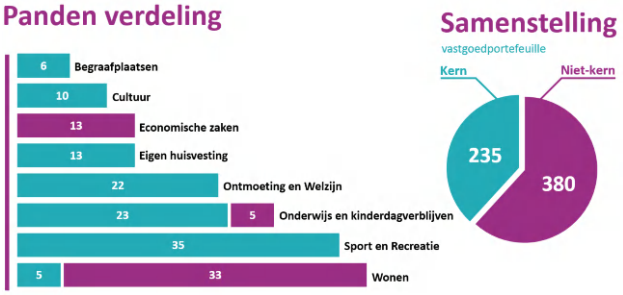

Figuur 11

Behalve objecten in eigendom huurt de gemeente ook vastgoed van derden. Voor huren wordt vaak gekozen wanneer er sprake is van een ruimtetekort dat van tijdelijke aard is. Huur biedt in de regel meer flexibiliteit dan eigendom maar heeft ook nadelen. Zo is aanpassing van het gebouw vaak lastig en liggen de kosten doorgaans hoger dan bij eigendom.

Daarnaast heeft de gemeente van 58 schoolgebouwen het economisch claimrecht, dit betekent dat het schoolbestuur het juridisch eigendom heeft en bij het beëindigen van het onderwijs in een gebouw, het gebouw 'om niet' terugvalt aan de gemeente. Zowel deze objecten als de gehuurde objecten zijn niet opgenomen in bovenstaande grafieken, aangezien het geen eigendom betreft.

In 2018 is gestart met het afstoten van de niet-kernportefeuille op basis van het Verkoopbeleid- en proces vastgoedzaken (2018.0075089). In opdracht van de raad is in 2021 een versnellingsplan verkopen vastgoed (VVV) uitgewerkt (X.2021.05949). Als gevolg van het versnellingsplan is extra personele capaciteit vrijgemaakt en is een aantal procedures verkort. In 2021 is het pand aan de Hoofdweg 2036 te Buitenkaag verkocht en de Paviljoenlaan 1, gelegen in Hoofddorp, te koop gezet. Daarnaast zijn twee zakelijke rechten (erfpacht) verkocht. Eind 2021 is het pand van de voormalige postduivenvereniging aan de Jonkheer van der Pollstraat te Nieuw-Vennep als gevolg van een terugkoopverplichting in ons eigendom gekomen. Dit object zal op termijn voor verkoop in aanmerking komen.

Vanuit de kernportefeuille zijn in 202 1 de brandweerkazernes in eigendom overgedragen aan de Veiligheidsregio Kennemerland (VRK). Daarnaast zijn drie gebouwen gesloopt. Een perceel (zakelijk recht) is overgegaan naar de grondexploitatie Lincolnpark.

Vastgoedmanagement

In het vervolgonderzoek maatschappelijk vastgoed van de Rekenkamercommissie (RKC) (2019.0029408), dat in juni 2019 met de raad besproken is zijn twee aanbevelingen gedaan:

1. verbeter het inzicht in de doelmatigheid en doeltreffendheid van de vastgoedportefeuille;
2. kom met een plan van aanpak om het vastgoedmanagement te professionaliseren.

In het plan van aanpak (X.2019.13925) dat naar aanleiding hiervan is geschreven is een aantal stappen genoemd dat moet leiden tot een doelmatige en doeltreffende vastgoedportefeuille en verdere professionalisering van het vastgoedmanagement. Hieronder (Tabel 102) beschrijven wij per stap de status. Indien een stap gereed of doorlopend is, komt deze niet meer terug in een volgend overzicht.

PricewaterhouseCoopers
Accountants N.V.
Uitsluitend voor
identificatiedoeleinden

Tabel 102

	Onderwerp	Datum gereed
I	Een vastgoedadministratie, die actueel, juist en volledig is/blijft en betrouwbaar is.	Gereed/ doorlopend
II	Herijking van de spelregels rondom vastgoed door het opstellen van een beleidskader Vastgoed.	Eind 2022
III	Opstellen van het eerste Meerjarenperspectief Vastgoed.	Gereed
IV	Voldoende kennis en kunde bij leidinggevenden en medewerkers.	Gereed/ doorlopend
V	Een open cultuur, die zich kenmerkt door resultaat- en samenwerkingsgerichtheid, feedback geven en nemen, vertrouwen in elkaars vakmanschap, afspraken nakomen en begrip voor fouten.	Doorlopend
VI	AO/IC processen geborgd en zes hoofdprocessen ingericht en geborgd..	Gereed/ doorlopend

I Betrouwbare vastgoedadministratie
De afgelopen jaren is gewerkt aan de verbetering van de gemeentelijke vastgoedadministratie. De belangrijkste data met betrekking tot de objectkenmerken, contractanten, vastgoedexploitatie en overeenkomsten zijn geverifieerd, aangevuld en waar nodig aangepast. Er zijn energielabels en maatwerkadviezen opgesteld voor nagenoeg alle objecten. Hiermee is de vastgoedadministratie voor gedegen vastgoedbeheer op orde. Het blijven verbeteren, actueel, juist en volledig houden heeft doorlopend de aandacht.

II Beleidskader Vastgoed
In 2021 is gestart met het opstellen van beleidskader Vastgoed, dat in 2022 aan de raad wordt aangeboden. Het beleidskader Vastgoed bevat integraal beleid met betrekking tot (kostprijsdekkende) huur en verhuur, aan- en verkoop, onderhoud, duurzaamheid en toegankelijkheid van de accommodaties. Bestaand beleid wordt ingevoegd en indien nodig geactualiseerd. Nieuw beleid wordt ontwikkeld en toegevoegd.

III Meerjarenperspectief Vastgoed
Aansluitend bij de eerste aanbeveling van het RKC onderzoek om het inzicht in de doelmatigheid en doeltreffendheid van de vastgoedportefeuille te verbeteren is in 2021 gewerkt aan de eerste editie van het Meerjarenperspectief vastgoed (MPV). Begin 2022 is het MPV verschenen. In het MPV wordt een uitgebreide verantwoording over het gevoerde vastgoedbeleid afgelegd en brengt de financiële gevolgen van het beheer (eigenaarsdeel) van de vastgoedportefeuille in beeld.

IV en V Voldoende kennis & Open Cultuur
Voor een goede uitvoering van de vastgoedtaken vindt een continue verbetering van de vastgoedorganisatie plaats. Dit is een doorlopend traject waar in 2021 een aantal stappen zijn gemaakt en waar we de komende jaren verder mee zullen gaan. Zo hebben we een aantal nieuwe en ervaren collega's mogen verwelkomen en zijn we gestart met het optimaliseren van onze werkprocessen. Deze optimalisatie wordt in 2022 afgerond.

VI AO/IC- en hoofdprocessen geborgd
De interne controle (IC) processen zijn ingericht en geborgd. Dit is gereed. Een deel van de hoofdprocessen is uitgewerkt en geborgd en met een deel is een start gemaakt. Dit wordt in 2022 afgerond. Het zal een continu proces zijn.

Integraal Accommodatieplan
Het Integraal Accommodatieplan (IAP) is een werkwijze om de vraag naar maatschappelijke voorzieningen en het aanbod in een bepaalde wijk of gebied te analyseren. Gebiedsontwikkelingen, verduurzamingsopgaven en andere relevante ontwikkelingen worden meegenomen in de analyse en betrokken bij de oplossing. Conform het vastgestelde Beoordelingskader Maatschappelijke Voorzieningen IAP (2021.0000253) worden de wijkanalyses uitgevoerd op basis van beleidsmatige, vastgoed technische en ruimtelijke richtlijnen. De eerste twee wijkanalyses in het kader van IAP zijn afgerond. Eind 2021 zijn de uitkomsten van de wijkanalyses, en een eerste evaluatie van de werkwijze, gedeeld met de raad (X.2021.06836).

Reserve Maatschappelijke voorzieningen
Met de vaststelling van het Beoordelingskader Maatschappelijke Voorzieningen IAP is een nieuwe reserve, Maatschappelijke voorzieningen, ingesteld. In deze reserve wordt jaarlijks 50% van het verkoopresultaat (verkoopopbrengst na aftrek van kosten) van gemeentelijk vastgoed gestort. Het doel van deze reserve is het dekken van vervangingen of investeringen in bestaand gemeentelijk maatschappelijk vastgoed. Onttrekkingen uit deze reserve zijn alleen bedoeld voor dekking van investeringen in bijvoorbeeld duurzaamheid en/of toegankelijkheid van

PricewaterhouseCoopers
Accountants N.V.
Uitsluitend voor
identificatiedoeleinden

gemeentelijk vastgoed met een maatschappelijke functie of voor dekking van vervangingsinvesteringen voor gemeentelijk vastgoed met een maatschappelijke functie.

De stand van de reserve wordt weergegeven in Tabel 103 is gemaximeerd tot € 4 miljoen. De stand per 31 december 2021 is € 284.000.

Tabel 103

Omschrijving (bedragen x € 1.000)	
Najaarsrapportage 2021	79
Hoofdweg 2036	161
Nieuwerkerkerstraat 26	14
Zeilhof 14	31
Stand per 31 december 2021	**284**

Meerjarenonderhoudsplanningen
In het najaar van 2021 is aangevangen met het actualiseren van de meerjarenonderhoudsplannen (MJOP's) van de vastgoedportefeuille. In het najaar van 2021 is aangevangen met het actualiseren van de meerjarenonderhoudsplannen (MJOP's) van de vastgoedportefeuille. In het eerste kwartaal van 2022 is deze actualisatie afgerond. Het geeft een actueel beeld van de momenten waarop onderhoud nodig is, welke kosten dit met zich meebrengt en het bedrag dat jaarlijks moet worden gestort in de onderhoudsegalisatievoorziening gebouwen. De jaarlijkse storting in de onderhoudsegalisatievoorziening is tekort gebleken. Er is voor 2021 gekozen de bestaande dotatie niet aan te passen. De gevolgen die dit heeft voor de jaarlijkse dotatie aan de onderhoudsvoorziening vanaf 2022 moet nog worden aangepast. In het tweede kwartaal van 2022 wordt de wijziging van de dotatie ter vaststelling voorgelegd aan de raad.

Verduurzaming vastgoedportefeuille
Voor nagenoeg alle panden in de kernportefeuille zijn in 2021 definitieve energielabels afgegeven en voor een deel van de panden zijn maatwerkadviezen opgesteld. Begin 2022 worden de resterende maatwerkadviezen opgesteld en hiermee is een eerste indruk verkregen in de mogelijke verduurzamingsaanpassingen aan de vastgoedportefeuille, het effect van de aanpassing op de CO_2-reductie, de kosten en de terugverdientijd. De Haarlemmermeerse Routekaart Verduurzaming verschijnt eind 2022 en geeft inzicht in, en richting aan de verduurzamingsopgave van de vastgoedportefeuille. De routekaart bevat een investeringsraming voor de kosten van het verduurzamen van de totale portefeuille en daarnaast een concreet plan voor de eerste vier jaar. We stemmen bij het opstellen af op de sectorale routekaart maatschappelijk vastgoed van de Vereniging van Nederlandse Gemeenten met daarin richtlijnen hoe de landelijke ambitie van CO_2-arm maatschappelijk vastgoed voor 2050 gerealiseerd kan worden.

Overzicht lasten en baten van de vastgoedportefeuille

In Tabel 104 is een overzicht van baten en lasten van de gehele vastgoedportefeuille weergegeven. De lasten zijn onderverdeeld in beheer-, onderhoud- en kapitaallasten. Onder de beheerlasten vallen verzekeringen, nutslasten en heffingen. De onderhoudslasten omvatten het eigenarenonderhoud dat minimaal elke twee jaar terugkomt. Dit is het zogenaamde exploitatieonderhoud. Onderhoudswerkzaamheden met een activiteitscyclus groter dan twee jaar komen ten laste van de onderhoudsvoorziening. De kapitaallasten omvatten rente- en afschrijvingslasten. De baten omvatten voornamelijk huur- en pachtinkomsten.

Tabel 104

Begroting Lasten en baten per programma (bedragen × € 1.000)	Begroting Lasten			Baten
	Beheer	Onderhoud	Kapitaal	
Veiligheid	50	-55	2.665	3.343
Zorg en werk	0	-2	0	0
Maatschappelijke ontwikkeling	7.308	2.818	18.473	15.465
Mobiliteit	195	37	95	0

pwc
PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.
Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Begroting Lasten en baten per programma (bedragen × € 1.000)	Begroting Lasten			Baten
	Beheer	Onderhoud	Kapitaal	
Ruimtelijke ontwikkelingen	0	0	259	0
Wonen	62	21	125	261
Kwaliteit fysieke omgeving	40	7	0	0
Economische zaken	952	1.902	1.369	3.853
Totaal	**8.608**	**4.727**	**22.986**	**22.923**

Realisatie Lasten en baten per programma (bedragen × € 1.000)	Realisatie Lasten			Baten
	Beheer	Onderhoud	Kapitaal	
Veiligheid	40	-4	2.732	3.298
Zorg en werk	0	0	0	0
Maatschappelijke ontwikkeling	7.388	2.530	18.473	15.539
Mobiliteit	217	53	95	0
Ruimtelijke ontwikkelingen	36	0	259	0
Wonen	72	22	125	258
Kwaliteit fysieke omgeving	37	4	0	0
Economische zaken	1.021	1.973	1.369	3.822
Totaal	**8.812**	**4.577**	**23.053**	**22.917**

Toelichting grootste verschillen
Programma Maatschappelijke ontwikkeling
Door de verenigingen van eigenaren van alle vier de Brede Scholen is eind 2021 besloten om voor het boekjaar 2021 niet te doteren aan de gemeenschappelijke onderhoudsvoorziening. Reden hiervoor is onder meer de hoogte van de aanwezige voorziening.

PricewaterhouseCoopers
Accountants N.V.
Uitsluitend voor
identificatiedoeleinden

Financiering

Portefeuillehouder: Nobel

In de Financiële verordening Haarlemmermeer 2016 is in artikel 21 opgenomen dat wij jaarlijks bij de begroting en de jaarstukken in de paragraaf Financiering verslag doen van de wijze waarop wij de treasuryactiviteiten uitvoeren. Hierbij komen in ieder geval de volgende punten aan de orde:

- de kasgeldlimiet
- de renterisiconorm
- de rentekosten en renteopbrengsten van de financieringsfunctie
- een overzicht van de kortlopende financiering met een looptijd korter dan een jaar en het verschuldigde rentepercentage
- een overzicht van de langlopende financiering met een looptijd langer dan een jaar en het verschuldigde rentepercentage
- de liquiditeitsplanning en de financieringsbehoefte
- de rentevisie

Hiermee is deze paragraaf het instrument voor het transparant maken en daarmee het sturen, beheersen en controleren van de treasuryfunctie.

De uitgangspunten en richtlijnen voor het treasurybeleid zijn vastgelegd in de Financiële verordening Haarlemmermeer 2016 (artikel 15). De regels voor de uitvoering van de treasuryfunctie zijn opgenomen in het door de raad vastgestelde Treasurystatuut (2019.0054201).

pwc
PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.
Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Doelstellingen treasurybeleid

De treasuryfunctie van de gemeente:

1. zorgt voor duurzame toegang tot financiële markten tegen acceptabele condities, zodat er te allen tijde voldoende middelen zijn om de gemeentelijke taken uit te voeren;
2. beheerst de risico's verbonden aan de financieringsfunctie zoals renterisico's, koersrisico's, kredietrisico's, liquiditeitenrisico's en valutarisico's;
3. streeft, binnen de kaders van de Wet fido, de bijbehorende ministeriële regelingen en het treasurystatuut, naar een optimale financieringsstructuur tegen zo laag mogelijke kosten;
4. ondersteunt en adviseert alle onderdelen binnen de gemeentelijke organisatie bij financieringsvraagstukken;
5. waarborgt dat de taken en verantwoordelijkheden van de treasuryfunctie duidelijk worden geregeld.

Rente

Renteontwikkelingen op de geld– en kapitaalmarkt

De korte termijn rente (looptijd < 1 jaar) is het afgelopen jaar iets gestegen. Ultimo 2021 ligt het percentage voor de 3 maands rente onder de 0%. Het rentepercentage voor langlopende leningen (tien jaar) ligt ultimo 2021 rond de 0,5%. De verwachting is dat dit percentage op termijn licht gaat stijgen. De gewogen gemiddelde rente over onze langlopende leningenportefeuille bedroeg eind 2021 1,57%.

Renterisico kort- en langlopende financiering

De door het Rijk opgelegde kasgeldlimiet beperkt het risico van stijgende rentelasten voor de kortlopende financiering. De limiet beperkt de maximale omvang van de korte schuld (< 1 jaar) tot 8,5% van de totale lasten (inclusief reservemutaties) van de primaire programmabegroting. Voor 2021 bedraagt de limiet voor de gemeente Haarlemmermeer € 42 miljoen. In 2021 zijn we alle kwartalen binnen de kasgeldlimiet gebleven. We hadden alleen het eerste kwartaal kortlopende schulden, daarna hadden we een positief saldo.

Gerealiseerd saldo kortlopende schulden:

Tabel 105

Bedragen x € 1.000	Realisatie 2021
1e kwartaal	37.248
2e kwartaal	-16.419
3e kwartaal	-33.095
4e kwartaal	-59.069

De renterisiconorm beperkt het renterisico op de langlopende financiering. De norm bevordert de spreiding van de looptijden van de kapitaalmarktleningen (looptijd lening > 1 jaar) door de omvang te beperken van de leningen waarvoor de rente in een bepaald jaar moet worden aangepast. Het rijk heeft de maximale omvang van leningen met een rente-aanpassing vastgesteld op 20% van het begrotingstotaal (inclusief reservemutaties). In 2021 bedraagt de renterisiconorm € 98,95 miljoen. Wij hebben in 2021 een bedrag van € 40,158 miljoen afgelost en € 72 miljoen aangetrokken, hiermee zijn wij binnen de renterisiconorm gebleven.

Financiering

Voor het uitoefenen van de treasuryfunctie is inzicht nodig in de huidige en toekomstige kasstromen. Deze kasstromen bestaan uit:

1. de kasstroom uit operationele activiteiten (de exploitatie)
2. de kasstroom uit investeringen en grondexploitaties
3. de kasstroom uit financieringsactiviteiten (aflossingen en stortingen van aangetrokken en uitgezette geldleningen).

Het inzicht hierin wordt verkregen door het permanent actualiseren van onze liquiditeitsplanning. Op basis van ervaringscijfers, inschatting van de uitgaven en ontvangsten, en de mutaties in de leningenportefeuille voorzagen wij voor 2021 een financieringsbehoefte van € 100 miljoen. Door aanpassingen in de investeringsplanning en de begroting is dit gedurende 2021 bijgesteld naar € 72 miljoen. In de eerste twee maanden van 2021 zijn drie leningen aangetrokken van € 30 miljoen, € 15 miljoen en € 27 miljoen tegen rentepercentages van respectievelijk 0,082%, -0,155% en 0,01%.

pwc PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Tabel 106 geeft een specificatie van de mutaties in de leningenportefeuille.

Tabel 106

Bedragen x € 1 miljoen	Begroting	Realisatie
Stand per 1 januari	501	430
Nieuwe leningen	100	72
Reguliere aflossingen	-40	-40
Extra aflossingen	0	0
Stand per 31 december	**561**	**462**

EMU saldo

Het EMU-saldo van de overheid is een in Europees verband gehanteerd en gedefinieerd macro-economisch begrip. Het EMU-saldo is het vorderingensaldo van de overheid. Het EMU-saldo van de lokale overheden telt mee voor het EMU-saldo van de totale Nederlandse overheid. Om te komen tot een beheerste ontwikkeling van het EMU-saldo van de lokale overheid zijn lokale overheden verplicht de meerjarige EMU-begrotingsgegevens in de begroting op te nemen. Daarnaast wordt de ontwikkeling van het EMU-saldo gevolgd door middel van verplichte rapportages over de uitvoering aan het CBS. Voor 2021 was een EMU-saldo van € -58 miljoen geraamd. Het gerealiseerde EMU-saldo over boekjaar 2021 was € -16,9 miljoen.

Financieringsresultaat

Het financieringsresultaat bestaat uit het verschil tussen het totaal van de werkelijk betaalde en berekende rente over onze financieringsmiddelen en het totaal van de renteontvangsten en de doorberekende rente over de vaste activa. Het gerealiseerde financieringsresultaat voor 2021 is € 2,5 miljoen, dit is € 0,19 miljoen hoger dan de raming in de Najaarsrapportage 2021. Dit wordt veroorzaakt door een voordeel op de kortlopende rentelasten.

Netto-rentelasten

De netto-rentelasten die de gemeente verschuldigd is voor de aangetrokken geldleningen worden via het renteomslagpercentage verdeeld over de programma's. Het renteomslagpercentage voor 2021 is vastgesteld op 2%. Een deel van de rente is tegen een percentage van 1,1% doorbelast aan de bouwgrondexploitaties (grexen). Voor de financiering met eigen middelen is een percentage gehanteerd van 1,7%. De werkelijk aan de taakvelden toegerekende rente is € 2.590.616 hoger dan de werkelijke rentelasten. Deze afwijking bedraagt 22% van de werkelijke rentelasten en overschrijdt de norm van 25% uit de notitie rente 2017 van de commissie BBV niet. Daarin is opgenomen dat een correctie van de toegerekende rente verplicht is, als de afwijking groter is dan 25%.

In Tabel 107 wordt inzicht gegeven in de totstandkoming van het financieringsresultaat en het renteomslagpercentage.

Tabel 107 Berekening omslagrente

	Omschrijving		Primaire begroting		Bijgestelde begroting		Realisatie
a.	De externe rentelasten over de korte en lange financiering		9.936		7.680		7.611
b.	De externe rentebaten		- 620		-625		-656
	Totaal door te rekenen externe rente		**9.316**		**7.055**		**6.955**
c.	De rente die aan de grondexploitatie moet worden doorberekend		-2.689		-1.779		-1.790
	De rente van projectfinanciering die aan het betreffende taakveld moet worden toegerekend		0		0		0
	Saldo door te rekenen externe rente		**6.627**		**5.276**		**5.165**
d1.	Rente over eigen vermogen	2,2%	6.639	1,7%	5.370	1,7%	5.370
d2.	Rente over voorzieningen (gewaardeerd op contante waarde)	2,2%	1.986	1,7%	1.305	1,7%	1.305
	De aan taakvelden (programma's inclusief overzicht Overhead) toe te rekenen rente (renteomslag)		**15.252**		**11.951**		**11.840**
e.	De werkelijk aan taakvelden (programma's inclusief overzicht Overhead) toegerekende rente (renteomslag)	2,5%	18.831	2,0%	14.438	2,0%	14.431

pwc
PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.
Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

	Omschrijving	Primaire begroting	Bijgestelde begroting	Realisatie
f.	Renteresultaat op het taakveld treasury	3.580	2.487	2.591
	Boekwaarde gefinancierde activa per 1-1-2020	753.260	721.896	721.896
	Het percentage van aan taakvelden toe te rekenen rente bedraagt	2,02%	1,66%	1,64%
	Verschil omslagrente en werkelijk toegerekend percentage	0,48%	0,34%	0,36%
	Renteresultaat ten opzichte van toe te rekenen rente	23%	21%	22%

Schuldbeheersing

In de notitie Schuldbeheersing 2016 (2016.0051961), vastgesteld op 22 december 2016, is besloten om voor het monitoren van de schuld drie indicatoren te hanteren en daarvoor normen vast te stellen. Op basis van deze door de raad vastgestelde normen kan bepaald worden of een indicator op groen, oranje of rood staat (stoplichtenmodel). Door gebruik te maken van drie indicatoren kan genuanceerd gekeken worden naar de schuldpositie. Hierbij is de volgende sturing van toepassing:

1. Eén rode indicator: verhoogde waakzaamheid, aandacht voor de schuldpositie
2. Twee rode indicatoren: sterk verhoogd waakzaamheid, focus op schuldverlaging
3. Drie rode indicatoren: direct ingrijpen noodzakelijk

De volgende indicatoren worden gebruikt: Netto schuldquote, Lasten schuldpositie en Onzekere inkomsten.

Ontwikkeling indicatoren

De hiervoor beschreven ratio's geven het volgende beeld:

Netto schuldquote

Realisatie 2020	Raming NJR2021	Realisatie 2021
89,8%	109,5%	88,4%

Lasten schuldpositie

Realisatie 2020	Raming NJR2021	Realisatie 2021
9,0%	10,0%	9,5 %

Onzekere inkomsten

Realisatie 2020	Raming NJR2021	Realisatie 2021
8,4%	14,7%	15,0%

Conclusie

Ten opzichte van de prognoses in de Najaarsrapportage 2021 is met name de netto schuldquote lager en ongeveer gelijk aan 2020.

Hierdoor staan twee ratio's op groen en één op oranje. De lagere schuld heeft meerdere oorzaken. Ten opzichte van de aannames in het Meerjarenperspectief investeringen najaar 2021 is er € 10,4 miljoen minder geïnvesteerd. Verder is in 2021 geen gebruik gemaakt van het krediet van € 10 miljoen voor strategische aankopen van grond.
De schuld wordt ook beïnvloed door de ontwikkeling van andere balansposten, waarbij de met name de vlottende activa en vlottende passiva moeilijk tot niet beïnvloedbaar zijn. Zo is de post overlopende passiva fors hoger dan aangenomen. Dit betreft deels hogere vooruitontvangen bijdragen van andere overheden. Met name de ontvangen Woningbouwimpuls van € 16 miljoen was niet voorzien. Daarnaast is van de GEM A4 Zone west een voorschot van € 30 miljoen ontvangen voor nog af te nemen gronden.
Het percentage van de netto schuldquote is ook gunstiger door het zogenoemde noemereffect. De baten (exclusief reservemutaties) in de jaarrekening zijn ten opzichte van de raming in de Najaarsrapportage € 47 miljoen hoger. Dit wordt vooral veroorzaakt door hogere baten bij de bouwgrondexploitaties en een hogere uitkering uit het gemeentefonds.

Met twee ratio's op groen is er geen reden om actief te sturen op de schuldontwikkeling. Toch blijft aandacht nodig. De uitgestelde investeringen worden op een later moment alsnog uitgevoerd en de verwachting is dat als gevolg van de schaalsprong Wonen het investeringsvolume zal stijgen. Verder laten de ontwikkeling op de geld- en kapitaalmarkt een stijging van de rentepercentages zien wat de ratio Lasten schuldpositie negatief kan beïnvloeden. Waarbij wel de kanttekening kan worden gemaakt dat in de meerjarenraming zoals opgenomen in de Programmabegroting 2022-2025 al rekening is gehouden met een hoger rentepercentage voor nieuw af te sluiten leningen.

pwc
PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.
Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Hierdoor is het risico van hogere rentelasten beperkt.

Berekeningswijze en normen

Netto Schuldquote

$$\text{netto schuldquote} = \frac{\text{netto schuld}}{\text{totale inkomsten (voor bestemming reserves)}}$$

De gehanteerde norm van de indicator is:

Kleurcodering	Percentage
Groen	0% - 89%
Oranje	90% - 119%
Rood	120% en hoger

Lasten schuldpositie

$$\text{procentuele lasten schuldenpositie} = \frac{\text{rente / afschrijvingslasten}}{\text{totale inkomsten (voor bestemming reserves)}}$$

De gehanteerde norm van de indicator is:

Kleurcodering	Percentage
Groen	0% - 12,4%
Oranje	12,5% - 14,9%
Rood	15% en hoger

Onzekere inkomsten

$$\text{procentuele onzekere inkomsten} = \frac{\text{onzekere inkomsten in meerjarenbeeld}}{\text{totale schuldenlast eind periode meerjarenbeeld}}$$

De gehanteerde norm van de indicator is:

Kleurcodering	Percentage
Groen	0% - 9,9%
Oranje	10% - 14,9%
Rood	15% en hoger

PricewaterhouseCoopers
Accountants N.V.
Uitsluitend voor
identificatiedoeleinden

Bedrijfsvoering

Portefeuillehouder: Rip, Sidali

Bedrijfsvoering betreft alle faciliterende activiteiten die de gemeentelijke organisatie in staat stelt langdurig te presteren en maatschappelijke waarde te creëren. Denk aan personeelsbeleid, huisvesting, financiën, ICT en inkoop. We leveren daarbij maatwerk en zijn kaderstellend waar dat nodig is. De interne dienstverlening is daarbij volgens gelijke principes ingericht als de externe dienstverlening aan inwoners en ondernemers. Een goede bedrijfsvoering is een voorwaarde voor het uitoefenen van en het 'in control' zijn over onze primaire taken en bedrijfsprocessen. Deze paragraaf beschrijft de ontwikkelingen op het gebied van sturing en beheersing van de organisatie. Omdat de wetswijziging omtrent de rechtmatigheidsverantwoording met een jaar is uitgesteld is afgesproken om verantwoordingsjaar 2021 als pilot te gebruiken.

Gemeente als werkgever

Ons personeelsbeleid kent vier pijlers:
- Toekomstbestendige organisatie
- Goed en aantrekkelijk werkgeverschap
- Persoonlijke ontwikkeling en mobiliteit
- Fitte en vitale medewerkers

Samen met onze organisatiekoers ('Werken vanuit de Bedoeling') en onze kernwaarden (Samen, Waarderend en Professioneel) vormt dit de basis van ons beleid en verbindt het ons in de wijze waarop wij (willen) (samen)werken.

Ook in 2021 hebben we noodgedwongen veel aandacht besteed aan de impact van de coronacrisis op medewerkers en organisatie. We hebben vooral ingezet op vitaliteit, verzuimpreventie en werkdrukbeheersing. Mede dankzij de inspanningen op dit gebied is ons verzuimpercentage in 2021 uitgekomen op 4,95%,

pwc
PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.
Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

een daling van 0,41% ten opzichte van 2020 en net onder onze interne norm van 5,00%. Zoals al enkele jaren het geval 'piept en kraakt' het in de organisatie door een (te) hoge werklast. In 2018 heeft bureau Berenschot een expertmatig oordeel uitgebracht over de benodigde investering in ambtelijke capaciteit. Op dit moment is Berenschot opnieuw gevraagd om te onderzoeken wat nodig is voor de toekomstbestendigheid van onze organisatie en onze aantrekkelijkheid als werkgever, mede in het licht van diverse huidige en toekomstige opgaven (onder andere de schaalsprong en de omgevingswet).

Door de coronacrisis en het vele verplichte thuiswerken is gebleken dat we veel activiteiten prima thuis of elders kunnen doen en dat er geen noodzaak is standaard elke dag naar kantoor te komen. Ook hebben medewerkers aangegeven dat het (deels) thuiswerken ook veel voordelen heeft. We zijn gestart met het ontwikkelen van een nieuw werkconcept, het zogenoemde 'activiteitgericht werken'. Hierbij bepaal je op basis van de activiteiten die je te doen hebt en met wie, welke werkplek (thuis, onderweg/elders of op kantoor) het meest passend is. Het geeft medewerkers meer flexibiliteit en vrijheid en ons nieuwe (tijdelijke) kantoor wordt op deze manier veel meer een plek om samen te werken en te ontmoeten. Daar is onze tijdelijke huisvesting op de Beukenhorst, en wordt ook ons toekomstige gemeentehuis op het Raadhuisplein, op ingericht met een variëteit aan werkplekken en mogelijkheden voor samenwerken en ontmoeten.

Kerngegevens

Formatie en bezetting (fte en aantal)

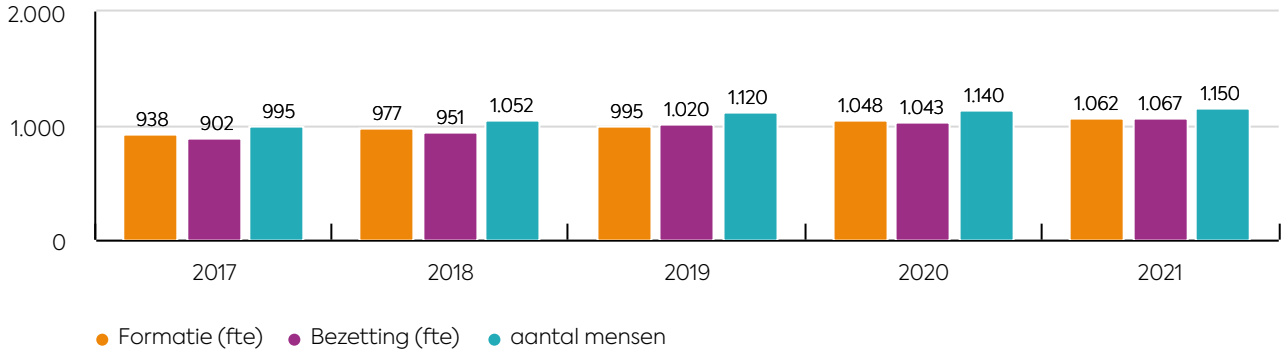

In- en uitstroom (aantal)

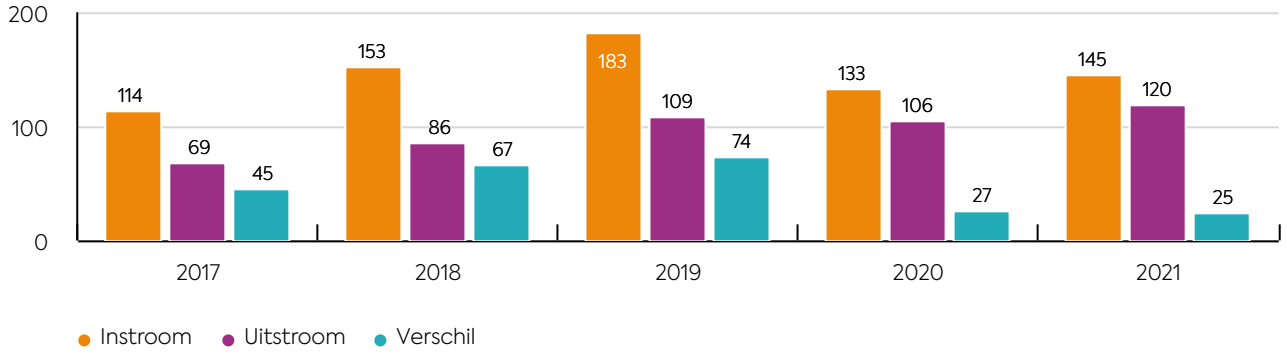

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.
Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Ziekteverzuim (percentage)

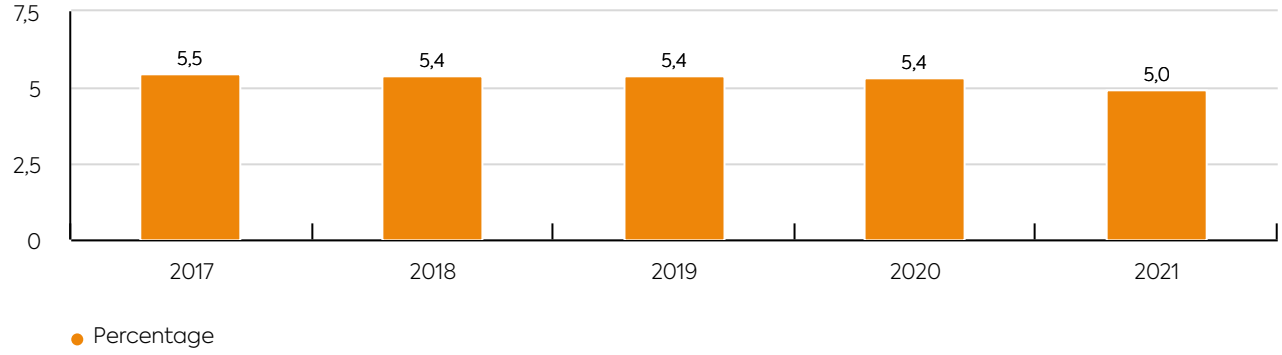

Man Vrouw verdeling (bezetting fte)

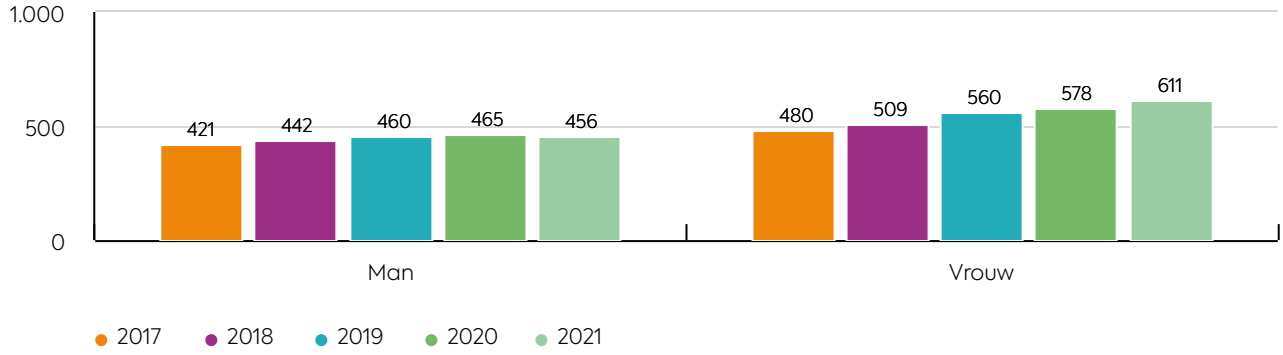

Salarisschaalverdeling (bezetting fte)

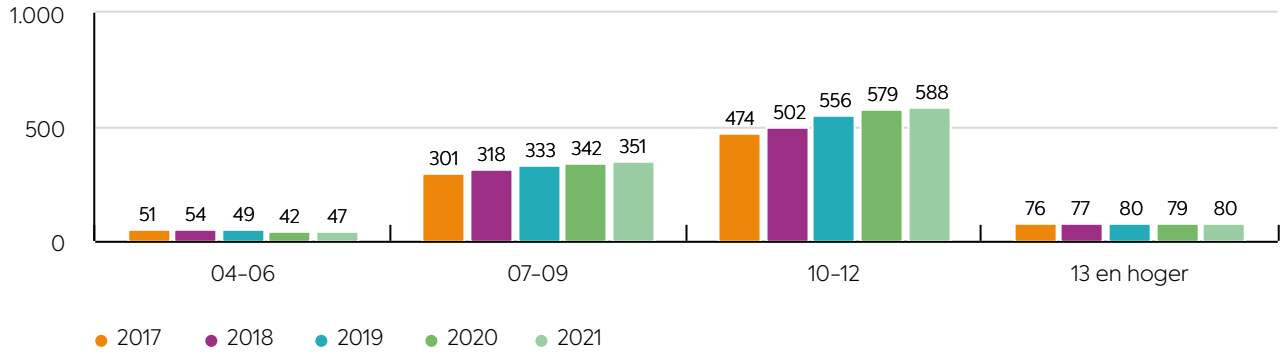

Leeftijdscategorie (bezetting fte)

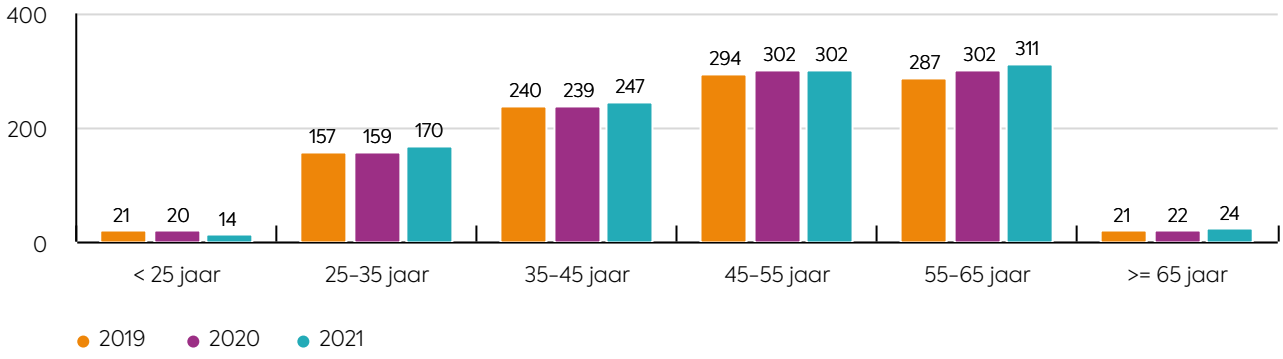

PricewaterhouseCoopers
Accountants N.V.
Uitsluitend voor
identificatiedoeleinden

Dienstjaren (bezetting fte)

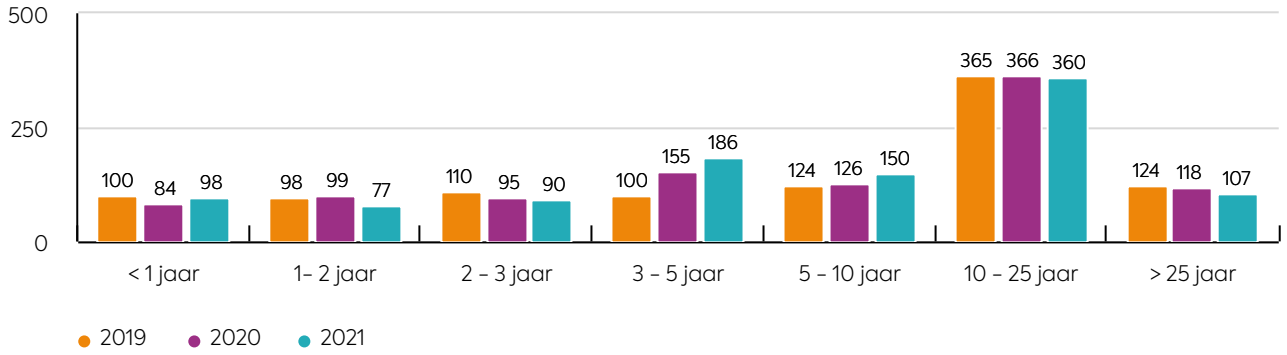

ICT en digitalisering

Om onze organisatie tijdens de coronacrisis in staat te stellen om de continuïteit van dienstverlening te blijven waarborgen is ingezet op het faciliteren van medewerkers in plaats- en waar mogelijk tijdsonafhankelijk werken. Wie niet volledig thuis werkt, werkt vaak hybride: deels op kantoor of andere locaties. Dit heeft impact op de manier van werken, maar ook op de ondersteuning hiervan. Het stelt hogere eisen aan ICT-middelen, (informatie-) beveiliging en de (digitale) vaardigheden van medewerkers.

Digitalisering gaat verder dan digitale dienstverlening aan inwoners en ondernemers. We leven in een periode van wereldwijde digitale transformatie. Ook de gemeentelijke organisatie wordt steeds meer data gedreven en informatie gestuurd. Het is van belang dat we hier tijdig en actief in blijven investeren. Dit doen we in lijn met de uitvoeringsagenda digitale dienstverlening en IT-innovatie (2017.0021302). Daarnaast is het uitgangspunt van ons als organisatie in de wereld van data en digitalisering om communicatie persoonlijk en relevant te houden en aan te sluiten bij de wensen van de inwoners. Zo is het afgelopen jaar ingezet op het verbeteren van onze website waarbij toegankelijkheid een speerpunt is geweest. We scoren nu ruim een 8 op de geldende toegankelijkheidseisen. Daarnaast zetten we in op een toegankelijke, voor iedereen begrijpelijke en actuele website en is afgelopen jaar tijd en energie geïnvesteerd in het actueel houden en de uitbreiding van e-formulieren en gemeentelijk kaartmateriaal. Zo hebben we e-formulieren ontwikkeld ten behoeve van diverse steunmaatregelen met betrekking tot de coronacrisis. Ook hebben we diverse geo-webkaarten gemaakt met de volgende informatie:

- adoptierotondes
- ontwikkelgebied Badhoevedorp
- archeologiebeleid
- strooiroutes 2.0
- zoutkisten

In de komende jaren stellen wij samen met de raad een visie op digitalisering vast, zodat we als gemeente vanuit een heldere visie met kaders en richtlijnen op digitalisering kunnen sturen. Het doel hiervan is om onze inwoners en ondernemers (nog meer) vertrouwen te geven in de wijze waarop wij digitalisering en data inzetten.

Als gevolg van de toenemende digitalisering en de risico's die hiermee gepaard gaan besteden we structureel aandacht aan het beveiligings- en privacy-bewustzijn en de digitale vaardigheden van medewerkers. Informatieveiligheid meten wij via reguliere audits en wij rapporteren via de Eenduidige Normatiek Single Information Audit (ENSIA). We conformeren ons aan de Baseline Informatiebeveiliging Overheid (BIO) en nemen we technische maatregelen om de kans op digitale aanvallen te verkleinen.

Informatiebeheer en openbaarheid van informatie

De wet open overheid treedt per 1 mei 2022 in werking en vervangt de Wet openbaarheid van bestuur. Deze wet beoogt enerzijds de transparantie van overheden te vergroten door verplichte actieve openbaarmaking van benoemde categorieën van informatie en anderzijds het informatiebeheer van overheden te verbeteren. Daarnaast wordt de bestaande Wob-procedure vervangen door de Woo-procedure, waarbij de verlengingstermijn na de eerste vier weken wordt verkort van vier naar twee weken. De nieuwe Woo-procedure zal ingaan op 1 mei 2022.

PricewaterhouseCoopers
Accountants N.V.
Uitsluitend voor
identificatiedoeleinden

De verplichte actieve openbaarmaking van de elf categorieën van informatie voor gemeenten via het Platform Open Overheidsinformatie (PLOOI) gaat in op een later, door de minister te bepalen moment, vermoedelijk met ingang van 2024. Voor de implementatie van de Wet open overheid is afgelopen jaar een project gestart.

Inmiddels heeft het kabinet eind 2021 de nieuwe Archiefwet 2021, de wettelijke basis voor het informatie- en archiefbeheer van overheden, voorgelegd aan de tweede kamer. Deze wet vervangt de Archiefwet 1995 die niet meer voldoende aansluit bij de huidige stand van digitalisering. Daarnaast wordt de overbrengingstermijn van de archieven naar archiefbewaarplaats wordt teruggebracht van 20 jaar naar 10 jaar. Alle overheidsinformatie die voor blijvende bewaring in aanmerking komt, dient in het Historisch Archief bij het Noord-Hollands Archief openbaar toegankelijk te zijn. Wel kunnen er voor archiefstukken openbaarheidsbeperkingen gelden voor maximaal 75 jaar. De gronden, waaronder bescherming van de persoonlijke levenssfeer, staan expliciet in de wet benoemd. Na parlementaire vaststelling van de Archiefwet 2021 zal deze projectmatig worden geïmplementeerd.

Het hart van het informatie- en archiefbeheer bestaat uit het zaak- en archiefsysteem. Dit informatiesysteem is sinds 2013 in gebruik en moet opnieuw worden aanbesteed. Ook wordt het systeem door de leverancier niet meer actief onderhouden en krijgt dus geen nieuwe of aangepaste functionaliteiten meer. Afgelopen jaar is een impactanalyse en marktverkenning uitgevoerd en is besloten tot aanbesteding van een traditioneel zaak- en archiefsysteem. De oplossingen binnen de “common ground”, de nieuwe informatievisie van gemeenten, zijn nog onvoldoende volwassen. Nu inzetten op een transitie naar de “common ground” is nog te vroeg. Het aanbestede zaak- en archiefsysteem zal naar verwachting in 2023 volledig in gebruik genomen zijn.

Gemeentelijke huisvesting

Er komt één nieuwe gemeentelijke huisvesting omdat het huidige raadhuis al jaren niet meer voldoet aan de huidige bouweisen en sterk verouderd is. Een nieuwe huisvesting biedt de mogelijkheid om andere manieren van (samen)werken en organiseren beter te faciliteren. Op 14 mei 2020 besloot de gemeenteraad dat het huidige raadhuis kan worden gesloopt om op dezelfde plek een nieuw gemeentehuis te bouwen voor de gehele gemeentelijke organisatie, Stadscentrum Hoofddorp: nieuwe gemeentelijke huisvesting (2020.0000976). De bouw van dit nieuwe gemeentehuis maakt onderdeel uit van het programma Stadscentrum Hoofddorp. Als gevolg van de eind 2021 ingevoerde maatregelen ter bestrijding van de coronacrisis heeft de verhuizing naar de tijdelijke huisvesting vertraging opgelopen, waardoor de gemeentelijke organisatie naar verwachting tijdens het eerste kwartaal van 2022 naar de tijdelijke locatie elders in Hoofddorp verhuist.

De gemeente in control

In november 2018 zijn de Visie op Control en het Controlstatuut vastgesteld (2018.0056726). Met de Visie op control heeft de raad haar kaders meegegeven waarbinnen de control door de gemeentelijke organisatie wordt uitgevoerd. De nadruk ligt op het verhelderen en verduidelijken van de rollen en verantwoordelijkheden en het vergroten van kennis en vaardigheden van werknemers met een controlfunctie. In 2022 wordt met de raad een evaluatie van de Visie op Control gedeeld.

Het door het college van burgemeester en wethouders zelfstandig afgeven van een rechtmatigheidsverantwoording bij de jaarrekening is van boekjaar 2021 opgeschoven naar 2022. Voorheen deed de accountant dit, waardoor binnen de gemeente de noodzaak is ontstaan om zelfstandig audits uit te voeren. Aan deze noodzaak is zowel in 2020 als 2021 invulling gegeven en hiermee zijn voor de invoering van de rechtmatigheidsverantwoording de noodzakelijke voorbereidingen getroffen. Op advies vanuit de Vereniging Nederlandse Gemeenten (VNG) wordt controlejaar 2021 als een proefjaar gebruikt om ervaring op te doen.

Inkoopbeleid

Op de juiste wijze inkopen en aanbesteden is voor ons als gemeente van groot belang. Het draagt bij aan mogelijke besparingen en geeft zichtbare verbetering van de kwaliteit van opdrachten. We

PricewaterhouseCoopers
Accountants N.V.
Uitsluitend voor
identificatiedoeleinden

houden ons aan wet- en regelgeving en gaan zo doelmatig en bewust mogelijk om met gemeenschapsgeld.

In alle aanbestedingstrajecten hebben we aandacht voor Maatschappelijk Verantwoord Inkopen (MVI). Hiermee leverden we, naast het vanzelfsprekende kader van rechtmatig en doelmatig inkopen, door middel van inkoop een bijdrage aan de ambities op de thema's duurzaamheid, inkoop bij lokale en regionale ondernemers, social return en innovatie. Daarnaast is het geactualiseerde Inkoopbeleid (2021.0002774) vastgesteld en is dit jaar in de vorm van een project gestart met de verdere professionalisering van contractbeheer en contractmanagement.

Jaarlijks meten de voortgang van de MVI-doelstellingen middels prestatie-indicatoren. In Tabel 108 zijn de streef- en de realisatiewaarden weergegeven.

Tabel 108

Thema	Nr.	Indicator	Realisatie 2021	Realisatie 2020	Streefwaarde
1. Duurzaamheid	1.1	% van de aanbestedingswaarde van (fysieke) Diensten, Werken en Leveringen, waarbij in de uitvraag is ingezet op de transitie naar de circulaire economie	75%	73%	40%
	1.2	Aantal contracten per jaar waarin is vastgelegd dat de vrijkomende materialen/ producten hoogwaardig hergebruikt worden en wat, na eerste gebruik, met de materiaalstroom gebeurt.	8	5	2
	1.3	% van de aanbestedingswaarde, waarbij in de uitvraag is ingezet op de transitie naar duurzame energie en brandstoffen.	67%	49%	50%
	1.4	Aantal gerealiseerde projecten met daadwerkelijk minimaal energie neutrale gebruiks- en/of exploitatiefase (op den duur energie neutraal) per jaar.	6	4	4
• Inkoop bij lokale en regionale ondernemers	2	% van de inkoopuitgaven, ingekocht bij regionale ondernemingen.	51%	49%	50%
• Social return en sociaal ondernemers	3.1	% van de aanbestedingswaarde van Werken en Diensten waarbij in de uitvraag social return is geëist	59%[1]	3%	75%
	3.2	Bedrag van de inkoopuitgaven, ingekocht bij sociale ondernemingen.	€ 12.500[2]	€ 7.500	€ 100.000
• Innovatie	4	Aantal uitgevoerde marktconsultaties per jaar	8	4	8

1 Bij gebrek aan een Social Return Coördinator die de opdrachtnemers kan faciliteren en monitoren, is in april 2021 pas weer gestart met het opnemen van SROI in aanbestedingen.
2 Dit jaar zijn er minder externe vergaderlocaties, externe catering en representatie geschenken aangekocht doordat er in verband met de coronacrisis geen evenementen hebben plaatsgevonden.

Vanaf april 2021 is binnen de huidige formatie van het Werkgeversservicepunt (WSP) een SROI coördinator benoemd voor 1 jaar. Deze SROI-coördinator is het aanspreekpunt voor de opdrachtnemers van inkoopopdrachten van de gemeente Haarlemmermeer, hetgeen inhoudt dat hij de opdrachtnemer faciliteert, meedenkt bij de invulling van de SROI verplichting, eventueel kandidaten uit de hem bekende doelgroepen voordraagt en de voortgang monitort. Uitgangspunt hierbij is maatwerk: de opdrachtnemer is leidend in hoe hij invulling geeft aan zijn SROI verantwoordelijkheid.

Sinds september zijn al 20 aanbestedingen gegund met deze social return voorwaarde. Dit heeft geleid tot drie indienstnames van inwoners met een Participatiewet en Wajong achtergrond, tien vacatures uitgezet bij het WSP, negen stage/ leerwerkplekken en een opdrachtnemer die training gaat geven aan onze doelgroep.

Rechtmatigheid

De raad heeft de bestuurlijke kaders voor de invoering van de rechtmatigheidsverantwoording (2020.0003279) vastgesteld. De invoering van de rechtmatigheidsverantwoording zal naar

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.
Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

verwachting in 2022 plaatsvinden. Zoals afgesproken wordt het jaar 2021 daarom als pilotjaar gebruikt. Dit betekent dat in deze jaarrekening gerapporteerd wordt over de geconstateerde rechtmatigheidsafwijkingen. Rechtmatigheid is een juridische term, die aangeeft dat een (voorgenomen) handelswijze in overeenstemming is met de geldende regels en besluiten. Het begrip rechtmatigheid in het kader van de rechtmatigheidsverantwoording is echter een minder omvattend begrip. Bij rechtmatigheid in het kader van de rechtmatigheids-verantwoording bestaat er een duidelijk relatie met het financiële beheer. Er moet worden verantwoord dat de baten, lasten en balansmutaties die in de jaarrekening zijn opgenomen rechtmatig tot stand zijn gekomen. Het gaat om de financiële beheershandelingen.

Binnen de rechtmatigheidsverantwoording wordt onderscheid gemaakt tussen afwijkingen, fouten en onduidelijkheden en begrotings-onrechtmatigheden. Deze begrippen zijn onderling niet uitwisselbaar al kan er wel sprake zijn van overlap. In overeenstemming met de reguliere controlcyclus zijn Verbijzonderde interne controles (VIC) uitgevoerd over de periode januari tot en met december 2021. Wij rapporteren in de onderstaande paragraaf over fouten en onduidelijkheden boven de rapporteringstolerantie van € 75.000.

Over 2021 is de omvang van de fouten € 1.484.000, er zijn geen onduidelijkheden geconstateerd. De totale omvang van de fouten valt binnen de goedkeuringstolerantie van circa € 5,5 miljoen. Gespecificeerd per proces zijn deze in onderstaande tabel weergegeven:

Tabel 109

VIC periode	Bevin-ding nr.	Proces	Rechtmatigheid/ getrouwheid	Toelichting	Fouten	Onduidelijk-heden
1, 2 en 3	1	Aanbestedingen	Rechtmatigheid	Doorlopende fouten met collegebesluiten 2019.0058131, 2020.0001034, 2020.0002079 en 2020.0000762. Ook de onrechtmatigheden met betrekking tot onderhoud fonteinen en verkeerstellingen zijn hierin vermeld. Periode 2 geeft een onrechtmatige verlenging met betrekking tot 2021. Periode 3 geeft twee onrechtmatige contracten ten behoeve van inhuur.	€ 1.197.000	
1	2.1	Sociaal domein, deelproces JW	Rechtmatigheid	Onrechtmatigheid inzake afgifte beschikking voor jeudige zonder woonplaats in Haarlemmermeer.	€ 140.000	
1	1.4	Sociaal domein, deelproces bijzondere bijstand	Rechtmatigheid	Onrechtmatigheid vanwege niet voldoen aan voorwaarden Collectieve aanvullende verzekering Zorgkosten 2021.	€ 147.000	
				Totaal 2021	€ 1.484.000	€ 0

Er zijn geen niet-financiële onrechtmatigheden in verband met het niet naleven van bepalingen in de wet financiering decentrale overheden (Fido) en bijbehorende regelingen.

Bevindingen per proces nader toegelicht

Inkoop en aanbestedingen

De totale omvang van de geconstateerde onrechtmatigheden voor 2021 is € 1.197.000. De totale omvang van de onrechtmatigheid is ongeveer 0,5% van de beïnvloedbare inkopen. De onrechtmatigheden hebben voor € 728.000 betrekking op reeds lopende contracten van voorgaande jaren. In overeenstemming met voorgaande jaren worden de daadwerkelijke kosten in het boekjaar ingevolge deze contracten genomen als onrechtmatigheid gekwalificeerd.

In de periode januari tot en met december 2021 zijn drie nieuwe onrechtmatigheden geconstateerd voor een totaalbedrag van € 469.000. Twee onrechtmatigheden betreffen inhuurcontracten, waarbij de uitgaven boven de drempel voor Europees aanbesteden uitkomen, terwijl de contracten onderhands zijn aanbesteed. De onrechtmatige inkopen worden als incidenteel gekwalificeerd en zijn niet representatief voor daadwerkelijke naleving van de wet- en regelgeving. De huidige contracten

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.
Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

lopen tot en met medio 2022 en worden daarna niet meer verlengd.

Een derde onrechtmatigheid betreft het functioneel en technisch beheer van een softwareapplicatie, waarbij het contract uit voorgaande jaren met de leverancier van dit beheer ook na de maximale verlengopties in 2021 is voortgezet. De totale omvang van de onrechtmatigheid bedraagt € 79.000. Er is sprake van een incidentele fout, die geen invloed heeft op de komende jaren daar deze opdracht in 2021 opnieuw in overeenstemming met de wet- en regelgeving is aanbesteed.

Sociaal Domein - Jeugdwet
De gemeente heeft in het afgelopen jaar een beschikking afgegeven vanuit de zorgplicht van de gemeente. Het betreft een gedegen onderbouwde maatwerkmotivering bij de toepassing van het woonplaatsbeginsel. Daarom achten wij het valide om dit te kwalificeren als een incidenteel geval en niet representatief voor de totale massa.

De geconstateerde onrechtmatigheid ad. € 140.000 heeft geen invloed op het niveau van de interne beheersomgeving omdat de onrechtmatigheid in het primair proces van de 1e lijn is geconstateerd en om moverende reden is geaccepteerd. De beschikking en de verantwoordelijkheid voor de kosten van het betreffende zorgtraject zijn via zorgbemiddeling inmiddels overgenomen door een andere gemeente.

Sociaal Domein - Bijzondere Bijstand PW
Wij constateerden een onrechtmatigheid van € 147.000 inzake de bijzondere bijstand voor de collectieve aanvullende zorgverzekeringspremie voor de minima. In overeenstemming met voorgaande jaren vergoedt gemeente Haarlemmermeer de aanvullende zorgverzekeringspremie via een speciale polis voor uitkeringsontvangers en overige minima. Voorwaarden voor deelname zijn onder andere een minimuminkomen en -vermogen. Uit de interne controle is vastgesteld dat 10% van het verzekerdenbestand niet in aanmerking komt voor deze vergoeding daar niet aantoonbaar aan deze voorwaarden is voldaan.

De organisatie heeft een handmatige controle geïnitieerd waarbij alle begunstigden worden gecontroleerd. Naar verwachting is dit medio 2022 afgerond. De uitkomsten van deze controle zijn het startpunt voor de toekenningen voor komende jaren. Tevens worden in 2022 verbeteringen aangebracht in het proces voor aanvraag van een toekenning. Aanvragen van mogelijke begunstigden worden in de toekomst gecontroleerd met behulp van een geautomatiseerde tool, waardoor de preventieve toetsing van toekenning wordt versterkt. Deze maatregelen moeten eventuele onrechtmatigheden in de toekomst voorkomen.

pwc
PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.
Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Verbonden partijen

Portefeuillehouder: Nobel, Rip, Ruigrok, Schuurmans-Wijdeven, Sedee, Steffens-van de Water

Deze paragraaf bevat een overzicht van alle verbonden partijen, de wijze waarop de gemeente een belang heeft in de verbonden partij, het openbaar belang dat ermee gediend wordt en de financiële gegevens van de verbonden partij, zoals het eigen vermogen, vreemd vermogen en het verwachte rekeningsresultaat.

We hebben de keuze onze taken in eigen beheer uit te voeren, derden deze taken gesubsidieerd te laten doen of onze belangen via een verbonden partij te verwezenlijken. Een belangrijk criterium voor de wijze waarop onze taken worden uitgevoerd is doelmatigheid. Verder zijn de mate waarin we invloed hebben op het volbrengen van de taken en het risico dat ermee is gemoeid bepalend.

Een verbonden partij wordt in het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV) als volgt gedefinieerd: 'Een privaatrechtelijke of publiekrechtelijke organisatie waarin de gemeente een bestuurlijke belang én een financieel belang heeft'.

- Van een bestuurlijk belang is sprake als wij op één of andere manier zeggenschap hebben. Het gaat hierbij bijvoorbeeld om een zetel in het bestuur of stemrecht bij bestuurlijke beslissingen
- Het financieel belang betekent dat wij middelen die wij aan een derde partij ter beschikking stellen niet terugontvangen in geval van faillissement, dan wel dat financiële problemen op ons verhaald kunnen worden

In het BBV is dus expliciet geregeld dat een verbonden partij een financieel belang én een bestuurlijk belang vertegenwoordigt. Indien het alleen om een financieel belang of alleen om een bestuurlijk belang gaat, dan is geen sprake van een verbonden partij.

Conform het BBV worden de verbonden partijen integraal verantwoord in de programma's. Dit zorgt voor een versterking van inzicht in de bijdrage van de verbonden partij aan de maatschappelijke doelstellingen. Eventuele risico's ten aanzien van een verbonden partij worden rechtstreeks in deze paragraaf beschreven.

pwc
PricewaterhouseCoopers
Accountants N.V.
Uitsluitend voor
identificatiedoeleinden

Begroting- en verslaggevingsregels

Voor verbonden partijen gelden de eigen van toepassing zijnde begroting- en verslaggevingsregels. Voor gemeenschappelijke regelingen met rechtspersoonlijkheid (openbaar lichaam en bedrijfsvoering-organisatie) zijn dat eveneens de regels volgens het BBV.

Tabel 110

Samenwerkingsvorm Wgr	Openbaar lichaam	Bedrijfsvoering-organisatie	Gemeenschappelijk orgaan	Centrum gemeente	Lichte regeling
Rechtspersoonlijkheid	√	√	X	X	X
Eigen begroting en jaarrekening	√	√	√	X	X
Toepassing BBV	√	√	√	n.v.t.	n.v.t.

Voor privaatrechtelijke partijen gelden de verslaggevingsvoorschriften volgens het Burgerlijk Wetboek (BW), waarbij voor vennootschappen een en ander is uitgewerkt in BW2 Titel 9. Daarnaast kunnen afhankelijk van de situatie internationale verslaggevingstandaarden gelden. Privaatrechtelijke organisaties kennen geen specifieke voorschriften voor begrotingen. Indien daarvoor regels gelden, dan zijn dat regels die in het eigen statuut (of daarvan afgeleide stukken) van de organisatie zijn vastgelegd.

Beleidskader verbonden partijen

De visie op en de beleidsvoornemens omtrent verbonden partijen zijn vastgelegd in het in 2017 vastgestelde Beleidskader verbonden partijen 2017 (2017.0041198). Hierin zijn onze beleidsvoornemens beschreven om een actieve regie toe te passen op onze verbonden partijen. Dit doen wij onder andere door onze deelnemingen de corporate governance code na te laten leven.

Tevens is onder meer in het beleidskader opgenomen:
1. het toetsingskader verbonden partijen;
2. het proces op hoofdlijnen rond de besluitvorming over deelneming in verbonden partijen;
3. de wijze van sturing van verbonden partijen, waaronder het vastleggen van afspraken over vertegenwoordiging en informatieverstrekking aan college en raad;
4. het afwegingskader ten aanzien van de uitbreiding van bestaande samenwerkingsrelaties met nieuwe toetredende partijen.

Overzicht verbonden partijen

De verbonden partijen van de gemeente Haarlemmermeer zijn:

Tabel 111

Nr.	Overzicht verbonden partijen	Eigenaarsrol	Opdrachtgeversrol	Type	Wetten
	Gemeenschappelijke regelingen				
1	Vervoerregio Amsterdam	Verkeer en vervoer	-	Samenwerkingsverband	Wet GR / BBV
2	Amstelland-Meerlanden overleg	Regionale samenwerking	-	Samenwerkingsverband	Wet GR / BBV
3	AM match	Sociale Zaken	Werk & Inkomen	Samenwerkingsverband	Wet GR / BBV
4	Veiligheidsregio Kennemerland (VRK)	Veiligheid	Veiligheid	Samenwerkingsverband	Wet GR / BBV
5	Cocensus	Financiën	Financiën	Samenwerkingsverband	Wet GR / BBV
6	Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied	Handhaving	Vergunningen	Samenwerkingsverband	Wet GR / BBV
7	Recreatieschap Spaarnwoude	Financiën	Recreatie	Samenwerkingsverband	Wet GR / BBV

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.
Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Nr.	Overzicht verbonden partijen	Eigenaarsrol	Opdrachtgeversrol	Type	Wetten
	Vennootschappen en coöperaties				
8	Meerlanden Holding NV	Financiën	Beheer en onderhoud	Naamloze vennootschap	Burg. Wetboek 2
9	De Waterwolf Buitenruimte BV	Financiën	Beheer en onderhoud	Besloten vennootschap	Burg. Wetboek 2
10	Duurzaam Bedrijf Haarlemmermeer BV	Financiën	Energietransitie	Besloten vennootschap	Burg. Wetboek 2
11	Energiebedrijf Haarlemmermeer BV	Financiën	Energietransitie	Besloten vennootschap	Burg. Wetboek 2
12	Zonnepanelen Haarlemmermeer BV	Financiën	Energietransitie	Besloten vennootschap	Burg. Wetboek 2
13	Schiphol Area Development Company NV	Financiën	Grondzaken	Naamloze vennootschap	Burg. Wetboek 2
14	Hoofdvaart BV	Financiën	Grondzaken	Besloten vennootschap	Burg. Wetboek 2
15	GEM A4 Zone West CV	Financiën	Grondzaken	Commanditair vennoot	Burg. Wetboek 2
16	GEM President CV	Financiën	Grondzaken	Commanditair vennoot	Burg. Wetboek 2
17	GEM Polanenpark CV	Financiën	Grondzaken	Commanditair vennot	Burg. Wetboek 2
18	GEM A4 Zone West Beheer BV	Financiën	Grondzaken	Besloten vennootschap	Burg. Wetboek 2
19	President Beheer BV	Financiën	Grondzaken	Besloten vennootschap	Burg. Wetboek 2
20	Polanenpark BV	Financiën	Grondzaken	Besloten vennootschap	Burg. Wetboek 2
21	Recreatieplas Haarlemmermeer BV	Financiën	Recreatie	Besloten vennootschap	Burg. Wetboek 2
22	Stedin NV	Financiën	Financiën	Naamloze vennootschap	Burg. Wetboek 2
23	Bank Nederlandse Gemeenten NV	Financiën	Financiën	Naamloze vennootschap	Burg. Wetboek 2
	Stichtingen en verenigingen				
24	VNG	-	Bestuur	Vereniging	Burg. Wetboek 2

Hierna staat nadere informatie beschreven per verbonden partij. Onder andere zijn hier de financiële gegevens genoemd.

De paragraaf verbonden partijen in deze jaarstukken bevat financiële informatie van de verbonden partijen die eerder al vermeld is in de Programmabegroting 2022-2025. Op het moment waarop onze jaarrekening 2021 wordt opgesteld beschikken wij namelijk nog niet over de jaarrekeningen over hetzelfde jaar (2021) van onze verbonden partijen.

De toelichting 'Financiële gegevens' en 'Eventuele risico's' is geactualiseerd voor zover recente ontwikkelingen (na de meest recente programmabegroting) daartoe aanleiding geven.

PricewaterhouseCoopers
Accountants N.V.
Uitsluitend voor
identificatiedoeleinden

Vervoerregio Amsterdam

Tabel 112

Algemene informatie	De Vervoerregio Amsterdam is een samenwerkingsverband van vijftien gemeenten in de regio Amsterdam op basis van de Wet gemeenschappelijke regelingen en gestart per 1 januari 2017. Het Rijk heeft de regio's Amsterdam en Rotterdam/Den Haag bij uitzondering de wettelijke status van "vervoerregio" gegeven met behoud van de wettelijke bevoegdheden en middelen (BDU). De belangrijkste taken van de Vervoerregio Amsterdam liggen op het gebied van (regionaal) verkeer en vervoer. De vijftien gemeenten zetten zich onder andere in voor een optimale bereikbaarheid van de Amsterdamse regio. In de samenwerking binnen de vervoerregio spelen deelregio's een belangrijke rol. Wij maken deel uit van de regio Amstelland-de Meerlanden.		
Programma	Mobiliteit		
Beleidsdoelen	A. Een gemeente die verkeersveilig is per auto, met de fiets, te voet en het openbaar vervoer. B. De doorstroming van alle vormen van vervoer en de bereikbaarheid van Haarlemmermeer dient op elk moment van de dag zo optimaal mogelijk te zijn.		
Rechtsvorm	Gemeenschappelijke Regeling		
Eigenaarsrol	Portefeuillehouder Verkeer en vervoer		
Opdrachtgeversrol	-		
Bestuurlijk belang	Lidmaatschap Dagelijks Bestuur en deelname aan Regioraad. Het aantal leden in de Regioraad voor de gemeente staat in verhouding tot het inwoneraantal van de gemeente.		
Aandelenbelang	De gemeenschappelijke regeling heeft geen aandelen. Elk lid van de Regioraad heeft één stem.		
Financieel belang	Deelnemende gemeenten waarborgen de betaling van rente en aflossing van geldleningen aangegaan door de vervoerregio voor de uitvoering van haar taak. Dit in verhouding tot het inwoneraantal van de deelnemende gemeente.		
Financiële gegevens	Balansdatum	31-12-2019	31-12-2020
	Eigen vermogen	€ 1.642.573	€ 1.159.794
	Vreemd vermogen	€ 270.801.530	€ 255.499.122
	Solvabiliteit ultimo 2020		0,45%
	Begroot resultaat 2021		€ 0

Financiële gegevens

Ook dit jaar is als gevolg van de coronacrisis het gebruik van het openbaar vervoer (OV) achtergebleven. Het Rijk heeft op 25 juni 2021 besloten dat de beschikbaarheidsvergoeding OV (BVOV) tot en met augustus 2022 wordt verlengd. Andere maatregelen als gevolg van de coronacrisis betreffen wijzigingen uit het Investeringspakket die doorgeschoven worden. De Vervoerregio wordt direct bekostigd uit de brede doeluitkering (BDU) van het Rijk. Als een deel van de jaarlijkse ontvangen gelden niet geheel worden ingezet dan worden deze gereserveerd om in de komende jaren aangewend te worden.

Eventuele risico's

Er is nog geen materieel risico te bepalen.

Amstelland-Meerlanden Overleg

Tabel 113

Algemene informatie	Het Amstelland-Meerlanden Overleg (AM) is een samenwerking tussen de gemeenten Aalsmeer, Amstelveen, De Ronde Venen, Diemen, Haarlemmermeer, Ouder-Amstel en Uithoorn op basis van een gemeenschappelijke regeling. Doel is door afstemming te komen tot een effectiever regionaal beleid en gezamenlijke belangenbehartiging bij onder andere de Metropoolregio Amsterdam (MRA) en de provincie Noord-Holland. In de bestuurlijke regiegroep van de MRA zitten twee bestuurders uit het AM-overleg. Daarnaast vertegenwoordigen AM bestuurders de AM-regio in de bestuurlijke MRA platforms op het gebied van onder andere mobiliteit, economie, ruimte en duurzaamheid.		
Programma	Bestuur, samenleving en publiekscontact		
Beleidsdoelen	C. Het behartigen van de belangen van Haarlemmermeer buiten de gemeentegrenzen en het versterken van de bestuurlijke samenwerking.		
Rechtsvorm	Gemeenschappelijke Regeling		
Eigenaarsrol	Portefeuillehouder Regionale Samenwerking		
Opdrachtgeversrol	-		
Bestuurlijk belang	Lid Regiegroep AM en via de deelregio AM bestuurlijke vertegenwoordiging in diverse MRA overleggen.		

pwc
PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.
Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Aandelenbelang	De gemeenschappelijke regeling heeft geen aandelen		
Financieel belang	De deelnemende gemeenten dragen € 0,73 per inwoner bij aan het AM.		
Financiële gegevens	Balansdatum	31-12-2019	31-12-2020
	Eigen vermogen	€ 133.699	€ 46.050
	Vreemd vermogen	€ 0	€ 0
	Solvabiliteit ultimo 2020		100%
	Begroot resultaat 2021		€ 0

Financiële gegevens
De deelnemende gemeenten dragen € 0,73 per inwoner bij aan het AM. Besluitvorming hierover heeft in Haarlemmermeer plaatsgevonden bij de Voorjaarsrapportage 2017 (2017.0025366).

Eventuele risico's
De risico's zijn gezien de omvang van de begroting van rond de € 260.000 gering. Bovendien is een egalisatiereserve beschikbaar. Vanwege de beperkte risico's is in 2020 een deel van de egalisatiereserve teruggestort aan de deelnemende gemeenten.

AM match

Tabel 114

Algemene informatie	Met ingang van 1 juli 2016 is werkorganisatie AM match gestart. Het betreft een samenwerkingsverband van de gemeenten Aalsmeer, Amstelveen, Haarlemmermeer, Ouder-Amstel en Uithoorn. Deze organisatie heeft één kerntaak: de re-integratie naar werk voor de doelgroep die onder de Participatiewet valt, voor zover zij een loonwaarde hebben die lager is dan 70% van het minimumloon. Bij de uitvoering van deze kerntaak wordt zoveel mogelijk ingezet op de plaatsing bij reguliere werkgevers. Voor de doelgroep wordt ingezet op verdere ontwikkeling en blijft de focus gericht op door- en uitstroom. AM match is ook verantwoordelijk voor de uitvoering van de Wet sociale werkvoorziening (Wsw) en de plek waar beschut werk namens de vijf deelnemende gemeenten wordt aangeboden.		
Programma	Zorg en werk		
Beleidsdoelen	C. Onze inwoners zijn economisch zelfstandig; werk boven uitkering.		
Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling		
Eigenaarsrol	Portefeuillehouder Werk & Inkomen		
Opdrachtgeversrol	Portefeuillehouder Werk & Inkomen		
Bestuurlijk belang	Het bestuur van de GR wordt gevormd door de wethouders Sociale Zaken van de vijf deelnemende gemeenten. De voorzitter is de wethouder uit de gemeente Haarlemmermeer. De dagelijkse verantwoording en leiding van de organisatie ligt bij de algemeen directeur.		
Aandelenbelang	De gemeenschappelijke regeling heeft geen aandelen. In het bestuur heeft de gemeente Haarlemmermeer twee van de acht stemmen.		
Financieel belang	Dit wordt gerelateerd aan de geraamde bijdrage.		
Financiële gegevens	Balansdatum	31-12-2019	31-12-2020
	Eigen vermogen	€ 3.390.000	€ 3.355.000
	Vreemd vermogen	€ 1.367.000	€1.680.000
	Solvabiliteit ultimo 2020		66%
	Begroot resultaat 2021		-/- € 78.000

Financiële gegevens
Het resultaat over 2020 komt uit op € 541.000 positief. In de primaire begroting 2020 was nog rekening gehouden met een exploitatietekort van € 179.000. Derhalve is het exploitatieresultaat € 720.000 hoger dan begroot. De coronacrisis heeft in 2020 een grote impact gehad op de exploitatie van AM match. Veel bedrijven waar medewerkers van AM match gedetacheerd zijn hebben direct of indirect te maken met de luchtvaart. In deze sector is een aanzienlijk aantal detacheringsplekken komen te vervallen. Ook in andere branches werden detacheringen abrupt beëindigd. Daarnaast valt een deel van de doelgroep Wsw onder de risicogroep. Een aantal van deze mensen is preventief naar huis gestuurd. Medio 2020 kon een deel van de laatste groep weer aan het werk, nadat er diverse maatregelen waren getroffen en er meer getest kon worden. Eind 2020 is op de twee locaties van AM match wederom het aantal aanwezige medewerkers afgeschaald als gevolg van de tweede golf van coronabesmettingen. Uiteindelijk heeft de coronacrisis ervoor gezorgd dat de omzet met circa € 700.000 achterbleef met hetgeen begroot was voor 2020. Mede doordat het Rijk een éénmalige tegemoetkoming heeft verstrekt ter compensatie van de coronacrisis, de vaste rijksbijdrage voor de

pwc PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Wsw hoger uitviel en de kosten laag gehouden konden worden is er in 2020 een positief resultaat gerealiseerd van € 541.000.

Eventuele risico's
Voor 2021 is, in verband met de gevolgen van de coronacrisis in 2021, de reserve éénmalig verhoogd met een bedrag van € 453.000. De algemene reserve dient ter dekking van risico's in de bedrijfsvoering waarvoor geen voorzieningen mogen worden gevormd. Dat wil zeggen, risico's waarvan geen uitspraken kunnen worden gedaan ten aanzien van de omvang van het risico en het verschijnen van het risico. Het betreffen hier dus onverwachte fluctuaties in de bedrijfsvoering, zoals onverwacht hogere kosten of onverwacht lagere bedrijfsopbrengsten. De algemene reserve dient ter dekking van de gevolgen hiervan voor de korte termijn, dat wil zeggen, de termijn die nodig is tussen het ontstaan van het tekort en de periode die nodig is om de oorzaak weg te nemen, dan wel de periode die nodig is om van de gemeenten een hogere gemeentelijke bijdrage te ontvangen.

Veiligheidsregio Kennemerland (VRK)

Tabel 115

Algemene informatie	Per 1 januari 2008 maakt de gemeente Haarlemmermeer deel uit van de gemeenschappelijke regeling Veiligheidsregio Kennemerland (VRK). De VRK bestaat uit de GGD Kennemerland (inclusief bureau GHOR) en de Regionale Brandweer Kennemerland.		
Programma	Veiligheid		
Beleidsdoelen	B. Het verzekeren van de doelmatige en slagvaardige hulpverlening op het gebied van brandweerzorg, crisisbeheersing en geneeskundige hulpverlening.		
Programma	Zorg en werk		
Beleidsdoelen	A. Inwoners ontvangen zorg en ondersteuning thuis.		
Programma	Maatschappelijke ontwikkeling		
Beleidsdoelen	A. Inwoners ervaren zo min mogelijk sociale- en gezondheidsproblemen en ontwikkelen een verantwoorde leefstijl.		
Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling		
Eigenaarsrol	Portefeuillehouder Openbare orde, Veiligheid en Handhaving, Portefeuillehouder Jeugdzorg		
Opdrachtgeversrol	Portefeuillehouder Openbare orde, Veiligheid en Handhaving Portefeuillehouder Jeugdzorg		
Bestuurlijk belang	Lid van het dagelijks bestuur en lid van het algemeen bestuur. Haarlemmermeer heeft acht van de 32 stemmen in het algemeen bestuur.		
Aandelenbelang	De gemeenschappelijke regeling heeft geen aandelen.		
Financieel belang	In 2022 is de bijdrage van de gemeente Haarlemmermeer € 19.057.000. Dit is 29,8% van de totale gemeentelijke bijdragen van € 63.902.000.		
Financiële gegevens	Balansdatum	**31-12-2019**	**31-12-2020**
	Eigen vermogen	€ 4.054.000	€ 8.900.000
	Vreemd vermogen	€ 42.445.000	€ 56.312.000
	Solvabiliteit ultimo 2020		13,6%
	Begroot resultaat 2021		€ 31.000

Financiële gegevens
De VRK sluit 2020 ten opzichte van de begroting af met een positief exploitatieresultaat van € 4,8 miljoen. In de begroting 2020 was al een positief jaarresultaat voorzien van € 475.000. In de loop van het jaar bleek dat de berekende indexering in de programmabegroting te hoog was berekend, waardoor gemeenten meer moesten bijdragen dan bedoeld. Bij de vaststelling van de 2e bestuursrapportage 2020 is besloten de teveel berekende indexering van € 460.000 aan de gemeenten terug te betalen. Het financiële resultaat over 2020 ten opzichte van de vastgestelde programmabegroting bedraagt daarmee € 4,3 miljoen. Dat is een afwijking van 3,52% ten opzichte van de oorspronkelijke raming. Dit komt door verschillende voor- en nadelen, veelal incidenteel, waarvan de grootste meevaller bestaat uit een vergoeding inzet entryscreening Schiphol van € 873.000. Ook is er sprake van vactureruimte VRK breed, hogere personeelskosten als gevolg van ziekte en verlof, minder opleiding en training als gevolg van de coronacrisis, het vervallen van grote evenementen, vertraging van projecten informatiemanagement en zijn er diverse overige oorzaken.

Eventuele risico's
Risico's binnen de VRK zijn geïdentificeerd, gekwalificeerd en waar mogelijk zijn beheersmaatregelen gekoppeld aan de risico's. Het risicoprofiel is nader geanalyseerd en daar waar mogelijk zijn de risico's voorzien van een financiële impact en een inschatting van de kans dat het risico zich ook daadwerkelijk

PricewaterhouseCoopers
Accountants N.V.
Uitsluitend voor
identificatiedoeleinden

zal voordoen. De gekwantificeerde risico's tellen op tot een bedrag van € 5,0 miljoen. Op het gebied van personeel en organisatie zijn meerdere risico's geïdentificeerd die betrekking hebben op optreden personele knelpunten, vergrijzing en krapte op de arbeidsmarkt, rechtspositie brandweervrijwilligers, gevolgen FLO-overgangsrecht, vrijwilligers die zich minder lang binden, et cetera. Overige risico's met gekwantificeerde grote financiële impact zijn mogelijke aansprakelijkheidsstellingen, boetes AGV in verband met het niet voldoen aan regels privacy, het stopzetten van grote subsidies, met name Brede Centrale Toegang (BCT), groei en intensiteit meldingen Veilig thuis, verhoogde instroom vanuit de Wet werk en inkomen naar arbeidsvermogen (Werkhervatting Gedeeltelijk Arbeidsgeschikten) en restschade coronacrisis, waarbij contracten wellicht langer doorlopen dan de mensen/middelen nodig zijn en waarbij het niet duidelijk is of het Rijk deze kosten ook vergoed. Conform het vastgesteld beleid is een weerstandratio berekend van 0,7. Dit percentage doet recht aan de opvatting dat gemeenten, als verantwoordelijke voor de verbonden partij, ook een aandeel hebben te nemen als risicodrager.

Cocensus

Tabel 116

Algemene informatie	Cocensus is een Gemeenschappelijke Regeling (GR). Deze is opgericht op 1 januari 2007 door de gemeenten Haarlemmermeer en Haarlem. In de loop van de jaren hebben de gemeenten Hillegom, Beverwijk, Oostzaan, Wormerland, Alkmaar, Heerhugowaard, Langedijk, Bergen, Den Helder, Uitgeest, Castricum en Heiloo zich aangesloten bij de Gemeenschappelijke Regeling.		
Programma	Algemene dekkingsmiddelen		
Beleidsdoel	A. Belastingen (OZB), parkeren, toeristenbelasting, precariobelasting.		
Programma	Kwaliteit fysieke omgeving		
Beleidsdoel	B. Het sturen van afvalstromen naar maximaal hergebruik. C: Zorgen voor een adequaat beheer in de openbare ruimte van grondwater, hemelwater en afvalwater.		
Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling		
Eigenaarsrol	Portefeuillehouder Financiën		
Opdrachtgeversrol	Portefeuillehouder Financiën		
Bestuurlijk belang	Het algemeen bestuur kent vanuit iedere gemeente één lid vanuit het college van burgemeester en wethouders. Het dagelijks bestuur wordt gevormd door een voorzitter, een plaatsvervangend voorzitter en drie leden aangewezen vanuit de leden van het algemeen bestuur. De portefeuillehouder Financiën neemt zitting in het AB en DB als vice voorzitter.		
Aandelenbelang	De GR heeft geen aandelen. Van de 24 stemmen heeft Haarlemmermeer vijf stemmen (20,8%)		
Financieel belang	De financiële bijdrage is € 3.932.500		
Financiële gegevens	Balansdatum	31-12-2020	31-12-2021
	Eigen vermogen	€ 250.000	€ 250.000
	Vreemd vermogen	€ 8.150.000	€ 13.490.000
	Solvabiliteit ultimo 2021		3,37%
	Begroot resultaat 2021		€ 0

Financiële gegevens
De jaarrekening 2021 is nog niet gereed maar de verwachting is dat er een klein positief resultaat is. De hierboven vermelde cijfers 2021 komen uit de concept jaarrekening 2021.

Eventuele risico's
Er is wederom een forse toename te zien van het aantal bezwaren dat is ingediend door de zogenaamde No Cure No Pay bureaus (NCNP). Dit levert voor de te vergoeden proceskosten een mogelijk financieel risico op.
Sinds de economieën na de coronacrisis weer zijn opengegaan neemt de vraag naar tal van producten snel toe met als gevolg dat de prijzen stijgen. Omdat nog niet duidelijk is of deze inflatie van tijdelijke of blijvende aard is ontstaat er een risico. Wanneer ervan uitgegaan wordt dat de inflatie van blijvende aard is dan kunnen de lonen niet achterblijven. Dit kan tot een verhoging van de gemeentelijke bijdrage leiden.

pwc PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied

Tabel 117

Algemene informatie	Per januari 2013 nemen wij deel aan de gemeenschappelijke regeling Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied (OD NZKG). De oprichters van de OD zijn de gemeenten Amsterdam, Zaanstad, Haarlemmermeer en de provincie Noord-Holland. De OD helpt het Noordzeekanaalgebied waarin de dienst opereert veiliger en gezonder te maken en te houden. De primaire doelstelling voor deelname aan de OD is verbetering van de dienstverlening voor bedrijven en uniformering van vergunningverlening en handhaving. Hiervoor is schaalvergroting onontbeerlijk. Wij geven opdracht aan de OD voor de uitvoering van taken die zijn vastgelegd in een dienstverleningsovereenkomst. Het bestuur van de OD bestaat uit een algemeen bestuur, het dagelijks bestuur en de voorzitter.		
Programma	Veiligheid		
Beleidsdoelen	A. Een veilige woon- en leefomgeving voor inwoners, ondernemers en bezoekers in de gemeente Haarlemmermeer. B. Het verzekeren van de doelmatige en slagvaardige hulpverlening op het gebied van brandweerzorg, crisisbeheersing en geneeskundige hulp.		
Programma	Kwaliteit fysieke omgeving		
Beleidsdoelen	E. Haarlemmermeer biedt een gezond leefklimaat.		
Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling		
Eigenaarsrol	Portefeuillehouder Openbare orde, Veiligheid en Handhaving Portefeuillehouder Financiën		
Opdrachtgeversrol	Portefeuillehouder Vergunningen		
Bestuurlijk belang	Twee leden Algemeen Bestuur, één lid Dagelijks Bestuur		
Aandelenbelang	De GR heeft geen aandelen		
Financieel belang	De financiële bijdrage van Haarlemmermeer in 2021 is begroot op € 8.697.000 exclusief Wet op de kwaliteitsborging voor het bouwen (Wkb) en Omgevingswet (OW) respectievelijk € 9.022.000 inclusief Wkb en OW (totaal van alle deelnemers € 55.298.000 exclusief Wkb en OW respextievelijk € 54.792.000 inclusief Wkb en OW).		
Financiële gegevens	Balansdatum	31-12-2019	31-12-2020
	Eigen vermogen	€ 3.440000	€ 3.254.000
	Vreemd vermogen	€ 16.236.000	€ 18.672.000
	Solvabiliteit ultimo 2020		14,8%
	Begroot resultaat 2021		€ -/- 180.000

Financiële gegevens

Het financiële resultaat van de OD NZKG over 2020 is € 194.000 positief. Er was een resultaat van € 11.000 nadelig begroot. Ten opzichte van de gewijzigde begroting zijn er afwijkingen bij de lasten en de baten, per saldo € 205.000 voordelig. Het resultaat is boven verwachting gegeven de beperkingen als gevolg van de coronacrisis. Het saldo bestaat ten opzichte van de begroting uit hogere baten van € 852.000 en € 677.000 hogere lasten. Daarnaast is er een lagere toevoeging aan de reserve persoonlijk ontwikkelbudget van € 31.000. De hogere baten en lasten houden met name verband met meerwerk in het kader van de Uitvoeringsovereenkomsten 2020. Voor 2021 is een verlies van € 180.000 begroot.

Eventuele risico's

De beschikbare weerstandscapaciteit en de noodzakelijke weerstandscapaciteit worden tegen elkaar afgezet met de ratio weerstandsvermogen. Die valt binnen 1,0 en 1,5 en wordt daarmee voldoende geacht. Het gaat hierbij om buffers in het eigen vermogen respectievelijk de exploitatie die kunnen worden vrijgemaakt, zonder dat dit gevolgen heeft voor het bestaande beleid en de uitvoering van taken. De beschikbare weerstandscapaciteit is € 2.018.000.
De invoering van nieuwe wet- en regelgeving (met name de OW en de Wkb) is nog steeds één van de grootste risico's. Een ander risico dat zich voordoet is de omzetfluctuatie door conjuncturele ontwikkelingen, coronacrisis en arbeidsmarkt. De economische recessie ten gevolge van de coronacrisis is nog niet zichtbaar. Het is echter niet ondenkbaar dat deze op den duur zorgt voor een omzetdaling. Ook is er nog sprak van een risico met betrekking tot prestatiegericht financieren.

Recreatieschap Spaarnwoude

Tabel 118

Algemene informatie	In 1971 is de Gemeenschappelijke regeling Recreatieschap Spaarnwoude (GRS) afgesloten tussen gemeente Haarlemmermeer en de gemeenten Haarlem, Velsen en Amsterdam en de provincie Noord-Holland. Doel van de GRS is het bevorderen van een evenwichtige ontwikkeling van de

PricewaterhouseCoopers
Accountants N.V.
Uitsluitend voor
identificatiedoeleinden

	openluchtrecreatie, het tot stand brengen en bewaren van een evenwichtig natuurlijk milieu en het tot stand brengen en onderhouden van een landschap dat hierop is afgestemd in het werkingsgebied van de regeling, gelegen tussen Amsterdam en Haarlem. De participanten dragen gezamenlijk zorg voor het beheer en ontwikkeling van dit openbare gebied dat grotendeels samenvalt met de Bufferzone Amsterdam-Haarlem. Ook het toezicht op en handhaven van de Algemene Verordening Spaarnwoude maakt onderdeel uit van het beheer.		
Programma	Maatschappelijke ontwikkeling		
Beleidsdoel	E. Inwoners beschikken over voldoende aantrekkelijke mogelijkheden om te recreëren, bewegen actief en nemen deel aan sport.		
Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling		
Eigenaarsrol	Portefeuillehouder Financiën		
Opdrachtgeversrol	Portefeuillehouder Recreatie		
Bestuurlijk belang	De provincie Noord-Holland levert twee bestuursleden en de vier gemeenten leveren ieder één bestuurslid voor het algemeen bestuur. Elk bestuurslid heeft één stem. Het dagelijks bestuur bestaat uit drie leden. Zij worden aangewezen uit en door het algemeen bestuur.		
Aandelenbelang	De GR heeft geen aandelen.		
Financieel belang	De bijdrage van de gemeente Haarlemmermeer is 10,28% en draagt in 2021 € 536.200 bij in het totaal aan bijdragen van € 5.213.666.		
Financiële gegevens	Balansdatum	31-12-2019	31-12-2020
	Eigen vermogen	€ 17.074.010	€ 16.188.902
	Vreemd vermogen	€ 2.049.567	€ 2.988.132
	Solvabiliteit ultimo 2020		84%
	Begroot resultaat 2021		€ 0

Financiële gegevens
Het Recreatieschap is opgebouwd uit de volgende onderdelen:
1. Spaarnwoude SPW, het gebied dat wordt ingesloten door het Noordzeekanaal aan de noordoostzijde, Velserbroek en Haarlem aan de westzijde en de snelweg A200 aan de zuidzijde;
2. Spaarnwoude SGP, de uitbreidingsgebieden in Haarlemmermeer en Tuinen van West die zijn aangelegd in het kader van het Strategisch Groenproject Haarlemmerméér Groen;
3. Spaarnwoude SMG, de uitbreidingsgebieden rondom Schiphol die zijn aangelegd in het kader van het plan Mainport & Groen. Beheerlasten worden bekostigd uit een afkoopsom die van de Stichting Mainport en Groen in 2013 is ontvangen.

Eventuele risico's
De risico's die zich kunnen voordoen bij GRS worden jaarlijks geïnventariseerd en opgenomen in de begroting. Het risico dat verbonden is aan de coronacrisis (minder huurinkomsten voor recreatieschap uit verhuur van gebouwen en terreinen voor horeca, recreatiebedrijven en evenementen) bleek in 2021 mee te vallen door de rijkssteunmaatregelen voor ondernemers.
Voor zover er sprake is van niet begrote risico's zijn de huidige reserves grotendeels toereikend om deze te dekken. Indien de reserves niet toereikend blijken, zal er, conform de bepalingen van de gemeenschappelijk regeling voor het recreatieschap, bij het opmaken van de jaarrekening 2021 van het Recreatieschap Spaarnwoude mogelijk een eenmalige extra bijdrage vanuit de deelnemers gevraagd worden.

Meerlanden Holding NV

Tabel 119

Algemene informatie	Meerlanden Holding N.V. (MH) is onder andere werkzaam op het gebied van de inzameling, verwerking en recycling van afvalstoffen, straatreiniging en gladheidbestrijding. MH is een overheid gedomineerde afval- en reinigingsorganisatie van en voor de deelnemende gemeenten: Haarlemmermeer, Aalsmeer, Heemstede, Noordwijk, Bennebroek/Bloemendaal, Diemen, Lisse en Hillegom.
Programma	Kwaliteit fysieke omgeving
Beleidsdoelen	B. Het sturen van afvalstromen naar maximaal hergebruik. D. Gemeentelijke wegen, straten en pleinen zijn goed begaanbaar, schoon en veilig.
Rechtsvorm	Naamloze vennootschap
Eigenaarsrol	Portefeuillehouder Financiën
Opdrachtgeversrol	Portefeuillehouder Beheer en Onderhoud

PricewaterhouseCoopers
Accountants N.V.
Uitsluitend voor
identificatiedoeleinden

Bestuurlijk belang	Uit hoofde van de gehouden aandelen vertegenwoordigt de portefeuillehouder deelnemingen (wethouder Financiën) de gemeente Haarlemmermeer in de Algemene Vergadering van Aandeelhouders.		
Aandelenbelang	De gemeente Haarlemmermeer bezit 65.732 gewone geplaatste en volgestorte aandelen en één transitie aandeel. Het totale belang is 45,7%.		
Financieel belang	De aandelen van De Meerlanden kennen een nominale waarde van € 65. Dit resulteert in een financieel belang van € 4.272.645.		
Financiële gegevens	Balansdatum	31-12-2019	31-12-2020
	Eigen vermogen	€ 29.092.000	€ 29.464000
	Vreemd vermogen	€ 24.743.000	€ 27.729.000
	Solvabiliteit ultimo 2020		52%
	Begroot resultaat 2021		€ 2.449.000

Financiële gegevens
In 2021 is er een aanpassing in de kapitaalstructuur van Meerlanden geweest (2021.0001370). De aandelen zijn daarbij verdeeld op basis van het aantal aansluitingen per gemeente. Dit heeft tot gevolg dat het aantal aandelen van onze gemeente is gedaald. Hiervoor hebben wij één transitie aandeel gekregen ter waarde van € 2.099.233. Vanaf 2026 wordt dit bedrag in vijf jaar aan ons terugbetaald. Jaarlijks ontvangen wij 5% rendementvergoeding over de waarde van het transitieaandeel.

De totale omzet van Meerlanden is in 2020 met 2,5% gestegen ten opzichte van 2019. Het nettoresultaat € 1.259.000 daalde met € 956.000 (ten opzichte van 2019) als gevolg van hogere kosten door de coronacrisis en de afboeking van gemaakte voorbereidingskosten van ruim € 1 miljoen voor de investering in de biowarmte-installatie. In 2020 is besloten af te zien van deze investering. Meerlanden is echter nog steeds een financieel zeer gezond bedrijf met goede rentabiliteit en solvabiliteit.

Eventuele risico's
De beschikbare weerstandscapaciteit is ruim voldoende voor eventuele risico's. De coronacrisis en de maatregelen die door de overheid naar aanleiding daarvan zijn genomen om het virus in te perken beïnvloeden de bedrijfsvoering van Meerlanden, maar de financiële impact bleef relatief beperkt. De rijksoverheid heeft de afvalinzameling en -afvoer aangemerkt als één van de cruciale beroepsgroepen die nodig is om de samenleving draaiende te houden. Gegeven dit feit heeft een groot deel van de activiteiten van Meerlanden zoveel mogelijk doorgang kunnen vinden. Dat waarborgt haar inkomsten. Meerlanden heeft om die reden dan ook geen gebruik hoeven te maken van de steunmaatregelen van de Rijksoverheid.

De Waterwolf Dienstverlening Buitenruimte BV

Tabel 120

Algemene informatie	Sinds 1 januari 2009 bezit de gemeente 100% van de aandelen van de Waterwolf Dienstverlening Buitenruimte BV. Met de Waterwolf nieuwe stijl is een vennootschap neergezet die zich ook als leerwerkbedrijf richt op re-integratietaken.
Programma	Kwaliteit fysieke omgeving
Beleidsdoelen	A. Goed onderhouden openbaar groen en bomen, die bijdragen aan een positieve beleving van de openbare ruimte. C. Zorgen voor een adequaat beheer in de openbare buitenruimte van grondwater, hemelwater en afvalwater. D. Gemeentelijke wegen, straten en pleinen zijn goed begaanbaar, schoon en veilig.
Programma	Zorg en werk
Beleidsdoelen	C. Onze inwoners zijn economisch zelfstandig; werk boven uitkering.
Rechtsvorm	Besloten vennootschap
Eigenaarsrol	Portefeuillehouder Financiën
Opdrachtgeversrol	Portefeuillehouder Beheer en Onderhoud
Bestuurlijk belang	Uit hoofde van de gehouden aandelen vertegenwoordigt de portefeuillehouder deelnemingen (wethouder Financiën) de gemeente Haarlemmermeer in de Algemene Vergadering van Aandeelhouders.
Aandelenbelang	De gemeente bezit 100% van de aandelen.
Financieel belang	De aandelen van De Waterwolf zijn bij de gemeente gewaardeerd tegen de verkrijgingsprijs van € 1.188.000.

pwc
PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.
Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Financiële gegevens	Balansdatum	31-12-2019	31-12-2020
	Eigen vermogen	€ 3.183.389	€ 2.984.552
	Vreemd vermogen	€ 1.505.600	€ 1.592.554
	Solvabiliteit ultimo 2020		65,2 %
	Begroot resultaat 2021		-/- € 236.010

Financiële gegevens
De coronacrisis is de voornaamste oorzaak van het verlies van € 199.379 dat de Waterwolf heeft geleden in 2020. Hierdoor heeft de Waterwolf veel te kampen gehad met verhoogd ziekteverzuim of gedwongen afwezigheid (door quarantaine) van medewerkers. Om dat op te vangen heeft de Waterwolf meer mensen moeten inhuren, waarbij zij ook nog eens tegen het probleem aanliepen dat hoveniers schaars zijn, met als gevolg zeer hoge prijzen en dus inhuurkosten die extra op de exploitatie drukten van de Waterwolf. Daarnaast is er een afhankelijkheid van extra werkzaamheden die de Waterwolf buiten de bestekken om van de gemeente krijgt. Deze extra werkzaamheden vielen in 2020 ongeveer € 400.000 lager uit dan het gemiddelde van de afgelopen jaren van € 1,3 miljoen per jaar.

De kasstroom in 2020 is € 759.000 positief. Dit wordt met name veroorzaakt door het de afname van de vorderingen en de beperkte investeringen in 2020 (€ 224.000). De solvabiliteit is nog steeds zeer goed.

Eventuele risico's
De negatieve gevolgen van de coronacrisis worden ook in 2021 nog gevoeld. Vooral door lagere inzetbaarheid van eigen personeel en extra inhuurkosten verwacht de Waterwolf ruim € 350.000 extra kosten te moeten maken, waardoor er in 2021 rekening wordt gehouden met een verlies van ruim € 200.000.

Duurzaam Bedrijf Haarlemmermeer BV (Meermaker)

Tabel 121

Algemene informatie	Het Duurzaam Bedrijf Haarlemmermeer, actief onder de naam Meermaker, is begin 2013 opgericht. Meermaker heeft tot taak om de verduurzaming in Haarlemmermeer te versnellen en doet dit door duurzaamheidsprojecten te ondersteunen die zonder cofinanciering van Meermaker niet gerealiseerd kunnen worden.		
Programma	Ruimtelijke ontwikkeling		
Beleidsdoelen	B. Haarlemmermeer realiseert ruimtelijke projecten die bijdragen aan het maatschappelijk doel.		
Rechtsvorm	Besloten vennootschap		
Eigenaarsrol	Portefeuillehouder Financiën		
Opdrachtgeversrol	Portefeuillehouder Energietransitie		
Bestuurlijk belang	Uit hoofde van de gehouden aandelen vertegenwoordigt de portefeuillehouder deelnemingen (wethouder Financiën) de gemeente Haarlemmermeer in de Algemene Vergadering van Aandeelhouders.		
Aandelenbelang	De gemeente Haarlemmermeer heeft een aandelenbelang van 100%. Dit zijn alle 18.000 geplaatste en volgestorte aandelen.		
Financieel belang	De aandelen van Meermaker kennen een nominale waarde van € 1. Dit resulteert in een financieel belang van € 18.000. Daarbij heeft de gemeente een agio gestort van € 3.300.000.		
Financiële gegevens	Balansdatum	31-12-2019	31-12-2020
	Eigen vermogen	€ 3.305.908	€ 2.876.504
	Vreemd vermogen	€ 10.229	€ 24.841
	Solvabiliteit ultimo 2020		99,1%
	Begroot resultaat 2021		-/- € 259.831

Financiële gegevens
De gemeenteraad heeft aan Meermaker een bedrag van € 3,3 miljoen beschikbaar gesteld, waarmee Meermaker in de cofinanciering kan voorzien van geselecteerde projecten. Momenteel heeft Meermaker voor acht projecten leningen verstrekt en er is nog circa € 1,1 miljoen beschikbaar om te financieren. Met de renteopbrengsten van de uitgezette middelen worden de bedrijfskosten van Meermaker gedekt. Het jaar 2020 was een slecht jaar voor Meermaker. Een aantal projecten zijn zwaar geraakt door de coronacrisis. In 2020 is één gefinancierde onderneming gefailleerd en een tweede faillissement is voorzien. In totaal is hiermee een bedrag gemoeid van € 479.488. Dit resulteert vervolgens in een verlies van € 450.081 voor Meermaker in 2020. Hieruit blijkt dat Meermaker in de kern winstgevend is. Het eigen vermogen is dusdanig gezond dat het verlies goed is op te vangen.

pwc
PricewaterhouseCoopers
Accountants N.V.
Uitsluitend voor
identificatiedoeleinden

Meermaker is nauw verbonden met Tegenstroom en Tegenstroom voor Ymere. Deze beide entiteiten realiseerden gezamenlijk een positief resultaat in 2020 van ruim € 65.000.

Eventuele risico's
De coronacrisis maakt naar alle waarschijnlijkheid nog meer slachtoffers onder de debiteuren van Meermaker. In 2021 wordt rekening gehouden met nog een tweetal mogelijke faillissementen, waardoor ook 2021 voor Meermaker verlieslatend zal zijn. Er is vooralsnog geen zicht op nieuwe verstrekkingen, waardoor de rente-inkomsten van Meermaker hard gaan dalen. De bedrijfskosten worden waar mogelijk aangepast aan de dalende inkomsten.

Energiebedrijf Haarlemmermeer BV (Tegenstroom)

Tabel 122

Algemene informatie	Het Energiebedrijf Haarlemmermeer BV, actief onder de naam Tegenstroom, is begin 2014 opgericht. Tegenstroom heeft tot taak om groene energie te leveren aan consumenten, bedrijven en instellingen. Tegenstroom streeft ernaar om de lokaal opgewekte groene energie ook lokaal te verbruiken.		
Programma	Ruimtelijke ontwikkeling		
Beleidsdoelen	B. Haarlemmermeer realiseert ruimtelijke projecten die bijdragen aan het maatschappelijk doel.		
Rechtsvorm	Besloten vennootschap		
Eigenaarsrol	Portefeuillehouder Financiën		
Opdrachtgeversrol	Portefeuillehouder Energietransitie		
Bestuurlijk belang	Uit hoofde van de gehouden aandelen vertegenwoordigt de portefeuillehouder deelnemingen (wethouder Financiën) de gemeente Haarlemmermeer in de Algemene Vergadering van Aandeelhouders.		
Aandelenbelang	De gemeente Haarlemmermeer heeft een aandelenbelang van 99%. De resterende 1% is in handen van Duurzaam Bedrijf Haarlemmermeer BV (100% eigendom van de gemeente Haarlemmermeer).		
Financieel belang	De aandelen kennen een nominale waarde van € 1. Er zijn 30.000 aandelen geplaatst en gestort. Dit resulteert in een financieel belang van € 29.700.		
Financiële gegevens	Balansdatum	31-12-2019	31-12-2020
	Eigen vermogen	-/- € 60.453	-/- € 53.090
	Vreemd vermogen	€ 92.434	€ 79.843
	Solvabiliteit ultimo 2020		-/- 198%
	Begroot resultaat 2021		€ 4.458

Financiële gegevens
De gemeente Haarlemmermeer heeft € 30.000 geïnvesteerd in Tegenstroom. Dat is gebruikt om het bedrijf Tegenstroom op te starten. Tegenstroom koopt groene energie in bij de Coöperatieve Duurzame Energie Unie U.A. en krijgt een vergoeding per aansluiting. Tegenstroom is in 2020 qua omzet met ongeveer dezelfde snelheid gegroeid als afgelopen jaren, maar vooral door een hogere vergoeding per klant. Het jaar 2020 is afgesloten met ruim 450 klanten. Onder de klanten zijn 40 bedrijven en sportverenigingen. Voor 2020 was de verwachting dat alle stroom die aan de klanten wordt geleverd ook lokaal wordt opgewekt. Dat is gelukt. Er zijn vier productielocaties bijgekomen, drie daken van lokale ondernemers en een veld langs de A4.
Het jaar 2020 is afgesloten met een bescheiden positief resultaat van € 7.363.

Eventuele risico's
Geen materiële risico's.

Zonnepanelen Haarlemmermeer BV (Tegenstroom voor Ymere)

Tabel 123

Algemene informatie	Zonnepanelen Haarlemmermeer BV, actief onder de naam Tegenstroom voor Ymere (TSY), is begin 2014 opgericht. TSY heeft tot taak om in totaal 3.000 corporatiewoningen van Ymere te voorzien van zonnepanelen, waardoor de huurders van deze woningen duurzame energie opwekken voor eigen gebruik en daarmee tevens een besparing in geld realiseren op het verbruik van energie.
Programma	Ruimtelijke ontwikkeling
Beleidsdoelen	B. Haarlemmermeer realiseert ruimtelijke projecten die bijdragen aan het maatschappelijk doel.
Rechtsvorm	Besloten vennootschap

PricewaterhouseCoopers
Accountants N.V.
Uitsluitend voor
identificatiedoeleinden

Eigenaarsrol	Portefeuillehouder Financiën		
Opdrachtgeversrol	Portefeuillehouder Energietransitie		
Bestuurlijk belang	Uit hoofde van de gehouden aandelen vertegenwoordigt de portefeuillehouder deelnemingen (wethouder Financiën) de gemeente Haarlemmermeer in de Algemene Vergadering van Aandeelhouders.		
Aandelenbelang	De gemeente Haarlemmermeer bezit 9.900 van de 10.000 geplaatste en volgestorte aandelen en heeft daarmee een meerderheidsbelang van 99%. De resterende 1% is in handen van Duurzaam Bedrijf Haarlemmermeer B.V.		
Financieel belang	De aandelen kennen een nominale waarde van € 1. Dit resulteert in een financieel belang van € 9.900. Daarnaast staat de gemeente garant jegens de BNG voor de aan Zonnepanelen Haarlemmermeer BV verstrekte kredietfaciliteit met een maximum van € 3 miljoen.		
Financiële gegevens	Balansdatum	31-12-2019	31-12-2020
	Eigen vermogen	€ 76.982	€ 134.836
	Vreemd vermogen	€ 2.595.951	€ 1.805.583
	Solvabiliteit ultimo 2020		6,9%
	Begroot resultaat 2022		€ 32.417

Financiële gegevens
Er liggen 8.800 zonnepanelen op de daken van 1.100 huurwoningen. Deze zijn eigendom van en in exploitatie door Zonnepanelen Haarlemmermeer BV. Elke huurder betaalt een vaste lage vergoeding per maand voor de zonnepaneleninstallatie. De omzet bestaat uit incasso van € 29,95 per maand bij de 1.100 klanten. Zonnepanelen Haarlemmermeer BV is gefinancierd middels een kredietfaciliteit van maximaal € 3,0 miljoen van de BNG waarvoor de gemeente garant staat. Per 31 december 2020 bedraagt deze schuld € 1,7 miljoen. Er wordt jaarlijks een positief resultaat gerealiseerd. In 2020 bedroeg de winst € 57.854.

Eventuele risico's
Noodzakelijk geachte voorzieningen voor het risico van oninbaarheid worden in mindering gebracht. Deze voorzieningen worden bepaald op basis van individuele beoordeling van de vorderingen.
Een klein risico zit in de overheidsregeling van salderen. Nu krijgen de huurders voor elke kWh die ze aan het elektriciteitsnet leveren, evenveel als ze betalen. Deze regeling wordt op termijn vervangen door een 'terugleververgoeding'. Zonnepanelen Haarlemmermeer BV heeft aan haar klanten beloofd dat de zonnepanelen hen geen geld kosten. Bij een lagere vergoeding worden de maandbedragen verlaagd ter compensatie van de lagere vergoeding van de landelijke overheid aan de huurder. Dit kan het resultaat van Zonnepanelen Haarlemmermeer BV negatief beïnvloeden.

Schiphol Area Development Company (SADC)

Tabel 124

Algemene informatie	In 1987 is door de gemeente Amsterdam, de provincie Noord-Holland, de gemeente Haarlemmermeer en de Schiphol Group, SADC opgericht. De kerntaken van dit regionale ontwikkelingsbedrijf zijn gebiedsontwikkeling, (inter)nationale marketing en promotie en het verbinden van publieke en private partijen.		
Programma	Ruimtelijke ontwikkelingen		
Beleidsdoelen	B. Haarlemmermeer realiseert ruimtelijke projecten die bijdragen aan het maatschappelijk doel.		
Programma	Economische Zaken		
Beleidsdoelen	B. Het versterken van onze strategische positie door samenwerking in de regio, met een focus op de logistiek, kennisintensieve en (inter)nationale dienstensectoren en op de maatschappelijke inpassing van de luchtvaart.		
Rechtsvorm	Naamloze vennootschap		
Eigenaarsrol	Portefeuillehouder Financiën		
Opdrachtgeversrol	Portefeuillehouder Grondzaken		
Bestuurlijk belang	Uit hoofde van de gehouden aandelen vertegenwoordigt de portefeuillehouder deelnemingen (wethouder Financiën) de gemeente Haarlemmermeer in de Algemene Vergadering van Aandeelhouders.		
Aandelenbelang	De gemeente Haarlemmermeer heeft een aandelenbelang van 25%. Ook de gemeente Amsterdam, de provincie Noord-Holland en de Schiphol Group hebben ieder een aandelenbelang van 25%.		
Financieel belang	Deze deelneming is gewaardeerd tegen de verkrijgingsprijs van € 26.717.000.		
Financiële gegevens	Balansdatum	31-12-2019	31-12-2020

pwc PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Eigen vermogen	€ 111.826.000	€ 116.330.000
Vreemd vermogen	€ 22.603.000	€ 26.066.000
Solvabiliteit ultimo 2020		82%
Begroot resultaat 2022		€ 3.739.000

Financiële gegevens
De netto omzet van SADC bedroeg in 2020 € 6,0 miljoen. Hiervan was € 2,6 miljoen toe te schrijven aan grondtransacties in GEM President CV. In totaal is er door de deelnemingen van SADC in 2020 grond uitgegeven met een transactiewaarde van € 74,2 miljoen. Deze opbrengsten hebben zowel de deelnemingen als SADC versterkt in hun liquiditeitspositie. Het resultaat uit deelnemingen bedroeg voor SADC ruim € 6,2 miljoen, waardoor een netto resultaat kon worden gerealiseerd van € 4,5 miljoen.

Eventuele risico's
SADC loopt vooral risico bij tegenvallende verkopen (afzetrisico) en bij de waardering van haar grondposities. Om het afzetrisico te beperken, wordt het verloop van de verkopen continu gemonitord en vertaald naar verbeteringen in het ontwikkel- en verkoopproces. De grondexploitatie voor de grondposities in uitvoering worden jaarlijks geactualiseerd aan de hand van actuele marktgegevens. Tevens worden de grondexploitaties elke drie jaar extern gevalideerd.
Het tekort aan verdeelcapaciteit voor electra in de regio wordt ook als groot risico gezien en zou in het ergste geval tot gevolg kunnen hebben dat toekomstige klanten (voor met name De President 1.2 en Schiphol Trade Park) uitwijken naar andere regio's.
Voor wat betreft de coronacrisis zijn er nauwelijks tot geen gevolgen voor SADC en haar projectvennootschappen op de korte termijn. Er kan zelfs van een positief effect worden gesproken, omdat de markt voor online-bestellingen sterk is gegroeid en daarmee de markt voor distributie verder is aangetrokken. Ook de markt voor logistieke dienstverleners in de lifesciences groeit onder meer als gevolg van de coronacrisis. Kortom er is geen afname op de korte termijn waar te nemen, wel wordt geconstateerd dat de aangroei van de klantenportefeuille stagneert. Gebrek aan bestemde grond bij Schiphol Trade Park kan een terugloop van verkopen tot gevolg hebben.

Hoofdvaart BV

Tabel 125

Algemene informatie	De Hoofdvaart BV is opgericht in 2010 en is een 100% gemeentelijke deelneming. Doel is het participeren en optreden als commanditair vennoot in commanditaire vennootschappen zoals GEM A4 Zone West en GEM President. De Hoofdvaart BV participeert nu in de GEM A4 Zone West CV en de GEM President CV.		
Programma	Ruimtelijke ontwikkelingen		
Beleidsdoelen	B. Haarlemmermeer realiseert ruimtelijke projecten die bijdragen aan het maatschappelijk doel.		
Rechtsvorm	Besloten vennootschap		
Eigenaarsrol	Portefeuillehouder Financiën		
Opdrachtgeversrol	Portefeuillehouder Grondzaken		
Bestuurlijk belang	Uit hoofde van de gehouden aandelen vertegenwoordigt de portefeuillehouder deelnemingen (wethouder Financiën) de gemeente Haarlemmermeer in de Algemene Vergadering van Aandeelhouders.		
Aandelenbelang	De gemeente Haarlemmermeer heeft een aandelenbelang van 100%.		
Financieel belang	Het door de gemeente gestorte kapitaal is € 18.000. Er is door de gemeente tevens een geldlening verstrekt welke maximaal € 60 miljoen kan bedragen.		
Financiële gegevens	Balansdatum	31-12-2019	31-12-2020
	Eigen vermogen	€ 330.967	€ 4.925.065
	Vreemd vermogen	€ 39.078.722	€ 39.334.251
	Solvabiliteit ultimo 2020		11%
	Verwacht resultaat 2022		0

Financiële gegevens
Hoofdvaart BV verstrekt kapitaal aan de GEM President en de GEM A4 Zone West. Hiervoor is een geldlening van de gemeente aan de Hoofdvaart BV geformaliseerd door middel van een rekeningcourantovereenkomst. De maximale omvang van de geldlening aan de Hoofdvaart BV mag € 60 miljoen bedragen, € 50 miljoen voor de GEM A4 Zone West en € 10 miljoen voor de GEM President. De inschatting is dat de maximale omvang van de geldlening voldoende is voor beide ontwikkelingen.

pwc PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Na oplevering van een project vindt een eindafrekening plaats op basis van het werkelijk behaalde resultaat met inbegrip van rente.
Hoofdvaart BV heeft in 2020 een winst gerealiseerd van € 4,6 miljoen, dankzij de deelneming GEM A4 Zone West waar het winstaandeel van Hoofdvaart BV ruim € 6,0 miljoen bedroeg.

Eventuele risico's
Bij een aanzienlijke verslechtering van één van de GEM's of een faillissement kan het zijn dat (een deel) van de verstrekte lening niet terugkomt. De vooruitzichten van beide GEM's zijn echter zeer positief, waardoor dit risico als zeer laag wordt ingeschat.

GEM A4 Zone West CV

Tabel 126

Algemene informatie	Deze CV (commanditaire vennootschap) is aangegaan door de Hoofdvaart BV (33%), Schiphol Real Estate Participaties BV (33%), SADC Participaties BV (33%) en GEM A4 Zone West BV (1%). In deze CV worden alle kosten en opbrengsten van de gezamenlijke grondexploitatie A4 Zone West verantwoord en vindt de volledige financiering van betreffende exploitatie plaats.		
Programma	Ruimtelijke ontwikkelingen		
Beleidsdoelen	B. Haarlemmermeer realiseert ruimtelijke projecten die bijdragen aan het maatschappelijk doel.		
Rechtsvorm	Commanditaire vennootschap		
Eigenaarsrol	Portefeuillehouder Financiën		
Opdrachtgeversrol	Portefeuillehouder Grondzaken		
Bestuurlijk belang	In de Vergadering van Commandieten zijn wij vertegenwoordigd door de directeur van de Hoofdvaart BV, zijnde de gemeentesecretaris.		
Aandelenbelang	De gemeente Haarlemmermeer heeft een aandelenbelang van 100% in Hoofdvaart BV en Hoofdvaart BV is voor 33% eigenaar van deze CV		
Financieel belang	Het financieel belang voor de gemeente Haarlemmermeer is indirect via Hoofdvaart BV dat deelneemt in het commanditair kapitaal voor € 34.878.078. Tevens indirect via SADC (25% van € 34.878.486) € 8.719.622. Daarnaast houdt de gemeente voor € 37 miljoen gronden beschikbaar voor A4 Zone West CV.		
Financiële gegevens	**Balansdatum**	**31-12-2019**	**31-12-2020**
	Eigen vermogen	€ 104.226.393	€ 122.540.254
	Vreemd vermogen	€ 2.910.787	€ 15.644.417
	Solvabiliteit ultimo 2020		88,7%
	Begroot resultaat einde looptijd		NCW 1 juli 2021 € 46,2 miljoen

Financiële gegevens
Op basis van de discounted cashflow methode wordt getoetst of de grondexploitatie aan de 3% rendementseis voldoet. Berekend is dat de grondexploitatie per 1 juli 2021 aan deze eis voldoet en daarnaast een resultaat heeft van netto contante waarde (NCW) € 46,2 miljoen positief. De positieve ontwikkeling in de exploitatie maakt versnelde inbreng van gronden door onze gemeente mogelijk (ten laste van de grondbank die wij voor GEM A4 Zone West CV aanhouden). GEM A4 Zone West CV heeft reeds grote vooruitbealingen gedaan op de door onze gemeente aangehouden gronden.

Eventuele risico's
De belangrijkste risico's voor de GEM A4 Zone West CV bestaan uit de lange looptijd, het grondprijsniveau en het tekort aan verdeelcapaciteit voor stroom. De coronacrisis lijkt vooralsnog geen gevolgen te hebben voor GEM A4 Zone West CV. In afwachting van besluitvorming omtrent de mogelijk doortrekking van de Noord/Zuidlijn vindt er mogelijk vertraging plaats in uitgifte van gronden.

GEM President CV

Tabel 127

Algemene informatie	Deze CV is aangegaan door de Hoofdvaart BV, SADC Participaties BV, alsmede GEM President Beheer BV. De activiteiten van GEM President CV, statutair gevestigd te Luchthaven Schiphol, bestaan uit het ontwikkelen van het gebied aangemerkt als 'President 1.2' te Haarlemmermeer (het Plangebied) en het (doen) uitvoeren van de grondexploitatie ten aanzien van het Plangebied, alsmede, indien en voor zover daartoe door Beherende Vennoot wordt besloten, het ontwikkelen van casu quo voeren van grondexploitaties ter zake van, andere (register) goederen.
Programma	Ruimtelijke ontwikkelingen
Beleidsdoelen	B. Haarlemmermeer realiseert ruimtelijke projecten die bijdragen aan het maatschappelijk doel.

pwc PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Rechtsvorm	Commanditaire vennootschap		
Eigenaarsrol	Portefeuillehouder Financiën		
Opdrachtgeversrol	Portefeuillehouder Grondzaken		
Bestuurlijk belang	In de Vergadering van Commandieten zijn wij vertegenwoordigd door de directeur van de Hoofdvaart BV, zijnde de gemeentesecretaris.		
Aandelenbelang	De gemeente Haarlemmermeer heeft een aandelenbelang van 100% in Hoofdvaart BV en Hoofdvaart BV is voor 20% eigenaar van deze CV.		
Financieel belang	Het financieel belang voor de gemeente Haarlemmermeer is indirect via Hoofdvaart BV dat deelneemt in het commanditair kapitaal voor € 1.919.062. Tevens indirect via SADC (25% van € 7.615.132) € 1.903.783.		
Financiële gegevens	Balansdatum	31-12-2019	31-12-2020
	Eigen vermogen	€ 12.942.356	€ 11.950.234
	Vreemd vermogen	€ 5.450.060	€ 5.459.634
	Solvabiliteit ultimo 2020		68,6%
	Begroot resultaat einde looptijd		NCW 1 juli 2021 € 6,3miljoen

Financiële gegevens
De grondexploitatie van de GEM de President 1.2 is per 1 juli 2021 geactualiseerd en kent een positieve netto contante waarde (NCW) van € 6,3 miljoen, een verbetering van € 1,4 miljoen ten opzichte van vorig jaar. Dit is het resultaat van hogere opgenomen grondopbrengsten.
Het eigen vermogen van deze CV is gedaald doordat onze gemeente een deel van het ingebrachte kapitaal in 2020 terugbetaald heeft gekregen. De afgelopen jaren was de verhouding schreef gegroeid. De gemeente neemt voor 20% deel in deze vennootschap, maar haar kapitaalsaandeel was tot voor kort ruim 29%. Door terugstorting van kapitaal voor een bedrag van € 1,3 miljoen aan Hoofdvaart BV is de juiste verhouding 20% gemeente en 80% SADC weer hersteld.

Eventuele risico's
Het belangrijkste risico voor de GEM de President bestaat uit eventuele vertragingen.

Polanenpark CV

Tabel 128

Algemene informatie	In deze CV wordt deelgenomen door de provincie Noord-Holland (40%), gemeente Haarlemmermeer (20%), Ringvaart Participatie BV en Schiphol Area Participaties 2 BV. Als beherend vennoot is Polanenpark BV aangesteld. De activiteiten van Polanenpark CV bestaan uit het ontwikkelen van het zuid westelijk gebied bij het Rottepolderplein, aangemerkt als Polanenpark (het Plangebied) en het (doen) uitvoeren van de grondexploitatie ten aanzien van het Plangebied, alsmede, indien en voor zover daartoe door Beherende Vennoot wordt besloten, het ontwikkelen van casu quo voeren van grondexploitaties ter zake van, andere (register)goederen.		
Programma	Ruimtelijke ontwikkelingen		
Beleidsdoelen	B. Haarlemmermeer realiseert ruimtelijke projecten die bijdragen aan het maatschappelijk doel.		
Rechtsvorm	Commanditaire vennootschap		
Eigenaarsrol	Portefeuillehouder Financiën		
Opdrachtgeversrol	Portefeuillehouder Grondzaken		
Bestuurlijk belang	In de Vergadering van Commandieten zijn wij vertegenwoordigd door de portefeuillehouder Financiën.		
Aandelenbelang	De gemeente Haarlemmermeer heeft een belang van 20% eigenaar in deze CV.		
Financieel belang	Het financieel belang voor de gemeente Haarlemmermeer is haar aandeel in het commanditair kapitaal, te weten € 4.299. Daarnaast staat de gemeente borg voor de BNG financiering tot een hoogte van maximaal € 4 miljoen.		
Financiële gegevens	Balansdatum	31-12-2019	31-12-2020
	Eigen vermogen	€ 4.941.058	€ 4.890.586
	Vreemd vermogen	€ 14.331.251	€ 12.013638
	Solvabiliteit ultimo 2020		28,9%
	Begroot resultaat einde looptijd		NCW 1 juli 2021 € 19,5 miljoen

Financiële gegevens
De grondexploitatie van de Polanenpark CV is per 1 juli 2021 geactualiseerd en kent een positieve netto contante waarde (NCW) van € 19,5 miljoen. Dit is een stijging van het resultaat met

PricewaterhouseCoopers
Accountants N.V.
Uitsluitend voor
identificatiedoeleinden

€ 4,1 miljoen ten opzichte van 2019. Deze stijging is vooral te danken aan hogere verwachte grondprijzen.

Eventuele risico's
Geen materiële risico's.

GEM A4 Zone West Beheer BV

Tabel 129

Algemene informatie	GEM A4 Zone West Beheer BV is opgericht om de noodzakelijke beheeractiviteiten van betreffende projecten te initiëren dan wel uit te voeren. In de GEM A4 Zone West Beheer BV nemen SADC, Schiphol Real Estate en de gemeente Haarlemmermeer deel.		
Programma	Ruimtelijke ontwikkelingen		
Beleidsdoelen	B. Haarlemmermeer realiseert ruimtelijke projecten die bijdragen aan het maatschappelijk doel.		
Rechtsvorm	Besloten Vennootschap		
Eigenaarsrol	Portefeuillehouder Financiën		
Opdrachtgeversrol	Portefeuillehouder Grondzaken		
Bestuurlijk belang	De portefeuillehouder deelnemingen vertegenwoordigt de gemeente in de vergadering van aandeelhouders.		
Aandelenbelang	De gemeente Haarlemmermeer heeft een aandelenbelang van 33,3 % in GEM A4 Zone West Beheer BV, net als de overige twee aandeelhouders.		
Financieel belang	Het financieel belang voor de gemeente Haarlemmermeer bestaat uit het door haar gestorte deel op de geplaatste aandelen van € 6.000.		
Financiële gegevens	Balansdatum	31-12-2019	31-12-2020
	Eigen vermogen	€ 18.000	€ 170.922
	Vreemd vermogen	€ 2.538.173	€ 2.526.638
	Solvabiliteit ultimo 2020		6,3%
	Begroot resultaat 2021		0

Financiële gegevens
Alle kosten en opbrengsten van de A4 Zone West Beheer BV worden vergoed door of afgedragen aan de GEM A4 Zone West CV. De toename van het eigen vermogen is het gevolg van winstneming uit de GEM A4 Zone West CV. De BV is gerechtigd tot een winstdeel van 1%. Hierdoor heeft de BV een winst kunnen realiseren van € 152.922.

Eventuele risico's
GEM A4 Zone West Beheer BV is opgericht voor het beperken van de aansprakelijkheid. In beginsel is deze BV aansprakelijk voor de tekortkomingen van de A4 Zone West CV.

GEM President Beheer BV

Tabel 130

Algemene informatie	Deze BV is opgericht om de noodzakelijke beheeractiviteiten van betreffende projecten te initiëren dan wel uit te voeren. In de GEM President Beheer BV nemen SADC en de gemeente Haarlemmermeer deel.		
Programma	Ruimtelijke ontwikkelingen		
Beleidsdoelen	B. Haarlemmermeer realiseert ruimtelijke projecten die bijdragen aan het maatschappelijk doel.		
Rechtsvorm	Besloten Vennootschap		
Eigenaarsrol	Portefeuillehouder Financiën		
Opdrachtgeversrol	Portefeuillehouder Grondzaken		
Bestuurlijk belang	De portefeuillehouder deelnemingen vertegenwoordigt de gemeente in de vergadering van aandeelhouders.		
Aandelenbelang	De gemeente Haarlemmermeer heeft een aandelenbelang van 50% in GEM President Beheer BV, net als SADC.		
Financieel belang	Het financieel belang voor de gemeente Haarlemmermeer bestaat uit het door haar gestorte deel op de geplaatste aandelen van € 9.000.		
Financiële gegevens	Balansdatum	Beginstand 31-12-2019	Eindstand 31-12-2020
	Eigen vermogen	€ 55.254	€ 61.133
	Vreemd vermogen	€ 9.093	€ 211
	Solvabiliteit ultimo 2020		99,7%

pwc PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

	Begroot resultaat 2021	0

Financiële gegevens
Alle kosten en opbrengsten van de GEM President Beheer BV worden vergoed door of afgedragen aan de GEM President CV.

Eventuele risico's
De GEM President Beheer BV is opgericht voor het beperken van de aansprakelijkheid. In beginsel is de beheer BV aansprakelijk voor de tekortkomingen van GEM President CV.

Polanenpark BV

Tabel 131

Algemene informatie	Deze BV is opgericht om de noodzakelijke beheeractiviteiten van betreffende projecten te initiëren dan wel uit te voeren. In de Polanenpark BV nemen de provincie Noord-Holland, de gemeente Haarlemmermeer, Ringvaart Participaties BV en SADC deel.		
Programma	Ruimtelijke ontwikkelingen		
Beleidsdoelen	B. Haarlemmermeer realiseert ruimtelijke projecten die bijdragen aan het maatschappelijk doel.		
Rechtsvorm	Besloten vennootschap		
Eigenaarsrol	Portefeuillehouder Financiën		
Opdrachtgeversrol	Portefeuillehouder Grondzaken		
Bestuurlijk belang	De portefeuillehouder deelnemingen vertegenwoordigt de gemeente in de vergadering van aandeelhouders.		
Aandelenbelang	De gemeente Haarlemmermeer heeft een belang van 20% in deze BV.		
Financieel belang	Het financieel belang voor de gemeente Haarlemmermeer bestaat uit het door haar gestorte deel op de geplaatste aandelen van € 3.600.		
Financiële gegevens	Beginbalans	31-12-2019	31-12-2020
	Eigen vermogen	€ 87.980	€ 190.125
	Vreemd vermogen	€ 4.337.477	€ 3.194.121
	Solvabiliteit ultimo 2020		5,6%
	Begroot resultaat 2021		0

Financiële gegevens
Alle kosten en opbrengsten van Polanenpark BV worden vergoed door of afgedragen aan Polanenpark CV.

Eventuele risico's
Polanenpark BV is opgericht voor het beperken van de aansprakelijkheid. In beginsel is deze BV aansprakelijk voor de tekortkomingen van GEM Polanenpark CV.

Recreatieplas Haarlemmermeer BV

Tabel 132

Algemene informatie	De Recreatieplas Haarlemmermeer BV is een Publiek Privaat Samenwerkingsverband (PPS) van de gemeente en Dura Vermeer BV en is opgericht in 1994 met als doelstellingen het winnen en verkopen van zand en het inrichten van de zandwinput bij Hoofddorp-Toolenburg tot recreatiegebied-stadspark. De zandwinning heeft voor projecten in Haarlemmermeer van korte transportafstand zandleveranties mogelijk gemaakt en heeft financiële middelen gegenereerd voor de gebiedsaanleg en om de onderhoudslasten van het gebied voor tien jaar (2003-2013) te dekken. In 2011 hebben de aandeelhouders besloten om deze vennootschap in 'slapende fase' te houden in afwachting van besluitvorming over de mogelijke inzet bij een nieuw recreatieplasproject in PARK21.
Programma	Maatschappelijke ontwikkeling
Beleidsdoel	E. Inwoners beschikken over voldoende aantrekkelijke mogelijkheden om te recreëren, bewegen actief en nemen deel aan sport.
Rechtsvorm	Besloten vennootschap
Eigenaarsrol	Portefeuillehouder Financiën
Opdrachtgeversrol	Portefeuillehouder Recreatie

pwc
PricewaterhouseCoopers
Accountants N.V.
Uitsluitend voor
identificatiedoeleinden

Bestuurlijk belang	Uit hoofde van de gehouden aandelen vertegenwoordigt de portefeuillehouder deelnemingen (wethouder Financiën) de gemeente Haarlemmermeer in de Algemene Vergadering van Aandeelhouders.		
Aandelenbelang	De gemeente Haarlemmermeer bezit 49% van de geplaatste aandelen. Er zijn 100 geplaatste aandelen.		
Financieel belang	Het geplaatst en gestort aandelenkapitaal bedraagt € 45.378. De 49 aandelen van de gemeente Haarlemmermeer vertegenwoordigen een waarde van € 22.200.		
Financiële gegevens	Balansdatum	31-12-2019	Concept 31-12-2020
	Eigen vermogen	€ 46.448	€ 46.448
	Vreemd vermogen	€ 48.641	€ 48.391
	Solvabiliteit ultimo 2020		48,9%
	Begroot resultaat 2021		€ 0

Financiële gegevens
Dit is een slapende BV waar dus geen activiteiten in plaatsvinden en waarin ook geen activiteiten gaan plaatsvinden. De BV wordt naar verwachting in 2022 geliquideerd. De liquidatie zal geen kosten met zich meebrengen gezien het batig saldo in de BV.

Eventuele risico's
Geen risico's.

Stedin Holding NV

Tabel 133

Algemene informatie	Stedin is een regionale Nederlandse netbeheerder die voornamelijk in de Randstad opereert. Stedin heeft een publieke taak. Zij is verantwoordelijk voor het transport van elektriciteit en gas naar circa 2 miljoen huishoudens en industriële klanten. Alle aandelen van Stedin zijn in publieke handen (53 Nederlandse gemeenten) hetgeen geborgd is in de wet. Aandelen kunnen alleen verhandeld worden tussen publieke aandeelhouders.		
Programma	Algemene dekkingsmiddelen		
Beleidsdoelen	C. Financiering/bespaarde rente/dividend.		
Rechtsvorm	Naamloze vennootschap		
Eigenaarsrol	Portefeuillehouder Financiën		
Opdrachtgeversrol	Portefeuillehouder Financiën		
Bestuurlijk belang	Stemrecht via de vertegenwoordiger van de gemeente Heemstede, die de Noord-Hollandse aandeelhoudende gemeenten vertegenwoordigd.		
Aandelenbelang	De gemeente Haarlemmermeer bezit 3.995 aandelen (0,08% van het totaal) met een nominale waarde van € 100.		
Financieel belang	Het financiële belang dat volgt uit het aandelenbelang bedraagt € 399.500. Jaarlijks wordt er dividend ontvangen.		
Financiële gegevens	Balansdatum	31-12-2019	31-12-2020
	Eigen vermogen	€ 2.949.000.000	€ 2.891.000.000
	Vreemd vermogen	€ 4.340.000.000	€ 4.681.000.000
	Solvabiliteit ultimo 2020		40,5%
	Begroot resultaat 2021		€ 17 miljoen

Financiële gegevens
Het resultaat na belastingen in 2020 bedraagt € 42 miljoen. Hiervan heeft de gemeente € 16.539 dividend ontvangen in 2021.

Zoals alle netbeheerders krijgt ook Stedin de komende jaren te maken met een stevige uitdaging: er moet meer dan voorheen worden geïnvesteerd om de energietransitie mogelijk te maken. Het totaal van de investeringen tot 2030 zal zo'n € 7 miljard zijn, terwijl de opbrengsten door regulering onder druk staan. Het is de verwachting dat de dividendinkomsten de komende jaren dalen. Stedin is op zoek naar financiering voor de investeringen. Zij heeft daarvoor ook haar aandeelhouders benaderd met het verzoek een kapitaalstorting in de vorm van cumulatief preferente aandelen te overwegen. Gezien ons beperkte belang in Stedin, zowel financieel als ook publiek, hebben wij Stedin kenbaar gemaakt ons belang niet te willen vergroten.

pwc PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Eventuele risico's
Geen materiële risico's.

NV Bank Nederlandse Gemeenten (BNG)

Tabel 134

Algemene informatie	De BNG is de bank van en voor overheden en instellingen voor maatschappelijk belang. De BNG draagt met gespecialiseerde financiële dienstverlening bij aan zo laag mogelijke kosten van maatschappelijke voorzieningen voor de burger. Deelname in het maatschappelijk kapitaal van de NV voorziet in het (gemeenschappelijk) behartigen van de belangen in de kapitaalbehoefte van gemeenten.		
Programma	Algemene dekkingsmiddelen		
Beleidsdoel	C. Financiering/bespaarde rente/dividend.		
Rechtsvorm	Naamloze vennootschap		
Eigenaarsrol	Portefeuillehouder Financiën		
Opdrachtgeversrol	Portefeuillehouder Financiën		
Bestuurlijk belang	Uit hoofde van de gehouden aandelen vertegenwoordigt de portefeuillehouder deelnemingen (wethouder Financiën) de gemeente Haarlemmermeer in de Algemene Vergadering van Aandeelhouders.		
Aandelenbelang	De BNG is een structuurvennootschap. De Staat is de houder van de helft van de aandelen. De andere helft is in handen van gemeenten, provincies en waterschappen. De gemeente Haarlemmermeer bezit 123.162 aandelen (0,11% van het totaal)		
Financieel belang	De gemeente Haarlemmermeer heeft € 310.000 beschikbaar gesteld aan gestort kapitaal. Jaarlijks wordt er dividend ontvangen.		
Financiële gegevens	Balansdatum	31-12-2019	31-12-2020
	Eigen vermogen	€ 4.887.000.000	€ 5.097.000.000
	Vreemd vermogen	€ 144.802.000.000	€ 155.262.000.000
	Solvabiliteit ultimo 2020		3,3%
	Begroot resultaat 2021		Geen opgave

Financiële gegevens
Over 2020 is ons aandeel in het dividend € 222.923, € 1,81 per aandeel (vergelijk 2019: € 1,27). Het resultaat over 2020 was € 221 miljoen (2019: € 163 miljoen). Op 4 oktober 2021 is het dividend uitbetaald aan de aandeelhouders.

Uit het halfjaarbericht 2021 blijkt dat de nettowinst van de BNG over het eerste halfjaar van 2021 € 187 miljoen bedraagt. Een stijging van € 87 miljoen ten opzichte van het eerste halfjaar in 2020 wat het gevolg is van afnemende effecten van de coronacrisis op de economie van de westerse landen. De verbeterde economische vooruitzichten hebben met name een positief effect op de ontwikkeling van het resultaat financiële transacties en de modelmatige kredietvoorzieningen van de bank.

De BNG geeft aan dat ze op schema ligt om de jaardoelstelling van € 10,5 miljard aan nieuwe langlopende solvabiliteitsvrije leningen te verstrekken. Het renteresultaat van de BNG zal in 2021 naar verwachting binnen een bandbreedte uitkomen van € 440 miljoen tot € 470 miljoen. Toekomstige marktwaardeveranderingen en de ontwikkeling van bijzondere waardeverminderingen zijn per definitie onzeker. Daarom acht de bank het niet verantwoord een uitspraak te doen over de verwachte nettowinst 2021.

Eventuele risico's
De bank heeft zeer hoge externe krediet ratings (Moody's: Aaa, Standard & Poor's: AAA en Fitch: AAA). Dankzij deze hoge kredietwaardigheid heeft de bank een sterke inkooppositie op de internationale geld- en kapitaalmarkt. De solvabiliteit daalde over 2020 iets van 3,6% naar 3,3% en de Tier 1-ratio van de bank bedroeg per ultimo 2020 39%.

Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG)

Tabel 135

Algemene informatie	De Vereniging van Nederlandse Gemeenten zijn de 352 gemeenten (per 1-1-2021) samen, ondersteund door de VNG-organisatie. De VNG heeft als doel om de lokale overheid te

pwc PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

	versterken en de lokale democratie te vitaliseren. De gemeenten werken, via de VNG, met elkaar aan maatschappelijke opgaven.		
Programma	Bestuur, samenleving en publiekscontact		
Beleidsdoelen	C. Het behartigen van de belangen van Haarlemmermeer buiten de gemeentegrenzen en het versterken van de bestuurlijke samenwerking.		
Rechtsvorm	Vereniging		
Eigenaarsrol	Portefeuillehouder Bestuur		
Opdrachtgeversrol			
Bestuurlijk belang	Haarlemmermeer heeft 75 stemmen in de Algemene Ledenvergadering. Elke gemeente die lid is van de vereniging, brengt door tussenkomst van haar vertegenwoordiger zoveel stemmen uit als het aantal veelvouden van één duizend (1.000) inwoners dat de bevolking van de door haar gerepresenteerde gemeente telt, met dien verstande dat zij tenminste één en ten hoogste vijfenzeventig (75) stemmen uitbrengt.		
Aandelenbelang	De vereniging heeft geen aandelen.		
Financieel belang	De bijdrage van de gemeente Haarlemmermeer voor 2021 bedraagt € 1,35 per inwoner		
Financiële gegevens	Balansdatum	**31-12-2019**	**31-12-2020**
	Eigen vermogen	€ 64.627.000	€ 62.379.000
	Vreemd vermogen	€ 88.668.000	€ 94.719.000
	Solvabiliteit ultimo 2020		40%
	Begroot resultaat 2021		€ 5.130.000 (negatief)

Financiële gegevens
De VNG sluit 2020 af met een verlies van € 16.000. Dit is aanzienlijk beter dan het begrote verlies van € 5.132.000 (inclusief de onttrekking uit de bestemmingsreserve van € 607.000). Het resultaat is beter dan begroot en dat komt door een aantal mee- en tegenvallers.

De meevallers zijn:
- hogere projectbijdragen vanuit het Rijk;
- hogere doorbelasting van de projectmedewerkers en overhead op de projecten welke in de loop van 2019 en 2020 zijn toegekend en niet waren opgenomen in de begroting 2020;
- incidentele vrijval vanuit de BTW suppletie uit de jaren 2016 tot en met 2018;
- vrijval vanuit de egalisatievoorziening voor de WW en BWW rechten van oud-medewerkers.

De tegenvallers zijn:
- hogere verlofvoorziening voor de niet opgenomen verlofuren;
- lasten voor de Gemeentelijke Telecommunicatie (GT) projecten (GT Software en GT End User Devices), waar geen dekking tegenover staat, omdat deze projecten voortijdig zijn gestopt en niet tot een aanbesteding hebben geleid.

Eventuele risico's
Het eigen vermogen ultimo 2020 is ruim voldoende voor het opvangen van eventuele risico's.

PricewaterhouseCoopers
Accountants N.V.
Uitsluitend voor
identificatiedoeleinden

Grondbeleid

Portefeuillehouder: Nobel

Vastgelegd grondbeleid

Het grondbeleid in de gemeente Haarlemmermeer is vormgegeven middels de volgende nota's:

- Verordening Grondzaken 2020 (2020.0000918)
- Beleidskader Strategisch Grondbeleid 2019-2023 (2019.0057735)
- Grondprijzennota 2021 (2020.0002375) (GEHEIM)
- tussentijds Meerjarenperspectief grondzaken (tMPG) 2021 (2021.0002251)
- Actualisatie Ruimtelijke Investeringen Haarlemmermeer (RIH) (2016.0059756)
- Raadsvoorstel Strategische grondvoorraad (2013.0010280) (GEHEIM)

Daarnaast is uit de Structuurvisie Haarlemmermeer 2030 (2012.0033712) vooral hoofdstuk 7, de Ontwikkelstrategie, van belang. In dit hoofdstuk zijn de volgende onderwerpen opgenomen:

- Ontwikkelen in samenwerking (noodzaak van private investeringen en de veranderende rol van de gemeente)
- De verschillende financieringsmogelijkheden
- Rol van het gemeentelijk grondbeleid
- Het instrument van het kostenverhaal Wet ruimtelijke ordening (Wro)
- De reserve Ruimtelijke Investeringen Haarlemmermeer (RIH)

PricewaterhouseCoopers
Accountants N.V.
Uitsluitend voor
identificatiedoeleinden

Beleidskader Strategisch Grondbeleid

De visie op grondbeleid staat beschreven in het beleidskader Strategisch Grondbeleid (het beleidskader).

In het beleidskader zijn de instrumenten van grondbeleid beschreven en beleidsuitgangspunten aangegeven. In het beleidskader is gekozen voor situationeel grondbeleid, waarbij Haarlemmermeer daar waar dat ruimtelijk wenselijk is met gebruikmaking van de meest geëigende instrumenten de gewenste ontwikkeling mogelijk maakt.

De gemeente zal haar publiekrechtelijke instrumentarium benutten om de gewenste ruimtelijke ontwikkeling zo goed mogelijk te sturen. Het kostenverhaal vindt bij voorkeur plaats via een anterieure overeenkomst.

In het beleidskader staan onder andere de volgende uitgangspunten:

1. bij de onderhandelingen over een anterieure overeenkomst een bijdrage aan ruimtelijke ontwikkelingen af te spreken. De hoogte van de bijdrage is te baseren op de tabel Bijdrage ruimtelijke ontwikkeling (bijlage 1 bij het beleidskader);
2. de categorieën waar de bijdrage wordt toegepast zijn onder andere: woningen, kantoren, bedrijventerreinen en commerciële- en vrijetijdvoorzieningen;
3. de uitgifte van grond gaat in het algemeen via verkoop, in sommige gevallen is ook uitgifte in erfpacht, recht van opstal of verhuur mogelijk (goedkope woningen, maatschappelijke voorzieningen, commerciële vrijetijdvoorzieningen, (sommige) bedrijventerreinen en Motorbrandstofverkooppunten).

Verordening Grondzaken
In 2020 is de 'Verordening Grondzaken 2020' vastgesteld door de raad. In artikel 20 van de Financiële verordening van onze gemeente is vastgelegd dat wij elke vier jaar de raad een verordening Grondzaken laten vaststellen. In de verordening Grondzaken liggen de regels vast en zijn instrumenten opgenomen voor de raad en het college om grondzaken in brede zin vorm te geven en te controleren.

Strategische aankopen

Het college vraagt ruimte om strategische aankopen te doen. Wanneer de mogelijkheid zich voordoet om tot een strategische aankoop over te gaan, wil het college snel en discreet kunnen handelen. Deze aankopen moeten passen in de ruimtelijke ontwikkeling van de gemeente in de meest brede zin.

Hiertoe wordt jaarlijks een bedrag van € 10 miljoen beschikbaar gesteld. Eventuele rente en eenmalige afschrijvingen (kosten die niet geactiveerd kunnen worden) voortvloeiend uit een strategische aankoop worden aangevraagd bij het eerste P&C-product volgend op de betreffende aankoop dan wel middels een raadsvoorstel. Een strategische aankoop dient aan enkele randvoorwaarden te voldoen om als zodanig te worden geclassificeerd:

- de aankoop moet tot doel hebben om een huidige of toekomstige ruimtelijke ontwikkeling mogelijk te maken;
- de aankoop moet waardevast zijn in de huidige bestemming, of rendabel zijn in een eventuele nieuwe bestemming.

Bovenstaande moet voorafgaand aan de aankoop aannemelijk worden gemaakt in een collegevoorstel.

In 2021 zijn geen strategische gronden aangekocht.

Bijdrage ruimtelijke ontwikkelingen

Het gemeentelijk beleid over kostenverhaal is verwoord in het Beleidskader Strategisch Grondbeleid Haarlemmermeer 2019-2023 (2019.0057735). Bij ruimtelijke ontwikkelingen wordt door de gemeente getracht in de onderhandelingen met ontwikkelaars die op eigen grond een bouwplan wensen te realiseren, een bijdrage contractueel (anterieur) af te spreken, de zogenaamde bijdrage ruimtelijke ontwikkeling (hierna "bijdrage RIH"), boven op de gemeentelijke plankosten en eventuele binnen- en buitenplanse bijdragen die nodig zijn om het plan werkend op te leveren. Deze bijdrage RIH wordt gestort in de reserve Ruimtelijke Investeringen Haarlemmermeer (RIH). Naar analogie van deze werkwijze, wordt bij de projecten met eigen gemeentelijke gronden (de grondexploitaties), conform de uitgangspunten

PricewaterhouseCoopers
Accountants N.V.
Uitsluitend voor
identificatiedoeleinden

van het BBV, een deel van de winst afgeroomd ten gunste van de RIH. Bij nieuwe grondexploitaties wordt een apart beslispunt opgenomen om dit deel van de winst van het project ten gunste van de RIH te laten komen.

Vanuit de reserve RIH worden investeringen in openbaar groen en infrastructuur gedekt die als "bovenwijks" kunnen worden beschouwd, zoals Uitvoeringsprogramma Mobiliteit (UPM) en PARK21. Bovenstaande werkwijze blijft gecontinueerd, in ieder geval tot inwerkingtreding van de Omgevingswet, nu verwacht op 1 januari 2023. De werkwijze is beschreven in de nota Actualisatie Ruimtelijke Investeringen Haarlemmermeer (RIH) (2016.0059756).

Grondexploitaties

Grondexploitatieprojecten herzien

In de Verordening Grondzaken staat in artikel 12 dat een grondexploitatie elke vier jaar wordt herzien of eerder voor zover noodzakelijk op basis van één van de volgende vijf overwegingen:

a. de kosten en/of de opbrengsten op netto contante waarde wijken substantieel af van de laatst gerapporteerde grondexploitatie. Onder substantiële afwijkingen wordt het volgende verstaan:
1. Afwijkingen groter dan 10% van de kosten en/of de opbrengsten bij projecten tot € 30 miljoen (optelling van de totale kosten en opbrengsten in het project).
2. Afwijkingen groter dan 5% van de kosten en/of de opbrengsten bij projecten tussen de € 30 miljoen en € 50 miljoen.
3. Afwijkingen groter dan 3% van de kosten en/of de opbrengsten bij projecten groter dan € 50 miljoen.

b. het programma meer dan 10% afwijkt van het laatst bestuurlijk vastgestelde programma;
c. het eindpeil van de fasering meer dan drie jaar naar achteren verschuift ten opzichte van het laatst bestuurlijk vastgestelde eindpeil;
d. de raad aan het college verzoekt om een herziening;
e. het college een herziening ter besluitvorming aan de raad wil aanbieden zoals bij substantiële andere aanpassingen van het referentiekader welke niet 'vallen' onder lid 1 sub a t/m c.

Grondprijzen

Elk jaar beslist de gemeenteraad over de hoogte van de grondprijzen in de Grondprijzennota. In deze jaarlijkse nota zijn de marktontwikkelingen voor de belangrijkste ruimtelijke bestemmingen in Haarlemmermeer besproken en zijn voorstellen gedaan voor de grondprijzen. Zo zijn in de Grondprijzennota 2021 grondprijzen onderscheiden voor doeleinden als kantoren, bedrijven, winkels, voorzieningen en woningen (inclusief vrije kavels en particulier opdrachtgeverschap) alsmede voor andere bestemmingen als parkeren en groenvoorzieningen. De Grondprijzennota is geheim van aard en bedoeld als onderhandelingskader en naslagwerk voor degenen die namens de gemeente onderhandelen met derden over de verkoop van grond en gebouwen.

Grondzaken, vijf projectcategoriën

In het Meerjarenperspectief Grondzaken (MPG) wordt, per standlijn 1 januari, naast de stand van de Algemene reserve grondzaken en de RIH, ook gerapporteerd over de financiële stand van vijf projectcategorieën:
1. Actieve grondexploitaties
2. Projecten in voorbereiding
3. Projecten met overeenkomst
4. Initiatievenbudget
5. Mutaties strategische gronden

De rapportage per 1 juli wordt het tussentijds Meerjarenperspectief Grondzaken genoemd (tMPG). Met tMPG is een verkorte rapportage waardoor mutaties in de strategische gronden en de totaalstand van de Algemene reserve grondzaken alleen bij het MPG wordt gepresenteerd.

In het (t)MPG wordt primair gerapporteerd over financiën en op hoofdlijnen over de inhoudelijke voortgang van projecten. Het college geeft via het (t)MPG, de raad inzicht in de saldi en ontwikkeling van de financiële mutaties in projecten.

Algemene reserve grondzaken

De Algemene reserve grondzaken is een risicobuffer voor resultaten van grondexploitaties en wordt waar nodig gebruikt om de Voorziening negatieve resultaten plannen, de Voorziening overige ruimtelijke projecten voorbereidende grondexploitaties en de Voorziening overige ruimtelijke projecten anterieure overeenkomsten aan te vullen. Afhankelijk van de resultaten vindt respectievelijk een dotatie aan (bij positief resultaat) dan wel een onttrekking uit (bij negatief

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.
Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

resultaat) de Algemene reserve grondzaken plaats. Op grond van regels met betrekking tot de minimale en maximale stand van de Algemene reserve grondzaken kan er aanvulling dan wel afroming van de reserve plaatsvinden. Een aanvulling wordt onttrokken uit de Algemene dekkingsreserve, een afroming wordt gedoteerd aan de reserve Schaalsprong (conform raadsbesluit reserve Schaalsprong (2020.0000409)). Eventuele toevoegingen aan de voorzieningen komen ook ten laste van de Algemene reserve grondzaken. Deze werkwijze is vastgelegd in de Verordening Grondzaken 2020.

De stand van de Algemene reserve grondzaken per 1 januari 2022 is als gevolg van de effecten over 2021 uitgekomen op € 5,9 miljoen.

Initiatievenbudget
Het college is door de raad gemandateerd (2006.692372) om jaarlijks tot een bedrag van € 430.000 te verlenen voor initiatieven. Van deze initiatieven wordt verwacht dat deze kunnen leiden tot een renderende ruimtelijke ontwikkeling of hieraan bijdragen. Bij vaststelling van het initiatief worden de kosten ten laste gebracht van de Algemene reserve grondzaken.

In 2021 zijn drie initiatieven geopend met een aangevraagd budget van € 225.000. Van de zeven actieve initiatieven in 2021 zijn drie initiatieven succesvol uitgewerkt naar een volgende fase en één initiatief is afgesloten omdat er geen basis is om verder uit te werken.

Rapportage op standlijn 1 januari 2022

In Tabel 136 staan de Netto Contante Waardes (NCW) van de grondexploitatieprojecten per 1 januari 2022. De waardes zijn opgebouwd uit projectresultaten en autonome effecten (niet stuurbare markteffecten zoals bijvoorbeeld rente en inflatie). Ter vergelijking is ook de stand per 1 juli 2021 opgenomen. Verschillen ontstaan door een veranderde inschatting van het verloop van een project, maar ook door het toevoegen of afsluiten van projecten.

Het BBV schrijft voor dat voor de winstnemingen het realisatiebeginsel (Percentage of Completion (POC) gehanteerd wordt. Project specifieke risico's worden op de winstnemingen gecorrigeerd.

Tabel 136

Bedragen x € 1 miljoen	tMPG 01-07-2021	Project resultaten	Stand per 31-12-2021	NCW Autonome wijzigingen	MPG 01-01-2022	Winst/RIH uitname 2021	Resultaat na uitname
Winstgevende projecten	51,0	15,0	66,1	1,7	67,8	-6,0	61,7
Verliesgevende projecten	-35,2	-0,1	-35,3	0,2	-35,1	0,0	-35,1
Totaal NCW-resultaat actieve grex projecten	**15,9**	**14,9**	**30,8**	**1,9**	**32,7**	**-6,0**	**26,6**

De cijfers zijn exclusief Badhoevedorp Centrum, omdat de opbrengsten daarvan aangewend worden ter dekking van de bijdrage aan de omlegging van de A9.

Het actuele geraamde resultaat van de winstgevende projecten is € 67,8 miljoen. Na winstuitname bedraagt dit € 61,7 miljoen. Het resultaat van de verliesgevende projecten van -€ 35,1 miljoen is al voorzien in de Voorziening negatieve resultaten plannen. In de voorziening ad € 35,1 miljoen zijn uit voorzichtigheidsoogpunt ook de zogenaamde 85%-risico's meegeteld: risico's waarbij de kans dat ze zich voordoen op 85% wordt ingeschat.

Nominale waarde

De BBV-regels schrijven voor dat ook de nominale standen van de projecten worden weergegeven. De nominale standen zijn weergegeven in Tabel 137. Voor een toelichting op de verschillen tussen de nominale waarde en de NCW wordt verwezen naar het MPG.

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.
Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Tabel 137

Bedragen x € 1 miljoen	tMPG 01-07-2021	Project resultaten	Stand per 31-12-2021	Autonome effecten	MPG 01-01-2022	Winst/RIH uitname 2021	Resultaat na uitname
Winstgevende projecten	52,7	15,3	68,0	-2,3	65,7	-6,2	59,6
Verliesgevende projecten	-36,2	-0,4	-36,6	0	-36,4	0,0	-36,4
Totaalresultaat actieve grex projecten	**16,5**	**14,9**	**31,4**	**0**	**29,3**	**-6,2**	**23,1**

De cijfers zijn exclusief Badhoevedorp Centrum, omdat de winsten daarvan aangewend worden ter dekking van de bijdrage aan de omlegging van de A9.

Voorzieningen

Tabel 138

Bedragen x € 1.000	Rekening 2020	Rekening 2021	Mutaties
Nieuw-Vennep Nieuwe Kom	20.543	20.797	254
Boseilanden	7.289	7.292	3
Rijsenhout Dorpscentrum	4.035	4.098	63
De Liede	1.354	1.398	44
Hart van Zwanenburg	885	1.328	443
Sectorpark	197	0	-197
Raadhuisplein en omgeving	1.254	194	-1.060
Totaal	**35.557**	**35.107**	**-450**

Naast de "Voorziening negatieve resultaten plannen" voor de actieve grondexploitaties is er ook een voorziening ingesteld voor voorbereidende grondexploitaties en voor projecten met een ontwikkelaar op basis van een anterieure- of samenwerkingsovereenkomst.

Voor voorbereidende grondexploitatieprojecten en voor projecten met een ontwikkelaar op basis van een anterieure- of samenwerkingsovereenkomst gaan we ervan uit dat de kosten worden terugverdiend. Pas bij het afsluiten van een voorbereidende grondexploitatie of bij het afsluiten van een overeenkomst brengen we een eventueel verlies ten laste van de algemene reserve Grondzaken. We hanteren het principe "verlies neem je op het moment dat je het verlies voorziet" waarbij we de risico's van de desbetreffende projecten in een verliesvoorziening opnemen. Op basis van een risicoanalyse is de hoogte van de benodigde voorziening bepaald. Voor een toelichting op de rubricering wordt verwezen naar het MPG.

Tabel 139

Bedragen x € 1.000	Rekening 2020	Rekening 2021	Mutaties
Voorbereidende grondexploitaties	693	1.120	427
Projecten met ontwikkelaar	809	1.363	554
Totaal	**1.502**	**2.483**	**981**

Ontwikkeling Algemene reserve grondzaken

De gemeente Haarlemmermeer maakt gebruik van uitgebreide scenario- en risicoanalyses. Hierdoor geven de grondexploitaties een voorzichtig realistisch beeld. Conform de BBV-notitie grondbeleid in begroting en jaarstukken van juli 2019 is er een splitsing tussen project specifieke risico's en conjuncturele risico's. Dit houdt in dat (mogelijke) conjuncturele risico's uit de risicoanalyses van de projecten zijn gehaald en naast de project specifieke risico's apart worden opgenomen in de berekening van de benodigde weerstandscapaciteit.

Als grondexploitaties worden herzien, worden ook winstverwachtingen bijgesteld en zijn strategie, programma's en uitgiftetempo beter afgestemd op de economische omstandigheden, zoals de coronacrisis, maar ook op ontwikkelingen als de stikstof- en de stroomproblematiek. Ook de grondprijzen zijn realistisch geschat. Dit alles vanuit de verwachting dat in de toekomst ruimtelijke druk blijft op dit deel van de metropoolregio Amsterdam.

Het beeld van de Algemene reserve grondzaken ziet er als volgt uit (MPG 1 januari 2022):

pwc PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Tabel 140

Bedragen x € 1 miljoen	Werkelijk 2020	Werkelijk 2021
Stand per 1 januari Algemene reserve grondzaken	3,9	1,1
1. Verevening grondzaken	3,0	6,4
2. Overige besluiten	-2,2	-0,6
3. Vennootschapsbelasting	-3,6	0,2
Algemene reserve grondzaken 31-12	1,1	7,1
Verevening Reserve Schaalsprong	0	-1,2
Algemene reserve grondzaken 31-12 na verevening	**1,1**	**5,9**

De belangrijkste factor die van invloed is op de Algemene reserve grondzaken is de winstuitname uit de grondexploitatieprojecten. Het betreft met name de projecten Beukenhorst Zuid, Hoofddorp Zuidrand en Nieuw-Vennep Zuid.

De Algemene reserve grondzaken komt uit op € 5,9 miljoen. Dit is boven de grens van € 5,0 miljoen. De € 0,9 miljoen zal in 2022 in de bestemmingsreserve Pionier-BOLS worden gestort.

Parameters grondexploitatie

In de NCW berekening van een grondexploitatie worden de geraamde kosten en opbrengsten op basis van inflatie en renteparameters en de fasering doorgerekend naar de toekomst. De gebruikte parameters zijn bepalend voor de toekomstverwachting van het project en hebben invloed op het geprognosticeerde eindresultaat van het project.

Voor de grondexploitaties worden in 2022 de volgende parameters gehanteerd:

Tabel 141

Parameters	MPG 2022
Rente	1,50%
Discontovoet	2,00%
Kosten Inflatie	2,50%
Opbrengsten woningen	3,40%
Opbrengsten overig	2,50%

Mutaties strategische gronden en ruilgronden (agrarisch)

De gemeente verwerft strategische gronden in het kader van een actief ontwikkelbeleid. Daarmee zet zij haar privaatrechtelijke positie in om gebiedsontwikkeling te sturen. De huidige economische situatie leidt ertoe dat met nog meer aandacht vooraf beoordeeld wordt of de gewenste, toekomstige ontwikkeling een reëel financieel perspectief biedt.

Voor het direct afwaarderen (het definitief nemen van duurzame waardevermindering) van de strategische grondvoorraad dan wel het treffen van een verliesvoorziening zijn geen bindende voorschriften. Haarlemmermeer heeft in 2017 de verliesvoorziening 'Voorziening voor overige gronden en terreinen' geopend.

Het overzicht per categorie is:

Tabel 142

Categorie	Boekwaarde 31-12-2020 (x € 1.000)	Boekwaarde 31-12-2021 (x € 1.000)	m²	Gemiddelde boekwaarde per m² excl. voorz.
Koud / Schiphol	35.788	35.518	2.977.918	11,93
Lauw	7.732	7.736	555.198	13,93
Warm	13.273	13.153	653.311	20,13
Ruil	7.593	7.592	1.095.266	6,93
Totaal	**64.386**	**63.999**	**5.281.693**	

- 'koud/Schiphol' (exploitatieperspectief na 20 jaar, maximale waardering van € 20 m²)
- 'lauw' (exploitatieperspectief tussen 10 en 20 jaar, maximale waardering van € 30 m²)
- 'warm' (exploitatieperspectief binnen 10 jaar, maximale waardering van € 60 m²)
- 'opstallen' (maximale waardering taxtatie huidig gebruik)
- 'ruil' (maximale waardering van € 8 m²)

De bovenstaande categorisering heeft geen effect op de balanswaarde. In overeenstemming met een stellige uitspraak van de commissie BBV activeren we sinds 2016 verplicht de gronden tegen de waarde in de huidige bestemming op de balans.

Belangrijkste mutaties in 2021

Een vereiste vanuit de BBV is dat de strategische gronden elke twee jaar worden getaxeerd. De taxatie heeft afgelopen jaar plaatsgevonden. Uit de taxatie komt naar voren dat van een groot aantal gronden de waarde hoger is getaxateerd in vergelijking met de vorige taxatie van 2019. De BBV regels verbieden echter om de waarde van de gronden te verhogen.

pwc PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

De stand van de verliesvoorziening gronden bedraagt per 31 december 2021 € 17,2 miljoen. Per 1 januari 2021 was dit € 18 miljoen.

PricewaterhouseCoopers
Accountants N.V.
Uitsluitend voor
identificatiedoeleinden

Toezichtinformatie

Portefeuillehouder: Schuurmans-Wijdeven

De Wet Revitalisering generiek toezicht (Rgt) is op 1 oktober 2012 in werking getreden. Dit mede naar aanleiding van calamiteiten zoals de vuurwerkramp in Enschede en de cafébrand in Volendam waarin het Rijk heeft laten onderzoeken hoe het toezicht op de uitvoering van wettelijke medebewindstaken bij gemeenten kon verbeteren.

Er bleek in de loop van de tijd een stroperig en bureaucratisch geheel te zijn ontstaan van divers toezicht vanuit de ene overheid op de andere.

Het belangrijkste advies, dat niet alleen door het Rijk maar ook door de koepels van gemeenten en provincies werd omarmd, kwam van de commissie Oosting die in 2007 adviseerde:

- de 'horizontale controle' van gemeenteraden op wettelijke medebewindstaken uitgevoerd door het college van B&W moet worden versterkt;
- de interbestuurlijke toezichthouders moeten uitgaan van vertrouwen en sober, integraal en proportioneel optreden;
- interbestuurlijk toezicht moet in principe alleen vanuit de naast hogere overheid komen.

Wat betekent dit voor de gemeenteraad?

De rol van de raad als controleur van de uitvoering van wettelijke medebewindstaken door het college is belangrijker geworden. Het uitgangspunt van de Wet Rgt is vertrouwen. Vertrouwen dat gemeenten hun taken goed uitvoeren en dat de horizontale verantwoording en controle goed werken. De provincie als toezichthouder komt pas in actie als blijkt, dat de medebewindstaken niet goed worden uitgevoerd. Daar, waar de uitvoering goed verloopt, kan de

pwc
PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.
Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

provincie op afstand blijven. Daar waar dat nog niet het geval is, moet de provincie haar toezichthoudende rol vervullen.

De provincie blijft onze belangrijkste toezichthouder. Hiertoe heeft de provincie op 16 december 2013 de verordening systematische toezicht informatie vastgesteld. In deze verordening is toezicht geregeld op de Archiefwet, de Wet Algemene Bepalingen Omgevingsrecht (WABO) en externe veiligheid en de Wet ruimtelijke ordening. De systematische toezichtinformatie wordt jaarlijks voor 15 juli verstrekt aan de provincie. Er zijn nog geen informatie arrangementen met het rijk afgesproken. Vanaf onze Jaarstukken 2014 verstrekken we deze informatie op efficiënte wijze.

Door de provincie worden de beoordelingsresultaten van het toezicht gepubliceerd op de website van de provincie, www.noord-holland.nl.

Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo) en externe Veiligheid

De informatie die voor de provincie nodig is om te beoordelen of de gemeente Haarlemmermeer op adequate wijze uitvoering geeft aan haar taken op het gebied van vergunningverlening, toezicht en handhaving (VTH-taken) op grond van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo) is tijdig aan de provincie verstrekt. Veel van deze VTH-taken zijn wettelijk verplicht ondergebracht bij de Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied (OD NZKG).

Op basis van de aangeleverde informatie in 2021 is het oordeel dat wij de VTH-taken adequaat uitvoeren. Ook dit jaar heeft de provincie extra aandacht besteed aan de borging van de financiële en personele middelen in onze begroting. Ten aanzien van de borging van financiële en of personele middelen wordt gevraagd duidelijk te maken welke financiële en personele middelen er nodig zijn voor het uitvoeren van de VTH-taken die nog bij de gemeente worden uitgevoerd. Dit zullen wij volgend jaar ter harte nemen.

Aandachtspunten voor 2022
We zullen aandacht besteden aan het helder in beeld brengen van de benodigdheden en de beschikbaarheid van de financiële en personele middelen voor het uitvoeren van de noodzakelijke activiteiten.

De OD NZKG verwacht in 2022 een VTH strategie op te leveren die ook van toepassing zal zijn op de door ons bij de OD NZKG ingebrachte taken.

Toezicht op taakstelling huisvesting verblijfsgerechtigden

De provincie houdt toezicht op het halen van de taakstelling huisvesting verblijfsgerechtigden. Het eerste half jaar van 2021 liep de huisvesting vertraging op door de brand in één van de wooncomplexen van vergunninghouders. Daarnaast werd de taakstelling in 2021 bijna verdubbeld ten opzichte van 2020. Dit leidde tot een schrijven van de provincie (5 oktober 2021, hun kenmerk 1544020/1699195) waarin gevraagd werd om de activiteiten te intensiveren tot acties over te gaan. Uiteindelijk is in 2021 het aantal gehuisveste vergunninghouders met bijna 60% verdubbeld, twaalf mensen zijn niet gehuisvest.

Informatiebeheer en archieven (Archiefwet 1995)

Gedeputeerde Staten van de provincie Noord-Holland hebben vanuit het interbestuurlijk toezicht het informatie- en archiefbeheer van de gemeente Haarlemmermeer over maart 2020/ april 2021 opnieuw beoordeeld als 'redelijk adequaat': er is te weinig vooruitgang geboekt ten aanzien van de back-up- en herstelvoorzieningen in het datacenter en er is nog altijd een kleine achterstand in de vernietiging van archiefbescheiden. Gedeputeerde Staten hebben verzocht om over de voortgang van de back-up- en herstelvoorzieningen geïnformeerd te worden. Dit is in juni en november 2021 gedaan. De back-up- en herstelvoorzieningen van het datacenter zijn nu in voldoende mate ingericht en ingebed in de organisatie.

De gemeentearchivaris van Haarlemmermeer, de directeur van het Noord-Hollands Archief, is belast met het toezicht op de naleving van de Archiefwet bij de gemeente. De Archiefverordening 2019 bepaalt dat de archivaris één maal per jaar verslag doet aan het college van burgemeester en wethouders betreffende de uitoefening van het toezicht en het college tenminste één maal per jaar verslag doet aan de gemeenteraad. Het college voldoet middels deze paragraaf aan de verplichting. De verslagen van de archivaris met betrekking tot het toezicht op

PricewaterhouseCoopers
Accountants N.V.
Uitsluitend voor
identificatiedoeleinden

nog niet overgebrachte (via het Historisch Archief openbaar gemaakte) informatie en het beheer van de archiefbewaarplaatsen zijn opvraagbaar.

Een goede informatiehuishouding is de basis voor verantwoording: de erkenning van de verantwoordelijkheid voor beleid, besluiten, producten, acties en transacties, en de verplichting om te rapporteren en verantwoording af te leggen voor de daaruit voortvloeiende gevolgen. Eventuele gebreken in naleving van wet- en regelgeving en verantwoording worden in de verslagen van de gemeentearchivaris uitgedrukt in geconstateerde risico's, waarbij aandachtpunten voor het komende jaar worden aangedragen.

De belangrijkste ontwikkelingen in 2021

- De analoge (papieren) archieven zijn, in verband met de tijdelijke huisvesting en nieuwbouw raadhuis, verplaatst naar de depots van het Noord-Hollands Archief (te bewaren archieven) en een commerciële aanbieder van archiefruimte (op termijn te vernietigen archieven).
- Het bewerken en inventariseren van de achterstand van 1,2 strekkende kilometer archiefmateriaal is nagenoeg gereed en juridisch overgebracht naar het Noord-Hollands Archief.
- De achterstand in de analoge vernietiging (vernietiging van papieren archieven) is ingelopen.
- Het inrichten, technisch en organisatorisch, van back-up en herstel op het datacenter is afgerond en gaat nu de fase van monitoring en verbetering in.

De belangrijkste aandachtspunten voor 2022

- Blijf aandacht besteden aan de verplichte vernietiging van informatie in vakapplicaties en voor de te stellen eisen aan informatiesystemen voor digitaal informatiebeheer (waaronder vooral ook de mogelijkheden tot vernietiging).
- Tref voldoende maatregelen aangaande het informatie- en archiefbeheer bij de verbonden partijen, Paswerk en GBKZ, van de voormalige gemeente Haarlemmerliede en Spaarnwoude.
- Blijf inzetten op het minimaliseren van archiefwaardige informatie buiten de formele systemen, zoals de opslag op netwerkschijven of SharePoint.
- Stel een beheerplan op voor de archiefruimte in de tijdelijke huisvesting waar de stukken van de Burgerlijke Stand worden ondergebracht met vooral aandacht voor de klimatologische condities.
- Blijf werken aan de duurzame borging van (digitale) informatie en gebruik hierbij instrumenten als metadataschema's en een integraal kwaliteitssysteem.

pwc
PricewaterhouseCoopers
Accountants N.V.
Uitsluitend voor
identificatiedoeleinden

Jaarrekening

PricewaterhouseCoopers
Accountants N.V.
Uitsluitend voor
identificatiedoeleinden

Algemene grondslagen opstellen jaarrekening

De jaarrekening is opgemaakt met inachtneming van de voorschriften volgens het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV) en de vigerende verordeningen.

Grondslagen voor consolidatie
Verbonden partijen worden niet geconsolideerd.

Grondslagen voor de balans
Activa worden gewaardeerd op basis van de verkrijgings- of vervaardigingsprijs, tenzij hierna anders is weergegeven. Passiva worden gewaardeerd tegen de nominale waarde, tenzij hierna anders is weergegeven.

Stelsel- en schattingswijzigingen
In 2021 waren er geen stelsel en/of schattingswijzigingen.

Vaste activa

Algemeen
Op grond van de Notitie Activabeleid Gemeente Haarlemmermeer 2019 (2019.0054155) worden alleen de vaste activa met een investeringsbedrag groter dan € 50.000 geactiveerd, uitgezonderd gronden en terreinen. Deze laatste worden altijd geactiveerd.

Immateriële vaste activa
Bijdragen aan activa van derden worden geactiveerd. Dergelijke geactiveerde bijdragen zijn gewaardeerd tegen het bedrag van de verstrekte bijdragen, verminderd met afschrijvingen. De verleende bijdragen worden afgeschreven in de periode waarin het betrokken actief van de derde op basis van de door de gemeente gestelde voorwaarden moet bijdragen aan de publieke taak.

Materiële vaste activa
In erfpacht uitgegeven gronden
De in erfpacht uitgegeven percelen zijn gewaardeerd tegen de eerste uitgifteprijs. Dit is de waarde die bij eerste uitgifte als basis voor de canonberekening in aanmerking is genomen. Percelen waarvan de erfpacht eeuwigdurend is afgekocht, zijn tegen een geringe registratiewaarde opgenomen.

Activa met een meerjarig economisch nut
Deze activa zijn opgenomen tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs, verminderd met de gecumuleerde afschrijvingen. Bij het afschrijven wordt rekening gehouden met specifieke investeringsbijdragen van derden die op de desbetreffende investering in mindering worden gebracht. Bijdragen uit reserves worden niet rechtstreeks op de activa in mindering gebracht, maar via de afzonderlijke programmarekeningen aangewend voor dekking van de afschrijving. De overige gronden en terreinen, waaronder de "stategische gronden" zijn gewaardeerd op maximaal de marktwaarde.

Investeringen met een economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven
Wanneer investeringen grotendeels of meer worden gedaan voor riolering, voor het inzamelen van huishoudelijk afval of begraafplaatsen, dan worden deze investeringen op de balans opgenomen in een aparte categorie: de investeringen met economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven.

Activa in de openbare ruimte met een meerjarig maatschappelijk nut
Deze worden ook geactiveerd. Dit betreffen de eerste aanleg van wegen met de hierbij behorende civiele kunstwerken, de niet in grondexploitaties opgenomen eerste aanleg of vervanging van grote wegen- en waterbouwkundige werken (viaducten, bruggen, verkeersregelinstallaties en openbare verlichting) en omvangrijke wegenreconstructies in het kader van een wijkverbetering of verkeersdoorstroming. Waardering vindt plaats tegen verkrijgings- of vervaardigingsprijs, verminderd met de gecumuleerde afschrijvingen. Bij het afschrijven wordt rekening gehouden met specifieke investeringsbijdragen van derden die allereerst op de desbetreffende investering in mindering worden gebracht. Dekking uit een reserve wordt

PricewaterhouseCoopers
Accountants N.V.
Uitsluitend voor
identificatiedoeleinden

bij investeringen met maatschappelijk nut op dezelfde manier verwerkt als bij de investeringen met economisch nut. Dit houdt in dat de reserve via de afzonderlijke programmarekeningen aangewend wordt voor dekking van de afschrijving. De ondergrond van deze werken wordt daarbij als integraal onderdeel van het werk beschouwd (en dus ook afgeschreven). Het is dus ook niet meer mogelijk om extra af te schrijven op investeringen met maatschappelijk nut.

In de toelichting op de balans is een uitsplitsing aangebracht tussen investeringen met maatschappelijk nut vanaf 2017 geactiveerd en voor 2017 geactiveerd.

Afschrijvingsmethode
De berekening van de afschrijvingen geschiedt conform de lineaire afschrijvingsmethode op basis van de verwachte economische gebruiksduur per actief. De gebruiksduur wordt zowel bepaald door technische als economische slijtage.

Afschrijvingen
De afschrijvingen op de materiële vaste activa die ten laste worden gebracht van de programmarekening, worden berekend op basis van de verkrijgingprijs, verminderd met eventuele investeringsbijdragen. Met een eventuele restwaarde wordt geen rekening gehouden. De afschrijvingstermijnen bij eerste aanleg of aanschaf zijn:

Tabel 143

Categorie	Aantal jaar
Gronden en terreinen	n.v.t.
Inrichten gronden (niet) openbare dienst	10-30
Gebouwen (niet) voor openbare dienst en sportgebouwen	10-40
Inrichting gebouwen	3-20
Materieel	3-15
Openbaar groen	20-50
Wegen, straten en pleinen	10-55
Bruggen	10-30
Riolering	20-60

Financiële vaste activa
De waardering van de deelnemingen vindt plaats tegen de nominale waarde van het gestorte kapitaal. Zo nodig is een voorziening voor verwachte oninbaarheid in mindering gebracht.

Participaties in het aandelenkapitaal van NV's en BV's (kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen in de zin van het BBV) zijn gewaardeerd tegen de verkrijgingsprijs van de aandelen. Indien de waarde van de aandelen onverhoopt structureel mocht dalen tot onder de verkrijgingsprijs zal afwaardering plaatsvinden. Tot dusver is een dergelijke afwaardering niet noodzakelijk gebleken.

Van een deelneming is krachtens artikel 1 lid e BBV sprake als de gemeente participeert in het aandelenkapitaal van een NV of BV.

Vlottende activa

Voorraden
De voorraden worden gewaardeerd tegen verkrijgings- of vervaardigingsprijs of lagere marktwaarde.

De 'Bouwgronden in exploitatie' zijn gewaardeerd tegen de vervaardigingsprijs, dan wel de lagere marktwaarde. De vervaardigingsprijs omvat de kosten die volgens het besluit ruimtelijk ordening rechtstreeks aan de vervaardiging kunnen worden toegerekend (zoals grondaankopen en kosten van bouw- en woonrijp maken), alsmede de rentekosten over het vreemde vermogen en de administratie- en beheerskosten. Genomen resultaten zijn in de waardering verdisconteerd. Dit kan bij het verwachten van toekomstige verliezen leiden tot een negatieve stand van de activa, aangezien de verliesvoorziening verwerkt wordt als een correctiepost.

De voorraad gereed product vertoont het verloop van de eigen verklaringen tijdens een jaar. Ook wordt op deze post activa verantwoord dat in de verkoop staat.

Winstnemingen grondexploitaties
Tussentijdse winsten worden genomen volgens het realisatiebeginsel. De techniek die hiervoor toegepast moet worden is de "percentage of completion (POC) methode" (percentage

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.
Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

gerealiseerde kosten x percentage gerealiseerde opbrengsten x geraamde winst). Op de geraamde winst worden eerst de risico's in mindering gebracht.

Verliesnemingen op bouwgronden in exploitatie (BIE)
Bij actieve grondexploitaties met een verwacht negatief resultaat wordt een voorziening getroffen ter hoogte van dit negatieve verwachte resultaat.

Parameters grondexploitaties
In de grondexploitaties wordt gerekend met langjarige gemiddelde parameters voor kosten- en opbrengstenstijging en renteontwikkelingen. Deze zijn mede de basis voor het opstellen van het (t)MPG dat halfjaarlijks aan de raad ter besluitvorming wordt voorgelegd.

Vorderingen en overlopende activa
De vorderingen worden gewaardeerd tegen nominale waarde. Voor verwachte oninbaarheid is een voorziening in mindering gebracht. Voor het bepalen van de voorziening wordt onderscheid gemaakt in drie categorieën.

Belastingdebiteuren (opgelegd door Cocensus)
De noodzakelijke stand van de voorziening wordt bepaald op basis van de dynamische methode door aan de hand van de ouderdom van de openstaande posten een bepaald percentage als oninbaar te beschouwen. Openstaande posten tot één jaar worden voor 10% als oninbaar geschat. Dit percentage loopt op tot 100% voor openstaand posten ouder dan zes jaar.

Bijstandsdebiteuren
De noodzakelijk stand van de voorziening wordt bepaald op basis van de dynamische methode. Voor de diverse categorieën vorderingen op basis van de Participatiewet worden verschillende percentages aangehouden, afhankelijk van het risico. Het percentage oninbaar ligt tussen 25% en 75%.

Overige vorderingen
Voor deze categorie vorderingen wordt gebruik gemaakt van zowel de statische als de collectieve statische methode. De statische methode wordt toegepast op alle vorderingen ouder dan 120 dagen en groter dan € 75.000. Per vordering en per debiteur wordt het risico op oninbaarheid beoordeeld. De collectief statische methode wordt gebruikt voor vorderingen die bij de belasting- of gerechtsdeurwaarder in behandeling zijn (oninbaarheid 50%) en bij openstaande dwangsommen (oninbaarheid 75% ongeacht de ouderdom).

Liquide middelen
De liquide middelen worden tegen nominale waarde opgenomen.

Vaste passiva

Eigen vermogen
Het eigen vermogen bestaat uit de algemene- en bestemmingsreserves en het resultaat na bestemming volgens het overzicht van baten en lasten (de programmarekening).

De raad bepaalt of een bestemmingsreserve wordt opgeheven en wat er met het resterende saldo gebeurt. Op het moment dat een bestemmingsreserve bij de jaarrekening op nul staat en geen nieuwe besluiten worden genomen, wordt een voorstel tot opheffing gedaan.

Voorzieningen
Voorzieningen worden gevormd wegens:
a) verplichtingen en verliezen waarvan de omvang op de balansdatum onzeker is, doch redelijkerwijs te schatten (voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's);

b) kosten die in een volgend begrotingsjaar zullen worden gemaakt, mits het maken van die kosten zijn oorsprong mede vindt in het begrotingsjaar of in een voorafgaand begrotingsjaar en de voorziening strekt tot gelijkmatige verdeling van lasten over een aantal begrotingsjaren (onderhoudsegalisatievoorzieningen);

c) van derden verkregen middelen die specifiek besteed moeten worden (door derden beklemde middelen) met uitzondering van de van Europese en Nederlandse overheidslichamen verkregen middelen welke verantwoord worden onder de 'Overlopende passiva'.

De voorzieningen zijn gewaardeerd tegen nominale waarde. De pensioenverplichting voor de wethouders is echter tegen de contante waarde van de (reeds opgebouwde) toekomstige uitkeringsverplichtingen gewaardeerd.

Voor arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van een jaarlijks vergelijkbaar volume wordt geen voorziening getroffen of op andere wijze een verplichting opgenomen. De referentieperiode is dezelfde als die van de meerjarenraming, te weten vier jaar. Indien sprake is van (eenmalige) schokeffecten (bijvoorbeeld reorganisaties) dient wel een verplichting opgenomen te worden.

PricewaterhouseCoopers
Accountants N.V.
Uitsluitend voor
identificatiedoeleinden

Vaste schulden met een rente typische looptijd van één jaar of langer
Vaste schulden worden gewaardeerd tegen de nominale waarde, verminderd met gedane aflossingen. De vaste schulden hebben een rente typische looptijd van één jaar of langer.

Vlottende passiva

De vlottende passiva worden gewaardeerd tegen de nominale waarde.

Niet uit de balans blijkende verplichtingen

Borg- en garantstellingen
Voor zover leningen door de gemeente gewaarborgd zijn, is buiten de balanstelling het totaalbedrag van de geborgde schuldrestanten opgenomen.

Langlopende verplichtingen
Langlopende verplichtingen zijn opgenomen indien de contractduur langer is dan een jaar en de waarde hoger is dan € 0,214 miljoen.

Grondslagen voor resultaatbepaling

Dit onderdeel bestaat uit de grondslagen voor resultaatbepaling bij baten en lasten, personeel, dividend, onderhoudskosten en resultaatneming grondexploitaties.

Baten en lasten
De baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben. Baten en winsten worden slechts genomen voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd. Verliezen en risico's die hun oorsprong vinden voor het einde van het begrotingsjaar, worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

Opbrengstverantwoording omgevingsvergunningen
Opbrengsten uit hoofde van omgevingsverguningen worden verantwoord op het moment dat de aanvraag is ontvangen.

Personeelslasten
Personeelslasten worden in principe toegerekend aan het boekjaar waarop ze betrekking hebben. Als gevolg van het formele verbod op het opnemen van voorzieningen c.q. schulden uit hoofde van jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume, worden sommige personele lasten echter toegerekend aan de periode waarin uitbetaling plaatsvindt; denk aan componenten zoals ziektekostenpremie voor gepensioneerden en overlopende verlofaanspraken.

Dividend
Dividendopbrengsten van deelnemingen worden als baten genomen in het jaar waarin het dividend wordt vastgesteld.

Onderhoudskosten
Onderhoudskosten lopen via de exploitatielasten, tenzij hiervoor een voorziening is getroffen. In Haarlemmermeer geldt dit voor het onderhoud van gebouwen en achterstallig onderhoud aan verhardingen.

Algemene uitkering
Met betrekking tot de verwerking van de algemene uitkering heeft de commissie BBV een stellige uitspraak gedaan. Deze uitspraak houdt in dat in de jaarrekening de algemene uitkering wordt opgenomen conform de in het jaar laatst gepubliceerde accresmededeling, die doorgaans is opgenomen in de septembercirculaire van het boekjaar.

Over 2020 en 2021 heeft het Rijk nog niet alle nadelen als gevolg van de coronamaatregelen gecompenseerd. Dit betreft de inkomstenderving (toeristen- en parkeerbelasting) en de extra lasten van afvalinzameling en -verwerking waarvoor compensatie is toegezegd. De compensatie wordt door het Rijk bepaald op basis van de jaarrekeningen van de gemeenten. De verwachting is dat pas in de meicirculaire gemeentefonds 2022 de compensatie voor Haarlemmermeer over het jaar 2020 bekend zal worden. Op basis van het proces van de compensatie over 2020 verwachten wij de compensatie over het jaar 2021 in 2023. Door de commissie BBV is de uitspraak gedaan, dat deze compensatie verwerkt moet worden in het jaar waarin deze ontvangen wordt. Het is niet toegestaan een bedrag als nog te ontvangen op te nemen in de jaarrekening 2021.

pwc
PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.
Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Gebruik van schattingen
Bij het opstellen van de jaarrekening doet het college van burgemeester en wethouders schattingen en veronderstellingen die medebepalend zijn voor de opgenomen bedragen. Dit gebeurt in overeenstemming met algemeen geldende grondslagen.

PricewaterhouseCoopers
Accountants N.V.
Uitsluitend voor
identificatiedoeleinden

Overzicht van baten en lasten jaarrekening

Tabel 144

Programma/Mutatie reserves (bedragen × € 1.000; min = nadeel)	Baten en lasten	Begroting origineel	Begroting gewijzigd	Rekening	Verschil rekening begroting gewijzigd
		2021	2021	2021	
Bestuur, samenleving en publiekscontact	Baten	3.081	2.419	3.155	736
	Lasten	14.857	14.398	14.039	359
	Saldo	**-11.776**	**-11.979**	**-10.885**	**1.095**
Veiligheid	Baten	1.001	6.275	6.331	56
	Lasten	19.002	26.358	26.916	-558
	Saldo	**-18.001**	**-20.083**	**-20.585**	**-502**
Zorg en werk	Baten	32.280	39.943	45.993	6.050
	Lasten	111.572	133.574	137.536	-3.962
	Saldo	**-79.292**	**-93.631**	**-91.543**	**2.088**
Maatschappelijke ontwikkeling	Baten	18.638	21.482	21.467	-15
	Lasten	99.861	103.152	98.671	4.481
	Saldo	**-81.223**	**-81.671**	**-77.205**	**4.466**
Mobiliteit	Baten	163	1.685	1.046	-639
	Lasten	8.801	10.877	8.676	2.202
	Saldo	**-8.638**	**-9.192**	**-7.630**	**1.562**
Ruimtelijke ontwikkelingen	Baten	72.788	43.006	78.046	35.040
	Lasten	71.018	34.290	61.311	-27.022
	Saldo	**1.770**	**8.717**	**16.735**	**8.018**
Wonen	Baten	217	716	349	-367
	Lasten	2.005	2.612	2.057	556
	Saldo	**-1.788**	**-1.896**	**-1.708**	**189**
Kwaliteit fysieke omgeving	Baten	33.013	36.129	37.606	1.476
	Lasten	68.395	72.346	72.890	-544
	Saldo	**-35.382**	**-36.216**	**-35.284**	**932**
Economische zaken	Baten	3.300	5.243	5.276	33
	Lasten	8.060	9.111	8.846	266
	Saldo	**-4.760**	**-3.868**	**-3.569**	**299**
Overzicht algemene dekkingsmiddelen *	Baten	303.139	316.567	320.922	4.355
	Lasten	7.192	6.024	6.650	-625
	Saldo	**295.947**	**310.543**	**314.273**	**3.730**
Overzicht overhead	Baten	71	71	335	264
	Lasten	59.234	60.179	58.900	1.279
	Saldo	**-59.163**	**-60.107**	**-58.565**	**1.543**
1 Totaal van baten excl. reservemutaties		**467.690**	**473.537**	**520.526**	**46.989**
2 Totaal van lasten excl. reservemutaties		**469.996**	**472.922**	**496.491**	**-23.569**
3 Saldo van baten en lasten (1-2)		**-2.306**	**615**	**24.035**	**23.419**

* Waarvan

- Onvoorzien	Lasten	35	35	0	35
- Vennootschapsbelasting	Lasten	1.457	1.158	1.854	-696

pwc
PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.
Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Programma/Mutatie reserves (bedragen × € 1.000; min = nadeel)	Baten en lasten	Begroting origineel	Begroting gewijzigd	Rekening	Verschil rekening begroting gewijzigd
		2021	2021	2021	
Maatschappelijke ontwikkeling	Onttrekking	2.767	1.908	1.702	-206
	Storting	100	239	554	-315
	Saldo	**2.667**	**1.669**	**1.149**	**-521**
Mobiliteit	Onttrekking	2.053	943	943	0
	Storting	1.253	2.720	1.817	903
	Saldo	**801**	**-1.777**	**-874**	**903**
Ruimtelijke ontwikkelingen	Onttrekking	16.777	8.961	7.258	-1.703
	Storting	16.850	17.310	22.772	-5.461
	Saldo	**-73**	**-8.349**	**-15.513**	**-7.164**
Wonen	Onttrekking	54	246	166	-80
	Storting	48	48	48	0
	Saldo	**6**	**198**	**118**	**-80**
Kwaliteit fysieke omgeving	Onttrekking	423	271	270	0
	Storting	20	0	0	0
	Saldo	**403**	**271**	**270**	**0**
Economische zaken	Onttrekking	100	1.520	1.496	-24
	Storting	0	1.020	1.256	-236
	Saldo	**100**	**500**	**241**	**-259**
Overzicht algemene dekkingsmiddelen	Onttrekking	7.159	12.439	8.867	-3.572
	Storting	6.485	12.831	11.552	1.279
	Saldo	**675**	**-392**	**-2.685**	**-2.294**
4 Totaal van baten reservemutaties		**29.334**	**26.289**	**20.704**	**-5.585**
5 Totaal van lasten reservemutaties		**24.755**	**34.168**	**37.998**	**-3.830**
6 Resultaat reservemutaties (4-5)		**4.579**	**-7.879**	**-17.294**	**-9.415**
7 Totaal van baten incl. reservemutaties (1+4)		**497.024**	**499.825**	**541.229**	**41.404**
8 Totaal van lasten incl. reservemutaties (2+5)		**494.752**	**507.089**	**534.489**	**-27.399**
9 Gerealiseerd resultaat (7-8)		**2.272**	**-7.264**	**6.740**	**14.004**

Onvoorzien

Conform het BBV dient een overzicht van de aanwending onvoorzien te worden opgenomen.

Op de begrote post voor onvoorziene uitgaven van € 35.000 is in 2021 geen beroep gedaan.

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.
Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Budgetoverhevelingen

Wij stellen aan de gemeenteraad voor de volgende budgetten over te hevelen naar het jaar 2022. Deze overhevelingen vinden budgetneutraal plaats via de Algemene dekkingsreserve.

Conform de Financiële verordening Haarlemmermeer 2016 worden de voorstellen voor budgetoverheveling getoetst aan de volgende criteria:

1. het achterwege blijven van de budgetoverheveling leidt tot een significante vertraging in de oorspronkelijk voorgenomen uitvoering;
2. het minimumbedrag voor een budgetoverheveling bedraagt € 75.000;
3. de overheveling moet betrekking hebben op incidenteel beschikbaar gestelde budgetten;
4. door de overheveling mag het betreffende budget niet worden overschreden.

Tabel 145

Omschrijving (bedragen x € 1.000; min is nadeel)	2021
Bij de Najaarsrapportage 2021 zijn de volgende budgetoverhevelingen toegekend:	
Bijdrage handhaving quarantaine	120
Pilot integrale veiligheid	68
Beschermd wonen	362
Inburgering	416
Transformatiefonds actieprogramma 'Zorg voor de Jeugd'	147
Energiescans en e-labels	75
Incidenteel budget lerarentekort	75
Sloop noodlokalen	85
Stevige Sociale basis	75
Energietransitie	572
Hartje Spaarndam (sportvoorzieningen)	205
Omgevingswet	75
Handhaving	222
Tijdelijk vier extra bijzonder opsporingsambtenaren	212
Aanschaf en implementatie software privacywetgeving	278
Digitale dienstverlening	500
Digitalisering sociaal domein	435
Opleidingsbudget	80
Totaal - Budgetoverhevelingen	**4.001**
Budgetoverhevelingen bij de Jaarstukken 2021:	
Impuls integraal werken	279
Inburgering	192
Innovatiefonds beschermd wonen	147
Participatie vrouwelijke statushouders	165
Extra inhuur personeel als gevolg van de coronacrisis	100
Huurcompensatie	78
Huurcompensatie Sport	212
Lokaal cultuuraanbod	399
Ondersteuning sociaal culturele accommodaties	76
Pilot verbeteren toegang tot mantelzorgregelingen	50
Uitvoeringsplan coronaherstel jong en oud	417
Vergunninghouders	249
Versterking inrichting Houtrakpolder	80
Onderzoek- en studiekosten mobiliteit	195
Slimme en duurzame mobiliteit MRA	1.177

pwc PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Budgetoverhevelingen bij de Jaarstukken 2021:	
Energietransitie	412
Fieldlab geluidsadapief bouwen	88
Monumentale sluisjes Halfweg	39
Omgevingswet	79
Wet kwaliteitsborging (Wkb)	78
Pilot flexibele opvang statushouders	89
Doorontwikkeling MensCentraal	145
Gemeentelijke website	89
IDU project vertraagd	172
Reserveringstool	75
Totaal Jaarstukken 2021	**5.082**
Totaal-generaal budgetoverhevelingen	**9.083**

Tabel 146

Toelichting op de budgetoverhevelingen bij de jaarstukken

Impuls integraal werken **279.000**

In de decembercirculaire hebben wij middelen gekregen voor de aanpak van meervoudige problematiek in het sociaal domein, met als doel het ontwikkelen van methoden voor integraal werken en verdergaande casus analyse om aanpak te verbeteren. Deze middelen worden ingezet voor de verdere implementatie van Hestia, onze doorbraakmethode bij meervoudige problematiek. Gezien het tijdstip van toekenning van deze bijdrage wordt voorgesteld de ontvangen bijdrage over te hevelen.

Inburgering **192.000**

Voor de nieuwe Wet inburgering zijn onder andere middelen ter beschikking gesteld voor de ontwikkeling van ICT. In dit stadium is het nog moeilijk te beoordelen of de invoering van de Wet inburgering nog meer uitgaven in ICT met zich mee zullen brengen in 2022. Het gaat echter om een nieuwe wet waardoor in de praktijk kan blijken dat er functionaliteit ontbreekt. Daarnaast hanteert het ministerie van SZW voor de IT-voorzieningen van de nieuwe Wet inburgering een planning in drie plateaus. In 2022 zullen de benodigdheden voor plateau 2 bekend worden.
Daarnaast zijn in het bestuurlijk overleg van april 2020 tussen het ministerie van SZW en de VNG afspraken gemaakt over het ondersteunen van de zogenaamde Einde lening inburgeringsplicht (ELIP). Dit zijn inburgeraars die hun lening voor de inburgering (vrijwel) volledig hebben uitgeput, maar nog steeds inburgeringsplichtig zijn. Gemeenten zullen inburgeraars die tot deze doelgroep behoren begeleiden. Vanuit de decembercirculaire 2021 zijn hier middelen voor ter beschikking gesteld. Gezien het tijdstip van toekenning van deze bijdrage wordt voorgesteld de ontvangen bijdrage van 2021 over te hevelen naar 2022.

Innovatiefonds beschermd wonen **147.000**

De financiering voor beschermd wonen in onze regio loopt op dit moment nog via de centrumgemeente Haarlem. Echter, vanaf 2023 worden gemeenten zelf (financieel) verantwoordelijk voor beschermd wonen voor de eigen inwoners. Tevens zullen we het voorzieningenniveau op eigen grondgebied verder moeten ontwikkelen. Hiervoor hebben we een beroep gedaan op het innovatiefonds Beschermd wonen dat beschikbaar is gesteld vanuit de centrumgemeente Haarlem. De middelen zijn toegekend en ontvangen. De besteding aan de projecten zoals beschreven in de aanvraag zal plaatsvinden in 2022.

Participatie vrouwelijke statushouders **165.000**

In 2020 is een start gemaakt met deze pilot die vanuit het Rijk bekostigd is. Omdat iedere deelnemende gemeente stagnatie door de coronacrisis heeft opgelopen werd de pilot verlengd, maar ook in 2021 kon de pilot slechts gedeeltelijk plaatsvinden.
Voorgesteld wordt om het resterende bedrag over te hevelen. De gelden besteden wij aan trajecten en begeleiding als vervolg op de pilot. Zo zetten we in op de verdere re-integratie van vrouwelijke statushouders.

pwc PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Extra inhuur personeel als gevolg van de coronacrisis **100.000**

In 2021 zijn incidenteel extra middelen beschikbaar gesteld voor de uitvoering van extra taken als gevolg van de coronamaatregelen om corona specifieke taken en regelingen op te pakken. Door een latere start van uitvoering van deze taken en afwikkeling van diverse maatregelen uit 2021 in het jaar 2022 is budgetoverheveling van het restantbudget noodzakelijk. Deze middelen worden ingezet middels voortzetting van tijdelijke uitbreiding van de capaciteit in de afrondende fase van deze werkzaamheden.

Huurcompensatie **78.000**

Eén van de coronamaatregelen die de gemeente heeft genomen is het toekennen van huurcompensatie. De definitieve toekenning van de huurcompensatie volgt in 2022.

Huurcompensatie Sport **212.000**

In 2022 verwachten we nieuwe aanvragen voor huurcompensatie omdat de binnensportaccommodaties de laatste periode van 2021 gesloten waren.

Lokaal cultuuraanbod **399.000**

Vanuit het Rijk zijn via de algemene uitkering in 2020 en 2021 extra middelen beschikbaar gesteld voor de gevolgen van de coronacrisis in de culturele infrastructuur en lokaal cultuuraanbod. In 2022 verwachten we nieuwe aanvragen voor financiële compensatie vanwege de aanhoudende crisis en sluiting van de instellingen.

Ondersteuning sociaal culturele accommodaties **76.000**

Bij de Najaarsrapportage 2021 is incidenteel € 76.000 toegekend voor het coronaproof maken volgens de RIVM-richtlijnen van de maatschappelijke accommodaties. De uitwerking van de inzet van deze middelen kostte meer tijd dan geraamd. Daarom is de uitvoering uitgesteld naar 2022, voorgesteld wordt om dit budget over te hevelen.

Pilot verbeteren toegang tot mantelzorgregelingen **50.000**

In de decembercirculaire ontvangen wij € 50.000 vanwege onze deelname aan de pilots verbeteren van de toegang tot mantelzorgregelingen. Deze pilot loopt tot november 2022.
Wij stellen daarom voor dit budget over te hevelen naar 2022.

Uitvoeringsplan coronaherstel jong en oud **417.000**

Bij de Najaarsrapportage 2021 is € 442.800 beschikbaar gesteld voor het uitvoeringsplan coronaherstel jong en oud. Van deze middelen is € 25.860 besteed. Het duurde langer dan verwacht voordat er aanvragen van organisaties binnen kwamen. Bovendien kostte de afhandeling van de aanvragen meer tijd doordat dit additioneel werk was bovenop de reguliere werkvoorraad. Hierdoor wordt het grootste deel van subsidies in 2022 verstrekt. Het resterende budget van € 416.940 wordt overgeheveld naar 2022.

Vergunninghouders **249.300**

In 2021 is incidenteel een budget van € 798.100 beschikbaar voor de begeleiding van vergunninghouders. De middelen zijn extra ontvangen van het Rijk, voor de (re)integratie en maatschappelijke opvang van vergunninghouders. Doordat de bedragen achteraf beschikbaar komen, is € 249.300 nog niet besteed in 2021. Wij stellen voor dit bedrag over te hevelen en in te zetten voor de continuering van de activiteiten voor de begeleiding van vergunninghouders in 2022. Wij ontvangen van het Rijk een bedrag van € 2.370 per gehuisveste meerderjarige vergunninghouder. De overheveling van het bedrag is nodig om de vergunninghouders die in de Haarlemmermeer gehuisvest worden op een vergelijkbare wijze als nu te kunnen begeleiden.

Versterking inrichting Houtrakpolder **80.000**

Voor een deel van de beoogde werkzaamheden voor versterking van landschap en recreatie in de Houtrakpolder is meer tijd nodig voor planuitwerking en vergunningprocedures, waardoor uitvoering in 2022 gaat plaatsvinden.

pwc
PricewaterhouseCoopers
Accountants N.V.
Uitsluitend voor
identificatiedoeleinden

Onderzoek- en studiekosten mobiliteit **195.000**

In het UPM 2020-2021 was geld gereserveerd voor studies in het kader van het doortrekken van de Noord/Zuidlijn en de verdere ontwikkeling van de Oostflank. Een deel van deze werkzaamheden is verschoven naar 2022. De werkzaamheden zullen in 2022 worden opgepakt, hiertoe zijn deze budgetten alsnog noodzakelijk.

Slimme en duurzame mobiliteit MRA **1.177.000**

In het programma Samen Bouwen aan Bereikbaarheid (SBaB) werken Rijk, provincie en gemeenten in de MRA samen aan maatregelen op het gebied van wonen, werken, bereikbaarheid en leefbaarheid. In dit kader zijn het Rijk en regionale partijen tijdens het BO-MIRT Noordwest van 20 november 2019 een pakket voor Slimme en Duurzame Mobiliteit overeengekomen met als effect bijna 9.000 spitsmijdingen per dag. Dit pakket aan maatregelen maakt onderdeel uit van het Uitvoeringsprogramma 2020-2022 van SBaB.
Doel is om de druk op het mobiliteitsnetwerk te verlichten door het gedrag van reizigers te beïnvloeden en slimmere keuzes te faciliteren. Met de uitvoering van het pakket aan maatregelen worden de keuzemogelijkheden van reizigers van, naar en in de metropoolregio Amsterdam vergroot met als doel een grotere spreiding van de mobiliteit over de dag en naar modaliteit. Onderdeel van het uitvoeringsprogramma is de 'Integrale Fietsaanpak Schiphol', met als doel het creëren van een grotere rol voor de fiets in de bereikbaarheid van het Schiphol-gebied. Door de coronacrisis hebben de werkzaamheden/investeringen door SADC vertraging opgelopen. De subsidie aanvragen zullen daarom ook pas in 2022 afgewikkeld worden.

Energietransitie **412.300**

Voor de Energietransitie zijn in 2021 de belangrijke beleidsstukken vastgesteld. Vanwege de coronacrisis hebben verschillende trajecten vertraging opgelopen. Bijeenkomsten met inwoners konden niet worden georganiseerd en de versterking van het Energieloket kostte meer tijd waardoor onderdelen hiervan pas in 2022 worden geëffectueerd. Door de nog ontbrekende middelen vanuit het Rijk hebben we verschillende projecten moeten temporiseren omdat zonder zicht op structurele middelen deze niet op een bestendige wijze kunnen worden vormgegeven.

Fieldlab geluidsadapief bouwen **88.200**

Het Fieldlab geluidsadaptief Bouwen is een tijdelijke proefopstelling op ware schaal, om metingen te doen. Dit is voor wetenschappelijk onderzoek naar mogelijkheden om het effect van vliegtuiggeluid in bebouwde omgeving te kunnen beïnvloeden. Het doel is om kennis op te doen hoe we in bepaalde gebieden, in de omgeving van de luchthaven, woningen kunnen bouwen en de omgeving zo in te richten dat geluidsoverlast minder wordt ervaren. Daarmee wordt de kwaliteit van de leefomgeving verhoogd.
De totale kosten voor de Fieldlab bedragen € 1,49 miljoen. Deze is verdeeld over drie partijen: het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat (I&W) € 0,43 miljoen, de gemeente Haarlemmermeer € 0,56 miljoen en € 0,5 miljoen van Stichting Leefomgeving Schiphol (SLS). De bouw is gereed , echter vloeien hier nog beheerskosten, zoals de huur van de grond en de sloop uit voort die betaald moeten worden. Deze zullen in 2022 (en 2023) plaatsvinden.

Monumentale sluisjes Halfweg **39.000**

Dit betreft het restant van een eerdere budgetoverheveling bij de Jaarrekening 2020.
Hierdoor kunnen we de afspraken met het hoogheemraadschap nakomen en afronden. Dekking uit andere beschikbare budgetten is niet aanwezig waardoor het noodzakelijk is dit resterende budget over te hevelen.

Omgevingswet **79.200**

De minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties heeft in mei 2021 bekend gemaakt dat de inwerkingtreding van de Omgevingswet is uitgesteld van 1 januari 2022 naar 1 januari 2023. Hierdoor is niet al het budget in 2021 benut. De invoering van de Omgevingswet betreft een meerjarige implementatie, waar incidentele budgetten voor beschikbaar zijn gesteld.

pwc
PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.
Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Wet kwaliteitsborging (Wkb) **78.000**

Op 1 juli 2022 treedt naar verwachting de nieuwe Wet kwaliteitsborging (Wkb) voor het bouwen in werking. De wet gaat gefaseerd in. Er wordt gestart met de eenvoudige bouwprojecten, daarna volgen eventueel de meer complexe projecten. De Wkb heeft als doel de bouwkwaliteit en het bouwtoezicht te verbeteren door inschakeling van private kwaliteitsborgers. Deze taken vervallen hiermee bij gemeenten die overigens wel het bevoegd gezag blijven houden. Tegelijkertijd wijzigen bepaalde taken en krijgen gemeenten er extra taken bij. Voor de noodzakelijke voorbereidingen die de gemeenten nog moeten treffen tot de inwerkingtreding van de Wkb ontvangen gemeenten in 2021 een initiële bijdrage van € 10 miljoen. Haarlemmermeer ontvangt een bedrag van € 78.000. Omdat de verdere voorbereiding in 2022 plaatsvindt, wordt voorgesteld de ontvangen bijdrage over te hevelen naar 2022.

Pilot flexibele opvang statushouders **88.600**

Het kabinet heeft in 2019 € 3 miljoen beschikbaar gesteld om de aansluiting tussen asielopvang en huisvesting te verbeteren. In een tiental pilots zal worden geëxperimenteerd met flexibele opvang en/of huisvestingsoplossingen, zoals het tijdelijk en gemixt huisvesten van verschillende doelgroepen en het aanbieden van opvangoplossingen in de buurt van de gemeente van uitplaatsing van statushouders. Eén van de pilots wordt in Haarlemmermeer uitgevoerd. De uitvoering van dit project loopt door in 2022. Daarom wordt voorgesteld om dit budget over te hevelen.

Doorontwikkeling MensCentraal **145.000**

De doorontwikkeling van het softwarepakket MensCentraal is nog niet afgerond. De laatste fases komen naar verwachting gereed in 2022. Hiervoor is overgebleven budget ook volgend jaar nodig. Daarom stellen we voor het nog beschikbare budget over te hevelen naar volgend jaar.

Gemeentelijke website **89.000**

Eind 2020 heeft de gemeente Haarlemmermeer zich aangesloten bij een samenwerkingsovereenkomst voor het gezamenlijk aanbesteden, ontwikkelen en doorontwikkelen van gemeentelijke websites. Het betreft hier een 'Software-as-a-Service (SaaS)' oplossingen. Vanuit geldende BBV-regels mag een investeringskrediet niet worden aangewend voor SaaS oplossingen. Het investeringskrediet voor de ontwikkeling gemeentelijke websites dient derhalve te worden omgezet naar een jaarlijks exploitatiebudget. Het incidentele exploitatiebudget voor 2021 is geraamd bij de Najaarsrapporatage 2021 waarbij is uitgegaan dat het project Open Online (nieuwe content managementsysteem voor gemeentelijke website omgeving) in 2021 opgeleverd zou worden. Het restant per 31-12-2021 is ontstaan vanwege het opschorten van het project Open Online. De verwachting is dat de daadwerkelijke oplevering in het tweede kwartaal van 2022 zal plaatsvinden. Het restant bedrag is voor 2022 benodigd om de realisatie door te laten gaan. In de Najaarsrapportage 2021 is tevens aangegeven dat in de Voorjaarsrapportage 2022 de structurele exploitatielasten van de ontwikkeling van de gemeentelijke websites voor de jaren 2022 en verder worden geraamd. Waarbij de vrijvallende kapitaallasten als gevolg van het vrijvallen van het investeringskrediet als gedeeltelijke dekking wordt ingezet.

IDU project vertraagd **171.600**

Er is vertraging opgetreden in het 'role mining' proces, het analyseren van autorisaties. Deze vertraging is ontstaan doordat het uitvoeren van het proces langer duurt dan was voorzien. Met name wordt er meer inzet gevraagd van de clusters en het projectteam. De werkzaamheden die de leverancier samen met de organisatie uitvoert lopen hierdoor in 2022 door.

Reserveringstool **75.000**

De selectie en implementatie van de reserveringstool, op locatie werken, is uitgesteld als gevolg van de verscherpte maatregelen door de coronacrisis eind 2021. De daadwerkelijke implementatie staat gepland in het eerste kwartaal van 2022.

pwc
PricewaterhouseCoopers
Accountants N.V.
Uitsluitend voor
identificatiedoeleinden

Overzicht incidentele baten en lasten

Vanuit het BBV (art. 28) is een overzicht van incidentele baten en lasten een verplicht onderdeel van de toelichting op de programmarekening. Dit betreft zowel de programma's als de reserves. Mutaties op doorlopende baten en lasten, zoals bijvoorbeeld de Algemene Uitkering en afschrijvingen zijn niet meegenomen.

Bij het opstellen van de tabel Incidentele baten en lasten zijn de volgende uitgangspunten gehanteerd:

- het betreft baten en lasten die zich maximaal drie jaar voordoen of waarvan de eindigheid vastligt als gevolg van een raadsbesluit of toekenningsbesluit;
- toevoegingen aan en onttrekkingen uit de reserves beschouwen we als incidenteel, tenzij het gaat om reguliere onttrekkingen aan dekkingsreserves van kapitaallasten en onttrekkingen uit een daartoe toereikende (bestemmings) reserve. Dit gaat dan om een periode van minimaal drie jaar met als doel de structurele lasten te dekken;
- het betreft incidentele baten en lasten opgenomen met een drempel vanaf € 75.000.

Het overzicht van structurele toevoegingen en onttrekkingen aan reserves worden apart vermeld in Tabel 150.

Tabel 147

BATEN (x € 1.000)

Incidentele Baten	Baten zijn voordelen in de exploitatie	Rekening 2020	Begroting gewijzigd 2021	Rekening 2021	Reserve
Bestuur, samenleving en publiekscontact	Gemeentebalie Schiphol	577	534	674	< 3 jaar
Veiligheid	Suppletieregeling Opsporing en ruiming NGE	2.271	0	1.460	< 3 jaar
	Overdracht brandweerkazernes	0	3.265	3.233	< 3 jaar
	Resultaatbestemming Veiligheidsregio Kennemerland	143	727	677	< 3 jaar
	Extra inzet veiligheid rondom de coronacrisis	0	476	476	Corona
Zorg en werk	Tozo I en II en TONK	20.967	0	0	Corona
	Tozo III, IV, V 2021 (Incl. Tozo I, II, III 2020 toekenning in 2021)	0	6.871	9.480	Corona
	Compensatie gedupeerden kinderopvangtoeslag affaire	0	631	330	< 3 jaar
	Correctie bedrijfsresultaat AM Match	0	0	295	< 3 jaar
	Incidenteel extra middelen van Haarlemcentrumgemeente met betrekking tot beschermd wonen en de Decentralisatie uitkering Vrouwenopvang.	0	0	1.348	< 3 jaar
Maatschappelijke ontwikkeling	VWS TVS sportverenigingen	353	72	373	Corona
	Huurcompensatie sportverenigingen	-358	-277	-290	Corona
	Huurcompensatie cultuur	0	-1.422	-1.344	Corona
	Huurcompensatie dorpshuizen	0	-133	-288	Corona
	VWS spuk ijs/zwembaden	0	0	421	Corona
	Huurcompensatie Spuk ijs/zwembaden	0	0	-421	Corona
	Evenementen	-270	-167	-165	Corona
	Subsidie Sportakkoord	80	160	92	<3 jaar
	Subsidie Sportakkoord (gezonde leefstijlinterventies)	0	181	0	<3 jaar

pwc PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

BATEN (x € 1.000)

Incidentele Baten	Baten zijn voordelen in de exploitatie	Rekening 2020	Begroting gewijzigd 2021	Rekening 2021	Reserve	
	Provinciaal noodfonds Cultuur	107	342	342	Corona	
	Nationaal Plan Onderwijs (NPO) - onderwijsvertragingen	0	573	0	Corona	
	Verkoop panden en gronden	0	0	394		R
	Beeldende kunst in de openbare ruimte	0	525	525	Ombuigingen	R
Ruimtelijke ontwikkeling	RIH: ruimtelijke projecten	4.236	9.782	9.794		R
	Resultaat Grondexploitaties	16.281	7.008	6.421		R
	Vastgoedverbeteringen - beoordelingskader	0	79	0		R
Kwaliteit fysieke omgeving	Project van afval- naar grondstofinzameling	567	1.401	1.619	< 3 jaar	
	Afkoop kunstwerken en areaal nabij A9	0	387	0		R
Wonen	Flexwonen	0	455	90		
Economische zaken	Verkoop panden en gronden	332	0	89		R
	Dalende reclame opbrengsten	0	-175	-163	Corona	
Algemene dekkingsmiddelen	Gemeentefonds bijdrage opsporing en ruiming NGE	2.300	1.947	1.947	< 3 jaar	
	Gemeentefonds herindelingsbijdrage	764	762	764		R
	Gemeentefonds DU: maatschappelijke opvang statushouders	424	173	99	< 3 jaar	
	Gemeentefonds Verhoging taalniveau statushouders	178	0	0	< 3 jaar	
	Gemeentefonds transformatiefonds sociaal domein jeugd	333	0	0	< 3 jaar	
	Verkoop aandelen Eneco	3.271	0	0	< 3 jaar	
	Gemeentefonds compensatie coronamaatregelen	7.323	5.628	6.993	Corona	
	Toeristenbelasting	-8.889	-8.672	-9.367	Corona	
	Parkeerbelasting	-1.111	-1.622	-1.446	Corona	
Totaal incidentele baten		**49.879**	**29.511**	**34.452**		
Onttrekkingen aan reserves						
Algemene reserves	Algemene dekkingsreserve	12.490	12.241	8.669		R
	Algemene reserve grondzaken	19.101	7.008	6.421		R
Bestemmings-reserves	Ruimtelijke Investeringen Haarlemmermeer RIH)	87	1.000	0		R
	Haarlemmermeerse Bos	100	160	115		R
	Herstructurering bedrijventerreinen	0	1.020	1.020		R
	Recreatieplas Toolenburg	41	0	0		R
	Stichting Mainport & Groen (SMG)	109	352	224		R
	Wonen	311	246	166		R
	Schaalsprong	3.759	953	838		R
	Beheer openbare ruimte HenS - vrijval	538	0	0		R
	Versterking van de (lucht)vrachtketen	0	400	376		R
	Kernen & Buurtschappen Hens	0	18	0		R
	Onderwijshuisvesting	0	17	0		R
Totaal onttrekkingen reserves		**36.536**	**23.414**	**17.829**		
Totaal incidentele baten inclusief onttrekkingen		**86.415**	**52.925**	**52.281**		

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.
Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Tabel 148

LASTEN (x € 1.000)					
Incidentele Lasten	lasten zijn nadelen in de exploitatie	Rekening 2020	Begroting gewijzigd 2021	Rekening 2021	Reserve
Bestuur, samenleving en publiekscontact	Gemeentebalie Schiphol	577	534	674	< 3 jaar	
	Webcare 2-jarig	140	99	99	< 3 jaar	
	Extra middelen ter beschikking voor de verkiezingen in 2021	76	238	-45	Corona	
	Coronamaatregelen Bestuur	0	-419	-75	Corona	
Veiligheid	Suppletieregeling Opsporing en ruiming NGE	4.995	158	3.037	< 3 jaar	
	Overdracht brandweerkazernes	0	178	178	< 3 jaar	
	Overdracht brandweerkazernes	0	2.715	2.700	< 3 jaar	
	Extra inzet veiligheid rondom de coronacrisis	128	476	777	Corona	
	Handhaving quarantainemaatregelen	0	120	0	Corona	
Zorg en werk	Naar een Toekomstbestendig Sociaal Domein	267	0	0	< 3 jaar	
	Tijdelijke formatie onderhoud SAM/Gidso	75	0	0	< 3 jaar	
	Transformatiefonds Sociaal Domein	327	437	410	< 3 jaar	
	Bijdrage regionaal traject Athena	0	366	366	< 3 jaar	
	Meerkosten zorginstellingen	280	127	283	Corona	
	Doorbetaling compensatie aan GR AM match	406	0	134	Corona	
	Bijzondere bijstand	0	-148	-148	Corona	
	TOZO I en II en TONK	20.967	339	356	Corona	
	TOZO III, IV, V 2021 (Incl. TOZO I, II, III 2020 toekenning in 2021)	0	6.871	9.661	Corona	
	Bbz light	0	0	461	Corona	
	Compensatie gedupeerden kinderopvangtoeslag affaire	0	631	330	< 3 jaar	
	Pilot handhaving Wmo en Jeugdwet	0	219	173	< 3 jaar	
Maatschappelijke ontwikkeling	Energielabel en energiescans vastgoed, eenmalig passende maatregelen om energieverbruik in kaart te brengen	199	-75	0	< 3 jaar	
	Tijdelijke huisvesting onderwijs, vijf investeringsprojecten	487	571	618	< 3 jaar	
	Sloop noodlokalen	33	-85	29	< 3 jaar	
	Verlaging boekwaarde Sarabande 7a	0	113	113	< 3 jaar	
	Afboeken boekwaardes verkoop panden	0	187	187	< 3 jaar	
	Uitvoeringsplan coronaherstel jong en oud	0	443	26	Corona	
	Internationale school bijdrage Stichting Openbaar Primair Onderwijs Haarlemmermeer (SOPOH)	325	0	0	< 3 jaar	
	Bestrijding lerarentekort	0	136	8	< 3 jaar	
	Maatschappelijke opvang en begeleiding statushouders - pilot	322	720	489	< 3 jaar	
	Eenmalige subsidie 75 jaar vrijheid	33	0	0	< 3 jaar	
	Project Stevige sociale basis, twee jaar	42	105	105	< 3 jaar	
	Verhoging taalniveau statushouders	178	0	0	< 3 jaar	
	Re-integratie bijstandsgerechtigden	0	252	252	Corona	
	2e Tranche Lokale culturele voorzieningen	105	263	179	Corona	
	Afronding projecten Mainport & Groen	109	352	224		R

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.
Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

LASTEN (x € 1.000)						
Incidentele Lasten	lasten zijn nadelen in de exploitatie	Rekening 2020	Begroting gewijzigd 2021	Rekening 2021		Reserve
	Herinrichtings- en verbeteringswerkzaamheden in het Haarlemmermeerse Bos	100	160	115		R
	Aanleggen en herinrichten van recreatieve voorzieningen Toolenburgerplas	41	0	0		R
	Eenmalige aanvullende subsidie ETO	755	0	0	< 3 jaar	
	Huurcompensatie sportverenigingen	353	1.100	888	Corona	
	Subsidies evenementen	-135	-160	-160	Corona	
	Spaarnwoude extra bijdrage	0	-31	-31	Corona	
	Subsidie Sportakkoord	78	160	92	< 3 jaar	
	Subsidie Sportakkoord (gezonde leefstijlinterventies)	0	181	0	<3 jaar	
	Kernen & Buurtschappen HenS	0	18	0		R
	Cofinanciering Provinciaal Noodfonds	183	-31	-31	Corona	
	Nationaal Plan Onderwijs (NPO) - onderwijsvertragingen	0	573	0	Corona	
	Coronamaatregelen Maatschappelijke ontwikkeling	0	-384	-284	Corona	
	Asbestsanering Rietveldschool	0	17	0		R
Mobiliteit	Uitvoeringsplan Mobiliteit - Deltaplan bereikbaarheid	87	1.000	79		R
	Onderzoeken Verkeer & vervoer	104	0	0	< 3 jaar	
	Versnelling woningbouwproductie, vijf deelprojecten	496	858	368	< 3 jaar	
	Uitvoering energietransitie	493	1.192	1.200	< 3 jaar	
	Invoering omgevingswet	546	471	392	< 3 jaar	
	Studies Uitvoeringsprogramma Mobiliteit (UPM)	0	433	318		R
	Subsdie Smart Cargo Mainport Program (HST Cargo)	0	400	851		R
Ruimtelijke ontwikkeling	Resultaat grondexploitaties	19.101	7.008	5.162		R
	RIH: Ruimtelijke projecten	0	1.000	0		R
	Beëindiging van de samenwerkingsovereenkomst Stallingsbedrijf Glastuinbouw Nederland	3.860	0	555		R
	Pilot Strategisch adviseur Participatie	100	0	0	< 3 jaar	
	Incidenteel nadeel project VANG	0	581	0	< 3 jaar	
	Incidenteel tekort Begroting groenonderhoud Waterwolf	0	100	0	< 3 jaar	
Wonen	Woningbouwplannen	338	655	202	< 3 jaar	
	Uitgaven wonen	311	246	166		R
Kwaliteit fysieke omgeving	Tijdelijke extra inzet Stratenmakersbus	150	0	0	< 3 jaar	
	Project van afval- naar grondstofinzameling	567	1.401	1.619	< 3 jaar	
	Extra kosten voor afvalinzameling- en verwerking	1.408	580	0	Corona	
	Gebiedsbudgetten voor kleinschalige acties	72	78	78	< 3 jaar	
	Digitaal stelsel omgevingswet	0	50	45	< 3 jaar	
Economische zaken	Afboeken boekwaardes verkoop panden	139	0	0	< 3 jaar	
	Schiphol Cargo Mainport program (SCMP)	0	400	376		R

pwc
PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.
Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

LASTEN (x € 1.000)		Rekening 2020	Begroting gewijzigd 2021	Rekening 2021	Reserve
Incidentele Lasten	lasten zijn nadelen in de exploitatie				
Algemene dekkingsmiddelen	Implementatiekosten ICT Sociaal Domein	608	599	454	< 3 jaar
Overzicht overhead	Afschrijving gemeentehuis (t.l.v. AR)	0	1.750	0	R
	Incidentele kosten tijdelijke huisvesting gemeentelijke organisatie	0	4.353	0	R
	Extra inhuur als gevolg van de coronacrisis	272	0	0	Corona
	Inzet taskfoce	77	424	0	Corona
	Vertraging professionalisering facility management	-150	0	-32	Corona
	Inhuurkosten juridische advisering - bezwaar en beroep	365	0	30	Corona
	Versterking organisatie verzuimexpert	44	0	0	< 3 jaar
	Invoering wet normalisering rechtspositie ambtenaren	102	0	0	< 3 jaar
	Verbijzonderde Interne Controles (VIC) en rechtmatigheidsverklaring	50	0	0	< 3 jaar
	Aanschaf en implementatie software privacywetgeving	27	348	86	< 3 jaar
	Opleidingsbudget	-100	-351	-455	Corona
	ICT voor het thuiswerken	250			Corona
	Project uitfasering H-schijf	0	101	21	< 3 jaar
	Project informatiebeveiliging	0	62	62	< 3 jaar
	Project IDU	0	467	295	< 3 jaar
	Extra impuls voor informatiebeveiliging	814	265	265	< 3 jaar
	Aanschaf reserveringssoftware	0	75	0	< 3 jaar
	Programma Digitale dienstverlening	403	654	676	< 3 jaar
	Tijdelijke formatie Senior Adviseur Dienstverlening	67	48	48	< 3 jaar
	Catering raadhuis	0	-150	-35	Corona
Diversen	Budgetoverhevelingen	5.038	9.756	3.570	R
Totaal incidentele lasten		67.085	52.379	38.586	
Stortingen in de reserves					
Algemene reserves	Algemene dekkingsreserve	5.989	7.249	5.970	R
	Algemene reserve grondzaken	16.281	7.008	11.198	R
Bestemmingsreserves	Ruimtelijke Investeringen Haarlemmermeer (RIH)	4.236	9.782	9.794	R
	Monumenten	131	0	109	R
	Herstructurering bedrijventerreinen	253	0	236	R
	Dekking afschrijvingslasten (voorfinanciering SLS)	275	0	0	R
	Dekking afschrijvingslasten (Spaarndammerdijk)	2.468	0	0	R
	Maatschappelijke voorzieningen	0	79	284	R
	Schaalsprong	0	0	1.259	R
	Dekking afschrijvingslasten	3.655	1.540	1.540	R
totaal stortingen in reserves		33.288	25.658	30.390	
Totaal incidentele lasten inclusief stortingen		100.373	78.036	68.976	

Incidentele lasten

Het totaal van de incidentele lasten is € 16,7 miljoen hoger dan de incidentele baten. Dat betekent dat de structurele baten hoger zijn dan de structurele lasten. Hiermee is er sprake van een 'materieel begrotingsevenwicht' in 2021.

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.
Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Tabel 149

Saldo incidentele baten en lasten (bedragen x € 1.000)	Rekening 2020	Begroting gewijzigd 2021	Rekening 2021
Saldo incidentele baten en lasten	-13.958	-25.112	-16.695

Door het saldo van de incidentele baten en lasten te betrekken bij de eindcijfers uit het overzicht van de (totale) lasten en baten wordt inzicht gegeven in het structureel begrotingssaldo.

De presentatie van het structureel begrotingssaldo en de toelichting hierop wordt gegeven in de financiële hoofdlijnen.

PricewaterhouseCoopers
Accountants N.V.
Uitsluitend voor
identificatiedoeleinden

Overzicht structurele toevoegingen/ onttrekkingen aan reserves

Toevoegingen aan en onttrekkingen uit de reserves beschouwen we als incidenteel, tenzij het gaat om:

- reguliere onttrekkingen aan de reserve Dekking afschrijvingslasten;
- onttrekkingen uit een daartoe toereikende (bestemmings)reserve. Dit gaat dan om een periode van minimaal drie jaar met als doel de structurele lasten te dekken.

De incidentele toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves worden vermeld in het overzicht van incidentele baten en lasten.

Tabel 150

Reserve omschrijving (bedragen x € 1.000)	Vermeerderingen	Verminderingen
Algemene dekkingsreserve	5.582	0
Algemene Reserves	5.582	0
BTW compensatiefonds	0	198
Calatravabruggen	0	139
Wonen	48	0
Versterking van de (lucht)vrachtketen	0	100
Leidraad inrichting openbare ruimte (LIOR)	0	131
Monumenten	60	61
Subtotaal	108	629
Dekking afschrijvingslasten	1.917	2.246
Bestemmingsreserves	2.025	2.875
Totaal structurele toevoegingen en onttrekkingen reserves	7.607	2.875

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.
Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Wet Normering Topinkomens (WNT)

Per 1 januari 2013 is de WNT van kracht. De WNT verplicht tot openbaarmaking van de bezoldiging van de zogenaamde 'topfunctionarissen'. 'Topfunctionarissen' zijn diegenen die leidinggeven aan de gehele organisatie en in de WNT als zodanig zijn aangemerkt. In het geval van gemeenten zijn de gemeentesecretaris en de gemeentegriffier aangemerkt als topfunctionaris. De WNT verplicht ook tot openbaarmaking van de bezoldiging van de 'overige functionarissen', als hun bezoldiging de maximale norm te boven gaat. De WNT-norm voor 2021 is € 209.000.

Bezoldiging topfunctionarissen

Tabel 151

Gegevens 2021 *(bedragen x € 1)*

Functie(s) *Leidinggevende topfunctionarissen*	Gemeentesecretairis (waarnemend)	Gemeentesecretaris	Griffier
	Michiel Ruis	Carel Brugman	John van der Rhee
Duur dienstverband	01/05 - 31/12	01/01 - 31/12	01/01 - 31/12
Omvang dienstverband (in fte)	1,0	1,0	1,0
Gewezen topfunctionaris?	Nee	Nee	Nee
(Fictieve) dienstbetrekking?	Ja	Ja	Ja
Zo niet, langer dan 6 maanden binnen 18 maanden werkzaam?	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Bezoldiging			
Beloning	97.283	166.166	119.520
Beloningen betaalbaar op termijn	14.1773	22.893	21.732
Totaal bezoldiging	112.056	189.059	141.252
Toepasselijk WNT-maximum	140.288	209.000	209.000
Motivering indien overschrijding:	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.

Bezoldiging topfunctionarissen

Tabel 152

Gegevens 2020 *(bedragen x € 1)*

Functie(s) *Leidinggevende topfunctionarissen*	Gemeentesecretaris	Griffier
	Carel Brugman	John van der Rhee
Duur dienstverband	01/01 - 31/12	01/01 - 31/12
Omvang dienstverband (in fte)	1,0	1,0
Gewezen topfunctionaris?	Nee	Nee
(Fictieve) dienstbetrekking?	Ja	Ja
Zo niet, langer dan 6 maanden binnen 18 maanden werkzaam?	n.v.t.	n.v.t.
Bezoldiging		
Beloning	158.062	117.047
Beloningen betaalbaar op termijn	21.333	20.386
Totaal bezoldiging	179.394	137.433
Toepasselijk WNT-maximum	201.000	201.000
Motivering indien overschrijding:	n.v.t.	n.v.t.

pwc
PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.
Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Uitkeringen wegens beëindiging dienstverband aan topfunctionarissen

Tabel 153

Functiegegevens *(bedragen x € 1)*

	Carel Brugman
Functie bij beëindiging dienstverband	Gemeentesecretaris
Omvang dienstverband (in fte)	1,0
Jaar waarin dienstverband is beëindigd	2021
Uitkering wegens beëindiging van het dienstverband	
Overeengekomen uitkeringen wegens beëindiging diensverband	75.000
Individueel toepasselijk maximum	75.000
Waarvan betaald in 2021	75.000
Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	n.v.t.
Het bedrag van de overschrijding en de reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	n.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	n.v.t.

Overige rapportageverplichtingen op grond van WNT

Naast de hierboven vermelde topfunctionarissen zijn er geen overige functionarissen die een bezoldiging boven het individuele WNT-maximum hebben ontvangen.

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.
Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Overzicht begrotings- en kredietoverschrijdingen

Bij de rechtmatigheidscontrole vormt het begrotingscriterium één van de toetsingscriteria. Het begrotingscriterium is van toepassing op de lasten. Begrotingsoverschrijdingen zijn in principe onrechtmatig. Volgens de Kadernota rechtmatigheid van de commissie BBV zijn er echter situaties denkbaar waarbij de overschrijdingen binnen het door de raad uiteengezette beleid zijn gebleven, zoals compensatie van hogere kosten door direct gerelateerde hogere opbrengsten en kostenoverschrijdingen bij openeinderegelingen.

Begrotingsoverschrijdingen

In Tabel 154 zijn de afwijkingen van € 75.000 en hoger van de programma's opgenomen (overschrijding van de lasten) met daarbij de verklaring in hoeverre de afwijking past binnen het door de raad geformuleerde beleid. Op basis van de Financiële verordening Haarlemmermeer 2016 wordt een beleidsdoel van een programma die 10% of meer van het begrotingstotaal (lasten) voor mutaties reserves omvat, apart door de raad geautoriseerd. In 2021 betrof dit het beleidsdoel A van het programma Zorg en werk en beleidsdoel B van programma Ruimtelijke ontwikkelingen. Voor deze beleidsdoelen moet de begrotingsrechtmatigheid apart worden vastgesteld. De andere beleidsdoelen van de programma's Zorg en werk en Ruimtelijke ontwikkelingen, de overige programma's, het overzicht Algemene dekkingsmiddelen en het overzicht Overhead worden in totaal beoordeeld.

Voor een nadere uiteenzetting van de verschillen wordt verwezen naar de toelichting op het overzicht baten en lasten. De raad autoriseert deze kostenoverschrijdingen met het vaststellen van de jaarstukken.

Tabel 154

(bedragen x € 1.000)

Begroot	Rekening	Verschil	Verklaring	Conclusie
26.358	26.916	558	**Programma Veiligheid**	
			De hogere lasten worden vooral veroorzaakt doordat aan de VRK een hogere bijdrage voor de uitvoering van de FLO verschuldigd was. De geraamde bijdrage 2021 was gebaseerd op een van de VRK ontvangen raming in het eerste kwartaal van 2021. De daadwerkelijke afrekening over 2021 die in januari 2022 is ontvangen was hoger als gevolg van externe oorzaken. Door de VRK was dit niet eerder gemeld.	Past binnen het bestaande beleid.
68.409	73.594	5.185	**Programma Zorg en werk, overige beleidsdoelen**	
			Als gevolg van de coronamaatregelen heeft de gemeente uitvoering gegeven aan de Tozo en aan de regeling Bbz-light. Deze laatste regeling is de opvolger van de Tozo. Van 1 oktober tot 1 april 2022 zijn de voorwaarden voor een Bbz-uitkering tijdelijk soepeler. Er wordt een groter beroep gedaan in onze gemeente op deze regeling dan dat landelijk het geval is. Het gaat hier om openeinderegelingen De extra lasten worden voor € 4,7 miljoen gedekt door extra baten die rechtstreeks verband houden met de hogere lasten.	De extra lasten worden deels gedekt door extra baten. De hogere lasten betreffen openeinde regelingen.
25.196	51.867	26.670	**Programma Ruimtelijke ontwikkelingen, beleidsdoel B**	
			De hogere lasten ten opzichte van de begroting (standlijn tMPG 1 juli 2021) worden veroorzaakt door € 26,7 miljoen hogere uitgaven bij de grondexploitaties. Daarnaast is er voor de grondexploitatie Sectorpark een voorziening dubieuze debiteuren opgenomen van € 0,3 miljoen. In het MPG met de standlijn 1 januari 2022 worden deze punten ook toegelicht. Deze hogere lasten worden, evenals	De extra lasten worden gedekt door extra baten en passen binnen het bestaande beleid.

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.
Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

(bedragen x € 1.000)

Begroot	Rekening	Verschil	Verklaring	Conclusie
			de baten, geactiveerd op de balanspost voorraden en vallen binnen de geautoriseerde kredieten.	
9.093	9.320	227	**Programma Ruimtelijke ontwikkelingen, overige beleidsdoelen**	
			De overschrijding wordt voor € 71.000 veroorzaakt door het project versnelling woningbouw. Deze kosten zijn in rekening gebracht bij de projectontwikkelaar. Door een stijging van het aantal aanvragen voor een Wabo-vergunning was er meer capaciteit nodig voor bouwplantoetsers. De extra inhuurkosten ad € 136.000 worden gedekt door hogere legesinkomsten.	De extra lasten worden gedekt door extra baten.
72.346	72.890	544	**Programma Kwaliteit fysieke omgeving**	
			De overschrijding wordt veroorzaakt doordat de lasten die vergoed worden door hoogheemraadschap van Rijnland voor het gezamenlijk onderhoud van bermen en watergangen niet in de begroting zijn opgenomen. De hogere lasten worden gedekt door een bijdrage van het hoogheemraadschap.	De extra lasten worden gedekt door extra baten.
6.024	6.650	626	**Overzicht algemene dekkingsmiddelen**	
			De overschrijding betreft een hogere storting in de voorziening dubieuze belastingdebiteuren. De hogere storting is noodzakelijk omdat het openstaande bedrag over het belastingjaar 2020 en 2021 hoger is als gevolg van de met belastingplichtigen gemaakte afspraken voor uitstel van betaling in verband met de coronacrisis. Verder is een hotel failliet verklaard. Verder is de over het belastingjaar 2020 betaalde vennootschapsbelasting hoger dan geraamd. In de ramingen wordt rekening gehouden met een gemiddeld te betalen bedrag. Het gaat hierbij vooral om belasting over de winstneming van de bouwgrondexploitaties. Dit wordt gedekt binnen de bouwgrondexploitaties.	Past binnen het bestaande beleid.

Conclusie

Omdat hogere lasten passen binnen het bestaande beleid en nog niet bekend waren op het moment van opstellen van de Najaarsrapportage 2021 of omdat ze gedekt worden door hogere baten, tellen de begrotingsoverschrijdingen niet mee bij het rechtmatigheidsoordeel.

PricewaterhouseCoopers
Accountants N.V.
Uitsluitend voor
identificatiedoeleinden

Kredietoverschrijdingen

Tabel 155

Programma omschrijving	Omschrijving krediet	Bedrag x € 1.000 overschrijding	Oorzaak overschrijding	Compensatie hogere opbrengst	Gevolg exploitatie kapitaallasten komende jaren	Binnen beleid en voorzienbaar
Maatschappelijke ontwikkeling	VOR 2021 Sportvelden	250	De overschrijding betreft de vrijgegeven jaarschijf. De overschrijding past wel binnen het totaal krediet.	0	0	2.
Mobiliteit	Kleine investeringen Mobiliteit	396	De overschrijding betreft de vrijgegeven jaarschijf. De overschrijding past wel binnen het totaal krediet.	0	0	2.
Kwaliteit fysieke omgeving Mobiliteit	Afwaarderen Schipholweg BHD	523	De overschrijding betreft de vrijgegeven jaarschijf. De overschrijding past wel binnen het totaal krediet.	0	0	2.
Kwaliteit fysieke omgeving Mobiliteit	BHD Voorz. gebied - Algemeen	283	De overschrijding betreft de vrijgegeven jaarschijf. De overschrijding past wel binnen het totaal krediet.	0	0	2.
Kwaliteit fysieke omgeving Mobiliteit	Kleine projecten UPM	99	De overschrijding betreft de vrijgegeven jaarschijf. De overschrijding past wel binnen het totaal krediet.	0	0	2.
Kwaliteit fysieke omgeving	VOR 2018 verhardingen	616	Dit wordt gedeeltelijk gedekt door extra ontvangsten van de Hoogheemraadschap.	0	15	3.
Kwaliteit fysieke omgeving	VOR 2018 Recreatie gebieden	73	Meerwerk bij de Toolenburgerplas	0	0	1.
Kwaliteit fysieke omgeving	VOR 2019	868	De overschrijding betreft de vrijgegeven jaarschijf. De overschrijding past wel binnen het totaal krediet.	0	0	2.
Kwaliteit fysieke omgeving	VOR 2022	82	De overschrijding betreft de vrijgegeven jaarschijf. De overschrijding past wel binnen het totaal krediet.	0	0	2.
Kwaliteit fysieke omgeving	Wegenbeheerplan Spaarndammerdijk	406	De overschrijding betreft de vrijgegeven jaarschijf. De overschrijding past wel binnen het totaal krediet.	0	0	2.
Kwaliteit fysieke omgeving	Waterplan Badhoevedorp	75	De overschrijding betreft de vrijgegeven jaarschijf. De overschrijding past wel binnen het totaal krediet.	0	0	2.
Kwaliteit fysieke omgeving	Herstel beschoeiing Ringvaart	173	De overschrijding betreft de vrijgegeven jaarschijf. De overschrijding past wel binnen het totaal krediet.	0	0	2.
Overzicht overhead	Tijdelijk huisvesting	471	De overschrijding betreft de vrijgegeven jaarschijf. De overschrijding past wel binnen het totaal krediet.	0	0	2.

pwc
PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.
Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Conclusie kredietoverschrijdingen

1. De betreffende overschrijding is onder de rapportagegrens.
2. De betreffende overschrijdingen worden veroorzaakt doordat de werkzaamheden eerder zijn uitgevoerd dan voorzien, waardoor de voor 2021 beschikbaar gestelde jaarschijf wordt overschreden. Het in 2021 extra bestede bedrag past binnen het totaal geautoriseerde krediet. Conform artikel 6, lid 3f, van de Financiële verordening Haarlemmermeer 2016 is de overschrijding niet onrechtmatig.
3. Door deze kredietoverschrijding worden de kapitaallasten vanaf 2022 (eerste jaar van afschrijven) hoger. De overschrijding is onrechtmatig, maar telt niet mee voor het oordeel, omdat de hogere lasten in latere jaren vallen.

PricewaterhouseCoopers
Accountants N.V.
Uitsluitend voor
identificatiedoeleinden

Balans

Activa (bedragen × € 1.000)	31 december 2020		31 december 2021	
Vaste activa				
Immateriële vaste activa				
- Kosten onderzoek en ontwikkeling van een bepaald activum	495		568	
- Bijdragen aan activa in eigendom van derden	58.649		56.746	
Totaal immateriële vaste activa		**59.144**		**57.314**
Materiële vaste activa				
- Investeringen met een economisch nut				
• gronden uitgegeven in erfpacht	14.733		14.696	
• overige investeringen met een economisch nut	379.167		372.289	
- Investeringen met een economisch nut (t.b.v. heffingen)	58.071		62.896	
- Investeringen in openbare ruimte met maatschappelijk nut	115.789		127.514	
Totaal materiële vaste activa		**567.759**		**577.395**
Financiële vaste activa				
- Kapitaalverstrekkingen aan:				
• deelnemingen	32.877		32.602	
- Leningen aan:				
• deelnemingen	38.981		37.787	
- Overige langlopende leningen u/g	1.267		891	
- Uitzettingen in de vorm van Nederl. schuldpapier ≥ 1 jaar	500		500	
- Overige uitzettingen met rentetypische looptijd ≥ 1 jaar	38.045		38.550	
Totaal financiële vaste activa		**111.671**		**110.331**
Totaal vaste activa		**738.574**		**745.040**
Vlottende activa				
Voorraden				
- Onderhanden werk, waaronder bouwgronden in exploitatie	121.768		118.236	
- Gereed product en handelsgoederen	29		526	
Totaal voorraden		**121.797**		**118.761**
Uitzettingen met een rentetypische looptijd < 1 jaar				
- Vorderingen op openbare lichamen	24.910		31.267	
- Uitzettingen in 's Rijks schatkist	0		23.913	
- Overige vorderingen	32.046		31.835	
Totaal uitzettingen met een rentetypische looptijd < 1 jaar		**56.956**		**87.014**
Liquide middelen				
- Kas- en banksaldi	20		2.531	
Totaal liquide middelen		**20**		**2.531**
Overlopende activa				
- Van overheden te ontvangen uitkeringen met specifiek doel				
• Het Rijk	0		1.933	
- Overige nog te ontvangen en vooruitbetaalde bedragen	29.531		36.483	
Totaal overlopende activa		**29.531**		**38.417**
Totaal vlottende activa		**208.305**		**246.723**
Totaal activa		**946.879**		**991.763**

De verliescompensatie krachtens de Wet op de vennootschapsbelasting wordt ingeschat als 'nihil', en is derhalve buiten de balanstelling gehouden.

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Passiva (bedragen × € 1.000)	31 december 2020		31 december 2021	
Vaste passiva				
Eigen vermogen				
- Algemene reserve	206.760		211.320	
- Bestemmingsreserves	112.209		121.842	
- Saldo overzicht van baten en lasten	-3.100		6.740	
Totaal eigen vermogen		**315.868**		**339.903**
Voorzieningen				
- Voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's	16.140		13.481	
- Onderhoudsegalisatievoorzieningen	3.675		3.417	
- Door derden beklemde middelen	9.348		7.659	
Totaal voorzieningen		**29.163**		**24.558**
Vaste schulden met rentetypische looptijd ≥ 1 jaar				
- Onderhandse leningen van:				
• binnenlandse pensioenfondsen en verzekeringsinstellingen	32.750		29.500	
• binnenlandse banken en overige financiële instellingen	397.071		432.164	
- Waarborgsommen	0		2.627	
Totaal vaste schulden met rentetypische looptijd ≥ 1 jaar		**429.821**		**464.290**
Totaal vaste passiva		**774.853**		**828.751**
Vlottende passiva				
Netto-vlottende schulden met rentetypische looptijd < 1 jaar				
- Kasgeldleningen	20.000		0	
- Banksaldi	23.179		0	
- Overige schulden	24.189		23.220	
Totaal netto-vlottende schulden met rentetypische looptijd < 1 jaar		**67.368**		**23.220**
Overlopende passiva				
- Nog te betalen bedragen	38.327		38.419	
- Van overheden ontvangen, nog te besteden uitkeringen				
• Het Rijk	7.548		20.526	
• overige Nederlandse overheidslichamen	33.942		25.153	
- Overige vooruitontvangen bedragen	24.842		55.695	
Totaal overlopende passiva		**104.658**		**139.793**
Totaal vlottende passiva		**172.026**		**163.013**
Totaal passiva		**946.879**		**991.763**

Buiten de balans opgenomen borg- en garantstellingen:

- Garantstellingen	28.406	14.533
- Borgstellingen en overige garanties	461.254	566.906

pwc
PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.
Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Toelichting op de balans

Op de balans staan alle bezittingen, het eigen vermogen en de schulden van de gemeente. De balans bestaat uit twee gedeelten die met elkaar in evenwicht moeten zijn: de activa en de passiva. De activa worden gevormd door de bezittingen van de gemeente en de passiva bestaan uit de middelen waarmee de activa gefinancierd zijn.

Conform het BBV is de hoofdindeling van de balans als volgt:

Vaste activa	Immateriële vaste activa
	Materiële vaste activa
	Financiële vaste activa
Vlottende activa	Voorraden
	Uitzettingen met een rentetypische looptijd < 1 jaar
	Liquide middelen
	Overlopende activa
Vaste passiva	Eigen vermogen
	Voorzieningen
	Vaste schulden met een rentetypische looptijd ≥ 1 jaar
Vlottende passiva	Vlottende schulden met een rentetypische looptijd < 1 jaar
	Overlopende passiva

Hierna wordt de balans per onderdeel toegelicht. Er kunnen kleine afrondingsverschillen optreden in de optellingen.

Toelichting vaste activa

Vaste activa zijn de bezittingen van de gemeente die voor langer dan één jaar bijdragen aan de realisatie van de doelstellingen van de gemeente.

Immateriële vaste activa

Tabel 156

(bedragen × € 1.000)	Stand per 31-12-2020	Herrub-ricering	Vermeer-deringen	Vermin-deringen	Bijdragen derden	Afschrij-vingen	Vrijval	Stand per 31-12-2021
- Kosten onderzoek en ontwikkeling van een bepaald activum	1.188	0	683	0	0	183	0	1.688
Voorziening voorbereidende kosten voor grondexploitaties	-693	0	-637	0	0	0	-210	-1.120
Bijdragen aan activa in eigendom van derden	58.649	0	0	0	0	1.903	0	56.746
Totaal Immateriële vaste activa	**59.144**	**0**	**46**	**0**	**0**	**2.086**	**-210**	**57.314**

Onder 'Kosten van onderzoek en ontwikkeling van een bepaald activum' worden voorbereidende kosten van grondexploitaties geboekt. De kosten moeten aan de volgende voorwaarden voldoen:

1. de kosten passen binnen de kostensoortlijst Besluit ruimtelijke ordening (Bro);
2. de kosten blijven maximaal vijf jaar geactiveerd staan; daarna moet het een actieve grondexploitatie worden of afgeboekt worden ten laste van het jaarresultaat;

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.
Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

3. plannen tot ontwikkelingen van grond waarvoor voorbereidingskosten gemaakt worden, hebben bestuurlijke instemming, blijkend uit een besluit.

De kosten van de voorbereidende grondexploitaties bedroegen € 0,683 miljoen.

De voorziening voorbereidende kosten voor grondexploitaties is met € 0,637 miljoen toegenomen. Dit heeft betrekking op de voorbereidende grondexploitaties van Stadscentrum en Beukenhorst Oost Oost. Daarnaast zijn er van enkele voorbereidende grondexploitaties (Baggerdepot en Hart van Zwanenburg) de voorzieningen vrijgevallen. Deze vrijval bedraagt circa € 0,210 miljoen.

Materiële vaste activa

Investeringen met een economisch nut

Tabel 157

(bedragen × € 1.000)	Stand per 31-12-2020	Herrub-ricering	Vermeer-deringen	Vermin-deringen	Bijdragen derden	Afschrij-vingen	Vrijval	Stand per 31-12-2021
Gronden uitgegeven in erfpacht								
Gronden uitgegeven in erfpacht	14.733	-36	0	0	0	0	0	14.696
Totaal gronden uitgegeven in erfpacht	**14.733**	**-36**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**14.696**
Overige investeringen met een economisch nut								
Bedrijfsgebouwen	262.299	-513	12.727	2.852	15	14.465	0	257.181
Machines, apparaten en installaties	13.093	0	701	0	0	4.233	0	9.561
Overige gronden en terreinen	106.032	-267	632	0	16	424	0	105.958
Voorziening voor overige gronden en terreinen	-18.033	0	-1.292	-164	0	0	-1.967	-17.194
Overige materiële vaste activa	15.776	0	7.361	0	4.461	1.892	0	16.784
Totaal overige investeringen met een economisch nut	**379.167**	**-780**	**20.130**	**2.689**	**4.492**	**21.014**	**-1.967**	**372.289**
Totaal investeringen met een economisch nut	**393.899**	**-816**	**20.130**	**2.689**	**4.492**	**21.014**	**-1.967**	**386.985**

Investeringen met economisch nut zijn investeringen die kunnen bijdragen aan het genereren van middelen en/of verhandelbaar zijn. Hieronder worden de verschillende categorieën toegelicht, waarbij investeringen boven de € 250.000 apart worden gespecificeerd.

Bedrijfsgebouwen
De herrubricering van € 0,513 miljoen bevat de verplaatsing van het Haarlemmermeer Paviljoen naar de voorraden nu het pand in de verkoop staat.

De verminderingen in 2021 van € 2,852 miljoen betreft de overdracht van de brandweerkazernes aan de VRK (€ 2,665 miljoen) en de verkoop van de Genieloods bij Fort Aalsmeer (€ 0,187 miljoen).

De vermeerderingen in 2021 van € 12,727 miljoen zijn weergegeven in Tabel 158.

Tabel 158

(bedragen x € 1.000)

Omschrijving investering	Bedrag
Nieuwbouw Rietveldschool	6.937
Nieuw Gemeentehuis	1.669
Panden Ymere	1.351
Overige	2.770
Totaal	**12.727**

Machines, apparaten en installaties
De vermeerderingen van € 0,701 miljoen staan in onderstaande tabel.

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.
Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Tabel 159

(bedragen x € 1.000)

Omschrijving investering	Bedrag
Klimaatinstallatie Cultuurgebouw	201
Parkeerapparatuur Garage Beukenhorst	100
Netwerkapparatuur 2021	98
Overige	302
Totaal	701

Overige gronden en terreinen
De herrubricering van - € 0,267 miljoen betreft de herrubricering van de voormalige SGN gronden (- € 0,130 miljoen), Rijnlanderweg (€ 0,003 miljoen), Venneperweg (- € 0,094 miljoen), Kruisweg 293 (- € 0,038 miljoen) en Rijnlanderweg 1149 (- € 0,007 miljoen). Deze gronden zijn ingebracht in diverse grondexploitaties.

De voorziening voor overige gronden en terreinen is verminderd met € 0,839 miljoen in verband met de taxatie van de strategische gronden eind 2021. Naar aanleiding van dit taxatierapport is er een storting gedaan in de voorziening van € 1,292 miljoen en heeft er € 2,130 miljoen vrij kunnen vallen.

Overige materiële vaste activa
De vermeerderingen van € 7,361 miljoen staan in onderstaande Tabel 160.

Tabel 160

(bedragen x € 1.000)

Omschrijving investering	Bedrag
PARK21 Groot Vennep	3.253
Visie Ringvaart-Ringdijk	1.374
Ontwikkelstraat 2021	589
PARK21 Flumen	447
Overige	1.698
Totaal	**7.361**

Onder de bijdragen van derden van € 4,461 miljoen zijn twee subsidies voor PARK21 (€ 3,726 miljoen), een subsidie voor Visie Ringvaart-Ringdijk van € 0,678 miljoen verwerkt en enkele overige ontvangsten (€ 0,057 miljoen).

Investeringen met een economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven

Tabel 161

(bedragen x € 1.000)	Stand per 31-12-2020	Vermeer-deringen	Vermin-deringen	Afschrij-vingen	Bijdragen derden	Stand per 31-12-2021
Investeringen met een economisch nut (t.b.v. heffingen)						
Begraafplaatsen	844	196	0	83	0	957
Rioleringswerken	57.226	5.971	0	1.255	4	61.939
Totaal investeringen met een economisch nut (t.b.v. heffingen)	**58.071**	**6.167**	**0**	**1.338**	**4**	**62.896**

Begraafplaatsen
De vermeerderingen van € 0,196 miljoen betreffen maatregelen op diverse begraafplaatsen.

Rioleringswerken
De vermeerderingen van € 5,971 miljoen staan in onderstaande Tabel 162.

PricewaterhouseCoopers
Accountants N.V.
Uitsluitend voor
identificatiedoeleinden

Tabel 162

(bedragen × € 1.000)	
Omschrijving investering	**Bedrag**
Drainage Kinheim/Seevank	2.192
Relinen 19-019	1.064
Drainage Linquenda E	614
MJP 2019 Riolering 2021	544
Drainage Welgelegen NVP	335
GRP2017 Kalorama HFD	255
Overige	967
Totaal	5.971

Investeringen in openbare ruimte met maatschappelijk nut

Tabel 163

(bedragen × € 1.000)	Stand per 31-12-2020	Vermeer-deringen	Vermin-deringen	Afschrij-vingen	Bijdragen derden	Stand per 31-12-2021
Investeringen in openbare ruimte met maatschappelijk nut						
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken	110.780	20.049	0	6.134	2.491	122.204
Overige materiële vaste activa	5.010	585	0	285	0	5.310
Totaal investeringen in openbare ruimte met maatschappelijk nut	**115.789**	**20.634**	**0**	**6.418**	**2.491**	**127.514**

Grond-, weg- en waterbouwkundige werken

De vermeerderingen van € 20,049 miljoen staan in onderstaande Tabel 164.

Tabel 164

(bedragen x € 1.000)	Bedrag
Omschrijving investering	
Uitvoeringsprogramma Mobiliteit	1.269
Verharding Graan voor Visch	1.223
Verharding Lijnderdijk	1.006
Verharding Dennenlaan	985
Westelijke ontsluiting Sugar City	925
Armaturen voor LED gedimd	906
Wegenbeheerplan Spaarndammerdijk	817
Verharding Aalsmeerderweg	747
Projecten Deltaplan 2021	710
Afwaarderen Schipholweg	523
Verharding Blankenstraat/Verisstraat	505
H&S Leefbaarheid N200	491
Vervanging brugbediening LND en ZWB	461
Brug Vijfhuizen	431
Verharding Hoofdweg-Oost	425
Diverse kleine projecten Uitvoeringsprogramma Mobiliteit	421
Doseerinstallatie Waddenweg	412
Vervanging bomen VOR2020	332
Renovatie kunstgras De Deugd veld 1	306
Renovatie kunstgras Overbos veld 2	305
Verharding Amsterdamse Baan	251
Hockeyveld Spaarndam	235
Herinrichting Fanny Blankers Koenlaan	233
Bomen Blankenstraat	208
Vervangen kabelnet 't Oude Buurtje	206

pwc PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Overige	5.716
Totaal	20.049

Onder de bijdrage van derden is er in 2021 voorr een bedrag van € 2,491 miljoen aan subsidies ontvangen voor Verharding Lijnderdijk (€ 0,944 miljoen), de Herinrichting Fanny Blankers Koenlaan (€ 0,567 miljoen), de Westelijke Ontsluiting Sugar City (€ 0,563 miljoen) en acht overige bijdragen (€ 0,417).

Overige materiële vaste activa
De vermeerderingen van € 0,585 miljoen betreffen het Voorzieningengebied Badhoevedorp.

Financiële vaste activa

Tabel 165

(bedragen × € 1.000)	Stand per 31-12-2020	Vermeer-deringen	Vermin-deringen	Aflos-singen	Stand per 31-12-2021
- Kapitaalverstrekkingen aan: • deelnemingen	32.877	4.273	0	4.547	32.602
- Leningen aan: • deelnemingen	38.981	31	0	1.225	37.787
- Overige langlopende leningen u/g	1.267	0	0	376	891
- Uitzettingen in de vorm van Nederl. schuldpapier ≥ 1 jaar	500	0	0	0	500
- Overige uitzettingen met rentetypische looptijd ≥ 1 jaar	38.045	505	0	0	38.550
Totaal financiële vaste activa	**111.671**	**4.808**	**0**	**6.148**	**110.331**

Kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen

Tabel 166

(bedragen × € 1.000)	Stand per 31-12-2020	Herrub-ricering	Vermeer-deringen	Vermin-deringen	Stand per 31-12-2021
Bank Nederlandse Gemeenten Aandelen	293	0	0	0	293
De Meerlanden Holding NV	4.547	0	4.273	4.547	4.273
De Waterwolf	1.188	0	0	0	1.188
Duurzaam Bedrijf Haarlemmermeer BV	18	0	0	0	18
Energiebedrijf Haarlemmermeer BV	30	0	0	0	30
GEM A4 zone west	6	0	0	0	6
GEM President	9	0	0	0	9
Hoofdvaart BV	18	0	0	0	18
Polanenpark B.V. Aandelen	4	0	0	0	4
Polanenpark C.V. Aandelen	4	0	0	0	4
Recreatieplas BV	22	0	0	0	22
Schiphol Area Development Company	26.717	0	0	0	26.717
Stedin Aandelen	1	0	0	0	1
Suikerunie aandelen	9	0	0	0	9
Zonnepanelen Haarlemmermeer BV	10	0	0	0	10
Totaal deelnemingen	**32.877**	**0**	**4.273**	**4.547**	**32.602**

Eind 2021 is besloten tot een herschikking van de aandelen binnen De Meerlanden. Om dit juist te verwerken zijn alle bestaande aandelen verminderd en de nieuwe vermeerderd. Dit heeft in een vermindering van de waarde van € 0,274 miljoen tot gevolg gehad. Hiertegenover staat wel dat we nog een transitieaandeel hebben ontvangen met een intrinsieke waarde van € 2,099 miljoen. Deze is echter gewaardeerd tegen de nominale waarde. De opbrengsten hiervan zullen in de Voorjaarsrapportage 2022 worden verwerkt.

pwc
PricewaterhouseCoopers
Accountants N.V.
Uitsluitend voor
identificatiedoeleinden

Het dividend van BNG Bank N.V. van € 0,223 miljoen is vastgesteld en uitgekeerd evenals het resterende dividend van 2020. Dividend ontvangen van de Meerlanden Holding N.V. € 0,423 miljoen en van Stedin € 0,017 miljoen.

Leningen aan deelnemingen
De lening aan SADC is afgelost voor een bedrag van € 0,625 miljoen, de rente van € 0,058 miljoen voor de lening is ontvangen. Voor de lening aan de Hoofdvaart B.V. is de rente toegevoegd ter grootte van € 0,031 miljoen. Ook van deze lening is een gedeelte afgelost met € 0,600 miljoen met betrekking tot Gem President.

Overige langlopende leningen u/g
De overige langlopende leningen zijn afgenomen met € 0,376 miljoen.

Uitzettingen in de vorm van Nederlands Schuldpapier > 1 jaar
Dit betreft een obligatielening aan de Nederlandse Staat. Hierop is € 0,028 miljoen aan rente ontvangen.

Overige uitzettingen met rentetypische looptijd > 1 jaar
Overige uitzettingen zijn toegenomen met toegevoegde rente € 0,505 miljoen waarvan € 0,502 miljoen voor Startersleningen en € 0,003 miljoen voor asbestleningen.

Toelichting vlottende activa

Vlottende activa zijn die activa die reeds in liquide vorm als kas- of banktegoeden aanwezig zijn, dan wel op korte termijn (binnen een jaar) hierin zijn om te zetten (bijvoorbeeld voorraden, debiteuren). Conform het BBV worden de gronden in exploitatie onder de voorraden verantwoord.

Voorraden

Onderhanden werk, waaronder bouwgronden in exploitatie
Tabel 167

(bedragen × € 1.000)	Stand per 31-12-2020	Herrub-ricering	Stand per 01-01-2021	Vermeer-deringen	Vermin-deringen	Vrijval	Interne trans-acties	Stand per 31-12-2021
Bouwgronden in exploitatie, excl. voorziening	161.492	0	161.492	27.275	33.084	0	-3.997	151.686
Voorziening negatieve resultaten plannen	-35.557	0	-35.557	-807	0	-1.257	0	-35.107
Grondzaken in exploitatie, incl. voorziening	**125.935**	**0**	**125.935**	**26.468**	**33.084**	**-1.257**	**-3.997**	**116.579**
Overig onderhanden werk	-4.167	5.897	1.730	213	286	0	0	1.656
Overig onderhanden werk, incl. voorziening	**-4.167**	**5.897**	**1.730**	**213**	**286**	**0**	**0**	**1.656**
Onderhanden werk, waaronder bouwgronden in exploitatie	**121.768**	**5.897**	**127.665**	**26.681**	**33.370**	**-1.257**	**-3.997**	**118.236**

Bouwgronden in exploitatie exclusief voorziening
De positie bouwgronden in exploitatie is afgenomen met € 9,293 miljoen. Deze is samengesteld uit een waardevermeerdering van de bouwgronden in exploitatie van € 27,275 miljoen, een waardevermindering van € 33,084 miljoen en interne grondtransacties van € 3,997 miljoen. De waardevermeerdering betreft reguliere projectuitgaven in de lopende projecten en een winstneming van € 8,026 miljoen. De verminderingen hebben betrekking op grondverkopen en ontvangen subsidies. De interne transactie betreft de inbreng van de strategische grond van de Hillegondshoeve in de grondexploitatie Lincolnpark Tweede Fase.

pwc PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Voorziening negatieve resultaten plannen
De mutaties in de verliesvoorziening bedragen in totaal - € 0,450 miljoen. Zie de overige specificaties in onderstaande tabel.

De overige verschillen zijn vooral te wijten aan autonome effecten en met name een verschuiving in de prijspeildatum.

Tabel 168

(bedragen x € 1.000)	Stand per 31-12-2020	Stand per 31-12-2021	Mutaties
Nieuw-Vennep Nieuwe Kom	20.543	20.797	254
Sectorpark	197	0	-197
Boseilanden	7.289	7.292	3
Rijsenhout Dorpscentrum	4.035	4.098	63
De Liede	1.354	1.398	44
Hart van Zwanenburg	885	1.328	443
Diverse complexen	0	0	0
Cruquius Zuid	0	0	0
Lincolnpark Eerste Fase	0	0	0
Nieuw-Vennep Noordrand	0	0	0
Raadhuisplein en omgeving	1.254	194	-1.060
Totaal	**35.557**	**35.107**	**-450**

Overig onderhanden werk
De herrubricering betreft het Schiphol Logistics Park (SLP) Infrafonds. Deze was ondergebracht bij de balanspost voorraden. Dit had te maken met de positieve boekwaarde. Gezien de aard van het fonds is dit niet de juiste plek op de balans. Deze post is daarom overgeboekt van de voorraden naar de overige schulden. De wijzigingen in het overig onderhanden werk kunnen verklaard worden door onderstaande Tabel 169.

Tabel 169

(bedragen x € 1.000)

Omschrijving investering	Bedrag
A4 Zone West	1
Initiatieven	211
Overige projecten (gedekt uit grondexploitaties)	0
Schiphol Logistics Park	1
Totale vermeerdering op overig onderhanden werk	**213**
Initiatieven	286
Overige projecten gedekt uit grondexploitatie	0
Schiphol Logistics Park	0
Totaal vermindering op overig onderhanden werk	**286**

Toelichting materiële vastgoedwaarderingen onder de huidige marktomstandigheden
In het licht van de huidige marktomstandigheden zijn de materiële vastgoedwaarderingen belangrijke schattingsposten. Er bestaat een wezenlijk risico dat materiële aanpassingen zich kunnen voordoen in de waardering in het volgende boekjaar (schattingsonzekerheid) als gevolg van gewijzigde marktomstandigheden of onvoorziene omstandigheden.

Grondprijzen
De jaarlijks vastgestelde Grondprijzennota dient als basis voor de opbrengsten in de grondexploitaties. Over het algemeen genomen wordt de 'mediaan' (de meeste voorkomende prijzen) gehanteerd. Afwijkingen die hierop kunnen plaatsvinden zijn:
- Gesloten contracten
- Projecten met (extreme) duurzaamheidseisen
- Transformatiegebieden
- Overige bijzondere gevallen

pwc PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Opbrengstenindexatie toekomstige jaren
Vanaf 1 januari 2018 wordt een opbrengstparameter gehanteerd van 2,0% voor wonen en 1,5% voor de overige functies. Vanwege het unieke karakter van Haarlemmermeer en de lokale sterke economie zien wij dit als een realistische aanname.

Kosten*indexatie toekomstige jaren*
Voor kostenindexatie is een percentage van 2% aangehouden. Deze is gebaseerd op de streefwaarde van de Europese Centrale Bank (ECB) op de lange termijn.

Rente waartegen grondexplotiaties contant worden gemaakt
Conform de laatste notitie grondexploitaties van het BBV wordt de systematiek rondom het berekenen van de toe te rekenen rente aan de grondexploitaties, voorgeschreven. Het (vaste) percentage rondom de discontovoet wordt ook voorgeschreven door het BBV.

Risico- en kansenanalyse
Voor alle actieve grondexploitaties worden twee keer per jaar de risico's en kansen berekend. Dit wordt financieel vertaald op basis van de kans dat iets zich voordoet, waarna deze kans wordt vermenigvuldigd met het mogelijk financiële gevolg. Dit om inzicht te verschaffen in de mogelijke impact op de netto contante waarde-berekeningen en actief te kunnen sturen op de projecten. Naast deze analyse van kansen en risico's is een gevoeligheidsanalyse een instrument om de gevoeligheid van marktomstandigheden op de grondexploitaties weer te geven. In de gevoeligheidsanalyse worden de volgende mogelijke markteffecten doorgerekend:
1. de gehanteerde (interne) omslagrente daalt met 1%;
2. de geraamde grondprijzen vallen 10% lager uit;
3. de geraamde opbrengsten worden één jaar later gerealiseerd. Het betreft hier alle opbrengsten tot einde looptijd van het project. Er vindt hierbij geen kostensturing plaats;
4. de geraamde opbrengsten worden één jaar later gerealiseerd. Het betreft hier alle opbrengsten tot einde looptijd van het project. De kosten worden hierbij ook een jaar later gefaseerd;
5. de opbrengststijging wordt 1% lager dan nu is berekend;
6. de opbrengststijging wordt 1% hoger dan nu is berekend;
7. de kostenstijging wordt 1% lager dan nu is berekend;
8. de kostenstijging wordt 1% hoger dan nu is berekend.

De belangrijkste effecten doen zich voor indien de grondprijzen met 10% dalen, ten opzichte van de calculatie. In de huidige grondexploitaties wordt aangaande de berekening van de grondprijzen en de opbrengstindexatie de onderstaande systematiek toegepast.

De totale cashflow van de kosten bedraagt € 697,5 miljoen. De cash flow van de opbrengsten bedraagt € 761,7 miljoen op het actuele prijspeil (01-07-2021) van alle actieve grondexploitaties. Uit de tabel is ook af te lezen dat er tot einde looptijd van de projecten nog € 203,0 miljoen aan kosten geraamd wordt en € 357,6 miljoen aan opbrengsten, waarvan € 354,9 miljoen aan grondopbrengsten.

pwc
PricewaterhouseCoopers
Accountants N.V.
Uitsluitend voor
identificatiedoeleinden

Tabel 170

(bedragen x € 1 miljoen)	tMPG 2021 Totaal	MPG 2022 Boekwaarde 31-12-2021	Begroot	Totaal	Percentage gerealiseerd
Verwervingen	112,4	96,4	16,8	113,2	85%
VTA	148,0	116,1	33,5	149,6	78%
Bouwrijp maken	75,2	39,2	39,9	79,1	50%
Woonrijp maken	126,4	62,9	74,1	137,0	46%
Investeringen	*201,6*	*102,1*	*114,0*	*216,1*	*47%*
Diverse kosten	61,9	31,0	34,6	65,7	47%
Afdracht fondsen	-1,5	-4,5	3,9	-0,6	781%
Rente	67,2	68,3	0,0	68,3	100%
Reserve Grondzaken	107,9	115,8	0,1	115,9	100%
Totaal kosten	697,5	525,2	203,0	728,2	72%
Grondverkopen	716,7	396,0	354,9	750,9	53%
Diverse opbrengsten	45,0	41,8	2,7	44,5	94%
Totaal opbrengsten	761,7	437,8	357,6	795,4	55%
Saldo	**64,2**	**-87,4**	**154,7**	**67,3**	

Gereed product en handelsgoederen

Tabel 171

(bedragen x € 1.000)	Stand per 31-12-2020	Herrubricering	Vermeerderingen	Verminderingen	Subsidies	Afschrijvingen	Stand per 31-12-2021
Gereed product en handelsgoederen	29	513	55	72	0	0	526
Totaal Gereed product en handelsgoederen	**29**	**513**	**55**	**72**	**0**	**0**	**526**

De post 'gereed product en handelsgoederen' betreft de mutaties in de Eigen Verklaringen bij de servicebalies gedurende het jaar.

Bij de herrubricering is de overboeking van de Paviljoenlaan vanuit de materiële vaste activa verwerkt. Deze staat te koop en moet daarom onder deze post verantwoord worden.

Uitzettingen met een rentetypische looptijd < 1 jaar

Vorderingen op openbare lichamen

In totaal staat € 31,267 miljoen als vordering op openbare lichamen. Hiervan is € 21,165 miljoen BTW en het BCF gerelateerd. De overige € 10,102 miljoen zijn vorderingen die de gemeente heeft op overheidsinstellingen.

Uitzettingen in 's Rijks schatkist

Het saldo in de rekening courant in de schatkist is € 23,913 miljoen. Gemiddeld over vier kwartalen is € 29,856 miljoen in de schatkist aangehouden. De drempel voor het aanhouden van creditsaldo buiten de schatkist is 0,75% van het begrotingstotaal. Het eerste halfjaar is de drempel € 3,711 miljoen. Per 1 juli is een nieuw drempelbedrag € 9,895 miljoen toegestaan. De nieuwe drempel is 2% van het begrotingstotaal. Het gemiddelde bedrag over vier kwartalen dat is aangehouden buiten de schatkist was € 1,806 miljoen. Onderstaande tabel geeft aan dat de drempel niet is overschreden. We hebben ons hiermee aan de regeling Schatkistbankieren gehouden.

Tabel 172

Gemiddelde bedragen x € 1.000	1e kwartaal 2021	2e kwartaal 2021	3e kwartaal 2021	4e kwartaal 2021
Buiten de Schatkist aangehouden	1.507	2.082	2.121	1.514
Ruimte onder de drempel	2.204	1.629	7.774	8.381
Drempel	3.711	3.711	9.895	9.895
Rekening-courant bij het Rijk	2.784	19.749	41.825	55.064

pwc PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Overige vorderingen

De vorderingen bestaan uit de vorderingen op belastingdebiteuren, bijstandsdebiteuren en overige vorderingen. Voor elke categorie is een voorziening dubieuze debiteuren, waarin reserveringen zijn voorzien voor het gedeelte van de vordering waarvoor de kans klein is dat deze ontvangen gaat worden. Het totaal van de vorderingen bedraagt € 31,835 miljoen.

Tabel 173

Omschrijving (bedragen × € 1.000)	Belasting-debiteuren	Bijstands-debiteuren	Overige vorderingen	Totaal
Vorderingen per 31-12-2020	17.283	14.089	13.940	45.312
Voorziening oninbare vorderingen	-1.414	-9.681	-2.172	-13.266
Stand per 31-12-2020	**15.869**	**4.408**	**11.769**	**32.046**
Vorderingen per 31-12-2021	19.605	13.322	13.588	46.514
Voorziening oninbare vorderingen	-2.626	-9.687	-2.367	-14.679
Stand per 31-12-2021	**16.980**	**3.635**	**11.220**	**31.835**

Liquide middelen

De liquide middelen die de gemeente heeft bedragen € 0,030 miljoen. Dit bestaat voornamelijk uit de bedragen die in de kas zitten bij het gemeentehuis en de servicecentra Halfweg en Nieuw-Vennep. Per einde van het jaar hebben we een positief saldo bij de BNG Bank van € 2,501 miljoen.

Overlopende activa

Van overheden nog te ontvangen uitkeringen met specifiek bestedingsdoel

Tabel 174

	Stand per 31-12-2020	Herrub-ricering	Vermeer-deringen	Vermin-deringen	Stand per 31-12-2021
KOT regeling	0	0	648	0	648
Tozo regeling	0	0	1.285	0	1.285
Totaal van overheden nog te ontvangen uitkeringen met specifiek bestedingsdoel	**0**	**0**	**1.933**	**0**	**1.933**

Door voorfinanciering op uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel ontstaan er nog te ontvangen bedragen op Europese en Nederlandse overheidslichamen. In bovenstaande tabel is het verloop van deze uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel te zien. In 2021 is een bedrag van € 1,933 miljoen nog te ontvangen opgenomen.

Overige nog te ontvangen en vooruitbetaalde bedragen

Tabel 175

(bedragen x € 1.000)	Stand per 31-12-2020	Stand per 31-12-2021
Vooruitbetaalde bedragen	11.557	8.849
Overig nog te ontvangen bedragen	18.783	28.998
Voorziening anterieure overeenkomsten	-809	-1.363
Totaal overlopende activa	**29.531**	**36.483**

Het totaal van de overige overlopende activa bedraagt € 38,417 miljoen. Dit bedrag is opgebouwd uit nog te ontvangen bedragen van € 30,931 miljoen en vooruitbetaalde bedragen van € 8,849 miljoen. Tegenover de post 'nog te ontvangen bedragen' is een voorziening opgenomen. Deze is bedoeld om de risico's af te dekken van de anterieure overeenkomsten die ook op deze balanspost staan voor een bedrag van € 1,363 miljoen. Voor deze posities geldt dat er sprake is van anterieure overeenkomsten en dus dat er sprake is van verhaalbare kosten. De risico's worden in het MPG toegelicht.

pwc
PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.
Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Toelichting vaste passiva

De vaste passiva bestaat uit het eigen vermogen (reserves) en de langlopende schulden (looptijd van één jaar en langer) van de gemeente. Hieruit blijkt hoe de bezittingen van de gemeente gefinancierd zijn.

Eigen vermogen

Algemene reserve

Tabel 176

(bedragen × € 1.000)	Stand per 31-12-2020	Saldo rekening 2020	Vermeerderingen	Verminderingen	Stand per 31-12-2021
Algemene dekkingsreserve	205.656	-3.100	11.552	8.669	205.439
Algemene reserve grondzaken	1.104	0	11.198	6.421	5.881
Totaal algemene reserve	**206.760**	**-3.100**	**22.751**	**15.089**	**211.320**

Algemene dekkingsreserve
De Algemene dekkingsreserve vormt het vrij besteedbare eigen vermogen. De Algemene dekkingsreserve kan ingezet worden als buffer voor incidentele financiële tegenvallers en onvoorziene risico's en is dan ook een belangrijk onderdeel van het weerstandsvermogen. De totale stand van de Algemene dekkingsreserve is € 205,439 miljoen. Het nadelig saldo van de Jaarstukken 2020 is onttrokken ter grootte van € 3,100 miljoen.

Hieronder worden de vermeerderingen en verminderingen van de Algemene dekkingsreserve weergegeven.

Vermeerderingen	Bedrag (x € 1.000)
Reservering precario	5.582
Herindelingsbijdrage 2021	764
Suppletie uitkering Niet gesprongen explosieven (NGE) 2020	289
Afkoopsom kunstwerken A9	387
Hogere OZB-opbrengst	2.800
Beeldende kunst vrijval	525
Budgetoverhevelingen Najaarsrapportage 2021	1.205
Totaal vermeerderingen	**11.552**

Tabel 177

Verminderingen	Bedrag (x € 1.000)
Budgetoverhevelingen Najaarsrapportage 2018, 2019, 2020 en Jaarstukken 2019, 2020	3.570
VRK resultaat 2018 ten behoeve van bluswatervoorziening	62
VRK bluswatervoorziening eenmalige afkoop PWN en implementatiekosten	408
Afschrijven raadhuis	1.500
Afboeking overig raadhuis en kosten tijdelijke huisvesting	2.959
Tijdelijke huisvesting bij NJR teveel doorgeschoven	170
Totaal verminderingen	**8.669**

Algemene reserve grondzaken
Hieronder worden de vermeerderingen en verminderingen van de Algemene reserve grondzaken weergegeven.

pwc PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Tabel 178

Vermeerderingen	Bedrag (x € 1.000)
Winstnemingen	6.192
1,1% rente	408
Voorziening negatieve resultaten plannen	1.257
Voorziening overige ruimtelijke projecten	412
Correctie Te betalen Vennootschapsbelasting 2017-2018-2019	799
Vrijval voorziening Strategische Gronden	2.130
Totaal vermeerderingen	**11.198**

Tabel 179

Verminderingen	Bedrag (x € 1.000)
Mutaties strategische gronden	1.791
Initiatieven budgetten	287
Uren tMPG	131
Uren Vennootschapsbelasting	3
Te betalen Vennootschapsbelasting 2020	550
Kunstbijdrage	200
Voorziening negatieve resultaten plannen	807
Voorziening overige ruimtelijke projecten	1.393
Afroming naar reserve Schaalsprong	1.259
Totaal verminderingen	**6.421**

Bestemmingsreserves

Tabel 180

Reserve omschrijving (bedragen × € 1.000)	Stand per 31-12-2020	Herrub-ricering	Vermeer-deringen	Vermin-deringen	Stand per 31-12-2021
BTW compensatiefonds	198	0	0	198	0
Calatravabruggen	1.384	0	0	139	1.245
Haarlemmermeerse Bos	830	0	0	115	715
Herstructurering bedrijventerreinen	1.622	0	236	1.020	838
Kernen en buurtschappen HenS	35	0	0	0	35
Leidraad inrichting openbare ruimte (LIOR)	1.050	0	0	131	919
Maatschappelijke voorzieningen	0	0	284	0	284
Monumenten	443	0	169	61	551
Onderwijshuisvesting	920	0	0	0	920
Parkeervoorzieningen Nieuwe Kom te Nieuw-Vennep	1.044	0	0	0	1.044
Ruimtelijke Investeringen Haarlemmermeer (RIH)	23.357	0	9.794	0	33.151
Schaalsprong	3.606	0	1.259	838	4.028
Stichting Mainport en Groen (SMG)	7.477	0	0	224	7.253
Verbeteren stadscentrum Hoofddorp	538	0	0	0	538
Versterking van de (lucht)vrachtketen	11.413	0	0	476	10.937
Wonen	1.912	0	48	166	1.793
Subtotaal	**55.829**	**0**	**11.790**	**3.368**	**64.250**
Dekking afschrijvingslasten	56.380	0	3.457	2.246	57.592
Totaal	**112.209**	**0**	**15.247**	**5.614**	**121.842**

Reserve BTW compensatiefonds

Voorgaande jaren is € 0,671 miljoen onttrokken om kapitaallasten te dekken van investeringen die gedaan zijn voor het in werking treden van het BTW compensatiefonds (BCF). Deze bedragen kunnen niet bij het fonds worden gedeclareerd, terwijl de gemeente wel voor deze BTW op de algemene uitkering is gekort. Dit jaar is het restant van de reserve € 0,198 miljoen onttrokken. De reserve wordt conform de notitie Reserves en voorzieningen 2020 bij deze jaarrekening opgeheven.

pwc PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Reserve Calatravabruggen
Voor het onderhoud aan de Calatravabruggen is een reserve ingesteld. Vanuit deze reserve wordt het onderhoud bekostigd. Deze onderhoudskosten variëren van jaar tot jaar, afhankelijk van de werkzaamheden. Er is € 0,139 miljoen aan deze reserve onttrokken, zijnde het begrote maximale bedrag.

Reserve Haarlemmermeerse bos
De revitalisering van het veertig jaar oude recreatiegebied Haarlemmermeerse Bos wordt gefaseerd uitgevoerd in de jaren 2020-2022. Er is € 0,115 miljoen onttrokken aan de reserve.

Reserve Herstructurering bedrijventerreinen
Er wordt een restantbudget gestort van € 0,236 miljoen. Dit is conform de bestendige gedragslijn. De vermindering betreft het nettobedrag van de investeringen op het bedrijventerrein Spoorzicht-Noord te Nieuw-Vennep. Dit bedrag wordt gestort in de reserve Dekking afschrijvingslasten ter dekking van de afschrijvingslasten die voortkomen uit deze investeringen.

Reserve Kernen en buurtschappen HenS
Deze reserve is bestemd voor kernen en buurtschappen van de voormalige gemeente Haarlemmerliede en Spaarnwoude. Hij is bedoeld om diverse activiteiten, zoals volkskunst en culturele activiteiten en specifieke dorpsactiviteiten te kunnen bekostigen. De afgelopen jaren is er geen gebruik van gemaakt mede door de beperkende coronamaatregelen. Het budget is nog beschikbaar voor 2022 en 2023. In het gebied van de voormalige gemeente Haarlemmerliede en Spaarnwoude zal er extra kenbaar gemaakt worden dat deze gelden beschikbaar zijn.

Reserve Leidraad inrichting openbare ruimte (LIOR)
Deze reserve is ingesteld ter dekking van de afkoop voor het onderhoud van Floriande. Er is conform de begroting het jaarlijkse bedrag van € 0,131 miljoen onttrokken.

Reserve Maatschappelijke voorzieningen
Deze reserve is 1 april 2021 ingesteld (2021.0000253) en heeft als doel het dekken van vervangingen of investeringen in bestaand gemeentelijk maatschappelijk vastgoed. Bron van de reserve is de jaarlijkse dotatie van 50% van het verkoopresultaat van gemeentelijk vastgoed. Het saldo van de reserve wordt gemaximeerd tot € 4 miljoen. Dit jaar is 50% van de positieve verkoopresultaten 2021 en 2020 gestort.

Reserve Monumenten
Conform de in bestemmingsreserve monumenten (2014.0008663) vastgelegde gedragslijn om mogelijke restgelden uit de reguliere subsidieverordening te doteren aan de bestemmingsreserve monumenten, is € 0,109 miljoen gestort. Vanuit deze nota vindt er ook een jaarlijkse structurele storting plaats van € 0,060 miljoen vanuit het budget monumenten. Vanuit de nota Subsidieverordening restauratie gemeentelijk erfgoed 2020 (2020.0000059) vindt er een jaarlijkse structurele onttrekking plaats van € 0,060 miljoen voor subsidieaanvragen conform artikel 9 van de Subsidieverordening restauratie gemeentelijk erfgoed 2020.

Reserve Onderwijshuisvesting
De reserve Onderwijshuisvesting is bedoeld voor onderwijshuisvesting en voor het saneren van asbest bij scholen. Er is niets aan deze reserve onttrokken.

Reserve Parkeervoorzieningen Nieuwe Kom te Nieuw-Vennep
Deze reserve is ingesteld voor het eventueel realiseren van een parkeervoorziening ten behoeve van de ontwikkelingen in het Project Nieuw-Vennep, Nieuwe Kom. In deze reserve hebben geen mutaties plaatsgevonden.

Reserve Ruimtelijke Investeringen Haarlemmermeer (RIH)
Het doel van deze reserve is mogelijkheid scheppen voor ruimtelijke investeringen in infrastructuur en openbaar groen. De vermeerderingen komen voort uit de bijdragen van projectontwikkelaars voor kleinschaligwoningbouwprojecten (KSW) (€ 0,783 miljoen) en voor gebiedsontwikkelingen (€ 9,011 miljoen.) Er is niets aan deze reserve onttrokken. Voor nadere informatie verwijzen we naar het MPG 2022.

PricewaterhouseCoopers
Accountants N.V.
Uitsluitend voor
identificatiedoeleinden

Reserve Schaalsprong
Het doel van deze reserve is de dekking van voorbereidingskosten en de afschrijvingslasten van toekomstige investeringen in mobiliteit en bovenwijks groen die noodzakelijk zijn om (de versnelling van) woningbouw mogelijk te maken. In het raadsbesluit Reserve Schaalsprong (2020.0000409) zijn richtlijnen van de werking van de reserve vastgesteld. Vanuit de Algemene reserve grondzaken is er € 1,259 miljoen afgeroomd en in deze reserve gestort. De onttrekkingen hebben voor € 0,318 betrekking op de voorbereidings- en studiekosten 2020 en 2021. Daarnaast is er € 0,520 miljoen vanuit deze reserve onttrokken en in de reserve Dekking afschrijvingslasten gestort voor de verhoging van het krediet Uitvoeringsprogramma mobiliteit.

Reserve Stichting Mainport en Groen (SMG)
Aan de reserve is € 0,189 miljoen onttrokken voor dekking kapitaallasten van het investeringsproject Groene As. Voor het project Nieuwe Meer is € 0,035 miljoen onttrokken.

Reserve Verbeteren stadscentrum Hoofddorp
Deze reserve is ingesteld voor het verbeteren van de beleveniswaarde van de pleinen in stadscentrum Hoofddorp (waaronder het Burgemeester Van Stamplein) door een kwaliteitsslag te maken. Er is niets aan deze reserve onttrokken.

Reserve Versterking van de (lucht)vrachtketen
Deze reserve heeft, in overleg met het ministerie en de regionale partners, het volgende doel gekregen; de aansluiting van Schiphol en de regio op het Europese vrachtnetwerk en versterking van de (lucht)vrachtketen. Er is € 0,476 miljoen onttrokken voor een bijdrage aan het Smart Cargo Mainport Program.

Reserve Wonen
Deze reserve is ingesteld voor woonmogelijkheden voor huishoudens die daar op grond van hun inkomen niet (geheel) zelf in kunnen voorzien en om financiële knelpunten weg te nemen die de voortgang en/of realisatie van woningbouwprojecten in de weg staan. De kosten van de verhuissubsidie van Ymere (€ 0,015 miljoen), de beheerskosten van het pand aan de Etta Palmstraat (€ 0,038 miljoen), extra werkzaamheden in het kader van het woonbeleidsprogramma en projecten/taken ten behoeve van de onderkant van de woningmarkt (€ 0,059) en een deel van de rentelasten voor startersleningen en asbestleningen (€ 0,054 miljoen) zijn uit deze reserve gedekt. Bij de Voorjaarsrapportage 2013 is besloten dat vanaf 2014 tot en met 2028 jaarlijks € 0,048 miljoen aan de reserve toegevoegd wordt vanwege een vrijval van kapitaallasten.

Reserve Dekking afschrijvingslasten
De reserve Dekking afschrijvingslasten is ingesteld ter dekking van de afschrijvingslasten van verschillende investeringen. Dit zijn maatschappelijke voorzieningen (verzamelinvestering), sportcomplex Koning Willem Alexander, Haarlemmermeer Lyceum, MFA Badhoevedorp, dorpshuis Zwanenburg, Monumenten (verzamelinvestering), Quatrebras, Ruimtelijke Investeringen Haarlemmermeer, omlegging A9 Badhoevedorp, Haarlemmerliede en Spaarnwoude (HenS), Spaarndammerdijk, Dorpshuis Marijke, Project dorpshart Rijsenhout en Mobiliteit.

Per saldo is er voor € 3,457 miljoen gestort en € 2,246 miljoen onttrokken ten behoeve van de dekking van afschrijvingslasten.

Voorzieningen

Voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's
Tabel 181

(bedragen × € 1.000)	Stand per 31-12-2020	Vermeer-deringen	Vermin-deringen	Vrijval	Stand per 31-12-2021
Wachtgeldverplichting voormalig personeel	863	813	657	0	1.019
Wachtgeldverplichting wethouders	346	0	173	67	106
Pensioenverplichting wethouders	9.548	0	216	267	9.065
Achterstallig onderhoud verhardingen	5.383	0	2.092	0	3.291
Totaal voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's	**16.140**	**813**	**3.138**	**334**	**13.481**

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.
Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Voorziening wachtgeldverplichting voormalig personeel
Naast de wachtgelden is de gemeente eigenrisicodrager voor de WW-lasten. De verplichtingen die hieruit volgen zijn opgenomen in deze voorziening. Het bedrag dat gestort is in deze voorziening bedraagt € 0,813 miljoen. In totaal is € 0,657 miljoen uitgekeerd aan wachtgeld en WW-gelden.

Voorziening wachtgeldverplichting wethouders
Er zijn drie voormalig wethouders met recht op wachtgeld tot 28 februari 2022 en één voormalig wethouder met recht op wachtgeld tot 7 januari 2023. De onttrekking aan de voorziening bedraagt € 0,173 miljoen. Door de hogere neveninkomsten van de voormalig wethouders is er sprake van een vrijval van € 0,067 miljoen.

Voorziening pensioenverplichting wethouders
De vermindering van € 0,216 miljoen bedraagt de uitbetaalde pensioenverplichting. Door de hogere rentepercentages voor de pensioenen is er sprake van een vrijval van € 0,267 miljoen.

Voorziening achterstallig onderhoud verhardingen
De onttrekking van € 2,092 miljoen was voor het onderhoud aan wegen met achterstallig onderhoud.

Onderhoudsegalisatievoorzieningen

Tabel 182

Reserve omschrijving (bedragen × € 1.000)	Stand per 31-12-2020	Vermeer-deringen	Vermin-deringen	Vrijval	Stand per 31-12-2021
Onderhoud gebouwen	3.675	2.044	1.704	598	3.417
Totaal onderhoud gebouwen	**3.675**	**2.044**	**1.704**	**598**	**3.417**

Voorziening Onderhoud gebouwen
Deze voorziening is gevormd voor de egalisering van de in de tijd onregelmatig gespreide kosten voor onderhoud aan gemeentelijke objecten. De vermeerdering is € 2,044 miljoen. De onttrekking is € 1,704 miljoen. De brandweerkazernes zijn overgedragen aan de Veiligheidsregio Kennemerland (VRK) waardoor deze voorziening vrijvalt voor € 0,598 miljoen.

Door derden beklemde middelen

Tabel 183

(bedragen × € 1.000)	Stand per 31-12-2020	Vermeer-deringen	Vermin-deringen	Vrijval	Stand per 31-12-2021
Tariefsegalisatie afvalstoffenheffing	1.453	483	0	1.619	317
Tariefsegalisatie rioolheffing	7.895	0	0	552	7.342
Totaal door derden beklemde middelen	**9.348**	**483**	**0**	**2.172**	**7.659**

Voorziening tariefsegalisatie afvalstoffenheffing
De mutatie op de voorziening afvalstoffenheffing (onttrekking of storting) wordt normaliter aan het einde van het jaar bepaald door de relatie tussen de inkomsten en uitgaven te leggen. Bij de Najaarsrapportage 2019 is besloten dat het nadeel dat ontstaat als gevolg van enerzijds de hogere lasten van de afvalinzameling en -verwerking en anderzijds meer lasten als gevolg van de verlenging van de inzamelmethode in de proefwijken, niet volledig kon worden gedekt door de voorziening tariefsegalisatie afvalstoffenheffing. Er is toen besloten om de voorziening voornamelijk in te zetten ter dekking van de eenmalige kosten van het project VANG.

Voorziening tariefsegalisatie rioolheffing
De mutatie op de voorziening tariefsegalisatie rioolheffing (onttrekking of storting) wordt aan het einde van het jaar bepaald door de relatie tussen de inkomsten en uitgaven te leggen.

pwc
PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.
Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Vaste schulden met een rentetypische looptijd ≥ 1 jaar

Onderhandse leningen van en Waarborgsommen:
Tabel 184

(bedragen × € 1.000)	Stand per 31-12-2020	Herrub-ricering	Stand per 01-01-2021	Vermeer-deringen	Aflossingen	Stand per 31-12-2021
Binnenlandse pensioenfondsen en verzekeringsinstellingen	32.750	0	32.750	0	3.250	29.500
Binnenlandse banken en overige financiële instellingen	397.071	0	397.071	72.000	36.908	432.164
Waarborgsommen	0	2.596	2.596	3.659	3.628	2.627
Totaal vaste schulden met rentetypische looptijd >= 1	**429.821**	**2.596**	**432.417**	**75.659**	**43.786**	**464.290**

Binnenlandse pensioenfondsen en verzekeringsinstellingen
Regulier is € 3,250 miljoen afgelost en er zijn geen nieuwe leningen afgesloten.

Binnenlandse banken en overige financiële instellingen
Regulier is € 36,908 miljoen afgelost en zijn drie nieuwe leningen afgesloten met een totaal bedrag van € 72 miljoen.

Rentelast vaste schulden
Het gemiddelde rentepercentage over onze langlopende leningenportefeuille bedroeg 1,57%. Vorig jaar was dit 1,83%. De rentelast over alle onderhandse leningen bedraagt € 7,497 miljoen. Vorig jaar was dit € 8,237 miljoen. Het totale leningensaldo is met € 31,8 miljoen toegenomen.

Waarborgsommen
Vanuit het BBV is voorgeschreven om de waarborgsommen onder de vaste schulden te verantwoorden. Wij hadden ze onder de netto-vlottende schulden staan, maar dat is nu gecorrigeerd. Dit zijn waarborgsommen die ontvangen worden voor woningbouw. Later worden deze weer geretourneerd.

Toelichting vlottende passiva

De vlottende passiva zijn de kortlopende schulden (tot één jaar) van de gemeente.

Netto-vlottende schulden met rentetypische looptijd < 1 jaar

Kasgeldleningen
Per 1 januari 2021 hadden wij een bedrag van € 20 miljoen aan kasgeldleningen opgenomen. We hebben met twee leningen in totaal € 20 miljoen aangetrokken en € 40 miljoen afgelost. Er resteert per 31 december 2021 geen saldo aan kasgeldleningen.

Banksaldi
Per einde van het jaar hebben we een positief saldo bij de BNG Bank van € 2,504 miljoen. Dit is opgenomen aan de debetzijde van de balans, onder de liquide middelen. Vorig jaar was dit negatief € 23,179 miljoen.

PricewaterhouseCoopers
Accountants N.V.
Uitsluitend voor
identificatiedoeleinden

Overige schulden

Tabel 185

(bedragen × € 1.000)	Stand per 31-12-2020	Herrubricering	Stand per 31-12-2021
Reserveringsbijdragen	154	0	181
Waarborgsommen	2.596	-2.596	0
Optievergoeding	0	0	0
Rekening courant Duurzaam bedrijf	1.136	0	1.128
Infra Fonds SLP	0	0	5.962
Rekening courant AM-Overleg	46	0	60
Crediteuren	20.257	0	15.888
Overige schulden	**24.189**	**-2.596**	**23.220**

Waarborgsommen
Vanuit het BBV is voorgeschreven om de waarborgsommen onder de vaste schulden te verantwoorden. Wij hadden ze onder de netto-vlottende schulden staan, maar dat is nu gecorrigeerd.

Rekening courant Duurzaam bedrijf
De afname van het saldo van totaal € 0,008 miljoen op de rekening courant komt door opname van een leningbedrag door Meermaker van € 0,030 miljoen en de jaarlijks toegevoegde rente van € 0,022 miljoen.

Infra Fonds SLP
Het Schiphol Logistics Park (SLP) Infrafonds was ondergebracht bij de balanspost voorraden. Dit had te maken met de positieve boekwaarde. Dit is gezien de huidige stand van het fonds, maar ook gezien de aard van het fonds niet de juiste plek op de balans. Deze post is daarom overgeboekt van de voorraden naar de overige schulden.

Crediteuren
Het openstaande crediteurensaldo eind 2021 is € 4,369 miljoen lager dan het openstaande crediteurensaldo per eind 2020. Een verklaring voor dit lagere openstaande crediteurensaldo is dat er eind 2021 voor een bedrag van € 3,3 miljoen minder grote facturen (> € 0,1 miljoen) openstond. In 2021 is 95% van de onbetwiste facturen op tijd betaald, dat wil zeggen binnen 30 dagen na ontvangst.

Overlopende passiva

Nog te betalen bedragen

Tabel 186

(bedragen × € 1.000)	Stand per 31-12-2020	Stand per 31-12-2021
Aangegane verplichtingen/nog te betalen bedragen	29.029	30.026
Af te dragen premies met betrekking tot salarissen	6.825	7.003
Bedragen m.b.t. tot de uitkeringsadministratie	2.350	1.192
Overige posten	124	198
Nog te betalen bedragen	**38.327**	**38.419**

De post aangegane verplichtingen/nog te betalen bedragen zijn bedragen die na het sluiten van de crediteurenadministratie nog in het boekjaar 2021 zijn geboekt, omdat ze betrekking hadden op 2021. Een voorbeeld zijn de rentebetalingen op de langlopende geldleningen (€ 3,267 miljoen) en de anterieure overeenkomsten met een negatieve waarde voor een bedrag van € 1,639 miljoen.

Van overheden ontvangen, nog te besteden uitkeringen

Tabel 187

	Stand per 31-12-2020	Herrub-ricering	Vermeer-deringen	Vermin-deringen	Stand per 31-12-2021
Covid-19 gerel.onderwijsacht.	0	0	573	0	573
DD gebruik Infrastructuur 2021	0	0	700	0	700
Field Lab geluidbewust bouwen	429	0	0	429	0

pwc PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

	Stand per 31-12-2020	Herrub-ricering	Vermeer-deringen	Vermin-deringen	Stand per 31-12-2021
Gedupeerden Kindertoeslagaff.	0	0	629	0	629
Gem.hulp gedup.toeslagenprobl.	120	0	0	120	0
Huisvesting kwetsbare groepen	455	0	0	91	364
Laadpleinen	153	0	0	153	0
Leefstijlbevordering	0	0	181	0	181
Omgevingslawaai	70	0	0	0	70
Onderwijsachterst.bel.vml.HenS	12	0	0	12	0
Pilot Re-integratie officier	38	0	93	56	74
Reg.circulaire ambachtscentra	0	0	41	0	41
Reg.huisvest.aandachtsgroepen	0	0	995	0	995
Regeling reductie energiegebr.	730	0	0	730	0
Regeling ventilatie in scholen	0	0	738	0	738
SPUK MIRT	722	0	800	722	800
SPUK Tijd.onderst.toez.handhav	0	0	476	476	0
Schipholbalie	124	0	0	88	35
Spuk Sportakkoord	0	0	160	92	68
Subs.Ext.Adv.Warmtetrans.(EAW)	21	0	0	21	0
Subs.Woningbouwimp.2e tranche	0	0	16.174	1.099	15.075
Tozo	4.674	0	0	4.674	0
Versnelling Woningbouw	0	0	182	0	182
Het Rijk	**7.548**	**0**	**21.741**	**8.763**	**20.526**
Duurzame werklocaties	17	0	0	0	17
Geluidsschermen Halfweg	291	0	0	0	291
Geniepark fase 2	104	0	0	104	0
Groene en Recr.Verbind.	2.430	0	0	0	2.430
ISV 2014	1.865	0	0	114	1.751
PARK21– waterhuishouding (PNH/NRG)	9.044	0	0	2.435	6.609
PASO-gelden	18.002	0	0	5.928	12.073
RMC Aanval op uitval	60	0	0	0	60
Subs PNH bedrijfsverpl Lisserb	197	0	0	197	0
Subsidie Spoorzicht Noord	382	0	0	0	382
Subsidies PrimA4a	1.406	0	0	9	1.396
Toegankelijk maken bushaltes	143	0	0	0	143
Overige Nederlandse overheidslichamen	**33.942**	**0**	**0**	**8.789**	**25.153**
Totaal van overheden ontvangen, nog te besteden uitkeringen	**41.489**	**0**	**21.741**	**17.552**	**45.679**

Van overheden ontvangen, nog te besteden uitkeringen zijn ontvangen voorschotbedragen van overheidsinstellingen (Rijk, provincie en Vervoerregio Amsterdam) met een specifiek bestedingsdoel. In bovenstaande tabel is het verloop van deze voorschotbedragen te zien. In 2021 is een bedrag van € 21,741 miljoen ontvangen en een bedrag van € 17,552 miljoen besteed.

Overige vooruitontvangen bedragen

Tabel 188

(bedragen × € 1.000)	Stand per 31-12-2020	Stand per 31-12-2021
Overige vooruitontvangen bedragen	24.842	55.695
Totaal overige vooruit ontvangen bedragen	**24.842**	**55.695**

Vooruitontvangen bedragen zijn bedragen die wij tot en met 2021 hebben ontvangen, maar die verantwoord moeten worden in 2022 of later. De grote stijging in 2021 wordt veroorzaakt door een ontvangst van een bedrag van € 30 miljoen van de GEM A4 Zone West vooruitlopend op de inbreng van grond die de gemeente in het verleden heeft aangekocht ten behoeve van deze GEM.

pwc
PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.
Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Niet in de balans tot uitdrukking komende verplichtingen en aanspraken

De gemeente Haarlemmermeer is voor toekomstige jaren verbonden aan verschillende, niet uit de balans blijkende, financiële rechten en verplichtingen. De belangrijkste verplichtingen en rechten lichten we hier toe.

Contracten

In deze opgaaf zijn contracten geselecteerd met een looptijd langer dan een jaar, die zijn afgesloten na 1 januari 2021.
Voor het fysiek domein (groen, onderhoud gebouwen, wegen et cetera) zijn contracten afgesloten voor een bedrag van € 10,5 miljoen. Voor bedrijfsvoering (ICT en huisvesting) is dit € 10,2 miljoen. Voor het sociaal domein is € 0,3 miljoen vastgelegd. In totaal gaat het om een bedrag van € 21 miljoen.

Opgebouwd verlof en individueel keuzebudget

Het opgebouwde aantal verlofuren ultimo 2021 is 109.770 uur met een waarde van € 5,191 miljoen.

FLO verplichtingen van de brandweer bij de VRK

FLO verplichtingen zijn reguliere loonkosten die buiten de gemeenschappelijke regeling (GR) van de VRK vallen en specifiek zijn voor gemeenten met beroepsbrandweer tot en met het jaar 2045. Er is een meerjarenprognose gemaakt voor de kosten van het FLO-overgangsrecht (€ 12,443 miljoen). Jaarlijks wordt voor ons een bedrag begroot op basis van een meerjarige inschatting van de kosten. De werkelijke kosten staan echter nog niet vast, maar hangen af van de individuele keuzes die de medewerkers maken.

Garantstellingen

Tabel 189

(bedragen x € 1.000)	Oorspronkelijk bedrag	Stand per 01-01-2020	Stand per 31-12-2020
Bejaardenzorg en verpleeghuizen	1.502	826	788
Sportverenigingen en –instellingen	7.002	2.814	2.728
Sociaal-culturele en maatschappelijke instellingen	8.833	3.441	3.276
Lichamelijke en geestelijke gezondheidszorg	3.733	1.938	1.838
Borg Zonnepanelen BV Tegenstroom van Ymere	3.000	2.556	1.759
Borg Polanenpark C.V.	4.000	4.000	4.000
Totaal publiek gemeentelijk belang	28.070	15.575	14.388
Borgstelling m.b.t. vergistingsinstallatie Meerlanden	5.562	727	145
Totaal regionaal strategisch karakter	5.562	727	145

pwc
PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.
Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

De grens voor de garanties met een publiek gemeentelijk belang bedraagt € 36 miljoen volgens het Garantiebeleid 2019 (2019.0057727). Dat overschrijden we niet, omdat op dit moment het saldo € 14,4 miljoen is. De garanties met een regionaal strategisch karakter worden conform beleid afgebouwd. De grens was € 23,5 miljoen en heeft geen revolverend karakter.

In het Garantiebeleid 2019 is vastgelegd dat wij bij afgegeven garantstellingen jaarlijks door de instelling en geldverstrekker aangeleverde informatie beoordelen. Deze beoordeling heeft voor het laatst plaatsgevonden bij vaststelling van de Programmabegroting 2022-2025, op basis van de informatie van de instellingen over het boekjaar 2020. De raad is hierover per brief (X. 2020.05303) geïnformeerd. Omdat de standen ultimo op basis van privacywetgeving niet altijd meer met de geldverstrekker kunnen worden geverifieerd, hanteren wij in deze paragraaf de informatie uit de laatste raadsbrief. Dit betreffen de standen per 31-12-2020.

Borgstellingen en overige garanties

Tabel 190

(bedragen x € 1.000)	Oorspronkelijk bedrag	Borg	Stand per 01-01-2021	Stand per 31-12-2021	Betaald door de gemeente in 2021
Indirecte garantstellingen gemeenschappelijke regelingen			8.338	11.240	0
Waarborgfonds Sociale Woningbouw	803.602	50% en 25%	157.899	260.649	0
Hypotheken personeel	517		517	517	0
Nationale hypotheek Garantie	589.000	50%	294.500	294.500	0
Totaal			461.254	566.906	0

Indirecte garantstellingen gemeenschappelijke regelingen
Indirect staat de gemeente ook garant voor alle opgenomen geldleningen door de gemeenschappelijke regelingen. Het betreffen hier geldleningen van Cocensus en de VRK voor € 11,24 miljoen. Deze garanties zijn onlosmakelijk verbonden aan gemeenschappelijke regelingen en daarom ook niet opgenomen in het garantieplafond.

Waarborgfonds Sociale Woningbouw
De gemeente garandeert samen met de Stichting Waarborgfonds Sociale Woningbouw geldleningen aan woningbouwcorporaties binnen Haarlemmermeer. Het totaal van deze gegarandeerde geldleningen bedraagt € 804 miljoen waarvoor wij gedeeltelijk 50% en gedeeltelijk 25% borg staan wat neer komt op € 261 miljoen. De gemeente is hiervoor achtervang, dat wil zeggen dat zolang het Waarborgfonds nog geld heeft wij hierop niet worden aangesproken. Dit jaar zijn wij hiervoor niet aangesproken. Dit jaar een groot verschil met vorig jaar door een aanpassing in de achtervangovereenkomst.

Hypotheken personeel
Borgstellingen op hypotheken van personeel zijn opgenomen voor een bedrag van € 0,517 miljoen, gelijk aan vorig jaar.

Nationale Hypotheek Garantie (NHG)
Tot 2011 heeft de gemeente gemeentegaranties afgegeven. Na 2011 vallen deze garanties geheel voor rekening van de Staat. Het bedrag waar de gemeente ultimo 2020 nog indirect garant voor staat is 50% van € 589 miljoen, € 294,5 miljoen voor 3.374 leningen binnen de gemeente. Er is geen bedrag betaald door de gemeente en ook niet door de NHG. De stand van 2021 is pas laat in 2022 bekend.

Badhoevedorp-Zuid

De gemeente wordt verweten onrechtmatig gehandeld te hebben omdat wij ons niet of onvoldoende zouden hebben ingespannen mee te werken aan ontwikkelingsmogelijkheden in Badhoevedorp-Zuid. Er is een uitspraak van de rechtbank Amsterdam (zaaknummer C13/636457), hiertegen is de gemeente Haarlemmermeer in hoger beroep gegaan. Tegelijkertijd loopt er een schadestaat procedure waarbij de tegenpartij de schade heeft opgemaakt.
Bij een schadestaat procedure moet eerst nog de causaliteit worden bewezen. Tot op het moment dat hier duidelijkheid over is, kan er nog geen redelijke inschatting gemaakt worden van (de omvang van) een eventuele uitstroom van financiële middelen, en is er derhalve

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.
Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

onvoldoende grondslag voor het vormen van een voorziening.

Vanwege de grote onzekerheid over de uitkomst van de procedure is dit opgenomen als risico in de risicoparagraaf. Op 16 maart 2020 is bekend gemaakt dat de aandelen van TeleVerde BV door een overname in handen zijn gekomen van een andere partij. Het feit dat TeleVerde BV nieuwe aandeelhouders heeft gekregen is nog niet direct van invloed op de lopende procedures tussen de gemeente en TeleVerde BV. Wel zijn er constructieve gesprekken gaande tussen de gemeente en de nieuwe aandeelhouders van TeleVerde. Mede hierdoor zijn het hoger beroep en de schadestaatprocedure “on hold” gezet in de hoop dat er tot een oplossing gekomen kan worden. De claim is vooralsnog niet van de baan. We hebben wel goede hoop dat dit aan een oplossing van het geschil kan bijdragen.

PricewaterhouseCoopers
Accountants N.V.
Uitsluitend voor
identificatiedoeleinden

Na balansdatum voorgedane ontwikkelingen

Artikel 29 van het BBV schrijft voor dat inzichten van belang voor de financiële positie, dienen te worden verwerkt in de jaarrekening, ook als deze inzichten zijn verkregen na 31 december 2021, maar vóór het vaststellen van de jaarstukken. Alle gegevens die nadere informatie geven over de feitelijke situatie per balansdatum tot de formele opmaakdatum door het college zijn verwerkt in deze jaarstukken. Gegevens die geen nadere informatie geven over de feitelijke situatie per balansdatum, maar belangrijke financiële gevolgen kunnen hebben, dienen te worden toegelicht. Indien noodzakelijk wordt dit hoofdstuk hiervoor benut. Dit kan ook om informatie gaan die na de datum van opmaken van de jaarstukken door het college en voor vaststelling door de raad beschikbaar komt. Indien dit laatste het geval is, ontvangt de raad een erratum bij de jaarstukken.

pwc
PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.
Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Restantkredieten

In het Activabeleid Gemeente Haarlemmermeer 2019 (2019.0054155) is vastgelegd dat beschikbaar gestelde kredieten (restantkredieten) niet automatisch worden overgeheveld van het ene jaar naar het andere. Doelstelling van het inbouwen van deze toets is een vlotte afwikkeling van deze kredieten te bevorderen (beleidsrealisatie) en zicht te houden op de investeringen in de pijplijn.

Er is een overzicht samengesteld met de restantkredieten per programma per 31-12-2021. Verder wordt aangegeven wat de uitkomst is van de toetsing van deze restantkredieten aan de vastgestelde richtlijnen. Ook is bepaald welke kredieten worden doorgeschoven.

Toetsing aan de richtlijnen

Vorig jaar is besloten een bedrag van € 10,1 miljoen over te hevelen naar 2021. Daarnaast is in 2021 een bedrag van € 58,8 miljoen aan investeringskredieten vrij te geven (begroting na wijziging). Hiermee komt het totaal aan beschikbare financiële middelen op € 68,9 miljoen. In totaal is in 2021 € 48,4 miljoen aan investeringsuitgaven gedaan. Dit betekent dat per 31 december 2021 nog een bedrag resteert van € 20,5 miljoen.

Van de € 20,5 miljoen kan op basis van de vastgestelde richtlijn een bedrag van € 10,4 miljoen worden overgeheveld naar 2021. Het gaat hier om:

1. kredieten die in 2021 door de raad beschikbaar zijn gesteld, maar waarvan uitvoering nog niet volledig heeft plaatsgevonden (€ 3,5 miljoen). Deze kredieten worden op grond van de richtlijnen zonder meer overgeheveld;
2. kredieten die vóór 2021 door de raad beschikbaar zijn gesteld, waarvan de investeringen over meerdere jaren lopen of waarvan uitvoering nog niet volledig heeft plaatsgevonden, maar waarvoor inmiddels wel concrete verplichtingen zijn aangegaan (€ 6,4 miljoen);
3. voorbereidingskredieten die door de raad beschikbaar zijn gesteld, waarvan de daadwerkelijke uitvoering de komende jaren plaats vindt (€ 0,5 miljoen). Bij voorbereidingskredieten vindt op grond van de richtlijnen altijd overheveling plaats.

Het verschil betreft kredieten die zijn komen te vervallen.

Het betreft voornamelijk de volgende investeringen:
- Budget voor strategische grondaankopen € 10 miljoen
- Software vervanging en consolidatie € 0,1 miljoen
- Hoofddorp Centrum Parkeergarage € 0,1 miljoen
- Energietransitie € 0,1 miljoen
- VOR 2018 Verhardingen -/- € 0,6 miljoen gedeeltelijk gedekt door hoogheemraadschap van Rijnland

In het jaar 2021 van het investeringsplan blijft er investeringsruimte over waarvoor nog geen krediet was aangevraagd daarom moet deze investeringsruimte van € 0,7 miljoen worden doorgeschoven naar 2022.

pwc PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Overzicht restantkredieten per programma (x € 1.000)

Tabel 191

	1	2	3 (1-2)	4
Programma (bedragen x € 1.000)	**Totaal krediet 2021**	**Uitgegeven in 2021**	**resterend krediet 2021**	**restant kredieten per 1-1-2021 na toetsing**
Bestuur, samenleving en publiekscontact	92	49	42	42
Maatschappelijke ontwikkeling	19.012	15.298	3.714	3.696
Mobiliteit	2.087	1.979	108	13
Ruimtelijke Ontwikkelingen	1.474	208	1.266	1.135
Wonen	1.384	1.384	0	0
Kwaliteit fysieke omgeving	29.492	24.883	4.608	5.236
Economische zaken	10.914	780	10.134	42
Overhead	4.432	3.856	576	221
Totaal Investeringsplan	68.887	48.437	20.450	10.385

Analyse

Het doorschuiven van de kredieten heeft de volgende oorzaken:

- voor een deel van de investeringen is het totale investeringsbedrag geautoriseerd, terwijl de uitvoering gefaseerd over meerdere jaren plaats vindt;
- investeringen komen later tot uitvoering dan oorspronkelijk gepland. Dit wordt onder andere veroorzaakt doordat noodzakelijke afstemming met of toestemming van medeoverheden of andere derden meer tijd kost. Verder schuiven investeringen door in verband met afstemming van de planning met andere projecten ter vorkoming van extra overlast voor inwoners en ondernemers.

De financiële consequenties met betrekking tot de kapitaallasten, veroorzaakt door het verschuiven van de kredieten, worden verwerkt in het meerjarenbeeld bij de Voorjaarsrapportage 2022.

PricewaterhouseCoopers
Accountants N.V.
Uitsluitend voor
identificatiedoeleinden

Recapitulatie op taakveld

Tabel 192

Programma en taakveldomschrijving (bedragen × € 1.000; min = nadeel)	Beleidsdoel	Originele begroting	Gewijzigde begroting	Rekening	Verschil rekening gewijzigde begroting
Bestuur, samenleving en publiekscontact					
0.1 Bestuur	A	0	0	368	368
	C	0	0	147	147
0.2 Burgerzaken	E	3.081	2.419	2.642	223
1.2 Openbare orde en veiligheid	D	0	0	-1	-1
Baten		**3.081**	**2.419**	**3.155**	**736**
0.1 Bestuur	A	6.348	5.954	5.726	228
	B	176	281	176	105
	C	894	801	906	-106
	D	312	317	305	13
0.2 Burgerzaken	A	430	785	656	129
	D	402	291	285	6
	E	6.097	5.847	5.863	-16
1.2 Openbare orde en veiligheid	D	74	74	74	0
3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	D	48	48	48	0
6.5 Arbeidsparticipatie	B	77	0	0	0
Lasten		**14.857**	**14.398**	**14.039**	**359**
Saldo van baten en lasten (B-L)		**-11.776**	**-11.979**	**-10.885**	**1.095**
Resultaat programma (Saldo +O-S)		**-11.776**	**-11.979**	**-10.885**	**1.095**

Programma en taakveldomschrijving (bedragen × € 1.000; min = nadeel)	Beleidsdoel	Originele begroting	Gewijzigde begroting	Rekening	Verschil rekening gewijzigde begroting
Veiligheid					
1.1 Crisisbeheersing en brandweer	B	1	3.343	3.298	-46
1.2 Openbare orde en veiligheid	A	1.000	1.647	1.574	-73
	B	0	1.285	1.460	175
Baten		**1.001**	**6.275**	**6.331**	**56**
1.1 Crisisbeheersing en brandweer	B	14.874	18.402	18.863	-460
1.2 Openbare orde en veiligheid	A	3.931	4.825	4.901	-77
	B	197	3.131	3.152	-21
Lasten		**19.002**	**26.358**	**26.916**	**-558**
Saldo van baten en lasten (B-L)		**-18.001**	**-20.083**	**-20.585**	**-502**
Resultaat programma (Saldo +O-S)		**-18.001**	**-20.083**	**-20.585**	**-502**

pwc
PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.
Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Programma en taakveldomschrijving (bedragen × € 1.000; min = nadeel)	Beleidsdoel	Originele begroting	Gewijzigde begroting	Rekening	Verschil rekening gewijzigde begroting
Zorg en werk					
1.2 Openbare orde en veiligheid	D	0	0	18	18
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	A	378	400	356	-44
6.2 Wijkteams	D	0	631	326	-305
6.3 Inkomensregelingen	D	31.150	37.721	42.476	4.755
6.5 Arbeidsparticipatie	C	31	31	289	259
6.6 Maatwerkvoorzieningen (WMO	A	103	103	105	2
6.71 Maatwerkdienstverlening 18+	A	599	529	554	25
6.72 Maatwerkdienstverlening 18-	A	0	0	0	0
6.81 Geëscaleerde zorg 18+	B	19	528	1.391	863
6.82 Geëscaleerde zorg 18-	A	0	0	478	478
Baten		**32.280**	**39.943**	**45.993**	**6.050**
1.2 Openbare orde en veiligheid	D	0	0	16	-16
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	A	4.016	3.779	3.717	63
6.2 Wijkteams	A	818	579	605	-26
	D	0	631	191	440
6.3 Inkomensregelingen	A	148	148	148	0
	D	39.868	47.120	52.720	-5.600
6.4 Begeleide participatie	A	3.839	3.806	3.884	-78
	C	6.262	5.065	5.157	-93
6.5 Arbeidsparticipatie	C	2.985	4.469	4.138	330
	D	0	374	281	93
6.6 Maatwerkvoorzieningen (WMO	A	5.705	6.867	6.593	274
6.71 Maatwerkdienstverlening 18+	A	10.040	12.013	12.665	-651
	B	38	3	0	3
	D	651	660	790	-131
6.72 Maatwerkdienstverlening 18-	A	24.023	33.183	31.817	1.366
	B	8.601	9.673	10.035	-363
6.81 Geëscaleerde zorg 18+	A	105	435	443	-8
	B	236	415	265	150
6.82 Geëscaleerde zorg 18-	A	4.239	4.356	4.071	285
Lasten		**111.572**	**133.574**	**137.536**	**-3.962**
Saldo van baten en lasten (B-L)		**-79.292**	**-93.631**	**-91.543**	**2.088**
Resultaat programma (Saldo +O-S)		**-79.292**	**-93.631**	**-91.543**	**2.088**

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.
Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Programma en taakveldomschrijving (bedragen × € 1.000; min = nadeel)	Beleidsdoel	Originele begroting	Gewijzigde begroting	Rekening	Verschil rekening gewijzigde begroting
Maatschappelijke ontwikkeling					
4.2 Onderwijshuisvesting	B	354	438	453	15
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingenzaken	B	3.383	4.583	4.161	-422
5.1 Sportbeleid en activering	E	0	232	802	570
5.2 Sportaccomodaties	E	6.458	7.519	7.172	-347
5.3 Cultuurpresentie, cultuurproductie, cultuurparticipatie	D	6.327	6.105	6.204	99
5.4 Musea	D	0	0	0	0
5.6 Media	D	0	24	55	30
5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	E	573	640	625	-16
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	A	0	0	0	0
	B	0	320	633	313
	C	1.543	1.275	1.157	-118
6.2 Wijkteams	A	0	0	51	51
6.81 Geëscaleerde zorg 18+	C	0	33	48	16
7.1 Volksgezondheid	A	0	313	106	-207
Baten		**18.638**	**21.482**	**21.467**	**-15**
1.2 Openbare orde en veiligheid	C	96	96	103	-6
3.4 Economische promotie	E	25	25	25	0
4.2 Onderwijshuisvesting	B	12.795	11.661	12.035	-374
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingenzaken	B	11.178	10.637	9.441	1.196
5.1 Sportbeleid en activering	E	2.490	4.025	3.640	385
5.2 Sportaccomodaties	E	17.891	18.832	17.749	1.083
5.3 Cultuurpresentie, cultuurproductie, cultuurparticipatie	D	16.247	16.496	16.315	180
5.4 Musea	D	439	394	416	-22
5.5 Cultureel erfgoed	D	612	623	496	127
5.6 Media	D	6.410	6.480	6.480	0
5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	E	6.683	5.914	5.705	210
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	A	2.786	2.877	2.787	90
	B	0	858	747	111
	C	12.891	13.485	12.701	784
6.2 Wijkteams	A	2.231	2.226	2.119	106
6.81 Geëscaleerde zorg 18+	C	523	1.354	1.026	327
6.82 Geëscaleerde zorg 18-	A	95	95	95	0
7.1 Volksgezondheid	A	6.470	7.077	6.792	285
Lasten		**99.861**	**103.152**	**98.671**	**4.481**
Saldo van baten en lasten (B-L)		**-81.223**	**-81.671**	**-77.205**	**4.466**
0.10 Mutaties reserves	B	35	52	35	-17
	C	1.001	915	898	-18
	D	3	63	64	1
	E	1.729	879	706	-173
Baten		**2.767**	**1.908**	**1.702**	**-206**
0.10 Mutaties reserves	C	100	179	384	-205
	D	0	60	169	-109
Lasten		**100**	**239**	**554**	**-315**
Resultaat programma (Saldo +O-S)		**-78.555**	**-80.001**	**-76.056**	**3.945**

pwc
PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.
Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Programma en taakveldomschrijving (bedragen × € 1.000; min = nadeel)	Beleidsdoel	Originele begroting	Gewijzigde begroting	Rekening	Verschil rekening gewijzigde begroting
Mobiliteit					
2.1 Verkeer en vervoer	B	86	86	172	86
2.5 Openbaar vervoer	A	25	25	23	-2
	B	52	1.574	851	-724
Baten		**163**	**1.685**	**1.046**	**-639**
1.2 Openbare orde en veiligheid	B	0	384	338	46
2.1 Verkeer en vervoer	A	1.231	1.129	1.231	-102
	B	5.501	4.523	4.105	418
2.2 Parkeren	A	411	327	364	-37
	B	1.217	1.372	1.506	-134
2.5 Openbaar vervoer	A	25	25	7	18
	B	416	3.118	1.125	1.993
Lasten		**8.801**	**10.877**	**8.676**	**2.202**
Saldo van baten en lasten (B-L)		**-8.638**	**-9.192**	**-7.630**	**1.562**
0.10 Mutaties reserves	A	107	89	88	0
	B	1.947	855	855	0
Baten		**2.053**	**943**	**943**	**0**
0.10 Mutaties reserves	B	1.253	2.720	1.817	903
Lasten		**1.253**	**2.720**	**1.817**	**903**
Resultaat programma (Saldo +O-S)		**-7.837**	**-10.969**	**-8.504**	**2.465**

Programma en taakveldomschrijving (bedragen × € 1.000; min = nadeel)	Beleidsdoel	Originele begroting	Gewijzigde begroting	Rekening	Verschil rekening gewijzigde begroting
Ruimtelijke ontwikkelingen					
3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur	B	0	7.896	19.958	12.062
7.4 Milieubeheer	B	1	1.110	1.151	41
8.1 Ruimtelijke ordening	A	881	2.683	2.044	-639
8.2 Grondexploitatie(niet bedrijventerreinen)	B	61.903	22.813	43.054	20.240
8.3 Wonen en bouwen	C	10.004	8.504	11.840	3.336
Baten		**72.788**	**43.006**	**78.046**	**35.040**
3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur	B	0	7.424	9.629	-2.205
7.4 Milieubeheer	B	3.926	4.547	4.040	508
8.1 Ruimtelijke ordening	A	4.114	6.667	6.915	-248
	C	44	44	43	1
8.2 Grondexploitatie(niet bedrijventerreinen)	B	60.551	13.225	38.198	-24.973
8.3 Wonen en bouwen	C	2.382	2.382	2.486	-104
Lasten		**71.018**	**34.290**	**61.311**	**-27.022**
Saldo van baten en lasten (B-L)		**1.770**	**8.717**	**16.735**	**8.018**
0.10 Mutaties reserves	B	16.777	8.961	7.258	-1.703
Baten		**16.777**	**8.961**	**7.258**	**-1.703**
0.10 Mutaties reserves	B	16.850	17.310	22.772	-5.461
Lasten		**16.850**	**17.310**	**22.772**	**-5.461**
Resultaat programma (Saldo +O-S)		**1.696**	**368**	**1.221**	**854**

pwc
PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.
Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Programma en taakveldomschrijving (bedragen × € 1.000; min = nadeel)	Beleidsdoel	Originele begroting	Gewijzigde begroting	Rekening	Verschil rekening gewijzigde begroting
Wonen					
8.3 Wonen en bouwen	B	217	716	349	-367
Baten		**217**	**716**	**349**	**-367**
8.3 Wonen en bouwen	A	59	148	92	55
	B	1.946	2.465	1.964	501
Lasten		**2.005**	**2.612**	**2.057**	**556**
Saldo van baten en lasten (B-L)		**-1.788**	**-1.896**	**-1.708**	**189**
0.10 Mutaties reserves	A	54	246	166	-80
Baten		**54**	**246**	**166**	**-80**
0.10 Mutaties reserves	A	48	48	48	0
Lasten		**48**	**48**	**48**	**0**
Resultaat programma (Saldo +O-S)		**-1.782**	**-1.698**	**-1.589**	**109**

Programma en taakveldomschrijving (bedragen × € 1.000; min = nadeel)	Beleidsdoel	Originele begroting	Gewijzigde begroting	Rekening	Verschil rekening gewijzigde begroting
Kwaliteit fysieke omgeving					
2.1 Verkeer en vervoer	D	742	1.129	1.425	296
5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	A	28	28	761	733
7.2 Riolering	C	10.633	10.610	10.985	376
7.3 Afval	B	20.789	23.104	23.164	60
7.4 Milieubeheer	D	17	17	0	-17
	E	42	242	227	-15
7.5 Begraafplaatsen en crematoria	A	763	1.001	1.043	42
Baten		**33.013**	**36.129**	**37.606**	**1.476**
1.2 Openbare orde en veiligheid	D	230	232	169	63
2.1 Verkeer en vervoer	D	24.738	26.313	26.031	282
2.4 Economische havens en waterwegen	C	606	681	651	29
5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	A	8.069	8.684	9.713	-1.029
7.2 Riolering	C	6.289	6.026	6.279	-253
7.3 Afval	B	17.223	19.215	18.692	523
7.4 Milieubeheer	E	10.207	10.149	10.215	-66
7.5 Begraafplaatsen en crematoria	A	1.035	1.046	1.140	-94
Lasten		**68.395**	**72.346**	**72.890**	**-544**
Saldo van baten en lasten (B-L)		**-35.382**	**-36.216**	**-35.284**	**932**
0.10 Mutaties reserves	A	132	132	131	0
	D	292	139	139	0
Baten		**423**	**271**	**270**	**0**
0.10 Mutaties reserves	D	20	0	0	0
Lasten		**20**	**0**	**0**	**0**
Resultaat programma (Saldo +O-S)		**-34.979**	**-35.946**	**-35.014**	**932**

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.
Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Programma en taakveldomschrijving (bedragen × € 1.000; min = nadeel)	Beleidsdoel	Originele begroting	Gewijzigde begroting	Rekening	Verschil rekening gewijzigde begroting
Economische zaken					
2.1 Verkeer en vervoer	A	0	0	24	24
3.1 Economische ontwikkeling	A	20	20	22	2
3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur	A	1.696	3.853	3.822	-31
3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	A	1.584	1.370	1.408	38
Baten		**3.300**	**5.243**	**5.276**	**33**
2.1 Verkeer en vervoer	A	0	0	35	-35
	B	169	169	169	0
3.1 Economische ontwikkeling	A	534	534	509	25
	B	462	862	828	35
3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur	A	4.149	4.888	4.744	144
3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	A	2.139	2.051	2.020	31
	B	381	381	338	43
8.1 Ruimtelijke ordening	B	227	227	202	25
Lasten		**8.060**	**9.111**	**8.846**	**266**
Saldo van baten en lasten (B-L)		**-4.760**	**-3.868**	**-3.569**	**299**
0.10 Mutaties reserves	A	100	1.520	1.496	-24
Baten		**100**	**1.520**	**1.496**	**-24**
0.10 Mutaties reserves	A	0	1.020	1.256	-236
Lasten		**0**	**1.020**	**1.256**	**-236**
Resultaat programma (Saldo +O-S)		**-4.660**	**-3.368**	**-3.329**	**39**

Programma en taakveldomschrijving (bedragen × € 1.000; min = nadeel)	Beleidsdoel	Originele begroting	Gewijzigde begroting	Rekening	Verschil rekening gewijzigde begroting
Overzicht algemene dekkingsmiddelen					
0.5 Treasury	C	10.381	7.962	7.746	-215
0.61 OZB woningen	A	19.346	19.361	19.574	214
0.62 OZB niet-woningen	A	59.168	64.100	66.381	2.281
0.63 Parkeerbelasting	A	3.664	1.707	2.144	436
0.64 Belastingen overig	A	7.153	7.560	7.666	107
0.7 Algemene uitkering en overige uitkeringen Gemeentefonds	B	190.600	211.722	213.817	2.095
0.8 Overige baten en lasten	D	0	0	207	207
3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	A	14	14	12	-2
3.4 Economische promotie	A	12.781	4.109	3.344	-765
8.3 Wonen en bouwen	A	32	32	29	-3
Baten		**303.139**	**316.567**	**320.922**	**4.355**
0.5 Treasury	C	-2.137	-1.016	-1.155	138
0.61 OZB woningen	A	1.072	1.072	1.505	-433
0.62 OZB niet-woningen	A	2.411	2.411	2.835	-424
0.63 Parkeerbelasting	A	24	24	24	0
0.64 Belastingen overig	A	144	144	146	-2
0.8 Overige baten en lasten	D	3.960	1.971	931	1.040
0.9 Vennootschapsbelasting (VPB)	E	1.457	1.158	1.854	-696
3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	A	0	0	0	0
3.4 Economische promotie	A	261	261	510	-249
Lasten		**7.192**	**6.024**	**6.650**	**-625**
Saldo van baten en lasten (B-L)		**295.947**	**310.543**	**314.273**	**3.730**

pwc
PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.
Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

0.10 Mutaties reserves	D	7.159	12.439	8.867	-3.572
Baten		**7.159**	**12.439**	**8.867**	**-3.572**
0.10 Mutaties reserves	D	6.485	12.831	11.552	1.279
Lasten		**6.485**	**12.831**	**11.552**	**1.279**
Resultaat programma (Saldo +O-S)		**296.622**	**310.151**	**311.587**	**1.436**

Programma en taakveldomschrijving (bedragen × € 1.000; min = nadeel)	Beleidsdoel	Originele begroting	Gewijzigde begroting	Rekening	Verschil rekening gewijzigde begroting
Overzicht overhead					
0.4 Overhead	A	50	50	347	297
	C	0	0	3	3
	D	21	21	-15	-36
Baten		**71**	**71**	**335**	**264**
0.4 Overhead	A	23.450	24.705	25.689	-984
	B	10.335	11.314	10.587	727
	C	16.464	16.962	15.846	1.115
	D	17.118	14.387	14.322	65
	E	-8.133	-7.189	-7.544	355
Lasten		**59.234**	**60.179**	**58.900**	**1.279**
Saldo van baten en lasten (B-L)		**-59.163**	**-60.107**	**-58.565**	**1.543**
Resultaat programma (Saldo +O-S)		**-59.163**	**-60.107**	**-58.565**	**1.543**

Samenvattend

Totaal baten	467.690	473.537	520.526	46.989
Totaal lasten	469.996	472.922	496.491	-23.569
Gerealiseerd totaal van saldo van baten en lasten	**-2.306**	**615**	**24.035**	**23.419**
Totaal mutaties reserves	**4.579**	**-7.879**	**-17.294**	**-9.415**
Gerealiseerd resultaat	**2.272**	**-7.264**	**6.740**	**14.004**

PricewaterhouseCoopers
Accountants N.V.
Uitsluitend voor
identificatiedoeleinden

Single information Single audit (SiSa)

De doelstelling van de Single information Single audit (SiSa) is de verantwoordings- en controlelasten voor medeoverheden (gemeenten, provincies en regio's met een gemeenschappelijke regeling) richting uitkeringsverstrekkers te verminderen. De SiSa-verantwoordingssytematiek sluit aan bij het reguliere jaarrekeningproces van de medeoverheden. De financiële verantwoording van de daarvoor aangewezen specifieke uitkeringen gebeurt via een bijlage bij de jaarrekening en valt daarmee ook onder de accountantsverklaring. De SiSa-bijlage geeft op beknopte wijze volgens de door het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties voorgeschreven wijze de belangrijkste verantwoordingsinformatie over de betreffende specifieke uitkering, zoals bijvoorbeeld de juridische grondslag en de besteding ervan.

PricewaterhouseCoopers
Accountants N.V.
Uitsluitend voor
identificatiedoeleinden

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2021 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa							
Departement	**Nummer**	**Specifieke uitkering Juridische grondslag Ontvanger**	**Indicator**	**Indicator**	**Indicator**	**Indicator**	**Indicator**
JenV	**A7**	**Regeling specifieke uitkering tijdelijke ondersteuning toezicht en handhaving** Gemeenten	Besteding (jaar T-1, 15-31 december 2020) *Aard controle R* *Indicator: A7/01*	Besteding (jaar T, 1 januari-30 september 2021) *Aard controle R* *Indicator: A7/02*	Project afgerond in (jaar T)? (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: A7/03*	Besteding (jaar T) (gedeeltelijk) verantwoord o.b.v. voorlopige toekenningen? (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: A7/04*	Eventuele toelichting als bij de vorige indicator “nee” is ingevuld *Aard controle n.v.t.* *Indicator: A7/05*
			€ 0	€ 441.089	Ja	Nee	De bestedingen in jaar T bestaan uit extra coronabanen.
JenV	**A10**	**Regeling financiële impuls huisvesting grote gezinnen vergunninghouders** Gemeenten	Besteding aan beleidsdoelstelling (jaar T)? *Aard controle R* *Indicator: A10/01*	Cumulatieve besteding aan beleidsdoelstelling (t/m jaar T) *Aard controle R* *Indicator: A10/02*	Huisvesting gerealiseerd in (jaar T)? (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: A10/03*	Toelichting als bij één van de vorige indicatoren “nee” is ingevuld *Aard controle n.v.t.* *Indicator: A10/04*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: A10/05*
			€ 32.500	€ 32.500	Ja		Ja
JenV	**A12B**	**Incidentele bijdrage ondersteuning naleving controle op coronatoegangsbewijzen** Veiligheidsregio's	Naam veiligheidsregio *Aard controle n.v.t.* *Indicator: A12B/01*	Besteding (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: A12B/02*	Besteding volgens besluit van de veiligheidsregio uitgevoerd (Ja/nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: A12B/03*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: A12B/04*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: A12B/05*
			Kennemerland	€ 307.780	Ja	€ 307.780	Nee
FIN	**B2**	**Regeling specifieke uitkering gemeentelijke hulp gedupeerden toeslagenproblematiek** Gemeenten	Besteding (T-1) - betreft nog niet verantwoorde bedragen over 2020 *Aard controle R* *Indicator: B2/01*	Aantal (potentieel) gedupeerden (als gemeld door Uitvoeringsorganisatie Herstel Toeslagen aan de gemeente) (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: B2/02*	Cumulatief aantal (potentieel) gedupeerden (als gemeld door Uitvoeringsorganisatie Herstel Toeslagen aan de gemeente) (t/m jaar T) *Aard controle R* *Indicator: B2/03*	Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel c (artikel 3) *Aard controle R* *Indicator: B2/04*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) werkelijke kosten van onderdelen c (artikel 3) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: B2/05*
			€ 0	417	417	€ 206.711	€ 206.711
			Normbedragen voor a, b en d (Ja/Nee) (vanaf 2021) Nee: reeks 1 / Ja: reeks 2 *Aard controle n.v.t.* *Indicator: B2/06*	Normbedrag voor e (Ja/Nee) (vanaf 2021) Nee: indicator B2/13 en B2/14 / Ja: indicator B2/21 en B2/22 *Aard controle n.v.t.* *Indicator: B2/07*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: B2/08*		
			Ja	Nee	Nee		
			Reeks 1 Aantal uitgewerkte plannen van aanpakken (jaar T) **Keuze werkelijke kosten** *Aard controle D2* *Indicator: B2/09*	**Reeks 1** Cumulatief aantal uitgewerkte plannen van aanpakken (t/m jaar T) **Keuze werkelijke kosten** *Aard controle n.v.t.* *Indicator: B2/10*	**Reeks 1** Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel a, b en d (artikel 3) **Keuze werkelijke kosten** *Aard controle R* *Indicator: B2/11*	**Reeks 1** Cumulatieve besteding (t/m jaar T) werkelijke kosten van onderdelen a, b en d (artikel 3) **Keuze werkelijke kosten** *Aard controle n.v.t.* *Indicator: B2/12*	
			96	96	€ 41.472	€ 41.472	
			Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel e (artikel 3) **Keuze werkelijke kosten** *Aard controle R* *Indicator: B2/13*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) werkelijke kosten van onderdelen e (artikel 3) **Keuze werkelijke kosten** *Aard controle n.v.t.* *Indicator: B2/14*			
			€ 0	€ 0			
			Reeks 2 Normbedrag onderdeel a x aantal (potentieel) gedupeerden **Keuze normbedragen** *Aard controle R* *Indicator: B2/15*	**Reeks 2** Normbedrag onderdeel a x aantal (potentieel) gedupeerden cumulatief (t/m jaar T) **Keuze normbedragen** *Aard controle n.v.t.* *Indicator: B2/16*	**Reeks 2** Normbedrag onderdeel b x aantal plannen van aanpak **Keuze normbedragen** *Aard controle R* *Indicator: B2/17*	**Reeks 2** Normbedrag onderdeel b x aantal plannen van aanpak (t/m jaar T) **Keuze normbedragen** *Aard controle n.v.t.* *Indicator: B2/18*	**Reeks 2** Normbedrag onderdeel d x aantal nazorgtrajecten **Keuze normbedragen** *Aard controle R* *Indicator: B2/19*
			€ 158.080	€ 158.080	€ 332.928	€ 332.928	€ 179.520

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.
Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Departement	Nummer	Specifieke uitkering / Juridische grondslag / Ontvanger	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator
			Reeks 2 Normbedrag onderdeel d x aantal nazorgtrajecten (t/m jaar T) **Keuze normbedragen** *Aard controle n.v.t.* *Indicator: B2/20*	Normbedrag onderdeel e (afhankelijk van aantal (potentieel) gedupeerde), indien nog niet eerder opgegeven (jaar T) **Keuze normbedragen** *Aard controle R* *Indicator: B2/21*	Normbedrag onderdeel e (afhankelijk van aantal (potentieel) gedupeerde), indien nog niet eerder opgegeven (t/m jaar T) **Keuze normbedragen** *Aard controle n.v.t* *Indicator: B2/22*		
			€ 179.520	€ 0	€ 0		
BZK	**C1**	**Regeling specifieke uitkering Reductie Energiegebruik** Gemeenten	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C1/01*	Aantal woningen dat bereikt is met het project (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C1/02*	Aantal woningen waar energiebesparende maatregelen plaatsvinden (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C1/03*		
			Ja	20.314	9.370		
			Projectnaam/nummer per project *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C1/04*	Besteding (jaar T) per project *Aard controle R* *Indicator: C1/05*	Bestedingen (jaar T) komen overeen met ingediende projectplan (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C1/06*	Besteding (jaar T) aan afwijkingen Alleen invullen bij akkoord ministerie *Aard controle R* *Indicator: C1/07*	
		1	Regeling reductie energiegebruik/2019-620287	€ 730.101	Ja		
			Kopie projectnaam/nummer *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C1/08*	Cumulatieve totale bestedingen (t/m jaar T) Deze indicator is bedoeld voor de tussentijdse afstemming van de juistheid en volledigheid van de verantwoordingsinformatie *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C1/09*	Toelichting op afwijkingen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C1/10*	Project afgerond in (jaar T)? (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C1/11*	
		1	Regeling reductie energiegebruik/2019-620287	€ 1.353.968		Ja	
BZK	**C9**	**Specifieke uitkering woningbouwimpuls** **Tranche 1 t/m 3** Gemeenten	Projectnaamnummer *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C9/01*	Aantal woningen waarvan bouw is gestart in (jaar T) komt overeen met fasering uit de projectaanvraag (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C9/02*	Aantal woningen cumulatief (t/m jaar T) **gerealiseerd** *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C9/03*	Realisatie maatregelen verloopt conform fasering projectaanvraag (Ja/Nee) - bij Nee is indicator 08 verplicht *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C9/04*	Totale besteding (jaar T) Alleen van toepassing voor tranche 1 beschikkingen *Aard controle R* *Indicator: C9/05*
		1	2021-0000014522	Ja	136	Ja	€ 0
			Bestedingen in (jaar T) komen overeen met aanvraag (Ja/Nee) - bij Nee is indicator 08 verplicht Alleen van toepassing voor tranche 1 en 2 beschikkingen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C9/06*	Kopie projectnaam/ nummer *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C9/07*	Toelichting besteding (jaar T) volgens projectplan *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C9/08*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C9/09*	Realisatie afwijkingen in (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: C9/10*
		1	Nee	2021-0000014522	Uitgaven tm 2020 ad € 1.087.914 betroffen kosten voorbereiding (VTA, advieskosten en rente)	€ 1.935.043	€ 0
			Cumulatieve realisatie afwijkingen in (t/m jaar T) Alleen van toepassing voor tranche 3 beschikkingen *Aard controle R* *Indicator: C9/11*	Cumulatieve opbrengsten uit grondverkopen en/of kostenverhaal tot en met (jaar T) conform projectaanvraag Alleen van toepassing voor tranche 3 beschikkingen *Aard controle R* *Indicator: C9/12*	Kopie projectnaam/ nummer *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C9/13*	Actualisatie financieel tekort project Alleen van toepassing voor tranche 3 beschikkingen *Aard controle R* *Indicator: C9/14*	Cumulatieve cofinanciering (t/m jaar T) Alleen van toepassing voor tranche 3 beschikkingen *Aard controle R* *Indicator: C9/15*
		1	€ 0	€ 0	2021-0000014522	€ 0	€ 0

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.
Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Departement	Nummer	Specifieke uitkering / Juridische grondslag / Ontvanger	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator
			Prijzen woningen komen overeen met projectplan (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C9/16*	Percentage gebouwde betaalbare woningen ten opzichte van het totaal aantal gebouwde woningen (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C9/17*	Project afgerond (ja/nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C9/18*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C9/19*	
			Ja	6,80%	Nee	Nee	
BZK	**C31**	**Regeling vaststelling regels verstrekken eenmalige specifieke uitkering aan gemeenten huisvesting kwetsbare doelgroepen** Gemeenten	Besteding (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: C31/01*	Cumulatieve besteding (t/m Jaar T) *Aard controlen n.v.t.* *Indicator: C31/02*	Besteding (jaar T) aan projecten die niet zijn opgenomen in de toezegging *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C31/03*	Eventuele toelichting op niet volgens plan/aanvraag uitgevoerde projecten Verplicht als bij indicator 03 een bedrag is ingevuld *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C31/04*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C31/05*
			€ 90.162	€ 90.162	€ 0		Nee
BZK	**C32**	**Regeling specifieke uitkering ventilatie in scholen** Gemeenten	Beschikkingsnummer /naam *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C32/01*	Besteding (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: C32/02*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C32/03*	Start bouwactiviteiten uiterlijk 31 augustus 2022 (Ja/Nee) *Aard controle D2* *Indicator: C32/04*	Toelichting (verplicht als bij start bouwactiviteiten (indicator 04) 'Nee' is ingevuld) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C32/05*
		1	SUVIS21-00902350	€ 0	€ 0	Nee	
		2	SUVIS21-01072681	€ 0	€ 0	Nee	
		3	SUVIS21-01177555	€ 0	€ 0	Nee	
		4	SUVIS21-01177803	€ 0	€ 0	Nee	
		5	SUVIS21-01192563	€ 0	€ 0	Nee	
		6	SUVIS21-01209572	€ 0	€ 0	Nee	
			Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C32/06*				
		1	Nee				
		2	Nee				
		3	Nee				
		4	Nee				
		5	Nee				
		6	Nee				
BZK	**C56**	**Regeling huisvesting aandachtsgroepen**	Beschikkingsnummer *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C56/01*	Projectnaam *Aard controle n.v.t* *Indicator: C56/02*	Besteding (jaar T) per project *Aard controle R* *Indicator: C56/03*	Cumulatieve bestedingen (t/m jaar T) - per project Inclusief uitvoering door derde vanaf SiSa 2022 *Aard controle R* *Indicator: C56/04*	Aantal woonruimten en verblijfsruimten waarvan de werkzaamheden zijn gestart in (jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C56/05*
		1	*RHA2021-02275411*	*Oosterdreef, Nieuw-Vennep*	€ 0	€ 0	0
		2	*RHA2021-02275850*	*Wickevoort 1, Cruquius*	€ 0	€ 0	0
		3	*RHA2021-02275981*	*Wickevoort 2, Cruquius*	€ 0	€ 0	0
		4	*RHA2021-02371647*	*DUWO-Hydepark*	€ 0	€ 0	0
			Aantal volledig gerealiseerde woonruimten en verblijfsruimten (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C56/06*	Kopie Projectnaam *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C56/07*	Opgevoerde kostenactiviteiten zoals opgenomen in de aanvraag zijn onveranderd (t/m jaar T) (Ja/Nee) *Aard controle R* *Indicator: C56/08*	De uitvoering loopt volgens de planning (ja/nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C56/09*	Zelfstandige uitvoering (ja/nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C56/10*
		1	0	*Oosterdreef, Nieuw-Vennep*	Ja	Ja	Ja
		2	0	*Wickevoort 1, Cruquius*	Ja	Ja	Ja
		3	0	*Wickevoort 2, Cruquius*	Ja	Ja	Ja
		4	0	*DUWO-Hydepark*	Ja	Ja	Ja

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.
Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Departement	Nummer	Specifieke uitkering / Juridische grondslag / Ontvanger	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator
			Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C56/11*				
			Nee				
BZK	**C61**	**Schipholbalies 2e tranche**	Baten (jaar T) Gemeentebalie Schiphol ten laste van Rijksmiddelen *Aard controle R* *Indicator: C61/01*	Lasten (jaar T) Gemeentebalie Schiphol ten laste van Rijksmiddelen *Aard controle R* *Indicator: C61/02*	Beginstand exploitatietekort (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: C61/03*	Totaal exploitatietekort (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: C61/04*	Beginstand opgebouwde reservevoorziening (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: C61/05*
			€ 313.758	€ 674.161	€ 0	€ 360.403	€ 123.831
			Eindstand opgebouwde reservevoorziening (jaar T) *Indicator: C61/06*				
			€ 35.428				
BZK	**C62**	**Specifieke uitkering aan gemeenten voor de bekostiging van de kwijtschelding van gemeentelijke belastingen van gedupeerden door de toeslag enaffaire**	Aantal gedupeerden (artikel 1, lid 2) *Aard controle R* *Indicator: C62/01*	Berekening bedrag uitvoeringskosten *Aard controle R* *Indicator: C62/02*	Gederfde opbrengsten (jaar T) die voortvloeien uit het kwijtschelden van gemeentelijke belastingen *Aard controle R* *Indicator: C62/03*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C62/04*	
			197	€ 29.550	€ 33.319	Nee	
BZK	**C64**	**Tijdelijke capaciteit of externe expertise 14 grootschalige woningbouwgebieden**	Besteding (jaar T) ten laste van Rijksmiddelen *Aard controle R* *Indicator: C64/01*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) ten laste van Rijksmiddelen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C64/02*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C64/03*		
			€ 0	€ 0	Nee		
OCW	**D8**	**Onderwijsachterstandenbeleid 2019-2022 (OAB)** Gemeenten	Besteding (jaar T) aan voorzieningen voor voorschoolse educatie die voldoen aan de wettelijke kwaliteitseisen (conform artikel 166, eerste lid WPO) *Aard controle R* *Indicator: D8/01*	Besteding (jaar T) aan overige activiteiten (naast VVE) voor leerlingen met een grote achterstand in de Nederlandse taal (conform artikel 165 WPO) *Aard controle R* *Indicator: D8/02*	Besteding (jaar T) aan afspraken over voor- en vroegschoolse educatie met bevoegde gezagsorganen van scholen, houders van kindcentra en peuterspeelzalen (conform artikel 167 WPO) *Aard controle R* *Indicator: D8/03*	Opgebouwde reserve ultimo (jaar T-1) *Aard controle R* *Indicator: D8/04*	
			€ 2.254.664	€ 464.730	€ 0	€ 0	
OCW	**D14**	**Regeling specifieke uitkering inhalen COVID-19 gerelateerde onderwijsvertragingen**	Besteding (jaar T) maatregelen artikel 3, lid 2, a t/m e samen opgeteld *Aard controle R* *Indicator: D14/01*	Besteding (jaar T) voor tijdelijke extra huur van bestaande huisvesting indien deze extra huisvesting nodig is voor de uitvoering van maatregelen die scholen of gemeenten in het kader van het Nationaal Programma Onderwijs nemen *Aard controle R* *Indicator: D14/02*	Besteding (jaar T) voor ambtelijke capaciteit van de gemeente of inkoop van expertise voor de uitvoering van het Nationaal Programma Onderwijs *Aard controle R* *Indicator: D14/03*	Opgebouwde reserve ultimo (jaar T-1) *Aard controle R* *Indicator: D14/04*	
			€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	
IenW	**E3**	**Subsidieregeling sanering verkeerslawaai** Subsidieregeling sanering verkeerslawaai Provincies, gemeenten en gemeenschappelijke regelingen (Wgr)	Hieronder per regel één beschikkingsnummer en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E3/01*	Besteding (jaar T) ten laste van rijksmiddelen *Aard controle R* *Indicator: E3/02*	Overige bestedingen (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: E3/03*	Besteding (jaar T) door meerwerk dat o.b.v. art. 126 Wet geluidshinder ten laste van het Rijk komt *Aard controle R* *Indicator: E3/04*	Correctie over besteding (t/m jaar T) *Aard controle R* *Indicator: E3/05*
			559.132.00/508080816	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.
Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Departement	Nummer	Specifieke uitkering Juridische grondslag Ontvanger	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator
			Kosten ProRail (jaar T) als bedoeld in artikel 25 lid 4 van deze regeling ten laste van rijksmiddelen *Aard controle R* *Indicator: E3/06*	Kopie beschikkingsnummer *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E3/07*	Cumulatieve bestedingen ten laste van rijksmiddelen tot en met (jaar T) Deze indicator is bedoeld voor de tussentijdse afstemming van de juistheid en volledigheid van de verantwoordingsinformatie *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E3/08*	Cumulatieve overige bestedingen tot en met (jaar T) Deze indicator is bedoeld voor de tussentijdse afstemming van de juistheid en volledigheid van de verantwoordingsinformatie *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E3/09*	Cumulatieve Kosten ProRail tot en met (jaar T) als bedoeld in artikel 25 lid 4 van deze regeling ten laste van rijksmiddelen Deze indicator is bedoeld voor de tussentijdse afstemming van de juistheid en volledigheid van de verantwoordingsinformatie *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E3/10*
			€ 0	*559.132.00/508080816*	€ 0	€ 0	€ 0
			Correctie over besteding kosten ProRail (t/m jaar T) *Aard controle R* *Indicator: E3/11*	Eindverantwoording Ja/Nee *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E3/12*			
			€ 0	Nee			
IenW	**E13**	**Slimme laadpleinen Toekenningsbeschikking** Gemeenten en provincies	Projectnaam / nummer *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E13/01*	Besteding ten laste van Rijksmiddelen (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: E13/02*	Project afgerond (in jaar T)? *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E13/03*	Besteding (jaar T) (gedeeltelijk) verantwoord o.b.v. voorlopige toekenningen? *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E13/04*	Toelichting op niet-afgeronde projecten *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E13/05*
			Parkeerplaats Marktplein Hoofddorp/31155403 en 500004104	€ 184.561	Ja	Nee	
IenW	**E21**	**Regeling specifieke uitkering circulaire ambachtscentra 2020 – 2022** Gemeenten en GR'en	Besteding (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: E21/01*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E21/02*	Cofinanciering (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: E21/03*	Cumulatieve cofinanciering (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E21/04*	Project afgerond in (jaar T)? (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E21/05*
			€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	Nee
			Is voldaan aan artikel 15 van de regeling specifieke uitkering circulaire ambachtscentra? (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E21/06*	Toelichting aan welke voorwaarde(n) van artikel 15 vd regeling word(t)(en) niet voldaan? (a of/en b of/en c)? (verplicht als bij 06 Nee is ingevuld) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E21/07*			
			Ja				
IenW	**E27B**	**Brede doeluitkering verkeer en vervoer (SiSa tussen medeoverheden)** Provinciale beschikking en/of verordening Gemeenten en Gemeenschappelijke Regelingen	Hieronder per regel één beschikkingsnummer en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E27B/01*	Besteding (jaar T) ten laste van provinciale middelen *Aard controle R* *Indicator: E27B/02*	Overige bestedingen (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: E27B/03*	**Correctie** ten opzichte van tot jaar T verantwoorde bestedingen ten laste van provinciale middelen Indien de correctie een vermeerdering van bestedingen betreft, mag het alleen gaan over nog niet eerder verantwoorde bestedingen *Aard controle R* *Indicator: E27B/04*	**Correctie** ten opzichte van tot jaar T verantwoorde overige bestedingen Indien de correctie een vermeerdering van bestedingen betreft, mag het alleen gaan over nog niet eerder verantwoorde bestedingen *Aard controle R* *Indicator: E27B/05*
			513611-728208	€ 0	€ 180.844	€ 49.757	€ 0

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.
Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Departement	Nummer	Specifieke uitkering / Juridische grondslag / Ontvanger	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator
			Kopie beschikkingsnummer *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E27B/06*	Cumulatieve besteding ten laste van provinciale middelen tot en met (jaar T) Deze indicator is bedoeld voor de tussentijdse afstemming van de juistheid en volledigheid van de verantwoordingsinformatie *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E27B/07*	Cumulatieve overige bestedingen tot en met (jaar T) Deze indicator is bedoeld voor de tussentijdse afstemming van de juistheid en volledigheid van de verantwoordingsinformatie *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E27B/08*	Toelichting *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E27B/09*	Eindverantwoording Ja/Nee Als u kiest voor 'ja', betekent dit dat het project is afgerond en u voor de komende jaren geen bestedingen meer wilt verantwoorden *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E27B/10*
			513611-728208	€ 379.584	€ 307.394	Bij controle hadden we gezien dat we in 2020 nog 26.168 hadden moeten verantwoorden. Met dit zouden we nog niet op de totale subsidie uitgekomen zijn, vandaar nog een aanvullend bedrag van 23.589 is opgenomen. Omdat de post op de balans al leeg was, hebben we dit niet in jaar T verantwoord, maar als correctie.	Ja
IenW	E30	**Field Lab geluidbewust bouwen Hoofddorp** Gemeente Haarlemmermeer	Besteding (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: E30/01*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) *Aard controle D* *Indicator: E30/02*	Cofinanciering (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: E30/03*	Cumulatieve cofinanciering (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E30/04*	Bestedingen (jaar T) komen overeen met ingediende projectplan (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E30/05*
			€ 965.623	€ 965.623	€ 125.000	€ 125.000	Ja
			Project afgerond in (jaar T)? (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E30/06*				
			Nee				
IenW	E33	**Incidentele specifieke uitkering MIRT 2017-2019 (Beter benutten)**	Besteding (jaar T) aan projectkosten voor het totale project *Aard controle R* *Indicator: E33/01*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) aan projectkosten voor het totale project *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E33/02*	Volledige zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E33/03*	Correctie besteding (jaar T-1) ivm aan andere medeoverheden overgeboekte middelen *Aard controle R* *Indicator: E33/04*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E33/05*
			€ 722.495	€ 722.495	Nee	€ 0	Nee
			Projectnaam/nummer *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E33/06*	Project afgerond in (jaar T)? (Ja/Nee) - per project *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E33/07*			
			zaaknummer 31165678 en nummer 5000004683	Nee			
IenW	E56	**Regeling specifieke uitkering doelmatig en duurzaam gebruik verkeersinfrastructuur 2021**	Besteding (jaar T-1) aan projectkosten voor het totale project *Aard controle R* *Indicator: E56/01*	Besteding (jaar T) aan projectkosten voor het totale project *Aard controle R* *Indicator: E56/02*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) aan projectkosten voor het totale project *Aard controle n.v.t* *Indicator: E56/03*	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E56/04*	Correctie besteding (jaar T-1) aan projectkosten voor het totale project *Aard controle R* *Indicator: E56/05*
		1	€ 0	€ 0	€ 0	Ja	€ 0
			Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E56/06*	Projectnaam / nummer *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E56/07*	Project afgerond (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E56/08*		
		1	Nee	zaaknummer: 31175359; nummer: 5000005139	Nee		

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.
Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Departement	Nummer	Specifieke uitkering Juridische grondslag Ontvanger	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator
EZK	F9	**Regeling specifieke uitkering Extern Advies Warmtetransitie**	Projectnaam/nummer *Aard controle n.v.t.* *Indicator: F9/01*	Besteding (jaar T) ten laste van Rijksmiddelen *Aard controle R* *Indicator: F9/02*	Cumulatieve besteding ten laste van Rijksmiddelen (t/m jaar T) Deze indicator is bedoeld voor de tussentijdse afstemming van de juistheid en volledigheid van de verantwoordingsinformatie *Aard controle n.v.t.* *Indicator: F9/03*	Project afgerond in (jaar T)? (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: F9/04*	Toelichting *Aard controle n.v.t.* *Indicator: F9/05*
			EAW-20-00331924	€ 20.660	€ 20.660	Ja	In 2021 is ook een factuur uit 2020 verantwoord, omdat deze toen niet is meegenomen.
			Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: F9/06*				
			Ja				
SZW	G2	**Gebundelde uitkering op grond van artikel 69 Participatiewet_gemeente deel 2021** Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr.	Besteding (jaar T) algemene bijstand Gemeente I.1 Participatiewet **(PW)** *Aard controle R* *Indicator: G2/01*	Baten (jaar T) algemene bijstand (exclusief Rijk) Gemeente I.1 Participatiewet **(PW)** *Aard controle R* *Indicator: G2/02*	Besteding (jaar T) **IOAW** Gemeente I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers **(IOAW)** *Aard controle R* *Indicator: G2/03*	Baten (jaar T) **IOAW** (exclusief Rijk) Gemeente I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (**IOAW**) *Aard controle R* *Indicator: G2/04*	Besteding (jaar T) **IOAZ** Gemeente I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (**IOAZ**) *Aard controle R .* *Indicator: G2/05*
			€ 27.552.951	€ 513.481	€ 1.333.044	€ 4.783	€ 129.077
			Baten (jaar T) **IOAZ** (exclusief Rijk) Gemeente I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (**IOAZ**) *Aard controle R* *Indicator: G2/06*	Besteding (jaar T) **Bbz 2004** levensonderhoud beginnende zelfstandigen Gemeente I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud beginnende zelfstandigen) (**Bbz 2004**) *Aard controle R* *Indicator: G2/07*	Baten (jaar T) Bbz 2004 levensonderhoud beginnende zelfstandigen Gemeente I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud beginnende zelfstandigen) (Bbz 2004) *Aard controle R* *Indicator: G2/08*	Baten (jaar T) **WWIK** (exclusief Rijk) Gemeente I.6 Wet werk en inkomen kunstenaars (**WWIK**) *Aard controle R* *Indicator: G2/09*	Besteding (jaar T) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet Gemeente I.7 Participatiewet (**PW**) *Aard controle R* *Indicator: G2/10*
			€ 0	€ 1.008.824	€ 158.582	€ 0	€ 1.003.258
			Baten (jaar T) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet (excl. Rijk) Gemeente I.7 Participatiewet (**PW**) *Aard controle R* *Indicator: G2/11*	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden gebundelde uitkering Participatiewet in (jaar T) Gemeente Participatiewet (**PW**) *Aard controle R* *Indicator: G2/12*	Mutaties (dotaties en vrijval) voorziening dubieuze debiteuren als gevolg van kwijt te schelden schulden gebundelde uitkering Participatiewet (jaar T) Gemeente Participatiewet (**PW**) *Aard controle D2* *Indicator: G2/13*	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G2/14*	
			€ 100.085	€ 161.232	€ 91.518	Ja	
SZW	G3	**Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (exclusief levensonderhoud beginnende zelfstandigen)_gemeentedeel 2021** **Besluit bijstandverlening zelfstandigen (Bbz) 2004**	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking *Aard controle R* *Indicator: G3/01*	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking (exclusief Rijk) *Aard controle R* *Indicator: G3/02*	Baten vanwege vóór 1 januari 2020 verstrekt kapitaal (exclusief Rijk) *Aard controle R* *Indicator: G3/03*	Besteding (jaar T) Bob *Aard controle R* *Indicator: G3/04*	Baten (jaar T) Bob (exclusief Rijk) *Aard controle R* *Indicator: G3/05*
			€ 31.000	€ 19.576	€ 175.565	€ 0	€ 0

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.
Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Departement	Nummer	Specifieke uitkering Juridische grondslag Ontvanger	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator
		Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr.	Besteding (jaar T) onderzoekskosten artikel 52, eerste lid, onderdeel b, Bbz 2004 (Bob) *Aard controle R* *Indicator: G3/06*	BBZ vóór 2020 – levensonderhoud (exclusief BOB) Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud BBZ in (jaar T) (exclusief BOB) *Aard controle R* *Indicator: G3/07*	BBZ vóór 2020 – kapitaalverstrekking (exclusief BOB) Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen kapitaalverstrekkingen BBZ in (jaar T) (exclusief BOB) *Aard controle R* *Indicator: G3/08*	BBZ vóór 2020 – levensonderhoud en kapitaalverstrekkingen (BOB) Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud BBZ en achterstallige betalingen kapitaalverstrekkingen BOB in (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: G3/09*	BBZ vanaf 2020 – kapitaalverstrekking Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen kapitaalverstrekkingen BBZ in (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: G3/10*
			€ 20.545	€ 7.681	€ 160.268	€ 167.949	€ 0
			Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G3/11*				
			Ja				
SZW	**G4**	**Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers (Tozo) _gemeentedeel 2021** Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over Tozo (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr	Welke regeling betreft het? *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G4/01*	Besteding (jaar T) levensonderhoud *Aard controle R* *Indicator: G4/02*	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking *Aard controle R* *Indicator: G4/03*	Baten (jaar T) levensonderhoud *Aard controle R* *Indicator: G4/04*	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking (aflossing) *Aard controle R* *Indicator: G4/05*
		1	Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)	€ 543.408	€ 0	€ 52.352	€ 72.129
		2	Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)	€ 156.011	€ 0	€ 162.622	€ 0
		3	Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)	€ 3.673.175	€ 329.847	€ 31.568	€ 8.163
		4	Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021)	€ 1.978.164	€ 87.985	€ 1.075	€ 0
		5	Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021)	€ 1.573.445	€ 88.026	€ 1.079	€ 0
			Baten (jaar T) kapitaalverstrekking (overig) *Aard controle R* *Indicator: G4/06*	Kopie regeling *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G4/07*	Aantal besluiten levensonderhoud (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: G4/08*	Aantal besluiten kapitaalverstrekking (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: G4/09*	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G4/10*
			€ 1.663	Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)	2	0	Ja
			€ 0	Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)	2	1	Ja
			€ 71	Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)	717	79	Ja
			€ 0	Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021)	673	29	Ja
			€ 0	Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021)	474	28	Ja
			Levensonderhoud - Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud Tozo in (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: G4/11*	Levensonderhoud- Mutaties (dotaties en vrijval) voorziening dubieuze debiteuren (jaar T) als gevolg van kwijt te schelden schulden levensonderhoud Tozo *Aard controle D2* *Indicator: G4/12*	Kapitaalverstrekkingen - Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen op kapitaalverstrekkingen Tozo in (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: G4/13*		
			€ 6.337	€ 6.337	€ 24.357		

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.
Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Departement	Nummer	Specifieke uitkering Juridische grondslag Ontvanger	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator
SZW	G12	**Kwijtschelden publieke schulden SZW-domein hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire_ gemeentedeel** Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden Bijzondere bijstand in (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: G12/01*	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden Wet Inburgering van 13 september 2012 in (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: G12/02*	Aantal gedupeerden (zoals omschreven in artikel 1 van de Regeling specifieke uitkering compensatie van de kosten die verband houden met het kwijtschelden van publieke schulden binnen het SZW-domein van de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire toeslagen) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G12/03*		
			€ 73.764	€ 0	15		
VWS	H4	**Regeling specifieke uitkering stimulering sport** Gemeenten	Ontvangen Rijksbijdrage (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: H4/01*	Totale werkelijke berekende subsidie *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H4/02*	Activiteiten *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H4/03*	Totale werkelijke berekende subsidie per project (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: H4/04*	Werkelijke besteding voor de activiteiten inclusief btw x 17,5% (jaar T) **Onroerende zaken** *Aard controle R* *Indicator: H4/05*
			€ 428.016	€ 454.636	21168	€ 454.636	€ 180.601
			Werkelijke besteding voor de activiteiten inclusief btw x 17,5% (jaar T) **roerende zaken** *Aard controle R* *Indicator: H4/06*	Werkelijke besteding voor de activiteiten inclusief btw x 17,5% (jaar T) **overige kosten** *Aard controle R* *Indicator: H4/07*	Toelichting - Verplicht als het een activiteit betreft welke NIET in de toekenning meegenomen is *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H4/08*		
			€ 256.788	€ 17.247			
VWS	H8	**Regeling Sportakkoord 2020-2022**	Beschikkingsnummer *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H8/01*	Totaal bedrag volgens beschikking *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H8/02*	Besteding aanstellen sportformateur (jaar T) **Gerealiseerd** *Aard controle R* *Indicator: H8/03*	Besteding uitvoering sportakkoord (jaar T) **Gerealiseerd** *Aard controle R* *Indicator: H8/04*	Cumulatieve besteding aanstellen sportformateur (t/m jaar T) **Gerealiseerd** *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H8/05*
		1	1038827	€ 340.569	€ 0	€ 91.800	€ 0
		2	1017227	€ 80.000	€ 0	€ -764	€ 0
			Cumulatieve besteding uitvoering sportakkoord (t/m jaar T) **Gerealiseerd** *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H8/06*	Kopie beschikkingsnummer *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H8/07*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H8/08*		
		1	€ 91.800	1038827	Nee		
		2	€ 77.236	1017227	Ja		
VWS	H12	**Regeling specifieke uitkering lokale preventieakkoorden of preventieaanpakken**	Besteding (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: H12/01*	Is voldaan aan de uitvoering van het lokale preventieakkoord of aanpak? (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H12/02*	Eindverantwoording? (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H12/03*		
			€ 84.200	Ja	Ja		
VWS	H16	**Regeling Specifieke uitkering ijsbanen en zwembaden**	Betreft jaar *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H16/01*	Beschikkingsnummer / naam *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H16/02*	Totale besteding *Aard controle R* *Indicator: H16/03*		
		1	2020	SPUKIJZ21R276	€ 84.333		
		2	2021	SPUKIJZ21R2116	€ 336.572		
			Naam locatie *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H16/04*	Totale toezegging per locatie *Aard controle R* *Indicator: H16/05*	Besteding per locatie *Aard controle R* *Indicator: H16/06*	Verschil toezegging vs. Besteding per locatie (automatisch berekend) *Aard controle n.v.t* *Indicator: H16/07*	Betreft jaar? *Aard controle R* *Indicator: H16/08*
		1	Sportcomplex Koning Willem-Alexander	€ 84.333	€ 84.333	€ 0	2020
		2	Sportcomplex Koning Willem-Alexander	€ 214.363	€ 214.000	€ 363	2021
		3	SportPlaza de Estafette	€ 122.572	€ 122.572	€ 0	2021

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.
Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

PricewaterhouseCoopers
Accountants N.V.
Uitsluitend voor
identificatiedoeleinden

Overige gegevens

PricewaterhouseCoopers
Accountants N.V.
Uitsluitend voor
identificatiedoeleinden

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Verklarende woordenlijst

Begrip	Omschrijving
Doeluitkering	Door een ministerie verstrekte gelden voor het uitvoeren van een specifieke taak (specifieke uitkering). Een doeluitkering is niet vrij besteedbaar.
Eigen vermogen	Het eigen vermogen is het verschil tussen de activa en het vreemd vermogen. Het eigen vermogen op de balans bestaat uit het saldo van de programmarekening en de reserves.
Financiering	De wijze waarop wordt voorzien in de behoefte aan middelen voor de exploitatie en de investeringen. Inkomsten en uitgaven verlopen niet altijd synchroon, zodat tijdelijke overschotten of tekorten ontstaan. Deze worden gereguleerd op de geldmarkt (kortgeld).
Garantie	Zekerheidsstelling door de gemeente ten behoeve van derden die een lening aantrekken. Derden zijn bijvoorbeeld sportverenigingen en welzijns - instellingen. Ingeval van wanbetaling moet de gemeente de resterende schuld aflossen.
Gemeentefonds	Landelijk begrotingsfonds onder beheer van het ministerie van BZK, waarin een deel van de opbrengst van de rijksbelastingen wordt gestort. Uit dit fonds worden jaarlijks (algemene) uitkeringen gedaan aan de gemeenten ter dekking van een deel van hun uitgaven. Deze gelden zijn, voor zover daar geen wettelijke verplichtingen tegenover staan, vrij besteedbaar.
Incidenteel	Eenmalig, dat wil zeggen niet jaarlijks terugkerende lasten of baten.
Integratie-uitkeringen	Uitkering uit het Gemeentefonds van tijdelijke aard ter overbrugging voor gefaseerde overheveling van specifieke rijksuitkeringen.
Jaarrekening	Eén van de twee onderdelen van de verantwoording. De jaarrekening geeft per programma een analyse van de afwijkingen tussen de begroting en de rekening. Tevens wordt in de jaarrekening de stand van de vermogenspositie opgemaakt.
Jaarverslag	Eén van de twee onderdelen van de verantwoording. Het jaarverslag bevat de meer beleidsmatige onderdelen, zoals de programmaverantwoording en de paragraafverantwoording.
Kapitaallasten	Deze bestaan uit de componenten afschrijving en rente. Het zijn exploitatiekosten van activa, gebaseerd op de levensduur. De rentekosten ontstaan omdat beslag op vermogen wordt gelegd. Vanwege jaarlijkse afschrijving daalt de boekwaarde en daarmee de rentekosten.
Kasgeldlimiet	Deel van het financieringstekort dat maximaal tegen kort geld mag worden geleend. Is het tekort hoger dan de limiet, dan moet financiering plaatsvinden met lang geld.
Kengetal	Een absoluut getal of een verhoudingsgetal dat is uitgedrukt in fysieke- of in geldeenheden en dat de toestand van of de ontwikkeling op een programma in beeld brengt.
Kort geld	Middelen die worden aangetrokken op de geldmarkt in de vorm van kortlopende leningen (termijn korter dan een jaar).
Lang geld	Middelen die worden aangetrokken op de kapitaalmarkt in de vorm van langlopende leningen (termijn langer dan een jaar).
Leges	Heffing voor een goed of een dienst op een publiekrechtelijke grondslag (bijvoorbeeld leges paspoorten, leges rijbewijzen). Het totaal van de leges mag hooguit kostendekkend zijn.
Liquiditeitsplanning	Een liquiditeitsplanning geeft inzicht in tijdstip, omvang en periode waarvoor financieringsmiddelen moeten worden aangetrokken.
Ombuiging	Verlaging van de uitgaven ten opzichte van een eerder vastgelegd ijkpunt.
Onderuitputting	Onderbesteding van budgetten in enig jaar.
Openeinderegelingen	Regeling op grond waarvan derden buiten de overheid recht hebben op een geldelijkebijdrage van de overheid of van de sociale fondsen. Dit ongeacht of deze overheid /fondsen hiervoor voldoende budget hebben. Deze derde moet voldoen aan in de regeling vastgelegde voorwaarden. Alleen door het aanpassen van deze voorwaarden kan de overheid het beroep op een openeinderegeling beheersen.
Precariobelasting	Rechten voor het gebruiken van openbare grond of water. Het recht kan worden geheven van degenen die voorwerpen onder, op of boven openbare gemeentegrond of water hebben of van degene voor wie dit gebeurt.
Programmabegroting	Het overzicht van de geraamde (verwachte) baten en lasten in een bepaald jaar, opgesteld volgens het BBV. De begroting wordt door de raad vastgesteld. De programmabegroting geeft – op hoofdlijnen – inzicht in het door de raad voorgestane beleid ingedeeld in programma's en de daarmee samenhangende financiële middelen voor het komend jaar en (indicatief) de daarop volgende drie jaren.
Programmaverantwoording	Overzicht van de in een bepaald jaar gerealiseerde lasten en baten ter verantwoording van het uitvoeren van de programmabegroting.

pwc
PricewaterhouseCoopers
Accountants N.V.
Uitsluitend voor
identificatiedoeleinden

Begrip	Omschrijving
Rekenrente	Voorgecalculeerde rente voor het ter beschikking stellen van gelden (lang) aan de interne organisatie.
Reserves	Dit betreft in beginsel vrij aanwendbare middelen. Ze behoren daarom tot het eigen vermogen. De reserves worden onderscheiden in de algemene reserves en bestemmingsreserves.
Stelpost	Een begrotingspost waarop bedragen worden geraamd die nog niet specifiek benoemd kunnen worden of nog te verdelen zijn.
Structureel	Jaarlijks terugkerend. Structurele kosten moeten door structurele opbrengsten worden gedekt.
Subsidie	Overdrachten van gemeente aan derden, zowel particuliere instellingen als natuurlijke personen. Deze omvatten zowel de bijstandsuitgaven als subsidies in engere zin.
Taakveld	Om de taken en activiteiten te aggregeren en te kunnen vergelijken met andere gemeenten, is in het BBV voorgeschreven dat de baten en lasten van de gemeente moeten worden ingedeeld aan de hand van uniforme eenheden: de taakvelden. De taakvelden clusteren producten, taken en activiteiten van de gemeente.
Treasury	Dit betreft het geheel van activiteiten in verband met de financiering.
Treasurystatuut	Hierin worden de uitgangspunten, doelstellingen, beleidsmatige en organisatorische kaders voor de treasuryfunctie vastgelegd. Tevens bevat deze regels over de inhoud, vorm en periodiciteit van de verantwoordingsinformatie van de ambtelijke organisatie aan het college.
Van derden verkregen middelen	De nog niet bestede middelen, die onder stringente condities zijn verkregen van derden, veelal de rijks- of provinciale overheid.
Verantwoording	Ook wel jaarstukken genoemd. De verantwoording wordt opgesteld conform het BBV en is opgebouwd uit het (eigenlijke) jaarverslag en de jaarrekening. De verantwoording is de tegenhanger van de programmabegroting.
Verplichting	Contractuele overeenkomst tot het betalen van een vast bedrag aan een bekende partij.
Voorzieningen	Voorzieningen behoren tot het vreemd vermogen. Er liggen verplichtingen voor de toekomst aan ten grondslag. Om die reden is een voorziening niet vrij besteedbaar. Een voorziening is een apart gezet bedrag voor voorzienbare lasten in verband met risico's en verplichtingen waarvan het tijdstip van optreden en/of de omvang per balansdatum niet exact bekend zijn. In specifieke gevallen is het vormen van een voorziening verplicht, in andere is het een keuze en onder bepaalde condities is het verboden een voorziening te vormen.

pwc
PricewaterhouseCoopers
Accountants N.V.
Uitsluitend voor
identificatiedoeleinden

www.haarlemmermeer.nl

PricewaterhouseCoopers
Accountants N.V.
Uitsluitend voor
identificatiedoeleinden

gemeente
Haarlemmermeer